

วารสารศึกษาศาสตร์ปริทรรศน์ ๗

ISSN-P 2392-5507
ISSN-O 2673-0030

ปีที่ ๙ ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2565
Vol.9 No. 3 September - December 2022

Journal of Educational Review Faculty of Education in MCU

วารสารศึกษาศาสตร์ปริทรรศน์ คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Journal of Educational Review Faculty of Educational in MCU

ISSN : 2392-5507, E-ISSN : 2673-0030

วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ ส่งเสริม และสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนิสิตนักศึกษาตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ได้มีโอกาสนำผลงานวิชาการและงานวิจัย ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา การศึกษา การบริหารการศึกษา ปรัชญา จิตวิทยาและการแนะแนว ภาษาศาสตร์ รัฐศาสตร์ และสาขาวิชาสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อ่านประเมินต้นฉบับ จำนวน 2 ท่าน ต่อ 1 เรื่อง ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind) ซึ่งเปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการ หรือบทความวิจัย และการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความในวารสารฉบับนี้ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้นเพียงผู้เดียว และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์และจะแจ้งให้เจ้าของบทความทราบหลังจากผู้ประเมินบทความตรวจอ่านบทความแล้ว

วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีกำหนดออกเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ (ราย 4 เดือน) ดังนี้

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - เมษายน

(กำหนดออก เดือนเมษายน)

ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม - สิงหาคม

(กำหนดออก เดือนสิงหาคม)

ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน - ธันวาคม

(กำหนดออก เดือนธันวาคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.
พระธรรมวัชรบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.
พระเทพปวรเมธี, รองศาสตราจารย์ ดร.
พระสุรธมฺเมธารมณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พระเมธีธรรมาจารย์, รองศาสตราจารย์ ดร.
พระราชสุตาทมณ, รองศาสตราจารย์ ดร.
รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรยุทธ พึ่งเกียรติ

ที่ปรึกษาอธิการบดี
อธิการบดี
รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
คณบดีคณะครุศาสตร์
ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายแผนยุทธศาสตร์

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

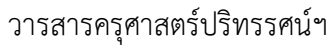
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิรวัฒน์ ชัยสุข

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

พระเมธาวิไนยรส, รองศาสตราจารย์ ดร.
ศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ ศิริวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.อานวย เดชชัยศรี
รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเดียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมหมาย จันทร์เรือง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ เผ่าวงศากุล
ดร.เสน่ห์ เดชะวงศ์
ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
W.H.Taft University
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
มหาวิทยาลัยสยาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัย

พระราชวรานี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
พระมหาสมบุญ วุฑฒิโก, รองศาสตราจารย์ ดร.
พระครูโสภาสนนทกิตติ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
พระครูวิรุฬห์สุดคุณ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ฐิตปัญโญ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
พระมหาสมบัติ ธนปัญโญ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวาทโน, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุขะพรหม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.อินตา ศิริวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก
รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิษฐ์ ศรีทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสง นิลนามะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ วรรณวิโรจน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษม แสงนนท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี พรธชา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีง เรืองสังข์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ข่านิศาสตร์
ดร.ลำพอง กลมกุล

[illegible]

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย

พระมหาพงศ์ศักดิ์ ฐานิโย, ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

ศาสตราจารย์ ร้อยโท ดร.บรรจบ บรรณรุจิ

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชุดา หุ่นวิไล

รองศาสตราจารย์ ดร.ธานี เกสทอง

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักษัตย์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปรุฑม บัญศรีตัน

รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนะ ปัญญาภา

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

รองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ บัวศิริ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญรอด บุญเกิด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน

ผู้อำนวยการศูนย์พุทธศาสตร์ศึกษา DCI

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยบูรพา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

ฝ่ายจัดการ

พระมหาญาณวิวัฒน์ จิตตวฑฺฒโน, ผศ.ดร.
ดร.สุทิศ สวัสดิ์
ดร.ทองดี ศรีตระการ

พระสุรชัย สุรชโย, ดร.
ดร.เผด็จ จงสกุลศิริ
นางสาวอรุณรัตน์ วิไลรัตนกุล

ฝ่ายศิลป์

ดร.ณัฏชา อมราภรณ์

นายประวิทย์ ชัยสุข

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงาน

กองบรรณาธิการวารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
อาคารเรียนรวม โซน C ชั้น 5 ห้อง C510 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทรศัพท์ : 035-248-000 ต่อ 8284

พระมหาญาณวิวัฒน์ จิตตวฑฺฒโน, ผศ.ดร. โทรศัพท์ : 095-542-6695 Email: yannawat.bud@mcu.ac.th

ตั้งแต่ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2562) วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เผยแพร่ เฉพาะฉบับออนไลน์ สามารถดาวน์โหลดได้ที่ :

<https://www.tci-thaijo.org/index.php/EDMCU/index>

บทบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ฉบับนี้เป็นปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม) 2565 ได้รับการประเมินคุณภาพวารสารจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (ศูนย์ TCI) รอบที่ 4 พ.ศ. 2563-2567 เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2563 ให้เป็น “วารสารที่มีคุณภาพกลุ่มที่ 2 (จนถึง 31 ธันวาคม 2567)” โดยกองบรรณาธิการได้ปรับปรุงรูปแบบบทความให้สมบูรณ์มากขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาในการเข้ารับการประเมินคุณภาพวารสารในรอบต่อไป

วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม) 2565 ฉบับนี้ ประกอบด้วยบทความทั้งหมด จำนวน 40 เรื่อง โดยแบ่งเป็นบทความวิจัย จำนวน 40 เรื่อง ซึ่งกองบรรณาธิการได้ตระหนักถึงคุณภาพของบทความตามกรอบการประเมินคุณภาพวารสารเป็นอย่างดีจึงได้คัดเลือกส่งกองบรรณาธิการให้ไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI

กองบรรณาธิการ ขอขอบพระคุณผู้เขียนบทความที่เป็นนักวิชาการ นักวิจัย และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความสนใจเขียนบทความเพื่อลงตีพิมพ์ และหวังว่าจะได้รับความสนใจจากผู้เขียนบทความทุกท่านในโอกาสต่อไป และกองบรรณาธิการขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูงที่ให้อนุเคราะห์ในการอ่านประเมินต้นฉบับ

สุดท้ายนี้ กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่า บทความที่ได้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่าน และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการศึกษาของประเทศไทย หากท่านผู้อ่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาวารสารให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการ ขอขอบคุณและยินดีน้อมรับเพื่อพัฒนาวารสารให้ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารบัญ

บทบรรณาธิการ

หน้า

ฉ

บทความวิจัย Research Articles :

- วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา** 1
THE DEMOCRATIC POLITICAL CULTURE OF COMMUNITY LEADER IN PHAYAO
MUNICIPALITY, PHAYAO PROVINCE
พระชนันท์พิภักษ์ อริยมณี (ธนภัทรภักดีกุล) PhraChananphiphat Ariyameti (Thanaphatphakdekul)
พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรตร ธิรธมโม) Phrakhrusophonpariyatsuti (Sribandon Thiradhammo)
สมยศ ปัญญามาก Somyod Panyamak
- ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4** 12
A CAUSAL RELATIONSHIPS OF FACTOR INFLUENCING ACADEMIC ACHIEVEMENT AMONG
MATHAYOM 6TH STUDENTS UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4
พระณัฐวุฒิ อคคทตโน (หนูเกื้อ) Phra Nattawut Aggavaddhano (Nookua)
พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน Phramaha Yannawat Thitavaddhano
ลำพอง กลมกุล Lampong Klomkul
- ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL
หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5** 23
THE EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING USING STAD TECHNIQUE WITH KWL
TECHNIQUE ON HUMAN AND ENVIRONMENT OF PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS
พรพรรณ ลุนอุบล Pornpan Lunubol
ระพีพัฒน์ เตือนเพ็ญศรี Rapeepat Daunphensri
สิรวรรณ จรัสรวีวัฒน์ Sirawan Jaradrawiwat
- การใช้เครื่องมือออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ** 38
THE USE OF ONLINE TOOLS FOR DEVELOPING ENGLISH READING SKILLS
พลิสา สุนทรเสวต Palisa Suntornsawate

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ	56
A NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT OF SCIENCE MATH BILINGUAL PROGRAM ACCORDING TO THE CONCEPT OF INNOVATOR AND ENTREPRENEUR COMPENTENCIES	
ปิยนุช มงคล Piyanooch Mongkol เพ็ญวรา ชูประวัติ Penvara Xupravati	
การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	69
A STUDY OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF PRIMARY SCHOOL UNDER THE EDUCATIONAL OFFICE BANGKOK METROPOLITAN AUTHORITY WITH THE ORDINARY NATIONAL TEST (O-NET) SCORE HIGHER THAN THE NATIONAL TEST IN EVERY SUBJECT	
วรรณละภา โตแดง Wanlapa Todang บุญมี เณรยอต Boonmee Nenyod	
การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี	82
DEVELOPMENT OF READING AND WRITING SKILLS FOR WORDS WITH THE TONE MARKS BY USING EDUCATIONAL GAMES OF PRATHOMSUKSA 1 STUDENTS AT ANUBAN NONTABURI SCHOOL	
นงนุช อุปสี Nongnuch Upalee นพวรรณ ฉิมรอยลาภ Nopphawan Chimroylarp สิทธิกร สุมาลี Sitthikorn Sumalee	
การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1	96
THE SCHOOL- BASED MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1	
รุ่งทิพย์ ยวงลำไย Roongtip Yuanglamyai สุรชัย เทียนขาว Surachai Tienkhaw	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร	108
PARTICIPATORY MANAGEMENT MODEL WITH PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY (PLC) PROCESS TO IMPROVE LEARNER QUALITY AT SIRIRATTANATHORN SCHOOL	
บุสบง พรหมจันทร์ Bussabong Promjan	
ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล	122
THE PRIORITY NEEDS OF DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT OF DENLA BRITISH SCHOOL BASED ON THE CONCEPT OF DIFFERENTIATED INSTRUCTION	
น้ำเพชร ปฐพีทอง Namphet Pathaphithong	
พงษ์ลิขิต เพชรผล Ponglikit Petpon	
ผลการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	132
EFFECTS OF DEDUCTIVE METHOD WITH COOPERATIVE LEARNING TGT TECHNIQUE ON SPELLING FINAL SOUND SECTION OF PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS	
รวีพร ช่างอินทร์ Raveeporn Changin	
สุกัลยา สุเมธ Sukanlaya Sucher	
สิรวารณ จรัสวีวัฒน์ Sirawan Jaradrawiwat	
การใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่องภาพย่ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	146
THE USE OF VISUAL THINKING TECHNIQUE TO DEVELOP LEARNING ACHIEVEMENT OF KHUB HO KHLONG PHRAPART TARN THONGDANG OF GRADE 8 STUDENTS	
อรรถสิทธิ์ บัวพันธ์ Atthasit Buapan	
ชิตชไม วิสุตกุล Chidchamai Visuttakul	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล	158
THE PRIORITY NEEDS OF ACADEMIC MANAGEMENT OF SECONDARY SCHOOLS IN LOEI PROVINCE BASED ON THE CONCEPT OF PERSONALIZED LEARNING ณัฐพงษ์ เกรียงไกรวงศ์ Nattaphong Kriangkrai Wong นันทรัตน์ เจริญกุล Nantarat Charoenkul	
ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล	171
A NEEDS ASSESSMENT OF DEVELOPING MANAGEMENT TOWARD EXCELLENCE UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION BASED ON MEDIA, INFORMATION AND DIGITAL LITERACY เปมิกา ภาคแก้ว Pemika Pakkaew ชญาพิมพ์ อุสาโห Chayapim Usaho	
การพัฒนารูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)	183
DEVELOPMENT OF THE MANAGEMENT MODEL WITH A PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY (PLC) TO ENCOURAGE CAREER SKILLS OF STUDENTS AT WATNONGSALA (PRACHANUKUL) SCHOOL ฉันทนา ภูมมา Chantana Phumma	
ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม (AR) เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	201
THE EFFECTS OF AUGMENTED REALITY ON TECHNOLOGY IN DAILY LIFE OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS ภวดี อมรเวชกิจ Pawat Amornvetchakit ดุสิต ขาวเหลือง Dusit Khawloueng สิรวารณ จรัสรวีวัฒน์ Sirawan Jaradrawiwat	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การพัฒนากระบวนการกระจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยสื่อประสม	214
THE DEVELOPMENT OF CLARIFYING VALUES PROCESS ON ACCEPTANCE OF SEXUAL DIVERSITY FOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS BY MULTIMEDIA MATERIALS	
ณัฐพนธ์ โสใหญ่ Natthapon Soyai อชิระ อุตมาน Achira Uttaman	
การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	228
THE DEVELOPMENT OF ONLINE LESSONS BASE ON GAGNE'S PRINCIPLE AND CASE STUDY FOR THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL THINKING ABILITY OF GRADE 10 STUDENTS, SAMSENWITTAYALAI SCHOOL	
ภาคินนท์ แก้วประภาค Pakinon Kaewprapak บุญรัตน์ แผลงศร Boonrat Plangsorn สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล Sutithep Siripipattanakul	
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ GOOGLE CLASSROOM ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	242
THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN SCIENCE COURSE USING FLIPPED CLASSROOM WITH GOOGLE CLASSROOM FOR GRADE 8 STUDENTS	
วรารณ พุทธอารังค์ Waraporn Putthumrong เตชาเมธ เพียรชนะ Techameth Pianchana	
การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี	255
DEVELOPMENT OF GRADE 7 STUDENTS' ENGLISH PRONUNCIATION SKILLS USING APPLICATIONS IN CONJUNCTION WITH CIRC TECHNIQUE AT AN OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOL IN PATHUMTHANI PROVINCE	
นัฐตราภรณ์ สิทธี Nattraporn Sitti ชิดชไม วิสุตกุล Chidchamai Visuttakul	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 JOB PERFORMANCE MOTIVATION OF TEACHERS IN BENJASIRI ACADEMIC GROUP UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2 ศักรินทร์ ศรีตระกูล Sakarin Srirakul คึกฤทธิ์ ศิลาลาย Khukrit Silalai	268
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี GOOD GOVERNANCE MANAGEMENT OF FACTORS AFFECTING THE ACHIEVEMENT MOTIVATION, OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION COMMISSION, NONTHABURI วิรุฬห์ ทำทอง Wiroon Thamthong ศรุดา ชัยสุวรรณ Saruda Chaisuwan	282
แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะบะาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย APPROACHES FOR DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT OF EARLY CHILDHOOD SCHOOLS IN TA-BO SUBDISTRICT PHETCHABUN PROVINCE BASED ON THE CONCEPT OF DEMOCRATIC LIFE SKILLS พุทธรักษา ศรีสด Puttha-aksorn Srisod เพ็ญวรา ชูประวัติ Penvara Xupravati	294
ภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ SYNERGISTIC LEADERSHIP AND RELATIONSHIP WITH THE COMMUNITY OF SCHOOL DIRECTORS UNDER THE SAMUT PRAKAN SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE บุปผา แสงเนตร Buppha Saengnet ศรุดา ชัยสุวรรณ Saruda Chaisuwan	307

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การศึกษาสภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1	321
TO STUDY THE CONDITION OF CARING AND HELPING STUDENTS WITH COMMUNITY PARTICIPATION FOR SMALL SCHOOLS UNDER THE PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1	
เปรมยุดา สุดจำ Premyuda Sudjum บุญเชิด ชำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisart สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Sudhipong Srivichai	
การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	330
SSCS LEARNING MANAGEMENT FOR THE ENHANCEMENT OF MATTHAYOMSUKSA 6 STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT IN A MATHEMATICS LESSON ON MEDIAN	
สุธาสินี นามนวล Suthasinee Namnual กาญจนา จันทรประเสริฐ Kanchana Chanprasert	
การศึกษาการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ	346
A STUDY OF STUDENTS' SERVICE LEARNING: A CASE STUDY OF DIPANGKORNWITTAYAPAT (MATTAYOMWATHATTASARNKASET) UNDER THE ROYAL PATRONAGE SCHOOL	
ฉัตรวิมล มากทรัพย์ Chatwimon Maksub ธีรภัทร กุลโสภาส Dhirapat Kulophas	
การพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างทักษะการประกอบการ	361
DEVELOPING ENTREPRENEURSHIP SKILL ON HISTORY COURSE	
กรกฎ จิตรานุเคราะห์ Korakot Chittranukrouh กิตติคุณ รุ่งเรือง Kittikoon Rungruang นัตยา ปิณฑานนท์ Nataya Pisanthanond	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี THE DEVELOPMENT OF A STRATEGIC EDUCATIONAL INSTITUTION MANAGEMENT MODEL TO ENHANCE THE EDUCATIONAL QUALITY OF DEBSIRIN PHUKHAE SARABURI SCHOOL, SARABURI ธนาพล จีระเดชภัทร์ Thanapol Jeeradechpat	376
การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 CONFLICT MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1 รุ่งทิwa บูราณศรี Rungthiwa Booransee สุรัชัย เทียนขาว Surachai Tienkhaw	391
รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 A MODEL OF INTEGRATED SUPERVISION TO ENHANCE LEARNING ACHIEVEMENT AT WATBANSRA SCHOOL UNDER SUPHANBURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3 พิศสมัย วงษา Phitsamai Wongsa	402
การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 THE IMPLEMENTATION OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM BY HOMEROOM TEACHER IN BENJASIRI SCHOOL CLUSTER, THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2 สิวลี ยืนยาว Siwalee Yunyaow อุไร สุทธิแย้ม Urai Suthiyam	421

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย โดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส	434
DEVELOPING PSYCHOMOTOR SKILLS OF THE TEACHERS WITHOUT A DEGREE IN THAI CLASSICAL DANCE USING ACTIVITY PACKAGES “RABAM RUM FORN” BASED ON DAVIES’ INSTRUCTIONAL MODELS	
ณิชา มั่นปาน Nicha Manpan	
อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ Udomluk Koolsriroj	
พงศธร มหาวิจิตร Pongsatorn Mahavijit	
ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอุษรณ จังหวัดสระบุรี	447
THE EFFECTS OF STEM EDUCATION IN SCIENCE FOR ELECTRICAL ELECTRONICS AND COMMUNICATION WORKS ON PROBLEM-SOLVING ABILITIES AND ATTITUDE TOWARDS SCIENCE OF HIGH VOCATIONAL CERTIFICATE STUDENTS AT THALUANGCEMENTHAIANUSORN TECHNICAL COLLEGE IN SARABURI PROVINCE	
กานต์ชนก บุญน้อม Karnchanok Boonnom	
ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ Tweesak Chindanurak	
ดวงเดือน สุวรรณจินดา Duongdearn Suwanjinda	
การพัฒนาความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กด โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	460
THE DEVELOPMENT OF GRADE 1 STUDENTS’ PROFICIENCY IN PRONOUNCING THAI WORDS WITH THE WORD-ENDING PROTOCOL “MAE-KOT” SPELLED WITH IRREGULAR CONSONANTS THROUGH BRAIN-BASED LEARNING ACTIVITIES	
สรिता ลีปรีชา Sarita Leepreecha	
ชิตชไม วิสุตกุล Chidchamai Visuttakul	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา	472
STUDY THE STATE OF COGNITIVE LEARNING BASED ON THE FOUR NOBLE TRUTHS OF SCHOOLS UNDER OFFICE OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA	
สุทธิศ สวัสดิ์ Suthit Sawaddi	
สิน งามประโคน Sin Ngamprakhon	
สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Suddhipong Srivichai	
การพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา	481
DEVELOPMENT OF PERSONNEL MANAGEMENT ACCORDING TO THE 4 BRAHMAVIHARA DHAMMA PRINCIPLES IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE	
เอกสิทธิ์ แซ่จ้าว Ekasit Saejaow	
พระครูสาทรปริยัติคุณ (สนิท ฉนทปาโล) Phrakhrusathonpariyattikhun (SanitChandapalo)	
พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน Phramaha Yannawat Thitavaddhano	
การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดขั้นสูง โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในรายวิชา วัฒนธรรมไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	490
THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT AND HIGHER-ORDER THINKING USING ACTIVITY-BASED LEARNING IN THE THAI CULTURE COURSE FOR GRADE 5 STUDENTS	
ชลิดา สตราซดาวสค์ส Chalida Strazdauskas	
เตชาเมธ เพียรชนะ Techameth Pianchana	
การพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	502
THE DEVELOPMENT OF GRADE 1 STUDENTS' ENGLISH PRONUNCIATION PROFICIENCY THROUGH PHONICS INSTRUCTION	
จุฑารัตน์ วิลัยรัตน์ Jutarat Wilairat	
เตชาเมธ เพียรชนะ Techameth Pianchana	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร LEARNING AND TEACHING MANAGEMENT DURING COVID-19 THE PANDEMIC OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION SCHOOLS ชนัฐฐา กุญชะโมรินทร์ Chanatta Gunchamorin นลินี สุตเสวต Nalinee Sutsavade	514
ภาคผนวก	527
- กระบวนการจัดทำวารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ	
- หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ	
- ระเบียบการส่งต้นฉบับ	
- จริยธรรมการตีพิมพ์	

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา
จังหวัดพะเยา*

THE DEMOCRATIC POLITICAL CULTURE OF COMMUNITY LEADER
IN PHAYAO MUNICIPALITY, PHAYAO PROVINCE

¹พระชนันท์พิภพ อริยมณี (ธณภักดิ์ภูเกตุ) PhraChananphiphat Ariyameti (Thanaphatphakdekul),

²พระครูโสภณปริยัติสุธี (ศรีบรรดร์ ธีรธมฺโม) Phrakhrusophonpariyatsuti (Sribandon Thiradhammo),

³สมยศ ปัญญามาก Somyod Panyamak,

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phayao Campus, Thailand

Corresponding Author E-mail: chananphipach9193@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น จำนวน 391 ท่าน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์ผู้นำท้องถิ่นและผู้นำชุมชนในพื้นที่ จำนวน 25 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับสูงที่สุดทุกด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำคูณ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม 2) ผลเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า ขนาดของชุมชนที่แตกต่างกัน ผู้นำชุมชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา คือ ผู้นำ นักการเมือง เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดให้ความรู้ คำแนะนำ ทำความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของประชาชนที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นพร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบต่างๆและสิทธิหน้าที่ต่างๆของตนจนนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบและเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือลักษณะการเมืองท้องถิ่นต่อไปเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งส่งเสริมให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบต่อไป

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง, ประชาธิปไตย, ผู้นำชุมชน

Abstract

The purposes of this thesis were 1) study of democratic political culture of community leaders in Phayao Municipality, Phayao Province 2) Comparison of democratic political culture of community leaders in Phayao Municipality, Phayao Province 3) Propose guidelines for the development of democratic political culture of community leaders in Phayao Municipality, Phayao Province. The study was mixed methods research between quantitative research and qualitative research. The quantitative data were collected from 391 population eligible to vote at both national and local levels by questionnaires, and data were analyzed by descriptive statistics including percentage, mean and standard deviation. Qualitative data were collected using a schedule interview from 25 key informants as the local leaders and local community leaders, and content analysis was used for analyzing qualitative data. Results of the study were as follows: 1) The democratic political culture of community leaders in Phayao Municipality was at the highest level in all aspects, namely narrow political culture, civilian political culture and participatory political culture. 2) The comparison of democratic political culture of community leaders in Phayao Municipality, Phayao Province, found that the size of the community was different. Community leaders have a democratic political culture. There was a statistically significant difference at the 0.05 level. 3) Guidelines for the development of democratic political culture of community leaders in Phayao Municipality, Phayao Province, namely leaders, politicians, officials and relevant agencies must jointly provide knowledge and advice. Understanding the people's importance to local politics, as well as providing knowledge about democratic governance in order to raise people's awareness and understanding about the various systems and their rights and duties until This leads to systematic development and further changes in local political patterns or characteristics for effective and effective coexistence in society, as well as to promote additional knowledge in other areas related to lead the transformation and further development in full.

Keywords: Political Culture, Democracy, Community Leaders

บทนำ

วัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมโดยอมเป็นพื้นฐานของวิถีชีวิตทางการเมืองของพลเมืองและเป็นรากฐานของการจัดระเบียบทางการเมืองซึ่งก่อกำเนิดสถาบันการเมืองในสังคมนั้นๆ ดังนั้น ด้วยตระหนักในความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองดังเช่นที่วาทันท์สังคมวิทยาการเมืองจึงได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองและเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการ “ปรับเปลี่ยน” หรือ “พัฒนา” วัฒนธรรมทางการเมืองให้เกื้อกูลหรือเป็นประโยชน์ต่อวิถีชีวิตทางการเมืองของพลเมืองหรือต่อระบอบการเมืองแบบใดแบบหนึ่งตามความประสงค์ของการพัฒนาการเมืองในยุคหนึ่งๆ (จรัส สุวรรณมาลา, 2553) ดังนั้น วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นคำสำคัญในเชิงวิชาการที่ได้รับความนิยมมากพอสมควรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ได้นำเอาแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางรัฐศาสตร์ในสมัยที่ยุคพฤติกรรมศาสตร์มีความก้าวหน้าพอสมควร หรืออาจเรียกได้ว่าสาขาวิชารัฐศาสตร์เปลี่ยนมาให้ความสนใจกับการศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของมนุษย์ นับแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา ส่งผลให้วิชาทางรัฐศาสตร์และสังคมวิทยา มาบรรจุในการศึกษาถึงเรื่องราวทางการเมือง (Politics) กล่าวคือ เป็นการมุ่งศึกษาถึงเรื่องทัศนคติ แรงจูงใจ ความเชื่อ และค่านิยมทางการเมืองของบุคคล เพื่อให้ได้คำตอบว่าความเชื่อทัศนคติและค่านิยมที่เป็นจริงของมนุษย์ในทางการเมืองคืออะไรกันแน่ (เทียนชัย วงษ์ชัยสุวรรณ, 2551)

วัฒนธรรมทางการเมืองของประเทศตะวันตกของการปกครองในระบอบเก่าอาจจะมีเหมาะสมกับการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่อาจไม่สอดคล้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในช่วงรอยต่อประวัติศาสตร์ทางการเมืองตะวันตกจะเห็นได้ว่า ระบอบการปกครองประชาธิปไตยเกิดขึ้นหลังจากการล่มสลายของการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมทางการเมืองตะวันตกในระบอบเก่ามีการเปลี่ยนแปลงความรู้สึก ความคิด ค่านิยม วิถีชีวิต ความเคยชินของคนในสังคมในระบอบการปกครองแบบเก่าก็ได้รับการสั่นคลอนและเริ่มเปลี่ยนแปลงตามไป กล่าวคือ ความรู้สึก ความคิด ค่านิยม ความเคยชินของประชาชนที่มีต่อผู้ปกครองรัฐ (พระเจ้าแผ่นดิน) ระบบกฎหมาย ระบบการปกครองอำนาจรัฐในระบบเก่าเริ่มหมดความสำคัญลงไปทีละน้อย เหตุที่เปลี่ยนแปลงไปดังกล่าวเนื่องมาจากเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการใช้อำนาจของผู้ปกครองรัฐที่กระเทือนสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจน ประชาชนมีแนวคิดการต่อต้านขึ้น (เกรียงไกร เจริญธวัชนัน, 2552, หน้า 152) และเมื่อกล่าวถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของไทย ได้มีนักรัฐศาสตร์ ดังเช่น สุรัชย์ ศิริไกร ได้วิเคราะห์ว่าประชาธิปไตยของไทยนั้น นับตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมานั้น ประสบความสำเร็จล้มเหลวตลอดมา เนื่องจากผู้นำทางการเมืองไม่ว่าจะมาจากการยึดอำนาจโดยสถาบันกองทัพหรือรัฐบาลที่มาจากพลเรือนนั้น เน้นไปที่การสร้างสถาบันทางการเมืองแต่เพียงอย่างเดียว คือ ให้ความสำคัญกับการสร้างร่างรัฐธรรมนูญ การพัฒนาความเข้มแข็งของพรรคการเมือง การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการสร้างองค์กรอิสระขึ้นมาตรวจสอบควบคุมการใช้อำนาจสถาบันทางการเมืองอื่นๆ รวมทั้งการคิดค้นระบบการเลือกตั้ง แต่ละเลยไม่ให้ความสำคัญพัฒนาในเรื่องวัฒนธรรมทางการเมือง ที่เป็นแบบแผนและพฤติกรรมทางการเมืองของพลเมืองในสังคม จึงอาจกล่าวได้ว่าการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทยสนใจแต่เพียงรูปแบบหรือโครงสร้างทางการเมืองมากกว่าส่วนที่เป็นเนื้อหาสาระ (สุรัชย์ ศิริไกร, 2557) สอดคล้องกับพรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2557, หน้า 67) ที่มองว่า การสร้างประชาธิปไตยให้เข้มแข็งนั้น ไม่ควรหมายเพียงแค่การสร้างสถาบันทางการเมืองขึ้นมาชุดหนึ่ง หรือกระบวนการสร้างระบบนิติรัฐและรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพขึ้นมาบริหารประเทศเท่านั้น หากแต่เพียงต้องสร้างการบ่มเพาะวัฒนธรรมทางการเมืองให้ฝังรากลึกถึงตัวของ

พลเมืองแต่ละคนด้วย เพราะฉะนั้น ประเทศที่มีการบ่มเพาะวัฒนธรรมทางการเมืองแบบพลเมืองน้อยมาก เนื่องจากการเปลี่ยนผ่านจากระบอบเผด็จการไปสู่ประชาธิปไตยอย่างรวดเร็ว จะทำให้เกิดปัญหาในการรักษาระบบการเมืองที่พึงประสงค์ไว้เป็นอย่างมาก

อย่างก็ตามอาจกล่าวได้ว่า ในสังคมไทยนั้นจึงไม่อาจจะหวังให้ระบอบประชาธิปไตยเข้มแข็งและทำงานได้ดีโดยอาศัยเพียงแต่การมีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่ดี หรือการมุ่งเน้นระบบ โครงสร้าง และสถาบันทางการเมืองในระบบรัฐสภาแต่เพียงประการเดียว ตามแนวคิดทางสังคมวิทยาการเมืองเห็นว่า ระบบการเมืองและระบบสังคมนั้น แท้จริงแล้วมิได้เป็นเพียงผลผลิตจากการวางระบบ โครงสร้าง และสถาบันทางการเมืองเท่านั้น หากแต่ยังเป็นเพียงผลผลิตของพฤติกรรมและแบบแผนทางการเมือง นั่นคือ วัฒนธรรม จารีต ประเพณี ความเชื่อ และความรู้สึกนึกคิดของคนในสังคมนั้นๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการเมืองอีกด้วย หรือเรียกว่า “วัฒนธรรมทางการเมือง” นั้นเอง แต่เนื่องจากวัฒนธรรมทางการเมืองอาจเปลี่ยนแปลงได้และการเปลี่ยนแปลงนั้นมีอัตราไม่เท่าเทียมกันในแต่ละสังคมหรือชุมชนปัญหาวัฒนธรรมทางการเมืองของเทศบาลเมืองพะเยา พบว่า สามารถแยกออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ประชาชนขาดความสนใจและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเทศบาล กล่าวคือ ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลมักเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองภายในเทศบาล ประชาชนส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่าเทศบาลคืออะไร มีหน้าที่อะไร แตกต่างจากการปกครองท้องถิ่นอย่างไร นอกจากนี้ ประชาชนยังไม่มีความเข้าใจว่าเทศบาลซึ่งเป็นการปกครองท้องถิ่นแตกต่างจากการปกครองระดับชาติอย่างไร ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ออกไปสิทธิในการเลือกตั้ง เมื่อมาใช้สิทธิเลือกตั้งจึงเปิดโอกาสให้มีการเมืองท้องถิ่นทุจริตเลือกตั้งได้ง่าย เมื่อกระบวนการได้มาซึ่งนักการเมืองท้องถิ่นอันเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารเทศบาลมีปัญหาแล้ว การบริหารเทศบาลก็มีปัญหาตามไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นกัน 2) นักการเมืองท้องถิ่นขาดวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย กล่าวคือ ไม่รู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนเองและในบางครั้งใช้สิทธิกฎหมายเกินขอบเขต จนส่งผลให้การทำงานของเทศบาลไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง เช่น การจ้องโค่นล้มฝ่ายบริหารของเทศบาล การผูกขาดของการใช้อำนาจจนขาดความโปร่งใส การไม่รับร่างหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีของเทศบาลอย่างไม่มีเหตุผลอย่างเพียงพอ และการเล่นพรรคเล่นพวกในการบริหารงานเทศบาล (เทศบาลเมืองพะเยา, 2561, หน้า 17-18)

เพราะเหตุนี้ ผู้วิจัยเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาดังนั้นปัญหาของระบบการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชน และนักการเมืองในเขตเทศบาลพะเยาจำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เพื่อปลูกฝังและสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองให้กับประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
2. เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ (Interview) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ในเทศบาลเมืองพะเยา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 17,299 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการกำหนดจากประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น ปี พ.ศ. 2546 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 391คน โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของทาร์ยามานะ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ชุมชน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. วัดศรีโคมคำ	903	20
2. วัดบุญยืน	1,559	35
3. วัดไชยอาวาส	1,052	24
4. วัดหลวงราชสันฐาน	1,501	34
5. วัดศรีอุโมงค์	1,529	35
6. วัดราชคฤห์	937	21
7. วัดหัวข่วงแก้ว	990	22
8. วัดลี	815	18
9. วัดศรีจอมเรือง	488	11
10. วัดเมืองชุม	1,615	37
11. วัดภูมินทร์	1,883	43
12. วัดอินทร์ฐาน	1,465	33
13. วัดปาลานคำ	1,683	38
14. ร่มโพธิ์ทอง	879	20
รวม	17,299	391

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ซึ่งใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลบางประการของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert, 1967, 90)

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 3 ด้าน 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ 2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า 3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

2.2 แบบสัมภาษณ์ (Interview) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ใช้สำหรับสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายจำนวน 25 รูป/คน สัมภาษณ์ 3 รูปแบบ คือ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 3 รูปแบบ ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ 2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า 3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสร้างองค์ความรู้ใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมเป็นขั้นตอน คือ หลังจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงเป็นรหัสตัวเลขบันทึกลงในโปรแกรมการวิจัยทางสถิติ ดังนี้

3.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ 1) นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form) 2) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3) การวิเคราะห์ข้อมูล คือ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานะภาพ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์สอน วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2) ระดับสภาพวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถาม 3) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543) 4) ข้อคำถามปลายเปิดที่แสดงข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามปลายเปิดจากนั้นจะทำการวิเคราะห์ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency)

3.2 ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการจัดกลุ่มข้อมูล (Data Grouping) ตามสาระสำคัญของประเด็นการสัมภาษณ์ จากนั้นจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ดังต่อไปนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยจัดกลุ่มข้อมูลของการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ (Data

Grouping) จากนั้นจึงได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) 2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Techniques) และประมวลผลเข้าด้วยกันเพื่อให้เห็นภาพรวมแล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 3 รูปแบบ อยู่ในระดับสูงสุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีระดับสูงสุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยาในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

n=391

วัฒนธรรมทางการเมือง	ระดับวัฒนธรรมทางการเมือง		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ	4.46	0.24	สูงที่สุด
2. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า	4.40	0.20	สูงที่สุด
3. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม	4.32	0.30	สูงที่สุด
โดยรวม	4.39	0.22	สูงที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.22 เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.24 รองลงมา คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.20 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.30 ตามลำดับ

2. ผลเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า ขนาดของชุมชนที่แตกต่างกัน ผู้นำชุมชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ผลปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบขนาดของชุมชนกับค่าเฉลี่ยรายคู่ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา โดยรวม

ขนาดของชุมชน	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
	($\bar{X} = 4.49$)	($\bar{X} = 4.42$)	($\bar{X} = 4.48$)
ขนาดเล็ก ($\bar{X} = 4.49$)	-	0.07*	0.01
ขนาดกลาง ($\bar{X} = 4.42$)			0.06*
ขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 4.48$)			-

หมายเหตุ * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดเล็กมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยรวม มากกว่าผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่ มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยรวม มากกว่าผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดเล็กมีวัฒนธรรมทางการเมืองโดยรวมไม่แตกต่างกันผู้นำชุมชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนขนาดใหญ่

3. แนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา คือ ผู้นำ นักการเมือง เจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันจัดให้ความรู้ คำแนะนำ ทำความเข้าใจให้กับประชาชนเกี่ยวกับความสำคัญของประชาชนที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นพร้อมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้และเข้าใจเกี่ยวกับระบบต่างๆและสิทธิหน้าที่ต่างๆของตนจนนำไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นระบบและเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือลักษณะการเมืองท้องถิ่นต่อไปเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งส่งเสริมให้ความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างเต็มรูปแบบต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

สภาพวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับสูงที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า มีระดับสูงสุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ได้แก่ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ดังที่ สาทิตร์ ก้อนอาทร (2551) ได้ทำผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ ในภาพรวมวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนอยู่ในระดับมาก

สภาพวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ ดังที่ภิชฌ์ แก้วยอด (2550) ได้ทำการวิจัยผลพบว่า ชุมชนกะเหรี่ยงมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ แบบไพร่ฟ้า กล่าวคือ ด้านแนวคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครอง มีความเชื่อและประเพณีในแบบดั้งเดิมของตน ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทย อยู่ในระดับมีความรู้มาก และด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองระดับชาติ อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

ตัวแปรทั้งอายุ การศึกษา และศาสนา มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมทางการเมืองของชุมชนกะเหรี่ยงโดยกลุ่มที่มีอายุมาก

สภาพวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ดังที่ บันเทิงศักดิ์ มหามัตร์ (2552) ได้ทำการวิจัยผลพบว่า พนักงานส่วนตำบลมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ซึ่งเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีลักษณะของการมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมากขึ้น แต่ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังไม่มีมากนัก จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลที่ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบนี้ เช่น ปัจจัยที่มีอิทธิพลของสื่อมวลชนที่ถ่ายทอดข่าวสารทางการเมืองต่างๆ มีมากขึ้น ประกอบกับงานในหน้าที่ที่ต้องมีส่วนร่วมใกล้ชิดกับงานทางการเมืองต่างๆ ในการเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง

สภาพวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมือง จังหวัดพะเยา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ดังที่วุฒิสักดิ์ บุตน์ (2550) ได้ทำการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้านห้วยหลิมสามารถพบได้ 2 รูปแบบ คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า โดยกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้นำชุมชน ทั้งในส่วนที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการนั้น และผู้ที่ใกล้ชิดกับผู้นำชุมชน มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม และดังที่ พิชราภรณ์ โรจนบุรานนท์ (2552) ได้ทำการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับชาติ/ระบบการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง โดยการมีส่วนร่วมด้านการใช้สิทธิเสรีภาพทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน พบว่า ความสัมพันธ์ทางตรงความคิดเห็น เกี่ยวกับชาติ/ระบบการเมือง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบัน และความคิดเห็นเกี่ยวกับระบบการเมือง โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง ความคิดเห็นเกี่ยวกับชาติ /ระบบการเมือง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถาบัน

องค์ความรู้การวิจัย

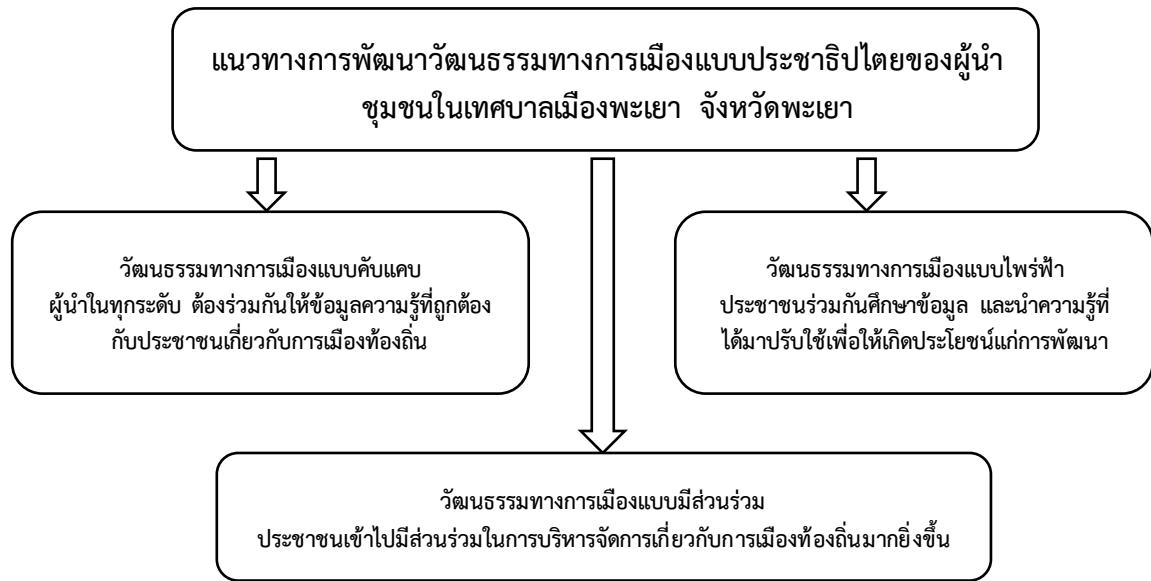
องค์ความรู้การวิจัยเป็นแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา 3 ด้าน คือ

1. แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำแคบ ผู้นำในทุกระดับต้องร่วมกันให้ข้อมูลความรู้ที่ถูกต้องกับประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่น

2. แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนร่วมกันศึกษาข้อมูล และนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนา

3. แนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเมืองท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ดังแสดงภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ผู้นำควรส่งเสริมให้ประชาชนติดตามข่าวสารบ้านเมืองอยู่เสมอเพื่อให้ตามทันสถานการณ์การเมืองที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
 - 1.2 ผู้นำควรกระตุ้นให้ประชาชนมีความตื่นรู้และมีความเข้าใจในสิทธิขั้นพื้นฐานในเรื่องของการเมืองอยู่เสมอเพื่อให้ประชาชนเล็งเห็นถึงความสำคัญของตนเองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน
2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ในกลุ่มประชากรที่มากขึ้นเพื่อเป็นการเปรียบเทียบเป็นแนวทางการพัฒนาอย่างทั่วถึง
 - 2.2 ควรเพิ่มการศึกษารูปแบบการปกครองอื่น ๆ ในการบริหารและปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องให้มากยิ่งขึ้น
 - 2.3 ควรมีการเพิ่มเครื่องมือในการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพล้วน หรือการวิจัยด้วยสถิติขั้นสูง เช่น ปัจจัยที่ส่งผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของผู้นำชุมชนในเทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2558). **คลื่นลูกที่ห้า: ประชาณัฐสังคม**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ซัสเซสมิเดีย.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2553). **วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทศบาลเมืองพะเยา. (2561). **แผนพัฒนาสามปี 2561-2562** เทศบาลเมืองพะเยา: จังหวัดพะเยา.
- เทียนชัย วงษ์ชัยสุวรรณ. (2551). **รัฐศาสตร์ร่วมสมัย: แนวการวิเคราะห์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ.
- บันเทิงศักดิ์ มหามาตร. (2552). **วัฒนธรรมทางการเมืองของพนักงานส่วนตำบล ในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พัชรภรณ์ โรจนบุรานนท์. (2552). **วัฒนธรรมทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2556). **สังคมวิทยาการเมือง**. ขอนแก่น: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ภิญญ แก้วยอด. (2550). **วัฒนธรรมทางการเมืองในชุมชนกะเหรี่ยง ตำบลแม่เงา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วุฒิสักดิ์ บุตน์. (2550). **วัฒนธรรมทางการเมืองของชาวบ้าน: ศึกษาเฉพาะกรณีชาวบ้านหมู่บ้านหวานหลิม ตำบลมะบ้า กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาวิตรี ก้อนอาทร. (2551). **วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- สุรัชย์ ศิริไกร. (2557). **การพัฒนาประชาธิปไตยโดยปราศจากการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและจริยธรรมทางการเมือง**. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง วัฒนธรรมทางการเมือง จริยธรรมและการปกครอง. วันที่ 8-10 พฤศจิกายน 2557 ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ.
- Likert, Rensis. (1967). **The Method of Constructing and Attitude Scale**. in *Reading in Attitude Theory and Measurement*. Fishbein Martin Ed. New York: Wiley & Son.

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4^{*}
A CAUSAL RELATIONSHIP OF FACTORS INFLUENCING LEARNING ACHIEVEMENT
OF MATHAYOMSUKSA 6TH STUDENTS UNDER SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 4

¹พระณัฐวุฒิ อคฺควทฺตโน (หนูเกื้อ) Phra Nattawut Aggavaddhano (Nookua),

²พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฺฒโน Phramaha Yannawat Thitavaddhano,

³ลำพอง กลมกุล Lampong Klomkul

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: new8283@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ออกแบบการวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน คือ ครูสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี ได้รับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และเป็นครูที่ได้รับการยอมรับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ประกอบด้วยตัวแปร 1) คุณภาพการสอน 2) คุณลักษณะของเพื่อน 3) สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว 4) คุณลักษณะของนักเรียน 5) ไตรสิกขา 6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, นักเรียน, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research article aimed to study the causal relationship of factors influencing learning achievement of Mathayomsuksa 6th students in secondary schools under Secondary Educational Service Area Office 4. Qualitative research method was designed and collected data from 12 key informants who were Mathayomsuksa 6th teachers who had teaching experience not less than 10 years, received senior professional level teachers, and being a recognized teacher. Data was analyzed by content analysis. Results showed that a causal relationship of factors influencing learning achievement of Mathayomsuksa 6th students in secondary schools under Secondary Educational Service Area Office 4 consisted of variables

^{*}Received: December 08, 2022, Revised: December 20, 2022, Accepted: December 20, 2022.

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของคณาจารย์เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4

1) teaching quality, 2) characteristics of friends, 3) family environment, 4) characteristics of students, 5) Trisikkha, and 6) learning achievement.

Keywords: Causal Relationship, Learning Achievement, Students, Secondary Schools

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการดำรงรักษา อัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ ภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

สำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) ได้รายงาน ดัชนีการศึกษา (Education Index) คือดัชนีการจัดอันดับประเทศในด้านการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของดัชนีการพัฒนามนุษย์ (เอชดีไอ) ที่สหประชาชาติเผยแพร่เป็นประจำทุกปี ได้เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อพ.ศ. 2553 โดยดัชนีการศึกษาของประเทศไทยเมื่อพ.ศ. 2533 อยู่อันดับที่ 101 อันดับต่ำสุดของประเทศไทยอยู่อันดับ 113 เมื่อพ.ศ. 2556 อันดับสูงสุดอยู่ที่อันดับ 95 เมื่อปี 2541 และ 2542 จากการเผยแพร่ทั้ง 30 ปี (2533-2562) อันดับเฉลี่ยที่ 102 และปีที่เผยแพร่ล่าสุดคือ 2562 อยู่ที่อันดับ 97 จาก 190 ประเทศ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2562) ซึ่งจะเห็นว่าประเทศไทยอยู่อันดับประมาณตรงกลางของประเทศทั่วโลก

โปรแกรมประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment หรือ PISA) ได้รายงานผลคะแนนเฉลี่ยการอ่านของประเทศไทยระหว่างปี ค.ศ. 2006 ถึง 2018 ได้ 415.6 คะแนน อยู่อันดับที่ 74 จาก 82 ประเทศ ผลคะแนนเฉลี่ยคณิตศาสตร์ของประเทศไทยระหว่างปี ค.ศ. 2006 ถึง 2018 ได้ 419.4 คะแนน อยู่อันดับที่ 61 จาก 82 ประเทศ และผลคะแนนเฉลี่ยวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยระหว่างปี ค.ศ. 2006 ถึง 2018 ได้ 427.4 คะแนน อยู่อันดับที่ 57 จาก 82 ประเทศ (PISA Thailand, 2561) ทำให้พบว่าคะแนนการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ได้ลดลง และอันดับประเทศไทยอยู่ค่อนข้างต่ำ

การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เป็นการตรวจสอบคุณภาพผู้เรียนตามกรอบมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ทำการทดสอบ

กับผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 6 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ดำเนินการจัดสอบ ซึ่งผลการทดสอบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยของมัธยมศึกษาปีที่ 6 ระหว่าง พ.ศ. 2558 ถึง 2563 ดังนี้ วิชาภาษาไทยเฉลี่ย 48.7 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์เฉลี่ย 34.9 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์เฉลี่ย 37.7 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษเฉลี่ย 32.8 คะแนน และพบว่าคะแนนทุกวิชาระหว่าง พ.ศ. 2561 ถึง 2563 มีแนวโน้มลดลง และทุกวิชามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563)

ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการศึกษาไทยมีหลายประการ ได้แก่ 1) การบริการการศึกษา พบว่าโครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีความเหลื่อมล้ำสูงมากเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แม้รัฐบาลต้องจัดให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายไม่น้อยกว่า 12 ปี แต่ไม่มีรัฐบาลชุดไหนติดตามให้มีผลบังคับใช้อย่างแท้จริง รัฐบาลได้แต่ลงทุนสร้างโรงเรียนจ้างครูให้เงินอุดหนุนการศึกษา ให้เด็กชั้นพื้นฐานเรียนฟรี รวมทั้งแจกหนังสือเรียน เสื้อผ้า แต่ไม่ได้มีการจัดระบบบริหารจัดการติดตามและช่วยเหลือแก้ปัญหาเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียน เด็กที่เรียนอ่อน เรียนช้าตามเพื่อนไม่ทัน และที่มีปัญหาด้านต่าง ๆ จนต้องออกกลางคัน อย่างเป็นระบบจริงจัง เทียบกับฟินแลนด์และประเทศอื่น ๆ 2) ด้านการจัดการศึกษาโดยรวมทั้งประเทศมีคุณภาพต่ำ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่วัดจากการสอบระดับชาติได้คะแนนเฉลี่ยออกมาต่ำกว่าร้อยละ 50 เป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) และหน่วยงานอื่นๆ รายงานว่า นักเรียนส่วนใหญ่เรียนแบบท่องจำเพื่อสอบเอาคะแนน แต่คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ไม่เป็น ขาดทักษะในการเรียนรู้ต่อและทักษะที่จำเป็นในการทำงานและการพัฒนาตนเอง เรื่องนี้ได้รับการยืนยันจากผลการทดสอบนักเรียนนานาชาติที่ชื่อว่า PISA ในรอบสิบกว่าปีที่ผ่านมาไทยส่งนักเรียนเข้าร่วมมา 3-4 ครั้งแล้วได้คะแนนเฉลี่ยและลำดับที่ต่ำมาโดยตลอด 3) ด้านคุณภาพของผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอ่านการค้นคว้า การพัฒนาตัวเอง กระบวนการผลิตและจ้างครูของประเทศไทยไม่ได้คัดและส่งเสริมคนเก่งที่สุดมาเป็นครูเหมือนอย่างในฟินแลนด์ สิงคโปร์ และประเทศอื่นๆ การให้ผลตอบแทนและความท้าทายความก้าวหน้าในการทำงานในอาชีพครูปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าภาคธุรกิจเอกชน ไม่จูงใจให้คนเก่งๆ เข้ามาเป็นครู 4) ด้านหลักสูตร วิธีการสอน การเรียน การวัดผล หลักสูตรถูกกำหนดจากส่วนกลางให้เน้นการสอนตามตำราให้ผู้เรียนจดจำข้อมูลและฝึกทักษะในระดับพื้นฐานทางวิชาการมากกว่าการสอนให้ผู้เรียนรักการอ่าน ใฝ่การเรียนรู้ คิดวิเคราะห์เป็น พัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และทางสังคม เพื่อทำงานในโลกจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบสูง ครูส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมแบบเก่า (เน้นเรื่องการจำข้อมูล) สอนบรรยายตามตำรา เพื่อให้ นักเรียนท่องจำและฝึกทักษะบางอย่างเพื่อการสอบแบบปรนัยตามมาตรฐานเดียวกัน ครูส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยได้รักการอ่าน ไม่ได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ ไม่ค่อยได้สนใจจะเรียนรู้อะไรใหม่ๆ มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องจิตวิทยาการเรียนรู้และกลไกการทำงานของสมองน้อย มีความรู้ ทักษะการสอนอย่างมีประสิทธิภาพค่อนข้างน้อย ซึ่งหลักสูตรและการวัดผลซึ่งกำหนดมาจากส่วนกลางก็ส่งเสริมให้ครูสอนแบบบรรยายตามตำราให้นักเรียนจดจำไปวันๆ รวมทั้งระบบการสอบคัดนักเรียนทุกระดับโดยเฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลายเข้ามหาวิทยาลัยก็เน้นการวัดจากคะแนนที่ได้มาจากการสอบแบบปรนัยที่เน้นเรื่องการจดจำข้อมูลเป็นด้านหลัก (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

จากความสำเร็จของการศึกษา ผลการศึกษาของประเทศไทยทั้งระดับโลกและในประเทศไทย รวมทั้งปัญหาการศึกษาของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เพื่อเป็นสารสนเทศและแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนอันจะส่งผลให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ได้แก่ 4 โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ ครูผู้สอนนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยได้ขอความ อนุเคราะห์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 4 ให้คัดเลือกครูตามคุณสมบัติดังนี้ 1) เป็นครูสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) มีประสบการณ์ไม่ น้อยกว่า 10 ปี 3) ได้รับวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ (คศ.3) 4) เป็นครูที่ได้รับการยอมรับ เครื่องมือที่ใช้ในการ เก็บรวบรวมข้อมูล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แนวคำถามในการสัมภาษณ์ คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การกำหนดวิธีการจัดกระทำข้อมูลมี 3 กระบวนการคือ 1) การ ลดทอนข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การวิเคราะห์ข้อมูล

3. การกำหนดวิธีการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิง คุณภาพ มาทำการลดทอนข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งกระบวนการทั้ง 3 กระบวนการนี้ได้ ทำควบคู่ไปกับกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ 1) การลดทอนข้อมูล เป็นการนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์แล้วจัดลงในหัวข้อที่เกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นการเลือกหาจุดที่น่าสนใจของแต่ละตัว แปรที่ศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับตัวแปรที่สนใจศึกษาและเป็นข้อมูลที่เกิดจากประสบการณ์จริงของผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับประเด็นของตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2) การตรวจสอบข้อมูล เป็นกระบวนการที่ ใช้ในการตรวจสอบข้อมูลโดยพิจารณาถึงความถูกต้องและความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล โดยพิจารณาจากการ สนทนาพูดคุยโดยมีหลักฐานประกอบระหว่างการสนทนา ความพอเพียงของข้อมูล กำหนดได้โดยประเด็น คำถามที่ผู้วิจัยได้เตรียมไว้ก่อนการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ประกอบด้วย

1. คุณภาพการสอน การสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจกระจ่างชัด โดยมีการอธิบายและจัดสรรบทเรียน ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนด้วยการใช้เนื้อหา กิจกรรมและสื่อที่มีคุณภาพ จัดให้มีการตรวจสอบถึง

พัฒนาการ ข้อปรับปรุง และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนได้ ประกอบด้วย 1) สอนเข้าใจง่าย 2) กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม 3) มีกิจกรรมในการเรียน 4) ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) ใช้สื่อในการสอน วัดได้จากข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 15 ข้อ

1) สอนเข้าใจง่าย การสอนของครูที่มีความรู้ในวิชาที่สอน มีการวางแผนและเตรียมการสอน มีการนำเข้าสู่บทเรียนที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่จะสอน และขยายความและยกตัวอย่างประกอบบทเรียน ใช้ภาษาที่ทำให้ให้นักเรียนเข้าใจได้ง่าย

2) กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม การเสริมสร้างหรือการเร่งเร้าให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนโดยครูทำให้นักเรียนเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถที่จะเรียนได้ดี และเอาใจใส่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ กระตุ้นและเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม และมีส่วนร่วมในวิธีการเรียนรู้ และกำหนดเนื้อหา ปัญหาที่ท้าทาย และสร้างสถานการณ์ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา รวมทั้งแสวงหาวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3) มีกิจกรรมในการเรียน ครูจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ โดยครูมีทักษะในการเลือกกิจกรรมให้เหมาะกับวัยของนักเรียน ใช้กิจกรรมแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และหลังครูจัดกิจกรรมแล้วได้มีการสรุปกิจกรรมและความรู้ที่ได้รับและการประเมินผลกิจกรรม

4) ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ การรวบรวมและพิจารณาผลการศึกษานักเรียน และส่งผลที่ได้ให้นักเรียนได้รับ โดยให้ครูแจ้งนักเรียนถึงจุดมุ่งหมายและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ได้ รวมทั้งวิธีการประเมินผลและการให้ข้อมูลย้อนกลับ มีการนำผลการประเมินก่อนการสอนมาใช้ในการปรับกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน และแจ้งผลการเรียน ติดตามปัญหา สนับสนุน และให้คำแนะนำนักเรียนอยู่เสมอ

5) ใช้สื่อในการสอน การที่ครูใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ มาเป็นสื่อกลางในการสอน โดยครูใช้สื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูสามารถนำความรู้ที่หลากหลาย และทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ และครูมีการสร้างนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนได้

2. คุณลักษณะของเพื่อน พฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อกันระหว่างเพื่อนทั้งในและนอกห้อง เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการเรียน การยอมรับความแตกต่าง การช่วยเหลือกันที่ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ซึ่งกลุ่มเพื่อนมักมีวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มเองนอกจากนี้ยังมีอิทธิพลทั้งทางบวกและทางลบ ประกอบด้วย 1) ช่วยเหลือเพื่อน 2) ให้คำปรึกษา 3) ซักชวนกันเข้าเรียน 4) สอนพิเศษเพื่อนเพิ่มเติม วัดได้จากข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 ข้อ

1) ช่วยเหลือเพื่อน การที่นักเรียนได้ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนซึ่งกันและกันด้วยการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียน ช่วยเหลือกันในเรื่องส่วนตัว และตักเตือนกันเมื่อเห็นเพื่อนมีความประพฤติไม่เหมาะสม

2) ให้คำปรึกษา การที่นักเรียนให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำซึ่งกันและกันในเรื่องส่วนตัว การดำเนินชีวิต เพื่อน ความรัก และครอบครัว และเรื่องด้านการพัฒนาตนเอง

3) ซักชวนกันเข้าเรียน การที่เพื่อนนักเรียนได้จูงใจ ชักนำซึ่งกันและกันให้ เข้าห้องเรียนให้ตรงเวลา ไม่หนีเรียน และให้ข้อมูลตารางเรียน และกำหนดการส่งงานและวันสอบ

4) สอนพิเศษเพื่อนเพิ่มเติม การที่เพื่อนนักเรียนได้ให้ความรู้เกี่ยวกับบทเรียนซึ่งกันและกัน นอกเวลาที่ครูสอน การสอนพิเศษด้วยเพื่อนจะเข้าใจง่ายขึ้นเพราะอยู่ในวัยเดียวกัน สามารถสอนแบบเจอหน้ากันหรือใช้เทคโนโลยีเครือข่ายสังคม

3. สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว กลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความเกี่ยวข้องกันทางสายโลหิต ทางการสมรส หรือทางกฎหมาย ผูกพันกันทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยสมาชิกของครอบครัวแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติต่อกันด้วยการให้ความรักและความเอาใจใส่ มีความปรารถนาดีต่อกัน ครอบครัว ประกอบด้วย 1) จัดสภาพบ้านให้เหมาะกับการเรียน 2) สนใจหรือกระตุ้นด้านการเรียน 3) เอาใจใส่ความเป็นอยู่ 4) การดูแลด้านความประพฤติ วัดได้จากข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 ข้อ

1) จัดสภาพบ้านให้เหมาะกับการเรียน การที่ผู้ปกครองทำให้บ้านหรือที่อยู่อาศัยให้เหมาะกับการเรียน ด้วยการจัดให้มีมุมหรือห้องสำหรับอ่านหนังสือ จัดอุปกรณ์สำหรับการเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ หนังสือเรียนเพิ่มเติม และจัดบรรยากาศให้เหมาะกับการอ่านหนังสือ เช่น ไม่คุยกันเสียงดัง ไม่ให้มีเสียงรบกวนจากรอบบ้าน

2) สนใจหรือกระตุ้นด้านการเรียน การที่ผู้ปกครองเอาใจใส่ ส่งเสริม สนับสนุน อย่างกระตือรือร้นในการด้านการเรียน ด้วยการเข้าใจในระดับสติปัญญาของผู้เรียนและความชอบในวิชาเรียน สอบถามเกี่ยวกับการเรียน รวมทั้งสภาพอื่นๆ ที่โรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น

3) เอาใจใส่ความเป็นอยู่ การที่ผู้ปกครองดูแลการดำรงชีวิตของนักเรียน ด้วยการสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนักเรียน ดูแลด้านปัจจัยสี่ และอุปกรณ์การเรียน และให้การดูแลผู้เรียนอย่างเหมาะสม ไม่กดดันหรือผ่อนคลายนเกินไป

4) การดูแลด้านความประพฤติ การที่ผู้ปกครองกำกับ เอาใจใส่การปฏิบัติตัวของนักเรียน ด้วยการตั้งระเบียบในบ้าน เป็นตัวอย่างที่ดี ไม่ให้นักเรียนไปเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ไม่ดี และดูแลด้านการคบเพื่อน การเอาตัวรอดและการเข้าสังคม

4. คุณลักษณะของนักเรียน ลักษณะประจำที่เป็นแบบอย่างแห่งพฤติกรรมที่เด่นชัดของผู้รับการศึกษาจากโรงเรียน ประกอบด้วย 1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 2) ความถนัดทางการเรียน 3) กลวิธีในการเรียน 4) เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม วัดได้จากข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 12 ข้อ

1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แรงผลักดันภายในตัวนักเรียนที่ต้องการได้ผลการเรียนที่ดี ด้วยการที่นักเรียนมุ่งมั่นจะเรียนหนังสืออย่างหนักเพื่อต้องการให้ตนเองประสบความสำเร็จ นักเรียนพยายามถามครู ผู้รู้ เพื่อน หรือแหล่งข้อมูลอื่น เมื่อมีปัญหาในการเรียน นักเรียนทำการบ้านและงานที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองโดยไม่มีใครบังคับแม้จะยากแค่ไหน

2) ความถนัดทางการเรียน สิ่งที่ดีติดตัวตั้งแต่เกิดหรือสมรรถภาพของนักเรียนที่เรียนวิชาใด ๆ สำเร็จได้โดยง่าย โดยนักเรียนทราบถึงวิชาที่ถนัดและวิชาที่ไม่ถนัดของตนเอง นักเรียนวางแผนการเรียนต่อในอนาคตตามข้อมูลความถนัดทางการเรียนของตนเอง และนักเรียนตั้งใจเรียนเพิ่มขึ้นในวิชาที่ไม่ถนัด

3) กลวิธีในการเรียน รูปแบบที่เหมาะสมกับนักเรียนทำให้เรียนรู้ได้รวดเร็ว โดยนักเรียนค้นหา กลวิธีในการเรียนและวางแผนการเรียนที่เหมาะสมกับตนเอง ปฏิบัติตามกลวิธีในการเรียนและวางแผนการเรียนอย่างสม่ำเสมอ และพิจารณาและปรับปรุงกลวิธีในการเรียนและวางแผนการเรียนให้ดีขึ้น

4) เวลาที่ใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม การที่นักเรียนศึกษาหาความรู้ของนักเรียนนอกเวลาที่ครูสอนในห้องเรียนด้วยการอ่านหนังสือและหาความรู้เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนด้วยตัวเอง อ่านหนังสือและหา

ความรู้เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนจากแหล่งเรียนรู้อื่น เช่น ห้องสมุด เครือข่ายอินเทอร์เน็ต และอ่านหนังสือและหาความรู้เพิ่มเติมนอกเวลาเรียนจากการเรียนพิเศษทั้งออนไลน์หรือโรงเรียนกวดวิชา

5. ไตรสิกขา หลักการศึกษาในพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมกาย วาจา ใจ ประกอบด้วย 1) อธิศีลสิกขา การศึกษาด้านศีล เพื่อเป็นประพจน์เบื้องต้นในการดำเนินชีวิต 2) อธิจิตตสิกขา การศึกษาด้านจิตใจ เพื่อการฝึกฝนจิตให้ยิ่งขึ้นด้วยสภาพจิตที่หนักแน่นมั่นคง มีความสุข ความสงบ มีความแน่วแน่ 3) อธิปัญญาสิกขา การศึกษาด้านปัญญาเพื่อให้เข้าใจเหตุผล รู้ความจริงของโลก และชีวิต ประกอบด้วย 1) มิวินัยและรักษาศีลห้า 2) มีสมาธิในการเรียน 3) ทำความเข้าใจบทเรียนในห้องเรียน วัดได้จากข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 9 ข้อ

1) มิวินัยและรักษาศีลห้า การที่นักเรียนสามารถควบคุมตนเองให้อยู่ในระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และรักษาศีลห้าได้ โดยจะทำให้ห่างไกลจากอบายมุข และไม่ทำให้เสียเวลา ทำให้ครูรักและเมตตา มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีความสุขในการเรียน และทำให้ฝึกความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

2) มีสมาธิในการเรียน การที่นักเรียนตั้งมั่นจดจ่อต่อการเรียนอย่างแน่วแน่ ด้วยการสมาธิก่อนเข้าเรียนสม่ำเสมอ ตัดสิ่งกีดขวางสมาธิในการเรียน เช่น การคุยเล่นกับเพื่อน การใช้โทรศัพท์มือถือ และมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่ครูสอน

3) ทำความเข้าใจบทเรียนในห้องเรียน การที่นักเรียนรู้เรื่องอย่างครบถ้วนเกี่ยวกับบทเรียนที่ครูสอนในห้องเรียน ด้วยการฟังครูสอนอย่างตั้งใจและสรุปสิ่งที่ครูสอน สอบถามครูเมื่อไม่เข้าใจหรือครูเปิดโอกาสให้สอบถาม และทำความเข้าใจบทเรียนในห้องเรียนทำให้เรียนทันเพื่อนและทบทวนบทเรียนให้เข้าใจมากขึ้น

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ ทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ โดยมีผลที่ได้เป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรม สามารถวัดผลได้จากงานที่ครูมอบ คะแนน เกรดเฉลี่ย แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หรือการสังเกต สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัวแปร ประกอบด้วย 1) ค่า O-NET 2) เกรดเฉลี่ยสะสม วัดได้จากข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย

1) ค่า O-NET ผลคะแนนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้จากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียน ประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้วยการที่นักเรียนติดตามข้อมูลการสอบ O-Net จากโรงเรียนและอินเทอร์เน็ต วางแผนการเรียนและทบทวนสำหรับการสอบ O-Net และหาข้อสอบเก่ามาฝึกทำและติวร่วมกันกับเพื่อนนักเรียน

2) เกรดเฉลี่ยสะสม ผลการศึกษาของนักเรียนที่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้จากการทดสอบของโรงเรียนด้วยการนำผลการเรียนทุกเทอม ทุกวิชา มารวมกันและทำการหาค่าเฉลี่ย ด้วยการที่นักเรียนศึกษาวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการให้คะแนนของแต่ละวิชา เข้าเรียนและส่งงานทันเวลาเสมอๆ และอ่านทบทวนแต่ละวิชาให้พร้อมก่อนการสอบ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านคุณภาพการสอนเป็นการสอน

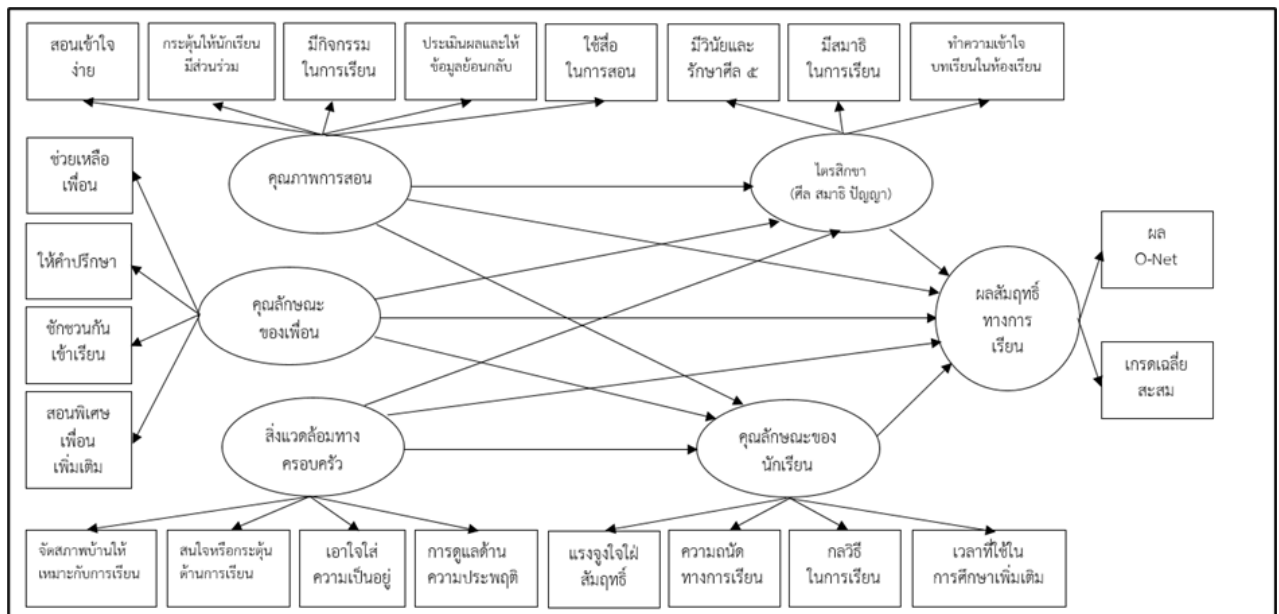

ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจกระจ่างชัด โดยมีการอธิบายและจัดสรรบทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนด้วยการใช้เนื้อหา กิจกรรมและสื่อที่มีคุณภาพ จัดให้มีการตรวจสอบถึงพัฒนาการ ข้อปรับปรุง และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนได้ สมดุล โดยภายในองค์ประกอบมี ๕ ตัวแปร สอนเข้าใจง่าย กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีกิจกรรมในการเรียน ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ และใช้สื่อในการสอน แสดงรายละเอียดของตัวแปรได้ดังนี้ 1) สอนเข้าใจง่าย 2) กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม 3) มีกิจกรรมในการเรียน 4) ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ 5) ใช้สื่อในการสอน ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคุณภาพการสอน พบว่า สอนเข้าใจง่าย มีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 มีกิจกรรมในการเรียน มีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ประเมินผลและให้ข้อมูลย้อนกลับ มีความเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ใช้สื่อในการสอน มีความเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ใช้โปรแกรม Lisrel วิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปรในโมเดล พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คุณภาพการสอน (TEA) กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ACH) (ขนาดความสัมพันธ์ = 0.806) แยกเป็นอิทธิพลทางตรง -0.472 และอิทธิพลทางอ้อม 0.624 เป็นอิทธิพลรวม 0.152 สอดคล้องกับการวิจัยของวิมล ประจักษ์ตร (2553) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้แก่ การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง คุณภาพการสอน การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์บรรยากาศในชั้นเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก ส่วนความตั้งใจเรียน การรับรู้ความสามารถ ของตนเองในการเรียน และมโนภาพเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้พื้นฐานเดิมอยู่ในระดับผลการเรียนดีพอใช้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 อยู่ในระดับผลการเรียนต่ำ และตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงอย่างเดียวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิม ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมอย่างเดียวต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้แก่ การสนับสนุนทางการเรียนของผู้ปกครอง คุณภาพ การสอน การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว ความตั้งใจเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์บรรยากาศในชั้นเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ได้แก่ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง และสอดคล้องกับการวิจัยของสุทิน กองเงิน (2547) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดมหาสารคาม คือ ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัดทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ คุณภาพการสอน ความตั้งใจเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง ความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเดิมและความมุ่งมั่นในการศึกษาต่อ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความถนัดทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ความตั้งใจเรียน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว มโนภาพเกี่ยวกับตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และคุณภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ประกอบด้วย 1) คุณภาพการสอน การสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจกระจ่างชัด โดยมีการอธิบายและจัดสรรบทเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนด้วยการใช้เนื้อหา กิจกรรมและสื่อที่มีคุณภาพ จัดให้มีการตรวจสอบถึงพัฒนาการข้อปรับปรุง และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนได้ปรับปรุง 2) คุณลักษณะของเพื่อน พฤติกรรมที่ปฏิบัติต่อกันระหว่างเพื่อนทั้งในและนอกห้อง เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านการเรียน การยอมรับความแตกต่าง การช่วยเหลือกันที่ครอบคลุมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม ซึ่งกลุ่มเพื่อนมักมีวัฒนธรรมเฉพาะของกลุ่มเองนอกจากนี้ยังมีอิทธิพลทั้งทางบวกและทางลบ 3) สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว กลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความเกี่ยวข้องกันทางสายโลหิต ทางการสมรส หรือทางกฎหมาย ผูกพันกันทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยสมาชิกของครอบครัวแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่ปฏิบัติต่อกันด้วยการให้ความรักและความเอาใจใส่ มีความปรารถนาดีต่อกันในครอบครัว 4) คุณลักษณะของนักเรียน ลักษณะประจำที่เป็นแบบอย่างแห่งพฤติกรรมที่เด่นชัดของผู้รับการศึกษาจากโรงเรียน 5) ไตรสิกขา หลักการศึกษาในพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นข้อปฏิบัติสำหรับฝึกอบรมกาย วาจา ใจ ประกอบด้วย 1) ศีล การศึกษาด้านศีล เพื่อเป็นประเพณีเบื้องต้นในการดำเนินชีวิต 2) สมาธิ การศึกษาด้านจิตใจ เพื่อการฝึกฝนจิตใจให้ยิ่งขึ้นด้วยสภาพจิตที่หนักแน่นมั่นคง มีความสุข ความสงบ มีความแน่วแน่ 3) ปัญญา การศึกษาด้านปัญญา เพื่อให้เข้าใจเหตุผล รู้ความจริงของโลก และชีวิต 6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ ทั้งในโรงเรียน ที่บ้าน และสิ่งแวดล้อมอื่นๆ โดยมีผลที่ได้เป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความรู้สึก ค่านิยม จริยธรรม สามารถวัดผลได้จากงานที่ครูมอบ คะแนน เกรดเฉลี่ย แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ หรือการสังเกต สรุปลักษณะที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนจัดหลักสูตรพัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณภาพการสอนที่ดีขึ้นกว่าเดิมเพื่อเตรียมความพร้อมให้ครูนำไปสอนให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 โรงเรียนจัดโครงการเพื่อให้นักเรียนเรียนอย่างช่วยเหลือกัน เรียนอย่างร่วมกัน เรียนกันเป็นกลุ่ม เช่นโครงการเพื่อนช่วยเพื่อน

1.3 โรงเรียนมอบหมายให้ครูได้สอนวิธีที่นักเรียนจะช่วยกันเรียนหนังสือร่วมกันให้ประสบความสำเร็จและเรียนอย่างมีความสุข

1.4 โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนของนักเรียน เช่น มีการให้ความรู้แนวทางที่ผู้ปกครองดูแลนักเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียน การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นการพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น

1.5 โรงเรียนมอบหมายให้ครูได้สอนให้นักเรียนได้ตระหนักว่าตัวนักเรียนเองมีความสำคัญอย่างมากที่จะทำให้การเรียนประสบความสำเร็จ

1.6 โรงเรียนจัดหลักสูตรไตรสิกขาเพื่อให้นักเรียนได้ศึกษา และนำไตรสิกขาไปปรับใช้ในการเรียนเพื่อให้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรปรับเปลี่ยนตัวแปรบางตัว เช่น คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของโรงเรียน หรือปรับเปลี่ยนตัวแปรแฝงบางตัว เช่น บรรยากาศในชั้นเรียน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน รายได้และการศึกษาของผู้ปกครอง รวมทั้งเปลี่ยนหลักธรรม เช่น ภาวนา 4 อิทธิบาท 4 หัวใจนักปราชญ์ 4 เพื่อมาพัฒนาเป็นโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอื่นแล้วนำมาศึกษาเปรียบเทียบกัน

2.2 ควรขยายพื้นที่ที่จะศึกษานอกพื้นที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ซึ่งมี 62 เขต หรือพื้นที่ที่จะศึกษาเป็นจังหวัด เช่น จังหวัดกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ นครราชสีมา รวมทั้งพื้นที่การศึกษาเป็นภาค เช่น ภาคเหนือ ภาคใต้ เป็นต้น เพื่อนำผลวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกัน

เอกสารอ้างอิง

- PISA Thailand. (2561). **ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์**. แหล่งที่มา <https://pisathailand.ipst.ac.th/pisa2018-fullreport/> สืบค้นเมื่อ 6 พ.ย. 2564.
- วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2562). **ดัชนีการศึกษา**. แหล่งที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki/ดัชนีการศึกษา> สืบค้นเมื่อ 5 พ.ย. 2564.
- วิมล ประจจิตร. (2553). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน**. แหล่งที่มา <https://bet.obec.go.th/New2020/wp-content/uploads/2020/06/onet-p3m3m62562.pdf> สืบค้นเมื่อ 6 พ.ย. 2564.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพมหานคร: พรินทรวรรณกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562 การปฏิรูปการศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพมหานคร: ภาพการพิมพ์.
- สุทิน กองเงิน. (2547). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดมหาสารคาม**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 *

THE EFFECTS OF COOPERATIVE LEARNING USING STAD TECHNIQUE WITH KWL TECHNIQUE ON HUMAN AND ENVIRONMENT OF PRATHOMSUKSA 5 STUDENTS

¹พรพรรณ ลุนอูล Pornpan Lunubol, ²ระพีพัฒน์ เดือนเพ็ญศรี Rapeepat Daunphensri,

³สิริวรรณ จรัสวิวัฒน์ Sirawan Jaradrawiwat

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University, Thailand

Corresponding Author E-mail: spzoozaa@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL กับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) เพื่อศึกษากระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL และ 4) เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ 3) แบบสังเกตกระบวนการทำงานกลุ่ม จำนวน 15 ข้อ 4) แบบวัดเจตคติ จำนวน 12 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ t-test dependent และ t-test for one sample ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) กระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 4) เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD, เทคนิค KWL, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, กระบวนการทำงานกลุ่ม, เจตคติ

Abstract

The purpose of this research were 1) to compare learning achievement on Human and Environment of Prathomsuksa 5 students who studied with cooperative learning using STAD with KWL technique before and after learning, 2) to compare learning achievement unit Human and Environment of Prathomsuksa 5 students who studied with cooperative learning using STAD with KWL technique with the criterion at 70 percent, 3) to study group work process of the Prathomsuksa 5 students who studied with cooperative learning using STAD with KWL technique, and 4) to study attitude of the Prathomsuksa 5 students who studied with cooperative learning using STAD with KWL technique. The samples were 30 Prathomsuksa 5 students derived by cluster random sampling. The instruments were; 1) 6 lesson plans, 2) 20 items of the learning achievement test, 3) 15 items of the observation form of group work process, and 4) 12 items of the attitude questionnaire. The statistics for data analysis were mean, standard deviation, t-test dependent and t-test for one sample. The research results were 1) Students' learning achievements on Human and Environment measured after learning with cooperative learning using STAD with KWL technique was higher than their learning performance measured before learning at the level of .05 significance. 2) The students' learning achievements on Human and Environment measured after learning with cooperative learning using STAD with KWL technique was higher than the 70 percent criterion at the level of .05 significance. 3) The group work process after learning with cooperative learning using STAD with KWL technique was at a high level. 4) The attitude scores toward cooperative learning using STAD with KWL technique was at the highest level.

Keywords: Cooperative learning using STAD Technique, KWL Technique, Learning Achievement, Group work process, Attitude.

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งด้านธรรมชาติ และวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ระบบข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วทั่วทุกส่วนของโลกมีอิทธิพลสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในหลายด้าน เช่น เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง การศึกษา วิทยาศาสตร์ และการแพทย์ เป็นต้น สังคมของมนุษย์เริ่มมีความเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น ท่ามกลางกระแสของความเปลี่ยนแปลงนั้น สมาชิกในสังคมต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของโลก สิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้ทุกคนอยู่ในสังคมได้อย่างปลอดภัยและมีความสุขนั้นคือจะต้องมีการพัฒนาทางการศึกษา (สุคนธ์ สิ้นธพานนท์, 2551) ซึ่งการศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งของมนุษย์ในการถ่ายทอดความรู้ การสืบสานและส่งผ่านทางวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง โดยการส่งเสริมให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามแนวทางที่พึงประสงค์ การจัดการศึกษาจึงเป็นกระบวนการพัฒนาที่นำพาบุคคลไปสู่ความเจริญงอกงาม เมื่อบุคคลงอกงามสังคมก็เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี

ขึ้นและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (วิद्या ประชากุล และประสาธต์ เนื่องเฉลิม, 2554) ซึ่งทักษะสำคัญที่เด็กและเยาวชนพึงมีในศตวรรษที่ 21 คือ เน้นให้ผู้เรียนได้มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพและทักษะการเรียนรู้ และมีทักษะในการอ่าน การเขียนและการคิดคำนวณ ซึ่งถ้าบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะสำคัญดังกล่าวย่อมส่งผลดีต่อผู้เรียน (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2551)

สังคมศึกษานับเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ เพราะสังคมศึกษาเป็นวิชาที่มุ่งศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มนุษย์กับสถาบันต่างๆ ทางสังคม โดยสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อการดำรงชีวิต การเตรียมความพร้อมเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาและสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการประพฤติปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกัน (อิทธิเดช น้อยไม้, 2560)

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยและการสังเกตการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พบว่าการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ยังเน้นการบรรยายให้ความรู้ เน้นรูปแบบการสอนที่ไม่ยืดหยุ่นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นความสนใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่เอาใจใส่ในการเรียน เกิดความเบื่อหน่ายเพราะครูเป็นผู้บอกความรู้ทางเดียวทำให้ผู้เรียนขาดการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นผู้เรียนยังขาดทักษะการทำงานกลุ่มเพราะส่วนใหญ่เป็นการสอนแบบบรรยาย ทำให้ผู้เรียนไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในเวลาเรียน ไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ไม่ได้ร่วมมือกันเรียนรู้ ตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และจากผลด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2559) พบว่า ผลด้านการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดอัมพวัน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในสาระภูมิศาสตร์ ย้อนหลังเป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557-2559 มีคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนใน แต่ละปี เท่ากับ 50.54, 35.10 และ 36.42 ตามลำดับ พบว่าคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2558-2559 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าปีการศึกษา 2557 และจากปีการศึกษา 2558-2559 คะแนนเฉลี่ยมีแนวโน้มสูงขึ้นแต่ก็ไม่ถึงร้อยละ 50 จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงการจัดการเรียนการสอนของครูว่าขาดทักษะและวิธีการในการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ตรงตามเป้าหมาย เพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ตรงตามเป้าหมายครูจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ไปจากเดิม

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) เป็นแนวทางหนึ่งที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยเพื่อให้ผู้เรียนทำงานร่วมกัน แต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 4-5 คน ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน ใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อแสวงหาความรู้ร่วมกัน ร่วมกันแสดงความคิดเห็น ร่วมกันตัดสินใจ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันและมีความรับผิดชอบร่วมกัน ประเมินความรู้ความสามารถของสมาชิกเป็นรายบุคคลแล้วนำคะแนนของแต่ละคนมาคิดเป็นคะแนนกลุ่ม แล้วจัดอันดับคะแนนกลุ่มและทำการปิดประกาศหรืออาจจะเสริมแรงด้วยการให้รางวัลหรือคำชมเชย มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการสอน (Teach) 2) การเรียน

เป็นกลุ่ม (Team study) 3) ขั้นตอนทดสอบ (Test) 4) ขั้นตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม (Team Recognition) (Slavin, 1995)

การจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการอ่านซึ่งสอดคล้องกับทักษะการคิดอย่างรู้ตัวว่าตนคิดอะไร มีวิธีคิดอย่างไร สามารถตรวจสอบความคิดของตนเองได้ และสามารถปรับเปลี่ยนกลวิธีการคิดของตนได้ โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้ตระหนักในกระบวนการทำความเข้าใจตนเอง มีการวางแผน ตั้งจุดมุ่งหมายตรวจสอบความเข้าใจของตน มีการจัดระบบข้อมูลเพื่อการดึงมาใช้ภายหลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้น K (What I know) 2) ขั้น W (What do I want to) 3) ขั้น L (What I learn) (Ogle, 1986)

จากการศึกษาสภาพปัญหา ความสำคัญ วิธีการสอนรูปแบบต่างๆ และงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น เห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD และการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL เป็นวิธีการสอนที่มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการจัดการเรียนรู้เทคนิค KWL มาใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการทำงานกลุ่ม และเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL กับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษากระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL
4. เพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรที่ศึกษา 1) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการทำงานกลุ่ม และเจตคติของนักเรียน
2. ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอัมพวัน อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้น 60 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 โรงเรียนวัดอัมพวัน อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้อง ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง มีค่าความเหมาะสม และค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในระดับมากที่สุดทุกแผนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.80 -1.00 นำไปทดสอบใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังนี้ค่าความยากง่ายมีค่าระดับตั้งแต่ 0.20-0.80 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระดับตั้งแต่ 0.22-0.70 และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson พบว่าค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.83 2) แบบสังเกตกระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 15 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.00 นำไปทดสอบใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังนี้ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระดับตั้งแต่ 0.46-0.87 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) พบว่าค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.94 3) แบบวัดเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL จำนวน 12 ข้อ มีค่าความสอดคล้อง (IOC) พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.00 นำไปทดสอบใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังนี้ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระดับตั้งแต่ 0.21-0.73 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa Coefficient) ของ Cronbach พบว่าค่าความเชื่อมั่นมีค่าเท่ากับ 0.76

5. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ทำการสุ่มกลุ่มทดลองจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอัมพวัน จังหวัดชลบุรี จากทั้งหมด 2 ห้อง มา 1 ห้อง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) 2) ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ใช้วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย แบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ (Multiple Choice) ชนิด 4 ตัวเลือก รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ 3) นำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 ชั่วโมง 4) ใช้แบบสังเกตกระบวนการทำงานกลุ่มสังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 6 ครั้ง และเนื่องจากระยะเวลาที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID 19) ผู้วิจัยจึงได้สร้างมาตรการป้องกันภายในห้องเรียนคือให้นักเรียนใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์บ่อยๆ และเว้นระยะห่างโดยประมาณ 1 เมตร โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียน 5) เมื่อสิ้นสุดการเรียนแล้วให้ทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ฉบับเดิม) และใช้แบบวัดเจตคติ 6) นำผลคะแนนที่ได้จากการตรวจแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบ

สังเกตกระบวนการทำงานกลุ่ม แบบวัดเจตคติ มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อไปทดสอบสมมติฐานต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent samples (ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1) 2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ One sample (ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2) 3) วิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการทำงานกลุ่ม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 4) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเจตคติ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ก่อนเรียนและหลังเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ก่อนเรียนและหลังเรียน

พฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย	n	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	P (1-tailed)
			$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
ความเข้าใจ	30	8	3.50	1.53	6.10	1.42	15.277*	.000
การวิเคราะห์	30	9	3.47	1.36	7.17	1.42	19.826*	.000
การนำไปใช้	30	3	1.43	0.73	2.30	0.79	6.500*	.000
รวม	30	20	8.40	2.93	15.57	2.57	27.717*	.000

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.40 และเมื่อได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.57 และเมื่อพิจารณาแบบทดสอบรายด้านทั้ง 3 ด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กับเกณฑ์ ร้อยละ 70

การทดสอบ	<i>n</i>	คะแนนเต็ม	คะแนนเกณฑ์	$\bar{X}$	<i>SD</i>	<i>t</i>	<i>P</i> (1-tailed)
หลังเรียน	30	20	14	15.57	2.57	3.340*	.001

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.57 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.85 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

3. ผลการศึกษากระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษากระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL

รายการ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	แปลผล
ด้านผู้นำกลุ่ม			
1. มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	2.86	0.28	ดี
2. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	2.77	0.33	ดี
3. อธิบายให้เพื่อนฟังเมื่อเพื่อนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจ	2.76	0.35	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านผู้นำกลุ่ม	2.80	0.32	ดี
ด้านบทบาทสมาชิกกลุ่ม			
4. มีความกระตือรือร้นในการทำงานกลุ่ม	2.78	0.33	ดี
5. มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันภายในกลุ่ม	2.83	0.32	ดี
6. รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม	2.92	0.27	ดี
7. ใช้คำพูดที่สุภาพเหมาะสม	3.26	0.30	ดีมาก
8. ปฏิบัติตามมติของกลุ่มด้วยความเต็มใจ	2.93	0.27	ดี
9. ใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา	2.85	0.36	ดี
10. ปฏิบัติงานเสร็จตามกำหนดเวลา	3.01	0.26	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยด้านบทบาทสมาชิกกลุ่ม	2.94	0.30	ดี
ด้านกระบวนการทำงาน			
11. มีการวางแผนการทำงานกลุ่มร่วมกัน	3.07	0.34	ดีมาก
12. มีการแบ่งหน้าที่ตามความสามารถ	2.94	0.37	ดี

13. มีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม	2.95	0.35	ดี
14. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลงาน	2.59	0.34	ดี
15. มีการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาาร่วมกัน	2.68	0.36	ดี
ค่าเฉลี่ยด้านกระบวนการทำงาน	2.85	0.35	ดี
ค่าเฉลี่ยรวม	2.88	0.32	ดี

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าเฉลี่ยของกระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ($\bar{X} = 2.88$ และ $S.D. = 0.32$) อยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย พบว่า นักเรียนมีกระบวนการทำงานกลุ่ม ที่สูงที่สุดในด้านบทบาทสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 2.94$ และ $S.D. = 0.30$) รองลงมาคือด้านกระบวนการทำงาน ($\bar{X} = 2.85$ และ $S.D. = 0.35$) ส่วนกระบวนการทำงานกลุ่มด้านที่ต่ำที่สุดคือด้านผู้นำกลุ่ม ($\bar{X} = 2.80$ และ $S.D. = 0.32$)

4. ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

รายการ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
ด้านการจัดการเรียนรู้			
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	4.70	0.47	มากที่สุด
2. นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเพื่อแก้ปัญหา	4.67	0.48	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านการจัดการเรียนรู้	4.69	0.48	มากที่สุด
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้			
3. นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ	4.87	0.35	มากที่สุด
4. นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่ม	4.90	0.31	มากที่สุด
5. นักเรียนรู้สึกมีความสุขและสนุกสนานในการเรียน	4.80	0.48	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านบรรยากาศการเรียนรู้	4.86	0.38	มากที่สุด
ด้านสื่อและอุปกรณ์			
6. ครูผู้สอนมีสื่อการสอนที่หลากหลาย	4.77	0.43	มากที่สุด
7. สื่อการสอนที่ครูใช้มีเนื้อหาที่ชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.73	0.45	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านสื่อและอุปกรณ์	4.75	0.44	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
8. กิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้เดิม	4.67	0.48	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนรู้จักตั้งคำถามหรือจุดประสงค์ในการเรียนรู้	4.60	0.50	มากที่สุด

รายการ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
10. กิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนรู้จักการหาคำตอบจากคำถามหรือจุดประสงค์ในการเรียนรู้ที่นักเรียนได้ตั้งไว้	4.63	0.49	มากที่สุด
11. กิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่	4.63	0.49	มากที่สุด
12. กิจกรรมการเรียนการสอนของครูทำให้นักเรียนมีความรักความสามัคคีกันมากขึ้น	4.80	0.41	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.67	0.47	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.73	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยของเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มีเจตคติทางบวก ($\bar{X} = 4.73$ และ S.D. = 0.44) อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากมากไปน้อย พบว่า นักเรียนมีเจตคติที่สูงที่สุดในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.86$ และ S.D. = 0.38) รองลงมาคือด้านสื่อและอุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.75$ และ S.D. = 0.44) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$ และ S.D. = 0.48) ส่วนเจตคติด้านที่ต่ำที่สุดคือด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.67$ และ S.D. = 0.47)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลการวิจัยดังประเด็นต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ตามลำดับ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แต่ละคนมีระดับความสามารถที่แตกต่างกันซึ่งประกอบไปด้วย คนเก่ง ปานกลาง และอ่อน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่า ในการเรียนรู้สมาชิกทุกคนต้องช่วยกันระดมความคิดเพื่อนำความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้โดยครูเป็นผู้กระตุ้นด้วยคำถาม และค้นหาคำตอบด้วยตนเองจากสื่อการเรียนการสอนที่ครูนำเสนอ สมาชิกในกลุ่มต้องช่วยเหลือกัน เป็นกำลังใจซึ่งกันและกัน ทำการทดสอบเป็นรายบุคคลแล้วคิดคะแนนพัฒนาการ นำคะแนนพัฒนาการมารวมเป็นคะแนนของกลุ่มซึ่งกลุ่มที่ทำคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัลและคำชมเชย ซึ่งจุดเด่นของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD คือ การคิดคะแนนพัฒนาการซึ่งเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยอาศัยกระบวนการกลุ่ม ไม่ได้ทำให้นักเรียนเกิดการแข่งขันแบบ แพ้-ชนะ แต่เป็นการแข่งขันกับตนเอง สอดคล้องกับ Slavin (1995) อธิบายว่า จุดประสงค์ของการกำหนดฐานคะแนน และคะแนนพัฒนาการเพื่อให้นักเรียนทุกคนเกิดแรงจูงใจในการทำคะแนนสูงสุดให้แก่กลุ่มของตนเอง ไม่ว่าเขาจะเคยมีผลการเรียนในอดีตเป็นอย่างไรก็ตาม จะ

ทำให้นักเรียนเข้าใจดีว่าเป็นการยุติธรรมที่จะเปรียบเทียบนักเรียนแต่ละคนด้วยผลการเรียนในอดีตของเขาเอง เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนเขาสูงขึ้นเรียนด้วยระดับทักษะและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของวรัญญา บุรินทร์รัตน์ (2559) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันวิดา กิจเงา (2557) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของโสภิตา โตโสภณ (2556) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง บทประยุกต์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ STAD ร่วมกับเทคนิค KWDL พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของนาถศิริ มุพิลา (2554) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค STAD เรื่อง วิธีเรียงสับเปลี่ยนและวิธีการจัดหมู่ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย ร้อยละ 76.09 และมีจำนวนนักเรียนร้อยละ 78.05 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตั้งแต่ร้อยละ 70 ขึ้นไป

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้

2. กระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า กระบวนการทำงานกลุ่มด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านบทบาทสมาชิกกลุ่ม ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนจะมีความกระตือรือร้นในการเรียนและการทบทวนบทเรียนสำหรับการทดสอบย่อยในแต่ละครั้ง เพราะนักเรียนจะรู้สึกตื่นเต้นว่าตนเองจะสามารถทำคะแนนได้มากกว่าครั้งที่แล้วหรือไม่ และกลุ่มของตนเองจะได้คะแนนพัฒนาการอยู่ในระดับใด ซึ่งหัวหน้ากลุ่มจะเป็นผู้ที่ช่วยทบทวนความรู้ให้กับสมาชิกด้วยการถามคำถามและให้เพื่อนสมาชิกช่วยกันตอบคำถาม ภายในกลุ่มมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน แต่จะมีนักเรียนเพียงแค่ 3-4 คนเท่านั้นที่จะช่วยแสดงความคิดเห็น ส่วนที่เหลือจะนั่งเฉยๆปฏิบัติตามอย่างเดียวเวลาพูดคุยหรือปรึกษากันนักเรียนจะใช้ถ้อยคำที่สุภาพและเหมาะสมส่วนใหญ่สมาชิกจะสามารถปฏิบัติตามมติของกลุ่มได้เป็นอย่างดี สามารถใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา ไม่เกิดการทะเลาะ ทุกกลุ่มสามารถทำงานเสร็จตรงเวลาที่กำหนด รองลงมาคือด้านกระบวนการทำงาน ผู้วิจัยสังเกตพบว่า สมาชิกแต่ละกลุ่มจะมีการวางแผนการทำงานร่วมกัน และมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน โดยส่วนใหญ่หัวหน้ากลุ่มจะสอบถามสมาชิกภายในกลุ่มว่าใครอยากทำหน้าที่อะไร ทุกคนในกลุ่มก็จะช่วยกันดูความเหมาะสมและหัวหน้ากลุ่มจะเป็นคนตัดสินใจว่าใครได้รับหน้าที่อะไรบ้าง แต่จะมีบางกลุ่มที่หัวหน้ากลุ่มเป็นคนแบ่งหน้าที่ให้กับสมาชิกโดยไม่ได้ถามความสมัครใจแต่จะมองจากความสามารถ โดยส่วนใหญ่สมาชิกภายในกลุ่มจะมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นอย่างดี โดยเฉพาะนักเรียนที่อ่านและเขียนหนังสือได้คล่องก็จะช่วยแสดงความคิดเห็นเป็นส่วนมาก หลังจากทำงานเสร็จแล้วสมาชิกจะช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อยของผลงาน และมีการเสนอข้อคิดเห็นในการ

ปรับปรุงและแก้ไขผลงานให้ถูกต้อง กระบวนการกลุ่มด้านที่น้อยที่สุดคือด้านผู้นำกลุ่ม ($\bar{X} = 2.80$ และ $SD = 2.80$) ผู้วิจัยสังเกตพบว่า นักเรียนที่มีความเป็นผู้นำจะกล้าคิดกล้าแสดงออก จะอาสาเป็นตัวแทนในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงาน กล้าพูด กล้าตอบคำถาม กล้าแสดงความคิดเห็น สามารถดูแลสมาชิกภายในกลุ่มให้อยู่ในกฎกติกาได้ ส่วนนักเรียนที่เป็นผู้ตามจะไม่ค่อยกล้าแสดงออก มีการแสดงความคิดเห็นน้อย จะปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้ากลุ่มด้วยความเต็มใจ ผู้นำกลุ่มจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอธิบายให้เพื่อนฟังเมื่อเพื่อนมีข้อสงสัยหรือไม่เข้าใจได้ โดยส่วนใหญ่ผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติตามบทบาท และหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของวุฒิชัย จารุภัทรกุล (2559) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานร่วมกันอยู่ระดับดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของบัญชา ชินโณ (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับการกระบวนการสร้างตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการทำงานร่วมกันอยู่ในระดับดี

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ทำให้กระบวนการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับดี

3. เจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาารายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า นักเรียนมีเจตคติสูงที่สุดในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ เพราะบรรยากาศภายในห้องเรียนเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งเดิมนักเรียนจะนั่งเรียนเป็นคู่ จากนั้นมีการเปลี่ยนให้นักเรียนไปนั่งเป็นกลุ่ม ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจน นักเรียนมีการแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนและครูได้อย่างอิสระด้วยเหตุผลและถ้อยคำที่สุภาพ สมาชิกภายในกลุ่มมีเป้าหมายเดียวกันคือคะแนนพัฒนาการและความสำเร็จของกลุ่ม ซึ่งในการทดสอบแต่ละครั้งเป็นการแข่งกับตนเองที่ต้องตั้งใจเรียนและทำคะแนนให้มากขึ้นจากครั้งก่อน ไม่ใช้การทดสอบเพื่อทำคะแนนให้ได้มากที่สุด นักเรียนจึงไม่รู้สึกกดดัน นักเรียนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงทำให้นักเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการเรียน เจตคติที่รองลงมาคือด้านสื่อและอุปกรณ์ เพราะในการสอนครูมีสื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น ใบความรู้ วิดีโอ รูปภาพ เป็นต้น ซึ่งใบความรู้ใช้ได้กับนักเรียนที่อ่านคล่อง ส่วนนักเรียนที่อ่านไม่คล่องจะให้เพื่อนภายในกลุ่มช่วยเหลือด้วยการอ่านให้ฟัง และภายในห้องเรียนที่เรียนประจำไม่มีโทรทัศน์ทำให้ไม่สามารถเปิดวิดีโอได้ จึงทำให้ต้องย้ายห้องเรียนในช่วงที่มีการใช้สื่อวิดีโอ เจตคติที่รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนรู้ นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็น การปฏิบัติตามกฎกติกา แต่จะมีนักเรียนในกลุ่มอ่อนที่ยังไม่ค่อยกล้าแสดงความคิดเห็นเท่าที่ควร ต้องให้เพื่อนในกลุ่มและครูช่วยกระตุ้นด้วยการใช้คำถามหรือให้แสดงความคิดเห็นที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าได้ตอบคำถามได้ จึงทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในตนเองและมีกำลังใจในการเรียนมากขึ้น และเจตคติด้านที่น้อยที่สุดคือด้านประโยชน์ที่ได้รับ เพราะระดับความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนไม่เท่ากัน ความรู้เดิมของนักเรียนมีไม่เท่ากัน นักเรียนไม่สามารถตั้งคำถามหรือจุดประสงค์ในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทั้งหมด ครูต้องคอยให้คำแนะนำเพื่อให้การตั้งคำถามของนักเรียนเป็นไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ นั้น นักเรียนสามารถช่วยกันหาคำตอบจากคำถามหรือจุดประสงค์ในการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนมีความเข้าใจในกระบวนการทำงานกลุ่มทำให้นักเรียนมีความสามัคคีกันมากขึ้น จากเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญพัช นวลจันทร์ (2555) ได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สารประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เรื่อง รู้จักเมืองเชริน พบว่า นักเรียนมีเจตคติโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินตนา โทณไทย (2558) ได้ศึกษาเจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยวิธีการสอนแบบ KWL-Plus พบว่า นักเรียนมีเจตคติโดยรวมอยู่ในระดับดี

จากเหตุผลที่ได้กล่าวมาข้างต้นทำให้สามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL หน่วยการเรียนรู้ มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 เพื่อศึกษากระบวนการทำงานกลุ่ม และเพื่อศึกษาเจตคติของนักเรียน โดยองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย คือ รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL

จากภาพที่ 1 รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน (Introduction) ครูบอกจุดประสงค์การเรียนรู้แก่นักเรียนและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้โดยการใช้คำถาม ภาพ และการยกตัวอย่าง

ขั้นที่ 2 การเรียนเป็นกลุ่ม (Team-KWL study) จัดนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คนโดยความสามารถและเพศ ให้ทำงานร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตั้งไว้ โดยมีขั้นตอนย่อย ได้แก่ 1) K-นักเรียนทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับบทเรียน 2) W-นักเรียนตั้งคำถามที่อยากรู้เกี่ยวกับบทเรียน 3) L-นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากสิ่งที่เรียน 4) ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้

ขั้นที่ 3 ทดสอบ (Test) ทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคลและตรวจคำตอบเพื่อหาคะแนนพัฒนาการ

ขั้นที่ 4 ตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม (Team Recognition) หาคะแนนพัฒนาการของแต่ละคนและกลุ่ม กลุ่มที่ทำคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัล ได้แก่ กลุ่มเก่ง (GOODTEAM) กลุ่มเก่งมาก (GREATTEAM) กลุ่มยอดเยี่ยม (SUPERTEAM)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูควรมีการอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างละเอียดให้นักเรียนเข้าใจ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบใหม่ซึ่งนักเรียนยังไม่คุ้นเคย ไม่ว่าจะเป็นการคิดคะแนนพัฒนาการ เป้าหมายการทำงานกลุ่ม และการเขียนข้อมูลลงในตาราง KWL ต้องให้นักเรียนเข้าใจสิ่งเหล่านี้ก่อนจึงจะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่นและสามารถบริหารเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

1.2 ครูควรสร้างความตระหนักถึงกระบวนการทำงานกลุ่ม และความสำเร็จของกลุ่ม เพื่อให้ นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักการแบ่งหน้าที่ ให้สมาชิกภายในกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ใช้คำพูดที่สุภาพในการสื่อสาร และใช้เหตุผลการแก้ปัญหา

1.3 ในขณะที่นักเรียนทำงานกลุ่มอยู่ครูควรเดินดูตามกลุ่มต่างๆ ครูอาจจะเข้าไปสังเกตการณ์ หรือฟังการอภิปรายของกลุ่มต่างๆ ช่วยเหลือให้คำแนะนำและชมเชยกลุ่มที่ทำงานได้ดี

1.4 รางวัลคือแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน ดังนั้นควรเป็นรางวัลที่นักเรียนต้องการ ซึ่งก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรสอบถามนักเรียนก่อนว่านักเรียนต้องการรางวัลอะไร เช่น การกล่าวชื่นชม การตีตราประกาศ อุปกรณ์การเรียน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการสังเกตกระบวนการทำงานกลุ่มควรมีผู้สังเกตตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เพื่อไม่ให้เกิดอคติ

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL กับเนื้อหาวิชาอื่นๆ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และบูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชาและครอบคลุมทุกระดับชั้น

2.3 ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL มาศึกษาร่วมกับตัวแปรอื่นๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคงทนในการเรียนรู้ ทักษะในการอ่าน ทักษะในการแก้ไขปัญหา ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กัญญพัช นวลจันทร์. (2555). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD สาระประวัติศาสตร์ **ท้องถิ่นเรื่องรู้จักเมืองเชรัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จินตนา โทไทย. (2558). การพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 **โดยวิธีการสอนแบบ KWL-Plus**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นาถศิริ มุพิลา. (2554). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบร่วมมือกันเรียนรู้เทคนิค **STAD เรื่องวิธีเรียงสับเปลี่ยนและวิธีการจัดหมู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัญชา ชินโณ. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้รูปแบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ (STAD) **ร่วมกับกระบวนการสร้างตัวแบบเชิงคณิตศาสตร์ ที่ส่งผลความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรัญญา บุรินทร์รัตน์. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ระดับชั้น **มัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันวิดา กิจเงา. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ **จัดการเรียนรู้โดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL Plus**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีณา ประชากุล และประสาธ เนืองเฉลิม. (2554). รูปแบบการเรียนการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วุฒิชัย จารุกัทรกุล. (2559). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติต่อวิชาชีพวิชา และพฤติกรรมการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ **ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E) ร่วมกับการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค STAD**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2559). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) **ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**. แหล่งที่มา <http://www.niets.or.th> สืบค้นเมื่อ 18 มี.ค. 2561.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2551). การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิคพรินติ้ง.

-
- โสภิตา โตโสภณ. (2556). การพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องบทประยุกต์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWDL. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อิทธิเดช น้อยไม้. (2560). หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- Ogle, D. (1986). K-W-L : A Teaching Model That Develops Active Reading of Expository Text. *The Reading Teacher*. 39(6). 565-567.
- Slavin, R.E. (1995). *Cooperative learning: theory, research, and practice*. Boston: Allyn & Bacon.

การใช้เครื่องมือออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ*

THE USE OF ONLINE TOOLS FOR DEVELOPING ENGLISH READING SKILLS

พลิสา สุนทรเสวต Palisa Suntornsawate

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร Phranakhon Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: oyonce39@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ในวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้น 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อเครื่องมือออนไลน์ ทั้งด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ และการจัดรูปแบบ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 10 เรื่อง ใบแสดงหัวข้อการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ (Learning through Website List) ที่แสดงการเข้าถึงและเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ใบงาน แบบทดสอบทักษะการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์ ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และการทดสอบค่าสถิติ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลคะแนนทางการเรียนของผู้เรียนหลังการใช้เครื่องมือออนไลน์สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p -value 0.009 2) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.49 3) ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อเครื่องมือออนไลน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.18, 3.01, และ 3.66 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ, เครื่องมือออนไลน์, เว็บไซต์

Abstract

This research article aims to 1) compare the score before and after using online tools for the Basic Reading course 2) study the first year English major students' satisfaction towards learning management using online tools and 3) study the first year English major students' satisfaction towards online tools in aspect of content, design and implementation. The sample group used in the research was the 25 first year English major students selected by purposive random sampling. The research instruments were the lesson plan, the foreign university websites with 10 topics of reading skill, the activity worksheet (Learning through website List) which indicated the navigations linking to foreign university website, the work sheet, the reading comprehension test which was used to measure the score before and after the study, the satisfaction assessment questionnaire towards the learning management using online tools and the satisfaction assessment questionnaire towards online tools in aspect of content, design, and implementation. The data were statistically analyzed using the mean and t-test. The findings of the research were as follows: 1) The learners' scores after using online tools were higher than before using online tools at the level of p -value 0.009 statistically significant. 2) The satisfaction towards learning management using online tools was at the most level in overall with the mean of 3.49. 3) The satisfaction towards online tools was at the most level in overall in aspect of content, design, and implementation with the mean of 3.18, 3.01, and 3.66 consecutively.

Keywords: English Reading Skills, Online Tools, Websites

บทนำ

เมื่อก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายในบทบาทการศึกษาของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเทคโนโลยี (Solomon, 2010) การศึกษาและการเรียนรู้ในโลกยุคปัจจุบันได้พัฒนาภายใต้กระแสแห่งเทคโนโลยี กล่าวคือการนำเอาเทคโนโลยีและองค์ความรู้เชิงวิทยาศาสตร์เข้ามาปรับใช้ในการจัดการศึกษาเรียนรู้อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสตร์หรือองค์ความรู้ที่เกิดจากพัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์จึงมีบทบาทในการประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนรู้ด้วยตนเองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเยาวภา สงวนวรรณ (2540) ได้กล่าวว่า จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และระบบสารสนเทศสามารถช่วยทำให้การเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเฉพาะประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง และนิคม ทาแดง (2537) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและกระบวนการของสังคมการเรียนรู้ว่า การเรียนรู้ในยุคของสังคมการสื่อสารอย่างในปัจจุบันจะต้องเป็นระบบเปิดให้มีอิสระภาพ ความเสมอภาค และสามารถตอบสนองต่อความจำเป็น ความต้องการ ความถนัดและขีดความสามารถของผู้เรียน โดยผ่านทางสื่อทุกรูปแบบ เพื่อตรงกับความต้องการ ความถนัด และความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนมากที่สุด

การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาไทย กระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จึงตระหนักถึงความจำเป็นด้านการเรียนการสอนภาษาโดยเฉพาะภาษาอังกฤษและให้พัฒนาภาษาอังกฤษเพื่อการศึกษาต่อและจัดการเรียนการสอนแบบต่อเนื่อง การเรียนการสอนในปัจจุบันเน้นวิธีการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์แล้วลงมือปฏิบัติจริง (Learning by Doing) ซึ่งเป็นการเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าองค์ความรู้ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการศึกษาจึงเน้นการเรียนรู้โดยลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) แต่จากสภาพการเรียนการสอนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเกิดปัญหาพื้นฐานในการจัดการศึกษา กล่าวคือ หลักสูตรและการเรียนการสอนในปัจจุบันไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ไม่สามารถสร้างทักษะการแก้ปัญหาให้แก่ผู้เรียนเพื่อนำไปแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเอง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารและแสวงหาข้อมูลความรู้ต่างๆ ในยุคปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก นอกจากนั้นการสอนในชั้นเรียนส่วนใหญ่ ยังเป็นการสอนที่เน้นแต่เนื้อหา ไม่เน้นกระบวนการคิดและกระบวนการตรวจสอบวิธีการว่าได้ผลนำไปสู่คำตอบได้จริง เป็นผลทำให้ผู้เรียนไม่สามารถนำประสบการณ์ต่างๆ ที่เรียนมาเป็นข้อมูลสร้างความรู้ เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตจริงได้

จากปัญหาพื้นฐานในการจัดการศึกษาดังกล่าว ทำให้เกิดปัญหากับผู้เรียนโดยตรงในการเรียนวิชาต่างๆ รวมทั้งการเรียนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งในปัจจุบันมีการจัดการเรียนการสอนในฐานะภาษาต่างประเทศจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษต้องหาวิธีการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ ใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ แต่ในสภาพความเป็นจริงพบว่า จากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาในชั้นเรียนแล้ว ผู้เรียนไม่สามารถนำทักษะทางภาษาเหล่านั้นมาปฏิบัติได้จริง และทักษะหนึ่งที่ผู้เรียนมีปัญหาอย่างมากและเป็นปัญหาพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษ ได้แก่ ทักษะการอ่านโดยจะเห็นได้จากการประเมินผลการศึกษา PISA (Programme for International Student Assessment) ซึ่งเป็นโครงการประเมินผลนักเรียนในระดับนานาชาติของประเทศสมาชิกองค์กรเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ ดำเนินการโดย OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) ผลปรากฏว่า ประเทศไทย (Thailand) อยู่ในอันดับที่ 50 จาก 65 ประเทศโดยมีคะแนนด้านคณิตศาสตร์ 427 คะแนน จาก ค่าเฉลี่ย 494 คะแนน มีคะแนนด้านการอ่าน 441 คะแนน จากค่าเฉลี่ย 496 คะแนน มีคะแนนด้านวิทยาศาสตร์ 444 คะแนน จากค่าเฉลี่ย 501 คะแนน ซึ่งถือได้ว่าเป็นคะแนนและลำดับที่ค่อนข้างต่ำอย่างเห็นได้ชัด (โสธญา สมานมิตร และวิสาข์ จิตวิวัฒน์, 2560)

สังคมโลกปัจจุบันการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำหรับการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ อีกทั้งภาษาอังกฤษยังทำให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ และใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้ รวมถึงผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ต่างๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น รวมทั้งมีวิสัยทัศน์ในการดำรงชีวิต (กรมวิชาการ, 2550) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารผู้เรียนต้องอาศัยความสามารถทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสภาพความเป็นจริงผู้เรียนเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะที่สำคัญ เป็นทักษะที่จำเป็นที่สุดและใช้มากที่สุด (Grabe, 1991) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคนไทยในการศึกษาทุกระดับ (ชวนพิศ ศรีวิชัย, 2549)

เนื่องจากทักษะการอ่านนับว่ามีบทบาทสำคัญมากในการเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ในด้านต่างๆ ดังนั้น การทำความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาและระดับที่สูงขึ้น ซึ่งผจงกาญจน์ ภูวิภาดารรรณ (2540) ได้กล่าวว่า ผู้อ่านจำเป็นต้องทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านโดยใช้ความรู้เดิม ความสามารถทางภาษาของตนเองในการทำความเข้าใจข้อความ ประกอบกับเลือกใช้กลวิธีในการอ่านอย่างเหมาะสมจึงจะเกิดความเข้าใจในการอ่านได้ในการส่งเสริมการอ่านและปลูกฝังนิสัยรักการอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านภาษาอังกฤษนั้นถือเป็นเรื่องท้าทายครูผู้สอนอย่างมากครูผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาค้นหาเทคนิควิธีการต่างๆ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจความสนใจและส่งเสริมให้มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจและการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ เพื่อให้เกิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น นอกจากนี้ อภิภา จตุกุล (2547) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาต้องให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีการร่วมกันคิดแก้ปัญหา อภิปรายร่วมกัน ทำให้ได้แนวคิดที่หลากหลาย ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีคิดจากเพื่อน ได้เห็นแบบแผนวิธีการแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาดีกว่าการคิดโดยลำพังคนเดียว

กิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ เป็นทักษะที่จำเป็นต่อรูปแบบการเรียนรู้ในปัจจุบัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็ว และปริมาณของข้อมูลสารสนเทศที่มีอยู่บนโลกนี้อย่างมาก ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เป็นจำนวนมาก พร้อมจะให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ได้ทันที แต่เชื่อว่าแหล่งความรู้ต่างๆ เหล่านั้น จะวิ่งเข้าหาผู้เรียนเอง ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนต้องรู้วิธีนำสื่อ ICT (Information and Communication Technology) มาใช้จัดการเรียนรู้ให้เป็นเครื่องมือในการสร้างระบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยอาจารย์ผู้สอนจะเป็นที่เลี้ยงและให้คำปรึกษาถึงเว็บไซต์ที่เป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้สึกว่ามีจุดหมายต่อการเรียนรู้ โดยการเข้าถึงเว็บไซต์ที่มีคุณภาพเหล่านั้นเปรียบเสมือนเครื่องมือในการเรียนรู้ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนรักในการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ นอกจากนั้น ผู้เรียนจะเกิดความรู้ในตนเองซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงของผู้เรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ และนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงชันสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษในระดับอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ในวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้น
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อเครื่องมือออนไลน์ในการอ่านภาษาอังกฤษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 หมู่เรียน รวม 54 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการอ่านเบื้องต้น (Basic Reading) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 หมู่เรียน ที่ได้โดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม

2. สมมุติฐานของงานวิจัย

2.1 นักศึกษาที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับเท่ากับ .05

2.2 นักศึกษาที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ จะมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ในระดับมาก

2.3 นักศึกษาที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ จะมีความพึงพอใจต่อการใช้เครื่องมือออนไลน์ในรายวิชาการอ่านเบื้องต้นอยู่ในระดับมาก

3. เครื่องมือในการวิจัย เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้มีรายละเอียดในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ และสื่อประกอบแผน ได้แก่ 1) เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ 2) ใบแสดงหัวข้อการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ (Learning through Website List) 3) ใบงาน

3.2 เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ผู้วิจัยได้รวบรวม คัดเลือก และสังเคราะห์เว็บไซต์ ดังนี้

1) เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศเป็นเว็บไซต์การศึกษาที่แนะนำ อธิบาย และยกตัวอย่างเกี่ยวกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่จำเป็นในการเรียนระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาการอ่านเบื้องต้น และตรงกับเนื้อหาที่มีอยู่ในตำราที่ใช้เรียนในรายวิชาการอ่านเบื้องต้น โดยใช้หลักเกณฑ์ ดังนี้ (1) เป็นเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน มีความสอดคล้องกับบทเรียนในตำรา การอธิบายเนื้อหาชัดเจน วิธีการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ ลำดับการนำเสนอเนื้อหาเหมาะสม และมีความเหมาะสมในการสรุปเนื้อหา (2) ภาพและข้อความของเว็บไซต์มีความชัดเจน elligible ถูกต้อง และมีความสอดคล้องของภาพกับข้อความ (3) ตัวอักษรมีขนาดเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน (4) ความยาวของเว็บไซต์มีความเหมาะสม ไม่ยาวจนเกินไป และไม่สั้นเกินไป

2) นำเว็บไซต์ที่ผู้วิจัยคัดเลือกเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัย 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเว็บไซต์กับเนื้อหาในรายวิชาการอ่านเบื้องต้น และนำเสนอที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าเว็บไซต์สอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชาการอ่านเบื้องต้น
คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าเว็บไซต์สอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชาการอ่านเบื้องต้น
คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าเว็บไซต์ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชาการอ่านเบื้องต้น

ผลจากการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของเว็บไซต์
พิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence--IOC) โดยปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
พบว่าคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาของเว็บไซต์มีค่าเท่ากับ 0.97

3) เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาที่มีเนื้อหาและทักษะเกี่ยวกับการ
อ่านเบื้องต้น จำนวน 10 เรื่อง

3.3 แบบทดสอบทักษะการอ่านก่อนเรียนและหลังเรียน

1) ศึกษา คัดเลือก และสร้างแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษเป็นรายบุคคล จำนวน 50 ข้อ
เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือกที่ทดสอบเกี่ยวกับกลวิธีในการอ่านภาษาอังกฤษในระดับเบื้องต้น ซึ่งสอดคล้องกับ
จุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

2) นำแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนทักษะการ
อ่านภาษาอังกฤษในระดับมหาวิทยาลัย 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความชัดเจนของเนื้อหา ความถูกต้องด้านภาษา
ความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย และนำเสนอที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ หาค่าดัชนี
ความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence หรือ IOC) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามี
ความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ผลจากการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบทดสอบ
การอ่านภาษาอังกฤษพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence--IOC) โดยปรึกษากับ
ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่าคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาของแบบทดสอบรายข้อมีค่าเท่ากับ 0.67

3.3) นำแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษที่ผ่านการปรับปรุงตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
แล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักศึกษาจำนวน 36 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4) ตรวจสอบคะแนนของนักศึกษากลุ่มทดลองเครื่องมือ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หา
คุณภาพของแบบทดสอบโดยตรวจสอบหาค่าความยากง่าย (p) ซึ่งค่าความยากเฉลี่ยของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ
0.58 และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อเท่ากับ 0.63 แล้วเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p)
ระหว่าง 0.11 – 0.94

5) นำแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษที่คัดเลือกไว้มาวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของ
แบบทดสอบทั้งฉบับ ซึ่งได้เท่ากับ 0.77 โดยใช้สูตร KR 20

6) นำแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษไปทดลองใช้จริงกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

3.4 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย บทความและตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ และวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ เพื่อรวบรวมความรู้ แนวคิดทฤษฎี มากำหนดขอบเขตการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรารัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 1 ชุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 หมายถึงความพึงพอใจน้อย ระดับ 2 หมายถึงความพึงพอใจปานกลาง ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจมาก ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

3) นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม ความถูกต้องด้านภาษา และให้ข้อเสนอแนะ

4) นำแบบประเมินความพึงพอใจมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ชัดเจนและเข้าใจง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วคัดเลือกแบบวัดความพึงพอใจที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.7 – 1 จำนวน 10 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นของการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.94

5) นำแบบประเมินความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.5 แบบประเมินความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัย บทความและตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์และวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์ เพื่อรวบรวมความรู้แนวคิดทฤษฎี มากำหนดขอบเขตการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

2) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรารัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีเนื้อหาดังนี้ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ 3) ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับ 1 หมายถึงความพึงพอใจน้อย ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจมาก ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด

3) นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนของคำถาม ความถูกต้องด้านภาษา และให้ข้อเสนอแนะ

4) นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ชัดเจนและเข้าใจง่าย ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วคัดเลือกแบบวัดความพึงพอใจที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.7 – 1 จำนวน 10 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นของการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) มีค่าเท่ากับ 0.94

5) นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์ จำนวน 10 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีดำเนินการวิจัยการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 25 คน มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการ ในคาบเรียนแรก ผู้วิจัยแจกแจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอน และรายละเอียดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ให้กับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแจกตารางการใช้เครื่องมือออนไลน์ที่ระบุถึงนวัตกรรมต่างๆในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถเข้าไปฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอในยามว่างจากการเรียน ตารางการใช้เครื่องมือออนไลน์นี้จะสอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ของผู้สอน

4.2 ผู้วิจัยสาธิตการใช้เครื่องมือออนไลน์โดยใช้อินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศแต่ละชนิดให้นักศึกษาดู และให้นักศึกษาได้ฝึกฝน ทดลองการใช้ด้วยตนเอง

4.3 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้วยแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษก่อนเรียน (Pre-test) กับ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง แบบทดสอบเป็นข้อสอบปรนัย จำนวน 50 ข้อ

4.4 ขั้นทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้แผนการทดลองแบบ Randomized One-Group Pretest-Posttest Design ผู้วิจัยนำเว็บไซต์ที่คัดเลือกไว้และผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญไปใช้กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 10 สัปดาห์ ก่อนการสอนแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะแจ้งให้นักศึกษาไปอ่านรายละเอียดของทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ (Reading Skills) ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศตามรายสัปดาห์ ซึ่งนักศึกษาสามารถเข้าไปในเว็บไซต์ตามใบแสดงหัวข้อการเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ (Learning through Website List) ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น หากนักศึกษามีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับเนื้อหาของทักษะการอ่าน นักศึกษาสามารถสอบถามเข้ามาทางไลน์กลุ่มได้ตลอดเวลา

4.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียน (Post-test) มาให้นักศึกษาทำเพื่อเก็บคะแนนกลุ่มตัวอย่าง

4.6 นำแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์และแบบประเมินความพึงพอใจต่อเครื่องมือออนไลน์มาให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทำเพื่อเก็บข้อมูล

4.7 รวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์และแปลผล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 วิเคราะห์ผลการทดสอบการอ่านของนักศึกษา โดยเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test

5.2 หาดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้

5.3 หาคะแนนเฉลี่ยจากแบบสอบถามความพึงพอใจหลังการทดลอง

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

1) การวิเคราะห์ความเที่ยงตรง ดัชนีความสอดคล้อง IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 การกำหนดคะแนนผู้เชี่ยวชาญอาจจะเป็น +1 หรือ 0 หรือ -1 ดังนี้
 +1 หมายถึง แนใจว่าถูกต้อง / สอดคล้อง / ตรงจุดประสงค์
 0 หมายถึง ไม่แนใจ
 -1 หมายถึง แนใจว่าไม่ถูกต้อง / ไม่สอดคล้อง / ไม่ตรงจุดประสงค์

2) การวิเคราะห์หาอำนาจจำแนก

$$r = \frac{n\Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[n\Sigma x^2 - (\Sigma x)^2][n\Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 X แทน คะแนนของข้อที่ทำค่าอำนาจจำแนก
 Y แทน คะแนนรวมทุกข้อ
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีของ คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson Method) จาก KR-20 ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2548)

$$KR-20 = r_n = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ r แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ
 p แทน อัตราส่วนของผู้ตอบถูกในข้อนี้
 q แทน อัตราส่วนของผู้ตอบผิดในข้อนี้
 S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

$$\text{โดย } S^2 = \frac{N\Sigma x^2 - (\Sigma x)^2}{n^2}$$

4) ค่าความยาก (p)

$$p = \frac{n}{N}$$

โดย p แทน ค่าความยากของข้อสอบ
 n แทน จำนวนผู้ตอบข้อสอบถูก
 N แทน จำนวนผู้สอบทั้งหมด

ค่า p มีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1.00

p น้อย (เข้าใกล้ศูนย์) ข้อสอบยาก

p มาก (เข้าใกล้หนึ่ง) ข้อสอบง่าย

ข้อสอบที่ดีค่า p อยู่ระหว่าง .20 ถึง .80

5) ค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index: EI) วิธีของ Goodman, Fletcher & Schneider (1980, pp. 30-34)

$$EI = \frac{\text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนหลังเรียน} - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}{100 - \text{ร้อยละของผลรวมของคะแนนก่อนเรียน}}$$

6.2 สถิติทดสอบสมมุติฐาน 1) ค่าเฉลี่ย (Mean) 2) ค่าร้อยละ (Percentage) 3) สถิติ t-test

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ในวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้นก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบการอ่าน

คะแนนสอบ	$\bar{x}$	S.D.	t	p-value	EI
(เต็ม 50)					
ก่อนเรียน	26.40	6.258	-2.842	0.009	0.10
หลังเรียน	28.76	6.118			

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนทางการเรียนของผู้เรียนหลังการใช้เครื่องมือออนไลน์สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p -value 0.009 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.10 แสดงว่า นักศึกษามีพัฒนาการขึ้นเพียงร้อยละ 10 ซึ่งถือว่าน้อยมาก

ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า ผลคะแนนการทดสอบหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p -value 0.009 จึงสรุปได้ว่า ผลคะแนนในการเรียนวิชาการอ่านเบื้องต้นของนักศึกษาสูงขึ้น หลังจากที่ได้รับการฝึกฝนทักษะการอ่านโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือออนไลน์ที่ผู้วิจัยคัดเลือกมานั้นสามารถช่วยให้นักศึกษาพัฒนาความรู้ทางด้านการอ่านภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้นจริง ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.49 และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างต่อเครื่องมือออนไลน์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษทั้งด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.18, 3.01 และ 3.66 ตามลำดับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอนิรุทธิ์ สติมัน (2550) ได้ทำการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาได้นำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สัมผัสและสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติ และเทคโนโลยี ผู้เรียนได้ค้นคว้าทดลอง ฝึกปฏิบัติ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นได้ฝึกวิคิด วิเคราะห์สร้างสรรค์จินตนาการและสามารถแสดงออกได้ชัดเจนอย่างมีเหตุผล ผู้เรียนมีโอกาสดีกการประเมินและปรับปรุงตนเอง ยอมรับผู้อื่น สร้างจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองดี

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์

ผลการวิเคราะห์การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ ของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์

(n = 25)

ข้อที่	รายการประเมิน	จำนวน/ระดับความพึงพอใจ				ค่าเฉลี่ย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ทำให้ผู้เรียนค้นหาเนื้อหาได้ง่ายและตรงตามความต้องการ	9	13	3	-	3.24
2	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์สามารถเรียนรู้และค้นคว้าได้ด้วยตนเอง	12	13	-	-	3.48
3	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ สนับสนุนให้มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ	16	7	2	-	3.56
4	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น	9	13	3	1	3.24
5	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้นเพราะต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตลอดเวลา	18	6	1	-	3.68
6	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ทำให้มีการติดต่อสื่อสารเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาระหว่างผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น และผู้เรียน	16	7	2	-	3.56
7	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์สามารถสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าสนใจ	12	13	-	-	3.48
8	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน	18	6	1	-	3.68
9	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ทำให้ทราบผลความสำเร็จ	16	7	2	-	3.56
10	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกกับการเรียน	13	11	1	-	3.48
ภาพรวม						3.49

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.68 ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ทำให้มีความรับผิดชอบมากขึ้นเพราะต้องติดตามการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ตลอดเวลา และการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์เป็นการกระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน โดยรายการที่มีความพึงพอใจรองลงมา คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.56 ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์สนับสนุนให้มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ทำให้มีการติดต่อสื่อสารเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาระหว่างผู้สอน เพื่อนร่วมชั้น และผู้เรียน และ การจัดการเรียนรู้โดยใช้

เครื่องมือออนไลน์ทำให้ทราบผลความสำเร็จและความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยรายการที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.24 ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ทำให้ผู้เรียนค้นหาเนื้อหาได้ง่ายและตรงตามความต้องการ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ช่วยให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์ในภาพรวมในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.49

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่มีต่อเครื่องมือออนไลน์ในการอ่านภาษาอังกฤษ

ผลการวิเคราะห์การตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อเครื่องมือออนไลน์ สำหรับด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลความพึงพอใจที่มีต่อเว็บไซต์ด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้

(n = 25)

ข้อที่	รายการประเมิน	จำนวน/ระดับความพึงพอใจ				ค่าเฉลี่ย
		มากที่สุด	มาก	ปาน	น้อย	
1. ด้านเนื้อหา						
1.1	มีความชัดเจน ถูกต้อง สมบูรณ์	6	17	2	-	3.16
1.2	มีความสอดคล้องและตรงกับความต้องการ	9	10	6	-	3.12
1.3	ปริมาณเนื้อหาเหมาะสมกับหน้าเว็บเพจในแต่ละหน้า	7	14	4	-	3.12
1.4	การจัดลำดับเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ ง่ายต่อการค้นหา และทำความเข้าใจ	9	8	7	1	3.00
1.5	มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้ความรู้ นำไปใช้ประโยชน์ได้	13	12	-	-	3.52
	รวมด้านเนื้อหา					3.18
2. ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ						
2.1	การจัดรูปแบบในเว็บไซด์ง่ายต่อการอ่านและการใช้	6	9	10	-	2.84
2.2	รูปแบบ ขนาด และสีของตัวอักษรอ่านได้ง่าย สวยงาม และเหมาะสม	6	13	6	-	3.00
2.3	เว็บไซต์อื่นที่ทำการเชื่อมโยงเหมาะสมและมีประโยชน์มาก	9	12	4	-	3.20
	รวมด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ					3.01
3. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้						
3.1	สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้	17	8	-	-	3.68
3.2	มีประโยชน์ต่อนักศึกษา	17	7	1	-	3.64
	รวมด้านประโยชน์และการนำไปใช้					3.66
	ภาพรวม					3.22

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ทางด้านเนื้อหาในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.18 โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.52 ได้แก่ มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้ความรู้ นำไปใช้ประโยชน์ได้ และที่มีความพึงพอใจต่ำสุดในด้านเนื้อหา คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.00 ได้แก่ การจัดลำดับเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ ง่ายต่อการค้นหา และทำความเข้าใจ ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.01 โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.20 ได้แก่ เว็บไซต์อื่นที่ทำการเชื่อมโยงเหมาะสมและมีประโยชน์มาก และที่มีความพึงพอใจต่ำสุดในการออกแบบและการจัดรูปแบบ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.84 ได้แก่ การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้ ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.66 โดยรายการที่มีความพึงพอใจสูงสุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.68 ได้แก่ สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้ และที่มีความพึงพอใจต่ำสุดในด้านประโยชน์และการนำไปใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.64 ได้แก่ มีประโยชน์ต่อนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเว็บไซต์ในภาพรวมในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.22

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือ ผลคะแนนในการเรียนวิชาการอ่านเบื้องต้นของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษสูงขึ้นหลังจากที่ได้รับการฝึกฝนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์โดยการเปรียบเทียบจากผลคะแนนในการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p -value 0.009 แสดงให้เห็นว่า การใช้เครื่องมือออนไลน์ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนได้ดี และทำให้มีผลคะแนนในการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Solomon (2010) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การศึกษาและการเรียนรู้ในโลกยุคปัจจุบันได้พัฒนาภายใต้กระแสแห่งเทคโนโลยี กล่าวคือ การนำเอาเทคโนโลยีและองค์ความรู้เชิงวิทยาศาสตร์เข้ามาปรับใช้ในการจัดการศึกษาเรียนรู้อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสตร์หรือองค์ความรู้ที่เกิดจากการพัฒนาการของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เช่นเดียวกับ Dodge (1998) ที่ได้กล่าวว่า นักศึกษารู้ว่าจะต้องทำอะไรและมีอิสระในการเลือกทางของตนเอง กล่าวคือ มีอิสระในการเลือกรับรู้ตามความถนัดของแต่ละบุคคล ครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์มีทางเลือกและแนวทางยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้นโดยใช้เครื่องมือออนไลน์เป็นวิธีการสอนที่น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านอย่างมีคุณภาพอีกวิธีหนึ่ง นอกจากนั้น ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับนักวิชาการที่ให้ความสำคัญต่อการอ่านมีหลายท่าน เช่น Carrell, Devine & Eskey (1989, p. 1), Anderson, (1999, p. 1) และ Kamhi-Stein (2003, p. 35) ต่างให้ความเห็นต่อการอ่านอย่างสอดคล้องต้องกันว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ควรฝึกฝน เนื่องจากการอ่านมีความสำคัญยิ่งทั้งในการศึกษา การทำงาน หรือแม้แต่ชีวิตส่วนตัว ถ้าผู้เรียนมีความสามารถสูงในด้านการอ่านภาษาอังกฤษ ย่อมช่วยให้มีความก้าวหน้าในด้านวิชาการ และหน้าที่การงานมากยิ่งขึ้น นักศึกษาที่ได้เรียนการอ่านภาษาอังกฤษเบื้องต้นโดยใช้เครื่องมือออนไลน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุดังนี้

1.1 แบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น มีบทอ่านที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียน และได้ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา หน้าที่ภาษาและระดับภาษาจากผู้เชี่ยวชาญ อีกทั้งยังได้ผ่านการหาค่าความยากง่ายให้ตรงตามระดับความสามารถของผู้เรียน

1.2 แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cohen (2000), Cook (2001) และ Oxford (1990) ที่กล่าวว่า นักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนมักจะมีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพมากกว่านักศึกษาที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน และดูเหมือนว่ามีหลากหลายกลวิธีการเรียนที่เน้นในการสอนการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านเชิงวิชาการ นอกจากนั้น เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศสร้างประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้สั่งสมความรู้และประสบการณ์ ผู้เรียนได้ผ่านการฝึกฝนการอ่าน การทำกิจกรรมต่างๆ ผ่านแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ทำให้เกิดการเรียนรู้ เพิ่มพูนคำศัพท์ และฝึกกลยุทธ์การอ่านแบบต่างๆ อีกทั้งเว็บไซต์มหาวิทยาลัยต่างประเทศยังช่วยกระตุ้นความสนใจผู้เรียน ได้ค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ จนอาจส่งผลให้สามารถทำแบบทดสอบได้สูงขึ้น

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือ นักศึกษาที่เรียนภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์จะมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก เนื่องมาจากเหตุผล ดังนี้

2.1 การใช้เครื่องมือออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการอ่านเบื้องต้นส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจได้เป็นอย่างดี ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ Chen et al. (2003) ที่กล่าวไว้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้การเรียนรู้ของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไป การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา และช่วยลดค่าใช้จ่ายในการศึกษา นอกจากนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศยังทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดเก็บความรู้ การใช้สีและการออกแบบหน้าเว็บเพจประกอบในการอ่านเนื้อหาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านแก่ผู้เรียน โดยผู้เรียนจะเกิดความเพลิดเพลินในขณะที่อ่าน ทำให้ผู้อ่านเกิดแรงจูงใจที่ดีในการเรียนรู้ และสามารถเข้าใจถึงเนื้อหาของทักษะการอ่านทั้งหมดได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นเนื้อหาทักษะการอ่านที่ใช้ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ มีบทอ่านที่ผู้วิจัยคัดเลือกที่เป็นเรื่องที่เข้าใจง่าย ใช้ระดับภาษาที่เหมาะสม โดยควรเป็นเนื้อหาที่สามารถเชื่อมโยงกับการอ่านในระดับมหาวิทยาลัย และเอื้อประโยชน์สำหรับการอ่านในระดับที่สูงขึ้นไป ซึ่งอาจทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2.2 การนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาการอ่านเบื้องต้นทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด และมีความซับซ้อนมากที่สุดเช่นกัน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนสำหรับการดำรงชีวิตในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา (นวพล ชลารักษ์, 2558) การเรียนการสอนวิชาการอ่านผ่านอินเทอร์เน็ตยังเป็นไปตามแนวทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นทักษะทางด้านการสื่อสารสารสนเทศและเทคโนโลยี โดยการเรียนการสอนต้องปลูกฝังการประยุกต์ใช้สารสนเทศและเทคโนโลยี อย่างสร้างสรรค์ โดยอาศัยความคิดวิเคราะห์ ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความกล้าตัดสินใจ โดยผู้เรียนสามารถเลือกรับข้อมูลข่าวสารได้ตามความต้องการ (ประสาธน์ เนืองเฉลิม, 2558) โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะ และให้คำปรึกษา

2.3 การใช้เครื่องมือออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอนวิชาการอ่านเบื้องต้น เกิดจากเหตุผลที่ว่า ครูต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย มีการใช้เทคโนโลยีต่างๆมาช่วยในการสอน

เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจ และเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้และสาระประโยชน์มากที่สุด เทคโนโลยีปัจจุบันมีความทันสมัยและหลากหลายมาก ครูผู้สอนควรที่จะนำประโยชน์ตรงนี้มาใช้เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

3. การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้คือ นักศึกษาที่เรียนการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เครื่องมือออนไลน์ จะมีความพึงพอใจในเครื่องมือออนไลน์ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

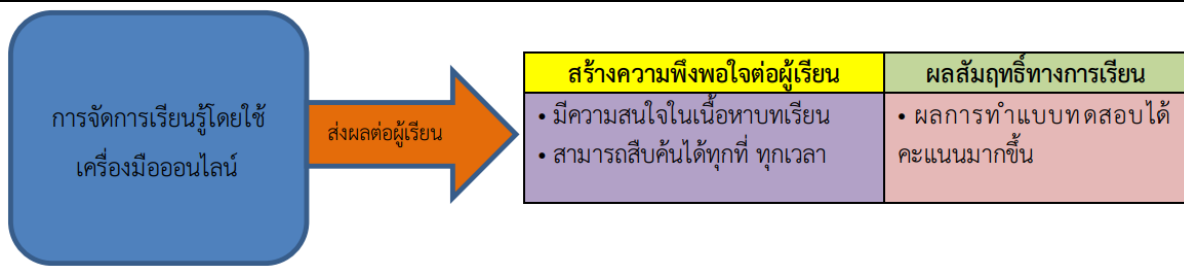
3.1 ผู้วิจัยคัดเลือกเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศด้วยการวิเคราะห์ความสำคัญของทักษะการอ่านที่ใช้ในการเรียนการสอนวิชาการอ่านเบื้องต้นโดยผู้วิจัยได้เลือกประเด็นของทักษะการอ่าน 10 เรื่องที่เป็นทักษะการอ่านเบื้องต้นที่สามารถสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจได้

3.2 การใช้สีและการออกแบบหน้าเว็บเพจ (webpage design) ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ การใช้สีและการออกแบบหน้าเว็บเพจสามารถช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน ไม่ซ้ำซากเหมือนการอ่านเนื้อหาในตำราเรียนที่เป็นสีขาวดำ ดังนั้น การใช้สีและการออกแบบหน้าเว็บเพจในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศ ทำให้ผู้อ่านเกิดแรงจูงใจที่ดีในการเรียนรู้ และสามารถเข้าใจถึงเนื้อหาของทักษะการอ่านทั้งหมดได้ดียิ่งขึ้น จึงอาจส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น

4. เนื่องจากค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.10 แสดงว่า นักศึกษามีพัฒนาการขึ้นเพียงร้อยละ 10 ซึ่งถือว่าน้อยมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การใช้เครื่องมือออนไลน์ในยามว่างจากการเรียนนั้นอาจไม่ตรงตามความต้องการของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษที่ไม่ชอบการเรียนรู้ด้วยตนเองแต่ชอบการเรียนในห้องเรียนมากกว่า จากการรวบรวมข้อคิดเห็นของนักศึกษาแสดงว่า อยากให้อาจารย์เอาเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศมาสอนในห้องเรียน นักศึกษาเหล่านี้อาจจะไม่สามารถบริหารจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสม และยังขาดวินัยรวมทั้งทักษะในการฝึกฝนตนเองในลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสามารถสร้างความพึงพอใจในการเรียนวิชาการอ่านเบื้องต้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่มีการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์มีความแตกต่างกัน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น เครื่องมือออนไลน์มีคุณภาพทั้งด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบ และการจัดรูปแบบ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ เครื่องมือออนไลน์มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนบทเรียนจากที่ใดก็ได้ ทำให้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์สามารถตอบสนองระดับความสามารถ ของผู้เรียนได้ สามารถเลือกเรียนได้ตามที่ต้องการ โดยมีเนื้อหาที่เป็นรูปแบบมัลติมีเดีย ทำให้บทเรียนมีความเข้าใจและน่าสนใจมากขึ้น ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ทำให้ผู้เรียนค้นคว้า และเรียนรู้ได้ตามความรวดเร็วของตนเอง อีกทั้งทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ดังสรุปในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบทดสอบการอ่านภายใต้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรคำนึงถึงการเลือกเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการอ่านเบื้องต้น ซึ่งควรเลือกเว็บไซต์ที่ทันสมัย แต่ควรเป็นแหล่งข้อมูลที่มีประโยชน์ มีขนาดกะทัดรัด มีการจัดวางที่เข้าใจง่าย มีความชัดเจน ไม่ซับซ้อนจนเกินไป ส่วนการอธิบายเนื้อหาทักษะการอ่าน ควรเลือกให้ฟังเข้าใจง่าย เหมาะสมกับประสบการณ์หรือความรู้เดิม ตลอดจนอยู่ในความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกท้าทายในการเรียน ต้องการฝึกฝนทักษะการอ่านด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าเครื่องมือออนไลน์มีประสิทธิภาพในเกณฑ์ที่ดี แต่การพัฒนาการเรียนรู้อินด้านทักษะการอ่านต้องใช้เวลาในการฝึกฝน โดยใช้กลยุทธ์หลายอย่างมาใช้ในการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงควรหาบทอ่านที่ร่วมสมัยมากขึ้นให้เหมาะสมกับกลุ่มของนักศึกษา โดยอาจขยายกิจกรรมไปสู่การพัฒนาทักษะฟัง และการเขียน เพื่อให้การใช้เครื่องมือออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการต่อยอดทักษะในการเรียนรู้ให้เพิ่มขึ้นได้

1.3 เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่ผู้วิจัยคัดเลือกมานั้นมีเนื้อหาทักษะการอ่านทั้งหมด 10 เรื่อง ผู้วิจัยอาจพัฒนาการเรียนการสอนการอ่านในทักษะอื่นๆ โดยเลือกทักษะที่เป็นประโยชน์ และเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงประโยชน์ของทักษะการอ่านอื่นๆ ที่นอกเหนืองานวิจัยครั้งนี้ได้

1.4 การเรียนการสอนวิชาการอ่านเบื้องต้นโดยใช้เครื่องมือออนไลน์นั้น เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นการสืบค้นข้อมูลเว็บไซต์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา การเรียนการสอนออนไลน์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพราะการถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางมัลติมีเดียสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนจากสื่อข้อความเพียงอย่างเดียว ดังนั้น การใช้เครื่องมือออนไลน์ต้องฝึกให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสารสนเทศกว้างขวางมากมาย ช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามจังหวะของตน (self – paced learning) ตามพื้นฐานความรู้ ความถนัด และความสนใจของตน และเลือกเนื้อหาให้เข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ของตัวเอง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากงานวิจัยในครั้งนี้ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยต่างประเทศมีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการอ่านเบื้องต้นจำนวน 10 เรื่อง ซึ่งในการเรียนจริงๆ ของนักศึกษานั้น มีทักษะการอ่านในด้านอื่นๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการอ่านให้มากขึ้นได้ ดังนั้นจึงควรมีงานวิจัยในการใช้เครื่องมือออนไลน์ที่เน้น

ทักษะการอ่านในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้การเรียนรู้ของนักศึกษามีความหมายและสามารถนำไปเอื้อประโยชน์ในด้านอื่นๆ ในชีวิตการเรียนได้มากขึ้น

2.2 ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ โดยในการทำวิจัยครั้งต่อไปสามารถเพิ่มในการศึกษาด้านอื่นๆ เช่น การฟัง และการเขียนภาษาอังกฤษ และเพิ่มการศึกษาในด้านการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ด้านการอ่านเพิ่มเติมมาในงานวิจัยได้

2.3 ในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยควรวิจัยการเปรียบเทียบ โดยเปรียบเทียบความสามารถของกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษแตกต่างกัน คือ กลุ่มสูง กลุ่มกลาง และกลุ่มต่ำ เพื่อตรวจสอบว่าเครื่องมือออนไลน์จะสามารถช่วยพัฒนาการอ่านของนักศึกษาที่มีความรู้แตกต่างกันอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2550). **หลักสูตรภาษาอังกฤษ พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันแห่งชาติเพื่ออุปการการเรียนรู้.
- ชวนพิศ ศรีวิชัย. (2549). **การใช้กลยุทธ์การเจรจาหาความหมายเพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นพพล ชลารักษ์. (2558). บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. **วารสารมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น**. 9(1). 65.
- นิคม ทาแดง . (2537). **ประมวลสาระชุดวิชา สัมมนาการวิจัยและทฤษฎีทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 5-7**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2548). **วิธีสถิติสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2558). **แนวการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในศตวรรษที่ 21**. **วารสารพัฒนาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยรังสิต**. 9(1). 137.
- ผจงกาญจน์ ภูวิภาดาวรรณ. (2540). **เอกสารประกอบคำสอนกระบวนวิชา 058455 เทคนิคการสอนการอ่านภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เยาวภา สงวนวรรณ. (2540). **การออกแบบเว็บกราฟฟิกด้วย HTML3.2**. กรุงเทพมหานคร: เฟสท์แปซิฟิค มีเดีย.
- โสธรญา สมานมิตร และวิสาข์ จิตวัตร. (2560). **แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมเว็บควอสท์**. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal**. 10(1).
- อภิกา จิตกุล. (2547). **ผลการใช้การสอนแบบระดมสมองที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Anderson, C. (1999). Research on Scientific Reasoning. **Journal of Research in Science Teaching**. 36(7). 751-752.
- Carrell, P. L., Devine, J. & Eskey, D. F. (1989). **Interactive approaches to second language reading**. Cambridge: Cambridge University Press.

-
- Chen et al. (2003). Managerial Ownership and Firm Valuation. **Pacific-Basin Finance Journal**. 11(3). 267-283.
- Cohen, A. D. (1998). **Strategies in learning and using a second language**. NY: Addison Wesley Longman Limited.
- Cook, V. (2001). **Second Language Learning and Language Teaching**. 3rd ed. London: Arnold, co-published by Oxford University Press: New York.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of psychological testing**. 4th ed. New York: Harper and Row.
- Dodge, B. (1998). **WebQuests: A strategy for scaffolding higher level**. From <http://webquest.sdsu.edu/necc98.htm> Retrieved September 12, 2020.
- Goodman RI, KA Fletcher and EW Schneider. (1980). The Effectiveness Index as Comparative Measure in Media Product Evaluation. **Educational Technology**. 20(9). 30-34.
- Grabe, W. (1991). **Interactive Approaches to Second Language Reading**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kamhi-Stein. (2003). Reading in Two Languages: How Attitudes toward Home Languages and Beliefs about Reading Affect the Behaviors of “Underprepared” L2 College Readers. **TESOL Quarterly**. 35.
- Oxford, R. (1990). **Language Learning Strategies What Every Teacher Should Know**. New York: Newbury House Publishers.
- Solomon, G. (2010). **Education for the 21 Century: The Basics**. From <http://www.smics.org/publications/21stcenturyeducation.pdf>. Retrieved October 28, 2020.

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ*

A NEEDS ASSESSMENT FOR DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT OF SCIENCE
MATH BILINGUAL PROGRAM ACCORDING TO THE CONCEPT OF INNOVATOR
AND ENTREPRENEUR COMPETENCIES

¹ปิยนุช มงคล Piyanooch Mongkol ²เพ็ญวรา ชูประวัติ Penvara Xupravati

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: piyanoochmongkol23@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีกลุ่มตัวอย่างได้จากการเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย และโรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม โดยมีผู้ให้ข้อมูลรวมทั้งสิ้น 33 คน ประกอบด้วยคณะผู้บริหารจำนวน 9 คน และครูจำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษาตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับมากที่สุด ตามลำดับ 2) ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะ นวัตกรรมและผู้ประกอบการ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.36$) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified}=0.31$) ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($PNI_{modified}=0.27$) และด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{modified}=0.26$) ตามลำดับ ความต้องการจำเป็นของสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ด้านที่มีความจำเป็นสูงสุดคือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($PNI_{modified}=0.36$) ความต้องการความสำเร็จ ($PNI_{modified}=0.34$) และการสร้างเครือข่าย ($PNI_{modified}=0.27$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, โปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา, สมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

Abstract

The purposes of this research were 1) to examine current and the desirable state of Academic Management of Science Math Bilingual Program according to the concept of innovator and entrepreneur competencies of students. 2) to examine priorities of the needs of Academic Management of Science Math Bilingual Program according to the concept of innovator and entrepreneur competencies. This study used a survey research methodology. The samples were selected using purposive sampling. There were 3 Science Math Bilingual Program Schools in Bangkok and vicinity as followed Thammasatkhlongluangwithayakhom School, Phraphathom Wittayalai School and Poolcharoen Wittayakhom School and there were 33 informants in total comprising of 9 school management team members and 24 teachers. Current and desirable states questionnaires were used as a tool to collect data. Frequency, percentage, mean/average, standard deviation and $PNI_{modified}$ were used to analyze the collected data. The research finding showed that 1) The overall current state and the desirable state of Academic Management of Science Math Bilingual Program according to the concept of innovator and entrepreneur competencies were at the highest level and highest level, respectively. 2) The priority needs index of Academic Management of Science Math Bilingual Program according to the concept of innovator and entrepreneur competencies fell on the developing the curriculum ($PNI_{modified}=0.36$). The second priority needs index was teaching management ($PNI_{modified}=0.31$) and the lowest priority needs index was measurement and evaluation ($PNI_{modified}=0.26$). The highest priorities of the needs index of the concept of innovator and entrepreneur competencies fell on the creative thinking ($PNI_{modified}=0.36$). The second priority needs index was need for achievement ($PNI_{modified}=0.34$) and the lowest priority needs index was networking ($PNI_{modified}=0.27$).

Keywords: Academic Management, Science Math Bilingual Program, Innovator and Entrepreneur Competencies

บทนำ

เนื่องจากปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้มีการเดินทางข้ามเคลื่อน โดยมีเป้าหมายคือ การนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน การพัฒนาประเทศในยุค Thailand 4.0 เป็นการมุ่งสร้างรายได้ด้วยนวัตกรรม ซึ่งการปฏิรูปประเทศให้มีเศรษฐกิจที่เติบโตแข่งขันกับนานาประเทศได้นั้นจำเป็นที่จะต้องสร้างนวัตกรรม กลุ่มที่จะนำพาประเทศไปสู่ Thailand 4.0 ได้นั้นจะเป็นกลุ่มผู้ประกอบการที่นำเทคโนโลยีและผลจากงานวิจัยไปเพิ่มคุณค่าผลิตภัณฑ์ (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2560) จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการมีความสำคัญอย่างยิ่ง การขับเคลื่อนเศรษฐกิจและภาคอุตสาหกรรมภายใต้โมเดล Thailand 4.0 นั้นจะเริ่มสร้างความเข้มแข็งจากการยกระดับนวัตกรรมเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ ชุมชน และเครือข่ายในทุกภาคส่วนของประเทศ การนำเทคโนโลยี หรือนวัตกรรมเข้ามาใช้นั้น นอกจากจะเพื่อแก้ปัญหาใน

ชีวิตประจำวันแล้วยังสามารถดึงดูดให้ผู้บริโภคและ นักลงทุนหันมาสนใจนวัตกรรมที่สร้างขึ้นช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศให้เติบโตได้ การก้าวไปสู่ประเทศที่รายได้สูงด้วยนวัตกรรมจะทำให้ภาพรวมเศรษฐกิจไทยหลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางได้ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์และคณะ, 2556)

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาคนไทยให้เป็นผู้มีทักษะและสมรรถนะที่ทำให้พัฒนาประเทศไทยไปสู่ประเทศที่ก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางและความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง โดยประเทศไทยนั้นถือว่าเป็นศูนย์กลางการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศได้ จากผลการวิจัยของวรรณดี นาคสุขปาน (2557) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเป็นศูนย์กลางการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา 3 ด้าน คือด้านผู้เรียน ด้านความสามารถพิเศษ ด้านองค์ความรู้และนวัตกรรม สอดคล้องกับในปัจจุบันมีประเทศไทยได้มีการศึกษาที่รองรับการศึกษาเล่าเรียนทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการเปิดโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก ได้มีการวิเคราะห์ถึงบริบทความต้องการของแต่ละพื้นที่โดยได้มีการเปิดหลักสูตร วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ สองภาษา ทั้งนี้ได้มีการสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับรูปแบบและหลักสูตร พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรให้สามารถบริหารจัดการองค์กรสมัยใหม่จัดการเรียนการสอนได้ตามมาตรฐานสากล

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการ Education Hub ด้วยกัน 5 ด้าน คือ 1) ทักษะการเรียนรู้ (study skills) 2) มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลโลกที่มีคุณภาพ (morality) 3) เป็นผู้มีทัศนคติที่ดี และมีบุคลิกภาพที่เป็นสากล (attitude) 4) เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม (responsibility) และ 5) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ (technology) โดยใช้คำย่อว่า S M A R T (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีสมรรถนะ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง แข่งขันได้ สามารถทำงานในระดับสากล ด้วยเหตุนี้ทำให้นักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนตามโปรแกรมดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีจึงทำให้หลักสูตรโปรแกรมดังกล่าวเป็นที่สนใจของผู้ปกครองและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีอัตราการแข่งขันในการสอบเข้าเรียนที่สูง ซึ่งในแต่ละปีมีนักเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา ที่จบการศึกษาจำนวนมาก แต่ประเทศไทยยังขาดนักนวัตกรรมและผู้ประกอบการที่พัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ อันเป็นผลให้เศรษฐกิจก้าวหน้า (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2558)

การศึกษากิจการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา ในโรงเรียนพื้นที่เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งเป็นพื้นที่เมืองหลวงของประเทศจะทำให้ผลการวิจัยสามารถใช้เทียบเคียงกับการบริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนอื่นๆ ได้ เพราะโรงเรียนมีความพร้อมในทุกด้านและได้รับการติดตามประเมินโครงการตามมาตรฐาน ทั้งนี้ เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่งเป็นการสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ การพัฒนาการบริหารงานวิชาการจะทำให้เกิดจุดแข็งของโรงเรียนและสามารถผลิตนักนวัตกรรมและผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในด้านสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการจำเป็นต้องพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ โดยได้ศึกษางานวิจัย พบว่าสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการของนักเรียนที่ยังคงต้องพัฒนา ได้แก่ สมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ

ความคิดเชิงนวัตกรรม (กรุณา วงษ์เทียนหลาย, 2562) ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดรู้ทางการเงิน และการมุ่งความสำเร็จ (สฐิภพ สมตัว, 2563) ดังนั้นจึงต้องศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการของนักเรียน

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ประกอบด้วยสมรรถนะด้านความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน ทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ การสร้างเครือข่าย ความริเริ่มสร้างสรรค์ ความกล้าเสี่ยง และความต้องการความสำเร็จ และนำมาวิจัยเพื่อสะท้อนความจำเป็นในการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนได้แนวทางการตัดสินใจและวางแผนในการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประชากรในการวิจัยคือ โรงเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา จำนวน 17 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัยและโรงเรียนพุลเจริญวิทยาคม ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ 3 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 3 คน หัวหน้าโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษา 3 คน ครูผู้สอนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษา ปีการศึกษา 2563 กลุ่มสาระ ละ 1 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 33 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษาตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษาตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 72 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเป็นลักษณะการเขียนคำตอบ จำนวน 4 ข้อ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษา ตาม

แนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ 2) กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่อนำไปกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร และสร้างข้อคำถามที่ใช้ในการถามทั้ง 3 ตอนให้ชัดเจนและครอบคลุมกับกรอบแนวคิดในการวิจัย 3) ตรวจสอบเครื่องมือผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาค่าความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence : IOC) โดยมีค่า IOC 0.67-1.00 4) ปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ 5) นำแบบสอบถามไปใช้โดยทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (f) และการหาค่าร้อยละ (%) ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์จากแบบสอบถาม สามารถนำมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ได้ผลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ โดยภาพรวม

การบริหารวิชาการโปรแกรม วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สอง ภาษาตามแนวคิดสมรรถนะ นวัตกรรมและผู้ประกอบการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			$PNI_{modified}$	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล		
1. การพัฒนาหลักสูตร	3.44	.74	ปานกลาง	4.68	.53	มากที่สุด	0.360	1
1) ด้านการจัดทำโครงสร้าง หลักสูตร	3.44	.74	ปานกลาง	4.68	.53	มากที่สุด	0.360	
2. การจัดการเรียนการสอน	3.59	.81	มาก	4.70	.49	มากที่สุด	0.310	2
1) การจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้	3.56	.86	มาก	4.68	.53	มากที่สุด	0.315	2
2) การจัดกระบวนการเรียนรู้	3.64	.77	มาก	4.71	.47	มากที่สุด	0.290	3
3) การนิเทศการเรียนการ สอน	3.57	.80	มาก	4.72	.46	มากที่สุด	0.322	1
3. การวัดและประเมินผล	3.62	.72	มาก	4.72	.46	มากที่สุด	0.260	4
1) ด้านการกำหนดนโยบาย การวัดประเมินผล	3.62	.72	มาก	4.72	.46	มากที่สุด	0.260	

4. การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.68	.73	มาก	4.69	.47	มากที่สุด	0.270
1) การจัดหา ผลิต ใช้และ พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.68	.73	มาก	4.69	.47	มากที่สุด	0.270
รวม	3.58	.75	มาก	4.70	.49	มากที่สุด	

3

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่าลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการวัดและประเมินผล ตามลำดับ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษาตามแนวคิดสมรรถนะ นวัตกรรมและผู้ประกอบการ พบว่า ในภาพรวมสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.58, SD=0.75) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.68 , SD=0.73) รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.62 , SD=0.72) และด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=3.59 , SD=0.81) ตามลำดับ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษาตามแนวคิดสมรรถนะ นวัตกรรมและผู้ประกอบการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=4.70 , SD=0.49) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=4.72 , SD=0.46) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=4.70, SD=0.49) ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย= 4.69, SD=0.47) และด้านการพัฒนาหลักสูตร อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=4.68 ,SD=0.53) ตามลำดับ

2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษาตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.36$) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{modified}= 0.31$) ด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($PNI_{modified}=0.27$) และด้านการวัดและประเมินผล($PNI_{modified}=0.26$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ โดยภาพรวม

สมรรถนะนวัตกรรมและ ผู้ประกอบการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล		
1) ด้านความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน	3.64	.77	มาก	4.69	.48	มากที่สุด	0.29	5
2) ด้านทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์	3.61	.69	มาก	4.70	.48	มากที่สุด	0.30	4
3) ด้านการสร้างเครือข่าย	3.70	.88	มาก	4.68	.52	มากที่สุด	0.26	6
4) ความคิดสร้างสรรค์	3.50	.82	มาก	4.76	.49	มากที่สุด	0.36	1
5) ความกล้าเสี่ยง	3.50	.75	มาก	4.65	.48	มากที่สุด	0.33	3
6) ความต้องการความสำเร็จ	3.52	.72	มาก	4.72	.49	มากที่สุด	0.34	2
รวม	3.58	0.77	มาก	4.70	0.49	มากที่สุด	0.30	

จากตารางที่ 2 สรุปได้ว่า ความต้องการจำเป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (PNI_{modified}=0.36) ความต้องการความสำเร็จ (PNI_{modified}=0.34) ความกล้าเสี่ยง (PNI_{modified}=0.33) ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (PNI_{modified}=0.30) ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน (PNI_{modified}=0.29) และการสร้างเครือข่าย (PNI_{modified}=0.27) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์สองภาษาตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

1.1 การพัฒนาหลักสูตร

สภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดและมีลำดับความจำเป็นมากที่สุด คือ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความต้องการความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณิศา ปลอดโปร่ง (2561) ผลวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ที่มีความต้องการความสำเร็จ ต้องการทำสิ่งที่ยากและท้าทายเมื่อมีอุปสรรคต่างๆ จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับเป้าหมายในชีวิต มีการรับรู้ความสามารถของตน ประเมินความสามารถของตนในการกระทำสิ่งต่างๆ และสามารถตัดสินใจกระทำสิ่งนั้นให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดนักเรียนจะสามารถประสบความสำเร็จในการเรียน โดยจะต้องมีปัจจัยที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จของนักเรียนคือ ลักษณะทางกายภาพทางการเรียน มีการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความพร้อมของสื่ออุปกรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณาวงษ์เทียนหลาย (2562) ผลวิจัยพบว่า ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมและเร่งพัฒนาให้ที่ส่งเสริมการสร้างคุณลักษณะผู้เรียนให้มีความเป็นผู้สร้างงานนวัตกรรม ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อผลักดันสถาบันการศึกษาไปสู่การเป็นสถาบันแห่งการวิจัยและนวัตกรรม

1.2 การจัดการเรียนการสอน

สภาพปัจจุบันที่มีค่านี้น้อยที่สุดและมีลำดับความจำเป็นมากที่สุดคือ การนิเทศการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดการสร้างเครือข่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของบังอร พรพิรุณโรจน์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า ควรให้โรงเรียนมีการส่งเสริมผลักดันให้มีการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อนำผลการนิเทศมาปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนด้านความสามารถในการสร้างนวัตกรรม โดยผู้เรียนสามารถสร้างแนวคิด วิธีการ ชิ้นงาน หรือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ขึ้นมาใหม่ จากการใช้ความรู้ ทักษะที่มีอยู่สร้างความรู้ใหม่เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย (2552) ผลการวิจัยพบว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งเสริมการสร้างเครือข่าย ควรจะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการโต้ตอบกิจกรรม และเปลี่ยนประสบการณ์ของตนเองกับกลุ่มเครือข่าย ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ ทักษะ หรือทัศนคติใหม่ที่เกิดจากเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เพื่อตอบสนองทักษะความสามารถที่จะนำไปปฏิบัติในการทำงาน

1.3 การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สภาพปัจจุบันที่มีค่านี้น้อยที่สุดและมีลำดับความจำเป็นมากที่สุด คือ การจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดความริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งโครงการขาดการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ ผลิต พัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีมาบูรณาการเรื่องความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งสมรรถนะความเป็นผู้ประกอบการจะเน้นในเรื่องของความเป็นเจ้าของงาน การสร้างสรรค์ผลงานแปลกใหม่ ซึ่งนักเรียนยังขาดการคิดค้นผลงานที่แปลกใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของจรินทร์ สุกุลถาวร (2542) ผลวิจัยพบว่า โรงเรียนมีอิทธิพลต่อการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่าครอบครัว ซึ่งจะต้องสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการใช้สื่อในโรงเรียน ในบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ ระวิพันธ์ (2562) ผลวิจัยพบว่า ครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพรู้จักวิธีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาสาระวิชาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วและจัดกิจกรรมบูรณาการระหว่างสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ เน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อกระตุ้นผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในการผลิตผลงาน ตลอดจนสร้างชิ้นงานที่จับต้องได้

1.4 การวัดและประเมินผล

สภาพปัจจุบันที่มีค่านี้น้อยที่สุดและมีลำดับความจำเป็นมากที่สุด คือ การกำหนดนโยบาย วัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดความริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของกรุณา วงษ์เทียนหลาย (2562) ผลวิจัยพบว่า ควรเพิ่มการให้ความสำคัญและความคาดหวังในการวัดและการประเมินผล เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงภายในและภายนอกองค์การ โดยการประเมินผลตามสภาพจริง และสอดคล้องกับการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะนวัตกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา แซ่มซ้อย (2563) ได้ให้ข้อเสนอแนะงานวิจัยว่า ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ควรใช้องค์ประกอบของสมรรถนะนวัตกรรมที่ได้จากผลการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การมุ่งอนาคต เครือข่ายสังคม ความคิดสร้างสรรค์ การบริหารโครงการ ความรู้ด้านเนื้อหาและทักษะการปฏิบัติ และบุคลิกภาพส่วนบุคคล โดยใช้สำหรับออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล การประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่น และการพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะนวัตกรรม

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมผู้ประกอบการ

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดที่สุด ความต้องการจำเป็นสูงสุดรายย่อยของด้าน คือ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความต้องการความสำเร็จ น่าจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันหลักสูตรโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา มีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ในการกำหนดรูปแบบของการจัดเนื้อหาสาระ การกำหนดขอบเขต จำนวนความมากน้อยของเนื้อหาสาระที่ไม่ครอบคลุมกับแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการในด้านความต้องการความสำเร็จ ซึ่งโครงสร้างหลักสูตรของโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ สองภาษา เกิดจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ ด้านอาชีวศึกษา IT ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นไปตามเป้าหมายของคุณภาพการศึกษาสอดคล้องภูมิสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ขาดในเรื่องการเพิ่มรูปแบบโครงสร้างหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนต้องการทำสิ่งที่อยากทำท่ายและให้สำเร็จตามสิ่งที่มุ่งหมาย ซึ่งเป็นสมรรถนะที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการได้

2.2 การจัดการเรียนการสอน

มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงเป็นอันดับ 2 ความต้องการจำเป็นสูงสุดรายย่อยของด้านคือการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านการสร้างเครือข่าย พบว่า ในปัจจุบันการนิเทศการเรียนการสอนไม่ได้ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะในเรื่องการสร้างเครือข่าย ขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความคิด ประสบการณ์ของผู้อื่นในกลุ่มเครือข่ายเพื่อเกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน โดยมีเครือข่ายการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้เกิดการแบ่งปัน ถ่ายโอนความรู้ และกระจายความรู้ให้เกิดประโยชน์

2.3 การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงเป็นอันดับ 3 ความต้องการจำเป็นสูงสุดรายย่อยของด้านคือการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ น่าจะเป็นเพราะว่าปัจจุบันสื่อและเทคโนโลยีได้มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนักเรียนมีการใช้สื่อเทคโนโลยีและเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีได้ง่าย แต่ครูผู้สอนยังขาดการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะความริเริ่มสร้างสรรค์ใช้ประโยชน์จากสื่อในการคิดเพื่อแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และใช้สื่อให้ก่อเกิดสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ได้น้อย ถ้าหากครูผู้สอนมีการจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์จะส่งผลดีต่อนักเรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเกิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการได้มากขึ้น

2.4 การวัดและประเมินผล

มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงเป็นอันดับ 4 ความต้องการจำเป็นสูงสุดรายย่อยของด้านคือการกำหนดนโยบายวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวัดประเมินผลในปัจจุบันพบว่ามีเกณฑ์และเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่ได้พัฒนาให้ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยความคิดริเริ่ม ความคล่องในการคิดและความคิดยืดหยุ่น ซึ่งการออกแบบดังกล่าวครูผู้สอนจำเป็นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ

ในเรื่องของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างแบบการวัดและประเมินผลในเรื่องความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้อย่างถูกต้อง จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้มากขึ้น ซึ่งโปรแกรมห้องเรียนวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ได้มีการวัดและประเมินผลผู้เรียนในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดคุณลักษณะของนักเรียนในโครงการให้มีความสามารถในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงทำให้ในด้านการกำหนดนโยบายวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีประสิทธิภาพ

3. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการโดยรวม พบว่า ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด และมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด เนื่องจากในสถานศึกษายังคงมีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่ไม่ยืดหยุ่น ขาดการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำผลงาน หรือใช้วิธีการแก้ปัญหาที่สร้างสรรค์เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นั้นจะต้องได้รับการพัฒนา กระตุ้น โดยมีบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในการเรียนที่มีความสุขและเป็นอิสระ ไม่ถูกบังคับ หรือปิดกั้นทางความคิดซึ่งมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการกระตุ้นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน ความต้องการจำเป็นอันดับ 2 คือด้านความต้องการความสำเร็จ เนื่องจากครูผู้สอนจะระบุเป้าหมายในการเรียน หรือระบุเป้าหมายการทำผลงาน ชิ้นงานต่างๆ ให้นักเรียนขาดลักษณะกิจกรรมที่ส่งเสริมการแข่งขันให้เกิดความสำเร็จของนักเรียน ทำให้นักเรียนขาดการวางแผนเป้าหมายในการทำสิ่งที่ยากและท้าทายและความต้องการจำเป็นอันดับที่ 3 คือด้านความกล้าเสี่ยง เนื่องจากโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษายังขาดในเรื่องของการเปิดโอกาสให้นักเรียนทดลองทำสิ่งใหม่ๆ โดยปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยจะต้องให้มีการยอมรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

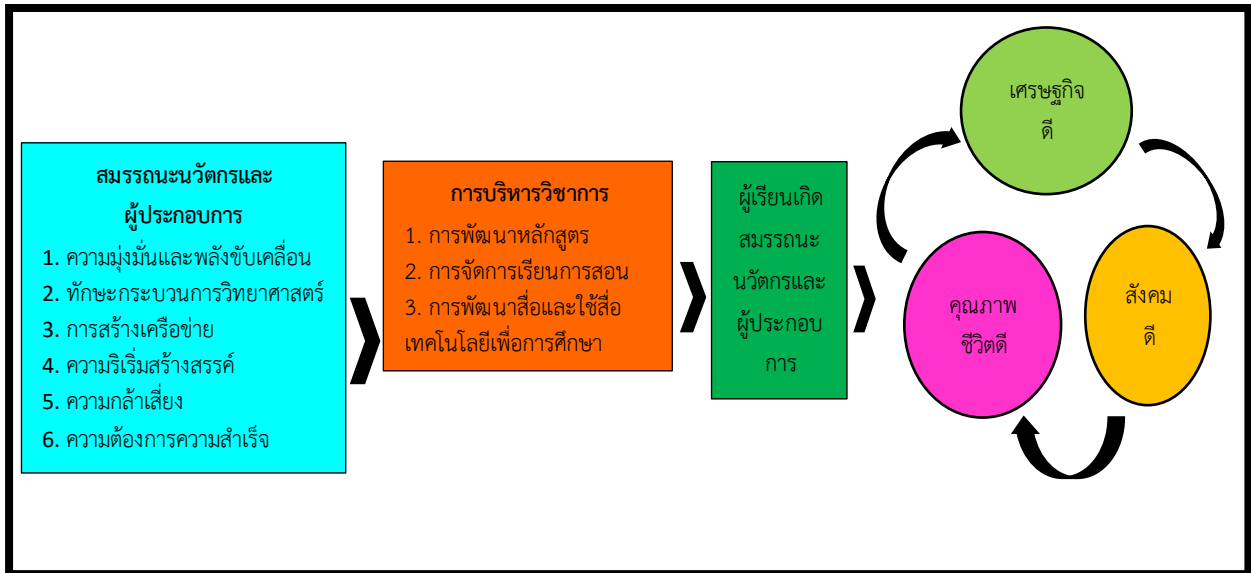
สมรรถนะที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุดโดยรวม คือ ด้านการสร้างเครือข่าย เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนได้มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีลักษณะการทำงานเป็นทีม มีการปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข่าวสาร ประสพการณ์ระหว่างกลุ่ม เกิดความสัมพันธ์อันดี พร้อมอำนวยความสะดวกให้กันในสมาชิก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ การบริหารวิชาการ ได้จากการสังเคราะห์ ความหมายและขอบข่ายการบริหารวิชาการ สรุปได้ 4 ข้อ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 4) การวัดประเมินผล โดยส่งเสริมสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการของนักเรียน ได้จากการสังเคราะห์ ความหมาย และองค์ประกอบของสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่นและพลังขับเคลื่อน 2) ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 3) การสร้างเครือข่าย 4) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 5) ความกล้าเสี่ยง และ 6) ความต้องการความสำเร็จ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการสามารถพัฒนาสังคมประเทศชาติไปสู่ประเทศที่สร้างรายได้ด้วย

นวัตกรรม เมื่อเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคง จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้นตามไปด้วย สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรพัฒนาหลักสูตรโดยจัดทำโครงสร้างหลักสูตรในการกำหนดรูปแบบ และขอบเขตของหลักสูตรให้เกิดแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการในเรื่องความต้องการความสำเร็จให้กับนักเรียนในทุกระดับชั้น และติดตามผลการจัดการเรียนการสอนตามโครงสร้างหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนได้มีการตั้งเป้าหมายที่ยากและท้าทายและมุ่งสู่เป้าหมายนั้นโดยไม่ย่อท้อต่อปัญหาอุปสรรค เพื่อให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะด้านความต้องการความสำเร็จอันจะทำให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นสูงสุดของการพัฒนาหลักสูตรคือ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการของนักเรียนในด้านความต้องการความสำเร็จ

1.2 ฝ่ายวิชาการของโปรแกรมวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์สองภาษาต้องคอยส่งเสริมให้ครูในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยให้มีการนิเทศครูผู้สอนในโครงการฯ ให้มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการในด้านการสร้างเครือข่าย ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดประสบการณ์ เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยติดตามจากแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครูผู้สอนที่ส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนด้านการสร้างเครือข่าย เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นสูงสุดในการจัดการเรียนการสอนคือ การนิเทศการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการของนักเรียนในด้านการสร้างเครือข่าย

1.3 ครูจะต้องผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการสมรรถนะความเป็นนวัตกรรมและผู้ประกอบการด้านความริเริ่มสร้างสรรค์ ในการใช้สื่อเทคโนโลยี

ในการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการทำสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์ หรือแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าความต้องการจำเป็นสูงสุดในด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ การจัดหา ผลิต ใช้และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการของนักเรียนในด้านความต้องการความรู้เริ่มสร้างสรรค์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยต่อยอดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ด้านความต้องการความสำเร็จ เนื่องจากเป็นประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะความเป็นนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโปรแกรมวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์สองภาษา ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการเพื่อให้คณะผู้บริหารได้ใช้เป็นแนวทางในการบริหาร สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการ

เอกสารอ้างอิง

- กรุณา วงษ์เทียนหลาย. (2562). การประเมินความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหม ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมของนักเรียนพยาบาล. คุุณานิพนธ์ คุุณาสตรคุุณานิพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา. (2560). พิมพ์เขียว Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อน ประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน. แหล่งที่มา https://www.saerhung.go.th/datacenter/doc_download/https สืบค้นเมื่อ 15 พ.ย. 2563.
- เกรียงไกรยศ พันธุ์ไทย. (2552). อิทธิพลของพฤติกรรมผู้นำวัฒนธรรมการทำงานในองค์การและกิจกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ. คุุณานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรคุุณานิพนธ์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จรินทร์ สุกุลถาวร. (2542). ความรู้เท่าทันสื่ออินเทอร์เน็ต การประเมินความเสี่ยงและพฤติกรรมกำบังกัน ตัวเองของนักเรียนชั้นมัธยมปลายในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บังอร พรพิรุณโรจน์. (2561). แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโครงการจัดการเรียนการสอนตาม หลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษของโรงเรียนโยธินบูรณะตามกรอบแนวคิด คุณลักษณะผู้เรียน 4.0. วิทยานิพนธ์คุุณาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณดี นาคสุขปาน. (2557). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือด้านการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของ ประเทศไทยกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มประชาคมอาเซียน. คุุณานิพนธ์ศึกษาศาสตรคุุณานิพนธ์. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วรรณศา พลอดโปร่ง. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อเป้าหมายในชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียน สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะคุุณาสตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 13(1). 235-246.

- วันเพ็ญ ระวิพันธุ์. (2562). แนวทางการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการจัดการเรียนรู้ของครูตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย**. 6(1). 116-129.
- สุธิภพ สมด้ว. (2563). แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ตามแนวคิดสมรรถนะนวัตกรรมและผู้ประกอบการของนักเรียน. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2558). นวัตกรรมพัฒนาเศรษฐกิจฟันกับดักรายได้ปานกลาง. แหล่งที่มา <https://tdri.or.th/2015/11/20151124/> สืบค้นเมื่อ 1 พ.ย. 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). โครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษา **ในภูมิภาค (Thailand Education Hub)**. แหล่งที่มา <https://sites.google.com/a/maesai.ac.th/ehubthailand> สืบค้นเมื่อ 1 ธ.ค. 2563.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2563). นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อสร้างนวัตกรรม. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 22(2). 193-213

การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการ
ทดสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้*
A STUDY OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF PRIMARY SCHOOL UNDER THE
EDUCATIONAL OFFICE BANGKOK METROPOLITAN AUTHORITY WITH THE ORDINARY
NATIONAL TEST (O-NET) SCORE HIGHER THAN THE NATIONAL TEST IN EVERY SUBJECT

¹วรรณธรรมา โตแดง Wanlapa Todang ²บุญมี เณรยอด Boonmee Nenyo

^{1,2}มหาวิทยาลัยสยาม Siam University, Thailand

Corresponding Author E-mail: nfelaksam@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นการวิจัยประเภทสำรวจ โดยมีประชากรการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา 890 คน มีเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการวางแผนงานวิชาการสถานศึกษา โรงเรียนจัดทำแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการนิเทศงานวิชาการ ดำเนินการตามกระบวนการนิเทศภายในด้านการวัดประเมินผลการเรียน กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ สร้าง พัฒนา และใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการให้ชุมชนร่วมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ กำหนดบทบาทของผู้บริหารต่อการประกันคุณภาพการศึกษา 2) ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาพบเล็กน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนงานวิชาการ งบประมาณไม่เพียงพอ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ไม่มีเทคนิคการนิเทศที่หลากหลาย ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ งบประมาณการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ ด้านการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน ขาดการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ไม่กำหนดแนวทางการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ขาดงบประมาณสนับสนุน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขาดการสนับสนุนในด้านต่างๆ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ไม่แบ่งระดับการทำงานของคณะกรรมการสถานศึกษาในระดับสายชั้น และด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ บุคลากรขาดทักษะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

คำสำคัญ: การดำเนินงานวิชาการ, โรงเรียนประถมศึกษา, การทดสอบระดับชาติ (O-Net), การเรียนรู้

Abstract

The purposes of this study were to states and study the problems of the academic procedure of Primary Schools under the Educational office under Bangkok Metropolitan Authority with the Ordinary National Test (O-NET) score higher than the National Test score in every subject. This study was a survey study. The populations of this study were 890 of school directors, deputy directors of academic affairs, and heads of departments. The instrument used was the questionnaires and collected data were analyzed using the percentage. The research results showed 1) regarding school academic procedure of elementary schools, academic plans were made and prepared; regarding the school curriculum management, the school curriculum was developed and reformed; regarding the learning management, a child-centered concept was emphasized; regarding academic supervision, the in-school supervisory processes were approached; regarding studying result measurement and evaluation, the guidelines were determined; regarding technology, innovation, and learning resources developments, technology, innovation, and learning resources were created, developed, and used; regarding research for educational quality development, the policies on classroom research were used; regarding community participation in promoting school academic strength, school board members were promoted to participate in learning activities; and regarding school quality assurance and academic procedure, administrative roles to quality assurance were determined, 2) some problems occurred in some elementary schools, for example, regarding academic planning, budgets were inadequate; regarding the school curriculum management, the techniques of supervision were not diverse; regarding learning management, budgets used for activities were inadequate; regarding in-school supervision, the quality of the supervisory instrument was not tested; regarding measurement and education and evaluation, the guidelines of the results from learning measurement and evaluation were not determined; regarding technology, innovation, and learning resources developments, the budget was inadequate; research for educational quality development, lack of supports were found; regarding community participation in promoting school academic strength, operational level functions of the school board members were unclear; and regarding school quality assurance and academic procedure, lack of evaluation skills of personnel was found.

Keywords: Academic Procedure, Elementary School, Ordinary National Test (O-NET), Learning

บทนำ

โรงเรียนเป็นองค์กรที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยมีผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาในโรงเรียน ในการบริหารโรงเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและเป็นตัวบ่งชี้ว่าการจัดการศึกษาหรือการบริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จหรือไม่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ วิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง และส่งเสริมสนับสนุนครูให้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ถึงมาตรา 30 ที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนและกระบวนการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน โดยสรุปว่า บทบาทสำคัญของสถานศึกษายึดหลักการตอบสนองผู้เรียน โดยยึดว่า ผู้เรียนทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ ถือผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เน้นการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เหมาะสมกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน มีการประเมินการพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติและพฤติกรรม การเรียนของผู้เรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

ในปีการศึกษา 2561 กระทรวงศึกษาธิการ (2561) ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-Net) ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4 กลุ่มสาระ คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และภาษาต่างประเทศ ส่วนกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ไม่ได้ทำการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-Net) กำหนดให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการประเมินคุณภาพผู้เรียน โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการดำเนินงานดังกล่าว

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้การดูแลและการบริหารจัดการของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการปกครองลักษณะพิเศษแบบท้องถิ่น สังกัดกระทรวงมหาดไทย โดยมีสำนักงานการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบดูแลด้านการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจัดการศึกษาในหลายลักษณะ ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือโรงเรียนขยายโอกาส โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนระดับชั้นอนุบาลศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะที่เป็นพื้นฐานของการเรียนในแต่ละระดับชั้นให้เหมาะสมกับวัย เพื่อสร้างองค์ความรู้พื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยมีความรู้ พัฒนาได้เต็มศักยภาพของผู้เรียน เป็นผู้มีคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ แต่จากผลการประเมินความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนและผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านวิชาการยังไม่ได้มาตรฐานในระดับที่สูงมากนัก คุณภาพการศึกษาของผู้เรียนยังไม่สูงตามเกณฑ์มาตรฐานที่ควร ในเรื่องการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ การเรียบเรียงความคิด กระบวนการต่างๆ ของผู้เรียนสำหรับมาตรฐานของการศึกษาในระดับนี้ ทำให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ ไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควรสำหรับใช้ในการศึกษาในระดับสูงต่อไป (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2559)

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาจากผลคะแนนสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน O – NET (Ordinary National Educational Test) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ว่ามีการบริหารงานวิชาการอย่างไรจึงสามารถพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านในระดับประเทศได้ เพราะโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบไปด้วยกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ในการสอบ O – NET (Ordinary National Educational Test) ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยเนื้อหาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2551 มีวิชาหลักทั้ง 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ แต่ละวิชาวัดความรู้ ความเข้าใจ ความคิดและทักษะเชิงกระบวนการ และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และสังกัดอื่นหลายแห่งก็จะใช้ผลการทดสอบเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วย และเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของผู้เรียนและแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยประเภทสำรวจ (Survey research) โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 89 โรงเรียน โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 890 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามออนไลน์ โดยแบบสอบถามประกอบไปด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ O – NET (Ordinary National Educational Test) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ที่มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี O – NET (Ordinary National Educational Test) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

3. ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามในการใช้เป็นเครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน โดยใช้กรอบการดำเนินงานวิชาการของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มาประมวลเพื่อรวบรวมข้อมูลกำหนดเป็นขอบเขตและเนื้อหาของเครื่องมือ โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3) นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและแก้ไขในเบื้องต้นและนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

4) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขในครั้งแรกเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความครอบคลุมครบถ้วนของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.80

5) นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่งเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

6) นำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเป็นไปได้และสำนวนภาษาและนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ จำนวน 30 คน โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.60

7) นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ 1) นำเครื่องมือที่ได้มาสร้างเป็นเครื่องมือออนไลน์ 2) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จาก บัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีคะแนนสอบจากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-Net) ผ่านค่าเฉลี่ยในระดับประเทศทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 89 โรงเรียน ในการตอบแบบสอบถาม 3) ส่งคิวอาร์โค้ดแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียน 4) ติดตามการตอบแบบสอบถามออนไลน์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยตรวจสอบหากโรงเรียนใดยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมคิวอาร์โค้ดติดตามขอความอนุเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้ติดตามการตอบแบบสอบถามโดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ติดตาม 4 ครั้ง จากจำนวนประชากรที่ต้องการให้ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งสิ้น 890 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์กลับมาทั้งสิ้น 687 คน คิดเป็นร้อยละ 77.19

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการดำเนินงานวิชาการในภาพรวมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในด้านต่างๆ โดยพิจารณาจากตำแหน่งและภาพรวม

สภาพการดำเนินงานวิชาการ	ผอ.	รองฯ	ร้อยละ	
			หน.กลุ่มสาระ/ครู	เฉลี่ยรวม
1. การวางแผนงานวิชาการ	96.60	91.95	65.07	72.50
2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	98.15	95.89	75.21	82.20
3. การบริหารการจัดการเรียนรู้	98.66	94.00	68.50	73.95
4. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน	99.10	96.87	75.68	81.76
5. การวัดผลประเมินผลการเรียน	99.12	97.81	85.58	90.22
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	99.30	94.92	72.35	79.62
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	99.34	95.49	76.55	80.75
8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ	99.78	91.80	71.73	74.94
9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ	99.74	96.72	84.23	86.43
ค่าเฉลี่ยรวม	98.87	95.05	74.99	81.24

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

ผู้อำนวยการสถานศึกษา ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลการดำเนินงาน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 99.78 รองลงมาคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 99.74 และ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 99.34 ตามลำดับ

รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลการดำเนินงาน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 97.81 รองลงมาคือ ด้านการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 96.84 และด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 96.72 ตามลำดับ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลการดำเนินงาน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 85.58 รองลงมาคือ ด้านการประกันคุณภาพ

การศึกษากับงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 84.23 และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 76.55 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาภาพรวม ปรากฏว่าผู้ให้ข้อมูล ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน คิดเป็นร้อยละ 90.22 รองลงมาคือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ คิดเป็นร้อยละ 86.43 และ ด้านการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.43

2. ผลการศึกษาปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่งและภาพรวม

ปัญหาการดำเนินงานวิชาการ	ผอ.	รอง	ร้อยละ	
			หน.กลุ่มสาระ	เฉลี่ยรวม
			/ครู	
1. การวางแผนงานวิชาการ	21.93	19.13	12.18	10.39
2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	14.37	18.02	6.82	6.23
3. การบริหารการจัดการเรียนรู้	16.12	19.91	9.45	7.92
4. การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน	21.93	21.31	9.52	9.72
5. การวัดผลประเมินผลการเรียน	16.45	24.59	11.39	17.05
6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	12.06	17.76	10.36	8.88
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	18.86	41.08	20.79	20.67
8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ	16.23	30.12	14.96	15.50
9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ	17.89	22.54	12.22	13.36
ค่าเฉลี่ยรวม	17.32	23.83	11.97	12.19

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน กรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาจากตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้อำนวยการสถานศึกษา ให้ข้อมูลปัญหาเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการวางแผนงานวิชาการและด้านการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน พบปัญหาเพียงร้อยละ 21.93 รองลงมาคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา พบปัญหาเพียงร้อยละ 18.86 และด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ พบปัญหาเพียงร้อยละ 17.89 ตามลำดับ

รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ให้ข้อมูลปัญหาเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบปัญหาเพียงร้อยละ 41.08 รองลงมาคือ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ พบปัญหาเพียงร้อยละ 30.12 และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ พบปัญหาเพียงร้อยละ 24.59 ตามลำดับ

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน ให้ข้อมูลปัญหาเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบปัญหาเพียงร้อยละ 20.79 รองลงมาคือ การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ พบปัญหาเพียงร้อยละ 14.96 และด้านการประกันคุณภาพการศึกษา กับงานวิชาการ พบปัญหาเพียงร้อยละ 12.22 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในภาพรวม ปรากฏว่าผู้ให้ข้อมูลให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบปัญหาเพียงร้อยละ 20.67 รองลงมาคือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ พบปัญหาเพียงร้อยละ 15.50 และด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ พบปัญหาเพียงร้อยละ 13.36 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีสภาพการดำเนินงานและปัญหาที่แตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการวิจัยออกเป็นสภาพและปัญหาโดยรวมที่พบ ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า สภาพการดำเนินงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินการ ได้แก่

1.1 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่โรงเรียนดำเนินการ คือ มีการทำระเบียบว่าด้วยเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างชัดเจน แต่งตั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่วัดและประเมินผลอย่างชัดเจน และนำผลของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียน ผู้วิจัยพบว่า การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการอย่างถูกต้องจึงควรมีการจัดทำระเบียบการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้อย่างชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน ซึ่งผลการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้จะเป็นสิ่งที่นำมาปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของพระบุญลัทธิ สุวรรณเดช (2561) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร มีผลการวิจัยว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลของโรงเรียน และดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน และสอดคล้องกับ Godbey, Ronde , & Thorckmorton (2002) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในด้านการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยรูปแบบการประเมินที่หลากหลาย พบว่า รูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่หลากหลายสามารถช่วยให้ผู้ปกครองเห็นถึงการพัฒนาทักษะด้านวิชาการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เมื่อผู้สอนมีการกำหนดเกณฑ์และสิ่งที่คาดหวังไว้ชัดเจน และยังสามารถพัฒนาการแสดงผลของผู้เรียนได้ดีขึ้น

1.2 การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ จากผลการวิจัย พบว่า กิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการ คือ มีการกำหนด แต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาในแต่ละมาตรฐานและตัวชี้วัดอย่างชัดเจน และผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนดนโยบายและให้กำลังใจในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นหัวใจหนึ่งของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองว่า สถานศึกษาจะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีได้ จึงควรจัดให้มีการให้ความรู้ในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสาโรจน์ เทียนใส (2552) ได้ศึกษาการดำเนินการวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า งานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนได้มีระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จัดให้มีการอบรมให้ความรู้กับครู ส่งเสริมพัฒนาวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่ครูและบุคลากร ให้คำปรึกษา ติดตาม กำกับกับการประกันคุณภาพการศึกษา ปัญหาที่พบ ได้แก่ ขาดผู้เชี่ยวชาญในการให้คำปรึกษาด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และสอดคล้องกับของวัฒนา โรจน์เจริญชัย (2553) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเบญจมิตร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า มีการปฏิบัติและเป็นจริงในระดับมาก คือมีการประชุมวางแผนงานโครงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและมีรายงานและมีรายงานการประเมินตนเองเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด

1.3 การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน จากการผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่โรงเรียนดำเนินการคือ มีการจัดทำแผนการนิเทศภายในเพื่อแจ้งให้ครูทราบ กำหนดกระบวนการนิเทศภายในอย่างชัดเจน และมีการกำกับติดตามการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างใกล้ชิด ซึ่งผู้วิจัยพบว่า การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษา เพื่อเป็นการให้ครูผู้สอนได้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน และรู้ข้อผิดพลาดในการจัดการเรียนการสอนนั้น แต่การนิเทศภายในโรงเรียนควรเป็น การนิเทศแบบกัลยาณมิตร เป็นการแนะนำ ส่งเสริม ให้กำลังใจกับผู้ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี สมใจ (2551) กล่าวว่า ในส่วนของการนิเทศการศึกษา มีการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา และสอดคล้องกับหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2554) กล่าวว่า การนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน หมายถึงกระบวนการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียนได้วางแผนและดำเนินการร่วมกัน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ได้ผลดีขึ้น โดยมีหลักการ ดังนี้ การร่วมแรง การร่วมจิต การร่วมคิด การร่วมพิชิตปัญหา และการร่วมพัฒนาทั้งกลุ่มและตนเอง

2. ปัญหาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า แม้โรงเรียนที่สามารถผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-Net) ก็พบปัญหาของการบริหารงานวิชาการ แม้จะพบเพียงเล็กน้อยก็ตามก็เป็นแนวทางในการพัฒนาผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น ปัญหาที่พบมาก ได้แก่

2.1 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปัญหาที่พบ คือ ขาดการสนับสนุนในด้านต่างๆ ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการสนับสนุนในด้านต่างๆ เนื่องจากวิจัยเป็นการทำขึ้นเพื่อนำผลการวิจัยที่

ได้ไปพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา ดลสถิต (2556) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ และการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2 การวัดและประเมินผลการเรียน ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนไม่ได้ให้ความรู้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนไม่มีการจัดทำคู่มือที่ใช้ในการจัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งผู้วิจัยพบว่า หากไม่ได้มีการจัดให้มีการให้ความรู้กับบุคลากรในการประเมินการเรียนจะทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในการจัดทำการวัดและประเมินผลการเรียน และโรงเรียนจำเป็นต้องจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน โดยต้องเริ่มจากการเห็นถึงความสำคัญของการวัดและประเมินผลการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาก่อน แล้วนำความสำคัญมาสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครูผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงศักดิ์ สิงหนสาย (2556) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาม่อนปิน อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการวัดและประเมินผล พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก โดยมีการมอบหมายและติดตามให้มีการจัดหาหรือจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาเป็นไปอย่างเป็นระเบียบการวัดและประเมินผล ปัญหาที่พบคือ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และไม่เป็นความสำคัญในการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแก่ครู ส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแก่ครู

2.3 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนที่จะเข้ามามีบทบาทในการร่วมการจัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยพบว่า การที่ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอาจเป็นผลมาจากการที่ชุมชนขาดความเข้าใจในการเข้ามามีส่วนร่วมต่างๆ กับโรงเรียนจึงทำให้ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร สถานศึกษาจึงควรมีการให้ความรู้แก่ชุมชนในเรื่องของการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระบุญลัด สุวรรณเดช (2561) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร พบว่า ในด้านของการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โรงเรียนมีการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ โดยมีการสร้างความตระหนักของการมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการศึกษาดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีผลสอบระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับชาติทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้กำหนดกรอบการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 9 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนวิชาการ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3) การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ

เสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ซึ่งกรอบการดำเนินงานวิชาการทั้ง 9 ด้านนี้ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครได้ใช้ดำเนินงานเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นภายใต้การนิเทศ กำกับ ติดตาม และให้คำแนะนำจากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการดูแลการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทุกแห่ง ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา พบว่า แม้โรงเรียนที่สามารถผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-Net) ก็พบปัญหาของการบริหารงานวิชาการ แม้จะพบเพียงเล็กน้อยก็ตามก็เป็นแนวทางในการพัฒนาผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะปัญหาที่พบเพื่อให้ผู้ที่มาศึกษาได้นำไปพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้มีผลการทดสอบระดับชาติที่สูงขึ้น ดังนี้

1.1 สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ควรให้การกำกับติดตามดูแลการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินงานวิชาการตามกรอบคู่มือการดำเนินงานวิชาการของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย มีผลการทดสอบระดับชาติที่สูงขึ้นจนผ่านค่าเฉลี่ยระดับประเทศเพิ่มขึ้น

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ควรมีการกำกับติดตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียน มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ให้คำแนะนำในการปรับปรุงการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานวิชาการเป็นไปตามเป้าหมาย และมีผลการทดสอบระดับชาติที่สูงขึ้นจนผ่านค่าเฉลี่ยระดับชาติที่สูงขึ้น

1.3 ครูผู้สอน ควรดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนให้ตรงกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ มีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามที่ประเมินผลการจัดกิจกรรมไว้ พยายามเรียนรู้การจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพิ่มผลการทดสอบระดับชาติให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุของโรงเรียนที่ไม่เคยมีผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) สูงกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยระดับประเทศในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.2 ควรมีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียน เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากรในความจำเป็นที่ต้องใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดวิชาในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET). กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- ทรงศักดิ์ สิงหนสาย. (2556). การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาม่อนปิ่น อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระบุญลัทธิ สุวรรณเดช. (2561). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม.
- มยุรี สมใจ. (2551). การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ กลุ่มโรงเรียนปง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วัฒนา โรจน์เจริญชัย. (2553). การบริหารงานวิชาการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเบญจมิตร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2560). 12 ปี สทศ. คู่มือการดำเนินงาน ศูนย์การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 6 เม.ย. 2565. www.niets.or.th/th/content/download/5485.
- สาโรจน์ เทียนใส. (2552). การศึกษาการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการในโครงการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียนของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2554). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

-
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2554). **แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ (พ.ศ. 2560-2563)**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุกัญญา ดลสธิต. (2556). **การบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Bugg, Kent Andrew. (2001). Quality assurance an improvement planning in Illionis High school. **Dissertation Abstracts International**. 61(1).
- Godbey, Ronde and Throckmorton. (2002). Interpreting student performance through the use of alternative forms of assessment. **Dissertation Abstracts International**. 32(2).

การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี*

DEVELOPMENT OF READING AND WRITING SKILLS FOR WORDS WITH THE TONE
MARKS BY USING EDUCATIONAL GAMES OF PRATHOMSUKSA 1 STUDENTS AT
ANUBAN NONTABURI SCHOOL

¹นางนุช อุปลี Nongnuch Upalee, ²นพวรรณ ฉิมรอยลาภ Nopphawan Chimroylarp,

³สิทธิกร สุมาลี Sitthikorn Sumalee

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author E-mail: nongnuch.u@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี 2) เพื่อประเมินทักษะการอ่านและการเขียน คำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี หลังการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี จำนวน 17 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษา จำนวน 12 แผน และแบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ จำนวน 1 ชุด วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์โดยใช้เกมศึกษา ของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยระหว่างเรียนภาพรวม 16.44 คิดเป็นร้อยละ 82.23 ทักษะการอ่านมีคะแนนเฉลี่ย 16.35 คิดเป็นร้อยละ 81.77 ทักษะการเขียนมีคะแนนเฉลี่ย 16.54 คิดเป็นร้อยละ 82.68 นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าระหว่างเรียนคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 0.21 2) ผลประเมินจากการทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยภาพรวม 16.65 คิดเป็นร้อยละ 83.23 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 ทักษะการอ่านมีคะแนนเฉลี่ย 16.06 คิดเป็นร้อยละ 80.29 ทักษะการเขียนมีคะแนนเฉลี่ย 17.24 คิดเป็นร้อยละ 86.18

คำสำคัญ: ทักษะการอ่าน, ทักษะการเขียน, คำที่มีวรรณยุกต์, เกมการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were 1) to improve the reading and writing skills on tonal words through educational games of the students in Primary 1 at Anuban Nonthaburi School. 2) to evaluate reading and writing skills on tonal words of the students in Primary 1 at Anuban Nonthaburi School after the activities to promote learning skills of reading and writing on tonal words with educational games. The sample group used in this research was 17 students who were studying in Primary 1/2 in the second semester of Academic Year 2020 at Anuban Nonthaburi School. This sample group was selected by purposive sampling. The research tools consisted of 12 lesson plans to improve reading and writing skills on tonal words with 12 educational games and a set of reading and writing skill test on tonal words. Data was analyzed by using basic statistics, mean, and percentage. The results of the research were as follows: 1) The students' development during the course of reading and writing skills on tonal words by using educational games had an average score of 16.44 or 82.23 percent. Their reading skills had an average score of 16.35 or 81.77 percent while writing skills had an average score of 16.54 or 82.68 percent. Students had a higher score after the course at an average score of 0.21. 2) The assessment results from the reading and writing skill test of the students after the course had an overall average score of 16.65 or 83.2 percent, passing the specified criteria of 75 percent. The average score of their reading skills was 16.06 or 80.29 percent while their writing skills had an average score of 17.24, accounted for 86.18 percent.

Keywords: Reading Skills, Writing Skills, Words With The Tone Marks, Educational Games

บทนำ

ภาษาไทยถือเป็นสมบัติและเอกลักษณ์ของชาติที่ก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและแสดงให้เห็นถึงบุคลิกภาพที่สะท้อนถึงความเป็นไทยอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันช่วยให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ด้วยเหตุนี้ ภาษาไทยจึงเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญเพื่อนำไปใช้ในการชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะทักษะการฟัง การอ่าน การพูด และการเขียนซึ่งถือเป็นทักษะเบื้องต้นที่มีความจำเป็นและสำคัญต่อการติดต่อสื่อสารและการศึกษาเรียนรู้ในแขนงวิชาต่างๆ เป็นอย่างมาก

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาที่เน้นให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาอ่านออกเขียนได้ โดยประกาศ “ปี 2558 เป็นปี

ปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้” และ “นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้และมีมาตรการประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม” สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการประเมินความสามารถพื้นฐาน ด้านการอ่าน การเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นระยะ โดยใช้เครื่องมือที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์และแก้ปัญหาของนักเรียนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจะทำการประเมินสรุปผลโดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1, 2558) นั้นยิ่งเน้นย้ำให้เห็นว่า ทักษะการอ่านการเขียนเป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้ทำการทดสอบความรู้ของนักเรียนด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทยใน 1 ภาคการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นวัยเพิ่งเริ่มต้นฝึกเขียน ฝึกอ่านนั้น มักประสบปัญหาเกี่ยวกับการเขียนและการอ่านหลายประการ เช่น การจำสระหรือพยัญชนะ การอ่านสะกดคำ และการเขียนสะกดคำไม่ได้ โดยเฉพาะการอ่านคำที่มีวรรณยุกต์ การเขียนวรรณยุกต์ผิด เป็นต้นซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

หลังจากประเมินการอ่านและการเขียนของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 189 คน โดยใช้เครื่องมือประเมินการอ่านและเขียนของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคเรียนต้นปีการศึกษา 2558 แล้วพบว่า ยังมีนักเรียนที่มีคะแนนการอ่านและการเขียนอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงอยู่ เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสอบถามครูผู้สอนเกี่ยวกับผลการประเมินคำที่นักเรียนอ่านผิดและเขียนผิดแล้วพบว่า นักเรียนมีปัญหาเรื่องการอ่านคำและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ผิดเหมือนกันทุก หอ้งคิดเป็นร้อยละ 32.80 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1, 2558) จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์สำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนต้น

ด้วยเหตุที่ว่า คำที่มีวรรณยุกต์นั้นเป็นกลุ่มคำที่มีอยู่ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก เพราะคำที่มีวรรณยุกต์กำกับนั้นเป็นเรื่องที่ยากที่สุดในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งหากนักเรียนอ่านออกเสียงคำที่มีวรรณยุกต์ผิด หรือเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ผิดก็ย่อมทำให้ความหมายของคำคำนั้นเปลี่ยนแปลงไป เพราะคำในภาษาไทยนั้นเมื่อวรรณยุกต์เปลี่ยนไป ความหมายของคำก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น คำว่า ข้า ฆ่า คำ หรือซ่อม ส้อม หรือถ้า ทำ เป็นต้น คำเหล่านี้ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกัน ความหมายก็ต่างไปด้วย หากนักเรียนอ่านและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ผิดนั้นย่อมหมายถึงนักเรียนจะสื่อสารไปยังผู้รับสารผิด ทำให้การสื่อสารในชีวิตประจำวันไม่สัมฤทธิ์ผลตามต้องการ หรือผิดจากความต้องการของผู้ส่งสารไป นอกจากนั้น ปัญหาที่เกิดจากการอ่านคำที่มีวรรณยุกต์ผิดยังส่งผลให้นักเรียนสามารถรับสารจากทั้งการอ่านและการฟังผิดไปจากเจตนาของผู้ส่งสารได้ด้วยอันจะอาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่นต่อไป

อีกประการด้วยธรรมชาติตามวัยของผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ชอบการเคลื่อนไหวไม่ชอบอยู่นิ่งๆ ดังนั้น ครูจึงมักประสบปัญหาอยู่เสมอว่า นักเรียนมักจะอยู่ไม่สุขอยู่ไม่สุข เช่น คว่ำสิ่งนี้ จับสิ่งนั้น หรือเล่นสิ่งของต่างๆ ที่อยู่บนโต๊ะเรียนหรือสิ่งที่อยู่ใกล้มีมาเล่นขณะที่ฟังครูผู้สอน เมื่อเป็นเช่นนี้ครูจึงควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหวบ้าง (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2552, หน้า 66)

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาพบว่า มีเทคนิค หรือวิธีที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนได้หลากหลายวิธี เช่น การพัฒนาความสามารถ

ในการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำโดยใช้เทคนิคจิกซอว์ร่วมกับเกมการศึกษา (จุฑามาศ กันต๊ิบ, 2554) การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อพัฒนาการอ่านคำพื้นฐาน (จิตรดา ภูถาวร, 2555) การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้หนังสือประกอบบทเรียน (สลิลรัตน์ คนเพียร, 2556) การพัฒนาการเขียนสะกดคำโดยใช้เกมการศึกษาประกอบกิจกรรมการเรียนรู้การสอน (เกษร สีหา, 2558) เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจเกี่ยวกับเกมการศึกษาซึ่งเป็นกิจกรรมที่จะฝึกความพร้อมทางภาษาและฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการปฏิบัติตามกติกาต่างๆ เป็นการพัฒนาคูณลักษณะของการเป็นผู้นำและผู้ตามรวมทั้งการฝึกกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2552, หน้า 62) การนำเกมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอาจจะผสมผสานเข้าไปกับบทเรียนที่นำเสนอเนื้อหาใหม่ก็ได้เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน เกมที่ดีควรมีลักษณะที่ทำให้ผู้เล่น สร้างความรู้สึกให้กับผู้เล่นว่ามีความสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2552, หน้า 64) วิธีสอนโดยใช้เกมเป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยการให้ผู้เรียนเล่นตามกติกานำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกมของผู้เรียนมาใช้ในการอธิบายเพื่อสรุปการเรียนรู้เป็นการสอนที่มีวัตถุประสงค์ที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยผู้เรียนเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง (ทิศนา แคมมณี, 2556, หน้า 365) และ Dvorkovaya and Kurenkova (2015) ได้กล่าวว่า เกมการศึกษาเป็นเกมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับคนอื่น ๆ เช่น เพื่อนและครูผู้สอน และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ใหม่ผ่านการสำรวจความรู้ด้วยตนเอง

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำเกมศึกษามาพัฒนาทักษะการอ่านการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี โดยสำรวจและคัดเลือกคำที่มีวรรณยุกต์จากบัญชีคำพื้นฐานในระดับประถมศึกษาตอนต้นของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งที่มีตัวสะกดและไม่มีตัวสะกดมาใช้ร่วมกับเกมการศึกษาในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์สำหรับนักเรียนให้ถูกต้อง อันเป็นพื้นฐานที่สำคัญและนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี
2. เพื่อประเมินทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สำรวจปัญหาการวิจัย

ในขณะจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ทดสอบ พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์อยู่เสมอและนักเรียนส่วนใหญ่มักเขียนคำศัพท์ผิดโดยการใส่วรรณยุกต์ผิดตำแหน่งของคำ อ่านออกเสียงคำที่มีวรรณยุกต์ผิด อ่านสะกดคำหรือ

ผ่านเสียงคำที่มีวรรณยุกต์ไม่ได้ อ่านและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ซึ่งเรียนไปแล้วไม่ได้เป็นต้น ผู้วิจัยจึงได้จัดทำงานวิจัยนี้ขึ้นเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2. รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานโดยการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อาทิ จำนวนคำพื้นฐานที่มีวรรณยุกต์ทั้งหมดที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องเรียน ทำการทดสอบการอ่านการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้องซึ่งละความสามารถ และรวบรวมคำที่มีรูปวรรณยุกต์ที่นักเรียนอ่านและเขียนไม่ได้ มาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษา และได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการสอนอ่านสอนเขียนคำในภาษาไทย ศึกษาเกี่ยวกับการนำเกมการศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3. การดำเนินการวิจัย

3.1 สมมุติฐานของการวิจัย 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี มีทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาเพิ่มขึ้น 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี มีผลการประเมินทักษะการอ่านและการเขียน คำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

3.2 ประชากรและตัวอย่าง 1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 140 คน 2) ตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 กลุ่ม 2 ที่เรียนวิชาภาษาไทย (ท 11101) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี จำนวน 17 คน ซึ่งเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เนื่องจากเป็นห้องที่ผู้วิจัยได้ร่วม PLC แก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยกับครูประจำชั้นห้องดังกล่าวตั้งแต่ต้นปีการศึกษา 2563 ที่ผ่านมา

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 12 ชั่วโมง นำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาที่ปรับปรุงเนื้อหาตามคำชี้แนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ของเนื้อหาต่อบริการแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ นำผลการประเมินมาหาค่า IOC ได้เท่ากับ 0.67-1.00 สามารถนำไปใช้ได้

2) แบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 ชุด เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง โดยแบ่งเป็นแบบทดสอบการอ่านคำที่มีวรรณยุกต์ จำนวน 1 ชุด จำนวน 20 ข้อ และแบบทดสอบการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ จำนวน 1 ชุด จำนวน 20 ข้อ

3) นำแบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมและความตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งค่า IOC ได้เท่ากับ 0.67 – 1.00 สามารถนำไปใช้ได้

4) จากนั้นไปทดลองใช้ (tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 กลุ่ม 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาตอนต้น เขต 1 จำนวน 17 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้ค่าความยากง่าย (P) เท่ากับ 0.298 – 0.799 ค่าอำนาจแจก (r) เท่ากับ 0.29 ขึ้นไป ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยได้ชี้แจงเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทราบ หลังจากนั้นได้จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาให้กับกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 12 แผน แผนละ 60 นาที ซึ่งใช้เวลา เป็นเวลา 12 ชั่วโมง ทุกแผนผู้วิจัยใช้เกมในการดำเนินการเรียนการสอน และในท้ายของชั่วโมงนักเรียนทำแบบทดสอบย่อยจำนวน 12 ชุด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเพื่อเก็บคะแนน และนำมาประมวลผลการพัฒนาทั้งการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์

2) หลังจัดการเรียนรู้ครบทั้ง 12 แผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ จากนั้นจึงนำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนน นำคะแนน ไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและแปลผล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยดังนี้ 1) ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบทักษะด้านการอ่านและเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ ด้วยเกมการศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ(percentage) 2) นำผลที่ได้ มาแปลความหมายของข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี

ผลคะแนนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำที่มีวรรณยุกต์ มีคะแนนเฉลี่ยการอ่านมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอ่านคำอักษรสูงที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้เกมเก็บคำลงประจำตารางวรรณยุกต์ มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 19.35 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านคำอักษรกลางที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้เกมเก็บคำลงประจำตารางวรรณยุกต์ มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 19.06 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การอ่านคำอักษรต่ำที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้เกมเก็บคำลงประจำตารางวรรณยุกต์ มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 18.76 ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านที่นักเรียนได้คะแนนน้อยที่สุดคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การอ่านคำอักษรต่ำที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้กิจกรรมเกมกันทำทำอ่านมีคะแนนเฉลี่ยที่ 11.41 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลคะแนนจากแบบทดสอบการอ่านคำที่มีวรรณยุกต์ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน นักเรียนจำนวน 17 คน

ลำดับ ที่	คะแนนแบบทดสอบจากแผนการเรียนรู้จำนวน 6 แผน แผนละ 1 ครั้ง ครั้งละ 20 คะแนน						คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	คิดเป็น ร้อยละ
	1	2	5	6	9	10	120	20	100
1	10	18	16	20	4	20	88	14.67	73.35
2	14	19	14	18	10	18	93	15.5	77.5

3	20	20	20	18	12	20	110	18.33	91.65
4	20	20	18	20	16	20	114	19	95
5	18	20	16	19	10	20	103	17.17	85.85
6	18	18	14	20	12	20	102	17	85
7	20	20	20	20	14	19	113	18.83	94.15
8	14	20	18	20	10	20	102	17	85
9	10	19	12	20	20	19	100	16.67	83.35
10	6	19	18	20	10	10	83	13.83	69.15
11	8	20	16	19	14	20	97	16.17	80.85
12	10	20	14	19	14	18	95	15.83	79.15
13	10	20	20	20	10	20	100	16.67	83.35
14	20	19	16	18	6	19	98	16.33	81.65
15	14	16	18	18	8	17	91	15.17	75.85
16	6	16	14	20	12	20	88	14.67	73.35
17	6	20	14	20	12	19	91	15.17	75.85
เฉลี่ย	13.18	19.06	16.35	19.35	11.41	18.76	98.11	16.35	81.77

ผลคะแนนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยการเขียนมากที่สุด 3 ลำดับแรกคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเขียนคำอักษรกลางที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้เกมทำประลองความจำนำไปเขียน มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 17.47 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การเขียนคำอักษรสูงที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้เกมกันทำทำเขียน มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 17.29 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การเขียนคำอักษรสูงที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้เกมเขียนครบจบเกม มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 17.18 ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการเขียนที่นักเรียนได้คะแนนน้อยที่สุดคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การเขียนคำอักษรต่ำที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้เกมชนะแน่แน่ไม่ซ้ำนั้น มีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 14.88 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลคะแนนจากแบบทดสอบการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ของนักเรียนจำนวน 17 คน

ลำดับ ที่	คะแนนแบบทดสอบจากแผนการเรียนรู้จำนวน 6 แผน แผนละ 1 ครั้ง ครั้งละ 20 คะแนน						คะแนน รวม	คะแนน เฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
	3	4	7	8	11	12	120	20	100
1	6	12	9	9	13	11	60	10	50
2	14	13	18	20	17	16	98	16.33	81.65
3	20	20	19	20	19	18	116	19.33	96.65
4	20	17	18	18	18	18	109	18.16	90.80
5	20	18	18	13	15	16	100	16.66	83.30
6	18	20	18	20	18	14	108	18	90

7	20	20	20	20	20	20	120	20	100
8	19	20	18	20	19	19	115	19.16	95.80
9	14	17	13	16	5	3	68	11.33	56.65
10	9	12	11	10	8	4	54	9	45
11	20	19	19	19	19	20	116	19.33	96.65
12	20	20	17	20	16	18	111	18.5	92.5
13	19	19	19	19	13	14	103	17.16	85.80
14	19	20	19	16	19	17	110	18.33	91.65
15	19	17	19	13	15	11	94	15.66	78.30
16	16	15	19	19	11	16	96	16	80
17	14	18	20	20	19	18	109	18.16	90.80
เฉลี่ย	16.88	17.47	17.29	17.18	15.53	14.88	99.24	16.54	82.68

2. เพื่อประเมินทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลนนทบุรี

ผลประเมินจากการทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยภาพรวม 16.65 คิดเป็นร้อยละ 83.23 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 ทักษะการอ่านมีคะแนนเฉลี่ย 16.06 คิดเป็นร้อยละ 80.29 ทักษะการเขียนมีคะแนนเฉลี่ย 17.24 คิดเป็นร้อยละ 86.18 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลคะแนนทักษะการอ่านและการเขียนหลังการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษา ของนักเรียนจำนวน 17 คน

คนที่	การอ่าน		การเขียน		รวมคะแนนการ	คะแนนเฉลี่ยการ	คิดเป็นร้อยละ
	คำที่มีวรรณยุกต์		คำที่มีวรรณยุกต์		อ่านและการเขียน	อ่านและการเขียน	
	20	คิดเป็น	20	คิดเป็น	40	20	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	คะแนน	
1	15	75	12	60	27	13.5	66.65
2	14	70	16	80	30	15	75
3	16	80	20	100	36	18	90
4	18	90	19	95	37	18.5	92.50
5	17	85	19	95	36	18	90
6	14	70	18	90	32	16	80
7	18	90	20	100	38	19	95
8	17	85	20	100	37	18.5	92.50
9	18	90	16	80	34	17	85
10	10	50	10	50	20	10	50
11	17	85	19	95	36	18	90

12	17	85	19	95	36	18	90
13	15	75	15	75	30	15	75
14	18	90	18	90	36	18	90
15	16	80	16	80	32	16	80
16	18	90	17	85	35	17.5	87.50
17	15	75	19	95	34	17	87.50
เฉลี่ย	16.06	80.29	17.24	86.18	33.29	16.65	83.23

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

โดยสรุปจากการวิเคราะห์ผลการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยการอ่าน คำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนคือ 16.35 คิดเป็นค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 81.77 ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคะแนนการอ่านสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ แผนจัดการจัดการเรียนรู้ที่ 6 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ซึ่งทั้งหมดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาการอ่านโดยใช้เกมเก็บคำลงประจำตารางวรรณยุกต์ ซึ่งเป็นเกมที่เน้นให้นักเรียนสามารถบอกได้ว่ารูปคำกับเสียงวรรณยุกต์นั้นตรงกันหรือไม่ เพื่อเป็นพื้นฐานในการอ่านคำให้ถูกต้องได้ต่อไป ซึ่งจากผลคะแนนที่แสดงนั้นทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างสามารถบอกได้ว่าคำที่มีรูปวรรณยุกต์ใดเป็นเสียงวรรณยุกต์ใดทั้งสามกลุ่มอักษร และแสดงให้เห็นว่า เกมเก็บคำลงประจำตารางวรรณยุกต์สามารถช่วยให้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เข้าใจเรื่องคำกับเสียงวรรณยุกต์ได้จึงสามารถใส่คำให้ตรงกับเสียงวรรณยุกต์ได้อย่างถูกต้อง ดังปรากฏตามค่าคะแนนเฉลี่ยที่แสดงออกมา ส่วนแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการอ่านที่นักเรียนได้คะแนนระหว่างการทำกิจกรรมได้น้อยที่สุดคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การอ่านคำอักษรต่ำที่มีรูปวรรณยุกต์ โดยใช้เกมกันทำทำอ่าน ซึ่งสาเหตุที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยในแผนนี้น้อยนั้นอาจเป็นเพราะแผนนี้เกี่ยวกับการอ่านคำอักษรต่ำซึ่งเป็นอักษรกลุ่มที่คำที่มีรูปวรรณยุกต์กับเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกัน ซึ่งถือว่าเป็นเนื้อหาที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ยากประกอบกับแบบทดสอบท้ายแผนนี้เป็นแบบปรนัยแบบให้เลือกตอบซึ่งอาจทำให้นักเรียนบางคนสับสนกับคำตอบที่เป็นตัวเลือกได้ จึงทำให้คะแนนเฉลี่ยโดยรวมออกมาน้อยกว่าการทำแบบทดสอบในแผนการจัดการเรียนรู้อื่นๆ และเนื่องจากนักเรียนบางคนต้องการเวลาในการทำแบบทดสอบมากกว่านักเรียนส่วนใหญ่เพราะใช้เวลาในการอ่านแบบทดสอบนานกว่านักเรียนคนอื่น และเมื่อต้องรีบทำแบบทดสอบให้ทันก่อนหมดเวลาจึงทำให้เกิดความผิดพลาดในการเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ แต่เมื่อพิจารณาจากผลคะแนนทักษะการอ่านหลังเรียน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านที่ 16.06 คิดเป็นร้อยละ 80.29 จะเห็นว่า คะแนนทดสอบทักษะการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่าคะแนนพัฒนาการอ่านคำที่มีวรรณยุกต์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.29 คิดเป็นร้อยละ 1.47 ซึ่งเมื่อได้สอบถามจากนักเรียนบางคนแล้วพบว่า สาเหตุบางส่วนอาจมาจากในวันนี้นักเรียนได้ทำการทดสอบทักษะการอ่านคำที่มีวรรณยุกต์นั้น นักเรียนเกิดความเหนื่อยล้าจากการทำข้อสอบวิชาอื่นๆ ด้วยอีกหลายวิชา จึงทำให้เกิดความเหนื่อยล้า นักเรียนจึงไม่มีสมาธิในการทำแบบทดสอบมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี ศุทธิชัย, อรัญญา ตัญคำภีร์, จุฑาทิพย์ วิวัฒนาพันธุ์วงศ์ และพจ ธรรมพิร (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความเหนื่อยล้าทางจิตใจในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเรียนว่าความเหนื่อยล้าจากการทำการบ้านหรือการทำงานที่ใช้ความคิดหรือใช้สมอง

ต่อเนื่องเป็นเวลานานสามารถทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพลดน้อยลงและสามารถทำผิดพลาดได้มากขึ้นและด้วยข้อสอบเป็นแบบให้นักเรียนเลือกตอบ ซึ่งจำเป็นต้องใช้สมาธิในการคิดวิเคราะห์จากตัวข้อสอบด้วย

แต่เมื่อพิจารณาจากการทำแบบทดสอบเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ พบว่า นักเรียนมีผลคะแนนการเขียน เฉลี่ยรวมเท่ากับ 16.54 คิดเป็นร้อยละ 82.68 แผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการเขียนที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ซึ่งทั้งหมดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนาทักษะการเขียนวรรณยุกต์โดยใช้เกมที่แตกต่างกัน เพราะมุ่งเน้นต้องการให้นักเรียนได้ฝึกเขียนผ่านเกมที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีแรงจูงใจในการเขียน และถึงแม้จะเป็นการเล่นเกมที่คัดสรรของครูกลุ่มที่ได้คะแนนมากเป็นหลักแต่เนื้อหาของกิจกรรมก็ได้เน้นให้นักเรียนได้ฝึกเขียนทุกคน จึงทำให้นักเรียนทุกคนรู้สึกมีส่วนร่วม และเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มคะแนนให้กับกลุ่มของตนเอง จึงมีความตั้งใจที่จะเขียนให้ได้และถูกต้อง และขณะที่นักเรียนแต่ละคนได้ออกมาเขียนนักเรียนคนอื่นๆ ที่นั่งรอเขียนก็จะเป็นผู้ตรวจสอบช่วยครูอีกทางหนึ่งว่าผู้ที่ออกมาเขียนตามคำบอกทั้งของกลุ่มตนและกลุ่มฝ่ายตรงข้ามนั้นเขียนถูกต้องหรือไม่ จึงทำให้นักเรียนได้ฝึกฝนการเขียนและจดจำการเขียนคำต่างๆ อย่างถูกต้องไปด้วย หลังจากการทำกิจกรรมจึงสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ได้ดังคะแนนที่ปรากฏ การพัฒนาทักษะการเขียนที่นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ซึ่งการที่นักเรียนมีผลคะแนนเฉลี่ยน้อยนั้น อาจเป็นเพราะเกี่ยวกับการเขียนอักษรต่ำ ซึ่งเป็นอักษรกลุ่มที่คำที่มีรูปวรรณยุกต์กับเสียงวรรณยุกต์ไม่ตรงกัน ถือว่าเป็นเรื่องที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ยากดังที่เคยกล่าวมาแล้วในการอ่านและประกอบกับขณะทดสอบเขียนนั้น นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจฟังคำที่บอกให้เขียน จึงทำให้มีนักเรียนบางคนเขียนคำผิดไปจากคำที่บอกโดยเขียนผิดเป็นคำอื่นไป ที่มีเสียงคล้ายกับคำที่บอกให้เขียน และมีนักเรียนบางคนเขียนได้ช้ากว่านักเรียนคนอื่นๆ จึงทำให้เกิดปัญหาการเขียนไม่ทันบ้าง จากการสังเกตในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมฝึกเขียนนั้น นักเรียนบางคนสามารถเขียนคำที่บอกให้เขียนได้ถูกต้อง แต่เมื่อหลังจากเล่นเกมจบและมาเขียนในแบบทดสอบท้ายบทเรียนปรากฏว่ามีนักเรียนบางคนเขียนคำนั้นผิด ซึ่งในกรณีเช่นนี้ อาจอธิบายความหมายของคำนั้นประกอบด้วย เพื่อช่วยให้นักเรียนเขียนคำได้ถูกต้องตามความหมาย เป็นต้น แต่เมื่อพิจารณาจากการทดสอบหลังเรียนแล้วนักเรียนมีคะแนนการเขียนจากแบบทดสอบหลังเรียนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 17.24 คิดเป็นร้อยละ 86.20 ซึ่งจะเห็นว่ามีคะแนนสูงขึ้นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.7 คิดเป็นร้อยละ 3.52 เมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนที่เพิ่มขึ้น นั้นอาจเป็นเพราะนักเรียนทำแบบทดสอบทักษะการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ ในวันที่มีการสอบเพียงวิชาเดียว และข้อสอบเป็นแบบอัตนัยที่ให้นักเรียนเขียนตามคำบอกเท่านั้น นักเรียนไม่จำเป็นต้องคิดวิเคราะห์ ถ้านักเรียนจำคำและวิธีเขียนคำนั้นได้ นักเรียนก็สามารถเขียนคำเหล่านั้นได้ถูกต้อง ดังนั้นจึงทำให้คะแนนการเขียนของนักเรียนมีคะแนนสูงกว่าคะแนนทักษะการอ่านคำที่มีวรรณยุกต์

เมื่อพิจารณาจากผลรวมคะแนนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนด้วยเกมการศึกษาทั้งหมดเปรียบเทียบกับคะแนนแบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ พบว่า ผลการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์โดยใช้เกมการศึกษา นักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยภาพรวม 16.44 คิดเป็นร้อยละ 82.23 ทักษะการอ่านมีคะแนนเฉลี่ย 16.35 คิดเป็นร้อยละ 81.77 ทักษะการเขียนมีคะแนนเฉลี่ย 16.54 คิดเป็นร้อยละ 82.68 ผลประเมินจากการทดสอบทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยภาพรวม 16.65 คิดเป็นร้อยละ 83.23 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 ทักษะการอ่านมีคะแนนเฉลี่ย 16.06 คิดเป็นร้อยละ 80.29 ทักษะการเขียนมีคะแนนเฉลี่ย 17.24 คิดเป็นร้อยละ 86.18 ซึ่งจากการ

วิเคราะห์ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้นักเรียนได้กล้าแสดงออก และได้ลงมือปฏิบัติจริงจึงทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา โพธิ์ลักษณ์ (2554) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การใช้เกมมาเสริมทักษะด้านการอ่านคำที่มีตัวสะกดนั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง เพราะการใช้เกมเสริมเป็นวิธีการเรียนรู้ที่ช่วยลดความวิตกกังวลในการเรียน ช่วยให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียน เอาใจใส่ต่อการเรียน เรียนด้วยความสนุกสนาน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ในวิชาภาษาไทยในด้านการอ่านสูงขึ้น และสอดคล้องกับประไพ สุวรรณสารคุณ (2553) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์และความสำคัญของเกมการศึกษาว่า เกมการศึกษามีประโยชน์และความสำคัญ เพราะพัฒนาความรู้ช่วยให้จดจำความรู้ได้อย่างแม่นยำ ส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีปฏิภาณไหวพริบ ได้พัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม คุณธรรม ทำให้มีความสุข รอบคอบ และยังทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานอีกด้วย และสอดคล้องกับที่เกษร สีหา (2558) ได้กล่าวว่า เกมช่วยพัฒนาความรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ สามารถจดจำความรู้ได้อย่างแม่นยำ ส่งเสริมให้เกิดปฏิภาณไหวพริบและช่วยให้พัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทางด้านร่างกาย เพราะได้ฝึกการเคลื่อนไหวจากการเล่นเกม ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคมและคุณธรรม ฝึกการทำงานอย่างสุขุมรอบคอบและเรียนรู้อย่างสนุกสนาน (Anderson-Cooper, 2020) และสอดคล้องกับที่ เหมยณิธิ ธิ ญีอ อี (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการ ใช้เกมคำศัพท์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พบว่า เกมช่วยสร้างความสามัคคี และช่วยให้จดจำคำศัพท์ได้มากขึ้น เกมทำให้นักศึกษาสนุกสนานกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจเรียนภาษาไทยมากขึ้นและจดจำคำศัพท์ได้นาน

อย่างไรก็ตามในการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้นเพื่อให้การจัดกระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพผลจากการวิจัยทำให้ผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยเกมการศึกษาดังกล่าวต้องคำนึงถึงรายละเอียดต่างๆหลายประการ เช่น 1) การเลือกชนิดของเกมหรือการสร้างเกมต้องสอดคล้องกับวัยของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ 2) เกมและอุปกรณ์การเล่นจะต้องไม่อันตรายต่อผู้เล่นเกม 3) เนื้อหาที่นำมาเล่นเกมต้องเหมาะสมกับวัยของผู้เล่นเกม 4) ควรมีการแจ้งกติกาการเล่นและสาธิตการเล่นก่อนการเล่นทุกครั้ง 5) ครูผู้สอนต้องเอาใจใส่ให้นักเรียนทุกคนโดยให้นักเรียนได้เล่นเกมอย่างทั่วถึงและตัดสินใจตามกติกาอย่างยุติธรรม

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ ได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้ครูผู้สอนภาษาไทยสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนด้วยเกมการศึกษานี้ไปใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นได้ และช่วยให้ครูมีแนวทางและตัวอย่างการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา ในรายวิชาภาษาไทย และรายวิชาอื่นๆ สรุปเป็นภาพองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษา

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ดังนี้

การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วยเกมการศึกษามี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. เลือกเกมหรือสร้างเกมการศึกษา ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนเลือกเกมหรือสร้างเกมขึ้นมาใช้เอง ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนและเนื้อหาที่ต้องการจะสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมต่ออายุของผู้เรียนและความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ชี้แจงการเล่นและกติกา เมื่อเลือกเกมที่จะสอนได้แล้ว ผู้สอนต้องทำการชี้แจงการเล่นและกติกาการเล่นเกมการศึกษาให้ผู้เรียนทราบ และพร้อมกับสาธิตวิธีการเล่นให้ผู้เรียนเข้าใจหรือทดลองให้ผู้เรียนได้เล่นเกมดูก่อนเพื่อทดสอบว่าผู้เรียนสามารถเล่นเกมได้ถูกต้องตามกติกาการเล่นและวิธีการเล่นได้ถูกต้อง

3. เล่นเกม ขั้นตอนนี้คือขั้นที่ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้เล่นเกมตามกติกาโดยผู้สอนต้องเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ไว้ให้เรียบร้อยแล้ว ผู้สอนทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมการเล่นเกมการศึกษาของนักเรียนและบันทึกผลการเรียนรู้

4. อภิปรายและสรุปผล ขั้นตอนนี้คือขั้นที่ครูและนักเรียนต้องมาอภิปรายสรุปผลร่วมกัน ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดเพราะขั้นตอนนี้ครูจะสามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนได้รับความรู้จากกระบวนการเล่นเกมการศึกษาที่ผ่านมาหรือไม่ ผ่านทางการตอบคำถามของผู้เรียนว่าผู้เรียนได้รับความรู้จากการเล่นเกมการศึกษาที่ผ่านมานักเรียนบ้าง

5. ประเมินผล ซึ่งครูผู้สอนจะประเมินผลว่าผู้เรียนได้รับความรู้ผ่านการเล่นเกมการศึกษาที่ผ่านมามากน้อยเพียงใด บรรลุตามจุดประสงค์ของการเล่นเกมหรือไม่ โดยการให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังจากการเล่นเกมและนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ ประเมินผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เกมการศึกษานั้น การชี้แจงกติกาในการเล่น และการให้นักเรียนลองฝึกเล่นเกมให้ถูกต้องตามกติกา ก่อนเล่นเกมจริงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก

1.2 ครูควรวางแผนจัดเวลาให้เหมาะสมกับการทำแบบฝึกหัดท้ายแผนการจัดการเรียนรู้ให้เพียงพอหลังการจัดกิจกรรมการสอนด้วยเกมการศึกษา เพราะหากมีเวลาไม่เพียงพออาจทำให้ไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

1.3 ในขณะที่เล่นเกมการศึกษาหรือระหว่างการทำแบบทดสอบครูควรดูแลเอาใจใส่การตอบคำถามของนักเรียนทุกคนในแบบทดสอบ เพื่อสังเกตการตอบแบบทดสอบได้ถูกต้องตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือเพื่อแก้ปัญหาให้นักเรียนทำแบบทดสอบไม่ครบตามข้อคำถาม

1.4 ในหัวข้อสาระการเรียนรู้เดียวกันควรมีการเรียงลำดับเกมที่มีเนื้อหาง่ายไปสู่เกมที่มีเนื้อหา ยาก หรือควมเรียงลำดับเกมที่มีเนื้อหาปูพื้นฐานให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เนื้อหาง่ายไปสู่การเล่นเกมที่ มีเนื้อหาที่ยากขึ้นได้

1.5 ในการทดสอบวัดทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนควรมีการจัดทำแบบทดสอบที่แตกต่างและหลากหลายวิธีการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเรื่องพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วย เกม การศึกษากับนักเรียน ในระดับชั้นต่างๆ เพิ่มเติม

2.2 ควรมีการทำวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีวรรณยุกต์ด้วย เกมการศึกษา กับ การสอนในแบบต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.

กาญจนา โพธิ์ลักษณ์. (2554). **การใช้เกมเสริมทักษะการอ่านคำที่มีตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดศรีปิงเมือง**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เกษร สีหา. (2558). **การพัฒนาการเขียนสะกดคำภาษาไทยโดยใช้เกมการศึกษาประกอบกิจกรรมการเรียน การสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหา สารคาม.

จิตรดา ภูถาวร. (2555). **การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเพื่อพัฒนาการอ่านคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- จุฑามาศ กันตืบ. (2554). การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้เรื่องการเขียนสะกดคำโดยใช้เทคนิคจิกซอร์ร่วมกับเกมการศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประไพ สุวรรณสารคุณ. (2553). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการเขียนสะกดคำยากของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สลิลรัตน์ คนเพียร. (2556). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านออกเสียงคำพื้นฐานภาษาไทยโดยใช้หนังสืออ่านประกอบบทเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1. (2558). คำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ 204/2558 เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายปี 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องอ่านออกเขียนได้ และมีมาตรการประเมินผลเป็นรูปธรรม. แหล่งที่มา <https://sites.google.com/a/kaned3.go.th/ngantidtam/kar-phathnakar-xan-kar-kheiyin> สืบค้นเมื่อ 20 ก.ค. 2558.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2552). 20 วิธีจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมการเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- เหียงน ถิ หนือ อี. (2556). การใช้เกมคำศัพท์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ นครโฮจิมินห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรุณี ศุทธิชัย, อรัญญา ตัญคำภีร์, จุฑาทิพย์ วิวัฒนาพันธุ์วงศ์ และพจ ธรรมพิร. (2563). ความเหนื่อยล้าทางจิตใจในบริบทที่เกี่ยวข้องกับการเรียน. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*. 2(4). 27-40.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2552). ภาษาพาสอนเรื่องน่ารู้สำหรับครูภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anderson-Cooper, A. (2020). Using games as a tool to teach vocabulary to English language learners (Order No. 27956866) Available from ProQuest Dissertations and Theses Global. From <https://www-proquest-com.portal.lib.ku.ac.th/dissertations-theses/using-games-as-tool-teach-vocabulary-english/docview/2469344175/se-2?accountid=48250> Retrieved November 29, 1999.
- Dvorkovaya, M.V. and E.A. Kurenkova. (2015). The Significance of an Educational Game Teaching Politology. *International Education Studies*. 28(8). 5-6.

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 *

THE SCHOOL- BASED MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

¹รุ่งทิพย์ ยวงลำไย Roongtip Yuanglamyai ²สุรัชชัย เทียนขาว Surachai Tienkhaw

^{1,2}วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม Siam Technology College, Thailand

Corresponding Author E-mail: ilike_oops@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 327 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย มีเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง และมีสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้บริหารโรงเรียน 3 คน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานให้ชัดเจนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน สนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ รวมถึงให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้งบประมาณอย่างเหมาะสม และมีความพร้อมให้คณะกรรมการโรงเรียนและส่วนกลาง ตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, ผู้บริหารโรงเรียน, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research article aims to study the school-based administration of school administrators. Under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1, this research is an integrated research method. There are sample groups used in the research, including School administrators and teachers under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1, 327 persons were selected by simple random sampling. The research tools were questionnaires of a 5-level estimation scale and a structured interview form. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that School administration as the base of school administrators Under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office, Region 1, the overall practice was at a high level. and in-depth interviews with 3 school administrators about the school-based management approach of school administrators. Under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1, it was found that the administrators should clearly define the administrative structure for all personnel to participate in the work. Support and encourage personnel to perform their assigned duties to their full potential. as well as allowing the school board to participate in the development of educational management in a systematic way using the budget appropriately and is ready for the school committee and the central Check the school's operations. for the school to be most effective in managing education.

Keywords: School-Based Management, School Administrators, Primary School

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ส่งผลให้การจัดการศึกษาทั่วโลกต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งนี้ เพราะการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศและเพื่อปลูกฝังแนวความคิดให้กับเด็กและเยาวชนของชาติที่เป็นตัวแปรสำคัญของสมรรถนะ ความสามารถในการแข่งขันระยะยาว (Long Terms Competitiveness) ที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญโดยการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาในหลายภาคส่วน เพื่อส่งเสริมให้ทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง ถือได้ว่าเป็นการติดอาวุธทางปัญญาให้ผู้มีความรู้ รู้จักคิด รู้จักวิเคราะห์ รู้จักการพัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถดำรงชีพออย่างมีคุณภาพและมีความสุข พร้อมทั้งสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) จากนโยบายในการปฏิรูปการศึกษาที่รัฐบาลมุ่งเน้นให้ประชากรมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมกันทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นให้มีศักยภาพครอบคลุมทุกพื้นที่ สอดคล้องกับแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พ.ศ. 2560-2564 มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ลดความเหลื่อมล้ำ ยกกระดับคุณภาพการศึกษาสร้างโอกาสให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลก พร้อมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ซึ่งระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยมีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน มีอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษา และกระจายอำนาจไปยังคณะกรรมการการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนโดยตรง การกระจายอำนาจดังกล่าวจะทำให้โรงเรียน มีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) เป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนในการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2549)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (2563) มีสถานศึกษาในสังกัดเขตบริการจำนวน 72 โรงเรียน ตั้งกระจายอยู่ตามพื้นที่อำเภอ ตำบลและหมู่บ้านต่างๆ ตามสภาพภูมิศาสตร์บางแห่งการคมนาคมไปมาสะดวก แต่บางแห่งตั้งอยู่ในพื้นที่ทางไกล อยู่ติดแม่น้ำลำคลอง เดินทางโดยทางเรือเท่านั้น จึงทำให้การจัดการศึกษาแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิศาสตร์ ดังนั้นยุทธศาสตร์ในการเร่งรัดประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จึงกำหนดยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการโดยใช้วิธีการประเมินเพื่อเร่งรัดคุณภาพการศึกษามีการนิเทศเชิงประชุมปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพผู้บริหารและครูในโรงเรียน เร่งการตรวจราชการเพื่อประเมินผล ใช้การประเมินสมรรถนะและผลงานตามสภาพจริงเพื่อการพัฒนาศักยภาพ ใช้การแข่งขันทักษะนักเรียนในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพครูในโรงเรียน ในการดำเนินการของเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียนจึงต้องมุ่งเน้นพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน เพื่อตอบสนองการปฏิรูปการศึกษา จากการศึกษาหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management) ที่มีลักษณะการบริหารงานที่จำเป็นต่อการบริหารงานในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เน้นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกฝ่ายส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญคือ การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การบริหารตนเอง และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ในโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) เป็นหลักในการบริหารจัดการศึกษาซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่ง que ผู้บริหารจะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงยุคปัจจุบัน โดยกระจายอำนาจหรือถ่ายโอนอำนาจจากหน่วยงานของรัฐและท้องถิ่นไปยังโรงเรียนโดยตรงให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมกันจัดการศึกษา ให้ตรงกับบริบทของโรงเรียนแต่ละแห่ง

ดังนั้น โรงเรียนจึงควรนำกลยุทธ์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในทุกด้าน โดยมีคณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา สร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงาน และสร้างระบบการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อนำผลจากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการบริหารโรงเรียนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและเป็นไปในทางที่ดีมีประสิทธิภาพทางการบริหารงานในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปีการศึกษา 2562 จาก 72 โรงเรียน จำนวน 2,280 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยผู้วิจัยเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหาสัดส่วนแต่ละโรงเรียน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์ในการสัมภาษณ์คือ เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดในการวิจัยและได้ศึกษาข้อมูลจากวรรณกรรม เวชวงษ์ (2553) นำมาปรับปรุงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง (Structured Interview) คือ เป็นแบบสัมภาษณ์คำถามให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบตามวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน ไปใช้กับผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 3 ท่าน

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยยึดหลักจากกรอบแนวคิดในการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลักซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุมทราปราการ เขต 1 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยมาสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษารายละเอียดตามวัตถุประสงค์ กำหนดเป็นประเด็นหลักเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน และแจกแจงประเด็นหลักออกเป็นประเด็นย่อยๆ นำมากำหนดเป็นข้อคำถามให้เหมาะสมกับเนื้อหาและขอบข่ายของประเด็นที่จะศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ร่างแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการและคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าให้มีความจำนวนตามข้อที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 4 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขให้ตรงและครอบคลุมกับเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 5 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความตรงด้านเนื้อหา (Content validity) ว่าเนื้อหาสาระในเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความครอบคลุมเรื่องที่ทำการวิจัยเพียงใดและวิเคราะห์ข้อคำถามแก้ไขให้เหมาะสมของแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) มีเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถามที่มีความตรงเชิงเนื้อหาจะคัดเลือกข้อที่ค่า IOC มากกว่า 0.50

สำหรับงานวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุมทราปราการ เขต 1 นี้ ได้ค่า IOC อยู่ช่วงคะแนนระหว่าง 0.67 – 1.00

ขั้นตอนที่ 7 นำผลการตรวจสอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถามและนำมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามให้ถูกต้องอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุมทราปราการ เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม 0.92

ขั้นตอนที่ 9 นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) ขอนหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุมทราปราการ เขต 1 2) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามจำนวน 327 ฉบับ และรับคืนด้วยตนเอง จำนวน 327 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 3) นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์โดยหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุมทราปราการ เขต 1 ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงการแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินของลิเคอร์ท (Likert)

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2 สถิติสำหรับหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้แก่ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

7.3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวม

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. การกระจายอำนาจ	3.93	0.68	มาก	3
2. การมีส่วนร่วม	3.84	0.66	มาก	4
3. การบริหารตนเอง	3.95	0.70	มาก	2
4. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	3.98	0.64	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.93	0.67	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารตนเอง ($\bar{X} = 3.95$) และด้านการกระจายอำนาจ ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.84$)

2. แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2.1 การกระจายอำนาจ ผู้บริหารควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็นฝ่ายงานให้ครอบคลุมทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ควรมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร และควรมีการควบคุมการดำเนินงานโดยใช้กลไกของงานหรือระบบงานเป็นตัวควบคุม และสามารถตรวจสอบได้

2.2 การมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรมีกระบวนการบริหารจัดการโดยยึดหลักการให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ควรให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และร่วมพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ และควรสร้างกำลังใจและความพึงพอใจต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงาน ให้เกิดความรักในงานที่รับผิดชอบร่วมกัน และมีความผูกพันกับโรงเรียน

2.3 การบริหารตนเอง ผู้บริหารควรบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุด โดยอยู่ภายใต้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรงเรียน ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ และผู้บริหารโรงเรียนควรบริหารจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ภายใต้นโยบายเดียวกันจากส่วนกลาง

2.4 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ผู้บริหารควรบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีความโปร่งใส ถูกต้องตามระเบียบทางราชการ สามารถตรวจสอบได้ ควรมีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง และควรมีความพร้อมให้คณะกรรมการโรงเรียนและส่วนกลาง ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า 1) ผู้บริหารวางโครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็น 4 ฝ่ายได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป 2) ผู้บริหารมีการกระจายงานโดยแบ่งเป็นระดับชั้นกลุ่มสาระฯ อย่างชัดเจนและเหมาะสม และ 3) ผู้บริหารมีการวางแผนบริหารงานในโรงเรียนอย่างเป็นระบบโดยใช้หลักการกระจายอำนาจ ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 คือ ผู้บริหารควรกำหนดโครงสร้างการบริหารงานแบ่งเป็นฝ่ายงานให้ครอบคลุมทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป ควรมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร และควรมีการควบคุมการดำเนินงานโดยใช้กลไกของงานหรือระบบงานเป็นตัวควบคุม และสามารถตรวจสอบได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสวรงค์ วรอินทร์ และทิพวัลย์ คำคง (2556) ที่กล่าวว่า การกระจายอำนาจความรับผิดชอบการตัดสินใจในการบริหารและการจัดการศึกษาด้วยตนเอง อยู่ในความรับผิดชอบและกำกับติดตามจากหน่วยงานส่วนกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของนางลักษณียุทธสุทธิพงศ์ (2551) ได้วิจัยเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า 1) ผู้บริหารมีการจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครอง ครู นักเรียน และชุมชน 2) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา และ 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรของภาครัฐและเอกชน ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีกระบวนการบริหารจัดการโดยยึดหลักการให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน ควรให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และร่วมพัฒนาการศึกษาอย่างเป็นระบบ และควรสร้างกำลังใจและความพึงพอใจต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงาน ให้เกิดความรักในงานที่รับผิดชอบร่วมกัน และมีความผูกพันกับโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2554) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผนการตัดสินใจกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น และสอดคล้องกับแนวคิดของสมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2556) กล่าวถึงหลักการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียน และตัวแทนศิษย์เก่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจในการจัดการศึกษาจะทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษานั้นมากขึ้น

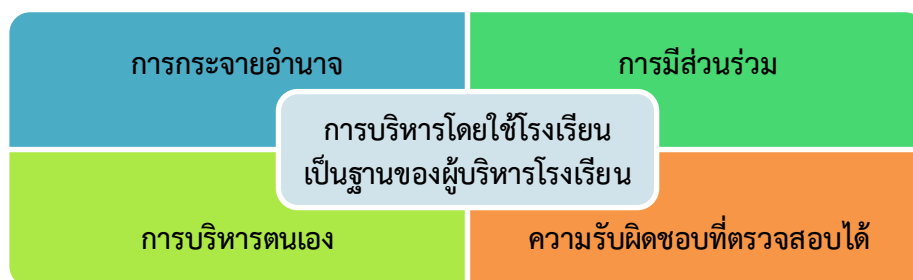
3. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านการบริหารตนเอง พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า 1) ผู้บริหารมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี และดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ 2) ผู้บริหารมีอิสระในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ภายใต้นโยบายจากส่วนกลาง และ 3) ผู้บริหารมีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารงานในโรงเรียนได้อย่างคล่องตัว ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้งบประมาณอย่างเหมาะสมเกิดประโยชน์สูงสุด โดยอยู่ภายใต้ความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรงเรียน ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพ และผู้บริหารโรงเรียนควรบริหารและจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ภายใต้การปกครองของคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการที่เป็นตัวแทนกลุ่มต่างๆ ที่มีบทบาทในหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ครู หลักสูตร และการบริหารเพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเสนห์ ดำเกิง (2556) ทำการศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านการบริหารตนเองอยู่ในระดับมาก

4. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า 1) ผู้บริหารมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรได้รับทราบการดำเนินงานของโรงเรียน 2) ผู้บริหารจัดทำเอกสารหลักฐานในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา และ 3) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ประกาศ คำสั่งของโรงเรียน ผลการสัมมนาสรุปเป็นแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีความโปร่งใส ถูกต้องตามระเบียบทางราชการ สามารถตรวจสอบได้ ควรมีการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งการประกันคุณภาพภายในและภายนอกอย่างต่อเนื่อง และควรมีความพร้อมให้คณะกรรมการโรงเรียนและส่วนกลาง ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพพา แก่นเรือง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่าการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้อยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของคมเวทย์ อ่อนตะวัน (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารโรงเรียนและครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้อยู่ในระดับมากเช่นกัน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการกระจายอำนาจ 2) ด้านการมีส่วนร่วม 3) ด้านการบริหารตนเอง 4) ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย อธิบายได้ดังนี้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียน เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกระจายอำนาจ (Decentralization) การปฏิบัติเกี่ยวกับการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่โรงเรียนให้มีอำนาจในการตัดสินใจบริหารด้วยตนเองอย่างมีอิสระ ความเป็นเอกภาพ โดยมีการ

วางแผน กำหนดนโยบาย และแนวทางการบริหารงานฝ่ายต่างๆ อย่างชัดเจน เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามบริบทของโรงเรียน

2. ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) การปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย การแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา ตลอดจนมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้โรงเรียนสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน และชุมชน

3. ด้านการบริหารตนเอง (Self - Management) การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้วยตัวเอง ตามความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน มีอำนาจตัดสินใจเพื่อให้การบริหารงานเกิดความคล่องตัว มีความยืดหยุ่น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) การปฏิบัติเกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนในการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เข้ามาตรวจสอบ ติดตาม และประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียน พร้อมทั้งจัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า ผู้บริหารให้อิสระและความคล่องตัวในการตัดสินใจแก่บุคลากร และผู้บริหารมอบหมายงานให้บุคลากร ด้วยความสนใจ ตามความรู้ ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ คือ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีอิสระทางด้านความคิด สามารถวางแผนและตัดสินใจดำเนินงานได้ด้วยตนเอง โดยผู้บริหารมีหน้าที่ให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่บุคลากรอย่างเต็มที่ 2 ผู้บริหารควรบริหารงานด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เอาใจเขามาใส่ใจเรา รู้ลักษณะนิสัยพื้นฐาน และความสามารถของบุคลากรแต่ละคน เพื่อมอบหมายหน้าที่ในการรับผิดชอบงานให้ตรงกับลักษณะ ความรู้ ความสามารถของบุคลากร เพื่อให้การทำงานนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.2 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารให้คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียน และผู้บริหารให้คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ คือ 1) ผู้บริหารควรบริหารงานแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิด ร่วมวางแผน และตัดสินใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างจริงจัง และควรกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับคณะกรรมการโรงเรียนอย่างชัดเจน เพื่อให้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง 2) ผู้บริหารควรให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ งานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ถูกต้อง ตรวจสอบได้ และควรกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่将会เข้ามาเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ควรเป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นและเต็มใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

1.3 ด้านการบริหารตนเอง พบว่า ผู้บริหารสามารถใช้วิธีการที่หลากหลายในการบริหารงานตามสภาพบริบทของโรงเรียน และผู้บริหารมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรใน

โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ คือ 1) ผู้บริหารควรมีการพัฒนาทักษะในการบริหารงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง ใช้ทักษะการบริหารงานด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสม และสมเหตุสมผล สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด เพื่อประหยัดทรัพยากรและงบประมาณในการบริหารงาน ทำให้การบริหารงานเกิดความราบรื่นและประสบผลสำเร็จ 2) ผู้บริหารควรมีการวางแผนกำหนดแนวทางในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อดูความก้าวหน้าของงานที่บุคลากรได้รับผิดชอบ โดยหาจุดเด่น จุดด้อยของงาน และนำไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานในครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4 ด้านความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ พบว่า ผู้บริหารมีการวิเคราะห์ และประเมินค่าความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ และผู้บริหรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงานของโรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ คือ 1) ผู้บริหารควรมีการวิเคราะห์ และประเมินค่าความเป็นไปได้ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการก่อนจะเริ่มปฏิบัติงาน เพื่อศึกษาจุดอ่อน จุดแข็งของการดำเนินงาน นำมาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการบริหารงานให้งานเกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด และคุ้มค่ากับงบประมาณและทรัพยากรที่ใช้ไป 2) ผู้บริหารควรจัดทำรายงานความก้าวหน้าในการบริหารงานต่างๆ ของโรงเรียน ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียน เพราะผู้ปกครองและชุมชนคือส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรสร้างความมั่นใจและความน่าเชื่อถือให้กับผู้ปกครองและชุมชน ในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). 126 ปี กระทรวงศึกษาธิการ พร้อมพัฒนาประเทศไปสู่ Thailand 4.0 อย่าง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน. แหล่งที่มา <https://gnews.apps.go.th/news?%20news=16801> สืบค้นเมื่อ 30 ม.ค. 2564.
- คมเวทย์ อ่อนตะวัน. (2557). การรับรู้ของผู้บริหารและครูต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- เจริญศักดิ์ เจริญยง. (2551). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในศูนย์เครือข่าย การศึกษาที่ 13 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธีระ รุญเจริญ. (2554). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.

- นงลักษณ์ ยุทธสุทธิพงศ์. (2551). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตตรวจราชการที่ 4. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พรทิพา แก่นเรือง. (2556). ความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม.
- วราการ เวชวงษ์. (2553). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. (2556). เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management: SBM). แหล่งที่มา http://www.krupainet/sbm_somsak.htm สืบค้นเมื่อ 30 ม.ค. 2564.
- สรศักดิ์ วรอินทร์ และทิพวัลย์ คำคง. (2556). การกระจายอำนาจทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (2563). คู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน. แหล่งที่มา <http://samutprakan1.go.th/2020/07/09/คู่มือหรือมาตรฐานการปฎิ/> สืบค้นเมื่อ 30 ม.ค. 2564.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เล่ม 3. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). รายงานการวิจัยประเมินผล การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา (ฉบับสมบูรณ์). แหล่งที่มา <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/194-file.pdf> สืบค้นเมื่อ 30 ม.ค. 2564.
- เสน่ห์ ดำเกิง. (2556). บทบาทของผู้บริหารในการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชุมพร เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607-610.

รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร*

PARTICIPATORY MANAGEMENT MODEL WITH PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY (PLC) PROCESS TO IMPROVE LEARNER QUALITY AT SIRIRATTANATHORN SCHOOL

บุสบง พรหมจันทร์ Bussabong Promjan
โรงเรียนสิริรัตนาร Sirirattana School, Thailand
Corresponding Author E-mail: bussabong@srt.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร 3) เพื่อศึกษาผลการนำรูปแบบไปใช้ 4) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ใช้แบบสอบถามประชากรในการวิจัย 139 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นการสร้างรูปแบบ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มาร่วมสนทนากลุ่ม 13 คน ใช้แนวคำถามเพื่อการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือการวิจัย จากนั้นได้นำข้อมูลไปสอบถามเพื่อสำรวจความพึงพอใจในการใช้รูปแบบ มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 6 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.16 2) รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ (1) วิสัยทัศน์ร่วม (2) การมีส่วนร่วมด้านร่วมแรงร่วมใจ (3) ภาวะผู้นำร่วม (4) การมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (5) การมีส่วนร่วมด้านชุมชนกัลยาณมิตร (6) การมีส่วนร่วมด้านโครงสร้างสนับสนุน (7) การมีส่วนร่วมส่งต่อข้อมูล 3) ผลการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า การยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสิริรัตนาร สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐาน 10 ด้านอยู่ในระดับยอดเยี่ยมและผลคะแนนค่าเฉลี่ยการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง 4) ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบ ด้านการมีส่วนร่วมด้านร่วมแรงร่วมใจ อยู่ในระดับมากที่สุด และการมีส่วนร่วมด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คำสำคัญ: การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, คุณภาพผู้เรียน

Abstract

The objectives of this research paper were 1) to study the problems and needs related to participatory administration through the community of professional learning process; professional learning 3) To study the effect of using the model 4) To study the satisfaction with the model It is a mixed method research which is a quantitative research which is a study of problems and needs related to participatory management. A population questionnaire was used in the research of 139 people. The qualitative research was to create a model. A group of 13 key informants participated in the group discussion, using the group discussion questionnaires as a research tool. The data were then asked to explore the satisfaction of using the model. A group of six key informants used a structured interview form. The results showed that: 1) Problems and needs related to participatory management through the community process of professional learning. Overall, it was at a high level with an average of 4.16. 2) The model of participatory management with community process of professional learning to raise the quality of learners of Siriratanathorn School consists of 7 components: (1) shared vision (2) shared participation, Solidarity (3) Shared leadership (4) Participation in learning and professional development (5) Community participation in friendship (6) Participation in supporting structures (7) Participation in forwarding information. 3) The effect of applying the pattern, Raising the quality of learners at Siriratanathorn School, It was able to raise the quality of learners according to the 10 standard to excellent level and the average scores on basic national tests continued to rise. 4) Satisfaction with the use of the model of participation in cooperation at the highest level and participation in community support structures at the lowest level.

Keywords: Participatory Management, Professional Learning Community, Learner Quality

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการจัดการปฏิรูปการศึกษาโดยมีพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2562) เป็นกฎหมายการศึกษาเพื่อให้ทุกภาคส่วนปฏิบัติตามและประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564) จุดเน้นการพัฒนาคนที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีดังนี้ 1) การพัฒนากลุ่มเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ 2) การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม คนไทยในทุกช่วงวัยเป็นคนดี มีสุขภาวะที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม 3) การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต 4) การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคตอย่างสำคัญ 5) การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับและยกระดับการเรียนรู้ โดย

เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

นโยบายและเจตนารมณ์การปฏิรูปการศึกษาของรัฐให้ความสำคัญกับความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งวางยุทธศาสตร์ระยะยาวและระบบการพัฒนายอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือปฏิรูปการศึกษาให้ดีขึ้น ภายใต้แนวคิดรวมพลัง ความร่วมมือของทุกภาคส่วน เพื่อการศึกษา ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นและเกิดขึ้นจริงบนพื้นที่ แต่หลังการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 การศึกษาของไทยโดยรวมอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัญหาอยู่ โดยเฉพาะปัญหาด้านคุณภาพการศึกษา คุณภาพผู้เรียน ด้านครู-อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษา ด้านการเพิ่มและกระจายโอกาสทางการศึกษาที่ไม่ทั่วถึงและไม่เท่าเทียมและด้านการผลิตและพัฒนา กำลังคนเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

ดังนั้นในการพัฒนาโรงเรียน ระบบเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองโดยการใช้หลักการบริหารที่ให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องและมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมี ความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง ซึ่งการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมถือว่าเป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบหนึ่งที่ได้ได้รับความสนใจในการบริหารโรงเรียนในปัจจุบัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552)

จากการศึกษาแนวคิดวิธีการหรือกระบวนการต่างๆ ในการพัฒนาครูที่สอดคล้องกับหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมพบว่า มีแนวคิดหนึ่งซึ่งน่าสนใจและเป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่กล่าวไว้ข้างต้นเป็นอย่างดี แนวคิดนี้คือการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change agent) ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในการมีส่วนร่วมการบริหารสถานศึกษา เป็นการปฏิรูปที่เกิดจากภายในคือ ครูร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินคู่ขนานและเสริมแรงกันทั้งจากภายในและจากภายนอก ทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยมีเป้าหมายหลักที่ผลการเรียนรู้ของนักเรียนแต่จริง ๆ แล้วยังมีผลลัพธ์ที่การเปลี่ยนแปลงโรงเรียนโดยสิ้นเชิง (School transformation) อีกด้วย (วิจารณ์ พานิช, 2555) ในปัจจุบันนักวิจัยได้พยายามศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นี้ให้มีความละเอียดและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น โดยสามารถแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการมุ่งศึกษาทั้งโรงเรียนหรือในภาพรวมของโรงเรียน (School wide community) ส่วนลักษณะที่สองเป็นการมุ่งศึกษากลุ่มย่อยภายในโรงเรียน (Subgroup within school) (Bulkley & Hicks, 2005) แต่เนื่องจากกระแสการปฏิรูปการศึกษาการพัฒนาและการประกันคุณภาพการศึกษาได้มุ่งเน้นให้โรงเรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน (Bulkley & Hicks, 2005) ดังนั้น นักวิจัยจึงมุ่งศึกษาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้งสถานศึกษาหรือที่เรียกว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ของโรงเรียน (School professional learning community) สำหรับองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนนั้น นักวิจัยการศึกษา เช่น Kruse, Louis and Bryk (1995) ได้ระบุว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญอยู่ 5 ประการคือ 1) การแลกเปลี่ยน บรรทัดฐานและค่านิยม (Shared norms and values) 2) การวางเป้าหมายร่วมกันสู่การเรียนรู้ของนักเรียน (Collective focus on student learning) 3) การร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration) 4) การชี้แนะการปฏิบัติ (Derivatized practice) และ 5) การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflective dialogue) โดยที่องค์ประกอบเหล่านี้ไม่มีลักษณะที่เป็นลำดับขั้น (Hierarchy) แต่เป็นลักษณะที่ใช้แบ่งแยกให้เห็นความแตกต่างของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพออกจากลักษณะทางวัฒนธรรมของโรงเรียนแบบอื่นๆ ซึ่งองค์ประกอบทั้งหมดดังกล่าวนี้แม้จะถูกแบ่งออกเป็นส่วนๆ อย่างชัดเจนแต่ในความเป็นจริงแล้วมีบางองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันมากหรือบางองค์ประกอบอาจจะส่งผลเสริมองค์ประกอบอื่นๆ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการออกแบบระบบและรูปแบบการพัฒนาครู โดยเฉพาะการพัฒนาครูในสถานศึกษาด้วยการส่งเสริมให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ด้วยความสำคัญของ PLC จากผลการวิจัยของ Hord (1997) ที่ยืนยันว่าการดำเนินการพัฒนาครูในรูปแบบ PLC นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน จากการสังเคราะห์รายงานการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนที่มีการจัดตั้ง PLC โดยใช้คำถามว่าโรงเรียนดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์อะไรบ้างที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไปที่ไม่มีการจัดตั้ง PLC และถ้าแตกต่างแล้วจะมีผลดีต่อครูผู้สอนและต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง ซึ่งมีผลสรุป 2 ประเด็น ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ประเด็นที่ 1 ผลดีต่อครูผู้สอน พบว่า PLC ลดความรู้สึกลดเดี่ยวของครูผู้สอน เพิ่มความรู้สึกร่วมกันต่อพันธกิจและเป้าหมายของโรงเรียนมากขึ้นโดยเพิ่มความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติให้บรรลุพันธกิจอย่างเข้มแข็งจนเกิดความรู้สึกร่วมกันต้องการร่วมกันเรียนรู้และรับผิดชอบต่อการพัฒนาการเรียนของนักเรียน ถือเป็นพลังการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้การปฏิบัติการสอนในชั้นเรียนมีผลดียิ่งขึ้น เป็นผลให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะพัฒนาและอุทิศตนทางวิชาชีพเพื่อศิษย์ ซึ่งเป็นทั้งคุณค่าและขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น มีความก้าวหน้าในการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนได้อย่างเด่นชัด ประเด็นที่ 2 ผลดีต่อนักเรียน พบว่า PLC ส่งผลต่อผู้เรียน คือ ลดอัตราการตกซ้ำชั้น อัตราการขาดเรียนของนักเรียนลดลง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์และวิชาการอ่านสูงขึ้นอย่างเด่นชัด รวมทั้งมีความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีภูมิหลังต่างกันลดลงอย่างชัดเจน

จากการวิเคราะห์บริบทของโรงเรียน (SWOT) ในปีการศึกษา 2561 พบว่าจุดอ่อนภายในของโรงเรียน คือ ครูขาดการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมจึงส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนเห็นผลปรากฏจากเมื่อโรงเรียนได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่ 3 เมื่อวันที่ 26 - 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้ ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพระดับดีขึ้นไป แบ่งเป็นในระดับดีมากจำนวน 10 ตัวบ่งชี้ในระดับดีจำนวน 1 ตัวบ่งชี้และตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพต่ำกว่าระดับดี คืออยู่ในระดับพอใช้จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่ 3 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ ยังพบว่าผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2560 พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีผลคะแนนต่ำกว่าโดยเปรียบเทียบการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 รวม 2 ปีการศึกษา พบว่า ปีการศึกษา 2560 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศเท่ากับ 1.87 แต่ปีการศึกษา 2561 ค่าคะแนนเฉลี่ยระดับโรงเรียนสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศเท่ากับ 0.67 ซึ่งค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการลดลงจากปีการศึกษา 2560 เท่ากับ 1.2 เพื่อให้ค่าพัฒนาการเรื่องคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสิริรัตนธรมีการพัฒนาคุณภาพที่เพิ่มขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี(งานนโยบายและแผนโรงเรียนสิริรัตนธรม, 2561)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้หารูปแบบพัฒนาครูเพื่อแก้ปัญหาโดยใช้การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สามารถส่งผลการยกระดับคุณภาพผู้เรียนด้านผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ดังผลการวิจัยของ Hord (1997) ที่ยืนยันว่า การดำเนินการพัฒนาครูในรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ร่วมกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพทั้งด้านวิชาชีพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนธรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสิริรัตนธรม
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนธรม
3. เพื่อศึกษาผลการนำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนธรม
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนธรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการใน 4 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะมีรายละเอียดตามหัวข้อต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสิริรัตนธรม

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนธรม

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยและงานวิจัยทั้งใน และต่างประเทศ ซึ่งเผยแพร่เป็นตำรา เอกสาร หรือเผยแพร่ผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนธรม เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นกรอบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกัน

2. ศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร โดยใช้แบบสอบถาม มีประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร 4 คน ครู จำนวน 135 คน รวมทั้งสิ้น 139 คน จากนั้นนำผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับมาตรฐาน ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของระดับคุณภาพที่คำนวณได้ 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2541)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร

1. หลังจากผู้วิจัยได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสิริรัตนารแล้ว จึงนำเอาข้อมูลดังกล่าว มาสร้างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร โดยใช้การบูรณาการระหว่างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของโคเฮนและอัฟฮอฟ (Cohen and Uphof) 4 ด้าน และองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา PLC ในระดับสถานศึกษา ของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 องค์ประกอบ

2. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการเรียนรู้แห่งวิชาชีพมาสร้างคำถามปลายเปิดเพื่อนำสนทนากลุ่มกับครูหัวหน้างานวิชาการ โดยมี ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 13 คนและนำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบว่า องค์ประกอบของความสำเร็จของกระบวนการเรียนรู้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสิริรัตนารมีเพิ่มมาอีก 1 องค์ประกอบคือ การส่งต่อข้อมูล (Information) ดังนั้น รูปแบบที่ได้มีทั้งหมด 7 องค์ประกอบ คือ 1) วิสัยทัศน์ร่วม 2) การมีส่วนร่วมด้านร่วมแรงร่วมใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) การมีส่วนร่วมด้านชุมชนกัลยาณมิตร 6) การมีส่วนร่วมด้านโครงสร้างสนับสนุน 7) การมีส่วนร่วมส่งต่อข้อมูล

3. นำรูปแบบที่ได้ไปทดสอบความตรงของรูปแบบกับผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) คัดเลือกค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 -1.0 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน จำนวน 30 คน แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) จากการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป โดยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการทำ focus Group กับหัวหน้างานวิชาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาผู้เรียน หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและศึกษานิเทศก์ โดยเก็บรวบรวม

ข้อมูลจากประเด็นแบบสอบถามปลายเปิดตอนที่ 2 มาจัดทำร่างประเด็นและหัวข้อการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และนำผลการสนทนากลุ่มตามประเด็นมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อสร้างรูปแบบที่สมบูรณ์ในการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 3 เพื่อศึกษาผลการนำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสิริรัตนาร

1. นำเอารูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้กับคณะครูในโรงเรียน โดยนำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการแห่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จำนวน 7 องค์ประกอบดังรูปแบบขั้นตอนที่ 2

2. เก็บข้อมูลผลการนำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยมีประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 139 คน

3. วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนความคิดเห็น ซึ่งมีเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับมาตรฐาน ในการแปลความหมาย

4. ศึกษาผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ รางวัลผลงานเชิงประจักษ์ของผู้เรียนและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการประเมินเชิงคุณภาพปริมาณผลงานเชิงประจักษ์ตามบริบทของสถานศึกษาและสภาพจริง พร้อมทั้งตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องของรายงานปีการศึกษา 2561- 2563

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสิริรัตนาร

1. เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยประชากรที่ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยใช้เป็นข้อคำถามความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 7 องค์ประกอบ

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 6 คน ประกอบด้วย ครูผู้สอนกลุ่มสาระคณิตศาสตร์ระดับชั้นละ 1 คน จำนวน 6 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ตอนดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนารซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 7 องค์ประกอบ และนำผลการสัมภาษณ์เชิงลึกตามประเด็นมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา Content analysis วิเคราะห์ความสอดคล้องและความแตกต่าง เพื่อสร้างรูปแบบที่สมบูรณ์ในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสิริรัตนาร ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสิริรัตนาร

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	4.37	0.64	มาก	2
2. ด้านร่วมแรงร่วมใจ	4.46	0.50	มาก	1
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	3.96	0.58	มาก	6
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.13	0.55	มาก	3
5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	3.99	0.62	มาก	5
6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	4.06	0.52	มาก	4
เฉลี่ย	4.16	0.57	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การศึกษาระดับสภาพปัญหาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสิริรัตนาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสภาพปัญหามากไปน้อย 3 ลำดับ ดังนี้ ด้านร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X}=4.46$) รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X}=4.37$) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ($\bar{X}=4.13$)

2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร จากการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 13 คน คือ หัวหน้างานวิชาการ ศึกษานิเทศก์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและหัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ถ้าพัฒนาเพิ่มองค์ประกอบด้านที่ 7 คือ ด้านการส่งต่อข้อมูลผู้เรียน จากองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในบริบทสถานศึกษา PLC ในระดับสถานศึกษา ของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 องค์ประกอบ จะทำให้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีความสมบูรณ์มากขึ้น ดังนั้นจึงรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสิริรัตนาร เป็น 7 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านวิสัยทัศน์ร่วม องค์ประกอบที่ 2 การมีส่วนร่วมแรงร่วมใจ องค์ประกอบที่ 3 ด้านภาวะผู้นำร่วม องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 5 การมีส่วนร่วมด้านชุมชนกัลยาณมิตร องค์ประกอบที่ 6 การมีส่วนร่วมด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน องค์ประกอบที่ 7 การมีส่วนร่วมส่งต่อข้อมูล

3. ผลการศึกษาผลการนำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร พบว่า ผลการยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐาน 10 ด้าน ของปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 ของผู้เรียนโรงเรียนสิริรัตนารดังในตารางที่ 2 และพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของปีการศึกษา 2561 ปีการศึกษา 2562 และ ปีการศึกษา 2563 ของผู้เรียนโรงเรียนสิริรัตนาร ในตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐาน 10 ด้าน ของปีการศึกษา 2562 และปีการศึกษา 2563 ของผู้เรียนโรงเรียนสิริรัตนาร

รายการประเมิน	ปีการศึกษา	
	2562	2563
1. มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
2. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
3. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
4. มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
5. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
6. มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
7. การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
8. ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
9. การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม
10. สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม	ยอดเยี่ยม	ยอดเยี่ยม

จากตารางที่ 2 พบว่า รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียน 10 ด้านอยู่ในระดับยอดเยี่ยมทุกด้าน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติ (O-NET) ของปีการศึกษา 2561 ปีการศึกษา 2562 และ ปีการศึกษา 2563 ของผู้เรียนโรงเรียนสิริรัตนาร

วิชา	ปีการศึกษา 2561			ปีการศึกษา 2562			ปีการศึกษา 2563		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ผลต่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ผลต่าง	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ผลต่าง
	ระดับ โรงเรียน	ระดับ ประเทศ		ระดับ โรงเรียน	ระดับ ประเทศ		ระดับ โรงเรียน	ระดับ ประเทศ	
ภาษาไทย	56.88	54.42	2.46	57.73	55.14	2.59	63.41	54.29	9.12
คณิตศาสตร์	29.72	30.04	-0.32	27.10	26.73	0.37	31.14	25.46	5.68
วิทยาศาสตร์	36.31	36.10	0.21	30.36	30.07	0.29	33.57	29.89	3.68
ภาษาอังกฤษ	30.46	29.45	1.01	36.81	33.25	3.56	47.99	34.38	13.61
เฉลี่ย	30.67	30.00	0.67	30.40	29.04	1.36	35.22	28.80	6.42

จากตารางที่ 3 พบว่า รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร สามารถยกระดับผลคะแนนการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน(O-NET) ปีการศึกษา 2561-2563 สูงขึ้นตลอดทุก 2 ปีการศึกษา

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านวิสัยทัศน์ร่วม	4.17	0.45	มาก	2
2. ด้านร่วมแรงร่วมใจ	4.80	0.40	มากที่สุด	1
3. ด้านภาวะผู้นำร่วม	3.97	0.68	มาก	5
4. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ	4.08	0.56	มาก	3
5. ด้านชุมชนกัลยาณมิตร	3.79	0.63	มาก	6
6. ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน	3.60	0.63	มาก	7
7. ด้านการส่งต่อข้อมูล	4.00	0.61	มาก	4
เฉลี่ย	4.06	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนสิริรัตนาร ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=4.06$) โดยเรียงลำดับตามค่าคะแนนระดับมากที่สุด 1 รายการ คือ ด้านร่วมแรงร่วมใจ ($\bar{X}=4.80$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ร่วม ($\bar{X}=4.17$) อยู่ในระดับมาก และ ต่ำที่สุดคือ ด้านโครงสร้างสนับสนุนชุมชน ($\bar{X}=3.79$) อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสิริรัตนาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งลำดับที่มีความสำคัญที่สุดคือ ด้านร่วมแรงร่วมใจ สอดคล้องตามที่ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2559) ได้นำเสนอรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม รูปแบบกลุ่มคุณภาพ และรูปแบบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อทำการวิจัย เนื่องจากรูปแบบกลุ่มคุณภาพนี้ เหมาะสำหรับใช้กับผู้ปฏิบัติงาน ระดับปฏิบัติหรือระดับหัวหน้างาน เพราะเป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสทำงาน ร่วมกัน เพื่อค้นหาปัญหา วิเคราะห์ปัญหา หาสาเหตุของปัญหาตลอดจนคิดหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2. การสร้างรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร ได้พัฒนามาจากรูปแบบกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 องค์ประกอบ มาต่อยอดเพิ่มเป็น 7 องค์ประกอบ คือ ด้านการส่งต่อข้อมูล สอดคล้องกับวรลักษณ์ ชูกำเนิด และคนอื่นๆ (2557) ได้นำเสนอเกี่ยวกับทีมร่วมแรงร่วมใจ ไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการพัฒนามาจากกลุ่มที่ทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ลักษณะการทำงานร่วมกันแบบมีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และพันธกิจร่วมกันด้วยใจจนเกิดเจตจำนงในการทำงานร่วมกันอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลที่การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องด้วยการส่งต่อข้อมูล และสอดคล้องกับ Sergiovanni (1994) ได้นำเสนอว่าชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเน้นการขับเคลื่อนด้วยการท างานแบบทีมร่วมแรงร่วมใจที่ให้อำนาจและเรียนรู้ไปด้วยกันด้วยใจอย่างสร้างสรรค์ต่อเนื่อง

3. ผลการนำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนสิริรัตนาร สามารถยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐาน 10 ด้านอยู่ในระดับยอดเยี่ยมและผลคะแนนค่าเฉลี่ยการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Moss & Rowles (1997) การมีส่วนร่วมแรงร่วมใจในการตัดสินใจ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูผู้สอนเล็งเห็นว่า การคิดและการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยตัวผู้บริหารเพียงคนเดียวนั้นบางครั้งได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนน้อยหรือแม้กระทั่งเกิดการต่อต้านจากครูผู้สอน ในทางกลับกันหากผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดและร่วมตัดสินใจแล้ว จะส่งผลดีก็คือ ผู้บริหาร ครู ได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ได้ครอบคลุมและหลากหลายมากขึ้น เกิดการหลอมรวมแนวความคิดและสุดท้ายทุกฝ่ายได้ร่วมกันตัดสินใจจะเป็นข้อผูกพันหรือพันธะในการทำงานร่วมกัน ผู้บริหารและครูเกิดความเข้าใจในการทำงานกันมากขึ้น ความสัมพันธ์ของผู้บริหารและครูเป็นไปในทางที่ดี การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างเต็มอกเต็มใจและทุ่มเททำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สุดท้ายย่อมส่งผลต่อผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษา

4. ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร ซึ่งด้านการมีส่วนร่วมด้านร่วมแรงร่วมใจ อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทยประกอบด้วยจุดเปลี่ยนผ่านจากระบบปิดสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่มีด้วยการขับเคลื่อนผ่านองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อกันอย่างเป็นเหตุและผลอย่างเป็นลำดับตามองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทยส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง 2) ภาวะผู้นำเจ้าศักยภาพทำให้เกิดการเผยแพร่ของผู้นำการเปลี่ยนแปลง 3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วมทำให้เกิดพลังเสริมที่ศรัทธาร่วม 4) ระบบเปิดแบบผนึกกำลังมุ่งสู่ผู้เรียนทำให้เกิดการเผยแพร่เป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ 5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพ สู่วุฒิภาวะและจิตวิญญาณความเป็นครูทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ 6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริงทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริงเมื่อแต่ละพื้นที่มีการพัฒนาในรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีปกติขององค์กร

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนสิริรัตนาร อันเป็นรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามแนวคิดการศึกษาผ่านบทเรียน (Lesson study approach หรือ lesson research) ด้วยการนำคนมาอยู่รวมกัน เกิดการเรียนรู้และแบ่งปันความรู้กัน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) การมีเป้าหมาย ทิศทางเดียวกัน มุ่งสู่การพัฒนาการเรียนการสอนสู่คุณภาพผู้เรียน 2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (Collaborative Teamwork) การเปิดใจ รับฟัง เสนอวิธีการ นำสู่การปฏิบัติและประเมินร่วมกัน 3) ภาวะผู้นำร่วม (Shared Leadership) การทำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ต้องมีผู้นำและผู้ตามในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ (Professional learning and development) การ

เรียนรู้การปฏิบัติงานและตรงกับภาระงานคือการสอน ผู้คุณภาพผู้เรียน 5) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) การเป็นเพื่อนร่วมวิชาชีพเติมเต็มส่วนที่ขาดของแต่ละคน 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive structure) การทำงานที่เปิดโอกาสการทำงานที่ช่วยเหลือกันมากกว่าการสั่งการ มีชั่วโมงพุดคุย 7) การส่งต่อข้อมูล (Information) การส่งข้อมูล การให้คำแนะนำแลกเปลี่ยนแนวคิดและข้อมูลใหม่ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพ ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรตระหนักถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้มีส่วนร่วมเป็นผู้นำและให้ข้อเสนอแนะของกิจกรรมซึ่งผู้บริหารกระจายอำนาจหน้าที่สร้างภาวะผู้นำแก่ครูทุกคน เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของข้อผูกมัดหรือพันธะจากข้อตกลงร่วมกันซึ่งจะส่งผลให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จมากขึ้น

1.2 ผู้บริหารควรตระหนักถึงการสนับสนุนการขับเคลื่อนชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้วยการกระจายอำนาจการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างต่อเนื่องรวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานสนับสนุนครูในด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และอื่นๆ ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเพียงพอ

1.3 ผู้บริหารควรเสริมหนุนการนำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้านร่วมแรงร่วมใจ มาใช้เสริมหนุนคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียนของโรงเรียนสิริรัตนาร โดยผู้บริหารและครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการคิดของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้

บุคคลที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมและนำกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้านร่วมแรงร่วมใจ มาใช้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้บริหารและครูผู้สอนควรศึกษาการบริหารงานด้วยกระบวนการอื่นๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เช่น กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ เป็นต้น

2.2 ผู้บริหารและครูผู้สอนควรศึกษานำรูปแบบการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในระดับสหวิทยาเขต เขตพื้นที่การศึกษา ระดับท้องถิ่น หรือในสถานศึกษาระดับต่างๆ ต่อไป

2.3 ผู้บริหารและครูผู้สอนควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพในด้านอื่นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- โรงเรียนสิริรัตนาร. (2561). วิเคราะห์บริบทของโรงเรียน (SWOT) ในปีการศึกษา 2561. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสิริรัตนาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทในโรงเรียนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2559). ภาวะผู้นำแบบบริการ: แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: อภิชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- Bulkley, K. E., & Hicks, J. (2005). Managing community: Professional community in charter schools operated by educational management organizations. *Educational Administration Quarterly*.

-
- Hord, S. M. (1997). **Professional Learning Communities:Communities of Continuous Inquiry and Improvement**. Southwest Educational Development Laboratory.
- Kruse, S., Louis, S.K., & Bryk, A. (1995). **Building professional learning community in schools**. Madison, WI: Center for School Organization and Restructuring.
- Moss, R., and C.J. Rowels. (1997). Staff nurse job satisfaction and management style. **Nursing Management**. 28.
- Sergiovanni,T. (1994). **Building community in schools**. San Francisco, CA: Jossey Bass.

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช
ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล^{*}
THE PRIORITY NEEDS OF DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT OF DENLA
BRITISH SCHOOL BASED ON THE CONCEPT OF DIFFERENTIATED INSTRUCTION

¹น้ำเพชร ปฐพีทอง Namphet Pathaphithong ²พงษ์สิทธิ์ เพชรพล Ponglikit Petpon

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: fon.namphet@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนระดับชั้น Y8-Y10 จำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.486$) 2) องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified}=0.272$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยพบว่า มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified}=0.273$) และการดำเนินการวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified}=0.271$) ตามลำดับ สำหรับด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาน้อยสุด คือ ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{Modified}=0.244$)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การพัฒนาการบริหารวิชาการ, การจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

Abstract

The purposes of this research article were to study the need of developing academic management of Denla British School based on the concept of differentiated instruction. This research was a descriptive research. The informants were 170 directors, teachers and Year 8-10 students. The research instrument was a questionnaire. Results showed that 1) The current stage of developing academic management of Denla British school base on the concept of differentiated instruction characteristics is moderate ($M=3.486$). 2) The data were analyzed using priority needs index modified ($PNI_{Modified}$). The results showed that the highest priority needs for developing academic management based on the concept of differentiated instruction is assessment and evaluation ($PNI_{Modified}=0.272$) with the highest priority needs of its sub-elements being criteria for student assessment and evaluations ($PNI_{Modified}=0.273$) and implementation of assessment and evaluation ($PNI_{Modified}=0.271$), respectively. The lowest priority needs is curriculum development ($PNI_{Modified}=0.244$).

Keywords: Priority Needs, Developing Academic Management, Differentiated Instruction

บทนำ

ระบบการศึกษาไทยใช้ไม้บรรทัดเพียงอันเดียววัดมาตรฐานการศึกษาทั้งระบบ (ณัฐพล ทิพสุวรรณ, 2563) ซึ่งมีได้ตอบโจทย์การศึกษาที่อยากจะสร้างเครื่องมือเพื่อช่วยให้ทุกคนสามารถประสบความสำเร็จในแบบฉบับของตน การจะสร้างคนที่ประสบความสำเร็จในแบบฉบับของตนเองนั้น จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ในรูปแบบที่ผู้เรียนถนัด สนใจ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้ John Dewey (1897) นักปรัชญา และนักปฏิรูปการศึกษาชาวอเมริกัน กล่าวว่า การจะเตรียมเด็กให้พร้อมต่อการใช้ชีวิตในอนาคตนั้น เด็กต้องสามารถกำกับและควบคุมตนเองได้ ซึ่งการจะเกิดสิ่งนั้นได้เด็กจำเป็นต้องได้รับการฝึกตนเองให้มีความพร้อมในการดึงศักยภาพของตนเองออกมาอย่างเต็มที่ ครูจึงจำเป็นต้องให้เด็กเข้าใจถึงความสามารถ รสนิยม และความสนใจของตัวเองเสียก่อน สอดคล้องกับ Tomlinson (2017) ที่กล่าวว่า เพื่อให้การตอบสนองต่อความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมและความแตกต่างของระดับความรู้ สถานศึกษาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนจากการสอนตามแบบมาตรฐานเป็นการสอนที่เน้นความแตกต่างของผู้เรียนจึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาพบว่า การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล เนื่องจากความคาดหวังจากสังคมที่จัดให้มีการศึกษาเพื่อพร้อมสำหรับการแข่งขัน (บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี, 2556) แต่ไม่ได้ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนโดยแท้จริง ซึ่งหากผู้สอนเลือกใช้การจัดการเรียนการสอนแบบเดียวและเพิกเฉยต่อการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย อันนำไปสู่การจำกัดการเรียนรู้ของผู้เรียนย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความทุกข์จากการที่ต้องเรียนในสิ่งที่ตนไม่ชอบไม่ถนัด และยังเป็นการปิดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตัวผู้เรียนอย่างเต็มที่ มนุษย์ทุกคนเกิดมาล้วนมีความแตกต่าง และมีเอกลักษณ์ที่เป็นของตัวเอง อาทิ ความชอบ ความถนัด ความสามารถในการเรียนรู้ ระบบการศึกษาที่ดีจึงควรคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าว และเอื้อให้กับการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนให้กับ

ผู้เรียนที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนทุกคนมีพื้นที่ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเป็นธรรมชาติ (สุรเชษฐ์ ตรรกโชติ, 2563)

นอกจากนี้ หากผู้สอนในแต่ละวิชาสามารถถ่ายทอดเนื้อหาที่เรียนออกมาได้ตรงกับรูปแบบและวิธีการเรียนของผู้เรียนย่อมส่งผลให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ มีความสุข และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชา นั้นๆ (Tulbure, 2011; Roger, 2009; Felder & Brent, 2005; Beck, 2001) Tomlinson (2010) กล่าวถึงองค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลว่า ผู้สอนต้องตอบสนองความต้องการของผู้เรียนโดยคำนึงถึง เนื้อหาที่เหมาะสม กระบวนการจัดการเรียนการสอน และผลผลิตหรืองานที่นักเรียนได้รับมอบหมายให้สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน แต่ทั้งนี้ การที่จะจัดเนื้อหา กระบวนการจัดการเรียนการสอนและผลผลิตให้เหมาะสมได้นั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวิเคราะห์ให้ผู้เรียนควบคู่กันไป ในการวิเคราะห์ผู้เรียนนั้นต้องคำนึงถึง ความพร้อมของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนถนัด การจะดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารและครูจำเป็นต้องพัฒนาการบริหารวิชาการ ทั้งในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ อันนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลอย่างแท้จริง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงสนใจแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช จังหวัดนนทบุรี เป็นโรงเรียนที่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอนคือการเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการด้วยวิธีการสอนที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคลเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ควบคู่ไปกับการพัฒนาผู้เรียนที่ตรงต่อเป้าประสงค์ของสำนักงานการศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี ที่ต้องการให้ผู้เรียนเป็นผู้เปรียบพร้อมด้านความรู้ ความคิด และทักษะชีวิต ตลอดจนสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542) ที่กล่าวเกี่ยวกับแนวทางการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ โรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช และผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ซึ่งใช้การสุ่มอย่างง่าย รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 170 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนอง

ความแตกต่างระหว่างบุคคล มี 2 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารและครู และชุดที่ 2 สำหรับนักเรียน ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นเียร์ 8 - 10 แบบสอบถามแต่ละชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งมีคำถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานในโรงเรียนแห่งนี้ คำถามชุดที่ 2 สำหรับนักเรียน ได้แก่ เพศ เชื้อชาติ และระดับชั้น

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของผลลัพธ์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วยคำถามชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารและครู ทั้งหมด 21 ข้อ และคำถามชุดที่ 2 สำหรับนักเรียน ทั้งหมด 18 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นคำถามปลายเปิดแบบให้เขียนตอบแสดงความคิดเห็น (Open Ended Question)

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาการบริหารวิชาการ และด้านวิจัย เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ โดยใช้เกณฑ์การวัดค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ IOC (Item-objective Congruency Index: IOC) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้

จากผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม จากข้อคำถามชุดที่ 1 ทั้งหมด 21 ข้อ พบว่า ข้อคำถามที่มีค่า IOC=0.67 มีจำนวน 4 ข้อ และ IOC=1.00 มีจำนวน 17 ข้อ และข้อคำถามชุดที่ 2 ทั้งหมด 18 ข้อ ดังนั้น พบว่า ข้อคำถามที่มีค่า IOC=0.67 มีจำนวน 3 ข้อ และ IOC=1.00 มีจำนวน 15 ข้อ ข้อคำถามสามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยได้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI_{Modified}) ซึ่งมีสูตรการคำนวณ PNI_{Modified} (สุวิมล ร่องวางนิช, 2558) ดังนี้

$$PNI_{Modified} = \frac{(I)-(D)}{(D)}$$

เมื่อ	PNI _{Modified}	หมายถึง ดัชนีความต้องการจำเป็น
	I	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์
	D	หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพจริง

จากนั้นจัดลำดับความสำคัญจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เรียงค่าดัชนีจากมากหาน้อย

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่าง คือ ด้านการวัดและประเมินผล (PNI_{Modified}=0.272) ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล

ด้านการบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ค่า PNI	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ		
1. การพัฒนาหลักสูตร	3.581	0.535	มาก	4.454	0.537	มาก	0.244	4
2. การจัดการเรียนการสอน	3.481	0.656	ปานกลาง	4.406	0.570	มาก	0.266	2
3. การวัดและประเมินผล	3.425	0.733	ปานกลาง	4.356	0.640	มาก	0.272	1
4. การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้	3.458	0.714	ปานกลาง	4.375	0.575	มาก	0.265	3
รวมทั้งหมด	3.486	0.660	ปานกลาง	4.398	0.581	มาก	0.261	

จากตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยภาพรวม คือ 0.261 ($PNI_{Modified} = 0.261$) พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ การวัดและประเมินผล ($PNI_{Modified} = 0.272$) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{Modified} = 0.266$) การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.265$) และ การพัฒนาหลักสูตร มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.244$)

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้ง 4 ด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า องค์ประกอบที่กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.273$) เมื่อพิจารณาข้อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ข้อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนัด ($PNI_{Modified} = 0.286$) รองลงมาคือ ความพร้อมของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.271$) และความสนใจของผู้เรียน มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.261$) และองค์ประกอบการดำเนินการวัดและประเมินผล มีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับสอง ($PNI_{Modified} = 0.271$) เมื่อพิจารณาข้อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ข้อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนัด ($PNI_{Modified} = 0.301$) รองลงมาคือ ความพร้อมของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.260$) และ ความสนใจของผู้เรียนมีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.255$)

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า องค์ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.287$) เมื่อพิจารณาข้อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ข้อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือ ความพร้อมของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.297$) รองลงมาคือ ความสนใจของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.289$) และวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนัดมีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{Modified} =$

0.275) และองค์ประกอบการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับสอง เมื่อพิจารณาข้อื่อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ข้อื่อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนัด ($PNI_{Modified} = 0.265$) รองลงมาคือ ความสนใจของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.238$) และความพร้อมของผู้เรียน มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.230$)

3. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ พบว่า องค์ประกอบการจัดหาและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified} = 0.292$) เมื่อพิจารณาข้อื่อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ข้อื่อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ความสนใจของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.295$) รองลงมาคือ ความพร้อมของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.291$) และ วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนัดมีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.290$) และองค์ประกอบจัดการและพัฒนาวัสดุอุปกรณ์มีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับที่สอง ($PNI_{Modified} = 0.239$) เมื่อพิจารณาข้อื่อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ข้อื่อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ความสนใจของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.288$) รองลงมาคือ วิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนัด ($PNI_{Modified} = 0.220$) และ ความพร้อมของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.210$) มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า องค์ประกอบกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{Modified} = 0.244$) เมื่อพิจารณาข้อื่อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล พบว่า ข้อื่อย่อยการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ความพร้อมของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.272$) รองลงมาคือ ความสนใจของผู้เรียน ($PNI_{Modified} = 0.234$) และวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนัด มีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{Modified} = 0.226$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติเด่นหล้าบริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดในภาพรวมของการพัฒนาการบริหารวิชาการ ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล คือ การวัดและประเมินผล แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนควรมีการวัดและประเมินผล ที่ตอบสนองต่อความพร้อม ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากขึ้น โดยควรใช้การวัดและประเมินผลสภาพที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R8Cs) (ศศิธร บัวทอง, 2560) ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เรียนทุกคนมีความแตกต่างกัน นอกจากผู้สอนจะใช้การวัดและประเมินผลสภาพที่แท้จริงแล้ว ผู้สอนควรเลือกใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียน (กิตติธัช สีหะวงษ์ และคณะ, 2557) โดยในการวัดและประเมินผู้เรียนนั้นควรอยู่ภายใต้ความเข้าใจว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความพร้อมอันได้แก่ ความรู้ความสามารถ และพัฒนาการที่แตกต่างกัน (มาเรียม นิลพันธุ์และคณะ, 2555) เพื่อการวัดและประเมินที่มีประสิทธิภาพการออกแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินจึงควร กำหนดเกณฑ์การประเมินที่มีความยืดหยุ่น

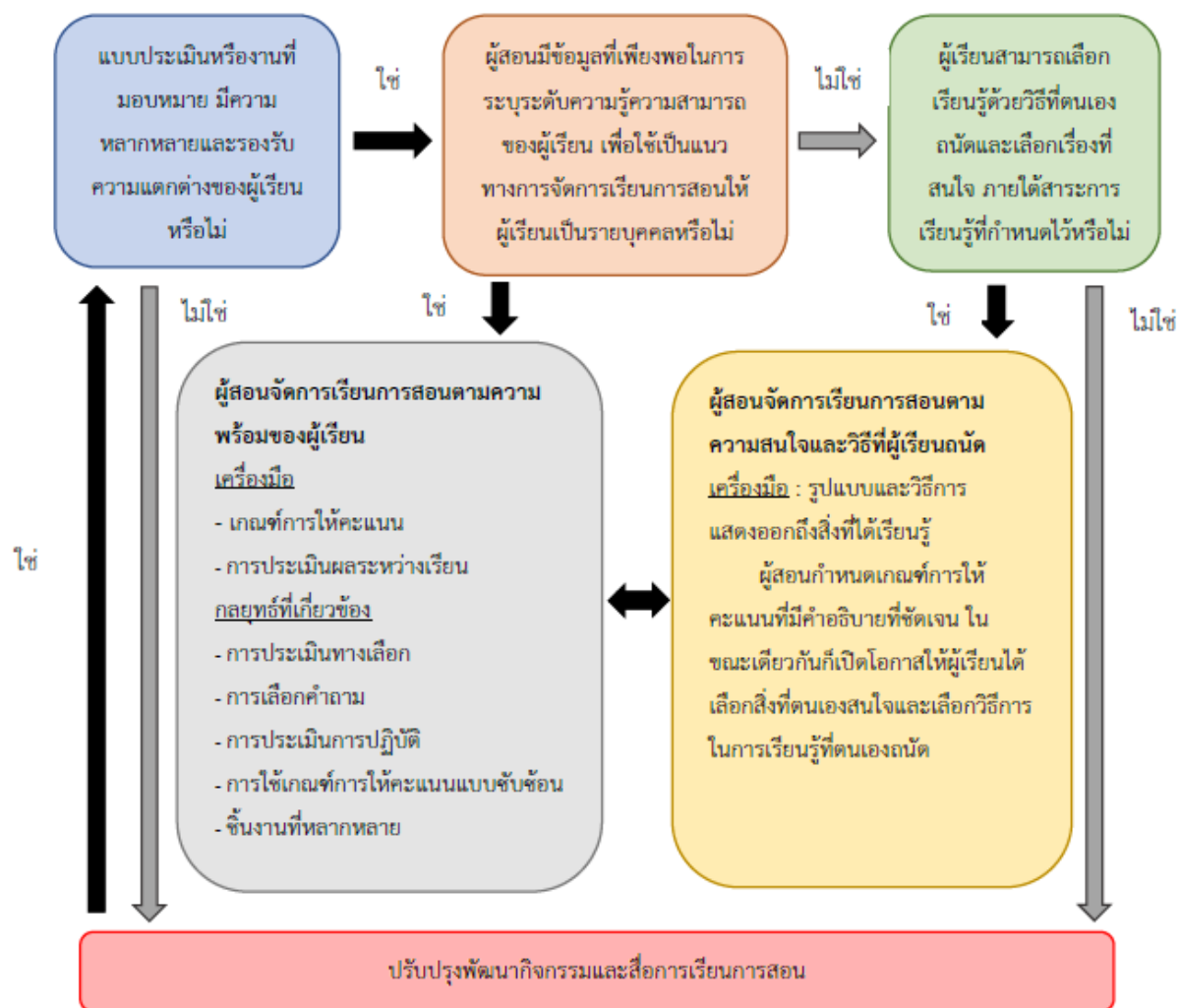

แต่มีมาตรฐานการวัดและคำอธิบายที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ และติดตามพัฒนาของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง (Tomlinson C.A., 2010) และเพื่อการพัฒนาการวัดและประเมินอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนควรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและมีโอกาสในการให้ผลสะท้อนกลับเกณฑ์การวัดและประเมิน ทั้งในส่วนของกรอบการวัดและประเมิน ไปจนถึงการนำไปใช้ (Joseph S. et al., 2013)

2. เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความพร้อมของผู้เรียน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าผู้สอนไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อความรู้ดั้งเดิมและความสามารถของผู้เรียนมากเท่าที่ควร Emily P (2014) กล่าวว่า การจะจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ให้ใช้การวัดผลก่อนเรียนเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนตามความแตกต่าง สอดคล้องกับ Tomlinson C.A. (2010) ที่กล่าวว่า การวัดผลก่อนเรียนจะทำให้ผู้สอนทราบถึงความรู้เดิมและทักษะที่ผู้เรียนมีอยู่ และทำให้ผู้สอนสามารถออกแบบงานได้เหมาะสมกับความพร้อมของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งงานที่มอบหมายไม่ควรยากเกินไป เพราะจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกท้อแท้และถอดใจ หากง่ายเกินไปจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย แต่ควรออกแบบให้มีความยากกว่าความสามารถของผู้เรียนในระดับหนึ่งเพื่อให้เกิดความท้าทาย นอกจากนี้การใช้กิจกรรมที่มีความซับซ้อนที่ต่างกัน (Tiered activity) ยังเป็นการทำกิจกรรมที่รองรับความแตกต่างได้ความพร้อมของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ การจัดกิจกรรมแบบแบ่งชั้นจะช่วยพัฒนาระดับความสำเร็จของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างดี (Elizabeth R.H. 2009) เมื่อผู้สอนจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความพร้อมของผู้เรียนแล้ว ผู้เรียนย่อมมีความสุขและไม่รู้สึกกดดัน ทำให้เกิดการรับรู้ความสามารถในการทำได้อัตโนมัติ (Self-Efficacy) (ลักขมี แป้นสุข, 2562)

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการวัดและประเมินผลที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้นั้น ต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนถนัด ผู้สอนจึงจำเป็นต้องหมั่นพิจารณาและทบทวนการจัดการเรียนการสอนและภาระงานที่ได้มอบหมายให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้มั่นใจว่าสิ่งที่สามารถวัดและประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างแท้จริง ซึ่งสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ได้สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุด คือ การวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ดังนั้น ทางผู้บริหารและครูควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาถึงแนวทางการวัดและประเมินผลในปัจจุบันว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลมากน้อยเพียงใด หลังจากจากนั้นจึงร่วมวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดี และร่วมกันทำอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการทบทวนแนวทางการวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ ในการวัดและประเมินผลผู้เรียน นอกจากใช้การประเมินผลระหว่างเรียน (Formative assessment) และการประเมินผลสรุป (Summative assessment) แล้วนั้น ครูผู้สอนควรมีระบบการติดตามและจัดการข้อมูลของนักเรียนอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ผู้เรียน และใช้ในการระบุความสามารถ ความแตกต่าง และความต้องการของผู้เรียนแบบรายบุคคลได้ ซึ่งหากข้อมูลดังกล่าวมีการบันทึกอย่างต่อเนื่อง ครูผู้สอนย่อมสามารถสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

1.2 ในส่วนองค์ประกอบย่อยของการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านความพร้อมของผู้เรียนมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด แสดงว่าผู้บริหารและครูยังให้ความสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการที่ตอบสนองต่อความรู้ ความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคลน้อยกว่าที่ควร การคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างความพร้อมของผู้เรียนและงานที่มอบหมายจึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้การให้ตัวเลือกในการทำงานและเรียนรู้แก่ผู้เรียน ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกสิ่งที่เหมาะสมกับความพร้อมของตนเอง ผู้สอนจึงควรจัดการเรียนการสอนด้วยการเตรียมงานที่มีระดับความยากง่ายที่แตกต่างกัน มีความหลากหลาย และมีความยืดหยุ่นทั้งในด้านชิ้นงานและเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนนานาชาติ เด่นหล้า บริติช ตามแนวคิดการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ประเด็นที่ควรศึกษาต่อไปคือ การเลือกศึกษาความแตกต่างของผู้เรียนตามองค์ประกอบย่อยอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การเลือกศึกษาด้านวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนถนัด จะทำให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ในแบบต่างๆ และสามารถจัดรูปแบบการเรียนรู้ในแต่ละแบบได้เหมาะสมและสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนถนัดอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กิตติธัช สีหะวงษ์ และคณะ. (2557). การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการประเมินตามสภาพจริงของครู. *Humanities and Social Sciences Journal of Graduate School, Pibulsongkram Rajabhat University*. 8(1).
- จามจุรี จำเมือง. (2552). คู่มือเตรียมสอบผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมั่นคง.
- ณัฏฐพล ทีปสุวรรณ. (2563). รัฐบาลไทย; ด้านการศึกษา. แหล่งที่มา <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/36768> สืบค้นเมื่อ 8 ธ.ค. 2563.
- บุญยฤทธิ์ ปิยะศรี. (2556). รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. คุษณินพนธ์ครุศาสตร์คุษณินบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประยุทธ์ จันทร์โอชา. (2563). รัฐบาลไทย; คำกล่าวสุนทรพจน์. แหล่งที่มา <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/34307> สืบค้นเมื่อ 1 ธ.ค. 2563.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก หน้า 8. (19 ส.ค. 2542).
- พันธวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ. (2561). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อนาประเทศไทยสู่ประเทศไทย 4.0. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์, ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, อธิมาส มากจ้อย และรุจิราพร รามศิริ. (2555). การพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ลักษมี แป้นสุข. (2562). ผลการจัดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยใช้เทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร บัวทอง. (2560). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 10(2).
- สุระเชษฐ์ ตรรกโชติ. (2563). การเรียนรู้ที่ 'อยู่' ร่วมกับ ความแตกต่าง. แหล่งที่มา <https://www.educathai.com/knowledge/articles/399> สืบค้นเมื่อ 1 ต.ค. 2563.
- Beck, C. R. (2001). Matching teaching strategies to learning style preferences. *The Teacher Educator*. 37(1).
- Elizabeth R.H. (2009). Differentiated Instruction and Tiered Assignments. *Fisher Digital Publications*.
- Emily P. (2014). Differentiation: It Starts with Pre-Assessment. *Educational leadership*. 71(4).
- Felder, R. M. & Brent, R. (2005). Understanding student differences. *Journal of Engineering Education*. 94.
- John D. (1897). My Pedagogic Creed. *School Journal*. 54. 77-80.
- Joseph S. et al. (2013). The impact of differentiated instruction in a teacher education setting: successes and challenges. *International journal of higher education*. 2(3) 2013.
- Rogers, K. M. A. (2009). A preliminary investigation and analysis of student learning style preferences in further and higher education. *Journal of Further and Higher Education*. 33(1).
- Sally G. and Jeni W. (2008). Helping your pupils to ask questions. *Routledge*.
- Tomlinson, C.A. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms*. 3rd ed. Alexandria, Virginia. USA: ASCD.
- Tomlinson, C.A. (2017). *How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms*. 2rd ed. Alexandria, Virginia. USA: ASCD.
- Tomlinson, C.A. and Imbeau, M. B. (2010). *Leading and Managing a Differentiated Classroom*. Alexandria, USA: ASCD.
- Tulbure, C. (2011). Do Different Learning Styles Require Differentiated Teaching Strategies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 11. 155-159.

ผลการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT
เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*
EFFECTS OF DEDUCTIVE METHOD WITH COOPERATIVE LEARNING
TGT TECHNIQUE ON SPELLING FINAL SOUND SECTION OF
PRATHOMSUKSA 2 STUDENTS

¹รวีพร ช้างอินทร์ Raveporn Changin, ²สุกัลยา สุเมธ Sukanlaya Sucher,

³สิริวรรณ จรัสรวีวัฒน์ Sirawan Jaradrawiwat

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University, Thailand

Corresponding Author E-mail: 59910070@go.buu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกด ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT 2) เพื่อศึกษาเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 13 คาบ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ จำนวน 1 ฉบับ และ 3) แบบวัดเจตคติ เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท จำนวน 15 ข้อ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบ One-Group Pre-test-Post-test design และ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ค่าความยากง่าย (p) ของแบบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบถามเจตคติต่อการเรียนรู้ และการทดสอบค่าที (t-test dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย, การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT, มาตราตัวสะกด, เจตคติต่อการเรียนรู้

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare the learning achievement on spelling final sound section of Prathomsuksa two students before and after implementing deductive method with cooperative learning TGT technique and 2) to study the attitudes of Prathomsuksa two students towards deductive method with cooperative learning TGT technique. The samples consisted of 30 Prathomsuksa 2 students in the first semester of Academic Year 2020, obtained by *cluster random sampling*. The research instruments were: 1) the lesson plans of deductive method with TGT Cooperative learning on Thai spelling section for Prathomsuksa two students, consisted of 8 lesson plans taking 13 periods 2) a learning achievement test; 20 items of four multiple choices test, and 3) an attitude test; 15 items of 5-level Likert rating scale questionnaire. Research design is one-group pretest-posttest design. The statistics used in data analysis were the mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.), the index of item objective congruence of the learning achievement test (IOC), item difficulty, item discrimination, reliability of the test and the questionnaire, and t-test dependent. The research findings were: 1) The Prathomsuksa 2 students' learning achievement on spelling section after implementing deductive method with cooperative learning TGT technique was significantly higher than before implementing deductive method with cooperative learning TGT technique at the .05 level. 2) The Prathomsuksa 2 students' attitudes towards learning after implementing deductive method with cooperative learning TGT technique was at the highest level.

Keywords: Deductive Method, Cooperative Learning TGT Technique, Spelling Final Sound, Attitude Towards Learning

บทนำ

ภาษานับว่าเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นทั้งมวลประสบการณ์และเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ ถ้าขาดสาระสำคัญของมนุษย์คงไม่สามารถรวมกันเป็นสังคมได้ ทั้งนี้เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม ซึ่งหมายความว่า มนุษย์มีอาจที่จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพัง แต่จะต้องติดต่อไปมาหาสู่กันต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า ภาษาที่เขาใช้นั้นก็จะเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารที่ทำให้พวกเขาเข้าใจกันและสามารถรู้เรื่องกันได้ ด้วยเหตุนี้ หากจะกล่าว “ภาษาเป็นเครื่องมือของสังคม” ก็คงไม่ผิด (วรรณิ โสมประยูร, 2544) ซึ่งวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นวิชาที่ต้องนำไปสื่อสารในชีวิตประจำวันจำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญในการใช้ภาษาทั้งการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นทักษะการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ดังนั้น การเรียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารนั้นต้องใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักภาษา ถูกต้องตามฐานะของบุคคล และสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ได้กำหนดการจัดการศึกษาที่เน้นความสำคัญพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้

และรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อพัฒนาคนให้มีความสุข โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ สถานศึกษามีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนองแนวทางดังกล่าว โดยจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ ฝึกปฏิบัติเน้นกระบวนการคิด ให้เกิดความรู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ ได้สมดุลกัน

การเรียนภาษาไทยในระดับพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประถมศึกษาปีที่ 2 ในสาระการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปี ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปี ได้มีตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้เมื่อจบการศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้ คือ อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง สาระการเรียนรู้ที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 ได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปี ซึ่งเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปี ได้มีตัวชี้วัดระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ เมื่อจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้ 1) สกศคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ 2) ระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค 3) ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมายของคำ 4) แต่งประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษา 5) แต่งบทร้อยกรองและคำขวัญ 6) บอกความหมายของสำนวน 7) เปรียบเทียบภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาถิ่นได้จะเห็นได้ว่าทักษะการสะกศคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ ถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง (กระทรวงศึกษาธิการ 2552)

ปัจจุบันจากรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านวังพิกุล ประจำปีการศึกษา 2562 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่อพิจารณาเป็นรายละเอียดพบว่าสาระการเขียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดร้อยละ 52.45 รองลงมาคือการฟังการดูและการพูด ค่าเฉลี่ยร้อยละ 50.30 การอ่าน ค่าเฉลี่ยร้อยละ 42.67 วรรณคดีและวรรณกรรม ค่าเฉลี่ยร้อยละ 40.00 และหลักการใช้ภาษา ค่าเฉลี่ยร้อยละ 35.00 ผลคะแนนต่ำกว่าสาระอื่นๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาสาเหตุแล้ว พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะและความเข้าใจในการใช้ภาษาไทย ไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาหลักภาษาไทย ทางโรงเรียนได้พยายามแก้ไขปัญหายอยู่ตลอดเวลา จากผลการประเมินระดับชาติ การเรียนการสอนวิชาภาษานั้น ไม่ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายเท่าที่ควร ครูมักเน้นความรู้ ข้อบังคับต่างๆ มากเกินไป ทำให้นักเรียนเห็นว่าหลักภาษาไทยเป็นวิชาที่ไม่น่าเรียน และจะส่งผลทำให้เกิดความบกพร่องในการเรียนรู้ดังนั้นครูควรพยายามสร้างบรรยากาศพัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาความรู้ ความสามารถ (ทัศนีย์ สุภเมธิ, 2542) ในกิจกรรมการเรียนควรจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนสนใจ ปลุกฝังให้นักเรียน สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาความคิดได้อย่างชาญฉลาด มีใจรักและศรัทธาในการเรียนวิชาภาษาไทย ครูผู้สอนจะต้องปูพื้นฐานในการเรียนภาษาไทยตั้งแต่เนิ่นๆ นักเรียนก็จะตั้งใจเรียน ร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี และเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง การแก้ไขปัญหारेื่องการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียน นอกจากจะแก้ไขที่ตัวนักเรียนแล้ว ยังต้องพิจารณาที่ตัวครูผู้สอนและกลวิธีการสอนของครู กล่าวคือ ครูควรแสวงหาแนวทางการสอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลายรูปแบบ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้หลักภาษาไทยของนักเรียน รวมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญและสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้หลัก

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอวิธีวิทยาการสอนภาษาไทยแนวใหม่สำหรับครูภาษาไทย มีวิธีสอนมากมายที่สามารถนำไปใช้ตามสาระการเรียนรู้ที่ต่างกัน ซึ่งหนึ่งในนั้นรวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนิรนัยด้วยการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย หรือวิธีสอนโดยใช้การนิรนัย คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ

ทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปในเรื่องที่เรียน แล้วจึงให้ตัวอย่างหลายๆ ตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้ทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้น หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกนำทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นไปในสถานการณ์ใหม่ๆ ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจทฤษฎี หลักการ กฎ หรือข้อสรุปนั้นๆ อย่างลึกซึ้งขึ้น หรือกล่าวสั้นๆ ได้ว่าเป็นการสอนจากหลักการไปสู่ตัวอย่างย่อย เป็นวิธีการที่มุ่งช่วยผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลักการ และสามารถนำหลักการดังกล่าวไปใช้ได้ (ทศนา แคมมณี, 2552) เช่นเดียวกับสุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย ไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้สอนจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ทฤษฎี หลักเกณฑ์ ข้อเท็จจริงหรือข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ในบทเรียน จากนั้นจึงให้ตัวอย่างหลายๆ ตัวอย่าง หรืออาจให้ผู้เรียนฝึกนำทฤษฎี หลักการ หลักเกณฑ์ กฎหรือบทสรุปไปใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย หรืออาจเป็นลักษณะให้ผู้เรียนหาหลักฐานเหตุผลมาพิสูจน์ยืนยันทฤษฎี กฎ หรือข้อสรุปเหล่านั้น การจัดการเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเป็นคนมีเหตุผล ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ และมีความเข้าใจในกฎเกณฑ์ ทฤษฎี ข้อสรุปเหล่านั้นอย่างลึกซึ้ง การสอนแบบนี้ อาจกล่าวได้ว่าเป็นการสอนจากทฤษฎี หรือกฎไปสู่ตัวอย่างที่เป็นรายละเอียด ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของศิริรัตน์ วุฒิเกิดสกุล (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนิรนัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษร วิชาภาษาจีน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนิรนัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษรภาษาจีนกลาง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ภาพรวมคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ความหมายประโยชน์ของสัทอักษรและพยัญชนะ 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางนิรนัยและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งนักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) การเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษรภาษาจีนกลางของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนิรนัยและการจัดการเรียนรู้แบบปกติ นักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยมีทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษรภาษาจีนกลางสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 4) ความพึงพอใจของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษรภาษาจีนกลาง ในด้านภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาวิชาน่าสนใจและทันสมัยต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน เช่นเดียวกับที่อุดมสิน อนุมาตย์ (2553) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เรื่องการบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การสอนแบบนิรนัย พบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบนิรนัย กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 100 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.04/79.35 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การสอนแบบนิรนัย กลุ่มการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 100 มีค่าเท่ากับ 0.6630 3) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนเรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 100 โดยใช้วิธีการสอนแบบนิรนัย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน และหลังเรียนไปแล้ว 3 สัปดาห์ ไม่ต่างกัน 4) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การสอนแบบนิรนัย เรื่อง การบวกและการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์ไม่เกิน 100 มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากการสอนหลักการใช้ภาษาไทยโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยแล้วนั้น ครูผู้สอนยังใช้เกมและการแข่งขัน TGT (Team - Games -Tournament) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบหนึ่ง โดยวัดความสามารถด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กลุ่มละประมาณ 4-6 คน ภาระงานของกลุ่มคือ หลังจากทีครูนำเสนอบทเรียนทั้งชั้นแล้ว ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ครูกำหนดและแต่ละกลุ่มเตรียมสมาชิกแต่ละคนให้พร้อม สำหรับการแข่งขันตอบคำถาม ซึ่งเป็นคำถามสั้นๆ เกี่ยวกับเนื้อหาที่ครูแจกให้ ในการแข่งขันครูจะจัดให้นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับเดียวกันแข่งขันกัน คะแนนที่สมาชิกตอบคำถามได้จะนำมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม เมื่อจบการแข่งขันในแต่ละครั้งครูจะประกาศผู้ได้คะแนนสูงสุด และกลุ่มที่ทำคะแนนได้สูงสุด (วัชรมา เล่าเรียนดี, 2547) เช่นเดียวกับสุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547) ได้กล่าวไว้ถึงการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT หรือการเรียนรู้โดยใช้เกมและการแข่งขัน ไว้ว่าเป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือรูปแบบหนึ่งซึ่งคล้ายกับเทคนิค STAD ที่แบ่งนักเรียนที่มีความสามารถที่แตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อได้ทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-6 คน โดยกำหนดให้สมาชิกในกลุ่มได้แข่งขันกันในเกมการเรียนรู้ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ ทำการทดสอบความรู้โดยใช้เกมการแข่งขัน คะแนนที่ได้จากการแข่งขันของสมาชิกแต่ละคนในลักษณะการแข่งขันตัวต่อตัวกับทีมอื่นนำเอามารวมเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับรดา วัฒนะนิรันดร์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการอ่านเขียนคำอักษรนำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า 1) ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนร้อยละ 28 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 80 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาไทยด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้ง สารสิน เล็กเจริญ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนสะกดคำของนักเรียน พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT สูงกว่าที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สะกดคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT อยู่ในระดับมาก ดังนั้น สมาชิกกลุ่มหรือทีมจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

จากปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยที่ต่ำของนักเรียน ผู้วิจัยมีความสนใจในการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT มาใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย เรื่อง มาตราตัวสะกด เพื่อแก้ปัญหาการเพี้ยนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หลักการใช้ภาษาไทยและสามารถนำหลักการใช้ภาษาไทยไปใช้ในระดับชั้นที่สูงขึ้น อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับครูผู้สอนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกด ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT

2. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัย One-Group Pre-test-Post-test design วัดผลก่อนและหลังการทดลอง โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรที่ศึกษา 1) ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT และเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านวังพิกุลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียน 60 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านวังพิกุลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3 อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 30 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน ใช้เวลาทั้งสิ้น 13 คาบ ซึ่งมีค่า $\bar{X} = 4.20$, S.D. 0.14 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตราตัวสะกด ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่า $KR_{20} = 0.81$, $p = 0.37-0.80$, $r = 0-0.73$ 3) แบบวัดเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น = 0.82

5. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือวิจัย การสร้างและหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติ สร้างและหาคุณภาพ ดังนี้ 1) ศึกษาหลักการวัตถุประสงค์ สาระการเรียนรู้แกนกลาง มาตรฐานและตัวชี้วัดการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) ศึกษาแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT 4) ทำการวิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากคำอธิบายในหลักสูตร 5) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นด้วยตน 6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้น

เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม ให้ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหา จุดประสงค์ การเรียนรู้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ โดยแผนการจัดการเรียนรู้มีค่า $\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.14$ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า $IOC = 0.6-1.0$ และแบบวัดเจตคติมีค่า $IOC = 0.6-1.0$ 8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านวังพิกุล เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของการใช้ภาษาและข้อบกพร่องเกี่ยวกับเวลา ลักษณะกิจกรรม และเนื้อหาที่มีความเหมาะสมเพียงใด ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า $KR20 = 0.81$, $p = 0.37-0.80$, $r = 0-0.73$ แบบวัดเจตคติมีความเชื่อมั่น = 0.82 และ 9) นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดเจตคติ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนชุมชนบ้านวังพิกุล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

6. การดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองนี้ มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้ 1) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 2) นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตรการตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน รวมทั้งสิ้น 13 คาบ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ห้องเรียน 3) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ 4) ให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนเพื่อวัดเจตคติของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตรการตัวสะกด จำนวน 15 ข้อ

7. การวิเคราะห์ข้อมูล มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) สถิติพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2543) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนรู้, ค่าความยากง่าย (p) ของแบบ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (สมนึก ภัททิยธนี, 2553) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (สมนึก ภัททิยธนี, 2553), ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) และ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบถามเจตคติต่อการเรียนรู้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) 3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยคำนวณการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องมาตรการตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ประกอบด้วยคะแนนก่อนเรียน และคะแนนหลังเรียน ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ก่อนเรียนและหลังเรียน ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	30	15.80	1.67	22.15*	.000
ก่อนเรียน	30	9.37	1.54		

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 15.80, SD = 1.67$) สูงวก่อก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.37, SD = 1.54$) แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง มาตรการตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับเจตคติ
1. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นน่าสนใจ	4.57	0.57	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2. ฉันชอบการแข่งขันที่เพื่อนมีความสามารถเท่าๆ กัน	4.60	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3. ฉันชอบกิจกรรมการแข่งขันที่ครูจัดขึ้น	4.53	0.63	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4. ฉันรู้สึกว่าการอธิบายและสอนเพื่อนในกลุ่มทำให้ฉันเข้าใจบทเรียนมากขึ้น	4.53	0.63	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
5. ฉันชื่นชอบการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม	4.67	0.55	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
6. ฉันชอบการเรียนรู้จากบทเพลงที่ครูเปิด	4.53	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
7. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นทำให้ฉันเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น	4.53	0.57	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
8. ฉันกระตือรือร้นในการทำความเข้าใจบทเรียนแล้วอธิบายให้เพื่อนในกลุ่มเข้าใจด้วย	4.57	0.63	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
9. ฉันชื่นชอบการสอนเพื่อนกันเอง	4.57	0.68	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
10. ฉันชื่นชอบบรรยากาศในการทำกิจกรรมการเรียนรู้	4.57	0.73	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
11. การแข่งขันกับเพื่อนที่ความสามารถใกล้เคียงกันทำให้ฉันไม่กดดัน	4.53	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
12. ฉันชอบการปรึกษากันในกลุ่ม	4.57	0.73	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
13. ฉันคิดว่ากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น	4.53	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
14. ฉันกล้าที่จะถามมากขึ้นเมื่อเพื่อนสอนกันเอง	4.60	0.72	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
15. กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นมีส่วนช่วยในกระบวนการคิดวิเคราะห์	4.53	0.68	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เฉลี่ย	4.56	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

จากตารางที่ 2 พบว่า เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีระดับเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT สูงสุดใน 3 ลำดับแรก คือ ฉันชื่นชอบการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.55$) ฉันชอบการแข่งขันที่เพื่อนมีความสามารถเท่าๆ กัน ($\bar{X} = 4.6$, $SD = 0.62$) ฉันกล้าที่จะถามมากขึ้นเมื่อเพื่อนสอนตัวเอง ($\bar{X} = 4.6$, $SD = 0.72$) ตามลำดับ และต่ำสุดใน 3 ลำดับท้าย คือฉันคิดว่ากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.51$) การแข่งขันกับเพื่อนที่ความสามารถใกล้เคียงกันทำให้ฉันไม่กดดัน ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.51$) และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูจัดขึ้นทำให้ฉันเข้าใจบทเรียนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.57$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่องมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตราตัวสะกด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตราตัวสะกด สูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนสามารถนำข้อมูลหรือหลักการที่ได้ศึกษานั้นไปใช้ในการแก้ปัญหา เพื่อทำความเข้าใจ และให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการนำหลักการนั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ดังที่ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2547) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัย ไว้ว่า เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทฤษฎีหลักการ หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ และสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่หลากหลายได้ ซึ่งสอดคล้องกับเยาว์ประภา สิงห์มหาไชย, อาพันธ์ชนิต เจนจิต และคงรัฐ นวลแปง (2561) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยและนิรนัยที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า 1) ความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยและนิรนัย สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ลำดับของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยและนิรนัย สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่เก่งช่วยผู้เรียนที่อ่อนให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเรียนรู้ แก้ปัญหาร่วมกัน รับผิดชอบงานร่วมกันและยังช่วยเหลือให้เพื่อนสมาชิกให้สามารถเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ของบทเรียน โดยนักเรียนจะได้เรียนรู้หลักเกณฑ์และตัวอย่าง แล้วเข้ากลุ่มที่กำหนดเพื่อฝึกทำแบบฝึกหัดและเรียนรู้ภายในกลุ่ม โดยมีผู้สอนเดินดูความถูกต้องของเนื้อหา จากนั้นเป็นการแข่งขันที่กำหนดสถานการณ์ใหม่หรือคำใหม่ๆ ให้นักเรียนในระดับนั้นๆ ได้ทดสอบ ซึ่งตรงกับทฤษฎีแนวความคิดแบบร่วมมือเทคนิค TGT ของ Slavin (1994) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือประเภทการแข่งขันกลุ่ม หรือ TGT คือเทคนิควิธีการเรียนแบบร่วมมือวิธีหนึ่งที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีการจัดให้

นักเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มย่อย แต่ละกลุ่มมีสมาชิก 4 คน ที่มีระดับความสามารถที่ต่างกัน สมาชิกในกลุ่มจะศึกษาค้นคว้าและทำงานร่วมกัน นักเรียนจะบรรลุเป้าหมายก็ต่อเมื่อเพื่อนร่วมกลุ่มบรรลุถึงเป้าหมายนั้นร่วมกัน นักเรียนจึงมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน กระตุ้น และส่งเสริมการทำงานของเพื่อนในกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จ นักเรียนได้อภิปราย ชักถามซึ่งกันและกัน เพื่อให้เข้าใจบทเรียนหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดีทุกคน ต่อจากนั้นจะมีกิจกรรมการแข่งขันตอบปัญหาเพื่อสะสมคะแนนความสามารถของกลุ่ม โดยนักเรียนแต่ละคนจะเป็นตัวแทนของกลุ่มในการเข้าร่วมแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการกับตัวแทนของกลุ่มอื่นที่มีระดับความสามารถที่ต่างกัน แล้วนำคะแนนที่สมาชิกกลุ่มแต่ละคนทำได้จากการตอบคำถามมารวมกันเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม กลุ่มใดทำคะแนนได้สูงถึงเกณฑ์ที่กำหนดจะได้รับรางวัล ซึ่งสอดคล้องกับรัตน บุตระอุดม (2559) ได้ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน หลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งอาจจะเป็นสาเหตุมาจากการออกแบบข้อสอบที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์จำนวน 20 ข้อได้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหาวิชาที่เรียน และยังพบว่าสอดคล้องกับทีเียวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2553, หน้า 178) ที่กล่าวไว้ว่า แบบสอบผลสัมฤทธิ์ แบบสอบประเภทนี้จะต้องมีความตรงตามเนื้อเรื่อง หมายความว่า เป็นแบบสอบที่สร้างขึ้นโดยครอบคลุมเนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นตัวแทนของสภาพการณ์ต่างๆ อย่างครบถ้วน

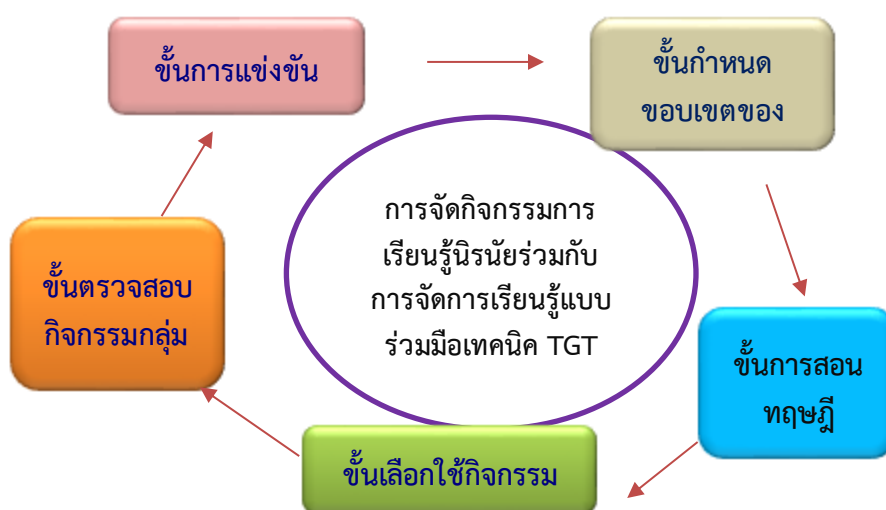
2. เจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.62 มีเจตคติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT เรื่อง มาตราตัวสะกด ค่อนข้างดี คือ องค์ประกอบของเจตคติในด้านความพร้อมกระทำให้เป็นแนวโน้มหรือความพร้อมของบุคคลที่จะปฏิบัติต่อที่หมายของเจตคติ หากมีสิ่งเร้าหรือที่หมายของเจตคติที่เหมาะสมจะเกิดการปฏิบัติ ดังนั้น เมื่อนักเรียนมีปัจจัยแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอกที่เหมาะสมในการเร้าให้เกิดการปฏิบัติ ได้แก่ เพื่อน สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย สถานที่สะดวกในการปฏิบัติ กิจกรรมนั้นหนาแน่น นักเรียนจึงมีการปฏิบัติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ในระดับมาก หรือกล่าวได้ว่าเจตคติต่อการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุรักษ วักดีเพชร (2558) ได้ศึกษาเรื่องผลการใช้ชุดการสอนแบบนิรนัยและอุปนัยร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาเจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบะฮีวิทยาคม ผลการศึกษาพบว่า เจตคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้เรียนรู้ด้วยชุดการสอนแบบนิรนัยและอุปนัยร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ในระดับมากขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวุฒิ จันละมุด (2554) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาและการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT ผลพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาและการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาและการ

จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนที่ได้รับจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ สรุปลงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย “ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT”

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย มีอธิบายดังนี้

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบนิรนัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นกำหนดขอบเขตปัญหา เป็นการสร้างความสนใจของนักเรียน โดยการเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่เรียน เช่น เพลง รูปภาพ วาดภาพ ฯลฯ รวมทั้งเป็นการกำหนดเนื้อหาที่นักเรียนจะต้องเรียนในคาบเรียนนั้นๆ
2. ขั้นการสอนทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ และข้อสรุปที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือกล่าวอีกอย่างคือการสอนทฤษฎี
3. ขั้นใช้กิจกรรมกลุ่ม เป็นการเลือกใช้ทฤษฎี หลักการ กฎ กฎเกณฑ์ ข้อสรุปที่ได้รับการเรียนรู้แล้วมาใช้ รวมทั้งเป็นการเลือกและจัดแบ่งกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมกลุ่มต่อไป
4. ขั้นตรวจสอบกิจกรรมกลุ่ม เป็นการตรวจสอบทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ที่ใช้นั้นว่าถูกต้องหรือไม่ โดยอาจปรึกษาจากครูผู้สอน
5. ขั้นการแข่งขัน เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจแล้ว ผู้สอนเสนอสถานการณ์ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ และนำความรู้มาประยุกต์ใช้ เพื่อทำกิจกรรมกลุ่มพร้อมทั้งเล่นเกมการแข่งขันประเภททีม โดยจะมีขั้นตอนของ

การแบ่งกลุ่มการแข่งขันและวิธีการแข่งขันประเภทกลุ่มอธิบายกำกับไว้ รวมทั้งมีการสรุปผลคะแนนและมอบรางวัลแก่ผู้เรียนที่ชนะการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้กล้าแสดงความคิดเห็น และกล้าแสดงออก

1.2 ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการล่วงหน้าทุกครั้งเพื่อให้ดำเนินกิจกรรมอย่างราบรื่น เช่น การจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น

1.3 ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นให้มีการเสริมแรงตลอดจนให้คำแนะนำเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมออกมา

1.4 เนื่องจากเป็นการทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม นักเรียนจึงชอบและสนุก จึงทำให้เกิดเสียงดังรบกวนห้องข้างเคียง ดังนั้นครูผู้สอนต้องกำกับดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดและอาจจะต้องมีข้อตกลงหรือกติกาขึ้นภายในห้อง

1.5 การให้การเสริมแรง เช่น ให้คำชมเชย ให้รางวัล และอื่นๆ ควรจัดให้เหมาะสมกับนักเรียน เพราะการเสริมแรงบางอย่างอาจไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนมากเท่าที่ควร

1.6 เนื่องจากการเก็บข้อมูลในครั้งนี้เก็บข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดสถานการณ์โควิด 19 (Covid 19) ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลภายใต้ข้อจำกัดการป้องกันตัวจากสถานการณ์ คือ นักเรียนและครูผู้สอนสวมใส่หน้ากากอนามัยและเฟซชีว (หน้ากากใสป้องกันระออง) ตลอดการเรียนและทำกิจกรรม และเวลาทำกิจกรรมกลุ่มยังได้ทำการขยายวงการนั่งรวมกลุ่มให้ที่มีขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อเว้นระยะห่างไม่ให้นักเรียนมีความใกล้ชิดกันจนเกินไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบนัรณัยร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT นี้กับการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบอุปนัย การจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปา STAD เป็นต้น

2.2 ควรมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในกระบวนการกลุ่ม โดยมีการจดบันทึกและเก็บข้อมูลระหว่างการเรียนและนำข้อมูลนั้นมาเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ณัฐภูมิ จันละมุด. (2554). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาและการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). **การสอนภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิตินา แคมณี. (2552). **รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2553). **การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาว์ประภา สิงห์มหาไชย, อาพันธ์ชนิต เจนจิต และคงรัฐ นวลแปง. (2561). ผลการจัดการเรียนรู้แบบอุปนัยและนิรนัย ที่มีต่อความสามารถในการให้เหตุผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องลำดับ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. **วารสารวิจัยรำไพพรรณี**. 147. 147-159.
- รดา วัฒนะนิรันดร์. (2558). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนแบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน เขียนคำอักษรนำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- รัตนา บุตรอุดม. (2559). **ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาถิ่นในชีวิตประจำวัน**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). **การวัดด้านจิตวิทยา**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2544). **การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัชร่า เล่าเรียนดี. (2547). **เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชากร. (2562). **รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนชุมชนบ้านวังพิกุล**. เพชรบูรณ์: โรงเรียนชุมชนบ้านวังพิกุล.
- ศิริรัตน์ วุฒิเทิดสกุล. (2555). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบนิรนัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงสัทอักษร วิชาภาษาจีนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). **การวัดผลการศึกษา**. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

-
- สารสิน เล็กเจริญ. (2554). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนสะกดคำ ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TGT กับการสอนแบบ
ปกติ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2547). 21 วิธีจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- อนุรักษ์ วักดีเพชร. (2558). ผลการใช้ชุดการสอนแบบนิรนัยและอุปนัยร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค
STAD ที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหา เจตคติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ โรงเรียนบะฮีวิทยาคม. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 32.
31-42.
- อุดมสิน อนุมาตย์. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่องการบวก
และการลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้การสอนแบบ
นิรนัย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Slavin. (1994). *Cooperative learning theory research and practice*. Massaxhuestts: A simon
& Schuster.

การใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*

THE USE OF VISUAL THINKING TECHNIQUE TO DEVELOP LEARNING ACHIEVEMENT OF KHUB HO KHLONG PHRAPART TARN THONGDANG OF GRADE 8 STUDENTS

¹อรรถสิทธิ์ บัวพันธ์ Atthasit Buapan ²จิตชไม วิสตุกุล Chidchamai Visuttakul

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

Corresponding Author E-mail: oatatthasit@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่ง ในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 1 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 20 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย จำนวน 4 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ Kolmogorov-Smirnov Test และค่าสถิติ t-test แบบ Dependent กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การคิดเป็นภาพ, วรรณคดีไทย, กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

Abstract

The objectives of this research article were 1) to compare the learning achievement in Khub Ho Khlong Phrapart Tarn Thongdang of grade 8 students before and after learning by using visual thinking techniques; 2) to examine the satisfaction of grade 8 students toward the learning management using visual thinking techniques. Using a cluster random sampling, a sample of 20 grade 8 students of 1 classroom currently attending the second semester of academic year 2020 at a public school in Samut Sakhon province was included in the study. Research instruments consisted of 1) 4 plans of Thai language subject learning management, 2) 30-item test for learning achievement measurement on Khub Ho Khlong Phrapart Tarn Thongdang, and 3) a 5-point scale questionnaires with 10 questions on student satisfaction towards learning management using visual thinking techniques. Data were analyzed using statistics including mean, standard deviation, the Kolmogorov-Smirnov test, and the dependent sample t-test. Results are as follows 1) Students were higher in learning achievement in Khub Ho Khlong Phrapart Tarn Thongdang after the learning by using visual thinking techniques than before, at a statistical significance level of .05; and 2) Students satisfaction toward the learning management with visual thinking techniques at a highest level.

Keywords: Visual Thinking, Thai Literature, Khub Ho Khlong Phrapart Tarn Thongdang

บทนำ

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ใช้ในการประกอบกิจกรรม การดำเนินงาน และการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข อีกทั้งเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีสาระสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การอ่าน 2) การเขียน 3) การฟัง การดู และการพูด 4) หลักการใช้ภาษาไทย และ 5) วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) โดยที่สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมนี้จะป็นสาระที่ผู้เรียนให้ความสำคัญน้อยและขาดแรงจูงใจในการเรียน นักเรียนมีความรู้สึกว่าวรรณคดีคือการท่องจำเพียงอย่างเดียว จำเพื่อนำไปใช้ในการสอบให้ได้ผลการเรียนสูงๆ เท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา หอมพุ่ม (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญของการเรียนวรรณคดีเกิดจากปัจจัยในด้านการเรียนการสอน 2 ปัจจัย คือ จากครูผู้สอนที่ใช้วิธีการสอนที่ไม่ดึงดูดความสนใจ และไม่สอนให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิต รวมไปถึงปัญหาที่เกิดจากผู้เรียนเองที่

คิดว่าวรรณคดีเป็นเรื่องไกลตัว นำมาปรับใช้ในชีวิตไม่ได้ ตลอดจนไม่สามารถจดจำเนื้อหาทั้งหมดในวรรณคดีได้ ทำให้ไม่อยากเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชลธิชา เลิศวิสุทธินันท์ (2563) ที่ผลการวิจัยว่า การสอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นปัญหามายาวนานส่งผลให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ไม่ถูกต้องและครบถ้วน ไม่ได้ฝึกทักษะด้านการเขียนเชิงความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้นในการเรียน จากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนไม่ให้ความสำคัญกับการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมในวิชาภาษาไทยเท่าที่ควร ซึ่งหากได้พิจารณาอย่างละเอียดจะพบว่า โดยพื้นฐานของวรรณคดีถูกประพันธ์ขึ้นเพื่อบันทึกเรื่องราวต่างๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง ไม่เพียงแต่ให้ความบันเทิงแต่ยังมีคติธรรมสอนใจและข้อคิดสอดแทรกอยู่ด้วยจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะหาเทคนิคการสอนให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าและสนใจที่จะเรียนรู้วรรณคดีและวรรณกรรม พบว่า การใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพน่าจะมีเหมาะสมและสามารถช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียนในการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมได้ เพราะเป็นเทคนิคที่ใช้การวาดภาพเพื่อเล่าเรื่องราวแล้วนำมาจัดลำดับเหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบจึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนเข้าใจรายละเอียดต่างๆ ของเรื่องได้อย่างชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพมีหลากหลายวิธี ได้แก่ การวาดเป็นสัญลักษณ์ การวาดเป็นแผนภาพ การวาดเชิงเปรียบเทียบ และการวาดฉากหรือเรื่องราว (ไพฑูริย์ อนันต์เขต, 2561)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ (Visual Thinking) เป็นกระบวนการออกแบบความคิดที่สร้างวิธีคิดรูปแบบใหม่ ทำให้คิดและมองเห็นภาพต่างๆ ได้อย่างชัดเจนขึ้น ง่ายขึ้น และเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ ได้มากขึ้น เนื่องจากเทคนิคการคิดเป็นภาพจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการระดมความคิด สร้างเป็นรูปภาพง่ายๆ ที่ใช้แทนการเล่าเรื่องราวต่างๆ เมื่อผู้เรียนเห็นภาพจะสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องและสรุปความจากสิ่งที่เห็นได้ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนวิชาภาษาไทยที่ดีขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Anamarija Smajdek and Jurij Selan (2016) ที่พบว่า การวาดภาพสื่อความหมายเป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนใช้ความรู้ของตนเองไปเชื่อมโยงกับศิลปะแล้วจินตนาการตีความจากสิ่งที่เห็น เพื่อเรียบเรียงเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบ รวมไปถึงงานวิจัยของวิชชุดา ถาวรกลุชัย (2555) ที่พบว่า การบันทึกความคิดเป็นแผนภาพทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความสัมพันธ์หรือจัดหมวดหมู่ได้อย่างชัดเจนและเป็นระบบ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ง่าย และสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระจึงส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความสูงขึ้นตามไปด้วย

จากการศึกษารายละเอียดของวิชาภาษาไทยพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้คัดเลือกวรรณคดีที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งหมด 8 เรื่อง ซึ่งเรื่องที่น่าสนใจและเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ คือ เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เพราะเป็นวรรณคดีสมัยกรุงศรีอยุธยา ใช้ภาษาไม่ยากเกินไป มีคำศัพท์ยากง่ายคละกั้นในแต่ละบท เหมาะสมในการสร้างพื้นฐานในการเรียนวรรณคดีให้ผู้เรียน โดยการใช้วาดภาพฉากหรือเรื่องราว เพื่อสรุปความจากบทประพันธ์ในแต่ละบทแทนการอธิบายแบบปกติทั่วไป เป็นการส่งเสริมทักษะทางด้านการคิดและจินตนาการของนักเรียน ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญที่จะใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ (Visual Thinking) มาใช้เพื่อช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ในเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้งานวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ หรือเป็นแม่แบบสำหรับการนำไปใช้ในวิชาอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนรัฐบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 540 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 20 คน จากจำนวนเต็ม 44 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม อนึ่ง จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนมีนโยบายให้แบ่งนักเรียน 1 ห้องเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม และสลับวันเรียน จึงทำให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่างได้ครึ่งห้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ได้แก่

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง ใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวม 8 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์

- 2.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยตีค่าเป็นคะแนน 30 คะแนน

- 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ จำนวน 10 ข้อ ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อที่ใช้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ มีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือวิจัยที่ 2.1-2.3 ได้ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและภาษาไทย จำนวน 3 คน โดยใช้การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าสอดคล้องของแต่ละรายข้ออยู่ที่ 0.67-1.00 สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ 2.2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบฯ ปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.55-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.35 และมีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.72 สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ เนื้อหารายละเอียดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในการวิจัยครั้งนี้กับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ฉบับก่อนเรียน แล้วดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์ เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่อง

ภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ฉบับหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจฯ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เปรียบเทียบผลด้วยวิธีการทางสถิติ อภิปรายและสรุปผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) วิเคราะห์ผลต่างคะแนน และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้สถิติด้วย Kolmogorov-Smirnov Test และทดสอบค่าที่ t-test แบบ Dependent กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว

5.2 การวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ โดยคำนวณหาค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และแปลผลคะแนนความพึงพอใจ

6. การรับรองจริยธรรมในคน งานวิจัยเรื่องนี้ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบตามมาตรฐานการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในคน สำนักงานจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต ดังการยกเว้นการรับรองเลขที่ DPE. NO. RSUERB2021-017

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้เรื่องภาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังในตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้สถิติที่ (t-test) ด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov Test

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
N		20	20
	Mean	11.3000	24.2500
Normal Parameters ^{a,b}	Std.	2.86724	2.44680
	Deviation		
Most Extreme Differences	Absolute	.096	.119
	Positive	.075	.108
	Negative	-.096	-.119
Kolmogorov-Smirnov Z		.431	.534
Asymp. Sig. (2-tailed)		.992	.938

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียน มีการกระจายของข้อมูลเป็นแบบโค้งปกติ ซึ่งดูได้จาก Sig. ที่มากกว่า .05 เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติ t-test ไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการทดสอบค่า t-test แบบ Dependent กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 คะแนนก่อนเรียน	11.3000	20	2.86724	.64113
คะแนนหลังเรียน	24.2500	20	2.44680	.54712

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 คะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน	20	.881	.000

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
คะแนน ก่อนเรียน Pair 1 และ คะแนน หลังเรียน	- 12.95000	1.35627	.30327	-13.58475	-12.31525	- 42.701	19	.000

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่า Sig. = .000 แสดงว่า นักเรียนที่ได้เรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ มีคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57, S.D.=0.09)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลปรากฏว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด 1 ข้อ คือ ข้อที่ 4 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรองลงมาเท่ากัน 2 ข้อ คือ ข้อที่ 7 รูปวาดที่ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้มีประโยชน์และเข้าใจง่าย และข้อที่ 8 นักเรียนรู้สึกสนุกกับการวาดในสิ่งที่ตนเองคิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 1 นักเรียนเข้าใจความเป็นมา ประวัติผู้ประพันธ์ ลักษณะของคำประพันธ์อย่างละเอียด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำประเด็นที่ค้นพบจากผลการวิจัยมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งต่อไปนี้

1. การใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดงหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน จากการเพิ่มขึ้นของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนเป็นรายบุคคล คิดเป็นร้อยละ 100 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ สามารถอภิปรายได้ว่าการใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนมีกระบวนการคิดและเสริมสร้างความจำเนื้อหาต่างๆ ภายในเรื่องได้ดี ถือว่าเป็นเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Anamarija Smajdek and Jurij Selan (2016) ที่พบว่า การวาดภาพเพื่อใช้สื่อความหมายแทนคำพูด หรือตัวอักษร สามารถทำให้นักเรียนจดจำและเข้าใจเนื้อหาในวิชาต่างๆ ได้ จึงมีประโยชน์ต่อกระบวนการคิดและจินตนาการของนักเรียน นอกจากนี้ การวาดภาพเพื่ออธิบายความหมายของบทประพันธ์แต่ละบทในเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง โดยนำภาพวาดแต่ละภาพมาร้อยเรียงเป็นแผนผังไปตามลำดับเหตุการณ์ต่างๆ ของเรื่อง มีส่วนช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น สามารถอธิบายได้ว่าบทประพันธ์แต่ละบทสื่อถึงเหตุการณ์ใดบ้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของสมทรง อาจล่อ (2554) ที่พบว่า การใช้ภาพเพื่อเขียนอธิบายเป็นแผนผังความคิดส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน สามารถวิเคราะห์สาระสำคัญซึ่งเป็นองค์ประกอบต่างๆ ของภาพและเขียนอธิบายความรู้ที่มีต่อภาพนั้นได้

คำอธิบายในข้างต้นจึงเป็นเหตุผลให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปภาพสร้างเป็นแผนผังความคิด มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการอธิบายเรื่องราวต่างๆ ที่นักเรียนไม่เข้าใจ เพื่อกระตุ้นจินตนาการของนักเรียนให้เกิดมโนภาพเหตุการณ์ต่างๆ ภายในเรื่องได้ตรงตามความหมายของบทประพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Anna Buram and Andrey Filyukov (2015) ที่พบว่า แผนผังความคิดเป็นวิธีการที่ช่วยให้เข้าใจข้อมูลจำนวนมากได้ โดยสามารถเชื่อมโยงรายละเอียดทั้งหมดเข้าด้วยกันช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่กำลังเรียนรู้ อีกทั้งเทคนิคการคิดเป็นภาพยังช่วยเพิ่มพูนความสามารถในการจับใจความและสรุปความจากบทประพันธ์แต่ละบท โดยจัดทำแผนผังความคิดที่นำภาพวาดแต่ละภาพมาเรียบเรียงขึ้นอย่างเป็นระบบแทนการเขียนบรรยาย ช่วยให้นักเรียนจับใจความสำคัญของแต่ละบทได้ และนำมาสรุปใจความหลักของเรื่องได้เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการจดจำได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ บุญรินทร์ (2553) ที่พบว่า การนำแผนผังความคิดมาใช้ในการจับใจความของเรื่อง โดยเขียนความคิดหรือข้อเท็จจริงเป็นแผนภาพ จะทำให้จดจำเรื่องราวต่างๆ ได้ง่ายขึ้นกว่าการอ่านหนังสือหลายๆ ครั้ง หรือจากการพูดบรรยายเพียงอย่างเดียว ดังนั้น การใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพในการจัดการเรียนรู้เรื่องกาพย์ห่อโคลง

ประพาสธารทองแดงจึงมีความเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียน เนื่องจากเป็นเทคนิคที่สามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ด้านความสามารถในการจับใจความและสรุปความของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ เพราะทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายของบทประพันธ์แต่ละบทจากการนำภาพวาดมาเรียงร้อยเรื่องราวต่างๆ ตามลำดับเหตุการณ์ และสร้างเป็นแผนผังความคิดที่สัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ยุ่งยากหรือซับซ้อน และสามารถสื่อความหมายของบทประพันธ์แต่ละบทออกมาได้อย่างชัดเจน

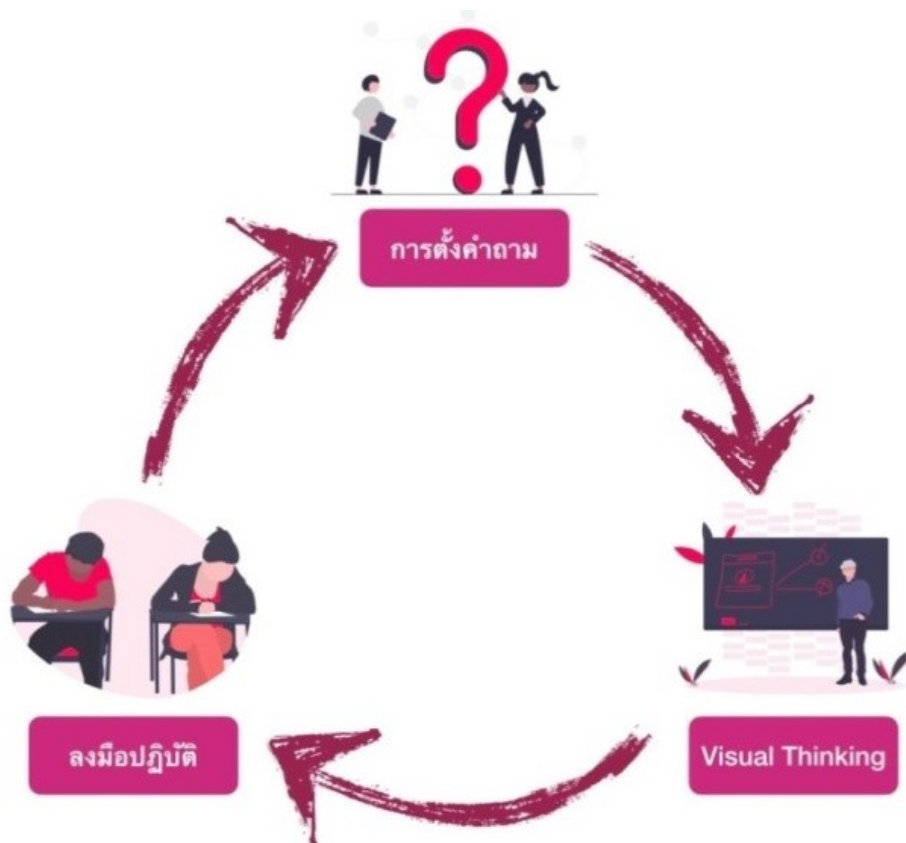
2. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57, S.D.=0.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อผลปรากฏว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 1 ข้อ คือ ข้อที่ 4 กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.85 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรองลงมาเท่ากัน 2 ข้อ คือ ข้อที่ 7 รูปวาดที่ใช้เป็นสื่อการเรียนมีประโยชน์และเข้าใจง่าย และข้อที่ 8 นักเรียนรู้สึกสนุกกับการวาดในสิ่งที่ตนเองคิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.80 ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า การใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพโดยนำแผนผังความคิดมาสร้างเป็นแผนภาพเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ เข้าด้วยกัน มีส่วนช่วยให้นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของบทประพันธ์แต่ละบทได้ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในการวาดภาพเพื่ออธิบายความหมายของบทประพันธ์แต่ละบทได้อย่างถูกต้อง ทำให้การเรียนรู้วิชาภาษาไทยไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ และมีความสุขในการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพิน พรหม (2555) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิด เพราะทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระตามความสามารถของแต่ละบุคคล ตลอดจนมีบรรยากาศในการเรียนที่สนุกสนานและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลักขณา โททอง (2561) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะ เพราะทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน มีความรับผิดชอบ และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนวางแผนและมีการทำงานอย่างเป็นระบบอีกด้วย นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดจากรายการประเมินทั้งหมด คือ 4.25 ในข้อที่ 1 นักเรียนเข้าใจความเป็นมาประวัติผู้ประพันธ์ ลักษณะของคำประพันธ์อย่างละเอียด ซึ่งอาจเป็นเพราะครูผู้สอนให้นักเรียนศึกษาข้อมูลในส่วนนี้ด้วยตนเองจากหนังสือแบบเรียน โดยให้จับใจความและสรุปความจากการอ่านให้ครูผู้สอนฟัง แต่นักเรียนบางคนอาจจะมีทักษะในด้านการจับใจความที่ไม่มากนักจึงสรุปความออกมาได้ไม่ดีเท่าที่ควรส่งผลให้คะแนนความพึงพอใจในข้อที่ 1 มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปผลได้ว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ เพราะสามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ออกมาได้อย่างหลากหลายทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกและมีความสุขกับสิ่งที่วาดตามจินตนาการของตนเอง เพื่ออธิบายหรือถ่ายทอดความเข้าใจของตนเองได้ แต่ด้านเนื้อหากลับได้ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจจะยังไม่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนมากเท่าที่ควร สังเกตจากคะแนนความพึงพอใจที่น้อยกว่าด้านอื่นๆ อย่างไรก็ตามคะแนนที่ได้ก็อยู่ในระดับเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้การวาดรูปเป็นแผนภาพมาเรียบเรียงเรื่องราวต่างๆ ในวรรณคดีเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง ส่งผลให้นักเรียนเกิดภาพจำเป็นเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งช่วยให้นักเรียนจดจำได้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ การวาดรูปยังช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยเสริมสร้างจินตนาการของนักเรียนได้อีกด้วย ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบทำซ้ำ

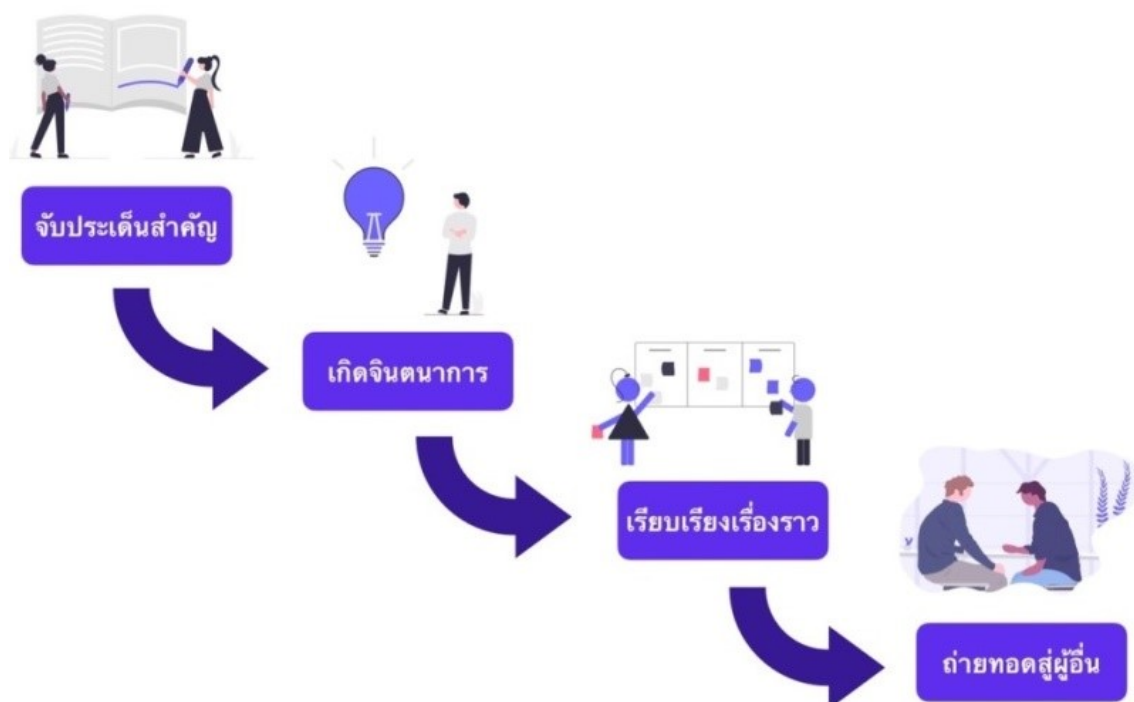
จากภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพมี 3 ขั้นตอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 การกระตุ้นความคิด ครูกำหนดคำถาม ให้นักเรียนแต่ละคนได้คิดคำตอบด้วยตนเอง โดยเป็นคำถามแบบปลายเปิด ให้อเวลาในการคิดเพียงเล็กน้อย
2. ขั้นที่ 2 เทคนิคการคิดเป็นภาพ (Visual Thinking) ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้การวาดรูปอธิบายเรื่องกาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง เพื่อเรียบเรียงเรื่องราวต่าง ๆ ของบทประพันธ์แต่ละบท จากหนังสือแบบเรียนรายวิชาภาษาไทย วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. ขั้นที่ 3 การลงมือทำ ครูผู้สอนให้นักเรียนทุกคนวาดรูปง่าย ๆ เพื่ออธิบายความหมายของบทประพันธ์ที่ตนได้รับมอบหมาย โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีอิสระในการวาดรูปตามจินตนาการของตนเอง แต่ต้อง

เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับบทประพันธ์ที่ได้รับ จากนั้นให้นักเรียนออกมาอธิบายรูปวาดของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ที่ตนเองได้รับ

จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ นอกจากจะช่วยให้ครูผู้สอนอธิบายเรื่องราวที่เข้าใจยากให้เข้าใจได้ง่ายแล้ว ยังส่งผลให้นักเรียนได้รับทักษะต่างๆ เป็นลำดับขั้น ซึ่งเป็นส่งเสริมความรู้ความสามารถของนักเรียน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ขั้นบันไดแห่งการเรียนรู้

จากภาพที่ 2 ทักษะต่างๆ ที่นักเรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ มี 4 ขั้นตอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การจับประเด็นสำคัญ เทคนิคการคิดเป็นภาพทำให้นักเรียนสามารถจับประเด็นสำคัญหรือใจความสำคัญของเรื่องได้ เพราะภาพวาดทำให้นักเรียนมองเห็นเรื่องราวทั้งหมดอย่างเป็นระบบจึงช่วยให้นักเรียนสามารถสรุปความได้อย่างครบถ้วน
2. การสร้างจินตนาการ การวาดภาพจะช่วยส่งเสริมและสร้างสรรค์จินตนาการของนักเรียน เพราะเทคนิคการคิดเป็นภาพไม่ได้กำหนดรูปแบบว่าจะต้องวาดรูปออกมาอย่างไร ขอเพียงแค่วาดออกมาแล้วทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าใจได้อย่างตรงกัน
3. การเรียบเรียงเรื่องราว รูปภาพมีส่วนช่วยในเรื่องของการเสริมสร้างความจำและความเข้าใจ การวาดรูปออกมาเป็นแผนภาพ จึงช่วยให้นักเรียนลำดับเรื่องราวและเรียบเรียงออกมาได้อย่างเป็นระบบ
4. การถ่ายทอดสู่ผู้อื่น เมื่อนักเรียนมีความรู้และความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ แล้ว จะช่วยให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความรู้ของตนเองไปสู่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่น เข้ากับเวลา สถานการณ์ และความเหมาะสมกับผู้เรียนได้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ และประโยชน์สูงสุด แก่ตัวนักเรียน

1.2 ครูผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนต่างๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างละเอียดเพื่อให้ นักเรียนทุกคนเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ครูผู้สอนต้องการ

1.3 ครูผู้สอนมีตัวอย่างการวาดภาพให้นักเรียนใช้เป็นแนวทางในการวาดภาพ เพื่อสร้างความ เข้าใจที่ตรงกันระหว่างครูและนักเรียน

1.4 ครูผู้สอนควรสื่อสารด้วยภาษาที่เข้าใจได้ง่ายในการอธิบายประกอบภาพวาดแต่ละภาพ เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เพื่อให้ นักเรียนทุกคนสามารถเข้าใจ ความหมายของบทประพันธ์แต่ละบทได้อย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจำและความเข้าใจเนื้อหาของวรรณคดีเรื่อง ภาพยี่ห่อโคลงประพาสธารทองแดง

2.2 การวิจัยเรื่องการใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอื่นๆ ใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.3 การวิจัยเรื่องการใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความและสรุปความ ในรายวิชาอื่นๆ นอกเหนือไปจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.4 การวิจัยเรื่องการใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพร่วมกับการใช้เทคนิคหรือทฤษฎีการเรียนรู้ อื่นๆ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.5 การวิจัยเรื่องการใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพกับนักเรียนที่มีความชอบในวิธีการเรียนรู้ที่ ต่างกัน เพื่อทดสอบความแตกต่างของนักเรียนในการตอบสนองต่อการใช้เทคนิคการคิดเป็นภาพ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชลธิชา เลิศวิสุทธินันท์. (2562). **การพัฒนาความสามารถในการแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพโดย ใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับเกม KAHOOT ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรังสิต.

ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2558). **การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้วิธีสัจสี่เพื่อส่งเสริม ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการแก้ไขปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ทิพวรรณ บุญรินทร์. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ อนันต์ทเขต. (2561). Visual Thinking คืออะไร. แหล่งที่มา <https://celt.li.kmutt.ac.th/km/index.php/what-is-visual-thinking/> สืบค้นเมื่อ 1 ธ.ค. 2563.
- ลักขณา โททอง. (2561). การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดประกอบแบบฝึกทักษะ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิชุดา ถาวรกลปชัย. (2555). ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมทรง อางล่อ. (2554). การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ และเขียนสื่อความด้วยภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดกิจกรรมด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิดกับกลุ่มร่วมมือที่ใช้คำถำนำ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรพิน พรหม. (2555). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Smajdek, A., & Selan, J. (2016). The Impact of Active Visualisation of High School Students on the Ability to Memorise Verbal Definitions. University of Ljubljana.
- Buran, A., & Filyukov, A. (2015). Mind Mapping Technique in Language Learning. Tomsk Polytechnic University.

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย
ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล^{*}
THE PRIORITY NEEDS OF ACADEMIC MANAGEMENT OF SECONDARY SCHOOLS
IN LOEI PROVINCE BASED ON THE CONCEPT OF PERSONALIZED LEARNING

¹ณัฐพงษ์ เกรียงไกรวงษ์ Nattaphong Kriangkrai Wong

²นันทรัตน์ เจริญกุล Nantarat Charoenkul

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Nattaphong.chula@loeipit.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล และ 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล โดยมีประชากร ได้แก่ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ขึ้นไปของจังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเลยพิทยาคม โรงเรียนเชียงคาน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เลย และโรงเรียนศรีสงครามวิทยา ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 32 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล มีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร และการวัดและประเมินผล ส่วนผลการจัดลำดับค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ การวัดและประเมินผล รองลงมา คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การบริหารวิชาการ, การเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the actual state and the desirable state of academic management of secondary schools in Loei province based on the concept of personalized learning and 2) to analyze the priority needs of academic management of secondary schools in Loei province based on the concept of personalized learning. The population of the research were 4 secondary schools in Loei province consisted of Loeipittayakom school Chiangkhan school Princess Chulabhorn Science High School Loei and Srisongkram school. The Informants consisted of 32 people using the tables of Krejcie and Morgan. The research instrument in this study was the 5 - point rating scaled questionnaire of the actual state and the desirable state of academic management of secondary schools in Loei province based on the concept of personalized learning. The data were analyzed by frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and modified priority needs index. The research findings indicated that, overall, the actual state was at the middle level and was sorted from the highest to the lowest as follows: the development of media innovation and educational technology, the curriculum development respectively, the learning process development and the measurement and evaluation. The desirable state was, overall, at the high level and was sorted from the highest to the lowest as follows: the learning process development, the development of media innovation and educational technology, the curriculum development respectively and the measurement and evaluation. The result of priority need analysis turned out that the first priority need fell on the measurement and evaluation, followed by the learning process development, curriculum development and development of media innovation and educational technology, respectively.

Keywords: Priority Needs, Academic Management, Personalized Learning

บทนำ

ในโลกปัจจุบันที่การเรียนรู้ไม่ถูกจำกัดอยู่ในเฉพาะห้องเรียนอีกต่อไป มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology) เป็นอย่างมาก ทำให้การเรียนรู้ในปัจจุบันมีความ แตกต่างไปจากการเรียนรู้แบบเดิมในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัล ยังไม่เจริญก้าวหน้ามากนักซึ่งยังไม่มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือมีแต่ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่หรือการเข้าถึงทำได้ลำบาก ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้ของผู้เรียนจึงมีความหลากหลายมากขึ้น โดยได้ขยายวงกว้างไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-learning) ผ่านการอ่านหนังสือตำราต่างๆ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเรียนรู้ ที่ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนได้มากขึ้น ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล ได้มีการพัฒนา มาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบันความรู้ไม่ได้อยู่กับครูหรือในหนังสือ ตำราที่พิมพ์ออกมาเป็นเล่มๆ เท่านั้น แต่ความรู้ได้ถูกนำเสนอไว้ ในโลกออนไลน์มากขึ้นจนเกือบจะเรียกได้ว่า “ไม่มีความรู้ใดที่ไม่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต” ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้เหล่านั้นได้ด้วยตนเองตามความ สนใจ อีกทั้งยังใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะต่างๆ ด้วยตนเองผ่านวิธีการ

เรียนรู้ที่หลากหลายทั้งการเรียนรู้ แบบออนไลน์และการเรียนรู้แบบดั้งเดิม เช่น การเรียนรู้กับผู้สอน การเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือตำรา (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2561) และการจัดการเรียนรู้แบบขนาดเดียวเหมาะสำหรับทุกคน (One size fit all) อาจไม่ตอบโจทย์การศึกษาที่หลากหลายที่ผู้เรียนจะค้นพบศักยภาพของตนเอง การจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เข้าใจธรรมชาติ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน (UNESCO, 2017)

การเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลเป็นแนวคิดหนึ่งที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกการสะท้อนผลจนรู้วิธีเรียนแล้วขับเคลื่อนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้สะท้อนผลการกำหนดเป้าหมายวางแผน ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Bray and McClaskey, 2015) เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองตามความชอบ ความถนัดซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางด้านการศึกษาและการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต

สถานศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนานักเรียน และ การบริหารวิชาการถือเป็นงานที่มุ่งสู่นักเรียนโดยตรง ซึ่งจะทำให้สถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของการศึกษา การพัฒนาการเรียนการสอน จึงเป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาและผู้บริหารที่จะต้องสามารถบริหารจัดการ ดำเนินการกำหนดนโยบาย วางแผน พัฒนาการเรียนการสอน จัดหา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมถึงการวัดและประเมินผลเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550) ทั้งนี้ ในการจัดการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเชื่อมั่นว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เสมอ จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามความต้องการและเติมเต็มตามศักยภาพซึ่งสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ประกอบกับนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2564 ที่มุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยส่งเสริมการพัฒนารอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายและแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่ เน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โรงเรียน และผู้เรียน หลักสูตรการเรียนรู้ออนไลน์ พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และใช้ดิจิทัลเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ดำเนินการจัดการศึกษาภายใต้ต้นสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ขึ้นไปมีจำนวน 4 โรงเรียน คือ โรงเรียนเลยพิทยาคม โรงเรียนเชียงคาน โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย เลย และโรงเรียนศรีสงครามวิทยา เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษามีห้องเรียนแผนการเรียนที่ส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษา ศิลปะ และเทคโนโลยี ทั้งนี้ประเด็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานที่ปรากฏการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ต่าง ๆ แต่ยังไม่ปรากฏจุดเน้นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล รวมไปถึงการรายงานสารสนเทศ ในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ยังพบเฉพาะการรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน

(O-NET) เพื่อสะท้อนความสำเร็จทางการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู, 2563)

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล เพื่อเป็นตัวอย่างแนวทางในการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษาทั้งผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และที่สำคัญที่สุดคือผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวนักเรียน และผู้รับบริการ ทั้งนี้ นับว่าเป็นการเตรียมความพร้อมรับมือสู่การเปลี่ยนแปลงของการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ต่อไปอันจะเกิดขึ้นภายในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและผู้ให้ข้อมูล 1) ประชากร คือ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู จำนวน 4 โรงเรียน 2) ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครู ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู จำนวน 124 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 1) ผู้วิจัยจัดทำเอกสารขออนุมัติหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย 2) ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นประชากรในการวิจัย โดยกำหนดวันและเวลาในการเก็บ แบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100 3) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ และ ค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ด้วยค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น หรือ Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified} = (I - D / D)$

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล

การเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล							ลำดับ ดัชนี ความ ต้องการ จำเป็น
การบริหารวิชาการ	ประเด็น	1. การกำหนดเส้นทาง การเรียนรู้ของตนเอง	2. การกำหนดและจัดรูปแบบ และวิธีการเรียนรู้	3. การจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น	เฉลี่ยรวม	แปลผล	
1. การพัฒนา หลักสูตร	D	2.565	2.786	2.843	2.731	ปานกลาง	3
	I	4.452	4.331	4.310	4.364	มาก	
	$PNI_{modified}$	0.763	0.557	0.516	0.612		
2. การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	D	2.739	2.742	2.672	2.718		2
	I	4.626	4.341	4.349	4.439	ปานกลาง	
	$PNI_{modified}$	0.691	0.589	0.633	0.638	มาก	
3. การวัดและ ประเมินผล	D	2.672	2.653	2.766	2.697	ปานกลาง	1
	I	4.500	4.315	4.438	4.418	มาก	
	$PNI_{modified}$	0.701	0.635	0.613	0.650		
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการ ศึกษา	D	2.746	2.835	2.754	2.778	ปานกลาง	4
	I	4.597	4.141	4.371	4.370	มาก	
	$PNI_{modified}$	0.682	0.467	0.608	0.585		
เฉลี่ยรวม	D	2.681	2.754	2.759	2.731		
	I	4.544	4.282	4.367	4.398		
	$PNI_{modified}$	0.709	0.562	0.593			

หมายเหตุ: D = Degree of Success (สภาพปัจจุบัน) I = Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.731) เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ พบว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.778) โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการกำหนดและจัดรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น (ค่าเฉลี่ย = 2.835) รองลงมาคือ การพัฒนาหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 2.731) โดยการพัฒนาหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น (ค่าเฉลี่ย = 2.843) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย = 2.718) โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการกำหนดและจัดรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น (ค่าเฉลี่ย = 2.742) และการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 2.697) โดยการวัดและประเมินผล ด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น (ค่าเฉลี่ย = 2.766)

สภาพที่พึงประสงค์ของการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.398) เมื่อ พิจารณาตามองค์ประกอบของการบริหารวิชาการ พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.439) โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.626) รองลงมา คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา (ค่าเฉลี่ย = 4.370) โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น (ค่าเฉลี่ย = 4.597) การพัฒนาหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย = 4.364) โดยการพัฒนาหลักสูตร ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น (ค่าเฉลี่ย = 4.452) และการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.418) โดยการวัดและประเมินผล ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น (ค่าเฉลี่ย = 4.500)

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ลำดับที่ 1 คือ การวัดและประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.650$) โดยการวัดและประเมินผล ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ($PNI_{modified} = 0.701$) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.638$) โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ($PNI_{modified} = 0.691$) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{modified} = 0.612$) โดยการพัฒนาหลักสูตร ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ($PNI_{modified} = 0.763$) และความต้องการจำเป็นลำดับที่ 4 คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ($PNI_{modified} = 0.585$) โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ($PNI_{modified} = 0.682$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล

สภาพปัจจุบันของการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการกำหนดและจัดรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนใส่ใจกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นลำดับแรก และให้ความสำคัญกับการกำหนดและจัดรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2561) ที่กล่าวว่า ความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งปัจจุบันความรู้ไม่ได้อยู่กับครูหรือในหนังสือตำราที่พิมพ์ออกมาเป็นเล่มๆ เท่านั้น แต่ความรู้ได้ถูกนำเสนอไว้ในโลกออนไลน์มากขึ้นจนเกือบจะเรียกได้ว่า “ไม่มีความรู้ใดที่ไม่มีอยู่ในอินเทอร์เน็ต” ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้เหล่านั้นได้ด้วยตนเองตามความ สนใจ อีกทั้งยังใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะต่างๆ ด้วยตนเองผ่านวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งการเรียนรู้ แบบออนไลน์และการเรียนรู้แบบดั้งเดิม เช่น การเรียนรู้กับผู้สอน การเรียนรู้ด้วยตนเองจากหนังสือตำรา สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564) ที่กล่าวว่า แนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์จะต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากลและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ยกย่องคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่ง เรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต และ UNESCO (2017) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้แบบขนาดเดียวเหมาะสมสำหรับทุกคน (One size fit all) อาจไม่ตอบโจทย์การศึกษาที่หลากหลายที่ผู้เรียนจะค้นพบศักยภาพของตนเอง การจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เข้าใจธรรมชาติ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการพัฒนาระบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนต้องการให้มีการดำเนินงานด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง ด้วยการวิเคราะห์จากความสนใจ ความถนัด และความพร้อมของผู้เรียน สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2561) ที่กล่าวว่า การออกแบบเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองต้องได้มาจากการวิเคราะห์ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนกำหนดช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยผู้เรียนเลือกรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง ทั้งนี้ ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้และสะท้อนคิดของตนเองได้ สอดคล้องกับ Jiji Tharayil (2018) ที่กล่าวว่า การกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองต้องกำหนดเส้นทางที่เอื้อต่อการก้าวไปสู่เป้าหมาย โดยวิเคราะห์จากตามความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก โดยผู้เรียนสามารถควบคุมและรับผิดชอบเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองจากการกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดขอบเขตด้านเวลา กำหนดรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การกำหนดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ การกำหนดขอบเขตบทบาทของผู้ช่วยเหลือและ

การกำหนดวิธีการตรวจสอบ และสะท้อนคิดของตนเอง และสอดคล้องกับ Christopher Pappas (2015) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่เป็นต่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลต้องมาจากการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองที่เป็นเส้นทางการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถกำหนดได้ด้วยตัวเอง โดยวิเคราะห์จากความชอบ ความสนใจ และความถนัด เพื่อดำเนินการตามลำดับกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ โดยกำหนดสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ของตนเอง กำหนดรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน กำหนดวิธีการตรวจสอบและสะท้อนคิดของตนเองและกำหนดขอบเขตบทบาทของผู้ช่วยเหลือ

2. ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ลำดับที่ 1 คือ การวัดและประเมินผล สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผล ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น ดังนั้น การวัดและประเมินผลที่จะเอื้อต่อการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง จึงเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะจะทำให้ผู้เรียนได้มองเห็นเป้าหมายในการเรียนรู้ของตนเอง สอดคล้องกับวิชย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา (2561) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนจึงมีความหลากหลายมากขึ้น โดยได้ขยายวงกว้างไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง (self-learning) ผ่านการอ่านหนังสือ ตำราต่าง ๆ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียนได้มากขึ้น ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและวิธีการเรียนรู้ของตนเองใช้นัยในตนเอง (self-discipline) เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำกับควบคุมตนเองให้ใช้ความมุ่งมั่นพยายามในการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ มีความยืดหยุ่นในวิธีการและเป้าหมายของการเรียนรู้ คือ ความสุขของผู้เรียน ผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงลึก (deep learning) ผู้เรียนเลือกวิธีการ เรียนรู้ที่ดีที่สุดสำหรับตนเองอย่างสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ นอกจากนี้ ผู้เรียนแต่ละคนสามารถกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้เป็นของตนเองได้ตามระดับความสามารถของตนเองและยังคงสามารถยกระดับเป้าหมายให้สูงขึ้นได้อีกด้วย โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ช (coach) ให้กับผู้เรียน โดยการสร้างแรงจูงใจให้คำชี้แนะ ให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดดีๆ กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนใช้ศักยภาพของตนเองในการเรียนรู้ให้มากที่สุด สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองตามความชอบความถนัดซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาและการเลือกประกอบอาชีพในอนาคต ทั้งนี้ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนสอนที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลให้แก่ผู้เรียนยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษาภายใต้ 6 ยุทธศาสตร์หลักที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในส่วนยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนาากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เป้าหมายที่ 2.1 กำลังคนมีทักษะที่สำคัญจำเป็นและมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ยังไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองของผู้เรียนที่มากพอเนื่องจาก การจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่หลากหลายและไม่เอื้อต่อความพร้อมในการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับ UNESCO (2017) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบขนาดเดียวเหมาะสำหรับทุกคน (One size fit all) อาจไม่ตอบโจทย์การศึกษาที่หลากหลายที่ผู้เรียนจะค้นพบศักยภาพของตนเองการจัดการเรียนรู้ที่ดี

และเหมาะสมสำหรับผู้เรียนจะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เข้าใจธรรมชาติ ความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(2564) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงของโลกที่ต้องเตรียมพร้อมรับมือกับวิถีการเรียนรู้ที่หลากหลายของมนุษย์ที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด แนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์จะต้องให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากลและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การพัฒนาหลักสูตร โดยการพัฒนหลักสูตร ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ยังต้องการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่จะสอดคล้องกับการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองของผู้เรียน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับปริญา ปริพฐ และรูปทอง กว้างสวัสดิ์ (2561) ที่ได้กล่าวไว้ว่า หน่วยงานทางการศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนานวัตกรรมทางด้านหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแนวทางใหม่ๆ จัดหาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนผ่านรูปแบบการวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ทั้งนี้เอกสารการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลพบว่าพฤติกรรมผลการเรียนรู้ของตนเองเพิ่มขึ้นและตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้และประโยชน์จากการปฏิบัติการงานได้ชัดเจน ตรงประเด็น และให้เหตุผลประกอบด้วย

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 4 คือ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง มีความต้องการจำเป็นสูงกว่าด้านอื่น สะท้อนให้เห็นว่า โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย มีความต้องการที่จะพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ผู้เรียนได้ค้นหาตนเอง สามารถวางแผนเป้าหมายกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อที่ผู้เรียนจะสามารถเลือกรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง สอดคล้องกับปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2562) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนอย่างเป็นระบบโดยมีขั้นตอนการดำเนินการที่ต่อเนื่องเพื่อปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น สร้างหลักสูตรใหม่ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยจุดมุ่งหมายคือผู้เรียนสามารถกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองได้ กำหนดขอบเขตด้านเวลาที่เหมาะสมสำหรับตนเอง กำหนดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้และกำหนดวิธีการตรวจสอบสะท้อนคิดของตนเองของตนเองได้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย ตามแนวคิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ จังหวัดเลย มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับ การวัดและประเมินผล ด้านการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง โดยการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองนั้นเป็นเรื่องแรกของการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ที่จะต้องกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากความชอบ ความถนัดของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างและความพร้อมที่ไม่เหมือนกัน อีกทั้งจำเป็นต้องมีการวัด

และประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทีู่กกำหนดไว้ เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนที่มีความชอบ ความถนัด และความสนใจที่แตกต่างกัน สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย อธิบายได้ดังนี้

การกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง จากการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคล ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน โดยขั้นตอนแรก เป็นขั้นของการวิเคราะห์ธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งเป็นขั้นที่จำเป็นต้องอาศัยการเก็บข้อมูลของผู้เรียนที่จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ว่ามีความชอบ ความถนัด และความต้องการในการเรียนรู้แบบใด โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนกำหนดช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนทำงานร่วมกันกับผู้เรียน โดย การกำหนดช่องทางการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนเป็นผู้กำหนดให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การฟัง การอ่าน หรือการดูวิดีโอ โดยออกแบบวิธีการเรียนรู้ตามเส้นทางการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตนเอง เช่น การเรียนรู้จากแหล่งออนไลน์ การเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรม การเลือกใช้แอปพลิเคชัน สื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยีประกอบการเรียนรู้

ขั้นตอนผู้เรียนเลือกรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง เลือกรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เช่น รูปแบบห้องเรียนพลิกกลับ รูปแบบโครงงาน หรือรูปแบบอื่นๆ ที่เอื้อต่อบริบทการจัดการเรียนรู้ โดยผู้สอนคอยให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวก

ขั้นตอนผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนจำเป็นต้องนำเอาเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายมาจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์เลือกเอาเทคนิคหรือวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียน

ขั้นตอน ผู้เรียน วัด ประเมินผลการเรียนรู้และสะท้อนคิดของตนเอง เป็นขั้นตอนสำคัญในการสรุปองค์ความรู้ ทั้งความรู้ วิธีการเรียนรู้ รูปแบบการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ และเป้าหมายในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ ต่อไป

หากผลการประเมินเป็นที่น่าพอใจ การเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ ต่อไปจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง แต่หากผลการประเมินไม่เป็นที่น่าพอใจ ให้กลับไปทบทวนขั้นตอนแรกเริ่มเพื่อทำความเข้าใจและกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเอง ร่วมกันระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดนโยบายในการให้สถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาการวัดและประเมินผล ควรมีวิธีการที่หลากหลาย และครอบคลุมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลของผู้เรียน รวมถึงแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลของผู้เรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าประเด็นดังกล่าวมีความต้องการจำเป็นสูงสุด

1.2 ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และควรส่งเสริมให้มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ โรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ โดยเริ่มตั้งแต่การวัดและประเมินผล รวมถึงแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลของผู้เรียน

1.3 ครูผู้สอนควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองได้ กำหนดขอบเขตด้านเวลาที่เหมาะสมสำหรับตนเอง กำหนดแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ และกำหนดวิธีการตรวจสอบ สะท้อนคิดของตนเอง ของตนเองได้ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ประเด็นดังกล่าวมีความต้องการจำเป็นสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงกระบวนการ หรือแนวทางในการ พัฒนาการวัดและประเมินผล ที่จำเป็นต้องมีวิธีการที่หลากหลาย และรูปแบบนั้นสามารถนำไปใช้ได้จริงกับบริบทของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทุกขนาด เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมศักยภาพเฉพาะบุคคลได้

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารวิชาการที่ส่งเสริมการกำหนดเส้นทางการเรียนรู้ของตนเองของผู้เรียน เนื่องจากประเด็นดังกล่าว มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งในด้าน การวัดและประเมินผล การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: สยามสปอร์ตซินดิเคต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). แหล่งที่มา <http://www.bpp.mua.go.th/main/download/plan/EducationPlan12.pdf> สืบค้นเมื่อ 13 ธ.ค. 2563.
- ปริญญ์ ปรีพุฒิ และรูปทอง กว้างสวาสดี. (2561). ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้ส่วนบุคคลบนพื้นฐานการเล่น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน. วารสารราชพฤกษ์. 15(2). 53-62.
- ปริญญ์ ปรีพุฒิ. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2561). การเรียนรู้ส่วนบุคคล Personalized Learning. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2561). ขอบฟ้าใหม่แห่งการเรียนรู้สู่การสร้างสรรค์อนาคต. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย์ หนองบัวลำภู. (2563). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. แหล่งที่มา https://data.bopp-obec.info/webarea/index_view_history.php?School_ID=101719&page=plan สืบค้นเมื่อ 13 ธ.ค. 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ.2560-2564. แหล่งที่มา https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/ewt_dl_link.php?nid=6422 สืบค้นเมื่อ 13 ธ.ค. 2563.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. แหล่งที่มา <http://www.onec.go.th/index.php/page/view/Outstand/2532> สืบค้นเมื่อ 13 ธ.ค. 2563.
- 21 Things for teachers. (2018). Personal Learning Paths. From <http://21things4teachers.net/About/About-the-Project/index.html> Retrieved December, 1, 2020.

-
- Bartle, Emma. (2015) **Personalized Learning: An Overview**. From https://italiuedu.au/files/1279/Discussion-paper-Personalised_learning_an_overview.pdf Retrieved December, 1, 2020.
- Bray and McClaskey. (2015). **A STEP-BY-STEP GUIDE TO PERSONALIZE LEARNING**. From <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1015153.pdf> Retrieved December, 1, 2020.
- Christopher Pappas. (2015). **7 Tips To Create Personal Learning Paths In eLearning**. From <https://elearningindustry.com/7-tips-create-personal-learning-paths-elearning> Retrieved December, 1, 2020.
- Clements and Douglas. (2008). **Personalized Learning Environment: A New Trend in Online Learning**. From https://www.researchgate.net/publication/259757237_Personalized_Learning_Environment_A_New_Trend_in_Online_Learning Retrieved December, 1, 2020.
- Jiji Tharayil. (2018). **Personalized Learning Pathway**. From <https://blog.edsense.in/personalized-learning-pathway/> Retrieved December, 1, 2020.
- New Jersey Department of Education. (2014). **A Guide for Implementing Personalized Student Learning Plan (PSLP) Programs**. From <https://www.state.nj.us/education/cte/pslp/PSLPGuide.pdf> Retrieved December, 1, 2020.
- UNESCO. (2017). **Personalized Learning: Training Tools for Curriculum Development**. From <https://www.oas.org> Retrieved December, 1, 2020.

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล*

A NEEDS ASSESSMENT OF DEVELOPING MANAGEMENT TOWARD EXCELLENCE
UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION BASED ON MEDIA,
INFORMATION AND DIGITAL LITERACY

¹เปมิกา ภาคแก้ว Pemika Pakkaew ²ชญานิษฐ์ อูสาโห Chayapim Usaho

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: pamiga.p@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบบรรยาย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัดการเรียนการสอนถึงระดับประถมศึกษา จำนวน 328 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหาร ครูที่ทำหน้าที่ด้านประกันคุณภาพโรงเรียน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 543 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลด้านผลลัพธ์ที่มีความต้องการสูงสุด คือ ผลลัพธ์ด้านบุคลากร ($PNI_{Modified} = 0.173$) และ ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลด้านกระบวนการเรียงตามลำดับดัชนีความต้องการจำเป็นได้ดังนี้ (1) ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (2) ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และ ด้านการปฏิบัติการ (3) ด้านกลยุทธ์ (4) ด้านการนำองค์กร และ (5) ด้านบุคลากร ข้อย่อยด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือด้านความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาโรงเรียนให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ($PNI_{Modified} = 0.181$)

คำสำคัญ: การบริหารความเป็นเลิศ, การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล, โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

The purpose of this study was to study a need assessment of developing management toward excellence under the Bangkok Metropolitan administration based on media, information and digital literacy, using descriptive analysis. The population was elementary school under the Bangkok Metropolitan administration consisted of 328 schools. The informants were the school administrators, the teachers work in the school's quality assurance department, the students who studying grade 6, totally 543 people. The research instrument was a questionnaire on need assessment of the Bangkok Metropolitan administration based on media, information and digital in which the implemented statistic features were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation and $PNI_{Modified}$. The results of the research revealed as follow: 1) The highest priority needs for school developing toward excellence in schools under the Bangkok Metropolitan Administration based on media, information and digital literacy in aspects of results was workforce ($PNI_{Modified} = 0.173$). The highest priority needs for school developing toward excellence in schools under the Bangkok Metropolitan Administration based on media, information and digital literacy in aspects of process considered by the order of need index as follow: 1) students and stakeholders 2) evaluation, analysis and knowledge management and developing performance 3) strategies 4) organization leading and 5) workforce. The highest priority needs of the sub-elements of Students and Stakeholders is Students and Stakeholders engagement to enhancing student to create media information and digital literacy ($PNI_{Modified} = 0.181$).

Keywords: Management Toward Excellence, Media, Information and Digital Literacy, The Bangkok Metropolitan Administration.

บทนำ

ในยุคปัจจุบันและอนาคตข้างหน้าที่มีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด สื่อดิจิทัลและสมาร์ตโฟนเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น ส่งผลให้เกิดยุคแห่งการสื่อสารไร้พรมแดนและเป็นยุคหลังของข้อมูลสารสนเทศ (Post – Information Age) ที่ผู้คนจากทั่วทุกมุมโลกสามารถเข้าถึงสื่อ สารสนเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างรวดเร็ว (มุลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน, 2559) เครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีส่วนสำคัญในการเปลี่ยนวิถีชีวิต การสื่อสาร และการเรียนรู้ของผู้คน จากข้อมูลของ Internet World Stats ปี พ.ศ. 2563 พบว่ามีการใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกมากกว่า 4,000 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2543 ถึง 1,239% (Internet World Stats, 2020) ถึงแม้สิ่งเหล่านี้จะมีคุณอนันต์แต่ก็อาจมีโทษมหันต์ หากเด็กไทยใช้อย่างไม่รู้เท่าทัน (อุษา บักกิ้นส์, 2559) ดังนั้น การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีการสร้างและพัฒนาให้มีในเด็กรุ่นใหม่ ซึ่งการรู้ดิจิทัลเป็นความรู้ที่อาศัยฐานของเทคโนโลยี แต่ประกอบไปด้วยหลากหลายทักษะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันที่มากกว่าการรู้เทคโนโลยีอย่างเดียว แต่รวมถึงการรู้สารสนเทศ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการสร้างเนื้อหา ความปลอดภัยในการใช้งานเทคโนโลยี และ

ทักษะในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังครอบคลุมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม สังคม ซึ่งจัดเป็นทักษะชีวิตทั้งในการทำงาน การเรียนรู้ การพักผ่อนและชีวิตประจำวันอีกด้วย (National Science and Technology Development Agency, 2015) การเข้าถึงสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลถือเป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานในฐานะพลเมืองและเป็นสิทธิมนุษยชน (มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน, 2559) การรู้เท่าทันสื่อเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดการสร้างพลเมืองที่มีความกระตือรือร้น (Active Citizen) รวมทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการให้มีเสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูล เลือกรับข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้มีข้อมูลที่เพียงพอต่อการชีวิตและตัดสินใจต่างๆ สามารถปกป้องตนเองและผู้อื่นจากข่าวสารที่เป็นอันตรายไม่พึงประสงค์หรือมั่วร้ายได้ (Silver, 2009) จะเห็นได้ว่าปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญกับสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลเป็นอย่างมาก เห็นได้จากที่สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับคณะทำงานและคณะวิจัยซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการอิสระเพื่อปฏิรูปการศึกษา ดำเนินพัฒนากรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหนึ่งในสมรรถนะที่สำคัญคือการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Media, Information and Digital Literacy : MIDL) โดยสมรรถนะนี้จะช่วยให้คนไทยสามารถสูง (Smart thais) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) รวมถึงการมีโครงการเท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ที่ขับเคลื่อนโดยสถาบันสื่อเด็กและเยาวชน (สสย.) มาอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา (นิธิดา แสงสิงแก้ว และนันทยา ดวงภูมิเมศ, 2563)

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นจึงได้ทำกรอบสมรรถนะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ไว้เป็นหนึ่งในสมรรถนะที่สำคัญที่ควรส่งเสริมผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานนี้ โดยการพัฒนาผู้เรียนแต่ละช่วงวัยให้เป็นบุคคลที่มีสมรรถนะรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ควรครอบคลุมคุณลักษณะ ความรู้และทักษะในแต่ละมิติของการพัฒนา จึงจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละช่วงวัย วัยเด็ก (6 – 12 ปี) เป็นวัยที่ควรเริ่มส่งเสริมสมรรถนะนี้ เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่อยู่ใน Generation Z ตอนปลาย และ generation alpha ตอนต้นที่เกิดมาพร้อมกับอยู่ในยุคสมัยที่มีเทคโนโลยีใหม่ๆ รอบตัว เด็ก Gen Alpha เป็นเด็กรุ่นใหม่ เก่ง เรียนรู้ได้เร็ว ค้นคว้ากับเทคโนโลยีมาก ใช้ Social media ในการ update ข้อมูลต่างๆ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้และการทำงาน แต่มักไม่อดทน ไม่ตรงเวลา รักอิสระ ขาดทักษะทางสังคม สัมผัสเหงา มีสังคมอากาศของตนเอง (วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล, 2560)

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้มีการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2564 – 2569) ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกรุงเทพมหานคร ระยะ 5 ปี มีการพัฒนาทั้งครู บุคลากร และระบบของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีมากขึ้น ทั้งที่ต่อยอดจากแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานเดิม เช่น ครูผู้สอนมีการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการสู่องค์กรดิจิทัล พัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์แบบเปิดสำหรับผู้เรียน ผู้ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานครและประชาชน ยกระดับการจัดการศึกษาด้านนวัตกรรมดิจิทัล ยกระดับความปลอดภัยทางไซเบอร์ สำหรับการจัดการศึกษา การจัดการเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพิ่มประสิทธิภาพอุปกรณ์เครือข่ายและสัญญาณอินเทอร์เน็ตครอบคลุมพื้นที่ภายในโรงเรียน เป็นต้น (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2563) รวมถึงสำนักการศึกษาให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีและดิจิทัล ได้มีงบประมาณจัดสรรให้โครงการส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาลิขิตสื่อฯ ที่เพียงพอแก่โรงเรียนทุกขนาด รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร ก็มีวิสัยทัศน์ที่ดีในการกระตุ้นและพัฒนาบุคลากร และนักเรียนให้มีความสามารถด้านการรับรู้และผลิตสื่อ สารสนเทศ (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2558)

การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนี้ควรมีการเร่งเสริมสร้างสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และเทคโนโลยีที่ถูกรองรับด้วยการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน การบริหารที่ช่วยให้โรงเรียนเป็นเลิศจะสามารถรองรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ เมื่อมีแผนการบริหารและรากฐานที่แข็งแกร่ง ก็จะช่วยให้ผู้เรียนซึ่งเป็นไข่มุกของการศึกษาแข็งแกร่งไปด้วย การบริหารจัดการทั้งโรงเรียนให้มีความเป็นเลิศ ต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้ทันสมัย มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของสังคมและเป็นสากล กลยุทธ์จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถนำมาใช้ขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน คือเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA (Office of the Basic Education Commission Quality Award) ปี 2559-2560 ซึ่งสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายได้พัฒนามาจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ นำมาใช้เป็นเกณฑ์ประเมินโรงเรียนให้มีการพัฒนาอย่างเข้มข้น (Intensive School) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนในการยกระดับคุณภาพโรงเรียนให้เป็นไปทั้งระบบอย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยการนำเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทในการบริหารจัดการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการมีความสามารถทางการสื่อสาร มีทักษะกระบวนการทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ประเทศชาติต้องการแล้วจะนำพาประเทศไทยก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

จากเหตุผลที่กล่าวมาในข้างต้นทั้งหมด ได้ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (MIDL) ซึ่งความต้องการจำเป็นนี้จะป็นประโยชน์ต่อการบริหารอย่างเป็นเลิศของโรงเรียนเพื่อให้ทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และพัฒนานักเรียนให้พร้อมอย่างทัน่วงที

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัดการเรียนการสอนถึงระดับประถมศึกษา จำนวน 328 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จัดการเรียนการสอนถึงระดับประถมศึกษา จำนวน 181 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (1973) กำหนดให้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ .05 และระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % มีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร ครูที่ทำหน้าที่ในฝ่ายประกันคุณภาพของโรงเรียน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รวมทั้งสิ้น 543 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล 3 ฉบับ ได้แก่ ฉบับผู้บริหาร ฉบับครูที่ทำหน้าที่ฝ่ายประกันคุณภาพโรงเรียน และฉบับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยทุกฉบับจะมี 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล เป็นแบบตอบสนองคู่ (Duel – response format) มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทางการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

4.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมเพื่อจัดทำเป็นข้อคำถาม

4.2 สร้างแบบสอบถาม โดยการกำหนดนิยามของตัวแปร และออกแบบข้อคำถามทั้ง 3 ตอน

4.3 การตรวจสอบเครื่องมือ ด้วยวิธีการตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (Item Objective Congruence : IOC) และความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

4.4 ปรับปรุงเครื่องมือด้วยการพิจารณาค่า IOC ที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยพิจารณาข้อที่มีค่า $IOC > 0.50$

4.5 จัดพิมพ์แบบสอบถาม โดยผ่านการนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และทำหนังสือเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Indem : PNI_{Modified}) ซึ่งมีสูตรการคำนวณ PNI_{Modified} (Wongwanid, 2015) ดังนี้

$$\text{ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI)} = \frac{\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์ (I)} - \text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D)}}{\text{ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน (D)}}$$

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

ผลลัพธ์ของ ความเป็นเลิศ	การบริหารความเป็นเลิศ		การรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล						เฉลี่ย รวม
			การ เข้าถึง	การ วิเคราะห์	การ วิพากษ์	การ ประเมิน	การ ประยุกต์ ใช้	การสร้าง สรรค์	
ผลลัพธ์ด้านการนำ องค์กรและการกำกับ ดูแลองค์กร (5) PNI _{Modified} = 0.119	การนำ องค์กร (4)	การนำองค์กรโดยผู้นำระดับสูง (1)	0.125 (3)	0.142 (1)	0.107 (5)	0.086 (6)	0.112 (4)	0.139 (2)	0.118
		การกำกับดูแลองค์กร และ ความรับผิดชอบต่อสังคม (2)	0.113 (2)	0.115 (1)	0.109 (3)	0.087 (5)	0.098 (4)	0.113 (2)	0.106
			0.119 (3)	0.128 (1)	0.108 (4)	0.086 (6)	0.105 (5)	0.126 (2)	0.112
ผลลัพธ์ด้านการเงิน และการตลาด (3) PNI _{Modified} = 0.150	กลยุทธ์ (3)	การจัดทำกลยุทธ์ (1)	0.141 (2)	0.135 (3)	0.128 (4)	0.115 (6)	0.121 (5)	0.148 (1)	0.131
		การนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การ ปฏิบัติ (2)	0.141 (1)	0.134 (2)	0.115 (5)	0.107 (6)	0.118 (4)	0.121 (3)	0.123
			0.141 (1)	0.135 (2)	0.121 (3)	0.111 (5)	0.119 (4)	0.135 (2)	0.127
ผลลัพธ์ด้านนักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย (2) PNI _{Modified} = 0.159	นักเรียน และผู้มี ส่วนได้ ส่วนเสีย (1)	เสียงของนักเรียนและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย (2)	0.172 (1)	0.132 (4)	0.132 (4)	0.124 (5)	0.136 (2)	0.135 (3)	0.129
		ความผูกพันของนักเรียนและผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย (1)	0.152 (3)	0.140 (5)	0.141 (4)	0.125 (6)	0.156 (2)	0.181 (1)	0.142
			0.162 (1)	0.136 (4)	0.136 (4)	0.124 (5)	0.146 (3)	0.157 (2)	0.144
ผลลัพธ์ด้านการนำ องค์กรและการกำกับ ดูแลองค์กร	การวัด วิเคราะห์ และการ จัดการ ความรู้ (2)	การวัด การวิเคราะห์ และการ ปรับปรุงผลการดำเนินการของ โรงเรียน (1)	0.144 (1)	0.135 (3)	0.133 (5)	0.115 (6)	0.134 (4)	0.142 (2)	0.133
ผลลัพธ์ด้านนักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		การจัดการข้อมูล สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ(2)	0.127 (2)	0.135 (1)	0.117 (5)	0.104 (6)	0.119 (4)	0.126 (3)	0.121
ผลลัพธ์ด้านหลักสูตร และการะบวนการ			0.137 (1)	0.135 (2)	0.126 (4)	0.110 (5)	0.127 (3)	0.135 (2)	0.129
ผลลัพธ์ด้านการนำ องค์กรและการกำกับ ดูแลองค์กร			0.137 (1)	0.135 (2)	0.126 (4)	0.110 (5)	0.127 (3)	0.135 (2)	0.129
ผลลัพธ์ด้านบุคลากร (1) PNI _{Modified} =0.173	บุคลากร (5)	สภาพแวดล้อมของบุคลากร (1)	0.089 (3)	0.114 (1)	0.087 (4)	0.080 (5)	0.091 (2)	0.091 (2)	0.092
		ความผูกพันของบุคลากร (2)	0.096 (1)	0.091 (3)	0.082 (4)	0.079 (5)	0.092 (2)	0.092 (2)	0.089
			0.093 (2)	0.103 (1)	0.085 (4)	0.080 (5)	0.092 (3)	0.092 (3)	0.091
ผลลัพธ์ด้านหลักสูตร และการะบวนการ (4) PNI _{Modified} = 0.139	การ ปฏิบัติการ (2)	กระบวนการทำงาน (2)	0.140 (1)	0.128 (2)	0.119 (4)	0.112 (6)	0.124 (3)	0.117 (5)	0.123
		ประสิทธิผลของการปฏิบัติการ (1)	0.135 (1)	0.133 (3)	0.131 (4)	0.125 (6)	0.127 (5)	0.134 (2)	0.131
			0.136 (1)	0.132 (2)	0.128 (4)	0.123 (6)	0.126 (5)	0.130 (3)	0.129
ลำดับความต้องการจำเป็น			0.134 (1)	0.130 (2)	0.121 (5)	0.110 (6)	0.124 (4)	0.129 (3)	

จากตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศ ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล พบว่า ผลลัพธ์ของการบริหารความเป็นเลิศที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ผลลัพธ์ด้านบุคลากร ($PNI_{Modified} = 0.173$) รองลงมาคือ ผลลัพธ์ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($PNI_{Modified} = 0.159$) ผลลัพธ์ด้านการเงินและการตลาด ($PNI_{Modified} = 0.150$) ผลลัพธ์ด้านหลักสูตรและกระบวนการ ($PNI_{Modified} = 0.139$) ตามลำดับ และผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร ($PNI_{Modified} = 0.119$) มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณาด้านกระบวนการบริหารความเป็นเลิศที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดในการบริหารความเป็นเลิศคือ นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($PNI_{Modified} = 0.144$) รองลงมาคือ การวัด วิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($PNI_{Modified} = 0.129$) การปฏิบัติการ ($PNI_{Modified} = 0.129$) กลยุทธ์ ($PNI_{Modified} = 0.127$) การนำองค์กร ($PNI_{Modified} = 0.112$) ตามลำดับ และด้านบุคลากร ($PNI_{Modified} = 0.091$) มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รายชื่อย่อยเรื่องความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ($PNI_{Modified} = 0.181$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด และด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ รายชื่อย่อยเรื่องการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการเข้าถึงสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ($PNI_{Modified} = 0.144$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านการปฏิบัติการ รายชื่อย่อยเรื่องประสิทธิผลของการปฏิบัติการในการพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการเข้าถึงสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ($PNI_{Modified} = 0.135$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านกลยุทธ์ รายชื่อย่อยเรื่องการจัดทำกลยุทธ์เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการเข้าถึงสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ($PNI_{Modified} = 0.148$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านการนำองค์กร รายชื่อย่อยเรื่องการนำองค์กรโดยผู้นำระดับสูงในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการวิเคราะห์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ($PNI_{Modified} = 0.142$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ด้านบุคลากร รายชื่อย่อยเรื่องสภาพแวดล้อมของบุคลากรในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการวิเคราะห์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ($PNI_{Modified} = 0.114$) มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาผลลัพธ์ของการบริหารความเป็นเลิศ ผลลัพธ์ของการบริหารความเป็นเลิศที่มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด คือ ผลลัพธ์ด้านบุคลากร แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ด้านบุคลากรเป็นอย่างมาก เพราะบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นสารตั้งต้นที่ดีในการถ่ายทอดองค์ความรู้และบ่มเพาะต้นกล้าที่ดี เป็นแบบอย่าง แนวทางการประพฤติ การปฏิบัติที่เหมาะสมกับนักเรียน ดังนั้น นอกจากผู้บริหารจะจัดกิจกรรมการเสริมสร้างการทำงานร่วมกัน และส่งเสริมบรรยากาศให้ครูทำงานร่วมกัน ด้านการพัฒนาผู้เรียนให้รู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลแล้วควรติดตามผลลัพธ์ที่ตามมาจากการพัฒนาบุคลากรของตนอย่างต่อเนื่อง เพื่อการรับรู้ รับทราบสิ่งที่ควรพัฒนา มุ่งสู่ผลลัพธ์ด้านบุคลากรเพิ่มเติม ได้แก่ มุ่งสู่ผลลัพธ์ที่ครูใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นและกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในด้านสื่อสารสนเทศและดิจิทัลและให้ครูมีความภูมิใจในวิชาชีพอย่างเป็นที่ประจักษ์โดยมีวิธีการคือ สร้างแรงจูงใจเพิ่มเติม จัดให้มีกิจกรรมแบบ

สถานการณ์ และมอบหมายความรับผิดชอบของโรงเรียน ที่ทำให้ครูรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งและเป็นส่วนสำคัญของโรงเรียน เน้นสร้างบรรยากาศการทำงานแบบอุปถัมภ์เชิงบวก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Edward (2001) ที่ได้การศึกษาเรื่อง การบริหารงานบุคคลของโรงเรียน ในรัฐแคลิฟอร์เนียตอนเหนือ พบว่า การบริหารงานบุคคล ผู้บริหารควรมีบทบาทหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร การพัฒนาบุคลากรโดยการจัดอบรมให้ความรู้ทั้งหลักการและวิธีการทำงานให้ทันต่อเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ และควรมีการพัฒนาการทำงานเป็นทีม ให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร ผู้บริหารต้องสร้างศรัทธาและความจริงใจในการระบียบวินัยในการใกล้เคียงข้อพิพาทต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ฐาปณัฐ อุดมศรี (2558) ที่กล่าวถึงกระบวนการกระตุ้นการพัฒนาการทำงาน ของครู โดยให้ครูรู้สึกมีส่วนร่วมกับการเรียนว่า โรงเรียนควรมีการเปลี่ยนจากการรับผิดชอบของคณะผู้บริหาร ระดับสูง เป็นการกระจายอำนาจสู่การมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนที่มีตัวแทนบุคลากรจากทุกกลุ่มสาระ ร่วมอยู่ด้วยจะส่งผลให้ผู้บริหารและครูได้ปฏิบัติงานด้วยกระบวนการที่มีประสิทธิภาพร่วมกันอย่างแท้จริงซึ่ง เป็นการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม นำโดยผู้บริหาร และยังสอดคล้องกับ Kuczmariski (2016) ที่กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาครูที่ไม่ได้พัฒนาแค่พฤติกรรม แต่ต้องไปพัฒนาไปถึงความคิด ทักษะคิด และจิตวิญญาณว่า วัฒนธรรมนวัตกรรมในองค์กรต้องครอบคลุมถึงทัศนคติ ความคิด คุณค่า ความเชื่อบรรทัดฐาน พฤติกรรมในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรนั้น ผู้นำจะเป็นหลัก ในการกระตุ้นให้ครูในองค์กรเกิดการสร้างจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ พร้อมทั้งดำเนินการ ทุกวิถีทางเพื่อให้เกิดการซึมซับวัฒนธรรมให้เป็นเนื้อเดียวกับการดำเนินงานของโรงเรียน ในขณะที่บุคลากรของโรงเรียนจะต้องเกิดความรักและผูกพันกับองค์กรผ่านกระบวนการต่างๆ โดยการสื่อสาร การฝึกอบรมในขณะที่ทีมงานจะต้องทำหน้าที่กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการทำงานด้านนวัตกรรม

2. เมื่อพิจารณาองค์ประกอบการบริหารความเป็นเลิศ พบว่า การบริหารความเป็นเลิศด้านนักเรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในข้อย่อยด้านความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและองค์ประกอบการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศและดิจิทัลด้านการสร้างสรรค์ มีลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการสร้างความผูกพันหรือสร้างสภาพแวดล้อมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู โรงเรียน นักเรียน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่อง พัฒนาความสามารถในการสร้างสรรค์สื่อ สารสนเทศและดิจิทัลในระดับที่ค่อนข้างต่ำ ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการสร้างความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการจัดสภาพแวดล้อม หรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดความผูกพันกันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้เกิดความรู้สึกไว้วางใจ ภาคภูมิใจ และรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน รวมถึงมีความสุขในการใช้ชีวิตในโรงเรียนก่อนในขั้นต้น จากนั้นจึงสอดแทรก กิจกรรมพัฒนาความสามารถด้านการสร้างสรรค์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ซึ่งนักเรียนจะทำได้ดี และมุ่งมั่นในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หากเขารู้สึกชอบ รักและมีส่วนร่วมกับโรงเรียนแล้ว สอดคล้องกับแนวคิดของ Maslow (1970) ที่กล่าวว่าเมื่อบุคคลเกิดความรู้สึกปลอดภัย เกิดความรักและผูกพัน รับรู้ความมีชื่อเสียงและเกียรติคุณ เกิดความนิยมชมชอบ ศรัทธา เชื่อถือ ขั้นของความต้องการก็จะมีพัฒนาไปสู่ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง และเกิดความตระหนักในคุณค่าของตนเอง (self-actualization) ในที่สุด และสอดคล้องกับนันทิยา ดวงภุมเมศและนิธิดา แสงสิงแก้ว (2563) ที่กล่าวว่าเมื่อเด็กรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน จะมีความรู้สึกรักอยากมีส่วนร่วม และเด็กจะคิดผลิตสื่อที่สร้างสรรค์ สื่อสารเรื่องราวของชุมชนกลับไปยังคนในชุมชนของตน ตลอดจนนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อสื่อสารไปในวงกว้าง เช่น การจัดกิจกรรม การผลิตภาพยนตร์สั้น

การสร้างเป็นเว็บเพจถ่ายทอดเรื่องราวของชุมชน หรืออาคารใช้เฟสบุ๊คเป็นช่องทางในการสื่อสาร ซึ่งกระบวนการนี้ยังมีสร้างผลกระทบไปแก่เด็ก และเยาวชนอื่น ๆ ในชุมชนให้เกิดความภาคภูมิใจในชุมชนของตนเองไปด้วย และสามารถต่อยอดผลิตและเผยแพร่เรื่องราวของชุมชนสู่สาธารณะได้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ และดิจิทัล และนำมากำหนดสร้างองค์ความรู้การวิจัย คือโรงเรียนตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและดิจิทัล ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ว่า การบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล แบ่งออกเป็น 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. การบริหารความเป็นเลิศ (OBECQA) เป็นการบริหารที่ช่วยขับเคลื่อนให้โรงเรียนบรรลุเป้าประสงค์ ปรับปรุงผลลัพธ์ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับโรงเรียนในระดับนานาชาติ ครอบคลุม 7 ด้านที่สำคัญในการจัดการและการดำเนินการของโรงเรียน โดยแบ่งย่อยออกเป็นกระบวนการ 6 หมวด และผลลัพธ์ 1 หมวด ได้แก่

- 1.1 การนำองค์กร (Leadership) หมายถึง การนำองค์กรโดยผู้นำระดับสูง และการกำกับดูแลองค์กรและความรับผิดชอบต่อสังคม
- 1.2 กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง การจัดทำแผนกลยุทธ์ และการนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ
- 1.3 ลูกค้า (Customers) หมายถึง เสียงของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 1.4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management) หมายถึง การวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการเรียนการสอน และการจัดการข้อมูล สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 1.5 บุคลากร (Workforce) หมายถึง สภาพแวดล้อมของบุคลากร และความผูกพันของบุคลากร
- 1.6 การปฏิบัติการ (Operations) หมายถึง กระบวนการทำงาน และประสิทธิผลของการปฏิบัติการ
- 1.7 ผลลัพธ์ (Results) หมายถึง ผลลัพธ์ด้านหลักสูตรและกระบวนการ ผลลัพธ์ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลลัพธ์ด้านบุคลากร ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กรและการนำองค์กรและการกำกับดูแลองค์กร และผลลัพธ์ด้านการเงินและการตลาด
2. สมรรถนะการเรียนรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (ช่วงอายุ 6 – 12 ปี)
 - 2.1 การเข้าถึงสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Access) หมายถึง การมีอุปกรณ์สื่อเพื่อใช้เข้าถึงเพียงพอต่อความต้องการ และสามารถใช้งานสื่อและดิจิทัลที่หลากหลายในการค้นหาสารสนเทศได้อย่างถูกต้องวิธี
 - 2.2 การวิเคราะห์สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Analysis) หมายถึง บอกความหมายและจุดมุ่งหมายของสารสนเทศ แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นของสารสนเทศบนสื่อและดิจิทัลได้
 - 2.3 การวิพากษ์ สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Criticize) หมายถึง แสดงความคิดเห็นต่อสารสนเทศผ่านสื่อและดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น
 - 2.4 การประเมินสื่อ สารสนเทศและดิจิทัล (Evaluation) หมายถึง บอกประโยชน์และโทษของสารสนเทศต่างๆ ที่อยู่ในสื่อและดิจิทัลได้
 - 2.5 การประยุกต์ใช้สื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล (Application) หมายถึง การประยุกต์ใช้ความรู้ความพลอดภัยเกี่ยวกับสื่อและดิจิทัลในการรักษาข้อมูลส่วนตัว การเปิดเผยข้อมูล การค้นหาข้อมูลที่ปลอดภัยของตนเองทางโลกออนไลน์เมื่อต้องสัมพันธ์กับผู้อื่น
 - 2.6 การสร้างสรรค์สื่อ สารสนเทศและดิจิทัล (Creation) หมายถึง การริเริ่มและมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์สารสนเทศผ่านสื่อและดิจิทัลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางบวกและเป็นประโยชน์ต่อบุคคลสังคมภายใต้ความมีจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล อย่างเป็นรูปธรรม และมีการติดตามดำเนินผลที่ชัดเจน

1.2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครควรกำหนดนโยบายในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล และกำหนดแนวทางในการปฏิบัติให้แก่โรงเรียนในสังกัด โดยเน้นที่การสร้างเสริมให้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นอันดับแรก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำลำดับความต้องการจำเป็นไปศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการเรียนรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัลต่อไป เพื่อให้แนวทางอย่างเป็นรูปธรรมในการนำไปใช้

2.2 ควรจัดทำงานวิจัยด้านการบริหารความเป็นเลิศตามแนวคิดการเรียนรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล ในบริบทของโรงเรียนประเภทอื่นๆ เช่น โรงเรียนเอกชน โรงเรียนรัฐบาล เป็นต้น เพราะบริบทของแต่ละประเภทโรงเรียนไม่เหมือนกัน รวมทั้งช่วงวัยของนักเรียนก็มีสมรรถนะการเรียนรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศและดิจิทัล ที่ไม่เหมือนกัน

2.3 ควรศึกษาแนวทางการประเมินผลโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีการพัฒนาการเรียนรู้เท่าทันสื่อ สารสนเทศและดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- ฐานัฐ อุดมศรี. (2558). รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. *คุณวุฒิพนธ์ครุศาสตร์คุณวุฒิบัณฑิต*, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิธิดา แสงสิงแก้ว และนันทิยา ดวงมณีเมศ. (2563). แนวทางการสร้างสังคมเท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล เมื่อ “เมืองทั่วถึง” เป็นได้ทั้ง “สื่อ” และ “สาร” เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง. *วารสารศาสตร์*. 13(1). 135 – 159.
- มูลนิธิส่งเสริมสื่อเด็กและเยาวชน. (2559). *รอบแนวคิดพลเมืองประชาธิปไตยเท่าทันสื่อ สารสนเทศ และดิจิทัล Child Media*. แหล่งที่มา <https://www.childmedia.net/archives/205> สืบค้นเมื่อ 19 ต.ค. 2563.
- เลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *กรอบสมรรถนะหลักผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1 - 3)*. กรุงเทพมหานคร: 21 เซนจูรี.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2560). *กระบวนการทัศน์การโค้ชเพื่อเสริมสร้างทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม*. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2563). *วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์*. แหล่งที่มา <http://www.bangkok.go.th/bangkokeducation/page/sub/10118/วิสัยทัศน์/พันธกิจ/ยุทธศาสตร์/เป้าประสงค์> สืบค้นเมื่อ 20 ต.ค. 2563.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2558). *รายงานการวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. แหล่งที่มา <http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000116/4-techno/maew/vjai/resche.pdf> สืบค้นเมื่อ 30 ม.ค. 2564.

- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร.(2563). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2564 - 2569).** แหล่งที่มา https://drive.google.com/drive/folders/1jGQEFkrRdAFuLJObo3FRh70KCGyR_l สืบค้นเมื่อ 31 ม.ค. 2564.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). **เกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA ปี 2559 – 2560.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2562). **แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี.
- อุษา บิ๊กกิ้นส์. (2559). **เด็กไทยกับการรู้เท่าทันสื่อใหม่.** BMA กรุงเทพมหานคร. แหล่งที่มา <http://www.bangkok.go.th/upload/user/00000116/4-techno/article/1-academic/14.pdf>. สืบค้นเมื่อ 20 ต.ค. 2563.
- Internet World Stats. (2020). **World Internet Users and 2020 Population Stats.** From <https://www.internetworldstats.com/stats.htm>. Retrieved January, 15, 2021.
- Kuczmarski. (2016). **Innovation Culture.** From <http://www.kuczmarski.com/liveit/>. Retrieved April, 20, 2021.
- Maslow, A. H. (1970). **Motivation and personality.** 2nded. New York: Harper & Row.
- National Science and Technology Development Agency. (2015). **Digital literacy.** From <https://www.nstda.or.th/th/nstdaknowledge/142-knowledges/2632> . Retrieved January, 10, 2021.
- Scott, E. (2001). Northern California School Superintendents, Perceptions Regarding Conflicts with Board Member in the Area of Human Resource Administration. **Doctoral dissertation thesis,** University of La verne.
- Silver, A. (2009). A European Approach to Media Literacy: Moving toward an Inclusive Knowledge Society. **Comunicar Journal 32: Mapping Media Education. Policies in the world.** 16.
- Taro Yamane. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis.** 3rd ed. New York: Harper and Row Publications.

การพัฒนาแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ
ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)*

DEVELOPMENT OF THE MANAGEMENT MODEL WITH A PROFESSIONAL
LEARNING COMMUNITY (PLC) TO ENCOURAGE CAREER SKILLS OF
STUDENTS AT WATNONGSALA (PRACHANUKUL) SCHOOL

ฉันทนา ภูมมา Chantana Phumma

โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) Watnongsala (Prachanukul) school, Thailand

Corresponding Author E-mail: Cypmok@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) เพื่อประเมินและถอดบทเรียนการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี 1) การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ 7 คน การสนทนากลุ่ม 9 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา 2) การวิจัยเชิงปริมาณโดยตัวอย่างการวิจัยที่เป็นครู 24 คน นักเรียน 186 คน ผู้ปกครอง 186 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาแบบการบริหารด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ทักษะอาชีพของนักเรียน และปัจจัยสู่ความสำเร็จ 2) ผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะอาชีพในภาพรวมรวมระดับดีมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม 3) การประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) โดยครูในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด โดยนักเรียนและผู้ปกครองในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ระดับมากที่สุด และการถอดบทเรียน พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ผลลัพธ์การพัฒนานักเรียน และปัจจัยสู่ความสำเร็จ

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ทักษะอาชีพ, นักเรียน

Abstract

The objectives of this research article were 1) to develop a management model with a professional learning community, 2) to study the results of using a management model with a professional learning community, and 3) to evaluate and draw lessons learned from using the model. Management with professional learning community to encourage career skills of students at Wat Nongsala (Prachanukul) School was a mixed methods research. 1) Qualitative research using in-depth interview of 7 key informants and focus group discussion with 9 experts were conducted, and analyzed by content analysis. 2) Quantitative research was conducted with 24 teachers, 186 students, and 186 parents. The data were analyzed by statistics, namely percentage, mean and standard deviation. The research findings were as follows: 1) the development of the management model with a professional learning community to encourage career skills of students at Wat Nongsala (Prachanukul) School consisted of principles, objectives, vocational skills promotion process, student career skills, and key success factors. 2) The results of using a management model with a professional learning community to encourage career skills of students at Wat Nongsala (Prachanukul) School found that the learning management ability to promote vocational skills of teachers in the overall was at a high level. The ability to create the curriculum of educational institutes for additional subjects of career work in overall was at the highest level. The overall occupational skill assessment achievement was at a very good level, and overall learning achievement was at an excellent level. 3) Assessment of the management model with a professional learning community to encourage career skills of students at Wat Nongsala (Prachanukul) School most suitable and possible level in overall students and parents were most suitable and possible. Results from lessons learned indicated that the model consisted of principles, objectives, vocational skills promotion process, student development outcomes and key success factors.

Keywords: Model, Management With a Professional Learning Community (PLC), Career Skills, Student

บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กำหนดนโยบายพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียนไว้หลายด้าน อาทิ การมีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ เป็นพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรมมีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีทักษะทางวิชาการ การเข้าถึงบริการช่วงเชื่อมต่อหรือการส่งต่อเข้าสู่การศึกษาในระดับเดียวกันและที่สูงขึ้นหรือการอาชีพหรือการดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล มีทักษะชีวิต มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความเข้มแข็ง อดทนและสามารถพึ่งตนเองได้ในสังคมอนาคตที่ซับซ้อนโดยมีกลยุทธ์การพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน เป็นรายบุคคล มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Career Education) สอดคล้องกับที่สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2558) กล่าวว่า ซึ่งแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมาก ยิ่งกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) กล่าวว่า ทักษะอาชีพและทักษะชีวิตจะต้องเรียนตั้งแต่ชั้นประถม (หรืออนุบาล) ไปจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และมหาวิทยาลัย เรียนตามพัฒนาการของสมองโดยทักษะอาชีพและทักษะชีวิตมีความเชื่อมโยงกัน และมีนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 (2561) ได้กำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพและทักษะชีวิต มีสุขภาวะที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 ร้อยละของสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้ และบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะอาชีพตามความถนัด ร้อยละของสถานศึกษามีหลักสูตรทักษะอาชีพอย่างน้อย 1 หลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและร้อยละของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จบหลักสูตรศึกษาต่อในสายอาชีพตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไปและ ด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบโดยตรงกับวิถีชีวิตของผู้คนไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงหลายมิติเกิดการกระจายข้อมูลข่าวสาร ความรู้และนวัตกรรมและเป็นสังคมยุคดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากปลายนิ้วสัมผัส เปิดโลกแห่งการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาซึ่งจะเห็นได้ว่ากระแสการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของโลกส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและการมีงานทำในปัจจุบันและในอนาคตอย่างยิ่ง การเตรียมคนเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจึงต้องใช้หลักการพึ่งพาตนเอง มีทักษะ มีความสามารถที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และใช้ชีวิตได้อย่างมั่นคง

โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามนโยบายเร่งรัดขยายโอกาสทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้นักเรียนในชนบทยากจนได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนใกล้บ้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 จนถึงปัจจุบัน จากการสำรวจข้อมูลการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2559 นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 27 คน ศึกษาต่อสายสามัญจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 ศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 และศึกษาต่อการศึกษาอนกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 48.15 ปีการศึกษา 2560 นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30

คน ศึกษาต่อสายสามัญจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 ศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ปีการศึกษา 2561 นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 28 คน ศึกษาต่อสายสามัญจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 53.57 ศึกษาต่อสายอาชีพ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 และศึกษาต่อการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ภาพรวมนักเรียนมีความสนใจศึกษาต่อสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ และการศึกษาต่อการศึกษาในระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เป็นทางเลือกของนักเรียนที่มีความประสงค์ประกอบอาชีพไปพร้อมกับ การศึกษาต่อซึ่งอาจเป็นผลมาจากความพร้อมของครอบครัว ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเห็น ความสำคัญของการวางรากฐานและการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน สังคมโลกยุคปัจจุบัน ค้นพบและเข้าใจตนเอง มองเห็นทางเลือกที่หลากหลายการประกอบอาชีพและการศึกษา ต่อในสายอาชีพ เชื่อมโยงการดำเนินชีวิตที่มั่นคงในอนาคต โดยมีแนวคิดในการบริหารจัดการศึกษาของ โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ด้านการส่งเสริมพัฒนาด้านทักษะอาชีพของนักเรียนให้เป็นรูปธรรม ต่อ ยอดและต่อเนื่องทั้งระบบ สนับสนุนดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายการสร้างโอกาสทางการศึกษา สร้าง ทางเลือกในการศึกษาต่อสำหรับนักเรียน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นเครื่องมือในการพัฒนาครู การ ขับเคลื่อนการบริหารและการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ภายใต้วิสัยทัศน์ “ภายในปี 2564 โรงเรียน บริหารจัดการตามรอยบาทศาสตร์พระราชา สร้างนักอ่าน มีทักษะชีวิต ส่งเสริมภาษาอังกฤษ สร้างงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยี เป็นคนดีของสังคม” ส่งเสริมพัฒนานักเรียนทุกด้านพร้อมกัน สอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่นและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น อาทิ ครอบครัวยากจน ครอบครัวไม่พร้อมและพ่อแม่หย่าร้าง อีกทั้งเป็นการ สร้างโอกาส สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่คนในชุมชนในการดำรงชีวิต เชื่อมโยงกับชุมชนแห่งการเรียนรู้บูรณา การกับหลักสูตรสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนทัศนคติด้านการประกอบอาชีพ และการมีงานทำของนักเรียนที่จบชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวางรากฐานตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยกระดับการศึกษาด้านทักษะอาชีพให้กับ นักเรียนทุกคน เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

ผู้วิจัยจึงศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะ อาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ซึ่งเป็นรูปแบบการดำเนินการโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ด้วยการนำชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการบริหารและพัฒนาครูเพื่อนำไปปฏิบัติลงสู่ ห้องเรียน และเพื่อคุณภาพของนักเรียนด้านทักษะอาชีพ ตามเป้าหมายวิสัยทัศน์ของโรงเรียนให้เกิดคุณภาพ เชิงประจักษ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม ทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) และนำไปทดลองใช้จริงกับครูโรงเรียนวัดหนอง ศาลา (ประชานุกูล) ในปีการศึกษา 2562 โดยศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของ ครู ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการ ประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ ระดับสถานศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ ระดับสถานศึกษา เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2562 ตรวจสอบรูปแบบโดยการประเมิน รูปแบบและถอดบทเรียนรูปแบบที่เหมาะสมกับโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) เพื่อประโยชน์ต่อการ บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)
3. เพื่อประเมินและถอดบทเรียนรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed method Research) มีพื้นที่วิจัย คือ โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองศาลา(ประชานุกูล)

1. วิธีดำเนินการศึกษา: ศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และยกร่างรูปแบบ
2. แหล่งข้อมูล: เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลงานทางวิชาการและหนังสือต่างๆ นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) พุทธศักราช 2561 ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา (สมศ.) รอบสาม รายงานผลการจัดการศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2561 รายงานการประชุมครู กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิการสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน และผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน
3. เครื่องมือ: แบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) เอกสารการสนทนากลุ่ม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)

ก. การนำรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ไปใช้พัฒนาครู

1. วิธีดำเนินการศึกษา: พัฒนาครูโดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วางแผนพัฒนาสู่เป้าหมาย ขั้นตอนที่ 2 เพิ่มพูนความรู้สู่ผลลัพธ์ ขั้นตอนที่ 3 ติดตามครูด้วย PLC ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผลลัพธ์

2. กลุ่มเป้าหมาย: ครูโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) จำนวน 24 คน
 3. เครื่องมือ: คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)
 4. การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
- ข. ศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)

1. วิจัยดำเนินการศึกษา 1) ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของครู ที่รับผิดชอบสอนรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพ ภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยครูประเมินตนเอง ครูวิชาการและผู้อำนวยการเป็นผู้ประเมิน 2) ประเมินความสามารถในการจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพของครู โดยการตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ ปีการศึกษา 2562 3) บันทึกคะแนนเฉลี่ยร้อยละการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะอาชีพ รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพจากแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ป.พ.5) ของชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 4) บันทึกคะแนนเฉลี่ยร้อยละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากแบบบันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ป.พ.5) ปีการศึกษา 2562

2. แหล่งข้อมูล/กลุ่มตัวอย่าง 1) ครูโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) จำนวน 16 คน 2) หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ จำนวน 18 วิชา 3) กลุ่มงานบริหารงานวิชาการ

3. เครื่องมือการวิจัย 1) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของครู 2) แบบตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพ 3) แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพตามสภาพจริง 4) แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ ตามสภาพจริง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ทางสถิติ 1) ค่าเฉลี่ย 2) ร้อยละ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ขั้นตอนที่ 3 ประเมินและถอดบทเรียนรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล)

ก. การประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล)

1. วิจัยดำเนินการศึกษา 1) ประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) โดยครู 2) ประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) เกี่ยวกับทักษะอาชีพของนักเรียน โดยนักเรียน 3) ประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) เกี่ยวกับทักษะอาชีพของนักเรียน โดยผู้ปกครอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร 1) ครูโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) จำนวน 24 คน 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 356 คน 3) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 356 คน

2.2 กลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มตัวอย่าง 1) ครูโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) จำนวน 24 คน 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 186 คน 3) ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 186 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้เป็นไปตามกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือ: 1) แบบสอบถาม (Questionnaire) การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) 2) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของครู 3) แบบ

ตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพ 4) แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ การประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพตามสภาพจริง 5) แบบบันทึกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพตามสภาพจริง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ทางสถิติ 1) ค่าเฉลี่ย 2) ร้อยละ 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข. ถอดบทเรียนรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) โดยผู้วิจัย

1. วิธีดำเนินการศึกษา: ถอดบทเรียน 3 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ประเด็นที่ 2 การพัฒนาครูให้สามารถส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน และประเด็นที่ 3 รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองศาลา(ประชานุกูล) และปรับปรุงแก้ไขรูปแบบ

2. แหล่งข้อมูล : ผลการดำเนินการขั้นตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ขั้นตอนที่ 2 ผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) และขั้นตอนที่ 3 ในส่วนของผลการประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)

3. เครื่องมือ : แบบถอดบทเรียน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการบริหารด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ 4) ทักษะอาชีพของนักเรียน 5) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

หลักการ คือ การพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ผ่านชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยกระบวนการปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเสนอแนะ วิเคราะห์สรุปประเด็นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

วัตถุประสงค์ของการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายจุดเน้นของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพ และเพื่อส่งเสริมทักษะด้านอาชีพของนักเรียน

กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพและกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้บริหารและครูแสดงบทบาทโดยนำองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ในกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างเข้าใจ ดังนี้

1. องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.1 วิสัยทัศน์ร่วมของชุมชน หมายถึง วิธีการเรียนรู้ของสมาชิกที่มารวมกลุ่มชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้ที่มีเป้าหมาย ความสำเร็จเหมือนกัน เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เชื่อมั่นและศรัทธาสิ่งที่เกิดจากการร่วมกันคิดแล้วนำไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางานอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน

1.2 ทีมเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมใจ หมายถึง กลุ่มที่มีสมาชิกมีค่านิยม วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ เจตจำนงเดียวกัน มาร่วมกันทำงานอย่างสร้างสรรค์ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ที่จะพัฒนางานของวิชาชีพ และทำงานให้บรรลุผลเป้าหมายปลายทางของกันและกัน มีแรงบันดาลใจ มีการตกลงและการตัดสินใจที่เป็นแนวปฏิบัติ มีการประเมินผลและมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานของกลุ่มร่วมกัน

1.3 การสร้างศักยภาพภาวะผู้นำ หมายถึง สภาวะการณ์ที่สมาชิกมีโอกาสได้แสดงความสามารถและแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกัน รับฟังซึ่งกันและกัน ใส่ใจคุณค่าสิ่งที่ต้องการสื่อสาร ชื่นงาน ภาระงานหรือสิ่งที่เกิดจากปฏิบัติจริงโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ทำให้เกิดความมั่นใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง เกิดภาวะผู้นำในตนเองและเหนี่ยวนำให้เกิดภาวะผู้นำของกลุ่มที่เข้มแข็ง

1.4 การพัฒนาจิตวิญญาณวิชาชีพ หมายถึง ระบบการสร้างความรู้จากการรวบรวมองค์ความรู้ ประสบการณ์ วิธีการ กระบวนการ แนวทางการทำงานโดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่เกิดจากประสบการณ์ การปฏิบัติจริงระหว่างสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยร่วมลงความเห็น สรุป สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ องค์ความรู้หรือนวัตกรรมไปปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาหรือการพัฒนาสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

1.5 จัดโครงสร้างชุมชนกัลยาณมิตร หมายถึง การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เหมาะสม ได้แก่ บรรยากาศสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพ มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพียงพอ สถานที่เหมาะสม บุคคลเคารพซึ่งกันและกัน มีความไว้วางใจเป็นกัลยาณมิตร เชื่อถือกัน เปิดใจกว้าง รับฟังความคิดเห็น มีขวัญกำลังใจ ไม่โดดเดี่ยว มีความสุขและ ให้ความรู้สึกไม่กดดัน

2. กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2.1 วางแผนพัฒนาสู่เป้าหมาย เป็นขั้นตอนการวางแผนการดำเนินการส่งเสริมทักษะอาชีพโดยจัดมีกิจกรรมวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา (SWOT Analysis) ประเด็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของสถานศึกษา กำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษา โครงการ/กิจกรรม และค่าเป้าหมายความสำเร็จรายปี และกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ริเริ่มทำทฤษฎีสภาพความรู้ เป็นการพัฒนาคู่มือกิจกรรมการเฝ้าหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโดยการวิเคราะห์การออกแบบการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา การประเมินหลักสูตรเชิงพื้นที่และการสรุปรายงานการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา การทบทวนและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการจัดการเรียนการสอน การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด เขียนคำอธิบายรายวิชา และการมอบหมายผู้รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.3 ติดตามช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู กำหนดตารางเวลาดูตารางสอนให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้สิ่งที่เกิดจากการปฏิบัติมี 4 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการจำเป็น เพื่อทราบถึงปัญหา ความต้องการ จำเป็นที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา นโยบาย การขับเคลื่อน จุดเด่น จุดเน้นของสถานศึกษา ขั้นที่ 2 วางแผนกำหนดปฏิทิน PLC เป็นการออกแบบวางแผน กำหนดปฏิทิน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละเดือนที่เกิดจากการยอมรับและถือเป็นข้อตกลงการปฏิบัติร่วมกัน ขั้นที่ 3 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ดี นำเสนอประเด็นการพัฒนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับนวัตกรรม

หรือวิธีการที่ช่วยให้การดำเนินการส่งเสริมทักษะอาชีพบรรลุตามเป้าหมาย และขั้นที่ 4 นำเสนอสรุปการปฏิบัติ ทบทวนประเด็นพัฒนา เป้าหมาย กระบวนการหรือวิธีการ สะท้อนผลการพัฒนาของครู และนำเสนอ ระบุความต้องการพัฒนาในวงรอบต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

2.4 สะท้อนผลลัพธ์การปฏิบัติขององค์กร นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดทำหลักสูตร รายวิชา เพิ่มเติมที่ครูได้จัดทำขึ้น นำเสนอผลงาน จัดแสดงนิทรรศการผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ของโรงเรียนและถอดบทเรียนรูปแบบการบริหารด้วยการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริม ทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ร่วมกัน

ทักษะอาชีพของนักเรียน ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว ทักษะการอยู่ร่วมกันใน สังคม และ ทักษะการทำงานพื้นฐาน โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จ อาศัยปัจจัยสู่ความสำเร็จ 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน การบริหารจัดการ ด้านบุคลากร และด้านสภาพแวดล้อม

2. ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะ อาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะ อาชีพของครู โดยรวมระดับมาก ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะอาชีพของ นักเรียนรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพโดยรวมระดับดีมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพ โดยรวมระดับดีเยี่ยม ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของ นักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน				สรุป
		$\bar{X}, \mu$	S.D., σ	คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ	แปล ผล	
ความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพ ของครู	ระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} \geq 3.51$, S.D. < 1.0)	4.27	0.59	-	มาก	เป็นไป ตาม เกณฑ์
ความสามารถในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา รายวิชา เพิ่มเติม งานอาชีพของครู	ระดับมากขึ้นไป ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1.0$)	4.73	0.44	-	มากที่สุด	สูงกว่า เกณฑ์
ผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะ อาชีพของนักเรียนฯ ระดับ สถานศึกษา	ระดับดีขึ้นไป (คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 60-69)	-	-	79.91	ดีมาก	สูงกว่า เกณฑ์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ ระดับสถานศึกษา	ระดับดีขึ้นไป (คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 60-69)	-	-	80.78	ดีเยี่ยม	สูงกว่า เกณฑ์

จากตารางที่ 1 สรุปผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของครู ระดับมาก เป็นไปตามเกณฑ์ ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพของครู ระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์ ผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะอาชีพของนักเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ ระดับสถานศึกษา ระดับดีมาก ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ ระดับสถานศึกษา ระดับดีเยี่ยม ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์

3. ผลการประเมินและถอดบทเรียนรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)

3.1 การประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) โดยครู ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมระดับมากที่สุด โดยนักเรียนและผู้ปกครองโดยรวมระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา(ประชานุกูล) โดยครู

องค์ประกอบของรูปแบบฯ	เกณฑ์การพิจารณา	ผลการประเมิน			สรุป
		μ	σ	แปลผล	
หลักการ	ระดับมากขึ้นไป ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1.0$)	4.73	0.44	มากที่สุด	สูงกว่าเกณฑ์
วัตถุประสงค์	ระดับมากขึ้นไป ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1.0$)	4.68	0.54	มากที่สุด	สูงกว่าเกณฑ์
กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ดังนี้ - องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ - กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	ระดับมากขึ้นไป ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1.0$)	4.70	0.49	มากที่สุด	สูงกว่าเกณฑ์
ทักษะอาชีพของนักเรียน ได้แก่ - ทักษะการเรียนรู้และการปรับตัว - ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม - ทักษะพื้นฐานในการทำงาน	ระดับมากขึ้นไป ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1.0$)	4.61	0.55	มากที่สุด	สูงกว่าเกณฑ์
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ - ด้านการบริหารจัดการ - ด้านบุคลากร - ด้านสภาพแวดล้อม	ระดับมากขึ้นไป ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1.0$)	4.62	0.53	มากที่สุด	สูงกว่าเกณฑ์
ภาพรวม	ระดับมากขึ้นไป ($\mu \geq 3.51$, $\sigma < 1.0$)	4.65	0.55	มากที่สุด	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) โดยรวม พบว่า ด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=0.4.73$, S.D. =0.44) สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อพิจารณา ตามรายการ พบว่า ระดับมากที่สุด ทุกรายการ ได้แก่ หลักการ ($\bar{X}=4.73$, S.D. =0.44) กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ($\bar{X}=4.70$, S.D.=0.49) วัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.68$, S.D.=0.54) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.53) และทักษะอาชีพของนักเรียน ($\bar{X}=4.61$, S.D.=0.55) ตามลำดับ สูงกว่าเกณฑ์การประเมินทุกรายการ

ตารางที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) โดยนักเรียน และผู้ปกครอง

องค์ประกอบของรูปแบบฯ	เกณฑ์การพิจารณา	ผลการประเมิน			สรุป
		$\bar{X}$	S.D>	แปลผล	
ทักษะอาชีพของนักเรียน					
นักเรียน	ระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} \geq 3.51$, S.D.<1.0)	4.57	0.52	มากที่สุด	สูงกว่า เกณฑ์
ผู้ปกครอง	ระดับมากขึ้นไป ($\bar{X} \geq 3.51$, S.D.<1.0)	4.56	0.52	มากที่สุด	สูงกว่า เกณฑ์

จากตารางสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) โดยนักเรียน มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$, S.D.=0.52) และโดยผู้ปกครอง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวม ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.52) สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน

3.2 ผลการถอดบทเรียน พบว่า รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชาชนกุล) ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ผลลัพธ์การพัฒนานักเรียน และปัจจัยสู่ความสำเร็จ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่นำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนารูปแบบการบริหารด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ทักษะอาชีพของนักเรียน และปัจจัยสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบได้ผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาหลายขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลงานทางวิชาการและหนังสือต่างๆ นโยบายหน่วยงานต้นสังกัด ผู้ทรงคุณวุฒิการสัมภาษณ์ จำนวน 7 คน และผู้ทรงคุณวุฒิการสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2557) ที่ได้เสนอขั้นตอนการสร้างและพัฒนาว่าผู้วิจัยจะสร้างและพัฒนาแบบขึ้นมาก่อน จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวความคิด รูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว และจากผลการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์สภาพสถานการณ์ต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหรือตัวแปรเหล่านั้น แล้วคัดเลือกองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรที่สำคัญ ประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบก็ได้ หรือใช้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความถูกต้องเหมาะสมและนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นทดสอบความเที่ยงตรง ของรูปแบบรวบรวมข้อมูลในสถานการณ์จริงหรือทำการทดลองนำไปใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อทำการทดสอบดูว่าเหมาะสมหรือไม่ เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพตามที่มุ่งหวังหรือไม่ เรียกว่า การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบสอดคล้องกับงานวิจัยของอำนาจ เหลื่อน้อย (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วยส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วยหลักการพื้นฐานของ

การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล และวัตถุประสงค์ของรูปแบบการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนที่ 2 เนื้อหา ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ เรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ชุมชนกัลยาณมิตร การทำงานเป็นทีม การมีวิสัยทัศน์ร่วม และโครงสร้างการพัฒนาชุมชนส่วนที่ 3 เจาะใจความสำเร็จ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของนางนุช ชุมภูเทพ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดาร ในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก พบว่า รูปแบบประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมอาชีพของนักเรียน กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผน 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และเป้าหมายการส่งเสริมอาชีพ ได้แก่ 1) มีทักษะการทำงาน 2) มีทักษะการหารายได้ 3) มีคุณลักษณะคนทำงานได้และทำงานเป็น และ 4) มีคุณลักษณะคนทำงานทศวรรษใหม่

2. ผลการใช้รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ได้แก่ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของครู โดยรวมระดับมาก ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยรวมระดับมากที่สุด ผลสัมฤทธิ์การประเมินทักษะอาชีพของนักเรียนรายวิชาเพิ่มเติม งานอาชีพ โดยรวมระดับดีมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพ โดยรวมระดับดีเยี่ยม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูได้รับการพัฒนาผ่านกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนเหมาะสม ตั้งแต่การวิเคราะห์บริบทสถานศึกษา การกำหนดเป้าหมายทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาทบทวนหลักสูตรฯในปีการศึกษาที่ผ่านมา การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนตามจุดเน้นและทิศทางของโรงเรียน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ต่อเนื่องถึงกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สู่ห้องเรียน ครูมีส่วนร่วมและมีความเข้าใจตั้งแต่เริ่มต้นตลอดต่อเนื่องจนถึงเป้าหมายปลายทางที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน ครูมีการค้นคว้าหาความรู้ ฝึกฝนไปพร้อมกับนักเรียน รวมทั้งเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมจัดการเรียนการสอนด้วย ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกและเป็นการบริหารที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวุฒิ วัฒนธนะวุฒิ (2559) ที่ทำการศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ พบว่า องค์ประกอบของการบริหารจัดการเรียนการสอนทักษะอาชีพในโรงเรียนการศึกษาภาคบังคับ เป็นพหุองค์ประกอบ มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดกระบวนการบริหารที่เหมาะสม 2) การกำหนดนโยบายระดับสูง 3) การส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 4) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร 5) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 6) การนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามหลักสูตร และงานวิจัยของธนิดา ภูมิมาณัฐ (2562) ได้ทำการศึกษาวิถีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนเพาะชำโมเดล พบว่า กระบวนการขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน วิธีการจัดการองค์กรที่เป็นระบบ ระบบหนุนเสริมและการสร้างเครือข่ายที่ดี โดยผู้บริหารต้องเป็นนักวิชาการ เข้าถึงง่าย ประสานใจ และเข้าใจผลสืบเนื่องที่เกิดขึ้นจากการเป็น PLC เพาะชำโมเดลคือการได้พัฒนาครูทำให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

3. การประเมินรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ ของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) โดยครู มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมระดับมาก

ที่สุด โดยนักเรียนและผู้ปกครอง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเพราะว่า รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ในส่วนทักษะอาชีพของนักเรียน เป็นคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียน ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการทำงานการพัฒนาทักษะทางอาชีพ ที่เกี่ยวข้องบูรณาการเชื่อมโยงกับทักษะอื่นๆ อาทิ การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำ การใช้เทคโนโลยี การแก้ปัญหา การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของงาน นักเรียนต้องนำไปใช้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในกิจกรรมอื่นๆ ในสังคมที่ขยายวงกว้างจากสังคมเล็กๆ ในโรงเรียน สู่ครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนแบบค่อยๆ บ่มเพาะ ให้เรียนรู้จากงานอาชีพเล็กๆ และง่ายไปสู่ยากที่ต้องใช้ทักษะมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลีย์ ทองสีมา (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมด้านทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดนครปฐม เพื่อรองรับสังคมไทย 4.0 พบว่าการเตรียมความพร้อมด้านทักษะอาชีพ ควรเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรให้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญด้านทักษะอาชีพ และงานวิจัยของสรเดช เลิศวัฒนาวิช (2560) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า การทดลองจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่องของดีบ้านแพ้ว จัดการเรียนรู้ด้วยโครงงาน 6 ขั้นตอนในการส่งเสริมทักษะอาชีพ นักเรียนสนใจและตั้งใจในการสร้างสรรค์เป็นผลงานโครงงานอาชีพนักเรียนมีทักษะอาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับงานวิจัยของวรลักษณ์ ชูกำเนิด (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย พบว่า ด้านรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย ประกอบด้วยจุดเปลี่ยนผ่านจากระบบปิดสู่ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่มีด้วยการขับเคลื่อนผ่านองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทยที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องกันอย่างเป็นเหตุและเป็นผลเป็นลำดับตามองค์ประกอบสำคัญ 6 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) ชุมชนกัลยาณมิตรตามวิถีไทยส่งผลให้เกิดความไว้วางใจและรับฟัง 2) ภาวะผู้นำเร้าศักยภาพทำให้เกิดการเผยตนของผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลง 3) วิสัยทัศน์เชิงศรัทธาร่วมทำให้เกิดพลังเข้มทิศวิสัยทัศน์ร่วม 4) ระบบเปิดแบบฉันทิกำลังมุ่งสู่ผู้เรียนทำให้เกิดการเผยตนเป็นเจ้าของงานการเรียนรู้ 5) ระบบทีมเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่วุฒิภาวะและจิตวิญญาณความเป็นครูทำให้เกิดเจตจำนงร่วมพัฒนาวิชาชีพ 6) พื้นที่เรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจบนฐานงานจริงทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงบนฐานงานจริง จากผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนจุดเด่นของรูปแบบ คือการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ครูได้ร่วมกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเกิดความรู้สึกร่วมกันว่า “โรงเรียนของเรา” และ “นักเรียนของเรา” เพื่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้เป็นกัลยาณมิตร

องค์ความรู้การวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) ผู้วิจัยเสนอองค์ความรู้ใหม่ โดยมีกระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 วางแผนพัฒนาสู่เป้าหมาย ขั้นตอนที่ 2 ริเริ่มทำทนายศักยภาพความรู้ ขั้นตอนที่ 3 ติดตามช่วยเหลือการปฏิบัติงานของครู และขั้นตอนที่ 4 สะท้อนผลลัพธ์การปฏิบัติขององค์กร เป็นตัวขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยการอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วมของชุมชน ทีม

เครือข่ายการเรียนรู้ร่วมใจ การสร้างศักยภาพภาวะผู้นำ การพัฒนาจิตวิญญาณวิชาชีพ และจัดโครงสร้างชุมชนกัลยาณมิตร เป็นหัวใจสำคัญของสมาชิกต่อการแสดงบทบาทที่เหมาะสมต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผู้วิจัยนำเสนอสรุปภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กระบวนการส่งเสริมทักษะอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรนำรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้ส่งเสริมพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนทุกปีการศึกษา ปรับประยุกต์ใช้จุดเด่น ปรับปรุงจุดที่ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดคุณภาพของนักเรียน ตรงตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์การพัฒนาของโรงเรียนที่เน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ให้เกิดรูปธรรมหรือเป็นอัตลักษณ์ ชุมชนให้การยอมรับและสามารถเป็นแบบอย่างให้แก่โรงเรียนอื่นได้

1.2 ผู้บริหารควรนำรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้พัฒนางานด้านอื่นๆ อาจปรับประยุกต์ กระบวนการ วิธีการ ให้เหมาะสมกับบริบทของงานแต่ละงาน ยึดหลักการมีส่วนร่วมให้ความสำคัญกับการทบทวนปรับปรุงงานอยู่เสมอ พัฒนาชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการให้เข้มแข็งเป็นเครื่องมือพัฒนางานที่มีคุณภาพเป็นวิถีของโรงเรียนและเป็นแบบอย่างได้

1.3 ผู้บริหารและครูควรนำข้อมูลการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับทักษะอาชีพของนักเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า อยู่ในระดับดีมาก มาทบทวนวางแผนคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะอาชีพของครู พบว่า อยู่ในระดับมาก ทบพวนการนิเทศ กำกับติดตามด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

1.4 ผู้บริหารและครูควรมีการทบทวน ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพทุกปี อาจปรับปรุงสาระของหลักสูตรให้ลงสู่การฝึกปฏิบัติให้เกิดทักษะอาชีพของนักเรียนมีความสามารถโดดเด่นมากขึ้น ปรับเปลี่ยนวิชาให้ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสังคมปัจจุบันที่น่าสนใจ และนำไปต่อยอดงานอาชีพในชีวิตประจำวันได้

1.5 การดำเนินการตามรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) จะเกิดประสิทธิภาพได้นั้นมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีเครือข่ายการพัฒนาทางวิชาการที่มีส่วนขับเคลื่อนในกระบวนการต่างๆ ดังนั้นจึงต้องประสานความร่วมมือและสื่อสารสร้างความเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารงานด้านอื่นๆ ที่มีคุณภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเฉพาะภาระงานที่ส่งผลต่อคุณภาพด้านผู้เรียน

2.2 ควรวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารงานที่ส่งเสริม สนับสนุนงานการพัฒนาตามเป้าหมายวิสัยทัศน์การพัฒนาสถานศึกษาด้านอื่นๆ ได้แก่ การบริหารจัดการตามรอยบาทศาสตร์พระราชา สร้างนักอ่าน มีทักษะชีวิต ส่งเสริมภาษาอังกฤษ สร้างงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยี เป็นคนดีของสังคม

2.3 ควรวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาสถานศึกษา ให้บรรลุเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ของโรงเรียน แต่ละกลยุทธ์ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น กลยุทธ์ขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การเร่งรัด พัฒนาคุณภาพการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์การแนะแนวและสร้างแรงบันดาลใจประกอบอาชีพในฝัน และกลยุทธ์การสร้างนักเรียนให้เป็นเลิศด้านคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น

2.4 ควรส่งเสริมให้ครูวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติมงานอาชีพ เพื่อพัฒนาต่อยอดรูปแบบการบริหารด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน โรงเรียนวัดหนองศาลา (ประชานุกูล) เป็นการยกระดับคุณภาพของนักเรียนด้านทักษะอาชีพอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- จุลลี ศรีชะโคตร. (2557). บรรยากาครองค์การที่ส่งผลต่อชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชีรวัดน์ นิเจนตร. (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี. 4(2). 90.
- ทิตนา แคมมณี. (2560). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงนุช ชุมภูเทพ. (2562). รูปแบบการบริหารเพื่อส่งเสริมอาชีพของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาส ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูงและทุรกันดารในเขตภาคเหนือด้านตะวันตก. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร. 21(4). 142-152.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2560). การศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตและความพร้อมในการประกอบอาชีพของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในจังหวัดเขตเศรษฐกิจพิเศษ. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มาลัย ทองสีมา. (2561). การพัฒนายุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมด้านทักษะอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จังหวัดนครปฐม เพื่อรองรับสังคมไทย 4.0. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เยาวเรศ ตระกูลวีระยุทธ และคณะ. (2558). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขีดสมรรถนะสูง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารวารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 9(1). 15-16.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ (มหาชน).
- วรลักษณ์ ชูกำเนิดและคณะ. (2557). รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย. วารสารหาดใหญ่วิชาการ. 12(2). 127-132.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 2(4). 9-10.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ตาตาพับลิเคชั่น.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2558). รูปแบบ Model. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สรเดช เลิศวัฒนาภิษ. (2560). การพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพและคุณลักษณะในการประกอบอาชีพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. (2562). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. นครปฐม: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). คู่มือประกอบการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพสู่สถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

-
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **กรอบสมรรถนะหลักของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-3)**. กรุงเทพมหานคร: 21 เซ็นจูรี.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2558). **แนวทางบริหารจัดการทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะสาขาวิชาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2560). **การขับเคลื่อนการศึกษามัธยมศึกษาไทย 4.0 เพื่อการมีงานทำแห่งศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- Brown, W.B. & Moberg, D.J. (1980). **Organization theory and management: Amacro approach**. New York: John Wiley and Sons.
- Eisner, E. (1976). Education connoisseurship and criticism: Their form and function in educational evaluation. **Journal of Aesthetic Education**.
- Joyce, B. & Weil, M. (1996). **Model of Teaching**. New York: Prentice-Hall.
- Keeves, P. J. (1988). **Model and Model building Education Research, Methodology and Measurement: An International Handbook**. Oxford: Pergamon Press.
- Keeves, P. J. (1997). **Educational Research, Methodology and Measurement**. Cambridge. UK: Printed and bound in Great Britain by Cambridge University Press.
- Willer, D. (1986). **Scientific Sociology: Theory and Method**. Englewood cliff. NJ.: Prentice Hill.

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม (AR) เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 *

THE EFFECTS OF AUGMENTED REALITY ON TECHNOLOGY IN DAILY LIFE OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

¹ภวัต อมรเวชกิจ Pawat Amornvetchakit, ²ดุสิต ขาวเหลือง Dusit Khawloueng,

³สิริววรรณ จรัสรวีวัฒน์ Sirawan Jaradrawiwat

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยบูรพา Burapha University, Thailand

Corresponding Author E-mail: sczern48@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการใช้สื่อความเป็นจริงเสริมเรื่องเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนชลกันยานุกูลจำนวน 44 คนซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) สื่อความเป็นจริงเสริมเรื่องเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน 2) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ความเป็นจริงเสริม, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ

Abstract

The purpose of this research was 1) to study learning achievement score on Technology in Daily life of Mathayomsuksa 1 students after studied with Augmented Reality, 2) to study the students' satisfaction towards learning activities with Augmented Reality on Technology in Daily life. The samples consisted of 44 students who were selected by cluster random sampling. The research instruments were; 1) Augmented Reality learning media, 2) 3 lesson plans with Augmented Reality, 3) Achievement test, and 4) Satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, arithmetic means, standard deviation, and t-test (dependent). The results of this research were as follows; 1) The posttest score of learning was significantly higher than the pretest score at the .05 level of significance. 2) The

level of students 'satisfaction towards the learning activities with Augmented Reality was rated at high level.

Keywords: Augmented Reality, Learning Achievement, Satisfaction

บทนำ

การดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ยุคสมัยแห่งเทคโนโลยี โลกมีการรับส่งข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ แบบเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา อย่างกว้างขวาง ส่งผลให้การศึกษาในปัจจุบันได้มีการนำสื่อการสอนแบบนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษานำมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนภายในห้องเรียน ทำให้เกิดช่องทางการศึกษามีความก้าวหน้าตามเทคโนโลยีและเข้าใจในด้านเนื้อหา จึงส่งผลให้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมีส่วนในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการพัฒนาความรู้ได้อย่างมาก จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ในเรื่องความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก จากการเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรม 4.0 หรือที่เรียกกันว่า Thailand 4.0 ที่ต้องการผลักดันให้ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูล มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร และระบบการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่มาใช้มากขึ้น ดังนั้น การจัดการศึกษาของไทยจำเป็นต้องกำหนดเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วางแผนพัฒนา และเตรียมกำลังคนที่จะเข้าสู่ตลาดงานเมื่อสำเร็จการศึกษา การเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นหลากหลาย เพื่อพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันอย่างเสรีแบบไร้พรมแดนในยุคเศรษฐกิจและสังคม 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีการเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ จากการศึกษาพบว่า เทคโนโลยีในรูปแบบของสื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์เป็นสื่อที่ได้รับการยอมรับและรับนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากสื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์สามารถที่จะแสดงผลออกมาเป็นรูปภาพและเสียงได้ สามารถพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงขึ้นได้ และผู้เรียนส่วนมากมีความพึงพอใจต่อการใช้สื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ในการเรียนการสอน เนื่องจากสื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์นั้นได้มีการออกแบบระบบและผ่านการทดลองใช้จากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ โดยมีการผสมผสานทฤษฎีการเรียนรู้เข้าไปใช้ในบทเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาสอดคล้องกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนสามารถส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะทางด้านความคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณของผู้เรียน สื่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ช่วยเราให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่เรียนรู้ เนื่องด้วยการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์มีการใช้ภาพประกอบทั้งภาพเคลื่อนไหวที่เหมือนจริงและภาพนิ่ง อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถเป็นผู้ควบคุมการเรียนรู้ได้และยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น (กิตานันท์ มลิทอง, 2543)

ความเป็นจริงเสริม (Augmented Reality) หรือเรียกกันย่อๆ ว่า AR เป็นเทคโนโลยีที่เกิดจากการผสมผสานเอาโลกแห่งความเป็นจริงและความเสมือนจริงเข้าด้วยกันผ่านซอฟต์แวร์และอุปกรณ์เชื่อมต่อต่างๆ ซึ่งมีการแสดงผลทั้งในรูปแบบของภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ภาพสามมิติ คลิปวิดีโอและสื่อที่มีเสียงประกอบขึ้นอยู่ กับกระบวนการการออกแบบว่าอยากให้ออกมาในรูปแบบใด มีกระบวนการทำงาน 3 ขั้นตอน คือ 1) การ

วิเคราะห์ภาพ 2) การคำนวณค่าตำแหน่งเชิงสามมิติ 3) ความเป็นจริงเสริมมีความสามารถในการเพิ่มข้อมูลที่มีความหมายให้กับสิ่งของ หรือสถานที่จริงๆ โดยเริ่มด้วยการเปิดรับข้อมูลอ้างอิงทางด้านภาพ เสียง หรือการบอกตำแหน่งด้วยระบบ GPS และอื่นๆ จากนั้น แล้วระบบก็จะทำการสร้างข้อมูลเพิ่มเติมให้วัตถุจริงที่มีอยู่เดิม ทั้งในรูปแบบภาพ เสียง และข้อมูลอื่นๆ ที่ทำให้ผู้ใช้มีข้อมูลเชิงลึกเพิ่มขึ้น หรือสามารถตอบโต้ได้ ซึ่งทำให้ได้ประสบการณ์และมีการรับรู้เพิ่มเติมจากสิ่งของหรือสภาพแวดล้อมที่อยู่ตรงหน้า (อภิชาติ อนุกุลเวช, 2557) การนำความเป็นจริงเสริมเข้ามาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งออกแบบให้ใช้งานกับอุปกรณ์เคลื่อนที่บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ เมื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนจะทำให้ผู้ใช้งานสามารถเห็นภาพเสมือนจริงได้ จึงทำให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าใจการเรียนการสอนได้เพิ่มมากขึ้น ขั้นตอนการทำงานจะมีการกำหนดจุดโดยใช้มาร์คเกอร์ออกแบบ เพื่อให้อ่านค่าได้ง่าย รวดเร็ว และสื่อความหมายให้ผู้ใช้งานเข้าใจได้ง่ายด้วยภาพที่สร้างจากโมเดลสามมิติ (เกรส利 ฝ่าใต้, 2561) การจัดการเรียนรู้ที่มีการนำเนื้อหาการเรียนการสอนมาใช้ร่วมกันกับเทคโนโลยีเสมือนจริงช่วยให้การจัดการเรียนรู้เป็นมิติใหม่แห่งด้านการศึกษาและมีการโต้ตอบปฏิสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับนักเรียน โดยสื่อเทคโนโลยีเสมือนจริงนี้จะ เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนรู้และจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้เป็นอย่างดี เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสนใจและมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้นวัตกรรมการศึกษาในรูปแบบใหม่ (เสาวภา กลิ่นสูงเนิน, 2558)

จากการสังเกตการเรียนของนักเรียนและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนท่านอื่นที่สอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูลในรายวิชาออกแบบและเทคโนโลยี พบว่า การเรียนการสอนด้วยวิธีการสอนแบบเดิมๆ ที่เน้นการบรรยายยังไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจ ขาดสมาธิ ไม่คำนึงถึงกระบวนการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลทางการเรียนรู้ และนักเรียนไม่ชอบการสอนแบบบรรยาย แต่จะรู้สึกสนุกกับการเรียนถ้ามีการนำเกมเข้ามากระตุ้น เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนนั้นเกี่ยวข้องกับระบบการทำงานของเทคโนโลยีจึงต้องใช้การจินตนาการรูปแบบกระบวนการทำงานของเทคโนโลยีจึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จากการประเมินคุณภาพในสถานศึกษา ปี พ.ศ. 2562 ของโรงเรียนชลกันยานุกูล พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยอยู่ที่ 76.30 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ของการประกันคุณภาพที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 โดยแนวทางการแก้ไขปัญหาคือการนำสื่อเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน อีกทั้งความเป็นจริงเสริมเป็นสื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงได้ไม่ยาก (โรงเรียนชลกันยานุกูล, 2562)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะนำสื่อความเป็นจริงเสริมเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนเรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ในรายวิชาออกแบบและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้มีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสื่อความเป็นจริงเสริมเป็นสื่อที่มีการใช้งานที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียนที่ชอบนำโทรศัพท์ขึ้นมาเล่นระหว่างทำการเรียนการสอน อีกทั้งสื่อความเป็นจริงเสริมสามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากเห็น อยากเรียนรู้ และสามารถแก้ปัญหาความเป็นนามธรรมได้ ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่ดี นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และเพื่อให้เกิดแนวทางให้ครูผู้สอนได้นำสื่อความเป็นจริงเสริมไปประยุกต์ใช้พัฒนาประสิทธิภาพในการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากการใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่องเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียว ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One-group Pretest-posttest Design) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนชลกันยานุกูล จากจำนวนทั้งหมด 17 ห้อง นักเรียนทั้งหมด 706 คน 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนชลกันยานุกูล จำนวน 44 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา 1) ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริมในรายวิชา ออกแบบและเทคโนโลยี เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในรายวิชาออกแบบและเทคโนโลยี เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ 1) เทคโนโลยีรอบตัว 2) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และ 3) ระบบทางเทคโนโลยี

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลารวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม

5. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

- 5.1 ผู้วิจัยชี้แจงขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูลให้กลุ่มตัวอย่างและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

- 5.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยทดสอบแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม

- 5.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง

- 5.4 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม

- 5.5 ให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม ทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้ครั้งนี้

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 6.1 สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 1) เทคโนโลยี 2) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และ 3) ระบบทางเทคโนโลยี

6.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม ในรายวิชาออกแบบและเทคโนโลยี เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 แผน รวม 10 ชั่วโมง

6.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชา การออกแบบและเทคโนโลยี เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ชุด เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิดปรนัย จำนวน 30 ข้อซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.43 – 0.80 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 – 0.70 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

6.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

7.1 ทดสอบแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อศึกษาพื้นฐานความรู้เดิม

7.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย 1) เทคโนโลยี 2) การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และ 3) ระบบทางเทคโนโลยีตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง

7.3 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เทคโนโลยีน่ารู้ หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อการเรียนรู้สามมิติแบบมีปฏิสัมพันธ์ด้วยความเป็นจริงเสริม โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม

7.4 กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริมทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 สถิติเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) หาค่าความสอดคล้องในองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 2) หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 3) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 4) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร KR – 20 ของ Kuder – Richardson formula

8.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

9. การวิเคราะห์ข้อมูล

9.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และการทดสอบค่าที t – test (dependent) ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม

9.2 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อความเป็นจริงเสริม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยผลการจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรากฏผลดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และการทดสอบค่าที่ t – test (dependent) ระหว่างคะแนนก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม

(n = 44)

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	SD.	t	p
ก่อนเรียน	44	30	9.68	2.49		
หลังเรียน	44	30	20.30	5.48	16.42*	.000

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 1 พบว่า การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยผลการจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเฉลี่ย 9.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.49 และมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยหลังเรียน 20.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.48 ซึ่งจะเห็นได้ว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของ (E.I.) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายด้าน โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม

คนที่	ด้านความรู้ความจำ(5)		ด้านความเข้าใจ(13)		ด้านนำไปใช้(7)		ด้านวิเคราะห์(5)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	2	2	7	10	4	7	0	4
2	2	5	3	8	3	6	1	5
3	4	3	6	12	2	7	0	3
4	3	5	5	11	4	6	1	4
5	4	4	2	9	2	5	1	5
6	3	5	7	13	2	7	2	5
7	4	5	2	11	0	7	2	4
8	4	2	4	6	0	0	0	3
9	2	5	5	8	0	5	0	4
10	3	5	7	13	4	7	1	5
11	3	4	5	11	1	6	2	5
12	2	4	5	8	2	6	0	5

คนที่	ด้านความรู้ความจำ(5)		ด้านความเข้าใจ(13)		ด้านนำไปใช้(7)		ด้านวิเคราะห์(5)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
13	2	4	6	9	3	6	1	5
14	4	4	5	8	3	6	1	3
15	0	1	3	4	0	1	1	1
16	4	4	2	7	4	5	2	4
17	3	2	5	5	1	2	1	2
18	4	4	4	8	3	4	0	3
19	2	3	4	7	2	4	1	5
20	3	5	4	7	0	4	0	3
21	3	5	5	9	0	5	0	5
22	3	2	2	9	0	3	0	2
23	2	1	2	6	0	4	1	3
24	4	2	3	6	1	4	0	3
25	2	1	3	7	3	6	2	4
26	3	5	4	8	2	4	1	4
27	3	4	4	6	2	6	0	4
28	3	3	5	7	1	2	1	3
29	2	1	4	5	1	1	0	2
30	4	5	6	13	2	7	2	5
31	2	2	4	8	2	5	2	4
32	3	5	2	8	3	5	3	4
33	3	4	4	7	0	5	1	3
34	1	4	3	6	0	6	2	2
35	2	3	3	5	1	2	0	2
36	4	5	4	10	1	4	0	3
37	3	4	5	9	2	4	2	4
38	4	3	3	10	3	5	1	2
39	4	5	3	12	2	6	0	5
40	3	5	5	11	2	5	1	5
41	5	4	6	9	0	3	0	3
42	3	4	3	6	1	4	0	2
43	3	5	4	7	1	7	1	3
44	3	2	3	7	2	4	2	4
รวม	130	160	181	366	72	208	39	159

คนที่	ด้านความรู้ความจำ(5)		ด้านความเข้าใจ(13)		ด้านนำไปใช้(7)		ด้านวิเคราะห์(5)	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
	ด้าน		ดัชนีประสิทธิผล		อันดับ			
	ความรู้ความจำ		0.3333		4			
	ความเข้าใจ		0.4731		3			
	การนำไปใช้		0.5763		2			
	การวิเคราะห์		0.6630		1			

จากตารางที่ 2 พบว่า การวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของ (E.I.) ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายด้าน โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ด้านที่มีคะแนนมากที่สุดคือด้านการวิเคราะห์คิดเป็นร้อยละ 66.3 ด้านที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 2 คือ ด้านการนำไปใช้คิดเป็นร้อยละ 57.63 ด้านที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 3 คือ ด้านความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 47.31 และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความจำคิดเป็นร้อยละ 33.33

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อความเป็นจริงเสริม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความพึงพอใจ ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อความเป็นจริงเสริม โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1	กิจกรรมการเรียนรู้ใช้เทคโนโลยีที่มีความแปลกใหม่	3.98	0.11	มาก	7
2	กิจกรรมการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ	4.05	0.10	มาก	5
3	กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง	3.91	0.11	มาก	10
4	กิจกรรมการเรียนรู้สนุก ทำให้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง	3.95	0.10	มาก	9
5	กิจกรรมการเรียนรู้สามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน	4.00	0.11	มาก	6
6	กิจกรรมการเรียนรู้มีการใช้รูปภาพ วิดีโอและกราฟิก ช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น	4.16	0.10	มาก	4
7	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันตลอดเวลา	3.89	0.12	มาก	11
8	การวัดและประเมินผลผ่านแอปพลิเคชันทำให้ทราบผลการประเมินทันทีทันใด	3.66	0.12	มาก	12
9	แอปพลิเคชันมีความสะดวกต่อการใช้งานของนักเรียน	3.98	0.09	มาก	7
10	กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.20	0.10	มาก	3
11	การใช้งานแอปพลิเคชันมีความง่าย ไม่ซับซ้อน	4.32	0.10	มาก	2
12	นักเรียนอยากให้มียุทธวิธีในการเรียนรู้อื่น ๆ	4.45	0.09	มาก	1
รวม		4.05	0.10	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้และการใช้สื่อความเป็นจริงเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจในภาพรวมโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, $SD=0.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจมาก 3 อันดับแรกคือ

อันดับที่ 1 นักเรียนอยากให้มีบทเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ($\bar{X}=4.45$, $SD=0.09$)

อันดับที่ 2 การใช้งานแอปพลิเคชันมีความง่าย ไม่ซับซ้อน ($\bar{X}=4.32$, $SD=0.10$)

อันดับที่ 3 กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}=4.20$, $SD=0.10$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ผลการจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาออกแบบและเทคโนโลยี เรื่องเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของคะแนนข้อสอบในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนมากที่สุดคือด้านการวิเคราะห์คิดเป็นร้อยละ 66.3 ด้านที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 2 คือ ด้านการนำไปใช้คิดเป็นร้อยละ 57.63 ด้านที่มีคะแนนเป็นอันดับที่ 3 คือ ด้านความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 47.31 และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความจำคิดเป็นร้อยละ 33.33

จากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าสื่อความเป็นจริงเสริม สามารถพัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและนำมาใช้ในการพัฒนาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างดี อาจเป็นเพราะสื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 ที่มีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ช่วยแก้ปัญหาในด้านการศึกษา โดยการใช้สื่อความเป็นจริงเสริม สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจอยากเรียนรู้และยังช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะทางด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทางด้านเทคโนโลยีซึ่งจะมีความจำเป็นอย่างมากในการใช้ชีวิตในอนาคต มีการแสดงผลเป็นมีรูปภาพกราฟิก วิดีโอที่คอยเร้าดึงดูดความสนใจ ภาพเสมือนจริง มีสีสัน การออกแบบผสมผสานรูปภาพเข้ากับโลกความเป็นจริงได้สร้าง ผ่านโทรศัพท์มือถือทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ได้ทันที ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นตั้งใจเรียน เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีการสร้างปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างนักเรียนกับบทเรียน ซึ่งนักเรียนต้องทำการลงมือปฏิบัติจริงในการใช้งานสื่อความเป็นจริงเสริม เนื่องจากธรรมชาติการเรียนรู้ของนักเรียนเมื่อมีความอยากรู้ อยากเห็น อยากค้นพบข้อมูลใหม่ๆ ด้วยตนเอง จะเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จากการใช้สื่อความเป็นจริงเสริมที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในรายวิชาออกแบบและเทคโนโลยี เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ จดจำเนื้อหาได้ วิเคราะห์ได้ ทำให้สามารถช่วยอธิบายเนื้อหาเชิงนามธรรมของระบบทางเทคโนโลยีได้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น เป็นการทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับการใช้เทคโนโลยีก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทางด้านเทคโนโลยี และนักเรียนยังสามารถทำการทบทวนศึกษาเนื้อหาได้ทุกเมื่อตามที่ตนเองต้องการเมื่อเกิดความไม่เข้าใจในบทเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเกิดการพัฒนาองค์ความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงเกิดแรงบันดาลใจนำเอาองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนต่อ ทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนที่ดีขึ้น ส่งผลให้ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อ

ความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปภาณิน สินโน (2558) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับชุดการสอนความเป็นจริงเสริม เรื่อง ชนิดพรรณไม้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของดุสิต ขาวเหลือง และอภิชาติ อนุกุลเวช (2562) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้สามมิติแบบมีปฏิสัมพันธ์เสมือนจริงโดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาอาชีวศึกษาที่มีระดับการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษาอาชีวศึกษาผ่านสื่อการเรียนรู้สามมิติแบบมีปฏิสัมพันธ์เสมือนจริงด้วยความเป็นจริงเสริม Augmented Reality (AR) ก่อนเรียนและหลังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการประเมินความพึงพอใจจากการใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในภาพรวมระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการเรียนโดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม ทำให้นักเรียนสามารถจดจ่ออยู่กับบทเรียนได้ยาวนาน มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ไปด้วยการเรียนรู้ที่มีรูปภาพกราฟิกและวิดีโอประกอบที่มีความน่าสนใจ การใช้งานแอปพลิเคชันในการเรียนไม่ซับซ้อน และเป็นการใช้งานเทคโนโลยีซึ่งมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทเรียน สร้างความเข้าใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและมองเห็นภาพกระบวนการของระบบทางเทคโนโลยีได้

โดยประเด็นที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุดอันดับที่ 1 คือนักเรียนอยากให้มีบทเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.09) อาจเป็นเพราะสื่อความเป็นจริงเสริม เป็นเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยและการสร้างบทเรียนที่มีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนมีการใช้รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว ภาพสามมิติ และมีวิดีโอเป็นส่วนประกอบทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกและมีความสนใจ และที่สำคัญคือสื่อความเป็นจริงเสริมนั้นมีรูปแบบวิธีการใช้งานแอปพลิเคชันมีความง่าย ไม่ซับซ้อน คือประเด็นที่มีระดับความพึงพอใจมากเป็นอันดับที่ 2 ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.10) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้อธิบายวิธีการใช้งานสื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เอาไว้อย่างกระชับและเข้าใจได้ง่ายเพียงแค่นักเรียนดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน V-player ลงในโทรศัพท์มือถือแล้วสแกน QRcode ที่อยู่บนสื่อความเป็นจริงเสริม ทำให้นักเรียนสามารถเข้าไปใช้งานได้ทันทีและประเด็นความพึงพอใจอันดับที่ 3 คือ กิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.10) อาจเป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยสื่อความเป็นจริงเสริมเป็นการใช้เทคโนโลยีซึ่งสอดคล้องกับบทเรียนและการใช้งานเทคโนโลยีในชีวิตประจำวันของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของไกรวิชญ์ ดีอม (2559) ที่ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนร่วมกับเทคโนโลยีออกเมนต์เดด เรียลลิตี้ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ พบว่าผลการวิจัยการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติมรูปแบบการเรียนการสอนร่วมกับเทคโนโลยีออกเมนต์เดด เรียลลิตี้ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทกานต์ สถาพรวงษา และสกันธ์ ม่วงสุน (2557) ที่ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาหนังสือเรียนที่ใช้เทคโนโลยีออกเมนต์เดดเรียลลิตี้ในการนำเสนอภาพประกอบแบบสามมิติ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจหนังสือเรียนที่ใช้เทคโนโลยีออกเมนต์เดดเรียลลิตี้ในการนำเสนอภาพประกอบแบบสามมิติในระดับมากที่สุด

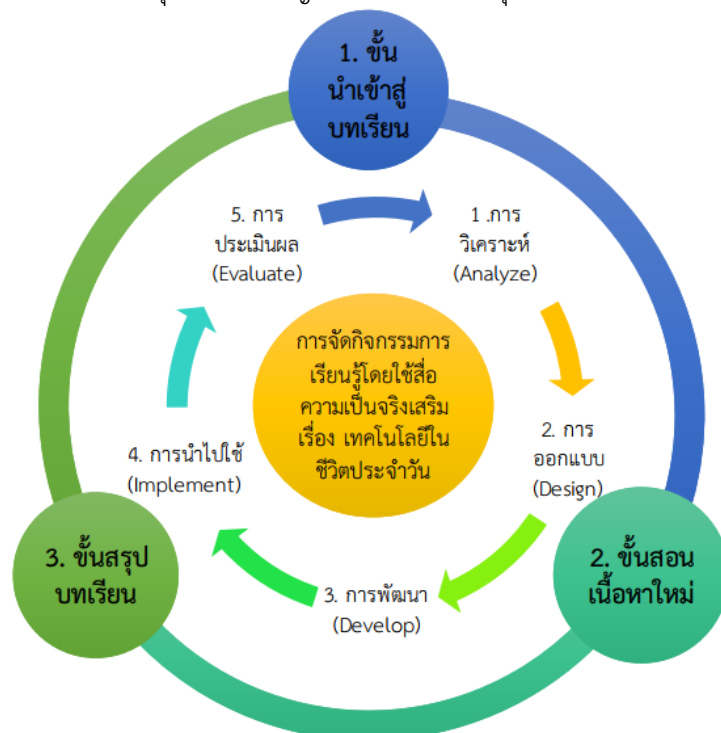

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริมเรื่องเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การใช้ ADDIE model ในการสร้างสื่อความเป็นจริงเสริมโดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ (Analyze) เป็นขั้นตอนการระบุปัญหา ระบุแหล่งของปัญหา และวินิจฉัยคำตอบที่ได้ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์จะถูกนำไปใช้ในขั้นตอนการออกแบบ 2) การออกแบบ (Design) กำหนดโครงสร้างวิธีการให้บรรลุถึงเป้าหมายการสอน 3) การพัฒนา (Develop) สร้างแผนการสอนและสื่อความเป็นจริงเสริม 4) การนำไปใช้ (Implement) เป็นขั้นตอนการดำเนินการนำสื่อความเป็นจริงเสริมไปใช้ 5) การประเมินผล (Evaluate) เป็นการประเมินผลบทเรียนและนำผลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ได้บทเรียนที่มีคุณภาพ

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน คือการเริ่มต้นด้วยการตั้งคำถามหรือกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาขึ้นมาถามนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมและตรวจดูพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน 2) ขั้นสอน ครูใช้สื่อความเป็นจริงเสริมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยให้นักเรียนได้มีการใช้สื่อความเป็นจริงเสริม ในการสืบค้นข้อมูล ดูภาพตัวอย่าง 3 มิติ และคลิปวิดีโอควบคู่ไปกับการอธิบายของครู เมื่อนักเรียนใช้โทรศัพท์มือถือส่งไปที่มาร์คเกอร์เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่สารสนเทศ ในโทรศัพท์ก็จะปรากฏภาพหรือแสดงผลกราฟิกเสมือนจริงในลักษณะ 3 มิติขึ้นมา ทำให้นักเรียนตื่นตาตื่นใจ มีความสนใจ มีสมาธิจดจ่ออยู่กับบทเรียน นอกจากนี้ยังมีเมนูให้นักเรียนสามารถเข้าไปค้นคว้าข้อมูลทำให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างแข็งขัน 3) ขั้นสรุปบทเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย และสรุปสาระสำคัญในเรื่องที่เรียน สรุปดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

จากผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของคะแนนข้อสอบในแต่ละด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนมากที่สุดคือด้านการคิดวิเคราะห์คิดมีค่าเท่ากับ 0.6630 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6630 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.30 และผลประเมินความพึงพอใจพบว่า รายการการประเมินความพึงพอใจที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ นักเรียนอยากให้มีการใช้สื่อความเป็นจริงเสริมในเนื้อหาอื่นๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สื่อความเป็นจริงเสริมนั้นสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้อีกด้วย

ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณและกระตุ้นให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน สามารถนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนได้จริงและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เรื่อง เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา นักเรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีทั้งด้านการใช้เทคโนโลยีและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2 ในการใช้งานสื่อความเป็นจริงเสริม ต้องคำนึงถึงความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของนักเรียน รวมถึงปัจจัยหรือค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานสื่อความเป็นจริงเสริม เพื่อให้ นักเรียนสามารถทำการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องไม่ติดขัด

1.3 บทเรียนที่มีรูปแบบเนื้อหาเชิงนามธรรมสามารถใช้การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อความเป็นจริงเสริม เข้ามาช่วยในการสร้างและพัฒนาระบบการเรียนรู้เป็นเครื่องมือช่วยอธิบายเนื้อหาสาระที่มีรายละเอียดของกระบวนการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ และสามารถทำให้ผู้เรียนมีเวลาค้นคว้า ศึกษาได้สะดวกและง่ายยิ่งขึ้น

1.4 ผู้ใช้งานสามารถนำแอปพลิเคชันต่างๆ ที่ใช้ในการพัฒนาความเป็นจริงเสริม โดยเลือกแอปพลิเคชันที่สามารถใช้งานได้ง่าย มีขั้นตอนการพัฒนาที่ไม่ซับซ้อน พัฒนาได้ด้วยคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือและรองรับได้กับทุกระบบปฏิบัติการ และไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่าการใช้งานสื่อความเป็นจริงเสริม ส่งผลให้คะแนนในด้านการวิเคราะห์ที่มีดัชนีประสิทธิผลสูงสุดและคะแนนในด้านความรู้ความจำมีดัชนีประสิทธิผลต่ำสุด แต่ด้วยจำนวนข้อแบบทดสอบที่ไม่เท่ากัน จึงควรมีการศึกษาถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อจำนวนข้อแบบทดสอบในแต่ละด้านมีจำนวนเท่ากัน

2.2 จากผลการวิจัยพบว่าความเป็ยเบนมาตรฐานของคะแนนหลังเรียนมีค่า 5.48 ในขณะที่ก่อนเรียนมีค่า 2.49 แสดงว่าคะแนนหลังเรียนมีการกระจายของคะแนนสูงมาก ทำให้มีคำถามว่า สื่อความเป็นจริงเสริมอาจจะไม่ส่งผลต่อผู้เรียนบางคน ซึ่งอาจจะมีปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้แตกต่างไปจากผู้เรียนคนอื่น อาจจะเป็นความสามารถทางเทคโนโลยี รูปแบบการเรียนรู้หรือปัจจัยอื่นๆ จึงควรมีการศึกษาอิทธิพลของสิ่งเหล่านี้ต่อการใช้อสื่อความเป็นจริงเสริม

2.3 จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ พบว่านักเรียนต้องการให้มีการเรียนด้วยสื่อความเป็นจริงเสริมในการเรียนรู้อื่นๆ ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร

2.4 จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ พบว่าการวัดประเมินผลผ่านแอปพลิเคชันทำให้ทราบผลทันที ได้รับความพึงพอใจต่ำที่สุด ควรมีการศึกษาถึงสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกวลี ฟ้าใต้. (2561). **สื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีมีมติเสมือนจริง เรื่อง คำศัพท์ภาษาอังกฤษสัตว์โลกน่ารู้**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ไกรวิชญ์ ดีเอม. (2560). **การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนร่วมกับเทคโนโลยีออกเมนต์เตด เรียลิตี สำหรับ นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**. 9(2). 196-210.
- จันทกานต์ สถาพรวงษา และสกันธ์ ม่วงสุน. (2557). **การออกแบบและพัฒนาหนังสือเรียนที่ใช้เทคโนโลยี ออกเมนต์เตดเรียลิตีในการนำเสนอภาพประกอบแบบสามมิติ**. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
- ดุสิต ขาวเหลือง และอภิชาติ อนุกุลเวช. (2562). **การพัฒนาสื่อการเรียนรู้สามมิติแบบมีปฏิสัมพันธ์เสมือนจริง โดยใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา อาชีวศึกษาที่มีระดับการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่างกัน. วารสารศึกษาศาสตร์**. 30(3). 16-29.
- ปภาณิน สิ้นโน. (2558). **ชุดการสอนความเป็นจริงเสริม เรื่อง ชนิดพรรณไม้ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธิญบุรี.
- โรงเรียนชลกันยานุกูล. (2562). **รายงานคุณภาพผู้เรียน ปีการศึกษา 2562**. ชลบุรี: โรงเรียนชลกันยานุกูล.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา.
- เสาวภา กลิ่นสูงเนิน. (2558). **การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเสมือนจริง เรื่องหลักการทำงานของคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- อภิชาติ อนุกุลเวช. (2557). **Augmented Reality**. แหล่งที่มา <http://abhichatdotcom.blogspot.com/2014/12/augmented-reality-ar.html> สืบค้นเมื่อ 25 เม.ย. 2561.

การพัฒนากระบวนการกระจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ
สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยสื่อประสม*
THE DEVELOPMENT OF CLARIFYING VALUES PROCESS ON ACCEPTANCE
OF SEXUAL DIVERSITY FOR SECONDARY SCHOOL STUDENTS
BY MULTIMEDIA MATERIALS

¹ณัฐพนธ์ โสไหญ่ Natthapon Soyai ²อชิระ อุตมาน Achira Uttaman

^{1,2}มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Srinakharinwirot University, Thailand

Corresponding Author E-mail: natthapon.soyai@g.swu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและครูที่มีต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ 2) เพื่อพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) กระบวนการกระจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ 3) เพื่อศึกษากระบวนการกระจ่างค่านิยมการยอมรับความหลากหลายทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เป็นการเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามทัศนคติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศ 2) สื่อประสม(Multimedia) กระบวนการกระจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ 3) แบบประเมินคุณภาพของสื่อประสม(Multimedia) ด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และ ด้านกระบวนการกระจ่างค่านิยม (Value Clarification) 4) แบบวัดกระบวนการกระจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ 5) แบบสัมภาษณ์กระบวนการกระจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ 6) แบบประเมินสื่อประสม (Multimedia) สำหรับครูผู้สอน และ 7) แบบสัมภาษณ์ทัศนคติและความพึงพอใจ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที่ใช้หาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ สถิติที่ใช้หาความเชื่อมั่นสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) และสถิติวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ทัศนคติที่มีต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศของนักเรียนอยู่ในระดับดีและของครูอยู่ในระดับดีมาก 2) สื่อประสม (Multimedia) มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและดีมาก รวมทั้งนักเรียนมีความพึงพอใจหลังใช้สื่อ 3) นักเรียนเกิดกระบวนการกระจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศหลังเรียนรู้สื่อประสม (Multimedia) และมีคะแนนพัฒนาการในระดับสูง

คำสำคัญ: กระบวนการกระจ่างค่านิยม, การยอมรับความหลากหลายทางเพศ, สื่อประสม

Abstract

The objectives of this research are 1) to study secondary school students and teachers' attitude toward sexual diversity 2) to develop multimedia materials of clarifying values process on acceptance of sexual diversity 3) to study clarifying values process on acceptance of sexual diversity for secondary school students by using multimedia materials. This research was action research. The research instruments were 1) questionnaire about attitude toward LGBTQ+ people 2) multimedia materials of clarifying values process on acceptance of sexual diversity 3) quality assessment tools for multimedia materials in terms of contents, educational technology and value clarification process 4) measurement for clarifying values process on acceptance of sexual diversity 5) clarifying values process on acceptance of sexual diversity interview 6) multimedia assessment for teachers. 7) Interview of attitude and satisfaction. Data were analyzed using statistics such as mean, standard deviation. Statistics used to determine the accuracy of the tool. The statistics used to find the confidence formula Alpha Coefficient (Alpha Coefficient) and the statistics measure the relative development score. The results showed that 1) the students' attitude towards sexual diversity was at a good level and that of the teachers was at a very good level. 2) The quality of multimedia materials was at a good and very good level and students were satisfied after using the media 3) The students had a process to clarifying values of sexual diversity acceptance after learning multimedia materials and had a high level of development score.

Keywords: Values Clarification, Acceptance of sexual diversity, Multimedia

บทนำ

ท่ามกลางสังคมโลกที่มีความหลากหลายในปัจจุบันที่มีการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่กรอบให้คนเรามีวิถีในการดำเนินชีวิตที่แตกต่างหลากหลายเป็นของตนเอง ซึ่งความแตกต่างหลากหลายของแต่ละบุคคลนั้นรวมไปถึง “ความหลากหลายทางเพศ” โดยในปัจจุบันทั่วโลกต่างให้ความสนใจและเป็นประเด็นที่พัฒนาจากอดีตไปมากที่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศกล้าที่จะออกมาเปิดเผยตัวตนสู่สังคมมากกว่าในอดีต แต่ในบางสังคมประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศนี้ยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการยอมรับและแก้ไข อันจะเห็นได้จากในหลายๆ ประเทศผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศต่างประสบกับความไม่เท่าเทียม ความอดอยาก การดูแลสุขภาพ การศึกษา การจ้างงาน และความรุนแรงในการใช้อำนาจกดทับจนทำให้ไม่มีสิทธิในกฎหมายและการเข้าถึงทรัพยากรในสังคม (Oxfam International, 2016) จะเห็นได้ว่าในทั่วทุกมุมโลกก็ยังเกิดปัญหาของผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศอยู่ รวมถึงในประเทศไทยที่ในปัจจุบันดูเหมือนว่าจะมีการเปิดกว้างในเรื่องของความหลากหลายทางเพศมากขึ้นกว่าในอดีต แต่ก็ยังมีอีกหลายเรื่องที่เป็นปัญหาและต้องได้รับการแก้ไข อันเนื่องมาจากค่านิยมของสังคมไทยตั้งแต่อดีตที่ถูกประกอบสร้างมาให้ยึดติดกับแนวคิดแบบสองเพศคือเพศชายและเพศหญิงและต้องปฏิบัติตนในกรอบของความเป็นชายและความเป็นหญิงที่ต้องมีมุมมองความรักต่างเพศที่เป็นเพศชายและหญิงเท่านั้น โดยผู้ที่กระทำการนอกเหนือจากมุมมองนี้

ถือว่าผิดปกติ ถึงแม้ว่าในสังคมไทยจะมีผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศมาตั้งแต่อดีตที่ปรากฏในหลักฐานต่างๆ ในอดีต แต่ก็อยู่ในสถานะที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมด้วยอิทธิพลทางศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม (สุไลพร ชลวิไล, 2562)

ปัญหาความหลากหลายทางเพศยังส่งผลมาถึงนักเรียนในปัจจุบัน โดยนักเรียนหลายคนมีการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ แต่ก็ยังมีอีกหลายคนที่ยังไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับ และปฏิบัติตัวต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศยังไม่ถูกต้อง เรื่องความหลากหลายทางเพศจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเรียนรู้เพื่อความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติที่ต่อผู้อื่นในสังคมที่มีความหลากหลายในปัจจุบันให้ได้ ซึ่งการเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางเพศนี้ต้องเกิดจากการเรียนรู้ตั้งแต่ยังเด็กหรือในวัยที่กำลังเรียนรู้ ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เด็กมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการผ่านการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลทุกๆ วัย โดยอาศัยการเรียนรู้และการมีสัมพันธภาพกับคนอื่นและมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกสามารถปฏิบัติตามที่สังคมต้องการและดำรงอยู่ร่วมกับสมาชิกอื่นๆ ได้อย่างปกติสุข (ทัศนีย์ ประจະเนย์, 2538) โดยจะต้องเรียนรู้แนวคิดของความหลากหลายทางเพศ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมที่หลากหลายได้อย่างมีความสุข การเรียนรู้ที่จะสร้างการยอมรับในความหลากหลายทางเพศจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะสร้างสรรค์สังคมให้น่าอยู่ในฐานะของความเป็นมนุษย์คนหนึ่งเฉกเช่นเดียวกับคนอื่นๆ ทั่วไป ดังนั้นเพื่อการสร้างความเข้าใจและการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ ซึ่งจะต้องสื่อสารผ่านสื่อกลางที่ความเข้าใจง่ายและเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์ สร้างประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียน จากสื่อที่สามารถดึงดูดให้นักเรียนสนใจและอยากที่จะเรียนรู้ มีความเข้าใจได้ง่าย ไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ ซึ่งสื่อการเรียนรู้นั้นจะเป็นตัวกลางที่จะเชื่อมให้เด็กในวัยนี้ได้เรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งได้เป็นอย่างดี (ดวงแสง ณ นคร, 2558) โดยจะต้องใช้งานง่ายต่อการเข้าถึงและน่าสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนโดยเฉพาะในประเด็นเรื่องของความหลากหลายทางเพศที่กำลังเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจในปัจจุบัน การสร้างสื่อเพื่อให้เกิดการยอมรับนั้นจะต้องมีความสร้างสรรค์และให้นักเรียนมีมุมมองในการเกิดค่านิยมที่จะยอมรับความหลากหลายทางเพศ อย่างเช่นสื่อประสม (Multimedia) ที่เป็นสื่อที่นำสื่อหลากหลายชนิดมารวมกันไว้ในสื่อเดียวเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีการวางแผนและลำดับขั้นตอนของการใช้งานอย่างสร้างสรรค์ ผ่านการนำรูปภาพ เสียง วิดีโอ ข้อความ เนื้อหา หรือเรื่องราวต่างๆ มาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวให้นักเรียนมัธยมศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นของการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ โดยการสร้างสื่อประสม (Multimedia) ที่พัฒนาให้นักเรียนได้ยอมรับความหลากหลายทางเพศนั้นเป็นเรื่องที่ยากจะทำให้บรรลุภายในเวลาอันรวดเร็ว แต่ต้องให้นักเรียนได้สัมผัสประสบการณ์ชีวิตและปัจจัยอื่นๆ อย่างหลากหลาย และการสร้างการยอมรับในความหลากหลายทางเพศนั้นจะต้องเป็นเรื่องของการพัฒนาในระดับค่านิยมจนส่งผลต่อพฤติกรรมของนักเรียนให้เกิดการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากค่านิยมนั้นมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคนเป็นสิ่งที่กำหนดความคิด ความรู้สึก และการกระทำ เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ การเลือก และการดำรงชีวิตของบุคคลนั้นๆ ที่ยึดถือตนเอง (นาตยา ปิลันธนาณนท์, 2531) ซึ่งการพัฒนาค่านิยมนี้จะทำให้นักเรียนมีแนวทางในการเลือกตัดสินใจ รวมไปถึงมีเครื่องบ่งชี้ค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศได้ ผ่านกระบวนการพัฒนาค่านิยมนี้ที่เรียกว่า กระบวนการกระจ่างค่านิยม จากทฤษฎีกระจ่างค่านิยม (Value Clarification) ที่เป็นการทำให้นักเรียนพัฒนาความคิด ทศนคติที่ดี ปลุกฝังจริยธรรมผ่านการตั้งคำถามจนเกิดเป็นความเชื่อ หรือพฤติกรรมที่ดีที่นักเรียนยึดถือ (Raths Louis E., 1966) การนำทฤษฎีกระจ่างค่านิยมมาใช้ร่วมกับการพัฒนา

สื่อประสม (Multimedia) นั้นจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศผ่านการเรียนรู้เรื่องราวของความหลากหลายทางเพศจากสื่อที่มีหลากหลาย และสถานการณ์ตัวอย่างการสนทนาที่มีคำถามของกระบวนการกระจำจ่านิยม เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนากระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศของตนเองได้

การยอมรับในความหลากหลายทางเพศเป็นเรื่องที่จะต้องเกิดจากค่านิยมของแต่ละบุคคลผ่านการเรียนรู้ในแต่ละสังคม ซึ่งเป็นความท้าทายเป็นอย่างมากที่จะพัฒนาค่านิยมของคนๆ หนึ่งให้เกิดพฤติกรรมกรยอมรับได้ การพัฒนานั้นจึงจำเป็นต้องใช้เวลาในการพัฒนาดังแต่ยังเป็นเด็กผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม โดยเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษาเพราะเป็นวัยแห่งการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงมุมมองของชีวิต ซึ่งการพัฒนานั้นจะต้องเรียนรู้ง่าย สะดวก มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ ผ่านสื่อการเรียนรู้ รูปแบบสื่อประสม (Multimedia) ที่เป็นการรวบรวมสื่อชนิดต่างๆ มาร้อยเรียงให้เป็นเรื่องราวผ่านกระบวนการกระจำจ่านิยมที่จะช่วยพัฒนาและค้นหาค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เกิดกระบวนการกระจำจ่านิยมที่ติดตัวและมีมุมมองต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นมนุษย์เท่าเทียมกับคนทุกคน และจะส่งผลให้ทุกคนปฏิบัติต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างเท่าเทียมและไม่เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เมื่อไม่เกิดปัญหาเหล่านี้แล้วผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศก็จะรู้สึกว่าคุณค่าและสามารถพัฒนาตัวเองและสังคม เมื่อทุกคนมีความเข้าใจที่ดีซึ่งกันและกันก็จะส่งผลให้สังคมมีมุมมองที่ดีต่อกันจนนำไปสู่สังคมที่ส่งเสริม สร้างสรรค์ และสงบสุขต่อไป จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำสื่อประสม (Multimedia) ไปทดลองใช้พบว่า สื่อสามารถพัฒนากระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศหลังเรียนรู้สื่อประสม (Multimedia) และมีคะแนนพัฒนาการในระดับสูง รวมทั้งการศึกษาทัศนคติที่มีต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศของนักเรียนอยู่ในระดับดีและของครูอยู่ในระดับดีมาก เมื่อเรียนรู้ผ่านสื่อแล้วนักเรียนมีทัศนคติต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศดีขึ้น ทั้งสื่อประสม (Multimedia) ยังมีคุณภาพอยู่ในระดับดีและดีมาก รวมทั้งนักเรียนมีความพึงพอใจหลังใช้สื่อ ซึ่งการเรียนรู้สื่อนี้ยังประโยชน์ต่อสังคมในการพัฒนาสังคมที่มีความหลากหลายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและครูที่มีต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ
2. เพื่อพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) กระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ
3. เพื่อศึกษากระบวนการกระจำจ่านิยมการยอมรับความหลากหลายทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยใช้วงจรการปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2560) 4 ขั้นตอน ร่วมกับรูปแบบการพัฒนาสื่อในรูปแบบ ADDIE Model (วารินทร์ รัตมพรหม, 2542) ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินงานวิจัยในการพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) ประกอบด้วย 1) ขั้นวางแผน (Plan) ผู้วิจัยได้วางแผนและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศของนักเรียนโดยการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและผลการประเมินจากแบบสอบถาม

ทัศนคติในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน รวมทั้งได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการกระจำงค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศผ่านสื่อประสม (Multimedia) ในการพัฒนาสื่อรูปแบบ ADDIE Model นำสื่อประสม(Multimedia)ไปทดลองใช้และประเมินหลังการใช้สื่อประสม (Multimedia) เพื่อนำผลการประเมินกลับไปวิเคราะห์และปรับปรุงต่อไปเป็นวงจรไปเรื่อยๆ ตรงกับขั้นการวิเคราะห์ (Analysis) ของ ADDIE MODEL และผู้วิจัยได้นำแบบวัดกระบวนการกระจำงค่านิยมมาวัดนักเรียนก่อนที่จะเรียนรู้สื่อประสม (Multimedia) 2) ขั้นปฏิบัติการ (Act) ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ ประเด็นปัญหา ผลที่ได้จากการวางแผนมาออกแบบและพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) และนำสื่อประสม (Multimedia) ที่พัฒนาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อประสม (Multimedia) 3) ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) ด้านกระบวนการกระจำงค่านิยม เมื่อมีการประเมินคุณภาพเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญให้กลุ่มเป้าหมายเรียนรู้สื่อประสม (Multimedia) นี้ ซึ่งเป็นขั้นการออกแบบ (Design) ขั้นการพัฒนา (Development) ของ ADDIE Model 3) ขั้นสังเกต (Observe) เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้สื่อประสม (Multimedia) เพื่อสร้างกระบวนการกระจำงค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศแล้วผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำแบบวัดกระบวนการกระจำงค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ และได้ทำการสัมภาษณ์กระบวนการกระจำงค่านิยมของนักเรียนตรงกับขั้นการทดลองใช้ (Implement) ของ ADDIE MODEL ในการพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) 4) สะท้อนผล (Reflect) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลของการวัดกระบวนการกระจำงค่านิยมและแบบสัมภาษณ์กระบวนการกระจำงค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ แล้วนำผลของการวัดไปปรับปรุงและพัฒนาสื่อเรื่องต่อไป ตรงกับขั้นการประเมินผล (Evaluation) ของ ADDIE MODEL ในการพัฒนาสื่อประสม (Multimedia)

โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยในการพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) ตามขั้นตอนของวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทั้ง 3 วงจร โดยมีรายละเอียดของกลุ่มเป้าหมาย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในวิจัย นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ ที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 45 คน โดยการเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เป็นห้องเรียนนี้ เนื่องจากเป็นห้องเรียนที่มีความหลากหลาย กล่าวคือ มีนักเรียนที่ระบุอัตลักษณ์ตนเองที่มีความหลากหลายทางเพศ รวมถึงจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนห้องเรียนนี้นักเรียนมียังมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการไม่เข้าใจและไม่ยอมรับในความหลากหลายทางเพศ

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามทัศนคติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามทัศนคติต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยดัดแปลงจากแบบสอบถามทัศนคติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศของ Mary E Kite และ Day Deaux (Kite Mary; Deaux Day, 1986) แล้วดัดแปลงข้อคำถามให้มีความเกี่ยวข้องและเหมาะสมกับบริบทของนักเรียน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรง นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (try out) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของ

เครื่องมือ (Reliability) โดยแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.77 เมื่อได้ค่าที่น่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้ก็สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไปได้

2.2 สื่อประสม (Multimedia) กระบวนการกระจำจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยได้สร้างสื่อประสม (Multimedia) กระบวนการกระจำจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศจากการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์รวมทั้งเนื้อหา โดยมีขั้นตอนการสร้างตามหลักการ ทฤษฎีการออกแบบสื่อการเรียนรู้ตามแนวคิดของ ADDIE Model (วารินทร์ รัชมีพรหม, 2542) โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้ 1) ขั้นการวิเคราะห์ (Analysis) 2) ขั้นการออกแบบ (Design) 3) ขั้นการพัฒนา (Development) 4) ขั้นการทดลองใช้ (Implement) และ 5) ขั้นการประเมินผล (Evaluation)

2.3 แบบประเมินคุณภาพของสื่อประสม(Multimedia)กระบวนการกระจำจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ โดยแบ่งออกเป็น 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา และ 3) ด้านกระบวนการกระจำจ่างค่านิยม (Value Clarification) ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ กำหนดกรอบแนวคิดขอบเขตของด้านเนื้อหา ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และด้านกระบวนการกระจำจ่างค่านิยม นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบประเมินคุณภาพในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านละ 3 ท่าน รวมจำนวน 9 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำผลจากการประเมินมาพิจารณาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพของสื่อประสม (Multimedia) เพื่อสร้างกระบวนการกระจำจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ

2.4 แบบวัดกระบวนการกระจำจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกระจำจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ สร้างแบบวัดโดยมีลักษณะเป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 7 ข้อ และสร้างเกณฑ์การให้คะแนนในรูปแบบเกณฑ์การประเมิน (Rubric Score) ตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบ นำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยนำแบบวัดไปทดลองใช้ (try out) ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเรื่องที่ 1 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 เรื่องที่ 2 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85 และ เรื่องที่ 3 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 เมื่อได้ค่าที่น่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้ก็สามารถนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไปได้

2.5 แบบสัมภาษณ์กระบวนการกระจำจ่างค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยได้กำหนดสถานการณ์การสัมภาษณ์ นำคำถามที่กำหนดมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำ ตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน นำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ นำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน จากนั้นนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้ตรงประเด็นที่ต้องการศึกษาและปรับภาษาให้เข้าใจง่าย

2.6 แบบประเมินสื่อประสม (Multimedia) สำหรับครูผู้สอน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสร้างแบบประเมินสื่อประสม (Multimedia) สำหรับครูผู้สอน ในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) นำแบบประเมิน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษานำไป

ปรับปรุงแก้ไข นำแบบประเมินคุณภาพไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรง แล้วนำผลจากการประเมินมาพิจารณาหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นเกณฑ์การประเมินคุณภาพ

2.7 แบบสัมภาษณ์ทัศนคติในการยอมรับความหลากหลายทางเพศและความพึงพอใจหลังการใช้สื่อประสม (Multimedia) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติในการยอมรับความหลากหลายทางเพศและความพึงพอใจในการใช้สื่อประสม (Multimedia) โดยกำหนดสถานการณ์การ นำคำถามที่กำหนดมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำ ตรวจสอบความจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ และนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว มาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 คน จากนั้นนำมาปรับปรุงข้อคำถามให้ตรงประเด็นที่ต้องการศึกษา และปรับภาษาให้เข้าใจง่าย

3. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2) สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ สถิติที่ใช้หาความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย ใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency หรือ IOC) สถิติที่ใช้ในการหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) สถิติที่ใช้ในการหากระบวนการกระจายค่านิยมในการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ ใช้การวัดคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2532)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยการได้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการตามจุดประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาทัศนคติต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและครูเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทำแบบสอบถาม 2) เพื่อพัฒนาสื่อประสม(Multimedia)เพื่อสร้างกระบวนการกระจายค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญรวมทั้งโดยครูผู้สอน และยังมีการวิเคราะห์สัมภาษณ์ความพึงพอใจ 3) เพื่อศึกษากระบวนการกระจายค่านิยมการยอมรับความหลากหลายทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาหลังการใช้สื่อประสม (Multimedia) โดยการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนพัฒนาการโดยใช้สูตรสถิติคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2532) และการสัมภาษณ์นักเรียนว่ามีกระบวนการกระจายค่านิยมในการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและครูต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ สรุปผลการวิจัย ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยของทัศนคติในการยอมรับความหลากหลายทางเพศของนักเรียนและครู

ทัศนคติในการยอมรับผู้มี ความหลากหลายทางเพศ	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผลระดับ ทัศนคติ
นักเรียน	45	4.35	0.54	ดี
ครู	125	4.66	0.29	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีทัศนคติในการยอมรับความหลากหลายทางเพศโดยรวมอยู่ในระดับ ดี และ ครูมีทัศนคติในการยอมรับความหลากหลายทางเพศโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

2. ผลการพัฒนาสื่อประสม(Multimedia)ที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านเทคโนโลยีการศึกษา และ 3) ด้านกระบวนการกระจ่ายค่านิยม สรุปผลการวิจัยดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยคุณภาพสื่อประสม(Multimedia) 3 ด้าน

สื่อประสม(Multimedia)	ด้านเนื้อหา $\bar{X}$ (S.D.)	ด้านเทคโนโลยีการศึกษา $\bar{X}$ (S.D.)	ด้านกระบวนการกระจ่าย ค่านิยม $\bar{X}$ (S.D.)
เรื่องที่ 1 I am what I am	4.51 (0.64)	4.22 (0.76)	3.93 (0.38)
เรื่องที่ 2 ความรักไม่ผิด	4.72 (0.46)	4.50 (0.51)	4.22 (0.51)
เรื่องที่ 3 We are human	4.93 (0.27)	4.84 (0.38)	4.48 (0.64)

จากตารางที่ 12 พบว่า การประเมินคุณภาพของสื่อประสม(Multimedia)กระบวนการกระจ่ายค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ จากผู้เชี่ยวชาญด้านละ 3 ท่าน คุณภาพโดยรวมของแต่ละด้าน คือ 1)คุณภาพด้านเนื้อหา เรื่องที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก เรื่องที่ 2 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก และ เรื่องที่ 3 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก 2)ด้านเทคโนโลยีการศึกษา เรื่องที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี เรื่องที่ 2 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี และเรื่องที่ 3 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดีมาก 3)ด้านกระบวนการกระจ่ายค่านิยม เรื่องที่ 1 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี เรื่องที่ 2 มีคุณภาพอยู่ในระดับ ดี และเรื่องที่ 3 มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ผลการประเมินคุณภาพของสื่อประสม(Multimedia)กระบวนการกระจ่ายค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ จากครูผู้สอน จากโรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ จำนวน 125 คน พบว่า

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินสื่อประสม(Multimedia) สำหรับครูผู้สอน

ผลการประเมินคุณภาพของสื่อประสม (Multimedia)	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผลระดับ คุณภาพ
ครู	125	4.60	0.59	ดีมาก

จากตาราง 3 พบว่า การประเมินคุณภาพของสื่อประสม(Multimedia) จากครูผู้สอน พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวมของการประเมินคุณภาพสื่อประสม(Multimedia)กระบวนการกระจ่ายค่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศโดยครูผู้สอน อยู่ในระดับคุณภาพ ดีมาก

3. ผลการศึกษากระบวนการกระจ่ายค่านิยมการยอมรับความหลากหลายทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จากการใช้สื่อประสม (Multimedia) ดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพัฒนาการของกระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการยอมรับความหลากหลายทางเพศโดยสื่อประสม (Multimedia)

สื่อประสม (Multimedia)	$\bar{X}$ (S.D.)	$\bar{Y}$ (S.D.)	DS (%)	การแปล ความหมาย
เรื่องที่ 1 I am what I am	1.75 (0.15)	2.45 (0.21)	56.00	พัฒนาการ ระดับสูง
เรื่องที่ 2 ความรักไม่ผิด	1.87 (0.12)	2.54 (0.27)	59.30	พัฒนาการ ระดับสูง
เรื่องที่ 3 We are human	2.54 (0.06)	2.81 (0.16)	58.70	พัฒนาการ ระดับสูง

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการของกระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการยอมรับความหลากหลายทางเพศดีขึ้น จากการคำนวณคะแนนร้อยละของพัฒนาการของนักเรียน (Development Score) ตามสูตรคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2532) พบว่า สื่อประสม (Multimedia) เรื่องที่ 1 นักเรียนมีพัฒนาการระดับสูง สำหรับสื่อประสม (Multimedia) เรื่องที่ 2 นักเรียนมีพัฒนาการระดับสูง และสื่อประสม (Multimedia) เรื่องที่ 3 นักเรียนมีพัฒนาการระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ พบผลการวิจัยที่สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การศึกษาทัศนคติของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาและครูที่มีต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ พบว่า ทัศนคติก่อนเรียนรู้อุปกรณ์ (Multimedia) ของนักเรียนอยู่ในระดับดี และของครูอยู่ในระดับดีมาก แสดงว่า ทัศนคติที่มีต่อผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศของนักเรียนนั้นจะต้องนำไปพัฒนาให้มีทัศนคติที่สูงขึ้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาทัศนคติของนักเรียนนั้นจะนำไปสู่การพัฒนาความนิยมที่ดีของนักเรียน สอดคล้องกับ Miller Van (1965) ที่กล่าวว่า ทัศนคติเป็นพื้นฐานของความนิยมซึ่งความนิยมเป็นทัศนคติ ความเชื่อที่ฝังลึกในชีวิตของบุคคล และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่างๆ ของบุคคล และศึกษาทัศนคติต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศของนักเรียน พบว่า ทัศนคติหลังเรียนรู้อุปกรณ์ (Multimedia) นักเรียนมีทัศนคติเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนรู้เข้าใจประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผู้มีความหลากหลายทางเพศมากขึ้น รวมทั้งมีทัศนคติที่เปิดกว้างในการยอมรับผู้มีความหลากหลายทางเพศบนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันของมนุษย์ สอดคล้องกับสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย (2554) ที่กล่าวว่า สื่อที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ต่างๆ ให้กับบุคคลนั้นมีบทบาทสำคัญในการจรรโลงสังคม สามารถปรับเปลี่ยนความเชื่อที่ขาดเหตุและผลและช่วยสร้างความเท่าเทียมกันให้สมาชิกในสังคม โดยเฉพาะความรู้และความเข้าใจในเรื่องของความหลากหลายทางเพศ

2. การพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) กระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ผู้วิจัยได้ออกแบบสื่อประสม (Multimedia) ผลการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับดีและดีมาก รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพของสื่อประสม (Multimedia) โดยครูผู้สอน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งมีความเหมาะสมและสามารถนำมาใช้ได้ เนื่องมาจากเป็นสื่อการเรียนรู้ที่

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับนักเรียน รวมทั้งมีการปรับปรุงสื่อการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและจากการวิเคราะห์ปัญหาในสื่อการเรียนรู้เรื่องก่อนหน้าให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนและเป็นไปตามจุดประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวาส นิลาภรณ์ (2558) ที่พัฒนาสื่อบทเรียนมัลติมีเดียเพื่อการศึกษาที่มีรูปแบบวิธีการที่หลากหลายในการนำเสนอ ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง และข้อความ โดยประยุกต์ขั้นตอนของ ADDIE Model โดยสื่อมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ สื่อประสม (Multimedia) ยังมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการยอมรับผู้มีความหลากหลาย และนักเรียนยังมีความพึงพอใจในการใช้สื่อ เนื่องจากเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน เหมาะสมกับวัย ได้เรียนรู้เรื่องราวใหม่ๆ ที่น่าสนใจ มีความสนุก น่าติดตาม นำเสนอได้ดี ทันสมัย มีประโยชน์ สร้างสรรค์สังคม โดยการเล่าเรื่องราวผ่านสื่อเชื่อมโยง อธิบายเรื่องต่างๆ ในสื่อและมีตัวอย่างสถานการณ์ที่นำไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เปิดใจเปิดกว้างในการยอมรับผู้มีความหลากหลายมากขึ้น ให้มีความคิดและทัศนคติที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นได้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kokom Komalasari (2017) ที่ได้ใช้สื่อมัลติมีเดียโดยใช้คำนิยามเป็นฐานในการพัฒนาการกระจำง่าคำนิยามของนักเรียน นักเรียนได้กระจำง่าคำนิยาม (Value Clarification) เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้แสวงหาคำนิยามที่แท้จริงของตนเอง ซึ่งสื่อมัลติมีเดียนี้มีคุณค่าในการสร้างความรู้ ทักษะ รวมไปถึงเจตคติต่อคำนิยามได้ ผ่านวิดีโอสร้างแรงบันดาลใจหรือวิดีโอที่นำเสนอตัวละคร รวมไปถึงตัวผู้สอนเองก็ต้องช่วยชี้แจงคุณค่าและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในการสร้างประสบการณ์ให้แก่เด็กนักเรียนผ่านสื่อมัลติมีเดีย

3. การศึกษากระบวนการกระจำง่าคำนิยามการยอมรับความหลากหลายทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจากแบบสัมภาษณ์กระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ ซึ่งแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 9 คน จะสัมภาษณ์หลังจากเรียนรู้จากสื่อแต่ละเรื่อง โดยหลังจากเรียนรู้ในสื่อที่ 1 ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการอธิบายถึงความหมายและขั้นตอนของกระบวนการกระจำง่าคำนิยามพบว่า สื่อประสม (Multimedia) สามารถพัฒนากระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการยอมรับความหลากหลายทางเพศได้ นักเรียนได้มีการตอบคำถามที่เกิดจากความคิดเห็น ทัศนคติ จากการตัดสินใจของตนเองผ่านรอบคำถามของกระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการเลือกด้วยตนเอง จากแนวทางต่างๆ ทั้งการเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย การเลือกสิ่งนั้นจากความสุข จนสามารถนำไปปฏิบัติกลายเป็นนิสัยในชีวิตประจำวันเพื่อค้นหาและพัฒนากระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการยอมรับความหลากหลายทางเพศของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ ยอมรับและเข้าใจความคิดเห็น ทัศนคติของผู้อื่น และนำความคิดเห็นที่ดีของผู้อื่นมาพัฒนาและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง เมื่อไม่เห็นด้วยหรือมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับความคิดเห็นของผู้อื่นนักเรียนก็ไม่ทำให้เหตุผลเพิ่มเติมในความคิดเห็นของตนเองเรียนรู้ที่จะยึดมั่นในความคิดเห็นที่ดีของผู้อื่นและตนเอง สอดคล้องกับนาตยา บิลันธนาพันธ์ (2528) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการทำความเข้าใจในคำนิยามนั้นว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถที่จะสื่อความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก รวมถึงคำนิยามของตนเองให้กับผู้อื่นได้รับทราบ และยังมีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจในตัวตนของผู้อื่น และยังได้รู้จักยอมรับ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยเมื่อผู้อื่นสื่อสารความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และคำนิยามให้ทราบ นอกจากนี้ยังทำให้มีทักษะในการตัดสินใจและส่งเสริมให้บุคคลนั้นได้ยึดมั่นในความเชื่อของตนเอง สอดคล้องกับ Robert J. Stahl and Robert T. Gasche (1978) ที่ศึกษาการใช้สื่อเพื่อพัฒนาขั้นตอนของการกระจำง่าคำนิยาม สื่อสามารถกระตุ้นการตอบสนองและช่วยให้นักเรียนเข้าใจและเกิดการกระจำง่าในคำนิยามรวมทั้งความรู้สึกต่างๆ ของนักเรียน รวมทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาพัฒนาการของคะแนนกระบวนการกระจำง่าคำนิยามในการยอมรับ ความหลากหลายทางเพศ พบว่า

กลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการของคะแนนกระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศที่ดีขึ้น เมื่อนำคะแนนกระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศจากสื่อประสม (Multimedia) แต่ละเรื่องมาคำนวณคะแนนร้อยละของพัฒนาการของนักเรียน (Development Score) พบว่า สื่อประสม (Multimedia) การพัฒนานักเรียนก่อนเรียนหลังเรียน จนนักเรียนมีคะแนนพัฒนาการอยู่ในระดับสูง จะเห็นได้ว่าสื่อประสม (Multimedia) สามารถพัฒนากระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศและทัศนคติที่ดีต่อผู้มีความหลากหลายทางเพศได้ ซึ่งจะติดตัวนักเรียนเมื่อนักเรียนไปพบเจอสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะสามารถใช้กระบวนการกระจำจ่านิยมทั้ง 7 ประการในการคิด พิจารณา ในความเชื่อของตนเองนี้กับเรื่องราวต่างๆ ทั้งเกี่ยวข้องกับการยอมรับความหลากหลายทางเพศและเรื่องอื่นๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาค่านิยมที่ดีของนักเรียนในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิร ชูธรรม (2541) ที่ผลการวิจัยพบว่า การกระจำจ่านิยมของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ในส่วนของการส่งเสริมให้คนเรานั้นได้พิจารณา นึกคิด หรือไตร่ตรองในความเชื่อและค่านิยมของตนเองโดยการใช้มีสติและมีการคิดให้รอบด้าน รวมทั้งใช้เหตุผลที่สมควร ซึ่งการกระจำจ่านิยมนี้จะเป็บบรรทัดฐานและยังเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของคนเราอย่างมีคุณค่าต่อไป

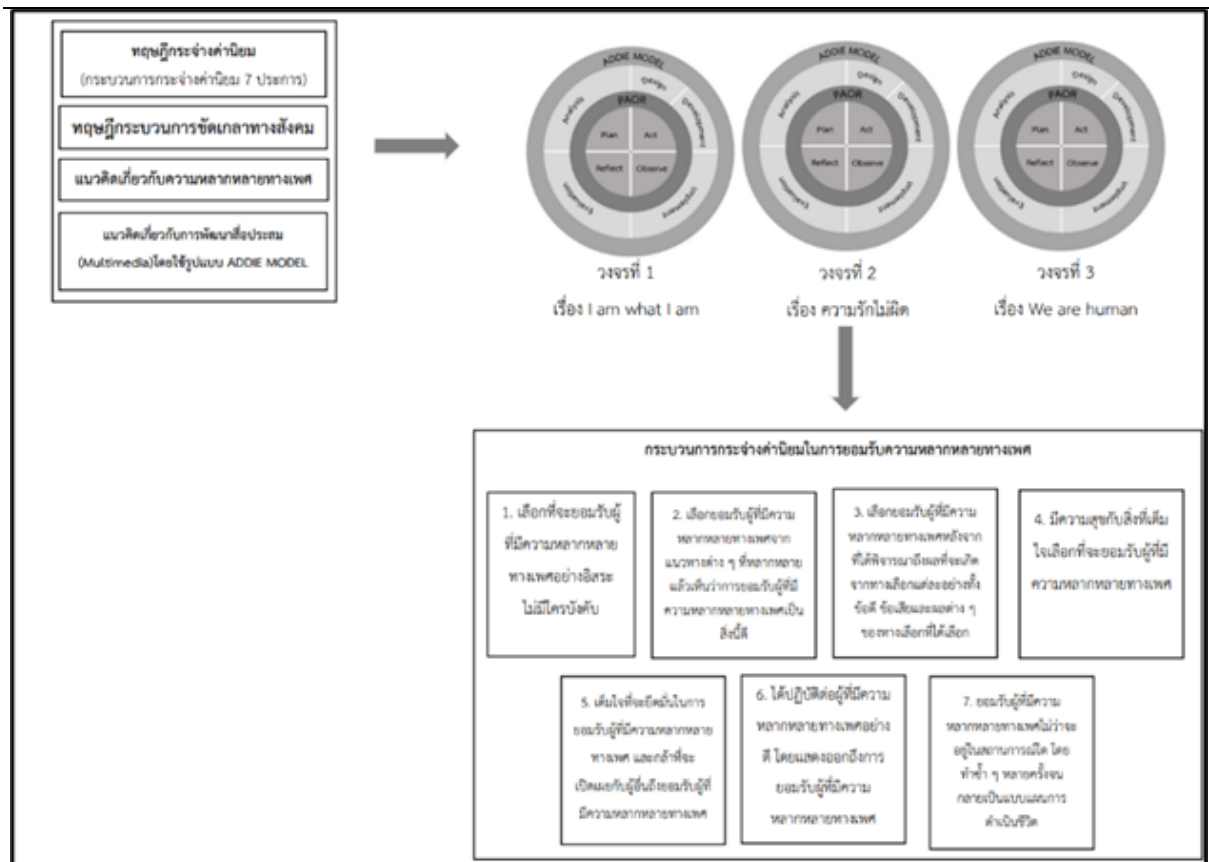
องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเป็นการพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) ซึ่งใช้กระบวนการกระจำจ่านิยมของนักเรียน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนเกิดการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสื่อประสม (Multimedia) เพื่อสื่อความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก รวมถึงค่านิยมของตนเองให้กับผู้อื่นได้รับรู้ในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ และยังมีความเห็นอกเห็นใจ เข้าใจผู้อื่นและยังได้รู้จักยอมรับ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยเมื่อผู้อื่นสื่อสารให้ทราบ สามารถตัดสินใจ ยึดมั่นในความเชื่อของตนเองได้ สรุปองค์ความรู้การวิจัย โดยการพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) เพื่อพัฒนากระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศนั้นเกิดจากแนวคิดและทฤษฎีที่ต้องการนำมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนักเรียนที่ยังไม่เข้าใจและยอมรับในความหลากหลายทางเพศ ได้แก่

1. แนวคิดและทฤษฎีของกระจำจ่านิยมในการนำกระบวนการกระจำจ่านิยมไปพัฒนาให้นักเรียนเกิดการยอมรับในความหลากหลายทางเพศ โดยเป็นการขัดเกลาทงสังคมาผ่านสถาบันการศึกษา และสื่อ ให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนความคิด ค่านิยมและพฤติกรรมที่มีต่อความหลากหลายทางเพศ โดยนำเสนอผ่านสื่อการเรียนที่ที่ใช้แนวคิดการพัฒนาในรูปแบบ ADDIE Model ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางเพศ

2. กระบวนการในการพัฒนานักเรียนนั้นจะใช้ขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR ร่วมกับการพัฒนาสื่อในรูปแบบ ADDIE Model ทั้งหมด 3 วงจร

3. เมื่อนักเรียนเรียนรู้จากสื่อประสม (Multimedia) แล้วนั้น นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นขั้นตอนตามกระบวนการกระจำจ่านิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ และยังสามารถนำไปใช้ได้หลายๆ เรื่องในชีวิตประจำวันของนักเรียน สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาสื่อประสม (Multimedia) เพื่อพัฒนากระบวนการกระจำจำนิยมในการยอมรับความหลากหลายทางเพศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนที่จะสัมภาษณ์กระบวนการกระจำจำนิยมของนักเรียน ผู้วิจัยควรจะต้องสื่อสารหรืออธิบายความหมายและขั้นตอนของกระบวนการกระจำจำนิยมก่อน

1.2 การนำสื่อประสม (Multimedia) สามารถใช้ได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ โดยการสร้างการเรียนรู้ควรเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้กับนักเรียน สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้นักเรียนรู้สึกสบายใจที่จะเรียนรู้และกล้าที่จะพูดหรือตอบในสิ่งที่นักเรียนคิดอย่างแท้จริง

1.3 การนำสื่อประสม (Multimedia) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษา โดยสามารถบูรณาการเนื้อหาของความหลากหลายทางเพศเข้ากับสาระมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดต่างๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา พัฒนา และวิจัยเกี่ยวกับเรื่องความหลากหลายทางในระบบการศึกษา เช่น การพัฒนาในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน หลักสูตร หรือพัฒนารายวิชาเพิ่มเติม เป็นต้น

2.2 ควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นๆ ในการนำเสนอเรื่องของความหลากหลายทางเพศให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลายมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาและวิจัยเรื่องของการกระจำจำนิยมในเรื่องอื่นๆ ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา วิไลชนม. (2561). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้กระบวนการกระจำนัยนิยม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 12(1). 73-82.
- จิรวาส นิลภรณ์. (2558). การพัฒนาสื่อดิจิทัลเรียนรู้แบบเจตคติวิชาคณิตศาสตร์บนแท็บเล็ต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายประถม). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงแสง ณ นคร. (2558). การใช้สื่อการเรียนรู้ = Utilization of Learning media. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทัศนีย์ ประจักษ์. (2538). จิตวิทยาสังคม = Social psychology. อุดรธานี: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สถาบันราชภัฏอุดรธานี.
- นิตยา ปิณฑานนท์. (2528). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาจริยธรรม หน่วยที่ 6-10 สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล็อกการพิมพ์.
- นิตยา ปิณฑานนท์. (2531). การศึกษาค่านิยมมุ่งอนาคตของครูสังคมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วารินทร์ รัชมีพรหม. (2542). การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน = Instructional systems design and development. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2532). มิติใหม่ของการวิจัยทางการศึกษา. **วารสารวิธีวิทยาการวิจัย**. 4(1). 1-8.
- สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย. (2554). สื่ออย่างมีโปร แนวทางการเสนอเรื่องราวของผู้มีความหลากหลายทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย.
- สุไลพร ชลวิไล. (2562). เพศแห่งสยาม : ประวัติศาสตร์ความหลากหลายทางเพศ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2560). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน = Classroom action research. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Kite Mary; Deaux Day. (1986). Attitudes Toward Homosexuality: Assessment and Behavioral Consequences. **Basic and Applied Social Psychology - BASIC APPL SOC PSYCHOL**. 7. 137-162.
- Komalasari Kokom. (2017). Value-based interactive multimedia development through integrated practice for the formation of students' character. **Turkish Online Journal of Educational Technology**. 16(4). 179-186.
- Miller Van. (1965). **Administration of American school**. New York: McMillanPublishing.
- Oxfam International. (2016). **Sexual Diversity and Gender Identity Rights Policy**. From https://www-cdn.oxfam.org/s3fs-public/file_attachments/story/sexual_diversity_and_gender_identity_rights_policy.pdf Retrieved May 23, 2022.

-
- Raths Louis E. (1966). **Values and teaching : working with values in the classroom.**
Columbus: Charles E. Merrill.
- Robert J. Stahl and Robert T. (1978). Using Media to Develop Values Clarification Episodes.
Gasche The Clearing House. 51(8). 361-365.

การพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย^{*}
THE DEVELOPMENT OF ONLINE LESSONS BASE ON GAGNE'S PRINCIPLE AND
CASE STUDY FOR THE DEVELOPMENT OF ANALYTICAL THINKING ABILITY
OF GRADE 10 STUDENTS, SAMSENWITTAYALAI SCHOOL

¹ภาคินนท์ แก้วประภาค Pakinon Kaewprapak, ²บุญรัตน์ แผลงสร Boonrat Plangsorn,
³สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล Sutitthep Siripipattanakul
^{1,2,3}มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Kasetsart University, Thailand
Corresponding Author E-mail: boonrat.p@ku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 2) เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัยที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบศึกษาสองกลุ่ม (Quasi-Equivalent Control Group Designs) กลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ จำนวน 29 คน และกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนแบบปกติ จำนวน 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บทเรียนออนไลน์ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือ และแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพข้อมูลการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่าขนาดอิทธิพล ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษา มีองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนเนื้อหา ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายอาญาเบื้องต้น ส่วนระบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งใช้ Google Classroom ร่วมกับ Edpuzzle ส่วนการสื่อสาร โดยเป็นการสื่อสารสองทางแบบประสานเวลา ผ่าน Google Meet และส่วนการวัดผลการเรียน โดยวัดผลการเรียนรู้ผ่านแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ผ่าน Google Form โดยบทเรียนออนไลน์มีจุดเด่น คือ มีการสะท้อนผลขณะที่เรียนรู้ และมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนในชั้นเรียนผ่านกรณีศึกษาที่กำหนด 2) คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์สูงกว่าคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ .01 และมีขนาดอิทธิพลขนาดใหญ่มาก

คำสำคัญ: บทเรียนออนไลน์, คิดวิเคราะห์, กรณีศึกษา, กาเย่

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop Online Lessons of Grade 10 Students, Samsenwittayalai School. 2) to study of Analytical Thinking Ability of Grade 10 Students, Samsenwittayalai School with Online Lessons. This research was A Quasi-Equivalent Control Group Designs research. The research samples were Grade 10 Students, Samsenwittayalai School in semester 2 of academic year 2021. An experimental group that study with Online Lessons 29 students, and a control group that study with traditional teaching method 24 students. The research instruments were An Online Lessons, A Lesson Plan, A Tool Assessment and An Analytical Thinking Ability Test. Data were analyzed by Arithmetic mean, Standard deviation, t-Test, and Size Effect. The results of this research revealed that 1) Online Lessons base on Gagne's Principle and Case Study has the 4 main components: The content section which provides knowledge about criminal law, The learning management system section which uses Google Classroom with Edpuzzle, The communication section that is two-way synchronous communication via Google Meet, and The learning outcomes section that measured through An Analytical Thinking Ability Test via Google Form. The advantages of online Lessons are that students get feedback while learning and can discuss case studies in classroom that the researcher presented. 2) The student's Analytical Thinking Ability Test scores after learning through of Online Lessons was higher than The student's Analytical Thinking Ability Test scores after learning through of traditional teaching method at .01 level and the Effect size is Very Large.

Keywords: Online Lessons, Analytical Thinking, Case Study, Gagne's Principles

บทนำ

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะเป็นผู้มีความรอบคอบและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการอ่านและเลือกใช้เหตุผลได้ทันที ยึดเป้าหมายเป็นหลักในการคิดแก้ปัญหา สามารถใช้ความรู้เดิมและใช้คำง่ายๆ ในการอธิบายสาระความรู้ที่ยากให้เข้าใจง่าย สามารถแยกประเด็นย่อยจากปัญหาใหม่ เสนอวิธีแก้ปัญหาได้หลายวิธี กระจ่หรือร้อนที่จะแสวงหาคำตอบและความหมายของสิ่งต่าง ๆ สามารถนำความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องมาใช้แก้ไขปัญหาก็ได้ นอกจากนี้ยังมีความอดทนและแสวงหาวิธีแก้ปัญหาอย่างระมัดระวังและเป็นระบบ (วัชรเลาเรียนดี, 2549)

สำหรับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในรายวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนโรงเรียนสามเสนวิทยาลัยในปีการศึกษาที่ผ่านมา จากการประชุมการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย พบปัญหาเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนยังไม่สามารถคิดแยกแยะได้ว่าประเด็นที่กำหนดมีความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันอย่างไร ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาที่จะต้องพัฒนาให้นักเรียนมี

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนสามเสนวิทยาลัยมีการเรียนการสอนที่เน้นการบรรยายเป็นหลัก ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนมากนัก ดังนั้น ในการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้นั้น จำเป็นต้องใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาเป็นอีกหนึ่งวิธีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนำกรณีศึกษามาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งทิสนา แคมมณี (2555) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ และการคิดแก้ปัญหา ช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่กว้างขึ้น สอดคล้องกับการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรมที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ ของธีรนนท์ ไกรเลิศ และตรุณี จำปาทอง (2564) ที่พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วยเหตุนี้จากผลวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาสามารถเพิ่มระดับความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ อันเป็นสิ่งที่ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน อย่างเช่นตัวชี้วัดที่ ส2.1 ม.4-6/1 ที่กำหนดให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว ชุมชน ประเทศชาติและสังคมโลก และตัวชี้วัดดังกล่าวทางโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4

การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ถือว่า เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการเชื่อมต่อระหว่างผู้สอนและผู้เรียน แม้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนาจะคลี่คลายลง แต่การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ก็ยังคงมีความจำเป็น ดังนั้นผู้สอนจึงต้องพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ซึ่งจากการศึกษาในการวิจัย เรื่อง การใช้บทเรียนบนเว็บที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดของกาเย่ รายวิชาการศึกษาเว็บไซต์ด้วยภาษา HTML1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปากพะยูนพิทยาคาร ของมุกดา อรุณรังษี (2561) ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนบนเว็บที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดของกาเย่ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนบนเว็บที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดของกาเย่สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนบนเว็บที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดของกาเย่ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผลการวิจัยข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์โดยนำทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่มา ปรับใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ได้ช่วยส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อันมีความจำเป็นสำหรับนักเรียนในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ประกอบกับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ที่ยังมีความจำเป็นอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามหลักการสอนของกาเย่ ร่วมกับวิธีสอนแบบกรณีศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง กฎหมายอาญาเบื้องต้น และนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนออนไลน์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัยที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบศึกษาสองกลุ่ม (Quasi-Equivalent Control Group Designs) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเยร่วมกับกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย 2) การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์รายวิชา ส31102 สังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายอาญาเบื้องต้น 3) การดำเนินการทดลองใช้บทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเยร่วมกับกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 641 คน (17 ห้องเรียน)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน โดยกำหนดกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ จำนวน 29 คน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ จำนวน 24 คน ซึ่งการได้มาของกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียดดังนี้

1) การคัดเลือกห้องเรียนที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purpose sampling) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกห้องเรียนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ (1) เป็นห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่จัดการเรียนการสอนรายวิชา ส31102 สังคมศึกษา ม.4 (2) เป็นห้องเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนยินดีให้ดำเนินการวิจัย (3) เป็นห้องเรียนที่มีการวัดผลความสามารถของนักเรียน (เก่ง-กลาง-อ่อน)

2) เลือกห้องเรียน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้อง โดยพิจารณาจากห้องเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ใกล้เคียงกัน

3) สุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลากห้องเรียนเพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดำเนินการทดลองโดยสร้างบทเรียนออนไลน์ผ่าน Google Classroom ร่วมกับ Edpuzzle และ Padlet เพื่อจัดการเรียนการสอนตามหลักการของกาเยร่วมกับวิธีการสอนแบบกรณีศึกษา และผู้วิจัยได้นำรูปแบบ ADDIE ของ Seel และ Glasgow มาเป็นหลักการในการพัฒนาและประยุกต์ใช้ (Seels Glasgow, 1998 อ้างใน ฐานันท์ ธรรมเมธา, 2557) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ขั้นการวิเคราะห์

1) วิเคราะห์ความจำเป็น ในการจัดการเรียนการสอนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา โรงเรียนสามเสนวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่สีแดงจำเป็นต้องใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการจัดการเรียนการสอนและยังใช้รูปแบบการเรียนออนไลน์จนถึงภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 กล่าวคือ โรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนแบบ Onsite จึงทำให้ผู้วิจัยสร้างบทเรียนออนไลน์ขึ้นและแม้จำนวนผู้ติดเชื้อลดลงแต่ก็ยังสามารถใช้บทเรียนออนไลน์ได้ต่อไปในอนาคต

2) วิเคราะห์หลักสูตร ตามสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ตัวชี้วัด ส.2.1 ม.4-6/1) กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาในประเด็นกฎหมายอาญา โดยมีเนื้อหาที่ตรงกับรายวิชา ส31102 สังคมศึกษา ม.4 และแบ่งบทเรียนออกเป็น 3 บท ได้แก่ บทที่ 1 โครงสร้างความรู้ผิดทางอาญา บทที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และบทที่ 3 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

3) วิเคราะห์ผู้เรียน สำหรับผู้เรียนเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย มีอายุประมาณ 15 – 16 ปี และจากการสำรวจลีลาการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย ปีการศึกษา 2564 จำนวน 172 คน โดยใช้แบบวัดลีลาการเรียนรู้ตามแนวคิดของเพลมิ่งและมิลส์ จำนวน 16 ข้อ (ศักดิ์เศรษฐ์ ประกอบผล, 2563) พบว่านักเรียนมีลีลาการเรียนรู้ผ่านเสียง (A) มากที่สุด คือ 1,194 คะแนน และมีลีลาการเรียนรู้ผ่านการสัมผัสและการกระทำ (K) ตามด้วยลีลาการเรียนรู้ผ่านการอ่านและการเขียน (R) และลีลาการเรียนรู้ผ่านภาพและสัญลักษณ์ (V) โดยมีคะแนน 1,027 931 และ 802 ตามลำดับ

4) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม นักเรียนจึงมีความพร้อมด้านอุปกรณ์สำหรับการเรียนในรูปแบบออนไลน์ เช่น โน้ตบุ๊ก อินเทอร์เน็ต แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้เรียนและผู้สอนถนัดในการใช้งาน Google Classroom ดังนั้นบทเรียนออนไลน์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จึงพัฒนาผ่าน Google Classroom เป็นหลัก

2.2 ขั้นการออกแบบ

จากการวิเคราะห์ความจำเป็น หลักสูตร และสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยจะใช้บทเรียนออนไลน์ โดยพัฒนาผ่าน Google Classroom เป็นหลักในการวิจัยครั้งนี้ โดยมีเนื้อหาเรื่อง กฎหมายอาญาเบื้องต้น แบ่งเป็น 3 บท ได้แก่ บทที่ 1 โครงสร้างความรู้ผิดทางอาญา บทที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และบทที่ 3 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ และจากผลการวิเคราะห์ผู้เรียน พบว่า ผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้ผ่านเสียง (A) มากที่สุด และมีลีลาการเรียนรู้ผ่านการสัมผัสและการกระทำ (K) เป็นลำดับต่อมา ดังนั้นแนวทางการในออกแบบการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่มีลีลาการเรียนรู้ผ่านเสียง ผู้สอนควรออกแบบการเรียนการสอนที่มีการบรรยาย หรือจัดหาคลิปเสียงเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนรู้มาให้ฟัง การมอบหมายงานควรใช้วิธีอธิบายขั้นตอนต่างๆ ให้ฟังอย่างละเอียดและเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม หรือระหว่างผู้นำเสนอกับเพื่อนๆ ในห้องเรียน ดังนั้นทำให้ผู้วิจัยออกแบบบทเรียนออนไลน์และกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ดังนี้

1) ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักการสอนของกาเย่ร่วมกับวิธีสอนแบบใช้กรณีศึกษา เรื่อง กฎหมายอาญาเบื้องต้น และเครื่องมือที่ใช้ในบทเรียนออนไลน์ ดังนี้

ตารางที่ 1 การออกแบบการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือในบทเรียนออนไลน์

ขั้นตอน		กิจกรรม	เครื่องมือ
หลักการสอนของกาเย	วิธีสอนแบบใช้ กรณีศึกษา		
ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างความสนใจ	ขั้นนำเสนอกรณีศึกษา	1. ครูกำหนดให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ 2. ครูถามคำถามเกี่ยวกับกฎหมายอาญาที่นักเรียนรู้จักในชีวิต	แบบทดสอบก่อนเรียนทาง Google Form โดยรับและส่งทาง Google Classroom
ขั้นที่ 2 ขั้นแจ้งจุดประสงค์		1. ครูแจ้งวัตถุประสงค์ของบทเรียน เรื่อง โครงสร้างความคิดทางอาญา	สื่อวิดีโอที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเข้าถึงทาง Google Classroom ร่วมกับ Edpuzzle จำนวนทั้งหมด 7 วิดีโอ (วิดีโอละไม่เกิน 10-15 นาที) โดยระหว่างดูวิดีโอมีคำถามสอดแทรก
ขั้นที่ 3 ขั้นกระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิมที่จำเป็น		1. นักเรียนชมวิดีโอเกี่ยวกับการทำความเข้าใจอาญา 2. ครูตั้งคำถามชวนคิดว่าจากวิดีโอ 3. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่ากฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่กำหนดความผิดและโทษไว้	
ขั้นที่ 4 ขั้นเสนอบทเรียนใหม่		1. ครูอธิบายโครงสร้างความคิดทางอาญา พร้อมยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย	
ขั้นที่ 5 ขั้นให้แนวทางการเรียนรู้		1. ครูกำหนดให้นักเรียนวิเคราะห์กรณีศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างความคิดทางอาญา จำนวน 3 กรณีศึกษา	
ขั้นที่ 6 ขั้นลงมือปฏิบัติ	ขั้นวินิจฉัยและอภิปรายกรณีศึกษา	1. นักเรียนตอบคำถามด้วยการพิมพ์ตอบเป็นอัติโนมัติผ่าน Padlet ที่ครูกำหนด	การอภิปรายร่วมกันทาง Google meet ตามที่ผู้วิจัยนัดหมาย เข้าถึงทาง Google Classroom ร่วมกับ Padlet
ขั้นที่ 7 ขั้นข้อมูลย้อนกลับ		1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นว่าคำตอบข้างต้นถูกต้องหรือไม่ มีนักเรียนคนใดเห็นต่างหรือไม่ อย่างไร	
ขั้นที่ 8 ขั้นประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์	ขั้นประเมินและตัดสินผลการวินิจฉัย	1. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ 2. นักเรียนทำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบบอัติโนมัติ จำนวน 6 ข้อ	แบบทดสอบหลังเรียนและแบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ทาง Google Form โดยรับและส่งข้อสอบทาง Google Classroom
ขั้นที่ 9 ขั้นส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอนการเรียนรู้		1. ครูเฉลยแบบทดสอบหลังเรียนและแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ 2. นักเรียนแลกเปลี่ยนข้อสงสัย 3. ครูถามนักเรียนเพื่อสรุปบทเรียนว่า นักเรียนคิดว่าการศึกษาร่องกฎหมายอาญามีความสำคัญอย่างไรต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง	แบบฝึกหัดการตอบคำถาม โดยรับและส่งทาง Google Classroom

2) นำเสนอโครงร่างสตอรี่บอร์ด รวมถึงแผนการจัดการเรียนรู้ ต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษา ภาพประกอบ การเชื่อมโยงข้อมูล และในการออกแบบนั้น กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาที่ละบทเรียน ได้แก่ บทที่ 1 โครงสร้างความคิดทางอาญา บทที่ 2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน ตามลำดับ เพราะเป็นเนื้อหาที่จะต้องมีความเข้าใจในเนื้อหา ก่อนหน้าก่อนจึงจะเกิดความเข้าใจในเนื้อหาต่อไป

3) แก้ไขและปรับปรุงสตอรี่บอร์ดของสื่อที่ใช้ในบทเรียนออนไลน์ รวมถึงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.3 ขั้นการพัฒนา

1) ดำเนินการพัฒนาวิดีโอตามสตอรี่บอร์ด โดยใช้โปรแกรม Canva ในการสร้างสื่อข้อความ เสียง ภาพนิ่ง วิดีโอ ประกอบเข้าด้วยกัน และตัดต่อวิดีโอให้เกิดความน่าสนใจด้วยโปรแกรม Final Cut Pro ต่อมานำเสนอวิดีโอดังกล่าวผ่าน Edpuzzle เพื่อตั้งคำถามระหว่างการดูวิดีโอของนักเรียน จากนั้นสร้างห้องเรียน Google Classroom เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน ส31102 สังคมศึกษา ม.4 เรื่อง กฎหมายอาญาเบื้องต้น

2) นำเสนอบทเรียนออนไลน์ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินผล และจากการประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โดยผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อ จำนวน 3 ท่าน พบว่าคุณภาพของสื่อมีค่าเฉลี่ย 4.33 ซึ่งอยู่ในระดับดี จากนั้นผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์มาปรับปรุงตามคำแนะนำ

3) นำเสนอแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จสมบูรณ์แล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและประเมินผล และจากการประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่าคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 4.72 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือดังกล่าวมาปรับปรุงตามคำแนะนำ

4) หลังจากที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขสื่อและแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้จัดการเรียนการสอนในบทเรียนออนไลน์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์ดังกล่าวไปทำการทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 10 คน เพื่อสังเกตปฏิกิริยาและจดบันทึกข้อบกพร่องของบทเรียนออนไลน์ จากนั้นแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง

2.4 ขั้นการนำไปใช้

1) ผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยมีการอธิบายขั้นตอนการใช้งานของ Google Classroom ก่อนเริ่มเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจก่อนเข้าเรียนผ่านบทเรียนออนไลน์

2) ผู้วิจัยดำเนินกิจกรรมการเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้กับกลุ่มทดลอง เป็นระยะเวลา 6 ชั่วโมง โดยมีการศึกษาวิดีโอ การอภิปรายผ่าน Google Meet การทำแบบทดสอบ รวมถึงแบบฝึกหัด เพื่อวัดและประเมินผล และนำข้อมูลไปวิเคราะห์สรุปผลต่อไป

3) ดำเนินการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบปกติกับกลุ่มควบคุม เป็นระยะเวลา 6 ชั่วโมง หลังจากนั้นให้กลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบ เพื่อวัดและประเมินผล และนำข้อมูลไปวิเคราะห์สรุปผลต่อไป

2.5) ขั้นตอนการประเมินผล ใช้แบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยกำหนดให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดผ่าน Google Form จากนั้นผู้วิจัยนำผลคะแนนมาวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบกัน

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลของการทำแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยค่า t-test independent คำนวณผลด้วยโปรแกรม SPSS

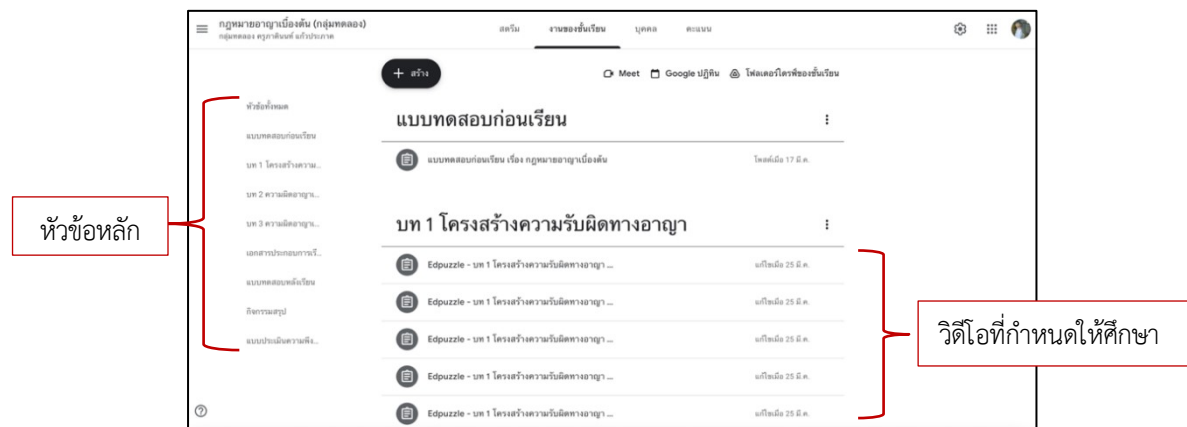
3.2 วิเคราะห์ขนาดอิทธิพล จากค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม คำนวณได้จากสูตรของ Glass (สุพรรณ, 2553)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเข้าร่วมกับกรณีศึกษา เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โดยบทเรียนออนไลน์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดย มีองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน อธิบายได้ ดังนี้

1.1. เนื้อหา (Content) เป็นบทเรียนออนไลน์ที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายอาญาเบื้องต้น ในรายวิชา ส31102 สังคมศึกษา ม.4 โดยจัดทำเป็นวิดีโอแบ่งออกเป็น 3 บท ได้แก่ 1) บทที่ 1 โครงสร้างความรู้ผิดทางอาญา 2) บทที่ 2 ความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย 3) บทที่ 3 ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์

1.2. ระบบการจัดการเรียนการสอน (Learning Management System : LMS) ใช้ Google Classroom เป็นระบบการจัดการเรียนการสอน อธิบายได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 หน้าจอ Google Classroom

จากภาพที่ 1 เป็นภาพหน้าจอของระบบการจัดการเรียนการสอน Google Classroom กฎหมายอาญาเบื้องต้น ซึ่งมีการแบ่งหัวข้อเป็นส่วนต่างๆ ได้แก่ แบบทดสอบก่อนเรียน บท 1 โครงสร้างความรู้ผิดทางอาญา บท 2 ความผิดอาญาเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย บท 3 ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ เอกสารประกอบการเรียน แบบทดสอบหลังเรียน กิจกรรมสรุป และแบบประเมินความพึงพอใจ โดยในแต่ละส่วนจะมีกิจกรรมให้ผู้เรียนเข้าไปเรียนรู้ตามที่กำหนด

เมื่อผู้เรียนคลิกเพื่อศึกษาบทเรียนในบทต่างๆ แล้ว ระบบจะนำไปสู่หน้าจอของวิดีโอที่ผู้วิจัยใช้ Edpuzzle ในการพัฒนา ซึ่งระบบจะกำหนดให้ผู้เรียนจะต้องดูวิดีโอที่กำหนดให้จนจบ ไม่สามารถกดข้ามได้ซึ่งผู้สอนสามารถตรวจสอบได้ว่าผู้เรียนดูวิดีโอได้ร้อยละเท่าใด และมีการสอดแทรกคำถามระหว่างที่ดูวิดีโอ

1.3 การสื่อสาร (Communication) การสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเป็นการสื่อสารสองทางและยังเป็นการสื่อสารแบบประสานเวลา (Synchronous Communication) ผ่าน Google Meet

1.4 การวัดผลการเรียน (Evaluation) กำหนดให้ผู้เรียนวัดผลการเรียนรู้ผ่านแบบทดสอบและแบบวัดความสามารถในการเรียนรู้ผ่าน Google Form

โดยบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นมีจุดเด่น คือ มีการสะท้อนผลทันทีในขณะที่ผู้เรียนกำลังศึกษาเนื้อหา โดยใช้ Edpuzzle ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสามารถศึกษาบทเรียนได้จนจบบทเรียน และนอกจากนี้ยังการอภิปรายในชั้นเรียนผ่านกรณีศึกษาที่กำหนด กล่าวคือ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ผ่าน Padlet ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ในมุมมองที่หลากหลายเพิ่มขึ้น จนนำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การอภิปรายผ่าน Padlet

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม และนักเรียนกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม และนักเรียนกลุ่มทดลอง

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	SD	t	p	d
กลุ่มทดลอง	29	17.68	2.37	4.514	.000**	1.13
กลุ่มควบคุม	24	14.41	2.90			

**มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลองและนักเรียนกลุ่มควบคุม พบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มทดลอง เท่ากับ 17.68 และค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มควบคุม เท่ากับ 14.41 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มควบคุมและนักเรียนกลุ่มทดลองพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และมีขนาดอิทธิพลขนาดใหญ่มาก ($d = 1.13$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. บทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเยร่วมกับการฝึกศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย มืองค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนเนื้อหา ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายอาญาเบื้องต้น ในรายวิชา ส31102 สังคมศึกษา ม.4 ต่อมา คือ ส่วนระบบการจัดการเรียนการสอน ซึ่งใช้ Google Classroom ร่วมกับ Edpuzzle ในการจัดการสอน ถัดไป คือ ส่วนการสื่อสาร โดยเป็นการสื่อสารสองทางแบบประสานเวลาผ่าน Google Meet และส่วนสุดท้าย คือ ส่วนการวัดผลการเรียน โดยวัดผลการเรียนรู้ผ่านแบบทดสอบและแบบวัดความสามารถในการเรียนรู้ผ่าน Google Form และจากประเมินคุณภาพของบทเรียนออนไลน์โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าคุณภาพของสื่อมีค่าเฉลี่ย 4.33 ซึ่งอยู่ในระดับดี และคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย 4.72 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

เนื่องจากบทเรียนออนไลน์ได้พัฒนาขึ้นตามรูปแบบ ADDIE Model กล่าวคือ มีการพัฒนาตามขั้นตอนการวิเคราะห์ โดยมีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การวิเคราะห์เนื้อหา และการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ ก่อนที่จะเริ่มออกแบบบทเรียนออนไลน์ ออกมาเป็นสตอรี่บอร์ดและแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนการพัฒนาบทเรียน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญปรับแก้ไข จนนำไปสู่การนำไปใช้และการประเมินผลต่อไป โดยการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ได้พัฒนาขึ้นตามขั้นตอน ADDIE Model เป็นการพัฒนาที่มีการคิดวางแผนอย่างเป็นระบบ คือ มีการวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในทัศนะของผู้วิจัย กล่าวคือ ต้องมีการวิเคราะห์ถึงความจำเป็น ผู้เรียน สภาพแวดล้อม เนื้อหา ตลอดจนวัตถุประสงค์ ให้ละเอียดโดยอาจใช้เวลาสำหรับการวิเคราะห์ว่าแต่ละปัจจัยมีลักษณะอย่างไร เพื่อนำผลการวิเคราะห์นั้นไปออกแบบบทเรียนออนไลน์ จึงสังเกตได้ว่าหากขั้นตอนแรกวิเคราะห์ผิดพลาด อาจทำให้ขั้นตอนต่อไปผิดพลาดตามกันไปด้วย

สังเกตได้ว่าขั้นตอน ADDIE Model นั้นส่งผลต่อการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเยร่วมกับการฝึกศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย เป็นอย่างมากดังที่ได้กล่าวข้างต้น โดยผลการวิจัยข้างต้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัชชัย สหพงษ์ (2563) เรื่อง ผลการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมตามรูปแบบ ADDIE Model ในรายวิชาการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน พบว่าสื่อมัลติมีเดียที่พัฒนาขึ้นมีขั้นตอนกระบวนการสร้างที่ชัดเจนทำให้ได้สื่อที่คุณภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภารักษ์ เมินกระโทก สุภารักษ์ เมินกระโทก, วีรพงษ์ พลนิกรกิจ และนฤมล รักษาสุข (2563) เรื่อง ประสิทธิภาพของการใช้อีเลิร์นนิ่ง ในรายวิชาเตรียมสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งได้วิจัยโดยพัฒนาบทเรียนอีเลิร์นนิ่ง

โดยนำ ADDIE เป็นหลักการในการพัฒนาสื่อ มีกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนจากบทเรียนในลักษณะอีเลิร์นนิ่ง และกลุ่มควบคุมที่เรียนกับผู้สอนในห้องเรียน ผลการวิจัย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนจากบทเรียนในลักษณะอีเลิร์นนิ่งกับที่เรียนกับผู้สอนในห้องเรียนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนการเรียนจากบทเรียนในลักษณะอีเลิร์นนิ่งสูงกว่าการเรียนกับผู้สอนในห้องเรียน

2. คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย สูงกว่าคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มควบคุมซึ่งเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ .01 และมีขนาดอิทธิพลขนาดใหญ่มาก เนื่องจากบทเรียนออนไลน์ดังกล่าวพัฒนาขึ้นตามหลักการสอนของกาเย่ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และเป็นหลักการสอนที่มีขั้นตอนที่ชัดเจน คือ มีการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนได้แก่ การสร้างความสนใจ การแจ้งวัตถุประสงค์ การทบทวนความรู้เดิม ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมก่อนรับเนื้อหาใหม่ซึ่งในขณะที่ผู้เรียนรับความรู้ใหม่นั้น บทเรียนออนไลน์ดังกล่าวได้มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนตอบคำถามอยู่เสมอด้วยการนำ Edpuzzle มาใช้เป็นส่วนเสริม ทำให้ผู้เรียนสามารถรับเนื้อหาใหม่ได้จนจบบทเรียน จากนั้นเมื่อมีการนำเสนอความรู้ใหม่แล้วจะมีการชี้แนะแนวทางการเรียนรู้และกระตุ้นการตอบสนองบทเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกหัดบทเรียนผ่าน Padlet พร้อมทั้งสะท้อนผลบทเรียนดังกล่าว ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนเพิ่มขึ้นผ่านการอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ จากนั้นมีการวัดผลด้วยการทำแบบทดสอบเนื้อหาใหม่ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจเพียงใด และขั้นตอนสุดท้าย คือ การสรุปเนื้อหาและนำไปใช้ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาแล้ว ยังทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของบทเรียนยิ่งขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรันดร์ ชัยวิเศษ และสมทรง สิทธิ (2564) เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์โดยใช้บทเรียน CAI ด้วยโปรแกรม Coding ตามแนวคิดกาเย่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียน CAI ด้วยโปรแกรม Coding ตามแนวคิดกาเย่ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ร้อยละ 80.73 และมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ 22 คน คิดเป็นร้อยละ 88.00 นอกจากนี้ บทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นยังนำวิธีสอนแบบใช้กรณีศึกษามาเป็นแนวทางการพัฒนาและผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนที่ส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กล่าวคือ ขั้นตอนแรกมีการนำเสนอกรณีศึกษา ซึ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในประเด็นที่ยกมา จากนั้นมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้การให้เหตุผลเพื่อแยกแยะประเด็นในกรณีศึกษาและร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ถึงการให้เหตุผลเชิงเนื้อหา ความสัมพันธ์ และหลักการจากกรณีศึกษาที่กำหนดให้ และขั้นตอนสุดท้าย คือ มีการประเมินและตัดสินผลของการวิเคราะห์ว่าเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่ด้วยการทำแบบทดสอบการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

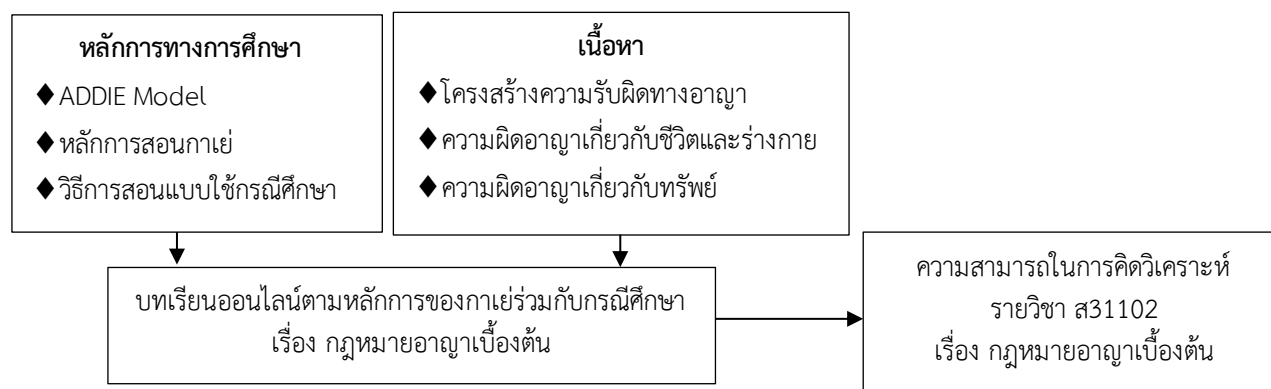
จากการสังเกตในชั้นเรียน ผู้วิจัยพบว่าในขณะการทดลองผู้เรียนให้ความสนใจต่อกรณีศึกษาที่กำหนดให้อย่างมาก คือ ในการอภิปรายแลกเปลี่ยนความเห็นจากกรณีศึกษาที่กำหนดให้ ผู้เรียนต่างแลกเปลี่ยนความรู้กันด้วยเหตุและผล อันนำไปสู่การแยกแยะข้อมูลความรู้เชิงเนื้อหา ความสัมพันธ์ และหลักการ นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดมุมมองความคิดของผู้เรียนอื่นในชั้นเรียนจากสิ่งที่แลกเปลี่ยนกัน อันนำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในชั้นเรียนได้ โดยผลการวิจัยข้างต้นมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรนนท์ ไกรเลิศ และดรณี จำปาทอง (2564) เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติ

วัฒนธรรม ที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคกระบี่ พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษาเรื่อง สันติวัฒนธรรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับการวิจัยของกมลวชิ พรหมแสง และศิริวรรณ วณิชพัฒน์ (2562) เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง อุปมาของพระเยซูเจ้าสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษาอยู่ในระดับดีมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จากผลการศึกษาวิจัยข้างต้น จึงสรุปได้ว่าบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้เป็นบทเรียนที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ให้สูงขึ้นได้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเป็นการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ โดยบทเรียนออนไลน์ที่สร้างขึ้นนั้นเป็นการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน และนำทฤษฎีทางการศึกษา หลักการเรียนรู้ ได้แก่ หลักการสอนกาเย่และวิธีการสอนแบบใช้กรณีศึกษาและยังนำเนื้อหา เรื่อง กฎหมายอาญาเบื้องต้น มาใช้ โดยนำหลัก ADDIE Model มาพัฒนาบทเรียนดังกล่าวเพื่อถ่ายทอดผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะของสื่อหลากหลายมิติ คือ Google Classroom ร่วมกับ Edpuzzle เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น ในการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีการนำหลัก ADDIE Model มาใช้ในการพัฒนา แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ การวิเคราะห์ การออกแบบ การพัฒนา การนำไปใช้ และการประเมินผล เพื่อให้ได้บทเรียนออนไลน์ที่มีคุณภาพ โดยนำหลักการสอนของกาเย่ร่วมกับวิธีการสอนแบบใช้กรณีศึกษามาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ในบทเรียน โดยหลักการสอนของกาเย่ ซึ่งมี 9 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความสนใจ การแจ้งจุดประสงค์ การกระตุ้นให้ผู้เรียนระลึกถึงความรู้เดิม การนำเสนอบทเรียนใหม่ การให้แนวทางการเรียนรู้ การลงมือปฏิบัติ การให้ข้อมูลย้อนกลับ การประเมินพฤติกรรมผู้เรียน และการส่งเสริมความมั่นใจ มาพัฒนาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับวิธีสอนแบบใช้กรณีศึกษา ซึ่งมีขั้นตอน ได้แก่ การนำเสนอกรณีศึกษา การวินิจฉัยและอภิปรายกรณีศึกษา และการประเมินและตัดสินใจ เกิดเป็นบทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษา เรื่อง กฎหมายอาญาเบื้องต้น โดยผู้วิจัยนำบทเรียนออนไลน์ข้างต้นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งบทเรียนออนไลน์จะส่งผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์อันเป็นการแยกแยะเพื่อหาองค์ประกอบย่อยส่วนประกอบย่อยของเหตุการณ์ เรื่องราว เนื้อหาหรือส่วนประกอบของต่างๆ ว่าประกอบด้วยส่วนย่อยอะไรอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งอาจค้นหารายละเอียด เช่น จุดเด่น จุดด้อย สาระสำคัญของสิ่งต่างๆ อีกทั้งยังสามารถแยกแยะส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ และหลักการของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผลและเป็นที่ยอมรับ โดยวัดจากแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ รายวิชา ส31102 เรื่อง กฎหมายอาญาเบื้องต้น สรุปองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่จะนำ ADDIE Model มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาบทเรียนออนไลน์ ควรให้ความสำคัญกับขั้นตอนการวิเคราะห์ โดยเฉพาะการวิเคราะห์ผู้เรียน เพราะการออกแบบบทเรียนออนไลน์ที่สอดคล้องกับลักษณะลีลาการเรียนของผู้เรียน จะทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนได้เต็มความสามารถ

1.2 ครูผู้สอนที่ใช้บทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษา ควรดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอน 9 ขั้นของกาเย่ร่วมกับวิธีสอนแบบใช้กรณีศึกษาทีละขั้นตอนอย่างเป็นลำดับ เพราะตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายจะช่วยสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า ในการสอน 9 ขั้นของกาเย่ โดยเฉพาะขั้นตอนการให้แนวทางการเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษา และการลงมือปฏิบัติผ่านการวิเคราะห์กรณีศึกษาต่างๆ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่อง กฎหมายอาญามากขึ้นซึ่งเป็นการท้าทายความสามารถของนักเรียนจนนำไปสู่ความสนุกในการเรียนรู้ และเมื่อถึงขั้นการให้ข้อมูลย้อนกลับผู้เรียนแต่ละคนจะสนใจว่าสิ่งที่ตนวิเคราะห์นั้นถูกต้องหรือไม่ หากตอบผิดจะนำไปสู่การตั้งคำถามในสิ่งที่ตนยังสงสัยและมีการซักถามเรียนรู้ในชั้นเรียนเพิ่มเติม และในการนำหลักการสอน 9 ขั้นของกาเย่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในขั้นการสะท้อนผลควรให้การสะท้อนผลแก่ผู้เรียนทันที เมื่อผู้เรียนตอบถูกควรให้คำชมหรือเสริมแรง และเมื่อผู้เรียนตอบผิดควรสะท้อนผลพร้อมอธิบายสิ่งที่ถูกต้องให้ผู้เรียนเข้าใจก่อนที่จะเริ่มเนื้อหาต่อไป

1.3 ครูผู้สอนที่ใช้บทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษา ควรเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์ของนักเรียน เช่น โน้ตบุ๊ก เครื่องคอมพิวเตอร์ หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ต ให้พร้อมใช้งานตลอดการจัดการเรียนการสอน เพราะเป็นบทเรียนที่กำหนดให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนต้องอยู่ในช่วงเวลาในขณะนั้น กล่าวคือ เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบประสานเวลา (synchronize) ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีนักเรียนบางส่วนมีปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บผลการวิจัยจากนักเรียนเหล่านั้นมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

1.4 ครูผู้สอนที่ใช้บทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษา ควรให้นักเรียนอ่านบทวนเนื้อหาที่เพิ่งได้รับความรู้ให้แม่นยำก่อน แล้วจึงกำหนดให้นักเรียนวิเคราะห์กรณีศึกษาต่อไป เพื่อให้นักเรียนเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น เนื่องจากผู้วิจัยพบว่ามึนักเรียนบางส่วนเมื่ออ่าน

กรณีศึกษาแล้วยังไม่ความสามารถแยกแยะกรณีศึกษานั้นได้ในทันที

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ครูผู้สอนที่ใช้บทเรียนออนไลน์ตามหลักการของกาเย่ร่วมกับกรณีศึกษา ควรนำบทเรียนออนไลน์ฯ ไปพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้มีการกำหนดให้นักเรียน ศึกษากรณีศึกษาและระหว่างการแลกเปลี่ยนความเห็นกัน มีการกล่าวถึงกรณีศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัปัญหาทางกฎหมายในสังคมไทย

เอกสารอ้างอิง

- กมลวจิ พรหมแสง และศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2562). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง อุปมาของพระเยซูเจ้าสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการจัดการเรียนรู้แบบกรณีศึกษา. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 17(1). 83-96.
- ฐาปนีย์ ธรรมเมธา. (2557). **อีเลิร์นนิ่ง: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ e-Learning: from theory to practice**. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพรังตังแอนด์พับลิชชิง.
- ทิตนา แคมมณี. (2555). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย สหพงษ์. (2563). ผลการพัฒนาสื่อมัลติมีเดียส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมตามรูปแบบ ADDIE Model ใน รายวิชาการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอน. **วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม**. 7(2). 7-14.
- ธีรนนท์ ไกรเลิศ และดรณี จำปาทอง. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา เรื่อง สันติวัฒนธรรมที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยเทคนิคกระบี่. **ครุสภาวิทยารจารย์**. 2(2). 74-84.
- นิรันดร์ ชัยวิเศษ และสมทรง สิทธิ. (2564). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์โดยใช้บทเรียน CAI ด้วยโปรแกรม Coding ตามแนวคิดกาเย่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. **วารสารสถาบันวิจัยพินลธรรม**. 8(2). 40-51.
- มุกดา อรุณรังษี. (2561). การใช้บทเรียนบนเว็บที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดของกาเย่ รายวิชาการเขียนเว็บไซต์ด้วยภาษา HTML1 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปากพะยูนพิทยาคาร. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี**. 29(3). 79-92.
- วัชร่า เล่าเรียนดี. (2548). **เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศักดิ์เครต ประกอบผล. (2563). การวิเคราะห์ผู้เรียน:ลีลาการเรียนรู้อ. **ครุศาสตร์วารสาร: Journal of Educational Studies**. 14(2). 1-14.
- สุพัฒน์ สุขมลสันต์. (2553). ขนาดของผล: ความมีนัยสำคัญทางปฏิบัติในการวิจัย. **วารสารภาษาปริทัศน์**. 25. 26-28.
- สุภารักษ์ เมินกระโทก, วีรพงษ์ พลนิกรกิจ และนฤมล รักษาสุข. (2563). ประสิทธิผลของการใช้อีเลิร์นนิ่งใน รายวิชาเตรียมสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. **วารสารอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม**. 10(2). 73-87.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ GOOGLE CLASSROOM ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT IN SCIENCE COURSE USING FLIPPED CLASSROOM WITH GOOGLE CLASSROOM FOR GRADE 8 STUDENTS

¹วราภรณ์ พุทธำรงค์ Waraporn Putthumrong ²เตชาเมธ เพียรชนะ Techameth Pianchana

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

Corresponding Author E-mail: steppraw@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ Google Classroom ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการใช้ Google Classroom ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการใช้ Google Classroom ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยแหล่งข้อมูลของการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน และการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ประการที่ 1 ใช้การทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t – test for dependent Samples) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยประการที่ 2 ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน, กุญแจคลาสรูม, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วิชาวิทยาศาสตร์

Abstract

The objectives of this research were to compare learning achievement of the grade 8 students before and after using Flipped Classroom with Google Classroom and to study the satisfaction of the grade 8 students taught by Flipped Classroom with Google Classroom. The sample group was gathered from a classroom of 43 grade 8 students, obtained through cluster random sampling. The research instruments used consisted of 1) a Flipped Classroom Approach lesson plan, 2) a learning achievement test, and 3) a student satisfaction questionnaire. The data were analyzed using data analysis for the purpose of the research. According to the first objective, t-test for dependent was used. The mean and standard deviation (SD) were used for finding the results of the second objective. The results revealed that 1) The learning achievement of the grade 8 students after learning through Flipped Classroom Approach was higher than the achievement prior to learning through the approach with statistical significance at the level of 0.05. 2) The results also showed the grade 8 students were satisfied with learning through Flipped Classroom Approach at a high level.

Keywords: Flipped Classroom, Google Classroom, Learning Achievement, Science

บทนำ

จากสภาพของการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนรู้ที่จะต้องถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ให้แก่ผู้เรียน ดังนั้นเมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่อาจควบคุมได้ อาทิเช่น การระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ครูต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนอย่างไม่ทันตั้งตัว ทั้งรูปแบบวิธีการสอนที่ครูไม่ได้อยู่ต่อนักเรียนโดยต้องจัดสอนออนไลน์แทน การเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีในการช่วยสอนของครูและนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ครบตามจุดประสงค์การเรียนรู้ตลอดจนกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลเพื่อให้สะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน

เพื่อเป็นการเตรียมการดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เข้ากับสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีผสมผสานกับคุณค่าของครูเป็นการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งครูจะเลือกใช้เทคโนโลยีและออกแบบรูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและนักเรียน โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ โดยใช้เทคโนโลยีที่ได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ จากรูปแบบการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนการสอนในอนาคตควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนจากการสอนที่เน้นเนื้อหา ของบทเรียนมาเป็นสอนกระบวนการให้ได้มาซึ่งความรู้แก่นักเรียน โดยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเอง เน้นการใช้สื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเหมาะสมกับเนื้อหา ของบทเรียน นอกจากนี้ภาครัฐควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาโดยส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน และสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัด เวลาและสถานที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) อีกทั้ง ครูยังต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการ จัดการเรียนการสอน อาทิเช่น การออกแบบการเรียนการสอนที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการ เรียนการสอน เน้นการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยครู ต้องสร้างทักษะด้านเทคโนโลยีที่จำเป็นให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ 4 ในแผนการ ศึกษาแห่งชาติ เรื่อง การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา โดยมีเป้าหมายให้ นักเรียนทุกคนได้รับโอกาสรวมทั้งความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพและเพิ่มโอกาสทาง การศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) นอกจากนี้ วิจารย์ พานิช (2555) ได้กล่าว สนับสนุนให้นักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันวางแผนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิรูปการศึกษา ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนเกิดความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยี

การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในประเทศไทยที่ผ่านมายังคงเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ ให้ความรู้ การสอนยังคงสอนด้วยวิธีการบรรยาย ทำให้นักเรียนไม่มีโอกาสแสดงความสามารถในการคิด วิเคราะห์ การวางแผน และทักษะในการเรียนรู้เท่าที่ควรและนักเรียนยังคงคิดว่าวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องไกลตัว ไม่สามารถนำความรู้มาสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจากงานวิจัยของไกรยส ภัทราวาท (2558) ที่พบว่า ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนวิทยาศาสตร์ต่ำมาจาก 3 ส่วนสำคัญ คือ 1) การขาดโอกาสทาง การศึกษา รวมถึงการอบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อทัศนคติด้านการศึกษา 2) ประสิทธิภาพในการพัฒนานักเรียนเป็น รายบุคคลน้อย สิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ขาดแคลนทรัพยากรและบุคลากรที่เพียงพอ และ 3) มีการ จัดสรรทรัพยากรด้านการศึกษาที่ไม่เป็นธรรม สำหรับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ครูและนักเรียน ควรกลับความคิด โดยลดบทบาทหน้าชั้นเรียนของครู จากการสาธิต อธิบาย เป็นผู้คอยให้คำชี้แนะ อำนาจ ความสะดวกสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน ให้นักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ เน้นกระบวนการคิด วิเคราะห์และ สังเคราะห์ให้ได้มาซึ่งความรู้ ศึกษา และค้นคว้าความรู้จากสื่อได้ด้วยตนเอง โดยครูกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความ อยากรู้ด้วยคำถามว่า “ทำไม” แทนการถามคำถามจาก “ความจำ” จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ อยาก รู้ ค้นคว้าหาคำตอบ (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์, 2560)

ดังนั้น ครูจึงควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนจากการที่นักเรียนเป็นผู้รับการ เรียนรู้ผ่านการถ่ายทอดเพียงอย่างเดียว แต่ควรฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดย อาศัยเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่ทันสมัย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ที่ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยวิธีการ สังเกต การสำรวจ ตรวจสอบ การทดลอง แล้วนำผลที่ได้มาจัดระบบเป็นหลักการ แนวคิด และสร้างองค์ ความรู้ โดยครูเป็นผู้วางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ในการถ่ายทอดความรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและ เนื้อหา (ชนธัชย์ อธิเกียรติ และธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว, 2559)

จากสภาพการณ์ดังกล่าว แนวทางการจัดการเรียนการสอน จึงควรนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น Google Classroom ถือเป็นทางเลือกหนึ่งในการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่มีความคุ้นเคยและรู้จัก Google Apps เป็นอย่างดีจึงเป็นการง่ายที่จะทำความเข้าใจและสะดวกในการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ โดยผ่าน Google Apps เพียงแต่ครูต้องนำมาประยุกต์และปรับใช้เข้ากับบทเรียนให้เหมาะสมโดยจัดเป็นชั้นเรียนออนไลน์สำหรับแต่ละรายวิชา ซึ่งมีอยู่แล้วใน Google apps for education ใช้อำนวยความสะดวกด้านการศึกษา ทำงานได้สะดวกโดยการเก็บไฟล์งานอย่างเป็นระบบใน Google Drive (Google, Inc, 2019) โดยสามารถทำการเชื่อมต่อระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนได้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องอธิบายเนื้อหาทั้งหมดแก่นักเรียน แต่สามารถใช้ Google Classroom ช่วยในการจัดการเรียนการสอน โดยเลือกสื่อรูปแบบที่เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียนมาเผยแพร่ใน Google Classroom ให้นักเรียนเลือกศึกษาองค์ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง ตามทักษะ ความรู้ ความสามารถของแต่ละบุคคล อาทิเช่น นักเรียนบางคนสามารถเข้าใจบทเรียนผ่านการอ่านเนื้อหา นักเรียนบางคนสามารถเข้าใจบทเรียนผ่านการดูสื่อ วีดิทัศน์ หรือนักเรียนบางคนสามารถเข้าใจบทเรียนผ่านรูปแบบเกมส์ก็สามารถศึกษาได้จากสื่อในรูปแบบต่างๆ ที่ครูได้จัดเตรียมไว้ตามความถนัดของตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถสืบค้นข้อมูลหรือเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีที่หลากหลายจากแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียนจากเว็บไซต์โดยผ่าน Google Application แล้วนำความรู้ที่ได้มาแบ่งปันร่วมกันผ่าน Google Classroom โดยนักเรียนจะสามารถเห็นข้อมูลทุกอย่างที่ครูผู้สอนและเพื่อนๆ เผยแพร่ลงไป อีกทั้งนักเรียนยังสามารถแสดงความคิดเห็นสอบถามและครูผู้สอนสามารถชี้แจงโต้ตอบแก่นักเรียนได้เช่นกัน ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ส่งผลให้นักเรียนได้มีอิสระทั้งด้านความคิดและวิธีปฏิบัติ โดยครูจะเป็นผู้จุดประกายและสร้างความสนุกสนานในการเรียน รวมทั้งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน (Facilitators) ในชั้นเรียนนั้นๆ (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556)

นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจหลักการการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตัวของตนเองตามทักษะความรู้ความสามารถและสติปัญญาของตัวบุคคล (Individualized Competency) หัวใจ คือ ครูจะเน้นทำหน้าที่ช่วยแนะนำการเรียนของเด็ก ไม่ใช่ทำหน้าที่ ถ่ายทอดความรู้ โดยจะเปลี่ยนจากบทบาทปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนทั้งชั้นมาเป็นปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นรายคน (วิจารณ์ พานิช, 2555) การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านนี้จะทำให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ได้รับมอบหมาย สร้างทักษะในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง สร้างนิสัยในการเรียนรู้ และฝึกการใช้เวลาว่างของนักเรียนให้เป็นประโยชน์ สามารถเรียน หรือทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลาที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภภรณ์ เพียงดวงใจ (2558) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้โครงงานร่วมกับเทคนิคการสืบเสาะ หาความรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ควบคู่กับการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ ของตนเอง เนื่องจากเป็นกิจกรรมกลุ่มและมีสื่อให้นักเรียนศึกษาได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้ Jack F and Junelyn Peebles (อ้างใน พรานพิณธรรม เรื่องศรี, 2560) ยังพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจะช่วยให้ นักเรียนสามารถศึกษา สื่อการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ และส่งผลให้เกรดเฉลี่ย (GPA) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับชั้นเรียนปกติ สำหรับครูผู้สอนจะเสริมสร้างทักษะของครูในการสร้างสื่อที่มีคุณภาพ โดยจาก

งานวิจัยพบว่า การจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเนื้อหาในบทเรียนที่บ้านแล้วกลับมาทำกิจกรรมในห้องเรียนนั้นต้องอาศัยเทคโนโลยีเป็นสื่อการสอนหลัก จะช่วยให้นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 80 สามารถเรียนเนื้อหาที่สำคัญได้ เทียบกับร้อยละ 20 เมื่อใช้วิธีสอนแบบที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน (อนุสร หงษ์ขุนทด และไพฑูรย์ ศรีฟ้า, 2558)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการเรียนรู้ของนักเรียนจึงไม่ควรจำกัดแต่เพียงในห้องเรียน หรือจำกัดแต่เพียงรับความรู้จากครูผู้สอนแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น เช่น นักเรียนเรียนรู้บทเรียนแค่ในชั้นเรียน หรือนักเรียนไม่เปิดโอกาสในการศึกษา หรือค้นคว้าบทเรียนด้วยตนเอง ดังนั้น นักเรียนควรมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการเรียนรู้และค้นหาวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยในการแสวงหาความรู้ ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการใช้ Google Classroom เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แก่ให้นักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบในการทำงานที่ได้รับมอบหมายและสามารถแสวงหาความรู้จากสื่อเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการใช้ Google Classroom

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้องเรียน ประกอบด้วยนักเรียนเพศชาย จำนวน 32 คน เพศหญิง จำนวน 54 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 86 คน และมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 43 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือวิจัย

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องการแยกสาร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 8 ชั่วโมง

- 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการแยกสาร เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 20 ข้อ แบบทดสอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.72

- 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้าน

พฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน 4) ด้านการได้ลงมือปฏิบัติจริง และ 5) ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านละ 3 ข้อ รวมจำนวน 15 ข้อ โดยแบบสอบถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.73

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ดังนี้ 1) ปฐมนิเทศนักเรียน ซึ่งแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการใช้ Google Classroom ที่สร้างขึ้นมาดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ 4) เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ 5) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1 วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จาก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการใช้ Google Classroom ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการใช้ Google Classroom ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าทดสอบสถิติ t (t – test for dependent Samples) (ที่ระดับนัยสำคัญ .05)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ร่วมกับการใช้ Google Classroom ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยค่าทดสอบสถิติ t (t – test for dependent Samples) (ที่ระดับนัยสำคัญ .05) ดังที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยค่าทดสอบสถิติ t (ที่ระดับนัยสำคัญ .05)

รายการประเมิน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ความรู้ความจำ	2.53	1.28	3.61	1.14	6.14*	0.00
2. ความเข้าใจ	2.49	0.94	3.28	0.80	5.00*	0.00
3. การนำไปใช้	1.65	1.13	3.27	0.93	10.20*	0.00
4. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	1.58	0.91	3.74	1.00	12.30*	0.00
รวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	8.23	2.36	13.93	2.54	25.95*	0.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ Google Classroom พบว่าหลังการสอนนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับคะแนนพัฒนาการระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 2.16 คะแนน ด้านการนำไปใช้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.62 คะแนน ด้านความรู้ความจำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.08 คะแนน และด้านความเข้าใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.79 คะแนน ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ Google Classroom

การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับ Google Classroom ดังที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์คะแนนความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านครูผู้สอน	4.43	0.56	มาก
ด้านการเรียนการสอน	4.44	0.50	มาก
ด้านพฤติกรรมแสดงออกของนักเรียน	4.40	0.48	มาก
ด้านการได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.61	0.49	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.27	0.53	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม 5 ด้าน	4.43	0.03	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีระดับคะแนนความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.43 คะแนน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะด้านการได้ลงมือปฏิบัติจริงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.61 คะแนน ส่วนด้านการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.44 คะแนน ด้านครูผู้สอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.43 คะแนน ด้านพฤติกรรมแสดงออกของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.40 คะแนน และด้านสื่อการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.27 คะแนน มีความพึงพอใจของนักเรียนในระดับมาก ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยในการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกสาร ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom พบว่า

นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับคะแนนพัฒนาการ ระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 2.16 คะแนน ด้านการนำไปใช้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.62 คะแนน ด้านความรู้ความจำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.08 คะแนน และด้านความเข้าใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 0.79 คะแนน ตามลำดับ

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น 2.16 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.58 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.74 คะแนน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง จากสื่อเทคโนโลยี เอกสารประกอบการสอน ทำให้ในชั้นเรียนนักเรียนมีเวลาเพิ่มขึ้นสำหรับการออกแบบการทดลองและการลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบกับการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกสาร เป็นเนื้อหาที่เน้นการทดลองและลงมือปฏิบัติจริงจึงส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาด้วยตนเองมาปฏิบัติในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์สูงที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวิจารณ์ เชลยสุข (อ้างใน ธนภรณ์ ก้องเสียง, 2558) ที่ได้ศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบปฏิบัติการทดลองกับการสอนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่สอนแบบปฏิบัติการทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พฤติกรรมด้านการนำไปใช้ มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 คือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.62 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.65 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.27 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom ช่วยให้นักเรียนมีเวลาทำกิจกรรมการทดลองในชั้นเรียนมากขึ้น เน้นทำการทดลองกับเพื่อนร่วมกลุ่มนำความรู้จากการเรียนนอกชั้นเรียนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อแสดงความคิดเห็นและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทดลอง ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไปประยุกต์ใช้และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับศรียรรณ เจริญารมย์ (2551) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ด้านความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์หลังการลงมือปฏิบัติ สูงกว่าก่อนการลงมือปฏิบัติ ทั้ง 4 ด้าน

พฤติกรรมด้านความรู้ความจำ มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดเป็นอันดับที่ 3 คือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.08 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.53 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.61 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมด้านความรู้ความจำ เป็นการท่องจำความรู้ต่างๆ ที่นักเรียนได้ศึกษามาแล้ว ประกอบกับนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนส่งผลให้นักเรียนจดจำเนื้อหาได้แม่นยำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของชบาพร พิมวัน (2562) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้านความรู้ความจำ หลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ พฤติกรรมด้านความเข้าใจ มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นเพียง 0.79 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.49 คะแนน และ มีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.28 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้คำถามในด้านนี้ของผู้วิจัย เป็นคำถามที่ต้องการวัดความสามารถของนักเรียนที่จะแยกแยะเนื้อหา รวมถึงหลักการสำคัญซึ่งอาศัยการคิดที่ซับซ้อนกว่าด้านความรู้ความจำ นอกจากนี้งานวิจัยของพัชญา บุตรยะถาวร (2559) ยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านด้วยการเรียนออนไลน์และวิธีการสอนแบบสืบเสาะ มีคะแนนด้านความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน

2. ความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom มีระดับคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.43 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการได้ลงมือปฏิบัติจริง มีคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่เหลือมีคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และสามารถเรียงลำดับคะแนนความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการได้ลงมือปฏิบัติจริง มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.60 คะแนน ด้านการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.44 คะแนน ด้านครูผู้สอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.43 คะแนน ด้านพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.40 คะแนน และด้านสื่อการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.23 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับคะแนนความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนด้านการได้ลงมือปฏิบัติจริงมีคะแนนความพึงพอใจในการเรียนหลังเรียนสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom เป็นวิธีการสอนที่เน้นให้นักเรียนทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดยใช้สื่อการสอนให้นักเรียนเรียนรู้ก่อนชั้นเรียนก่อนได้เรียนในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนมีเวลาในการลงมือปฏิบัติ ทดลอง และทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียนได้มากกว่า ซึ่งรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกสาร เน้นการทำกิจกรรมการทดลอง เมื่อนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom ทำให้นักเรียนมีเวลาทำการทดลองในชั้นเรียนมากขึ้นจึงส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจในด้านการลงมือปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของธนภรณ์ กาญจนพันธ์ (2559) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมมากที่สุด หลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านและมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านในทุกด้านอยู่ในระดับมากในรายวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

นอกจากนี้ ในด้านการเรียนการสอน มีคะแนนความพึงพอใจในการเรียนหลังเรียนสูงสุดเป็นอันดับ 2 โดยมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.44 คะแนน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom เป็นการสอนในรูปแบบการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น นักเรียนมีอิสระในการศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนศึกษาค้นคว้าได้ทุกที่ทุกเวลา ทำให้บรรยากาศการเรียนในชั้นเรียนต่างออกไปจากการเรียนแบบปกติ ส่งผลให้ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนมากขึ้นเมื่อนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของอาลาวิยะ สะอะ (2559) ที่พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในรายวิชาชีววิทยาด้านการเรียนการสอนมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

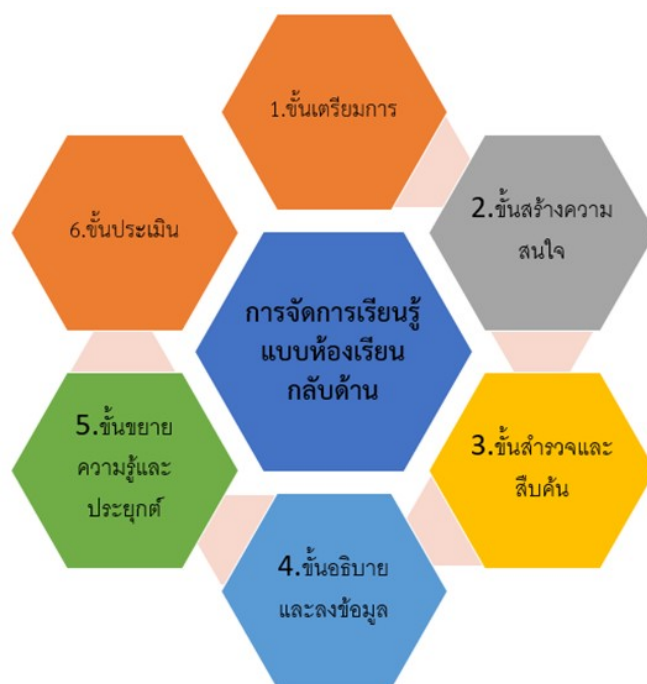

ด้านครูผู้สอนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.43 คะแนน มีคะแนนความพึงพอใจในการเรียนหลังเรียนสูงสุดเป็นอันดับ 3 อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเปิดโอกาสให้นักเรียนและครูผู้ มีปฏิสัมพันธ์มากขึ้น นักเรียนกล้าที่จะปรึกษาและถามครู เนื่องจากครูมักจะเดินไปหาและได้ใกล้ชิดกับนักเรียน เป็นรายบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัลณ์ลลิต เอี่ยมอานวยสุข (2557) ที่พบว่า นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีความพึงพอใจต่อครูผู้สอนอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ ด้านพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนและด้านสื่อการเรียนการสอน มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.40 และ 4.23 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งมีคะแนนความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่น้อยที่สุด แต่ก็ยังอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ได้ด้วยตนเองเป็นสำคัญจึงอาจส่งผลให้นักเรียนได้มีกิจกรรมที่ได้แสดงออกน้อยไปบ้าง สำหรับด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้ใช้ Google Classroom ในการจัดทำรวบรวมเผยแพร่สื่อและเอกสารประกอบการสอนให้แก่ นักเรียนได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าทำให้นักเรียนบางคนขาดความพร้อมในด้านดังกล่าวส่งผลให้ด้านสื่อการเรียนการสอนมีความพึงพอใจน้อยกว่าในด้านอื่นๆ ซึ่ง ฟาฏีนา วงศ์เลขา (2555) ได้กล่าวถึงการนำนวัตกรรม การเรียนรู้อมาใช้ว่า ครูผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมและสร้างสภาพการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ทุกคนมีสิทธิ และความเสมอภาคในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์โดยการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้ให้เรียน สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองแล้วนำมาทำกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค้นคว้าหาความรู้และความพึงพอใจในการเรียนของผู้เรียน สรุปเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

จากภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 6 ขั้นตอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ (ที่บ้าน)

1.1 ครูออกแบบแผนการสอน ผ่าน Google Classroom โดยเตรียมแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียนและตัวชี้วัด อาทิเช่น วีดีโอ ใบความรู้ เว็บไซต์ข้อมูล เป็นต้น

1.2 นักเรียนจะได้รับรหัส Google Classroom ของรายวิชาวิทยาศาสตร์ เพื่อเข้าร่วมชั้นเรียนออนไลน์ จากนั้นนักเรียนจะได้รับมอบหมายให้ศึกษาบทเรียน จากสื่อที่อยู่ใน Google Classroom ซึ่งเผยแพร่โดยครูผู้สอน

1.3 บันทึกสิ่งที่ได้ศึกษา ลงในแบบบันทึก Cornell ซึ่งเป็นวิธีการบันทึกโดยแบ่งหน้ากระดาษออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย คำสำคัญ เนื้อหาและ สรุป

2. ขั้นสร้างความสนใจ (โรงเรียน) นักเรียนและครูพูดคุยถึงคำถามที่น่าสนใจที่เกิดจากการเรียนล่วงหน้า เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน (warm up) ใช้เวลา 5 นาที

3. ขั้นสำรวจและสืบค้น (โรงเรียน)

3.1 นักเรียนแต่ละคนเมื่อได้ไปศึกษานอกห้องเรียนมาแล้ว จะมารวมกันแบ่งปันความรู้ในห้องเรียน ในรูปของการอภิปราย ถกเถียง ประเด็นที่สงสัย ตั้งเป็นประเด็นคำถามแล้วหาคำตอบร่วมกัน

3.2 แบ่งกลุ่มให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบการทดลองและทำกิจกรรมการทดลองในชั้นเรียน

4. ขั้นอธิบายและลงข้อมูล (โรงเรียน)

4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำการทดลองพร้อมทั้งอภิปรายผลจากการทำการทดลอง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มและลงข้อสรุปว่า จากที่นักเรียนได้ทำการทดลอง ผลการทดลองเป็นอย่างไร

4.2 ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอข้อมูลที่ได้จากการทดลอง พร้อมทั้งอภิปรายและสรุปผลจากการทำการทดลองของกลุ่ม

4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มจะได้ทำใบกิจกรรมจากการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ยังมีประเด็นสงสัยหรือชี้แนะเพิ่มเติม

5. ขั้นขยายความรู้และประยุกต์ (โรงเรียน) ครูทำหน้าที่ชี้แนะ ร่วมหาคำตอบ อธิบายเหตุผล ลงข้อสรุปร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียน เพิ่มเติมส่วนที่ขาดหายไป และแนะนำประเด็นที่น่าสนใจ

6. ขั้นประเมิน (Evaluation)

6.1 ครูประเมินจากการจดบันทึก Cornell และตรวจสอบการเรียนรู้จากที่บ้านด้วยแบบฝึกหัดและคำถาม

6.2 ครูประเมินความรู้ระหว่างเรียนจากการอธิบายความสามารถในการแบ่งปันความรู้ ประสพการณ์ การทำกิจกรรมและร่วมกิจกรรม

6.3 ครูประเมินความรู้หลังเรียนจากใบกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom ไป

ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาวิทยาศาสตร์ ในเรื่องอื่นๆ เช่น อุณหภูมิที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสาร การตรวจวัดค่า pH ของสารละลาย เป็นต้น เพื่อช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกสาร โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นงานวิจัยที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยี เช่น มีคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ และมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นควรมีการเตรียมความพร้อมดังกล่าวก่อนนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ มีระยะเวลาเก็บข้อมูลการวิจัย ทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมทั้งสิ้น 8 คาบ ซึ่งอาจส่งผลให้นักเรียนบางกลุ่ม พัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพเท่าที่ควรสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูลการวิจัย เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้เต็มศักยภาพ

2.2 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการใช้ Google Classroom กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 กลุ่ม จำนวน 43 คน เท่านั้น สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ไกรยส ภัทราวาท. (2558). ริเซตการศึกษาท้องถิ่นเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางสังคม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ชันธชัย อธิเกียรติ และธนารักษ์ สารเลื่อนแก้ว. (2559). การสอนแบบทันสมัยและเทคนิควิธีสอนแนวใหม่. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ชบาพร พิมวัน. (2562). การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับสืบเสาะหาความรู้ ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสมบัติของสารพันธุกรรมและมิวเทชัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธนภรณ์ กาญจนพันธ์. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาชีววิทยา การกำกับตนเอง และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นภาพรณ พึ่งดวงใจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้โครงงานร่วมกับเทคนิคการสืบเสาะหาความรู้ ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้านเพื่อเสริมสร้างความสามารถใน

- การสร้างนวัตกรรม และจิตวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พราวเพ็ญธรรม เรื่องศรี. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านผ่านสื่อออนไลน์ที่ส่งผลต่อการนำตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พัชฎา บุตรยะถาวร. (2559). ผลการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านด้วยการเรียนออนไลน์กับวิธีการสอนแบบสืบเสาะ เรื่อง ระบบไหลเวียนเลือด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฟาฏินา วงศ์เลขา. (2555). การศึกษาตลอดชีวิตพัฒนาคนไทยอย่างยั่งยืน. แหล่งที่มา <http://www.Content/education/net>. สืบค้นเมื่อ 25 ต.ค. 2563.
- ลลันลลิต เอี่ยมอานวยสุข. (2557). การสร้างชุดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทาง เรื่อง มัลติมีเดียเบื้องต้นสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสารการวิจัยการสะลองคำ. 10(1).
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ศรวิรรณ เจริญภรณ์. (2551). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2560). ยกเครื่องคุณภาพครูจุดเด็กไทยล้ำหลังวิชาวิทยาศาสตร์อ่อนเปลี้ย. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพฯธุรกิจ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). รายงานการประชุมห้องเรียนกลับทาง: ห้องเรียนมิติใหม่ในศตวรรษที่ 21. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- อนุสร หงษ์ขุนทด และ ไพฑูรย์ศรีฟ้า. (2558). รูปแบบการจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสำหรับการเรียนดนตรี. วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 15 (2).
- อาลาวิยะ สะอะ. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Google. (2019). Google App for Education. From https://edu.google.com/products/gsuite-for-education/?modal_active=none. Retrieved October 23, 2020.

การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี*
DEVELOPMENT OF GRADE 7 STUDENTS' ENGLISH PRONUNCIATION SKILLS
USING APPLICATIONS IN CONJUNCTION WITH CIRC TECHNIQUE AT AN
OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOL IN PATHUMTHANI PROVINCE

¹นัฐราภรณ์ ลิทธิ Nattaporn Sitti ²ชิดชไม วิสุตกุล Chidchamai Visuttakul

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

Corresponding Author E-mail: noeynattaporn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC 2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ในโรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 30 คน รวมจำนวนนักเรียน 60 คน ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 9 แผน 2) แบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ เป็นข้อสอบถูก-ผิด และ 3) แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ t-test for Independent Samples ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนในกลุ่มทดลองมีทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนในกลุ่มทดลองที่เรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC มีทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC สามารถพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น

คำสำคัญ: ทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ, แอปพลิเคชัน, เทคนิค CIRC

Abstract

This research article aimed to 1) compare Grade 7 students' English pronunciation skills before and after using applications in conjunction with CIRC technique, 2) compare the results of English pronunciation skills of the experimental group with those of the control group, and 3) explore students' opinions towards using applications in conjunction with CIRC technique. The participants were two Grade 7 classrooms of 60 students (30 students each), the number of which was obtained using the cluster random sampling method, who studied in semester 1/2021 at an opportunity expansion school in Pathumthani, Thailand. The instruments included 1) 9 learning management plans, 2) a true-false English pronunciation test, and 3) an interview for exploring students' opinions towards using applications in conjunction with CIRC technique. Data were analyzed using mean, standard deviation, and independent sample t-test. The results revealed that 1) the experimental group's English pronunciation skills significantly improved after using applications in conjunction with CIRC technique with a statistical significance of .01 2) After using applications in conjunction with CIRC technique, the experimental group had higher English pronunciation skills with a statistical significance of .01 when compared with the control group. 3) Most students agreed with the use of applications in conjunction with CIRC technique since they thought the technique could improve their English pronunciation skills.

Keywords: English Pronunciation Skills, Application, CIRC Technique

บทนำ

ภาษาอังกฤษจัดเป็นรายวิชาในสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการศึกษาตลอดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสาระสำคัญคือ เพื่อสื่อสารในด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน และแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งทักษะการอ่านถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการเรียนรู้ภาษา ใช้สำหรับการแสวงหาความรู้ การรู้จักฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี มีทักษะความสามารถในการอ่านเพิ่มมากขึ้นตามระดับของการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านออกเสียง ภาษาอังกฤษเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนว่า นักเรียนจะต้องอ่านออกเสียง คำประโยคง่ายๆ และข้อความง่ายๆ ได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง ซึ่งจะช่วยให้เห็นว่าการอ่านออกเสียง เป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ หากนักเรียนอ่านไม่ได้ก็จะเป็นอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนเป็นอย่างมาก ดังนั้น การที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียม ทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่จะช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ (ไกรสร ประดับเพชร, 2561)

สถานการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยยังมีปัญหาที่สำคัญอยู่หลายประการ สังเกตได้จากผลคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ วิชาภาษาอังกฤษ พบว่า ผลคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งใน

จังหวัดปทุมธานี คือ 32.00 ซึ่งต่ำกว่าผลคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับประเทศ ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพื้นฐานการเรียนรู้ในวิชาภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน นักเรียนส่วนมากไม่สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง อาจเนื่องด้วยปัจจัยหลายประการทั้งจากตัวผู้สอน วิธีการสอน หรือตัวของนักเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการจัดอันดับทักษะความสามารถด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษประจำปีโดยสถาบันสอนภาษาอังกฤษ Education First (EF) ที่ได้สำรวจจากอาสาสมัครวัยผู้ใหญ่ของแต่ละประเทศทั่วโลก เข้ามาทำแบบทดสอบการวัดระดับการใช้ภาษาอังกฤษ พบว่าประเทศไทยมีทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษอันดับที่ 89 จาก 100 ประเทศในปี 2020 ได้รับการจัดอันดับอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีทักษะความสามารถด้านภาษาอังกฤษระดับต่ำมาก เป็นปีที่ 4 ติดต่อกัน (Education First (EF), 2020)

จากผลการรายงานข้างต้นแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่ควรได้รับการแก้ไข ทั้งการปรับตัวด้านการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมรับมือกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ในขณะเดียวกันที่ปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทกับการศึกษาไทยมากขึ้นทุกวัน ทั้งการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนการใช้งานเพื่อเตรียมการสอนของครูผู้สอน และสังเกตได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษจะไม่กล้าอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ ทั้งที่ครูผู้สอนได้เน้นการออกเสียงและให้ฟังจากบทสนทนาและคำศัพท์ จากปัญหานี้จึงมีนักการศึกษาได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย และแอปพลิเคชันก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง เนื่องจากการที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ จะสามารถช่วยดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น และครูผู้สอนจะสามารถสอนได้อย่างง่ายและสะดวก และอาจส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการอ่านออกเสียงมากขึ้น (ชัยพัทธ์ แก้วรินทร์, 2559)

การใช้แอปพลิเคชันในการจัดการเรียนรู้จะทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น ดังปรากฏในผลการวิจัยของอุบลรัตน์ ศิริสุขโสภา และสุรเดช ครุขจ้อน (2562) พบว่า การใช้แอปพลิเคชันทำให้เกิดการเรียนรู้แบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับแอปพลิเคชัน นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยโมบายแอปพลิเคชันเพื่อเสริมทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือกัน สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียนได้อย่างเต็มที่ ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับ Jaroslav & Blanka (2019) ที่นำแอปพลิเคชันในมือถือมาประยุกต์ใช้กับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มแรงจูงใจและความสามารถในการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม เรียนรู้ที่จะรับผิดชอบและทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็นวิเคราะห์และแก้ปัญหาร่วมกัน นักเรียนที่เรียนเก่งมีโอกาสช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนอ่อน ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่ายและภูมิใจที่ได้ใช้ทักษะความสามารถของตนในการช่วยเหลือเพื่อน ส่วนนักเรียนที่เรียนอ่อนก็มีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับการเรียนที่เรียกว่าการเรียนรู้แบบร่วมมือในรูปแบบผสมผสาน CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) ซึ่งเป็นเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบหนึ่งของวิธีสอนแบบร่วมมือที่พัฒนาขึ้นมาโดย Slavin (1995) เพื่อใช้สำหรับพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน วิธีการคือการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน จากกลุ่มเก่ง ปานกลาง และอ่อน ให้ร่วมมือกันเรียนรู้ ฝึกกิจกรรม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยเทคนิคนี้มีวิธีการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการอ่านพร้อมๆ กับเน้นการเรียนรู้เป็นกลุ่มไปด้วย ซึ่งเป็นการเรียนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนเป็นกลุ่ม เป็นการช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น (Johnson, D. & Johnson, R., 1987) สอดคล้องกับผลการวิจัยของเนตรวรา ศรีสิน (2557) และศุภฤกษ์

ทัศนเจริญ (2555) พบว่า ทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค CIRC หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค CIRC อยู่ในระดับมาก

จากปัญหาที่พบในโรงเรียนรัฐบาลขยายโอกาสแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานีที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมกับเกิดความสนุกสนาน อยากรู้ เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่รักความสนุกสนาน ผู้วิจัยจึงนำแอปพลิเคชันมาใช้ร่วมกับเทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) โดยมีจุดเน้นให้นักเรียนร่วมมือกันเรียนรู้ ฝึกกิจกรรม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งเข้ากับบริบทของทางโรงเรียนที่มีนักเรียนหลากหลายกลุ่ม นอกจากนั้นการใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ยังเป็นแนวทางที่ตอบสนองในการพัฒนาด้านทักษะเพื่อการใช้ชีวิตในยุคศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3R 8C โดยที่ 3R คือการพัฒนาทักษะการอ่าน (Reading) และด้าน 8C เป็นการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในภายหลังอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC และกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ตามรูปแบบการทดลอง Pretest-Posttest Experimental Design โดยศึกษาเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC และเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ของกลุ่มทดลอง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ในโรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 5 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 180 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ในโรงเรียนขยายโอกาสแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากจากกลุ่มประชากร 5 ห้อง จำนวน 2 ครั้ง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 30 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์

เป็นนักเรียนจากห้องที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน ซึ่งมีทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียนอยู่ในกลุ่มที่มีคะแนนสูง 4 คน คะแนนปานกลาง 4 คน และคะแนนต่ำ 4 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน รหัสวิชา อ 21101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่องที่ 1: Where are you from? เรื่องที่ 2: English around the world จำนวน 9 แผน แผนละ 1 คาบเรียน คาบเรียนละ 60 นาที ใช้การจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมจำนวน 4 สัปดาห์ครึ่ง ซึ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC

3.2 แบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ มีลักษณะเป็นข้อสอบถูกผิด จำนวน 40 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ อ่านออกเสียงถูกต้องได้ 1 คะแนน อ่านออกเสียงผิด/ไม่อ่านได้ 0 คะแนน

3.3 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC จำนวน 1 ฉบับ มีข้อความ 8 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือวิจัยที่ 3.1-3.3 ได้ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คน โดยใช้การประเมินความสอดคล้องของข้อความและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าสอดคล้องของแต่ละรายข้ออยู่ที่ 0.67-1.00 ซึ่งถือได้ว่าเป็นไปตามเกณฑ์ และสามารถนำไปใช้ได้ สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ 3.2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.50-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20-0.73 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.90

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 ก่อนการทดลอง คือ ปฐมนิเทศกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองให้มีความรู้ความเข้าใจ ชี้แจงให้ทราบเกี่ยวกับระยะเวลา เนื้อหาการเรียน การจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันเทคนิค CIRC เพื่อให้เข้าใจวิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับการทดลองในครั้งนี้

5.2 ระหว่างทดลอง คือ ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ (ฉบับก่อนเรียน) จากนั้นจัดการเรียนรู้ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มรวมระยะเวลาทั้งหมด 9 คาบเรียน สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน โดยกลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

5.3 หลังการทดลอง คือ ให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ (ฉบับหลังเรียน) และคัดเลือกนักเรียนจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 12 คน เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นแบบกลุ่ม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้สูตรทางสถิติ ดังนี้

6.1 วิเคราะห์คะแนนทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยการคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

6.2 วิเคราะห์ผลต่างคะแนนและเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษก่อนและหลังการสอนโดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการทดสอบค่าที (t-test dependent) และเปรียบเทียบคะแนนกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (t-test independent)

6.3 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

7. การรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน งานวิจัยเรื่องนี้ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบตามมาตรฐานการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน สำนักงานจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยรังสิต ดังการยกเว้นการรับรองเลขที่ COA. No. RSUERB2021-068

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันควบคู่กับวิธี CIRC ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลอง มีทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันควบคู่กับการร่วมมือในลักษณะผสมผสาน (CIRC) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ของนักเรียนทั้งชั้น

ทักษะการอ่านออกเสียง ภาษาอังกฤษ	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig (one-tailed test)
ก่อนเรียน	40	17.80	8.31	14.97**	.000
หลังเรียน	40	30.33	6.87		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 พบว่า หลังการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เป็นกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ เท่ากับ ($\bar{X}$ = 30.33, S.D.= 6.87) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 17.80, S.D. = 8.32) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ ระหว่างกลุ่มทดลองที่เรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันควบคู่กับวิธี CIRC และกลุ่มควบคุมที่เรียนรู้ด้วยแผนทั่วไปของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลองที่เรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันควบคู่กับการร่วมมือในลักษณะผสมผสาน (CIRC) มีทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะการอ่านออกเสียง ภาษาอังกฤษ	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			P
	$\bar{X}$	S.D.	t	$\bar{X}$	S.D.	t	
ก่อนการทดลอง	17.80	8.31	14.97	12.87	6.38	28.79	.000
หลังการทดลอง	30.33	6.87		22.67	7.53		.000

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลคะแนนของการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษหลังการทดลอง กลุ่มทดลองที่ได้เรียนโดยใช้แอปพลิเคชันควบคู่กับการร่วมมือในลักษณะผสมผสาน (CIRC) มีค่า ($\bar{X} = 30.33$, S.D.= 6.87) สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนแบบปกติ ($\bar{X} = 22.67$, S.D.= 7.53) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันควบคู่กับวิธี CIRC ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC สามารถพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น เพราะการเรียนรู้แบบกลุ่มสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนได้ นอกจากนี้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มอ่อนบางครั้งไม่กล้าสอบถามครูผู้สอน การเรียนรู้แบบจับกลุ่มทำให้นักเรียนกลุ่มนี้สามารถปรึกษาเพื่อนที่จับกลุ่มกันและตอบคำถามครูผู้สอนได้อย่างมั่นใจ ในส่วนของการนำแอปพลิเคชันเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้น นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่ตรงกันว่าแอปพลิเคชันสามารถทำให้เข้าใจบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น และรู้สึกชอบที่ครูผู้สอนมีแอปพลิเคชันมาให้เล่นในระหว่างการเรียนรู้ เพราะแอปพลิเคชันทำให้เกิดความสนุกสนาน ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในระหว่างเรียน ไม่อยู่ในบทเรียนที่มีแต่เนื้อหาจนเกินไป แอปพลิเคชันยังช่วยให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษโดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC พบว่านักเรียนมีผลคะแนนในการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้พบได้จากการเพิ่มขึ้นของคะแนนการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ เป็นรายบุคคลในทางที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 100 อภิปรายผลได้ว่าอาจเป็นเพราะการนำรูปแบบแอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษจากการแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นกับการเรียนแบบ CIRC ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการของตนเอง ได้ใช้ประสบการณ์เดิมที่มี และมีโอกาสได้ใช้กระบวนการทางสติปัญญาในการเพิ่มประสบการณ์ใหม่ๆ ทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในทักษะการอ่านออกเสียงที่ดีขึ้น ในขณะที่ครูผู้สอนได้ใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ มีความกระตือรือร้น และเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติกิจกรรมในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับโอลตา จันทรล้อย (2561) ที่พบว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยส่งเสริมทักษะ

นักเรียน โดยแนวคิดเทคนิค CIRC นี้มีการแบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้เป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นเสนอ บทเรียน ครูเป็นผู้นำเสนอบทเรียนโดยการทบทวนคำศัพท์เก่า สอนคำศัพท์ใหม่ โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมด้วย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง ต่อมาขั้นที่ 2 ขั้นฝึกทำงานเป็นทีม ครูผู้สอน แบ่งนักเรียนตามระดับผลคะแนนทดสอบก่อนเรียน คือ นักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยครูผู้สอนจับกลุ่ม ให้นักเรียน (เก่ง : ปานกลาง : อ่อน) นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมในกลุ่มของตนโดยใช้แอปพลิเคชัน ผลัดกันอ่าน ออกเสียงและฝึกสะกดคำศัพท์ จากรายการคำศัพท์ที่ครูให้กับคู่ของตนหรือกับเพื่อนในทีม และช่วยแก้ไขเมื่อ อ่านผิด โดยมีครูคอยควบคุมอยู่ เพื่อให้นักเรียนแต่ละคู่ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากคำถามที่ครูผู้สอน กำหนดขึ้น หาข้อสรุปหรือคำตอบที่ต้องการ ในขั้นนี้นักเรียนสามารถช่วยกันแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนกัน พูด และอ่านคำศัพท์ การเรียนแบบเป็นกลุ่ม นักเรียนจะมีความเป็นกันเองระหว่างเพื่อนในวัยเดียวกัน สามารถ กล้าพูด กล้าคิด และกล้าแสดงความคิดเห็น จะทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในตัวเอง ขั้นที่ 3 ขั้นทดสอบ ครู ทดสอบนักเรียนเรื่องการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยทดสอบเป็นรายบุคคล ซึ่งคะแนนของทีมขึ้นอยู่กับ ความสามารถของสมาชิกในทีมทุกคน ขั้นที่ 4 ขั้นตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม ทักษะที่ผู้สอนคิดคะแนนของ แต่ละคน แต่ละทีมเสร็จ จะมอบรางวัลหรือคำชมแก่ทีมที่ทำคะแนนได้ดีถึงเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเป็นการ ชี้ให้เห็นคุณค่าของความร่วมมือและความสำเร็จในทีม

ดังที่ Johnson, D. and Johnson, R. (1987) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นผู้เรียน ออกเป็นกลุ่ม ย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จแก่ผู้เรียน เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือพัฒนาขึ้นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมี ส่วนร่วมในชั้นเรียน เหมาะกับการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพราะในแต่ละขั้นตอน นักเรียนจะได้ ฝึกคิด ฝึกอ่านด้วยตนเอง จากนั้นนำสิ่งที่ตนเองคิดมาแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน จนได้ข้อสรุป ซึ่งสอดคล้อง กับ Robert et al. (1987) ผู้พัฒนาเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ CIRC ที่กล่าวว่า เทคนิค CIRC เป็น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเก่งได้ช่วยเหลือผู้ที่เรียนอ่อน ทำให้ผู้เรียนทั้ง 2 ระดับ ความสามารถได้มีปฏิสัมพันธ์กัน เห็นอกเห็นใจกัน ได้เรียนรู้ปัญหาและรู้จักแก้ไขปัญหาาร่วมกัน รับผิดชอบงาน ร่วมกัน โดยเห็นแก่ผลประโยชน์และความสำเร็จของสมาชิกในกลุ่มทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธรินทร์ เนาว์ศรีสอน (2558) ที่กล่าวว่านักเรียนที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน มีความสนิทสนมกัน ภาษาที่ใช้ในการ สื่อสารกันจะเข้าใจดี กล้าซักถาม จึงทำให้บรรยากาศการเรียนสนุก ไม่เครียด เป็นกันเอง พร้อมทั้งเป็นการ ฝึกฝนทักษะทางสังคมด้วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเนตรวรา ศรีสิน (2557) ที่กล่าวว่า เมื่อนักเรียนได้ ลงมือปฏิบัติร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน บรรยากาศการเรียนในห้องจะเป็นกันเอง จึงส่งผลดีต่อการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน นอกจากนี้ Darmayanti (2014) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการใช้อ่านและเขียนแบบผสมผสานแบบร่วมมือ (CIRC) ในการสอน เรื่องคำบรรยายเพื่อปรับปรุงความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า การร่วมมือในรูปแบบผสมผสาน (CIRC) มีส่วนร่วมในการช่วยปรับปรุงความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน สามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ และเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น

นอกจากการใช้เทคนิค CIRC ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีผลคะแนนทักษะการอ่านออก เสียงภาษาอังกฤษดีขึ้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำแอปพลิเคชันร่วมในการจัดการเรียนรู้กับเทคนิค CIRC ด้วย เพื่อให้ นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การเรียนรู้จากการใช้ แอปพลิเคชันได้รับความสนุกสนาน ทำให้เกิดการพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา ทำให้มี ทักษะในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของคทาฐธ ฤทธิยวิลาสวงศ์ และคณะ (2560) ที่กล่าวว่า

แอปพลิเคชันได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของประชาชนเพื่อประโยชน์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา การสื่อสาร หรือเพื่อความบันเทิง และในการเข้าถึงการใช้แอปพลิเคชันของประชาชนก็ทำได้ง่าย สามารถเข้าถึงการใช้งานที่ไหนก็ได้ อีกทั้ง นคร ละลอกน้ำ และณัฐภาพ สมคิด (2561) กล่าวอีกว่า การพัฒนาแอปพลิเคชันบทเรียนภาษาอังกฤษ สามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างหลากหลาย ทั้งข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง สามารถทำกิจกรรมในบทเรียนและโต้ตอบกับผู้เรียนได้ทันที ที่สำคัญบทเรียนผ่านแอปพลิเคชันไม่จำกัดจำนวนผู้เรียน ประหยัดค่าใช้จ่าย ทำให้วิธีการเรียนนี้มีคุณภาพเท่าเทียม และลดความเหลื่อมล้ำในการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศวรรณรัตน์ อภัยพงศ์ และภูมิรินทร์ อินทร์แป้น (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแอปพลิเคชันด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรูปแบบมัลติมีเดียบนระบบ Androids พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้วยแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นหลังเรียนมีมากกว่าก่อนเรียน และผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นนี้อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของรวิพร จรุงพันธุ์เกษม และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการสอนโดยอาศัยแอปพลิเคชันการอ่านออกเสียงด้วยระบบรู้จำเสียงพูดและเกมทายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นสูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC สามารถพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี นักเรียนได้ร่วมกันเรียนรู้และคิดกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นการเรียนแบบร่วมมือที่ทำให้บรรยากาศเป็นกันเอง นักเรียนมีความมั่นใจ กล้าพูด และมีความสนใจในการอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้อง โดยมีแอปพลิเคชันเข้ามาดึงดูดความสนใจ ทำให้นักเรียนสามารถจดจำคำศัพท์จากการใช้แอปพลิเคชันได้เป็นอย่างดี

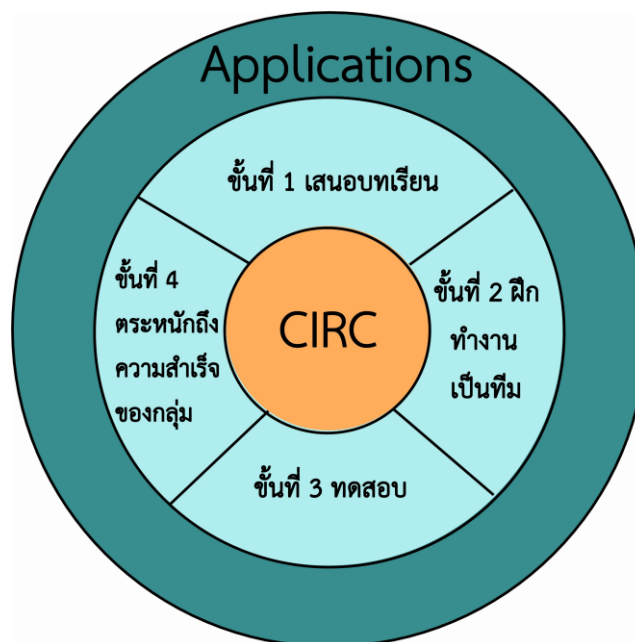
2. จากความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ในการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ พบว่า นักเรียนกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC นักเรียนชอบในการจัดการเรียนรู้แบบเป็นกลุ่ม นักเรียนกลุ่มเก่งมีความคิดเห็นว่า การเรียนแบบเป็นกลุ่มนั้นสามารถช่วยเหลือเพื่อนได้ รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้ใช้ความรู้ที่ได้เรียน นำมาอธิบาย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มของตน ส่วนนักเรียนกลุ่มปานกลางชอบในการเรียนแบบกลุ่ม เพราะบรรยากาศเป็นกันเอง ได้แลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อน และการเรียนแบบเป็นกลุ่มสามารถช่วยกันเรียนรู้และทำแบบฝึกหัดได้เป็นอย่างดี ส่วนนักเรียนกลุ่มอ่อนรู้สึกประทับใจและชอบในการเรียนแบบจับกลุ่ม เพราะรู้สึกมีความมั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น สามารถกล้าอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้อย่างมั่นใจหลังจากได้เรียนจับกลุ่มกับเพื่อน นักเรียนกลุ่มอ่อนส่วนใหญ่เห็นด้วยในการนำแอปพลิเคชันเข้ามาจัดการเรียนรู้ เพราะว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทำให้สามารถจดจำคำศัพท์ และอ่านได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งเห็นได้จากผลการทดสอบหลังเรียน และจากการจัดกิจกรรมดังกล่าว นักเรียนเห็นว่าการใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC สามารถพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงได้ดีขึ้น จากผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับ Latifah (2008) ได้ศึกษาผลจากการใช้วิธีการสอนแบบร่วมมือกับส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือกันและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียน พบว่า ทักษะคตินักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือกันและแรงจูงใจในการอ่านแตกต่างกัน นักเรียนกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจในการอ่านด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือกันสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยการเรียนรู้ปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของโอลดา จันทรลอย (2561) พบว่า การอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคแบบการร่วมมือกัน ผู้เรียนจะเรียนรู้อะไรต่างๆ ได้จากกันและกัน สามารถสื่อความหมายระหว่างกัน

และกันได้ดี เนื่องจากเป็นเพื่อนนักเรียนวัยเดียวกัน ซึ่งสามารถช่วยในการถ่ายทอดสิ่งที่เรียนรู้มาให้เพื่อนฟัง ทำให้เข้าใจในความรู้ได้อย่างแจ่มแจ้ง เป็นเทคนิคที่เปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้อีกทั้งบรรยากาศทำให้เกิดการเรียนรู้และเกิดความสนุกสนานจากแอปพลิเคชัน ส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแบบร่วมมือกัน พัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้มีเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC และเปรียบเทียบทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ของกลุ่มตัวอย่าง มีการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีระบบตามหลักวิชาการ ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและภาษาอังกฤษจำนวน 3 คน เพื่อประเมินตามความเหมาะสม โดยมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 ขั้นตอน ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย อธิบายได้ดังนี้

กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ที่ผู้วิจัยได้ทำการเชื่อมโยงเข้ากับเนื้อหาการเรียนการสอนมีการแบ่งขั้นตอนการจัดการเรียนเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเสนอบทเรียน ครูเป็นผู้นำเสนอบทเรียนโดยการทบทวนคำศัพท์เก่า สอนคำศัพท์ใหม่ โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมด้วย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง
2. ขั้นฝึกทำงานเป็นทีม นักเรียนจะได้ทำกิจกรรมในกลุ่มของตนโดยใช้แอปพลิเคชัน ผลัดกันอ่านออกเสียงและฝึกสะกดคำศัพท์ จากรายการคำศัพท์ที่ครูให้กับคู่ของตนหรือกับเพื่อนในทีม และช่วยแก้ไขเมื่ออ่านผิด โดยมีครูคอยควบคุมอยู่

3. ขั้นตอนทดสอบ ครูทดสอบนักเรียนเรื่องการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ โดยทดสอบเป็นรายบุคคล ซึ่งคะแนนของทีมขึ้นอยู่กับความสามารถของสมาชิกในทีมทุกคน

4. ขั้นตระหนักถึงความสำเร็จของกลุ่ม ทักษะที่ผู้สอนคิดคะแนนของแต่ละคน แต่ละทีมเสร็จ จะมอบรางวัลหรือคำชมแก่ทีมที่ทำคะแนนได้ดีถึงเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อเป็นการชี้ให้เห็นคุณค่าของความร่วมมือและความสำเร็จในทีม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรคำนึงถึงระดับความยากง่ายของเกมให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ผู้เรียนจะได้สนุกสนาน และพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ได้ดี

1.2 ในการนำคำศัพท์มาใช้ในกิจกรรม ครูผู้สอนควรวิเคราะห์ความยากง่ายของคำศัพท์ แล้วนำมาปรับให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน

1.3 ครูผู้สอนควรวางแผนเรื่องของการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา จะช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะได้อย่างเต็มที่

1.4 ในการทำกิจกรรมครูผู้สอนควรอธิบายขั้นตอนในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้ชัดเจน เนื่องจากผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดทำวิจัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ของนักเรียนชั้นอื่นๆ ที่ใกล้เคียงเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2.2 ควรจัดทำวิจัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันอื่นๆ ร่วมกับเทคนิค CIRC เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้

2.3 ควรนำวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แอปพลิเคชันร่วมกับเทคนิค CIRC ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้อาษาภาษาอังกฤษเพื่อพัฒนาทักษะด้านอื่นๆ เช่น การพูด การฟัง และการเขียน

เอกสารอ้างอิง

ไกรสร ประดับเพชร. (2561). การพัฒนาแบบฝึกทักษะโดยใช้เทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์. รายงานวิจัย. โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์.

ศทาวุธ ถวัลย์วิลาสวงศ์ และคณะ. (2560). การพัฒนาแอปพลิเคชันในการให้บริการประชาชนของเทศบาลตำบลเกาะแก้ว. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

ชยพัทธ์ แก้วนรินทร์. (2559). ผลการใช้กูเกิลทรานสเลต (Google Translate) ร่วมกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อส่งเสริมทักษะการฟังและ การอ่านออกเสียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. 11(1). 62-70.

นคร ละลอกน้ำ และณฐาภพ สมคิด. (2561). การพัฒนาแอปพลิเคชันบทเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เนตรวรา ศรีสิน. (2557). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค ซี ไอ อาร์ ซี เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- พัชรินทร์ เนาว์ศรีสอน. (2558). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษด้วยเทคนิค CIRC ร่วมกับเทคนิค TPR ที่ส่งผลต่อการอ่านจับใจความ การคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รวีพร จรุงพันธุ์เกษม และคณะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยอาศัยแอปพลิเคชันการอ่านออกเสียงด้วยระบบรู้จำเสียงพูดและเกมทายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. 4(1). 56-68.
- ศวรรณรัตน์ อภัยพงศ์ และภูมิรินทร์ อินทร์แป้น. (2561). การพัฒนาแอปพลิเคชันคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรูปแบบมัลติมีเดียบนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์. วารสารวิชา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. 37(Special). 54-64.
- ศุภฤกษ์ ทศน์เจริญ. (2555). การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อุบลรัตน์ ศรีสุขโกคา และสรเดช ครุฑจ้อน. (2562). การพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อเสริมทักษะการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน. วารสารวิชาการครุศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 10(2). 227-236.
- ไอลดา จันท์ลอย. (2562). การอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- Darmayanti Darmayanti. (2014). The Implementation of Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC) Method in Teaching Narrative Text to Improve Students' Reading Comprehension at the Eleventh Grade Students of MAN 2 Model Makassar. *Ethical Lingua*. (2). 111-123.
- Education First (EF). (2020). EF English Proficiency Index. แหล่งที่มา <https://www.ef.com/ca/epi/regions/asia/thailand/> สืบค้นเมื่อ 20 เม.ย. 2564.
- Jaroslav K., & Blanka K. (2019). Use of Smartphone Applications in English Language Learning-A Challenge for Foreign Language Education. Master's thesis. Czech Republic, University of Hradec Králové.
- Johnson, D. W., & Johnson, R.T. (1987). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive and Individualistic Learning*. 2nd ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Latifah, A. A. (2008). The effectiveness of using cooperative learning method on ESL reading comprehension performance, students' attitudes toward CL and

students' motivation toward reading of secondary stage in Saudi public girls' school. Master's thesis. West Virginia University.

Robert E. Slavin (1987). Developmental and Motivational Perspectives on Cooperative Learning: A Reconciliation. **Child Development**. 58(5). 1161-1167.

Slavin, Robert E. (1995). **Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC): A Brief Overview**. 2nd ed. Massachsetts: A Simon & Schuster.

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2*

JOB PERFORMANCE MOTIVATION OF TEACHERS IN BENJASIRI ACADEMIC
GROUP UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE BANGKOK 2

¹ศักรินทร์ ศรีตระกูล Sakarin Sritrakul ²ศีกฤทธิ์ ศิลาชัย Khukrit Silalaiy

^{1,2}มหาวิทยาลัยรามคำแหง Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author E-mail: sakarin.pic@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และช่วงอายุ (ตามเจนเนอเรชั่น X Y และ Z) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สรุปผลการวิจัย พบว่า 1) แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับรายด้านจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ และด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ตามลำดับ 2) ครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่เพศวุฒิการศึกษา และช่วงอายุ (ตามเจนเนอเรชั่น X Y และ Z) ต่างกัน มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: แรงจูงใจ, การปฏิบัติงาน, สหวิทยาเขตเบญจสิริ

Abstract

The purposes of this research were to study and compare job performance motivation of teachers in Benjasiri academic group under the secondary educational service area office Bangkok 2 , classified by gender, educational level and age range (according to generations X, Y and Z). The category of this research was survey which the instrument was a rating-scale questionnaire. The statistics used for analyzing data were percentage, frequency, mean, and standard deviation, value testing T- test and one-way ANOVA analysis of variance. The research findings were 1) Job performance motivation of the teachers was collectively found at a high level, ranking from the highest to the lowest mean as follow: responsibility, achievement, the work itself, recognition, and advancement, respectively. 2) Job performance motivation of the teachers classified by gender, educational level, and age range was not statistically significantly different.

Keywords: Motivation, Job Performance, Benjasiri Academic Groupฯ

บทนำ

การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้นจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็ง และมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทั้งในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทักษะการเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มาประยุกต์ใช้ทั้งในเชิงระบบและโครงสร้างของสังคมไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ดังนั้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยหลักที่จะเข้ามามีบทบาทในการเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เป็นกำลังพลในการขับเคลื่อนประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ และการสร้างคนต้องทำเป็นระบบเป็นขั้นตอนเพื่อให้มีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

การศึกษาถือเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากการศึกษาคือการพัฒนามนุษย์ให้มีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยพัฒนาไปตามช่วงวัย และการศึกษาไม่เพียงแต่มุ่งพัฒนามนุษย์แคในวัยเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงวัยทำงานอีกด้วย เพราะการศึกษาต้องคำนึงถึงผลลัพธ์หลังจากผู้เรียนสำเร็จการศึกษา ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตรวมถึงประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการศึกษาจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบคลุมรอบอุ้น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

ครู นับเป็นฟันเฟืองหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการจัดการศึกษา เพราะครูช่วยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ อันจะเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนประเทศชาติให้เจริญรุดหน้า และครูยังเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและชาติบ้านเมือง ครูต้องรับหน้าที่ในการพัฒนาบุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ ครูต้องมีการพัฒนาเทคนิคการสอนที่แปลกใหม่ กระตือรือร้นต่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ (ยนต์ ชุ่มจิตร์, 2558) ในภาพรวมแล้วก็สามารถกล่าวได้ว่าครูเป็นปัจจัยหลักอันสำคัญที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด เป็นผู้ช่วยพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งยังช่วยยกระดับจิตใจ กล่อมเกลาคิด ทักษะคิด รวมถึงมารยาททางสังคม ดังนั้นครูที่ดีย่อมส่งผลดีในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้ และยังส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพคนไทย อันจะก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพของสังคมไทยได้

การพัฒนาครูให้ทุ่มเทกับการสอนอันจะส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้น สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งคือการจูงใจให้ครูผู้สอนเกิดแรงจูงใจในการสอนหรือการปฏิบัติงาน การจูงใจเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษาเพราะการเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ต้องบริหารให้บุคลากรในองค์กรปฏิบัติงานให้เสร็จสมบูรณ์ จึงจะเกิดเป็นความสำเร็จของงานในฐานะผู้บริหารสถานศึกษา อีกทั้งยังต้องมีทักษะการจูงใจเพื่อให้บุคลากรมีการตื่นตัว เกิดความคาดหวัง เพื่อผลักดันให้แสดงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานอย่างมีทิศทางในทางเดียวกัน เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2555) แรงจูงใจของครูที่ทำหน้าที่ในการสอนในสถานศึกษานั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะจะส่งผลให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถร่วมงานกับเพื่อนร่วมงานอื่นๆ ได้ดี เกิดความซื่อสัตย์และภักดีต่อองค์กรอันจะส่งผลต่อการปฏิบัติตามข้อบังคับ กฎ ระเบียบ ขององค์กรได้เป็นอย่างดี ทำให้องค์กรมีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงานได้ แรงจูงใจคือสภาพจิตใจหรือความรู้สึกที่บุคลากรมีต่อการทำงานหรือองค์กรที่ตนอยู่ ซึ่งความรู้สึกนี้อาจเกี่ยวเนื่องกับเพื่อนร่วมงาน บรรยากาศในการทำงาน หรือหัวหน้าก็เป็นได้ การทำงานด้วยความพึงพอใจในงานมีความสำคัญอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ (สมบัติ อาริยาสาธ, 2561)

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาแรงจูงใจที่จะสามารถจูงใจครูให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ เพราะในการบริหารหรือพัฒนาสถานศึกษา ไม่ว่าผู้บริหารจะมีองค์ความรู้ที่พร้อมจะพัฒนาการจัดการศึกษา มากเพียงใด หรือมีระบบการบริหารจัดการที่ดีเพียงใด แต่หากผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความเฉื่อยชา ให้ความร่วมมือไม่มากเท่าที่ควร ไม่มีแรงจูงที่จะปฏิบัติงานตามที่ผู้บริหารวางแผนไว้ สถานศึกษาก็ไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ แรงจูงใจจึงเป็นสิ่งเล็กๆ ที่มีความสำคัญอย่างมาก เป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มความสามารถ และในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งอายุของกลุ่มตัวอย่างออกไปตามช่วงวัย หรือเจนเนอเรชั่น (Schroer, W.J., 2008) เพื่อให้สามารถได้มาซึ่งข้อมูลว่าครูแต่ละช่วงวัยมีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างไร และมีความแตกต่างกันหรือไม่ ดังนั้น การจูงใจครูเหล่านี้ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการสอนรวมถึงการปฏิบัติงานอื่นๆ ในสถานศึกษาก็นับเป็นหนึ่งในบทบาทที่สำคัญสำหรับผู้บริหาร เพราะการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จในการบริหารได้ หนึ่งในภารกิจสำคัญนั้นคือ ผู้บริหารสามารถผลักดันให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่และดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ อีกทั้งยังเป็นโจทย์ที่ทำหายอย่างมากในการพัฒนาสถานศึกษา เพราะหากสามารถสร้างแรงจูงใจที่มีความเหมาะสมกับบุคลากรในองค์กรได้สำเร็จ ก็จะทำให้สถานศึกษาได้บุคลากรที่มีคุณภาพ สังคม และบรรยากาศในการทำงานดีเลิศ สร้างประโยชน์ให้แก่สถานศึกษาได้อย่างมากมาย อันจะส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการศึกษายังผลไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในอนาคตได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และช่วงอายุ (ตามเจนเนอเรชั่น X Y และ Z)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 644 คน และมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 241 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Cohen, Manion and Marrison (2011) จากนั้นจึงทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลด้านการทำงาน ประกอบด้วย 1) เพศ (ชาย, หญิง) 2) วุฒิการศึกษา (ปริญญาตรี, สูงกว่าปริญญาตรี) 3) ช่วงอายุ (ต่ำกว่า 28 ปี (เจนเนอเรชั่น Z), 28-45 ปี (เจนเนอเรชั่น Y), มากกว่า 45 ปี (เจนเนอเรชั่น X))

- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามทฤษฎีแรงจูงใจ The motivation Factors (Herzberg, 1959) เฉพาะปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ประกอบด้วย 1) ความสำเร็จในการทำงาน (Achievement) 2) การได้รับการยอมรับนับถือ (Recognition) 3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ (The work itself) 4) ความรับผิดชอบ (Responsibility) 5) ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน (Advancement)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยประกอบไปด้วยเพศ วุฒิการศึกษา และช่วงอายุ รูปแบบเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

- ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท โดยประกอบไปด้วยจำนวนข้อคำถาม 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ตามทฤษฎีแรงจูงใจ The motivation Factors (Herzberg, 1959) เฉพาะปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ประกอบด้วย 1) ความสำเร็จในการทำงาน 2) การได้รับการยอมรับนับถือ 3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ 4) ความรับผิดชอบ และ 5) ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่

4. การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ศึกษาองค์ความรู้ ข้อมูล แนวคิดและผลการศึกษาหรืองานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จากเอกสารหรือหนังสือหลากหลายเล่ม รวมถึงงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับตัวแปรตาม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

4.2 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของคำต่างๆ ในงานวิจัยให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา

4.3 สร้างข้อคำถามที่สอดคล้องกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยให้แต่ละข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนด

4.4 นำแบบสอบถามเสนอให้กับผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแบบสอบถามแต่ละข้อ

4.5 จากนั้นทำการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะที่กำหนด แล้วนำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

4.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency: IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป รวมถึงนำคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้ให้เข้ากับข้อคำถามแล้วดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

4.7 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า (Coefficient Alpha) ของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .952

4.8 พิมพ์แบบสอบถามแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่ผ่านการดำเนินการตรวจสอบคุณภาพให้เป็นไปตามเกณฑ์เพื่อนำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย 2) โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต 3) โรงเรียนสิริรัตนธร 4) โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง 5) โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ และ 6) โรงเรียนปทุมคงคา

4.9 รวบรวมผลจากการตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้านและภาพรวม โดยกำหนดเกณฑ์การแปลคะแนนเฉลี่ยของ Best J. W. (1993)

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่เพศและวุฒิการศึกษาต่างกันต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

5.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่ช่วงอายุต่างกันต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว ในการวิเคราะห์ข้อมูล และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้ 1) ความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content validity) แบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Index of Objective Congruence : IOC) 2) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) แบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของคอนบราค (Cronbach's Alpha Coefficient)

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม มีดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และช่วงอายุ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของครูที่มีต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิทางการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบค่าที (t-test) 4) วิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามช่วงอายุ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบเป็นค่าเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ คือ ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ด้านความสำเร็จในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 และด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1 ความสำเร็จในการทำงาน	4.51	.43	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การได้รับการยอมรับนับถือ	4.28	.51	มาก
ด้านที่ 3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.34	.50	มาก
ด้านที่ 4 ความรับผิดชอบ	4.54	.49	มากที่สุด
ด้านที่ 5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่	4.21	.51	มาก
รวม	4.36	.39	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และช่วงอายุ (ตามเจนเนอเรชั่น X Y และ Z) สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูที่เพศต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านที่ 1 ความสำเร็จในการทำงาน	4.42	.50	4.55	.39	-1.731	.087
ด้านที่ 2 การได้รับการยอมรับนับถือ	4.24	.51	4.30	.52	-.840	.402
ด้านที่ 3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.33	.48	4.35	.51	-.194	.847
ด้านที่ 4 ความรับผิดชอบ	4.38	.62	4.60	.42	-2.506*	.014
ด้านที่ 5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่	4.31	.50	4.18	.52	1.816	.071
รวม	4.37	.40	4.36	.38	.132	.321

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ครูที่วุฒิการศึกษาต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการได้รับการยอมรับนับถือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	วุฒิการศึกษา					
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านที่ 1 ความสำเร็จในการทำงาน	4.50	.45	4.55	.34	-.938	.350
ด้านที่ 2 การได้รับการยอมรับนับถือ	4.24	.53	4.43	.43	-2.577*	.011
ด้านที่ 3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.37	.50	4.25	.51	1.561	.120

ด้านที่ 4 ความรับผิดชอบ	4.53	.52	4.59	.36	-.915	.362
ด้านที่ 5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่	4.13	.57	4.22	.55	-1.743	.083
รวม	4.35	.44	4.41	.34	-1.615	.760

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามช่วงอายุ พบว่า ครูที่ช่วงอายุ ต่างกันมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ และด้านความรับผิดชอบ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามช่วงอายุ

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู	ช่วงอายุ						F	p
	ต่ำกว่า 28 ปี		28 - 45 ปี		มากกว่า 45 ปี			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
ด้านที่ 1 ความสำเร็จในการทำงาน	4.41	.34	4.48	.43	4.67	.46	5.977*	.003
ด้านที่ 2 การได้รับการยอมรับนับถือ	4.22	.45	4.23	.54	4.46	.49	4.811*	.009
ด้านที่ 3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ	4.20	.42	4.30	.53	4.56	.46	8.701*	.001
ด้านที่ 4 ความรับผิดชอบ	4.36	.45	4.51	.52	4.80	.33	13.271*	.001
ด้านที่ 5 ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่	4.14	.46	4.17	.63	4.15	.53	.788	.456
รวม	4.27	.37	4.34	.44	4.53	.37	.755	.471

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการ และรัฐบาลมีแนวทางในการพัฒนาสิทธิสวัสดิการของข้าราชการครูมากขึ้น มีการร่นระยะเวลาในการขอวิทยฐานะให้น้อยลง มีการปรับลดงานเอกสารของครู มีการสร้างนโยบายที่ตอบสนองความต้องการของครูมากขึ้น เพื่อให้คุณภาพชีวิตของครูดีขึ้น อีกทั้งโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ก็มีการอำนวยความสะดวกทั้งเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพียงพอ และสะดวกต่อการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษา มีการวางแผนงาน กำหนดขอบข่าย และขอบเขตของงานที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนฤมล ศาลาคาม (2564) ที่ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสำนักงานเขตห้วยขวาง สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในสำนักงานเขตห้วยขวาง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านอยู่ใน

ระดับมาก และสอดคล้องกับการวิจัยของจิราภรณ์ พรหมสวัสดิ์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่เหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่เหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยจึงได้นำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ใช้การกระจายอำนาจให้ครูสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติหน้าที่ได้ ครูสามารถดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงสามารถวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกชัย สมฤทธิ์ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพื้นที่พิเศษเขตพื้นที่การศึกษามะฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพื้นที่พิเศษเขตพื้นที่การศึกษามะฮ่องสอน ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสงกรานต์ จันทะนาม (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อำเภอกาจสามารถ ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 อำเภอกาจสามารถ ด้านความสำเร็จของงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับการยอมรับ ยกย่อง จากเพื่อนร่วมงาน นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อนร่วมงานยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากครู อีกทั้งในการปฏิบัติงานครูสามารถร่วมกันวางแผนขอคำปรึกษาและให้คำแนะนำในการทำงานซึ่งกันและกันได้ และผู้บริหารได้ให้รวมถึงการยกย่องชมเชยการปฏิบัติงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสงกรานต์ จันทะนาม (2561) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อำเภอกาจสามารถ ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 อำเภอกาจสามารถ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ พรหมสวัสดิ์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่เหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่เหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการได้รับการยอมรับ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูมีโอกาสได้ใช้ความรู้ความสามารถที่มีในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ โรงเรียนได้มีการส่งเสริมเรื่องระบบบริหารจัดการที่ดี มีการอำนวยความสะดวกต่อครูที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกมีประสิทธิภาพ และขอบข่ายงานก็เป็นที่น่าพึงพอใจของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ พรหมสวัสดิ์ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่เหนือ สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่เหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรสา เพชรนุ้ย (2559) ที่ได้ทำการการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านความรับผิดชอบ พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากการปฏิบัติงานครูมีความรับผิดชอบและมีการพัฒนางานที่ตนเองปฏิบัติอยู่เสมอ ในเรื่องการบริหารจัดการ โรงเรียนก็ได้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามครูผู้สอนอยู่ตลอดการดำเนินงาน ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีการกระจายอำนาจและใช้หลักการมีส่วนร่วมในการบริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรกรณ์ พิมลสกุล (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเมืองพัทยา 11 (มัธยมศึกษา) สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเมืองพัทยา 11 (มัธยมศึกษา) สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรสา เพชรนุ้ย (2559) ที่ได้ทำการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากครูได้รับโอกาสในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ได้รับการสนับสนุนให้ทำวิทยฐานะ เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนตามความเหมาะสมและเป็นธรรมตลอดทุกปี และยังได้รับการเพิ่มพูนความรู้ผ่านการเข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือประชุมอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรกรณ์ พิมลสกุล (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเมืองพัทยา 11 (มัธยมศึกษา) สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเมืองพัทยา 11 (มัธยมศึกษา) สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ด้านความก้าวหน้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา สมฤทธิ์ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพื้นที่พิเศษเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพื้นที่พิเศษเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนด้านความก้าวหน้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษา รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานให้เต็มความรู้ความสามารถ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 5 ประการ ประกอบด้วย 1) ความสำเร็จในการทำงาน ความสามารถของครูที่ทำงานได้เสร็จสิ้นและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และยังสามารถแก้ปัญหาและป้องกันปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ รวมไปถึงการแสดงสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ส่งผลให้เห็นถึงผลงานของบุคคลนั้นได้ 2) การได้รับการยอมรับนับถือ การที่ครูได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงานหรือผู้บริหาร ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของการยกย่อง ชมเชย แสดงความยินดีหรือการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง 3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ขอบเขตหรือหน้าที่ของงานของครูที่มีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อลักษณะของงาน 4) ความรับผิดชอบ ความพึงพอใจในงานที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในงานที่ทำหรืองานใหม่และมีอำนาจในการรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ 5) ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน การเปลี่ยนแปลงในลักษณะงาน สถานที่หรือตำแหน่งของครูให้มีระดับที่สูงขึ้น สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านความสำเร็จในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูได้ปฏิบัติงานให้สำเร็จโดยใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ครูได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดำเนินงานจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็นในด้านการจัดการเรียนการสอนหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ตลอดจนได้รับคำยกย่องชมเชยจากทั้งเพื่อนร่วมงานและผู้บริหารเมื่องานที่ได้รับมอบหมายประสบความสำเร็จ

1.2 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการยกย่องชมเชยให้ครูได้รับความไว้วางใจและความเชื่อถือทั้งจากตัวผู้บริหารและจากเพื่อนร่วมงาน การได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงานจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความภาคภูมิใจในงานที่ได้รับ รวมถึงการให้ครูได้ร่วมกันวางแผนงานเพื่อให้เกิดการระดมความคิดเห็น มีการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาซึ่งกันและกัน จะทำให้ครูมีความรู้สึกว่าได้รับการยอมรับนับถือมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสนับสนุนในเรื่องของระบบการสื่อสารและสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนเพื่อให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพ รวมถึงต้องสร้างความสำคัญให้กับงานแต่ละงานในโรงเรียนว่าล้วนแล้วแต่มีความสำคัญทั้งสิ้น เพื่อให้ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่เกิดความตระหนักว่างานที่ปฏิบัติอยู่นั้นมีความสำคัญเท่ากับงานอื่นๆ ในโรงเรียน

1.4 ด้านความรับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ครูพยายามอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ครูได้ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงคุณภาพของงานเสมอ รวมถึงการไม่ขาดงานหรือหยุดงานโดยไม่จำเป็น อาจทำได้โดยเชิดชูเกียรติครูเหล่านี้โดยการมอบรางวัลให้กับครูที่ปฏิบัติหน้าที่ได้ดี ไม่ขาด ลา มาสาย ในงานวันครู เป็นต้น

1.5 ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำให้ครูรู้สึกว่าได้รับการรู้ความสามารถจากงานที่ปฏิบัติเพิ่มขึ้น มีการสร้างความรู้สึกรับรู้ในหน้าที่การงานให้กับครูได้อย่างเต็มที่ ไม่เพียงแต่ความมั่นคงในเรื่องของการประกอบอาชีพข้าราชการ แต่ต้องสร้างความรู้สึกรับรู้ในการใช้ชีวิตของครูให้ได้ว่ามีความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน งานที่ปฏิบัติไม่สร้างความเดือดร้อนกับตนเองและผู้อื่น สร้างความตระหนักว่าความก้าวหน้าในหน้าที่การงานมาจากความสามารถของตนเอง เมื่อครูรู้สึกมีความมั่นคงจะทำให้มีความต้องการในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิธีการเสริมสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ทำให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ลดลง

2.3 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูกับผลการจัดการเรียนการสอน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิราภรณ์ พรหมสวัสดิ์. (2559). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาคลองใหญ่เหนือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐดนัย ไทยถาวร. (2561). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นฤมล ศาลาดาม. (2564). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสำนักงานเขตห้วยขวาง สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปกรณ พิมลสกุล. (2559). การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนเมืองพัทยา 11 (มัธยมศึกษา) สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พลอยไพลิน อิงบุญ. (2562). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัทสยามราชจำกัด (มหาชน). วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชื่น. 1(1). 1-13.
- พัชสิริ ชมภูคำ. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจและแรงจูงใจในการทำงาน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบคนเจนเนอเรชัน Y และเจนเนอเรชัน Z ในเขตกรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์. 42(3). 1-18.
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2555). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มนตรี.
- ยนต์ ชุ่มจิตร. (2558). ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- โรงเรียนปทุมคงคา. (2565). ข้อมูลโรงเรียน. แหล่งที่มา <http://www.patungkongka.ac.th/>. สืบค้นเมื่อ 25 ม.ค. 2565.
- โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย. (2565). ข้อมูลโรงเรียน. แหล่งที่มา <http://www.prakanong.ac.th/> สืบค้นเมื่อ 25 ม.ค. 2565.
- โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง. (2565). ข้อมูลโรงเรียน. แหล่งที่มา <http://www.mtt.ac.th>. สืบค้นเมื่อ 29 ม.ค. 2565.
- โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต. (2565). ข้อมูลโรงเรียน. แหล่งที่มา http://www.wtac.th/web_new/index.php. สืบค้นเมื่อ 28 ม.ค. 2565.
- โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ. (2554). พรรณนางาน. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนสายน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ.
- โรงเรียนสิริรัตนาร. (2565). ข้อมูลโรงเรียน. แหล่งที่มา <http://www.srt.ac.th/>. สืบค้นเมื่อ 25 ม.ค. 2565.
- ศศกร สร้อยศรี. (2560). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเตรียมบัณฑิต. วารสารวิชาการเซาธ์อีสท์บางกอก (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). 3(1). 66-78.
- สงกรานต์ จันทะนาม. (2561). แรงจูงใจในการทำงานของข้าราชการครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 อำเภอกอเสนา. แหล่งที่มา http://www.edujournal.ru.ac.th/AbstractPdf/2561-2-16_1526528143_5824478248.pdf สืบค้นเมื่อ 13 ม.ค. 2565.

-
- สมบัติ อาริยาสาธ. (2561). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 3(2). 33-46.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2563). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (2560-2564)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุภชัย สมฤทธิ์. (2560). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพื้นที่พิเศษเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อรสา เพชรน้อย. (2559). การศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Best, J. W. (1993). *Research in Education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research Methods in Education*. 7th ed. London: Routledge.
- Herzberg, Frederick and Others. (1969). *The Motivation to work*. New York: Jon Wiley and Sons.
- Schroer, W. J. (2008). Generations X, Y, Z and the others. *The Portal*. 40. 9.

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี*
GOOD GOVERNANCE MANAGEMENT OF FACTORS AFFECTING THE
ACHIEVEMENT MOTIVATION, OFFICE OF THE VOCATIONAL EDUCATION
COMMISSION, NONTHABURI

¹วิรุฬห์ ทำทอง Wiroom Thamthong ²ศรุตฯ ชัยสุวรรณ Saruda Chaisuwan

^{1,2}สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ Panyapiwat Institute of Management, Thailand

Corresponding Author E-mail: teachermoscot@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี 2) ศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี 3) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี มีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 180 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.988 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี พบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู มีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.753 สามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู ได้ร้อยละ 54.10 ($R^2 = 0.541$) และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 1.701 และ 0.819 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, หลักธรรมาภิบาล, แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู

Abstract

The objective of this research article to 1) Study the administration according to the principles of good governance of educational institutions. Under the Office of the Private Vocational Education Commission Nonthaburi. 2) Study the teacher's achievement motivation. Under the Office of the Private Vocational Education Commission Nonthaburi. and 3) A study of good governance that affects teachers' achievement motivation. The sample group consisted of 180 teachers at Under the Office of the Private Vocational Education Commission Nonthaburi. by Simple random sampling. Research instrument was 5 rating scale with IOC between 0.67 - 1.00 and the reliability at 0.988 was used to collect data. The statistics used to analyze descriptive statistical data were percentage, mean, and standard deviation, the inferential statistics was multiple regression by Stepwise method. The results of this study provided that 1) Administration according to the principles of good governance of educational institutions relationship at a statistically significant level of .01 at a high level, 2) Teacher Achievement Motivation relationship at a statistically significant level of .01 at a high level, and 3) Management according to the principles of good governance affecting teacher achievement motivation Under the Office of the Private Vocational Education Commission Nonthaburi found that rule of law and the main aspect focuses on consensus affecting teacher achievement motivation. The correlation coefficient (R) was at 0.753 which implies that the Variances in Teacher Achievement Motivation about 54.10 percent ($R^2 = 0.541$). The standard scores (β) for teaching tasks and listening abilities were 1.701, and 0.819, respectively.

Keywords: School Management, Good Governance, Teacher Achievement Motivation

บทนำ

สังคมไทยท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ภายใต้แนวคิดการขับเคลื่อนด้วยระบบเศรษฐกิจทุนนิยมที่เน้นวัดคุณค่าความสำเร็จทางสังคมจากตัวเลขเศรษฐกิจ ซึ่งสังเกตได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 12 ที่ตั้งเป้าการขยายตัวทางเศรษฐกิจไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.0 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 35) สิ่งนี้สะท้อนนัยสำคัญว่า สังคมไทยปัจจุบันกำลังเร่งพัฒนาสังคมให้หลุดพ้นจากความเป็นสังคมกำลังพัฒนาไปสู่ความเป็นสังคมที่พัฒนาแล้ว โดยมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นกลไกขับเคลื่อนอย่างสำคัญ แต่อย่างไรก็ตามการจะบรรลุวัตถุประสงค์ความสำเร็จได้ตามที่คาดหวัง สิ่งหนึ่งที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศตามหลักยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ คือ ประเทศต้องเร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงถือเป็นวาระสำคัญโดยการยึดมนุษย์เป็นศูนย์กลางการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) เพราะการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศในฐานะที่มนุษย์สัมพันธ์กับระบบเศรษฐกิจ ในแง่ของการเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หากทรัพยากรมนุษย์มีคุณภาพมาก สังคมก็จะพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว

แต่ในทางกลับกัน หากสังคมมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพน้อย สังคมก็จะพัฒนาได้อย่างจำกัด อนึ่ง ตัวอย่างประเทศที่มีแนวความคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นรูปธรรม และส่งผลประสบความสำเร็จด้านเศรษฐกิจประเทศหนึ่งของโลก คือ ประเทศสิงคโปร์ที่เน้นการลงทุนในเรื่องการจัดการศึกษาให้กับประชาชนได้มีระดับการศึกษาที่เป็นมาตรฐานอย่างดีที่สุด และมีคุณภาพการศึกษาอยู่อันดับต้นของโลก (รติมา คชนันท์, 2560) เหตุนี้จึงพอสรุปในเบื้องต้นได้ว่า แนวทางในการพัฒนาสังคม คือ ความพยายามจัดการส่งเสริมภาคประชาชนให้ได้รับการศึกษาอย่างดีที่สุด เมื่อคนในสังคมมีระดับการศึกษา และระดับความรู้ความสามารถที่เป็นที่ยอมรับ สังคมจะเกิดการวิวัฒน์ในเชิงเศรษฐกิจไปในแนวทางที่ดี ฉะนั้น หัวใจสำคัญของการพัฒนาสังคม คือ การเริ่มต้นจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพก่อนการพัฒนาด้านอื่น

ระบบการศึกษาเป็นระบบที่สัมพันธ์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยตรง เพราะตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 กล่าวว่า ครูในฐานะบุคลากรวิชาชีพ ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนครูผู้ถือเป็นหัวใจสำคัญในระบบการศึกษาจึงมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียน แต่ทั้งนี้ สภาพความเป็นจริง ภาระหน้าที่ความเป็นครูมิได้มีเฉพาะการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว หากยังมีภาระหน้าที่แฝงอื่น ตัวอย่างเช่น ภาระหน้าที่ครูในวิทยาลัยอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีภาระหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในที่ตั้ง นอกที่ตั้ง งานธุรการด้านเอกสาร และการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะผู้เรียน อีกทั้ง การติดตามดูแลแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียนในฐานะที่ปรึกษา เป็นต้น ส่งผลให้การปฏิบัติงานของครูบางครั้งเกิดความซับซ้อน ขาดความเสถียรสมดุล ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ ควบคุมกำกับดูแลการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาของตนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความพยายาม ในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานของครูให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอยู่ตลอดเวลา และแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี ปี พ.ศ. 2562-2565 (จังหวัดนนทบุรี, 2562) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษาให้มีระบบบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและบูรณาการ อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล จัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา สร้างและพัฒนาฐานข้อมูลทางการศึกษา พัฒนาระบบนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล แบบมีส่วนร่วมบูรณาการตาม หลักธรรมาภิบาล โดยสนองตอบต่อนโยบายยุทธศาสตร์ชาติในการนำหลักบริหารจัดการตามแบบหลักธรรมาภิบาลมาใช้ เพื่อการบริหารจัดการที่ดีตามมาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, 2559)

ในปัจจุบันหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นแนวคิดที่ส่งเสริมในเรื่องของการสร้างค่านิยมองค์กรเกี่ยวกับคุณธรรม ความโปร่งใส และการสร้างมีส่วนร่วมตามแบบวัฒนธรรมประชาธิปไตย ด้วยเหตุนี้ หลักธรรมาภิบาลจึงถูกให้ความสำคัญ และกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติโดยให้องค์กรต่างๆ พึงนำหลักธรรมาภิบาลไปปรับใช้กับการบริหารจัดการองค์กร เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) โดยมีสาระสำคัญ คือ เน้นการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดความถูกต้องเป็นธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (กิตติยา สารวัณ, 2559) และมุ่งส่งเสริมกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดอันรวมถึงการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมในระดับมหภาพให้เกิดขึ้น (นันทิชา ปูเวสา, 2560) หลักธรรมาภิบาลจึงเป็นเสมือนเข็มทิศของการ

บริหารจัดการองค์กรที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติมีการตัดสินใจที่ถูกต้องและหลีกเลี่ยงความล้มเหลวที่อาจเกิดขึ้น (ธวัชชัย นิลประดับ, ญัฐพล ชุมวรฐายี และวัชรพงษ์ แพร่หลาย, 2559)

หลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย เป็นวัฒนธรรมในการทำงานที่ถูกต้องและเป็นธรรม เกิดความโปร่งใสและเท่าเทียม มุ่งการทำงานที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลกับองค์การทางการศึกษา ซึ่งกระบวนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลนี้เอง ทำให้ครูเกิดความร่วมมือที่ดีในการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนองค์การให้บรรลุตามเป้าหมายในภาครัฐและเอกชน ซึ่งในระบบการศึกษามีการมุ่งเน้นไปที่การให้ความสำคัญของการพัฒนาครู บุคลากร และระบบการบริหาร เพื่อให้องค์การบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลก็เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความน่าเชื่อถือและไว้วางใจจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน (อริจิต อาภรพงษ์, 2559) ทั้งนี้คุณสมบัติที่สำคัญอีกหนึ่งประการในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย คือ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งแรงจูงใจจะกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและแรงจูงใจที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญ ก็คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ดังที่ McClelland Atkinson Clark and Lowell (1953) ได้กล่าวว่า บุคคลแต่ละคนจะมีแรงจูงใจ 3 ประการ คือความต้องการความสำเร็จ ความต้องการความผูกพัน และความ ต้องการอำนาจ โดยที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่บุคคลมีในระดับต่างกันนี้จะเป็นแรงจูงใจที่ผลักดันให้บุคคลแต่ละคนความต้องการที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จนั้นชอบที่จะปฏิบัติงานในลักษณะที่แตกต่างกันด้วย คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะชอบทำงานที่ท้าทายเพื่อได้มาซึ่งความสำเร็จไม่ได้หวังรางวัลเพื่อการตอบแทน อีกทั้งยังต้องการความสำเร็จในแง่ของการทำงาน เนื่องจากแรงจูงใจในการทำงานเป็นการกระตุ้นให้บุคคลมีกำลังใจ มีความตั้งใจ และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ มีความมุ่งมั่นที่จะให้งานออกมาดีที่สุดและบรรลุเป้าหมายซึ่งจะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานและแรงจูงใจในการทำงานจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

เพราะฉะนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 10 หลัก ได้แก่ 1) หลักการตอบสนอง 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า 4) หลักความเสมอ 5) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ 6) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ 7) หลักเปิดเผย/โปร่งใส 8) หลักการกระจายอำนาจ 9) หลักการมีส่วนร่วม 10) หลักนิติธรรม เพื่อใช้เสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของครู ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี
3. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี จำนวน 487 คน และมีกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งสิ้น 180 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ตัวแปรอิสระ คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา 2) ตัวแปรตาม คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถาม ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูจากทฤษฎีของแมคคิลเลนด

ซึ่งแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert (อ้างใน ภาธรณ์ สิริวรรณกุล, 2561) โดยได้ดำเนินการศึกษาศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อศึกษาขั้นตอนวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามแล้วนำมาเรียบเรียงให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้กับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเพื่อหาข้อปรับปรุงและแก้ไข หลังจากนั้นนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบหาความตรงเชิง เนื้อหา (content validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (index of item objective congruence) ค่าถามที่มีความตรง ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป โดยที่นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและให้คะแนน คัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง นำผลที่ได้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขและเรียบเรียงให้สมบูรณ์ นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวม 30 ฉบับ เพื่อหาความเชื่อมั่น ตามวิธีของ Cronbach (1990) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู ทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 แล้วจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรม Google form ซึ่งเป็น Freeware ประเภท Office Suite จาก Google ที่ทำงานในลักษณะเป็น Web Application ไม่จำเป็นต้องติดตั้งในเครื่องสามารถแชร์เอกสารอื่นๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ โดยผู้ใช้งานผ่าน Web Browser เพื่อสร้างแบบสอบถาม ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 180 ฉบับ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 217 คน คิดเป็นร้อยละ 82.94

6. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. หลักการตอบสนอง	4.44	0.41	มาก
2. หลักประสิทธิภาพ	4.43	0.38	มาก
3. หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า	4.44	0.39	มาก
4. หลักความเสมอภาค	4.54	0.49	มากที่สุด
5. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	4.33	0.49	มาก
6. หลักการตรวจสอบได้/มีการรับผิดชอบ	4.32	0.47	มาก
7. หลักเปิดเผย/โปร่งใส	4.32	0.46	มาก
8. หลักการกระจายอำนาจ	4.20	0.51	มาก
9. หลักการมีส่วนร่วม	4.25	0.58	มาก
10. หลักนิติธรรม	4.16	0.75	มาก
รวม	4.34	0.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักความเสมอภาคอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ด้านหลักการตอบสนองและด้านหลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่าอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก

2. ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมและรายด้าน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1. ความต้องการความสำเร็จ	4.15	0.71	มาก
2. ความต้องการการมีอำนาจ	4.04	0.67	มาก
3. ความต้องการสัมพันธ์ภาพที่ดี	4.00	0.64	มาก
รวม	4.06	0.67	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เอกชน จังหวัดนนทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.06) และเมื่อพิจารณาารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความต้องการความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย = 4.15) รองลงมาด้านความต้องการการมีอำนาจ (ค่าเฉลี่ย = 4.04) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความต้องการสัมพันธภาพที่ดี (ค่าเฉลี่ย = 4.00)

3. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลรายด้านที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูในภาพรวม

Variable	b	SE _b	β	t	p-value	Zero order Correlation	Collinearity Statistics	
							Tolerance	VIF
(Constant)	18.481	4.251		4.348				
X ₁₀	1.701	.198	.695	8.585	.000	.712	.391	2.556
X ₅	.819	.299	.280	2.739	.007	.510	.245	4.085
		R = .753	R ² = .541	SE _{est} = 5.85		F = 22.135		

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูในภาพรวมมีค่า R² = .541 สามารถอธิบายความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูในภาพรวมได้ร้อยละ 54.10 โดยด้านหลักนิติธรรม (X₁₀) ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ (b) = 1.701 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) = .695 ลำดับต่อมา คือด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ (X₅) ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบ (b) = .819 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) = .280

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี สถานศึกษามีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี ได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี ให้สถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษามีระบบฐานข้อมูล ระบบนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล ที่มีประสิทธิภาพ ดำเนินการแบบมีส่วนร่วมบูรณาการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลพรรณ พึ่งดวง

(2560) ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือหลักคุณธรรมและจริยธรรมกับหลักความเสมอภาค ส่วนที่คงเหลือ 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้าน ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความเสมอภาคอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นลำดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษากำหนดกลยุทธ์วางแผน ระบบงาน เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายของสถานศึกษา การบริหารงานโดยคำนึงถึงบุคคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ได้รับการปฏิบัติอย่างทัดเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี. (2562 – 2565) ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาสถานศึกษา/หน่วยงานทางการศึกษาให้มีระบบบริหารจัดการ แบบมีส่วนร่วมและบูรณาการ อย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติภูมิ สมศรี (2560) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุทัยธานี พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุทัยธานีโดยรวมมีการบริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉราพร กริ่งไกร (2558) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้ง 10 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการรับผิดชอบต่อสังคม ด้านหลักการกระจายอำนาจ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ด้านหลักประสิทธิผล ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักประสิทธิภาพ

2. ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี (2562-2565, หน้า 57) ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างขวัญกำลังใจ แก่ผู้บริหาร ครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาให้มีศักยภาพและสมรรถนะในการบริหารและจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ อย่างทำเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภา เจียมพุก และประเสริฐ อินทร์รักษ์ (2555) ได้ศึกษาแรงจูงใจของครูกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า แรงจูงใจของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่องค์กรให้ความสำคัญกับบุคลากรในองค์กร ทั้งเรื่องความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความสำนึกรับผิดชอบและความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน รวมทั้งปัจจัยค่าจ้างต่างๆ เช่น เงินเดือน โอกาสที่ได้รับความก้าวหน้าในอนาคต ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา สถานะทางสังคม ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เทคนิคการนิเทศ ติดตามผลนโยบายและการบริหารสภาพการทำงาน ความเป็นอยู่และความมั่นคงในงานแรงจูงใจของครูขึ้นอยู่กับผลประโยชน์ที่เขาจะได้รับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณา นิ่มนวล (2561) ได้ศึกษาธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า แรงจูงใจใน

การทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวม รายปัจจัยและรายด้านในแต่ละปัจจัย อยู่ในระดับมาก

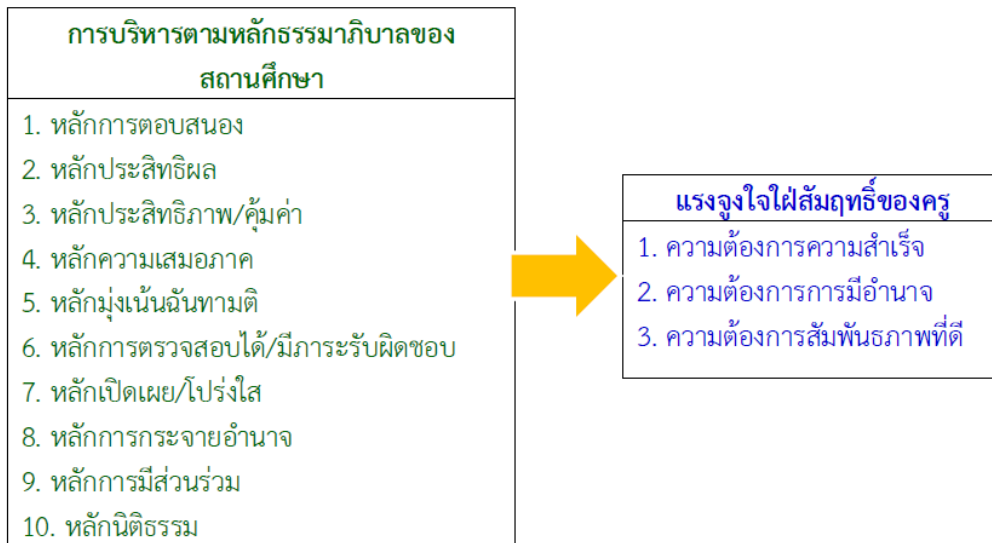
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี ในด้านความต้องการความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยด้านความต้องการความสำเร็จ จะแสดงให้เห็นว่าครูตั้งเป้าหมายการทำงานไว้ทุกครั้งนอกเหนือจากหน้าที่หลักหรือช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานทุกคน โดยมีความรับผิดชอบสูงในการที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้เต็มที่และทำให้ดีที่สุด ครูให้ความร่วมมือในดำเนินงานจัดกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมาย

3. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู ในภาพรวม คือ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ อาจเป็นเพราะการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตไม่มีผลประโยชน์ด้านอื่นที่ขัดแย้งกับการปฏิบัติหน้าที่ รับฟังความคิดเห็นของครู การนำข้อเสนอแนะมาใช้ในการตัดสินใจการบริหารงานสร้างความเข้าใจที่ตรงระหว่างสถานศึกษา บุคลากร ผู้รับบริการ และสามารถยุติข้อขัดแย้งในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ ทำให้ครูมีความสุขในการทำงาน และรู้สึกว่าคุณค่าตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถจึงส่งผลทำให้ครูแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของนวรรตน์ อายุยืน (2561) ได้ศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่าแรงจูงใจส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรมเป็นด้านที่ส่งผลต่อส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในด้านหลักนิติธรรมคือลักษณะที่นำหลักกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับมาปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อหวังผลประโยชน์ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน มีการปรับปรุงกฎระเบียบให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 10 หลัก ได้แก่ 1) หลักการตอบสนอง 2) หลักประสิทธิภาพ 3) หลักประสิทธิภาพ/คุณค่า 4) หลักความเสมอ 5) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ 6) หลักการ ตรวจสอบได้/มีการรับผิดชอบ 7) หลักเปิดเผย/โปร่งใส 8) หลักการกระจายอำนาจ 9) หลักการมีส่วนร่วม 10) หลักนิติธรรม และหลักแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู 3 ประเภท ได้แก่ 1) ความต้องการความสำเร็จ 2) ความต้องการการมีอำนาจ 3) ความต้องการสัมพันธภาพที่ดี อันจะส่งผลให้เกิดการบริหารงานของครูให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของครู พบว่า หลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในระดับสุดท้ายจากทุกด้าน เหตุนั้น ผู้บริหารควรพิจารณาการบริหารงานด้านหลักนิติธรรมเพื่อให้สถานศึกษาเกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการศึกษาระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู พบว่า ความต้องการสัมพันธภาพที่ดี อยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในระดับสุดท้ายจากทุกด้าน เหตุนั้น ผู้บริหารควรพิจารณาการส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างความสัมพันธ์อันดีในการทำงานกับบุคคลอื่น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครู สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดนนทบุรี ควรพิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดอบรมผู้บริหารและครูเพื่อพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ให้ครอบคลุมทั้ง 2 ด้าน เป็นการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูจากกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดอื่นๆ เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในรูปแบบอื่นๆ เช่น งานวิจัยเชิงคุณภาพ การหาค่าประกอบของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และหาค่าประกอบอื่นๆ ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของครูเพื่อที่จะได้ข้อมูลเชิงลึกนำไปพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลพรรณ พึ่งด้วง. (2560). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). รายงานการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- กิตติภูมิ สมศรี. (2560). แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กิตติยา สารวัน. (2559). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของครูและบุคลากรทางการศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์จังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- จังหวัดนนทบุรี. (2562). แผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัดนนทบุรี (2562 – 2565). แหล่งที่มา <http://nonhaburi.go.th/64083.html> สืบค้นเมื่อ 5 มิ.ย. 2564.
- ชัยศักดิ์ ขาวสังข์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองจังหวัดยะลา. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ดรชนิ จิตคำรพ. (2561). แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 16. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ธวัชชัย นิลประดับ, ญัฐพล ชุมวรฐายี และวัชรพงษ์ แพร่หลาย. (2559). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 11(1). 115 – 124.
- นวรรตน์ आयुยืน. (2561). แรงจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- นันทิชา ปูเวสา. (2560). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาหนองกุงศรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกาฬสินธุ์ เขต 2. วารสารสถาบันวิจัยพัฒนธรรม. 4(1). 178.
- รติมา คชนันท์. (2560). จัปตา สิงคโปร์ ขึ้นอันดับสองของโลกในการดึงดูดคนเก่งด้านเทคโนโลยี ท่ามกลางกระแสเศรษฐกิจดิจิทัล. แหล่งที่มา https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=39822 สืบค้นเมื่อ 5 มิ.ย. 2564.
- วรรณ นิ่มนวล. (2561). ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับแรงจูงใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วารสารการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร. 9(2). 140.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564**. แหล่งที่มา https://www.nesdc.go.th/ewt_w3c/more_news.php?filename=&cid=297 สืบค้นเมื่อ 5 มิ.ย. 2564.
- สุภา เจียมพุก และประเสริฐ อินทร์รักษ์. (2555). แรงจูงใจของครูกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. **วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**. 2(2). 221.
- อธิจิต อารพวงษ์. (2559). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระแก้ว. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**.
- อัจฉราพร กริ่งไกร. (2558). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. **วารสารวิจัยและพัฒนาวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์**. 10(3). 159 – 160.
- Cronbach, L.J. (1990). **Essential of Psychological Testing**. 5th ed. New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30 (3). 607-610.
- McClelland, D. C., Atkinson, J. W., Clark, R. A. and Lowell, E. L., (1953). **The achievement Motive**. New York: Appleton-Century – Crofts.

แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะบะ จังหวัดเพชรบูรณ์
ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย*

APPROACHES FOR DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT OF EARLY
CHILDHOOD SCHOOLS IN TA-BO SUBDISTRICT PHETCHABUN PROVINCE
BASED ON THE CONCEPT OF DEMOCRATIC LIFE SKILLS

¹พุทธิอักษร ศรีสอด Puttha-aksorn Srisod ²เพ็ญวรา ชูประวัติ Penvara Xupravati

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: puttha_aksorns@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะบะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารและครูปฐมวัยในตำบลตะบะ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยฯ และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และฐานนิยม ผลการวิจัยพบว่า พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยฯ มี 3 แนวทางหลัก 4 ทางย่อย และ 20 วิธีดำเนินการ โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้ 1) พลิกโฉมการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย 2) ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย 3) ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยแนวทางได้มาจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยใช้องค์ประกอบของการบริหารวิชาการเรียงลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับมาจัดทำเป็นแนวทางหลัก ได้แก่ การวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($PNI_{modified}=0.335$) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.281$) และองค์ประกอบของการบริหารวิชาการที่มีลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับสุดท้าย คือ การบริหารหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.276$)

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, โรงเรียนปฐมวัย, ทักษะชีวิตประชาธิปไตย

Abstract

The purpose of this research was to present the approaches for developing academic management of early childhood schools in Ta-bo subdistrict, Phetchabun province based on the concept of Democratic life skills. The informant were 10 administrators and early childhood educators. The research instruments were 1) Questionnaire on the current and desirable conditions of academic management of early childhood schools in Ta-bo subdistrict, Phetchabun province based on the concept of Democratic life skills and 2) the appropriateness and feasibility assessment form of the (draft) of Approaches for developing academic management of early childhood schools in Ta-bo subdistrict, Phetchabun province based on the concept of Democratic life skills. The statistics used to analyze the data consisted of Frequency distribution, Percentage, Arithmetic mean, Standard deviation, Priority Need Index and Mode (mode). The results of the study indicated that: There were 3 main approaches, 4 sub-approaches and 20 methods that could be used to develop academic management of early childhood schools in Ta-bo subdistrict, Phetchabun province based on the concept of Democratic life skills: 1) Transforming learning development assessment and evaluation for enhancing Democratic life skills 2) Improving organization of students learning experiences to enhance Democratic life skills 3) Promoting curriculum management to enhance Democratic life skills. The approaches are derived from ranking the analysis of the priority needs index. The main approaches developed from the highest needs for development was learning development assessment and evaluation ($PNI_{modified}=0.335$), followed by organization of students learning experiences ($PNI_{modified}=0.281$) and the lowest needs was early childhood curriculum management ($PNI_{modified}=0.276$).

Keywords: Academic Management, Early Childhood Schools, Democratic Life Skills

บทนำ

การพัฒนามนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมในถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญตามการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะชีวิตประชาธิปไตยที่มีความสำคัญต่อการอยู่อาศัยร่วมกันของผู้เรียนในยุคนี้ เนื่องจากมีทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาด้านสังคมสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะด้านสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่แตกต่างและการสอนเรื่องทักษะชีวิตประชาธิปไตยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเริ่มต้นพัฒนาในช่วงปฐมวัย (Gartrell, 2013)

การพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัยในด้านทักษะชีวิตประชาธิปไตยมีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ทำให้ผู้เรียน เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น รวมไปถึงการเคารพกฎกติกา และการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการจัดกิจกรรมบูรณาการให้กับผู้เรียนระดับปฐมวัย ถือว่าการพัฒนาคุณลักษณะนี้หากสามารถทำได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถือว่าเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนและคุ้มค่าที่สุด

(จิระพันธุ์ พูลพัฒน์ และจิราพร รอดพ่วง, 2562) ซึ่งสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ในช่วงวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่ดีของพฤติกรรมกรอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่จะมีประโยชน์กับผู้เรียนเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตทำให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง รวมไปถึงการเคารพผู้อื่น และปฏิบัติตามลักษณะที่พึงประสงค์ทางสังคมจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนปฐมวัยต้องให้ความสำคัญกับทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยการพัฒนาการบริหารวิชาการให้มุ่งเน้นไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (แอน สุชะจิระ, 2558)

การบริหารวิชาการในโรงเรียนปฐมวัยเป็นงานสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยให้ไปสู่เป้าหมายที่สังคมต้องการ ประกอบไปด้วยการบริหารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล หากผู้บริหารและครูมีทิศทางการทำงานร่วมกันและผู้บริหารสามารถสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตยได้อย่างดีเยี่ยม (รัตนา อินทะชัย, 2559) การบริหารวิชาการโรงเรียนระดับปฐมวัยในปัจจุบัน ถูกคาดหวังจากสังคมว่าเด็กจะต้องอ่านออกเขียนได้ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานของตนเองสามารถเขียนตัวอักษรได้ ทำให้การเรียนการสอนจะเน้นไปที่การอ่านและเขียน มากกว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการและปลูกฝังระเบียบวินัย ทำให้เด็กถูกจัดการเรียนการสอนแบบอ่านเขียนมากกว่า การปลูกฝังให้เด็กมีระเบียบวินัยและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนการบูรณาการที่มีสุขภาพทั้งด้านสุขภาพ และการศึกษา การพัฒนาชุมชนและการประสานกับครอบครัว ขาดคุณภาพ ขาดการให้ความรู้ที่ถูกต้องกับผู้ปกครอง ขาดความเข้าใจเรื่องปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน และขาดการนำไปสู่การปฏิบัติ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

จากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนในเขตพื้นที่ตำบลตะเบาะ อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ปัญหาในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ 1) โรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลตะเบาะ อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนครูไม่ครบชั้น ทำให้ครู 1 คนต้องสอนหลายระดับชั้นรวมกัน โดยเฉพาะชั้นอนุบาลที่ต้องมีครู 1 คนต้องสอนแบบหลายระดับชั้นรวมกัน และไม่มีครูพี่เลี้ยง ปัญหาที่พบคือ เด็กไม่สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนได้อย่างเรียบร้อยในห้องที่มีความแตกต่างของพัฒนาการ อีกทั้งครูเพียง 1 คนไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง (โรงเรียนบ้านเขาขาด, 2560) หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูระดับชั้นปฐมวัยจำเป็นต้องใช้การบริหารวิชาการในการช่วยเหลือให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีระเบียบเพื่อให้สามารถควบคุมชั้นเรียนและลดปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งกันในโรงเรียน โดยจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนรู้ที่สอดแทรกในชีวิตประจำวัน สามารถนำไปใช้ได้จริงและแก้ไข ปัญหาในการบริหารจัดการใช้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารวิชาการของการสอนในระดับปฐมวัยและเป็นแนวทางในสร้างพื้นฐานของการมีทักษะชีวิตประชาธิปไตยที่ดี เพื่อเป็นรากฐานของการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมที่เหมาะสมตามพัฒนาการของผู้เรียนชั้นอนุบาลในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยาย มีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนระดับปทุมวิทยในตำบลตะเบาะ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 โรงเรียน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและครูปทุมวิทยในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล ในเขตพื้นที่ตำบลตะเบาะ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 10 คน แบ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 5 คน และ ครูที่สอนในระดับปทุมวิทย 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 1) พัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อสร้างเป็นข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย 2) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน แล้วได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.93 3) เก็บข้อมูล 4) นำผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนฯ 5) จัดทำ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยนำลำดับความต้องการจำเป็นมาจัดทำเป็นแนวทางในการพัฒนาฯ ประกอบไปด้วย แนวทางหลักของการพัฒนาฯ ได้มาจากลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรกของการบริหารวิชาการ แนวทางย่อยของการพัฒนาฯ ได้มาจากลำดับความต้องการจำเป็น 2 อันดับแรกของการบริหารวิชาการแต่ละด้าน และวิธีการดำเนินของแต่ละแนวทางย่อยของการพัฒนาฯ นำเสนอตามหลักกระบวนการบริหารจัดการแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2000) ประกอบไปด้วย การวางแผน (Planning), การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) 6) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์และ ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปทุมวิทย จำนวน 3 ท่าน 7) วิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางฯ 8) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตยฉบับสมบูรณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี

ความต้องการจำเป็น (PNI) โดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ (Priority Needs Index) และ 2) วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นได้ไปของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยใช้ค่าสถิติฐานนิยมและร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ได้ผลวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

การบริหาร วิชาการ	ประเด็น	คุณลักษณะทักษะชีวิตประชาธิปไตย						ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		การ เป็น สมาชิก กลุ่มที่ ดี	การ แสดง อารมณ์ที่ เหมาะสม	การแก้ไข ปัญหา อย่าง สร้างสรรค์	การยอมรับ ลักษณะเฉพาะ ของผู้อื่น	การคิด อย่างมี ปัญญา และ จริยธรรม	เฉลี่ย รวม	
1. การ บริหาร หลักสูตร	D	4.00	4.05	3.85	3.80	3.50	3.84	3
	I	4.96	4.90	4.90	4.95	4.85	4.91	
	$PNI_{modified}$	0.242	0.210	0.273	0.303	0.386	0.276	
	(ลำดับ)	(4)	(5)	(3)	(2)	(1)		
2. การจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้	D	4.07	4.07	3.85	3.73	3.68	3.88	2
	I	5.00	4.95	5.00	4.93	5.00	4.97	
	$PNI_{modified}$	0.227	0.215	0.299	0.321	0.356	0.281	
	(ลำดับ)	(4)	(5)	(3)	(2)	(1)		
3. การวัด และประเมิน พัฒนาการ	D	3.77	3.70	3.62	3.67	3.87	3.73	1
	I	5.00	4.90	5.00	5.00	5.00	4.98	
	$PNI_{modified}$	0.325	0.324	0.379	0.361	0.290	0.335	
	(ลำดับ)	(3)	(4)	(1)	(2)	(5)		
รวม	D	3.95	3.94	3.77	3.73	3.68	3.82	
	I	4.99	4.92	4.97	4.96	4.95	4.95	
	$PNI_{modified}$	0.264	0.249	0.317	0.328	0.344	0.297	
	(ลำดับ)	(4)	(5)	(3)	(2)	(1)		

หมายเหตุ: D = Degree of Success (สภาพปัจจุบัน), I = Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

$PNI_{modified}$ = Modified Priority Needs Index (ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น)

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะบะปะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในภาพรวม พบว่าความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะบะปะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในภาพรวม เท่ากับ $PNI_{modified}=0.297$ โดย ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($PNI_{modified}=0.335$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.281$) และ ด้านการบริหารหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.276$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะบะปะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย จำแนกตามคุณลักษณะทักษะชีวิตประชาธิปไตยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะบะปะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($PNI_{modified}=0.335$) โดยเมื่อพิจารณาการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับแรกของการวัดและประเมินผลพัฒนาการ คือ การกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง อันดับที่สอง คือ การใช้เครื่องมือในการตรวจสอบความพร้อมและพัฒนาการทางด้านต่างๆ เมื่อพิจารณาตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}=0.379$) รองลงมา คือ การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น ($PNI_{modified}=0.361$) ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.281$) โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับแรกของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อันดับที่สอง คือ การใช้สื่อการสอนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน เมื่อพิจารณาตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}=0.356$) รองลงมา คือ การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น ($PNI_{modified}=0.321$) ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การบริหารหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.276$) โดยการบริหารหลักสูตร ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามแนวคิดตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}=0.386$) รองลงมา คือ การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น ($PNI_{modified}=0.303$)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะบะปะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ดังแสดงในตารางที่ 1 ได้นำเสนอแนวทางหลักโดยใช้ลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับ ในด้านการบริหารวิชาการ และ แนวทางย่อยได้มาจากลำดับความต้องการจำเป็นของทักษะชีวิตประชาธิปไตย 2 อันดับแรกของการบริหารวิชาการในแต่ละด้าน รายละเอียดดังนี้ แนวทางหลักที่ 1 มาจากด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ประกอบไปด้วยแนวทางย่อย ได้แก่ 1) การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง และ 2) การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น แนวทางหลักที่ 2 มาจาก ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบไปด้วยแนวทางย่อย ได้แก่ 1) การคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม 2) การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น แนวทางหลักที่ 3 มาจากด้านการบริหารหลักสูตร ประกอบไปด้วยแนวทางย่อย ได้แก่ 1) การคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม 2) การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น วิธีการดำเนินของแต่ละแนวทางย่อยของการพัฒนาฯ ได้นำเสนอตามหลักกระบวนการบริหารจัดการแบบ PIE Model ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุใน

ตำบลตะบะปะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย มี 3 แนวทางหลัก 5 แนวทางย่อย และ 20 วิธีดำเนินการ ดังนี้

แนวทางหลักที่ 1 พลิกโฉมการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย

แนวทางย่อยที่ 1.1 ปรับเปลี่ยนการวัดและประเมินผลพัฒนาการเพื่อพัฒนาการด้านการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการวัดและประเมินผลพัฒนาการในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ 2) ฝ่ายวิชาการและครูปฐมวัย ร่วมกันกำหนดตัวชี้วัด เพื่อวัดและประเมินผลพัฒนาการในการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนตามสภาพจริง 3) ครูปฐมวัยจัดการประเมินพัฒนาการผู้เรียน ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน 4) ผู้บริหารติดตามประเมินผลการวัดและประเมินผลของครูปฐมวัยเป็นระยะๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์พัฒนา ปรับปรุง วางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ไขปัญหาย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง

แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาการวัดและประเมินผลพัฒนาการด้านการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการวัดและประเมินผลพัฒนาการในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 2) ฝ่ายวิชาการและครูปฐมวัย ร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินพัฒนาการผู้เรียนในการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่นตามสภาพจริง 3) ครูปฐมวัยใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ในการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น ผ่านการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน 4) ผู้บริหารติดตามประเมินผลการวัดและประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ พัฒนา ปรับปรุง วางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

แนวทางหลักที่ 2 ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย

แนวทางย่อยที่ 2.1 พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารร่วมกับครูปฐมวัย ร่วมกันวางแผนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง 2) ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในด้านอุปกรณ์และวัสดุการเรียนรู้ ในกิจกรรมบูรณาการ ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติ 3) ครูมีการจัดทำแผนการเรียนรู้และจัดสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง 4) ผู้บริหารจัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู โดยสังเกตจากพัฒนาการการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเองของผู้เรียน

แนวทางย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารร่วมกับครูปฐมวัย ร่วมกันวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 2) ครูปฐมวัยมีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และใช้สื่อการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเป็นแบบอย่างดี ในด้านการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม 4) ผู้บริหารจัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัย โดยสังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียนในการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

แนวทางหลักที่ 3 ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย

แนวทางย่อยที่ 3.1 พัฒนาการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยเพื่อที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง และการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารร่วมกับครูปฐมวัย ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรปฐมวัย ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเองและการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 2) ผู้บริหารปรับเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง และการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 3) ผู้บริหารจัดการอบรมให้ครูมีความรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบูรณาการความรู้กับการสอนทักษะชีวิตประชาธิปไตยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง และการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 4) ผู้บริหารประเมินหลักสูตรทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในด้านการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง และการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่นของผู้เรียนเมื่อจบปีการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะบะเขวหาดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรพัฒนาปรับปรุงการวัดและประเมินผลพัฒนาการให้มีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับจิระพันธุ์ พูลพัฒน์ และจิราพร รอดพ่วง (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาผู้เรียนปฐมวัยให้มีทักษะชีวิตประชาธิปไตย จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม ซึ่งการพัฒนาการคุณภาคนั้น คือการนำการประเมินผลพัฒนาการในชั้นเรียนเพื่อมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน และกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กล่าวไว้ว่า ครูปฐมวัยควรมีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนชั้นปฐมวัยจะเน้นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันรวมถึงการปฏิบัติตนในชั้นเรียน เพื่อนำผลที่ได้เก็บเป็นสถิติเพื่อดูพัฒนาการของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด อีกทั้ง วันชัย หวังสวัสดิ์ (2559) กล่าวว่า การวัดและประเมินทักษะชีวิตชีวิตประชาธิปไตย ควรมีการวัดและประเมินผลผ่านการสังเกตพัฒนาการของผู้เรียนในระดับปฐมวัยอยู่เสมอ หากผู้เรียนไม่มีพัฒนาการในด้านนั้นๆ ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายแห่งการเป็นประชาธิปไตย อาจจะแก้จากผลการประเมินพัฒนาการที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่หวังไว้และค่อยๆทำไปอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากผู้เรียน

มีการพัฒนาจึงถือว่าการบริหารจัดการมีความประสบความสำเร็จ และควรพัฒนาการเรียนการสอนผ่านการวัดและประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะบะเขว้า จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการบริหารหลักสูตรปฐมวัย มีลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรปฐมวัย เพื่อให้ผู้บริหารและครูปฐมวัย ร่วมกันกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย สอดคล้องกับสายสุนีย์ แจ่งจิต (2559) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาการบริหารวิชาการปฐมวัย ในโรงเรียนขนาดเล็ก สิ่งที่สำคัญของการบริหารวิชาการ คือการกำหนดเป้าหมายของการบริหารหลักสูตร เพื่อให้การดำเนินงานของผู้บริหารและครูในโรงเรียน มีแนวทางไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และจันทราณี สงวนนาม (2546) กล่าวถึง การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาเป็นแนวทางสำคัญที่จะนำพาให้การพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย โดยปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์และความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบันและอนาคต

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะบะเขว้า จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

3.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะบะเขว้า จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย แนวทางที่ 1 คือ พลิกโฉมการวัดและประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การพลิกโฉมการวัดและประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่สำคัญจะทำให้รู้ว่าผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตยหรือไม่ และจะพัฒนาปรับปรุงการบริหารและจัดการเรียนสอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับ Gartrell, D. (2013) ที่กล่าวไว้ว่า การวัดประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ จะช่วยให้ครูปฐมวัย มีทิศทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผ่านการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย และกุลยา ตันติพลาชีวะ (2551) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย ผ่านการสังเกตพฤติกรรมและจัดบันทึกการแสดงออกของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

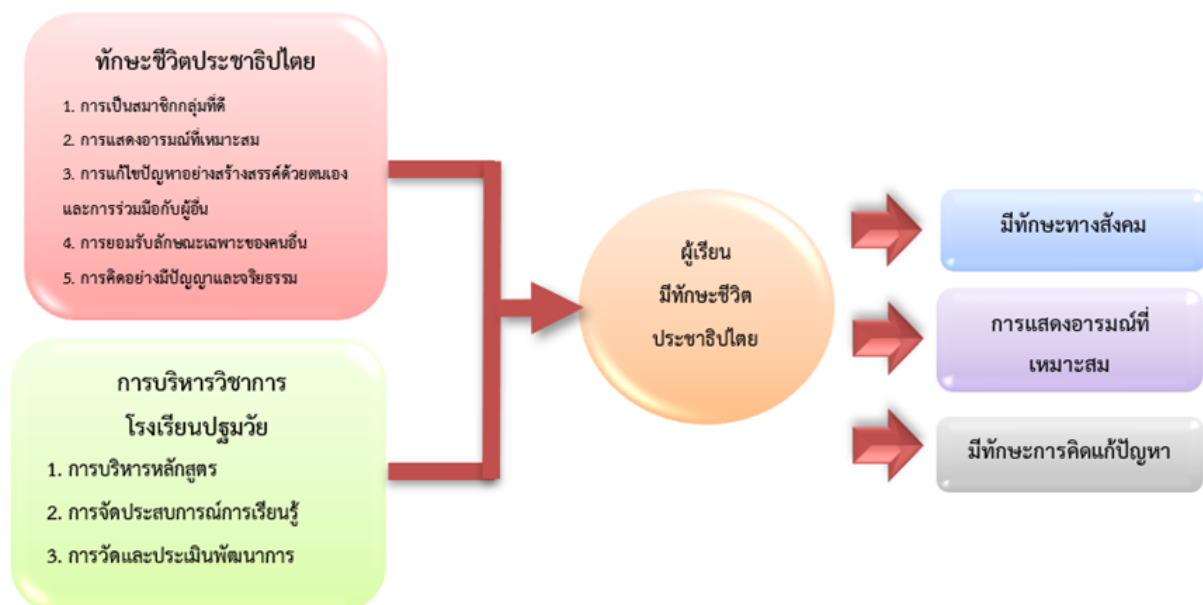
3.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะบะเขว้า จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย แนวทางที่ 2 คือ ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย เป็นกระบวนการที่สำคัญจะทำให้เด็กเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผ่านการลงมือปฏิบัติในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสุภาพร ชัยพุกษ์ (2552) กล่าวถึง การเสริมสร้างทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในเด็กเล็ก ควรเน้นผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน เนื่องจากเด็กเล็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ก็จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตมาเป็นบุคคลที่มีทักษะประชาธิปไตย เป็นรากฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวัยในตำบลตะบะเจาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย แนวทางที่ 3 คือ ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรระดับปทุมวัย เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมการบริหารหลักสูตรระดับปทุมวัยเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย เป็นแนวทางที่สำคัญจะทำให้เด็กเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผ่านการบริหารจัดการของผู้บริหารและครูปทุมวัยในโรงเรียนปทุมวัย หากโรงเรียนมีการจัดการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Moss, P. (2007) กล่าวว่า การสอนให้ผู้เรียนระดับปทุมวัยมีทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารและครูควรจะมีการกำหนดเป้าหมายโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจน เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในระดับปทุมวัย เพื่อเสริมสร้างให้ครูและนักเรียนในโรงเรียน มีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ที่เป็นพื้นฐานไปสู่การใช้ชีวิตในสังคมในอนาคตได้อย่างสงบสุข และธนกร นิโรธร (2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการในโรงเรียนเป็นงานที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อช่วยส่งเสริมการจัดประสบการณ์และแนวทางการปฏิบัติในโรงเรียนในทิศทางไปในทางเดียวกัน โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปทุมวัย ที่ควรให้ผู้บริหารและครูส่งเสริมการพัฒนา ด้านทักษะชีวิตประชาธิปไตยเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการอยู่ร่วมกันกับสังคมอย่างมีความสุขของผู้เรียนในอนาคต

องค์ความรู้ในการวิจัย

องค์ความรู้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวัยในตำบลตะบะเจาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนปทุมวัยให้มีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ส่งผลให้ผู้เรียนปทุมวัยเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย อธิบายได้ว่า

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย การบริหารวิชาการ ได้จากการสังเคราะห์ความหมายและขอบข่ายของการบริหารวิชาการ สรุปได้ 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ และองค์ประกอบของทักษะประชาธิปไตย ประกอบด้วย 5 ทักษะ ได้แก่ 1) การเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี 2) การแสดงอารมณ์ที่เหมาะสม 3) การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเองและการร่วมมือกับผู้อื่น 4) การยอมรับลักษณะเฉพาะของคนอื่น 5) การคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และมีทักษะการคิดแก้ปัญหา เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญไปสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีความสุขในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารและครูปฐมนิเทศควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาการบริหารวิชาการให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย เนื่องจากผลวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ครูปฐมนิเทศควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะประชาธิปไตย และการวัดประเมินผลพัฒนาการผู้เรียน เพื่อใช้ผลการประเมินนั้นพัฒนาการสอนทักษะชีวิตประชาธิปไตยให้มีคุณภาพมากขึ้นไป ตามบริบทของโรงเรียน เนื่องจากผลวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผล มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะประชาธิปไตย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการครูที่เน้นด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ เนื่องจากผลการวิจัยชี้ว่าการวัดและประเมินผลพัฒนาการเป็นประเด็นในการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด และมีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรปฐมนิเทศให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าทักษะประชาธิปไตยด้านที่ความจำเป็นสูงสุด คือ การคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการบริหารวิชาการในโรงเรียนระดับปฐมนิเทศ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของทักษะประชาธิปไตยที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- จันทรานี สงวนนาม. (2546). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และจิราพร รอดพ่วง. (2562). **การพัฒนาทักษะประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัย: การวิจัยเชิงสำรวจ**. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ธนกร นิโรธร. (2559). **การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **การนิเทศการสอน**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รัตนา อินทะชัย. (2559). **แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- โรงเรียนบ้านเขาขาด. (2560). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR)**. เพชรบูรณ์: โรงเรียนบ้านเขาขาด.
- วันชัย หวังสวัสดิ์. (2559). **รูปแบบการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สายสุณีย์ แจ่มจิต. (2559). **แนวทางการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา การออกแบบระบบการประเมินภายใน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู. (2560). **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองของเด็กปฐมวัย**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาพร ชัยพฤกษ์. (2552). **การเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย : ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แอน สุชะจิระ. (2558). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Gartrell, D. (2012). **Education for a civil society: How guidance teaches young children democratic life skills**. Washington, DC: The National Association for the Education of Young Children.

-
- Gartrell, D. (2013). Democratic life skill 2: Guiding children to express strong emotion in nonhurting ways. **Young Children**. 68(1). 90.
- Moss, P. (2007). **Bringing politics into the nursery : Early childhoon education as a democratic practice**. The Hague, Netherlands : Bernard van Leer Foundation.
- Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russell, J. D. (2000). **Educational Technology for Teaching and Learning**. 2nd ed. Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice-Hall.

ภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ*

SYNERGISTIC LEADERSHIP AND RELATIONSHIP WITH THE COMMUNITY OF
SCHOOL DIRECTORS UNDER THE SAMUT PRAKAN SECONDARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE

¹บุปผา แสงเนตร Buppha Saengnet ²ศรุดา ชัยสุวรรณ Saruda Chaisuwan

^{1,2}สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ Panyapiwat Institute of Management, Thailand

Corresponding Author E-mail: tukimpo@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นครูโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ 221 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 และวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงมากที่สุด

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำแบบประสานพลัง, การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน, ผู้อำนวยการสถานศึกษา

Abstract

This research article aims to 1) study the level of synergistic leadership of the school administrators; 2) study the level of relationship-building with the community of the school administrators, and 3) study the relationship between the synergistic leadership and the relationship-building with the community of the school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan. This research is a quantitative research. The sample group consisted of 221 teachers at schools under the Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan. Research instrument was 5 rating scale with IOC between 0.67 - 1.00 and the reliability at 0.98. The data were analyzed using Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, and Pearson Product Moment Correlation. Findings revealed that 1) the synergistic leadership of the school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan overall was found in a high level; 2) the relationship-building with the community of the school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan overall was found in a high level, and 3) the synergistic leadership and the relationship-building with the community of the school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan showed positive relationship at a statistically significant level of .01 in the highest level.

Keywords: Synergic Leadership, Community Relationship, School Administrators

บทนำ

โลกยุคใหม่ต้องเป็น Transformative Learning คือ การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในตนเอง การเปลี่ยนแปลงนั้น คือ มี Leadership skills มีทักษะการเป็นผู้นำทักษะว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้เข้าไปร่วมขบวนการเปลี่ยนแปลงสังคม เปลี่ยนแปลงองค์กร เปลี่ยนแปลงชุมชน และเปลี่ยนโลก นี่คือทักษะของ Leadership skills หรือ change agent skills ทุกคนต้องมีคำว่า Leadership ไม่ใช่เฉพาะหัวหน้าเท่านั้น ครูเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศทุกระดับ (วิจารณ์ พานิช, 2558) ปัจจุบันหลายองค์กรได้ตั้งข้อสังเกตถึงอัตราการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลกยุคปัจจุบันซึ่งค่อนข้างแตกต่างจากโลกในอดีตว่า “เมื่อใดก็ตามที่อารยธรรมได้ผ่านการปฏิวัติทางเทคโนโลยีย่อมก่อให้เกิดความยุ่งยากเมื่อนั้น” การเปลี่ยนแปลงที่ราบเรียบแต่รวดเร็วทำให้เกิดการสร้างสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ อีกทั้ง ผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรบุคคลและการพัฒนาความเป็นผู้นำได้เกิดการสะท้อนแนวคิดถึงโลกธุรกิจที่ไม่เสถียรและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (Lawrence, 2013) ในขณะเดียวกันผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้นำจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนตามมาตรฐานการอุดมศึกษา เพื่อสร้างผลลัพธ์ผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม ยึดมั่นในความถูกต้อง รู้คุณค่าและรักษาความเป็นไทย ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์การพัฒนาและเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ประเทศไทยในยุคศตวรรษที่ 21 ได้มีการปฏิรูปประเทศเพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุกๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม โดยเฉพาะด้านการศึกษามุ่งพัฒนาให้มีคุณภาพให้บัณฑิตทุกคนจบออกมา มีทักษะ คุณลักษณะที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน และอนาคต ซึ่งหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ในการพัฒนาประเทศข้อหนึ่ง คือ ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกๆ ระดับและยกระดับการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระดับการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ ซึ่งประเด็นปัญหาด้านหนึ่งของการศึกษาไทยคือการผลิตและพัฒนาครู กระทรวงศึกษาธิการจึงมีการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อแก้ปัญหา โดยมีจุดเน้นด้านหนึ่ง คือ การผลิตและพัฒนาครูให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นในกระบวนการดังกล่าวมีหลากหลายแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาครู ได้แก่ พัฒนากระบวนการผลิต คัดสรรคนเก่ง คนดีเป็นครู พัฒนาครูให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ผู้ฝึกสอน (Coaching) และเป็นผู้จูงใจ (Motivator) อีกทั้งสร้างระบบการพัฒนาครู/อบรมครู (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559)

จังหวัดสมุทรปราการเป็นสังคมเมืองอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในเขตปริมณฑลของจังหวัดกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นจังหวัดที่รองรับการขยายตัวจากกรุงเทพฯ และสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ทั้งในด้านการผลิตภาคอุตสาหกรรม การค้าบริการและการกระจายตัวของประชากรจึงทำให้จังหวัดสมุทรปราการ มีประชากรที่ย้ายถิ่นจากที่อื่นมาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีทั้งประชากรที่เคลื่อนย้ายเข้ามาโดยเจ้าย้ายที่อยู่อย่างถูกต้องและไม่เจ้าย้ายที่อยู่เข้ามาอาศัยทำให้จำนวนประชากรที่มีอยู่จริงสูงกว่าจำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎรเกือบเท่าตัว เนื่องจากสภาวะการจ้างแรงงานในพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการย้ายแรงงานกลับภูมิลำเนาเดิม ส่งผลให้นักเรียนย้ายเข้าและออกในสถานศึกษาติดตามผู้ปกครอง ส่งผลให้การเรียนรู้ไม่ต่อเนื่องคุณภาพการศึกษาจึงไม่ดีเท่าที่ควร สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่อยู่ในระดับต่ำทำให้ผู้เรียนบางส่วนมีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงสาธารณสุขและมีนักเรียนบางส่วนต้องช่วยเหลือผู้ปกครองทำงานทำให้เกิดปัญหาการเรียนการเข้าชั้น การออกกลางคันส่งผลให้ประสิทธิภาพการศึกษาลดลง จังหวัดสมุทรปราการเป็นเมืองอุตสาหกรรมทำให้เกิดปัญหาทางสุขภาพอันเนื่องมาจากมลพิษทั้งทางด้านน้ำควั่นกลิ่นเสียและทางอากาศที่มีส่วนทำลายสุขภาพผู้เรียนส่งผลให้การเรียนรู้ขาดประสิทธิภาพ ซึ่งการสานสัมพันธ์กับชุมชนจึงจำเป็น (ฤทัย วรรณวินิจ, 2561)

วิถีชีวิตที่มีคุณภาพต้องเริ่มจากลักษณะเฉพาะของบุคคลสู่ชุมชนคุณภาพและสร้างจากการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วนร่วมแบ่งปัน ร่วมคิดร่วมแก้ ร่วมพัฒนา จนเป็นสังคมที่มีคุณภาพที่สำคัญต้องไม่ผลักรั้วให้ใครคนใดคนหนึ่ง การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาซึ่งนำไปสู่การบรรลุผลลัพธ์ที่ตอบสนองความคาดหวังของชุมชนผู้ปกครองและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จก้าวสู่ความเป็นเลิศได้นั้น การพัฒนาการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองในอนาคตอย่างมีคุณภาพ (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2556)

ดังนั้น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ด้านความมุ่งหมาย และหลักการมาตรา 8(2) ได้บัญญัติ

ไว้ว่า การจัดการศึกษาโดยยึดหลักการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 9(5) กำหนดให้จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา และมาตรา 9(6) กำหนดให้จัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ด้านแนวการจัดการศึกษามาตรา 24(6) ให้โรงเรียนและชุมชนมีการประสานความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตราที่ 29 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมมีการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชนด้านการบริหารการศึกษา มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา และมาตรา 57 ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้บุคคลองค์กรดังกล่าวนี้ให้สามารถเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาบริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษาและมีส่วนรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าวโดยการสนับสนุน

ผู้บริหารจึงต้องเตรียมการเพื่อให้องค์กรอยู่รอดไปจนถึงอนาคต ไม่ใช่เพียงแต่รอดตัวในโลกปัจจุบันเท่านั้น อีกทั้งต้องเร่งปรับตัวและองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แสวงหากลยุทธ์ในการบริหารเพื่อให้เกิดคุณภาพทั้งองค์กรเจริญเติบโตและความเป็นเลิศภายใต้สถานการณ์ที่มีความรุนแรง และท่ามกลางความแตกต่างทางความคิด ความรู้สึกที่ดีต่อวิชาชีพการทำงานกับครูซึ่งเป็นผู้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การหลอมรวมความคิดของสมาชิกให้เป็นหนึ่งเดียวคงเป็นการยากจึงเป็นเรื่องที่ท้าทายสำหรับนักบริหาร ในหน่วยงานที่ทำงานเป็นทีมแต่ละทีมก็มีหัวหน้าและผู้ร่วมงานในทีม จากการวิจัยของนักวิชาการ พบว่า คุณลักษณะอย่างหนึ่งของหัวหน้าที่ดีต้องมีคุณสมบัติในการวิเคราะห์ พิจารณาค้นเก่งพอที่จะมองเห็นความสามารถของแต่ละคนสามารถดึงเอาคนเก่งแต่ละด้านมารวมกันแล้วทำให้เกิดพลังอันยิ่งใหญ่สามารถประกอบการทำงานสำคัญให้ลุล่วงไปได้ (ประคัลภ์ ปัทมพลงกูร, 2556) ที่ผ่านมาเป็นที่ยอมรับกันว่าภาวะผู้นำ (Leadership) ของผู้บริหารมีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างมากต่อการบริหารในทุกๆ องค์การ ผู้นำต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถประสานความคิดและประสานพลัง (Synergy) ในการทำงานเป็นทีมทั้งทีมงานย่อยและทีมงานใหญ่โดยส่วนรวม เพื่อให้มีความพร้อมที่จะปฏิบัติการกิจการที่ยากและซับซ้อนกว่าเดิมได้มากในอนาคต ปัจจุบันในองค์การทางธุรกิจมีหลายองค์การได้นำหลักความคิดการประสานพลังเข้ามาใช้เป็นรูปแบบของการทำงานเป็นทีมเป็นการทำงานร่วมกันของบุคลากรในองค์การ พนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานการตัดสินใจช่วยระดมพลังความคิดในการลดต้นทุนเพิ่มผลกำไรต้องการให้เป้าหมายขององค์การบรรลุผลสำเร็จ ภายใต้สถานการณ์ที่ท้าทายและเป็นการลดจุดอ่อนขององค์การ ผู้บริหารการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนทัศนคติและแนวคิดการบริหารของตนเอง บริหารคน และการบริหารงานทันต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษามีความทันสมัยสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกๆ ด้าน ในทำนองเดียวกันผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำในการสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและเสริมสร้างพลังให้กับผู้ร่วมงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถสร้างสรรค์งานได้เต็มตามศักยภาพ มีความสามารถในการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ที่เน้นการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้และสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีความสามารถเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงครูมีความสามารถในการพัฒนางานวางแผนและสามารถทำให้เกิดปฏิบัติในโรงเรียน (ชุดิมา พรหมผุย, 2560)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งเป็นลักษณะของการทำงาน โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบใหม่ที่เน้นกระบวนการทำงานเป็นทีม เป็นเรื่องของการสร้างทีมงานโดยดึงความต่างของแต่ละบุคคล โดยอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญของทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน หรือเพื่อให้เกิดผลผลิตแบบทวีคูณในทางการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพที่จะพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 25 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,516 คน และมีกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 คน ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทั้งสิ้น 221 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) ตัวแปรต้น คือ ภาวะผู้นำแบบประสานพลัง 2) ตัวแปรตาม คือ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

3. เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยที่ใช้ในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาตามกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยมีรายละเอียดแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การปรับตัว 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) การประสานความร่วมมือ และ 4) การบูรณาการร่วมกัน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับของลิเคอร์ท และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา 2) การให้บริการชุมชน 3) การเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 4) การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา และ 5) การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือการวิจัยโดยศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำแบบประสานพลัง การสร้างความสัมพันธ์ชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา และวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จากนั้นจึงสร้างเป็นแบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ตอน แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และนำมาปรับปรุงแก้ไข ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังนี้ 1) การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการประเมิน แล้วคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้อ (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อคำถาม และ 2) การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษา โรงเรียนสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 แล้วจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรม Google form ซึ่งเป็น Freeware ประเภท Office Suite จาก Google ที่ทำงานในลักษณะเป็น Web Application ไม่จำเป็นต้องติดตั้งในเครื่อง สามารถแชร์เอกสารอื่นๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ โดยผู้ใช้จะใช้งานผ่าน Web Browser เพื่อสร้างแบบสอบถาม Online ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมได้จำนวน 221 ฉบับ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 248 คน คิดเป็นร้อยละ 89.11

5. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยการทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวม

ภาวะผู้นำแบบประสานพลัง ของผู้อำนวยการสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการปรับตัว	4.45	0.44	มาก
2. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4.46	0.45	มาก

3. ด้านการประสานความร่วมมือ	4.42	0.50	มาก
4. ด้านการบูรณาการร่วมกัน	4.44	0.51	มาก
ภาพรวม	4.44	0.44	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.45) รองลงมาคือ ด้านการปรับตัว ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.44) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประสานความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.50)

2. ระดับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ภาพรวม

การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ของผู้อำนวยการสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา	4.46	0.50	มาก
2. ด้านการให้บริการชุมชน	4.36	0.48	มาก
3. ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	4.30	0.56	มาก
4. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา	4.32	0.51	มาก
5. ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและ หน่วยงานอื่น	4.34	0.60	มาก
ภาพรวม	4.36	0.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.50) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.56)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X
Y ₁	.722**	.707**	.684**	.857**	.815**
Y ₂	.650**	.749**	.718**	.824**	.808**
Y ₃	.537**	.697**	.643**	.652**	.694**
Y ₄	.477**	.603**	.600**	.603**	.628**
Y ₅	.678**	.469**	.437**	.385**	.533**
Y	.761**	.792**	.756**	.809**	.853**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวม และรายด้าน โดยในภาพรวมมีความความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงมากที่สุด ($r_{xy} = 0.853$)

เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำแบบประสานพลัง ในภาพรวม กับ การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา รายด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .533 ถึง .815 โดยด้านที่สัมพันธ์กับภาวะผู้นำแบบประสานพลัง ในภาพรวม สูงที่สุดคือ ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา (Y_1) ($r_{xy1} = .815$) รองลงมาคือ ด้านการให้บริการชุมชน (Y_2) ($r_{xy2} = .808$) และต่ำที่สุดคือ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น (Y_5) ($r_{xy5} = .533$)

ส่วนการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวม กับภาวะผู้นำแบบประสานพลัง รายด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .756 ถึง .809 โดยด้านที่สัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในภาพรวม สูงที่สุดคือ ด้านการบูรณาการร่วมกัน (X_4) ($r_{x4y} = .809$) รองลงมาคือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (X_2) ($r_{x2y} = .792$) และต่ำที่สุดคือ ด้านการประสานความร่วมมือ (X_3) ($r_{x3y} = .756$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการสถานศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ต่อผู้ที่ได้รับการแลกเปลี่ยน เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดนวัตกรรม การต่อยอดแนวคิดที่ส่งผลให้สำเร็จในกิจกรรมต่างๆ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จะส่งผลให้เกิดความเข้าใจ สร้างแรงจูงใจ และแบ่งปันประสบการณ์ที่ดี ดังนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จึงสามารถแสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่สามารถสร้างความเป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาและชุมชน เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนเอื้ออำนวยให้

บุคลากรเกิดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ เรียนรู้ ปรับปรุง และพัฒนาตนเองอยู่เสมออย่างต่อเนื่องส่งเสริมให้มีการพัฒนาการเรียนรู้อีกกับบุคลากรทุกคน สร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน ในสถานศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างหน่วยงานอื่น และเสริมสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน กระตุ้นให้ทุกหน่วยงานเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของซูติมา พรหมผุย (2560) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีคุณลักษณะเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำในการสร้างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและเสริมสร้างพลังให้กับผู้ร่วมงานเปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนสามารถสร้างสรรค์งานได้เต็มตามศักยภาพ มีความสามารถในการกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์ที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และมีความสามารถเป็นที่ปรึกษา หรือพี่เลี้ยงครูมีความสามารถในการพัฒนางานวางแผน และสามารถทำให้เกิดปฏิบัติในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bryant (2003) ที่ศึกษาองค์การแห่งการเรียนรู้ที่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เมื่อผู้นำทรงความรู้และเป็นนักปฏิบัติพวกเขาจะมีความเชี่ยวชาญ สามารถตระหนักถึงความต้องการของผู้ตาม การเกี่ยวข้องกับเครือข่าย และการทำงานเป็นทีมแบบเสมือนจริง เป็นวัฒนธรรมขององค์การแบบใหม่ที่จะสร้างผลกระทบต่อนำและภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรคและนวัตกรรมใหม่ๆ ส่วนภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการประสานความร่วมมือ ซึ่งถึงแม้ว่าการประสานความร่วมมือจะมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า อยู่ในระดับมาก และมีค่าไม่แตกต่างกับด้านอื่นมากนัก นั่นชี้ให้เห็นว่า ด้านการประสานความร่วมมือไม่ได้มีความสำคัญน้อยกว่าด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะการประสานความร่วมมือนี้ผู้อำนวยการสถานศึกษาได้ยึดตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 (6) ให้โรงเรียนและชุมชนมีการประสานความร่วมมือในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังที่ พระมหาอุดร อุตตโร (2561) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำ และผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการเรียนการสอน และการเรียนรู้รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของงานด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ซึ่งการประชาสัมพันธ์สถานศึกษานี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเผยแพร่ข่าวสาร กิจกรรม ผลงาน ชื่อเสียง ภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกลุ่มเป้าหมายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำให้เกิดประโยชน์และเกิดความร่วมมือระหว่างกันได้ ดังนั้นสถานศึกษา จึงต้องจัดให้มีการกระจายเสียงภายในสถานศึกษา เพื่อการประชาสัมพันธ์ จัดให้มีจดหมายข่าว เว็บไซต์สถานศึกษา แผ่นพับ แนะนำสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือและยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของสถานศึกษา แจ้งกิจกรรมของสถานศึกษาให้บุคคลภายใน และภายนอกอย่างสม่ำเสมอ ใช้สื่อมวลชน สื่อสังคม (Social Media) เพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษา ให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน บริการและพัฒนาระบบสื่อสารในการประชาสัมพันธ์ โดยใช้เทคโนโลยีทันสมัยประสานสัมพันธ์และให้ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน และประชาสัมพันธ์ด้วยเอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Good (1973) ที่กล่าวว่า การประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็น

กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นทางการ เพื่อปรับปรุงสัมพันธ์ภาพของโรงเรียนที่มีอยู่ในชุมชนเป็นการติดต่อสื่อสารและสื่อความหมายนโยบายของหน่วยงานไปยังประชาชนให้หน่วยงาน หรือองค์การทราบ เพื่อสร้างความสนับสนุนอย่างแท้จริง ให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย และสามารถปรับหน่วยงานให้สอดคล้องกลมกลืน ตามแนวคิดของสังคม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยา มงคลวงษ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน (ภาครัฐ) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลพบว่า ระดับปฏิบัติของสถานศึกษาในโรงเรียน (ภาครัฐ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ผลพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของยศกร เรืองไพศาล (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนกลุ่ม 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลพบว่า ระดับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ด้านการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน เนื่องจากในปี พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2564 มีการเกิดโรคระบาดสถานการณ์โควิด 19 จึงอาจทำให้การจัดกิจกรรม หรือการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นมีการงด หรือชะลอ ตลอดจนนโยบาย Social Distancing คือการเว้นระยะห่างในการดำเนินการกิจกรรม

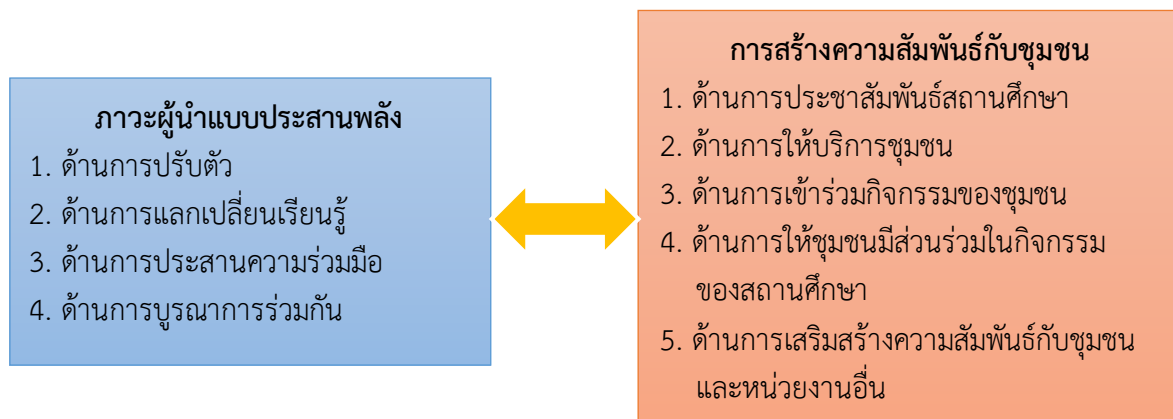
3. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวม และรายด้าน โดยในภาพรวมมีความความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงมากที่สุด อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำแบบประสานพลังเป็นคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถหาวิธีการทำงานร่วมกันท่ามกลางความแตกต่าง มีวิธีการรวมเอาทรัพยากร และการบริหารเข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน การอยู่ร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา และชุมชน ดังนั้น ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบประสานพลังสูงย่อมทำให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนสูงตามไปด้วย ในทางกลับกัน ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบประสานพลังต่ำย่อมทำให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนต่ำตามไปด้วย ดังนั้น ภาวะผู้นำแบบประสานพลังจึงเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญมาก ดังที่ Haris (2004) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการประสานพลัง (Synergy) ว่ามาจากภาษากรีก เป็นการทำงานด้วยกัน (Working Together) โดยมีหลักการสำคัญ คือ เป็นกระบวนการพลวัต (Dynamic Process) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เป็นการปรับตัวและการเรียนรู้ (Adapting And Learning) ที่เกี่ยวกับการร่วมกันของการกระทำโดยมีผลกระทบทั้งหมด (Total Effects) เมื่อมีการแสดงออกอย่างอิสระ กำเนิดผลที่มีลักษณะบูรณาการ (Integrated Solution) แต่ไม่ใช่การประนีประนอม (Compromise) การประสานพลังไม่มีการกระทำใดหยุดหรือสูญเสีย และเป็นการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกโดยสนับสนุนให้เกิดการปลดปล่อยพลังงานของทีม นอกจากนี้ Karakus & Toremén (2008) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการประสานพลัง (Synergy) ไว้ว่าเป็นผลการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสมาชิกในกลุ่มสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์รวม มากกว่าได้รับจากการทำงานคนเดียว การประสานพลัง (Synergy) จึงเป็นจากการร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพของสมาชิกที่ทำงานด้วยกัน และ Mumford (2009) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการ

ประสานพลัง (Synergy) ไว้ว่า เป็นผลจากการทำงานเป็นทีม โดยเป็นการรวมเอาจุดเด่นของแต่ละส่วนมารวมกันทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมและประสิทธิภาพของการทำงานเป็นทีม

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการที่มีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการปรับตัว 2) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) ด้านการประสานความร่วมมือ และ 4) ด้านการบูรณาการร่วมกัน และการบูรณาการกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์สถานศึกษา 2) ด้านการให้บริการชุมชน 3) ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 4) ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา และ 5) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบประสานพลังของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการประสานความร่วมมือ ดังนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษาควรใช้การสื่อสาร 2 ทางในการติดต่อประสานงาน เพื่อช่วยให้มีความเข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ควรประสานความร่วมมือต่อผู้อื่นและคอยผลักดัน คอยช่วยให้บรรยากาศในการทำงานร่วมกันดีขึ้นด้วยทัศนคติเชิงบวก ร่วมใจในการปฏิบัติงานให้เรียบร้อย และสอดคล้องกลมเกลียวกัน ในจังหวะเดียวกัน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องประสานความร่วมมือในการบริหารความขัดแย้งและหลีกเลี่ยงการโต้แย้งที่จะก่อให้เกิดปัญหาได้ สนับสนุนให้ทำกิจกรรมจิตอาสาเพื่อประสานความร่วมมือเป็นการช่วยเหลือกันด้วยความสมัครใจ ต้องเป็นผู้ประสานจิตใจใน

การทำงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน และได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานประสบความสำเร็จ และส่งเสริมและประสานความร่วมมือการทำงานระหว่างชุมชนและสถานศึกษา

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ดังนั้นผู้อำนวยการสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนช่วยให้สถานศึกษาและชุมชนเกิดความเข้าใจอันดี เช่น กิจกรรมเปิดบ้านของสถานศึกษา เป็นศูนย์ประสานงานระหว่างชุมชนกับหน่วยงานอื่น ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา และเสริมสร้างความเข้าใจด้านอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีแก่ชุมชน สถานศึกษาและชุมชนสนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถถ่ายทอดความรู้ โดยใช้การประชุมกลุ่มเป้าหมายหลักหรือที่เรียกว่า Focus Group สถานศึกษาเรียนรู้ร่วมกับชุมชน พัฒนาความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลกัน เพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน และให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์อันยั่งยืนกับชุมชน

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ภาวะผู้นำแบบประสานพลังกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ควรพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเองก็ควรพัฒนาตนเองให้มีภาวะผู้นำแบบประสานพลัง ให้มากขึ้นเพราะสัมพันธ์กับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สะท้อนให้เห็นว่าถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำแบบประสานพลังสูง ก็จะทำให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนสูงตามไปด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเป็นการศึกษาภาวะผู้นำแบบประสานพลัง กับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยภาวะผู้นำแบบประสานพลัง มี 4 ตัวแปร ดังนั้นควรมีการศึกษาภาวะผู้นำแบบประสานพลัง ในตัวแปรอื่นๆ เช่น ด้านการบริการ ด้านการเรียนรู้ และด้านการวิจัย เป็นต้น

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเป็นการศึกษาภาวะผู้นำแบบประสานพลัง กับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มี 5 ตัวแปร ดังนั้นควรมีการศึกษาการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในตัวแปรอื่นๆ เช่น ด้านงานกรรมการสถานศึกษา ด้านงานสถานสัมพันธ์ ด้านงานเยี่ยมบ้านนักเรียน และด้านงานทุนทรัพย์เพื่อการพัฒนาการศึกษา เป็นต้น

2.3 การวิจัยครั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ดังนั้นควรศึกษาโดย การเพิ่มวิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีอื่นด้วย เช่น ใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถอภิปรายผลการวิจัยที่ละเอียดมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). การปฏิรูปครู: ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ. แหล่งที่มา <https://sites.google.com/a/birdkm.com/birdkm/education/education-reform-2016> สืบค้นเมื่อ 6 มี.ค. 2561.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561. แหล่งที่มา www.mua.go.th/user/he-commiddion/doc/12%20standard%20U.pdf. สืบค้นเมื่อ 17 ส.ค. 2561.
- กฤตยา มงคลวงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน (ภาครัฐ) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. ศึกษานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุตินา พรหมผุย. (2562). คุณลักษณะภาวะผู้นำแบบประสานพลังของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา. วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา. 13(3). 88-101.
- ธีรรัตน์ ไชยสิทธิ์. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระแสงวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประคัลภ์ ปิ่นท พลังกูร. (2556). 7 Habits: อุปนิสัยที่ 6 Synergize. แหล่งที่มา <http://prakal.wordpress.com/2012/07/30/7-habits>. สืบค้นเมื่อ 17 ส.ค. 2561.
- พระมหาอุดร อุตโตโร. (2561). ภาวะผู้นำ: การบริหารวิชาการสู่การศึกษายุค 4.0. วารสารปัญญาปนิธาน. 3(1). 42-53.
- ยศกร เรืองไพศาล. (2562). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ส่งผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนกลุ่ม 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุ่งทิพย์ เข้มทิศ. (2559). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอกีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฤทัย วรรณวินิจ. (2561). แนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบสุขภาพโดยคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและระบบสุขภาพอำเภอ ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. สมุทรปราการ: โรงพยาบาลสมุทรปราการ.
- วาสนา ชูแสง. (2557). การดำเนินงานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). เรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพมหานคร: เอสอาร์.พรินติ้ง.
- สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2556). คุณภาพศิษย์สะท้อนคุณภาพครู. กรุงเทพมหานคร: แม็ทซ์พอยท์.

-
- Bryant, S.E. (2003). The role of transformational and transactional leadership in creating, sharing and exploiting organizational knowledge. **Journal of Leadership and Organizational Studies**. 9(4). 1-13.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of education**. 3rd ed. New York: McGraw-Hill.
- Haris, A. (2004). **Distributed Leadership and School Improvement: Leading or Misleading**. From <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1741143204039297>. Retrieved May 6, 2020.
- Karakus, M. & Toremén, F. (2008). How our schools can be more synergic: Determining the obstacles of teamwork. **Team Performance Management**. 14(6). 233-247.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.
- Lawrence, K. (2013). **Developing Leaders in a VUCA Environment**. From <http://www.cfmitit/pdf/articoli/developing-leaders-in-a-vuca-environment.pdf>. Retrieved October 19, 2020.
- Mumford, M.D. (2009). What is the fundamental? The role of cognition in creativity and innovation. **Industrial and Organizational Psychology**. 2. 353-356.

การศึกษาสภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1^{*}
A STUDY OF THE CONDITION OF CARING AND HELPING STUDENTS WITH
COMMUNITY PARTICIPATION FOR SMALL SCHOOLS UNDER THE PHRA NAKHON
SI AYUTTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

¹เปรมยุดา สูดจำ Premyuda Sudjum, ²บุญเชิด ชำนิศาสตร์ Booncherd Chumnisart,
³สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Suddhipong Srivichai
^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: bestnim1982@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการศึกษาสภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 335 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การคัดกรองนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน

คำสำคัญ: ดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ชุมชนมีส่วนร่วม, โรงเรียนขนาดเล็ก, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The purpose of this research article was to study the condition of caring and helping students with community participation for small schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. Quantitative research was conducted and collected data of 335 samples from administrators and teachers of small schools under Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1. Data were analyzed using descriptive statistics consisted of percentage, mean and standard deviation. Results showed that the condition of caring and helping students with community participation for small schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1 in overall and in each aspect were at a high level in all 5 aspects, namely student support and development, student

^{*}Received: December 07, 2022, Revised: December 20, 2022, Accepted: December 21, 2022.

screening, knowing students individually, protecting, helping and correcting students, and transferring students.

Keywords: Student Support, Community Participation, Small Schools, Primary Schools

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 สถานการณ์โลกมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 และ 19 ระบบการศึกษาต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับภาวะความเป็นจริง ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมสำหรับชีวิตในศตวรรษที่ 21 เป็นเรื่องสำคัญของกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนไปจากศตวรรษที่ 20 และ 19 โดยทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) (วิลาวรรณ พิมพ์ประสงค์, 2563)

การจัดการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่มช่วงต้น เนื่องจากเป็นวัยที่มีภาวะอารมณ์แปรปรวนสูง วุฒิภาวะทางอารมณ์ไม่สมบูรณ์ มีความสับสนในการวางบทบาทของตนเองในสังคม ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหา เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และเกิดความสับสนในการปฏิบัติตนต่อเพื่อน จึงมีพฤติกรรมและการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม เป็นต้นว่า แต่งกายผิดระเบียบ กระด้างกระเดื่อง ไม่มีสัมมาคารวะ เหม่อลอย เก็บตัว เชื่องซึม พูดจาก้าวร้าวไม่สุภาพ ได้เสียงเสียงดัง เอะอะ (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับสุชา จันทน์เอม (2544) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมวัยรุ่มไทย พบว่า พฤติกรรมที่ขัดต่อสังคมของเด็กไทยโดยทั่วไป คือ การลักเล็กขโมยน้อย การพูดเท็จ การหนีโรงเรียน การดื้อรั้น การขัดขืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน เช่น ดื่มสุรา สูบบุหรี่ การยกพวกเข้าตีหรือนัดกันไปชกต่อย การทะเลาะวิวาทเด็กเล็กหรือเด็กผู้หญิง การขโมยเงินของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการป้องกัน และแก้ไขอย่างเหมาะสม อาจก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงในอนาคตได้

จากรายงานสถิติของกรมสุขภาพจิต พบว่า ปัญหาของเยาวชนในโรงเรียน ร้อยละ 30 ของนักเรียนมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพจิตที่แสดงออกมาในลักษณะต่างๆ เช่น ปัญหาทางอารมณ์ มีอาการซึมเศร้า ท้อแท้ และหาทางออกด้วยการฆ่าตัวตาย (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2560) นอกจากนี้เยาวชน 1 ใน 10 เท่านั้นที่ได้รับการช่วยเหลือให้เข้าใจปัญหาของตนเองและสามารถใช้ศักยภาพของตนในการแก้ปัญหา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556) ซึ่งมีสถานศึกษาที่มีนักเรียนจำนวนมากที่ได้รับผลกระทบโดยตรงและทางอ้อมจากปัญหาดังกล่าว ในการสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักเรียน พบข้อมูลนักเรียนมีปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาครอบครัว บิดามารดาหย่าร้าง แยกกันอยู่ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ บิดามารดาอยู่ต่างจังหวัด นักเรียนต้องอาศัยอยู่กับญาติพี่น้องหรืออยู่กับตามลำพัง สภาพเช่นนี้ทำให้นักเรียนมีจิตใจว่าเหว มีความรู้สึกขาดความอบอุ่น มีผลกระทบต่อด้านการเรียน มาโรงเรียนอย่างมีความสุข ไม่มีสมาธิในการเรียน บางครั้งตื่นสายมาโรงเรียนไม่ทัน บางคนขาดเรียน หนีเรียน ผลการเรียนตกต่ำ นักเรียนเหล่านี้ถ้าถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดี เช่น การใช้สารเสพติด หรือไปเที่ยวเตร่มั่วสุมอาจล่อลวงตามได้ง่าย จากปัญหาดังกล่าว โรงเรียนจึงต้องพยายามหาวิธีที่จะช่วยเหลือ และป้องกันปัญหาต่างๆ เพื่อให้นักเรียน เรียนอย่างมีความสุข ประสบผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษา และครูทุกคนมีส่วนร่วม และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่เด็กนักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง (สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเด็กนักเรียนและการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนในสังคมปัจจุบันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 1) ประชากร คือ ประชากรที่ใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 177 โรงเรียน จำนวน 2,586 คน 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้จากตารางเปรียบเทียบสำเร็จรูปของ R.V. Krejcie & D.W. Mogan (อ้างใน ธาณินท์ ศิลป์จารุ, 2551) ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร เช่นเดียวกัน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 335 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการเพื่อพิจารณาลักษณะพื้นที่และสถานที่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และเป็นข้อคำถามทั้ง 5 ด้าน จำนวน 40 ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน และด้านการส่งต่อเด็กนักเรียน

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ 1) ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 2) กำหนดนิยามปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยอาศัยฐานทฤษฎีและงานวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งใน

การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยจะคำนึงถึงการสร้างแบบสอบถามให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้องและการได้แบบสอบถามที่ดีมีคุณภาพมีความตรงทั้งในเชิงโครงสร้าง (construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) รวมทั้งความเชื่อมั่น (reliability) 4) นำร่างแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้มีความเหมาะสม 5) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญรวมจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การใช้ภาษาและพิจารณาว่าแบบสอบถามครอบคลุมของเนื้อหาหรือไม่โดยการหาดัชนี (index of congruence: IOC) 6) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.7 ถึง 1.00 มีจำนวน 40 รายการ และปรับปรุงแก้ไขภาษาตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การทดลองใช้ต่อไป 7) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุดในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดให้บุคลากรจำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลจากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.817

4. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ในการตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีการแปลผลคะแนนจากบุญชม ศรีสะอาด (2535)

สรุปผลการวิจัย

สภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในรายด้านทั้ง 5 ด้านและภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในรายด้านและภาพรวม

สภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในรายด้านและภาพรวม	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.00	0.55	มาก
2. การคัดกรองนักเรียน	4.08	0.67	มาก
3. การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.11	0.74	มาก
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน	3.99	0.69	มาก
5. การส่งต่อนักเรียน	3.97	0.70	มาก
ภาพรวม	4.03	0.67	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน และ ด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการเยี่ยมบ้านให้ครบทุกบ้านเพื่อได้ทราบข้อมูลที่แท้จริง ครูทราบข้อมูลด้านความสามารถ ด้านการเรียน ด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านความปลอดภัย และด้านอื่นๆ และมีการตรวจสอบและประเมินผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาเป็นลำดับแรก มีการติดตามและประเมินผลการคัดกรองนักเรียน และมีวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีการคัดกรองนักเรียน พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ จัดกิจกรรมและโครงการที่หลากหลายให้เหมาะกับวัย ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนคาดหวัง และมีการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพตามความรู้ ความสามารถ และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ มีกิจกรรมและโครงการที่เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนมีคุณภาพมากขึ้น

4. ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ มีการปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน จัดทำแผนกลยุทธ์ ควบคุม กำกับ ติดตามและสนับสนุนช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ครูเอาใจใส่นักเรียนทุกคน ไม่ปล่อยปละละเลย

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ช่วยมาตรการป้องกันมิให้ปัญหาลุกลามเกินแก้ไข เมื่อพบนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนครูที่ปรึกษาจะมีหนังสือแจ้งผู้ปกครอง และมีการนิเทศ ติดตามผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่องหลังการส่งต่อนักเรียน และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ส่งนักเรียนต่อครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนวเพื่อแก้ไขปัญหา

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัย พบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลเกี่ยวกับการศึกษาดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1 อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนตามลำดับ จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า มีการเยี่ยมบ้านให้ครบทุกบ้านเพื่อได้ทราบข้อมูลที่แท้จริง ครูทราบข้อมูลด้านความสามารถ ด้านการเรียนรู้ ด้านสุขภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านความปลอดภัยและด้านอื่นๆ และมีการตรวจสอบและ ประเมินผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาเอาใจใส่กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาเป็น ลำดับแรก มีการติดตามและประเมินผลการคัดกรองนักเรียน และมีวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง จัด กิจกรรมและโครงการที่หลากหลายให้เหมาะกับวัย ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียน คาดหวัง และมีการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพตามความรู้ ความสามารถ และข้อที่มีความคิดเห็น น้อยที่สุด คือ มีกิจกรรมและโครงการที่เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนมีคุณภาพมาก มีการปฏิบัติกับนักเรียนทุก คนอย่างเท่าเทียมกัน จัดทำแผนกลยุทธ์ ควบคุม กำกับ ติดตามและสนับสนุนช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน และ มีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ช่วยมาตรการป้องกันมิให้ปัญหาลุกลามเกิน แก้ไข เมื่อพบนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนครูที่ปรึกษาจะมีหนังสือแจ้งผู้ปกครอง และมีการนิเทศ ติดตามผล เป็นระยะอย่างต่อเนื่องหลังการส่งต่อนักเรียน และข้อที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ส่งนักเรียนต่อครูฝ่าย ปกครอง ครูแนะแนวเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งผลการวิจัยบางประการมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชราภรณ์ เดชสุภา (2551) ที่ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ประกอบด้วยการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน และการป้องกันแก้ไข ปัญหานักเรียน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 อันกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูทราบข้อมูลด้านความสามารถ ด้านการเรียนรู้ ด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ ด้านความปลอดภัยและด้านอื่นๆ มีการเยี่ยม บ้านให้ครบทุกบ้านเพื่อได้ทราบข้อมูลที่แท้จริงใช้เครื่องมือในการดำเนินงานในแต่ละรูปแบบ มีการวางแผนการบริหารเชิงระบบอย่างเป็นขั้นตอน ดำเนินการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและบันทึกผลอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน ตรวจสอบและประเมินผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ศึกษาข้อมูลของนักเรียนจากหลาย ที่เช่น ระเบียบสะสม สังเกต สัมภาษณ์ เป็นต้น มีแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) 2) การคัดกรองนักเรียน ครูเข้าถึงปัญหาได้อย่างรวดเร็ว มีวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้องเอาใจใส่กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มมีปัญหาเป็นลำดับแรก เก็บผลการคัดกรองไว้เป็นความลับ แจ้งผลการคัดกรองให้ผู้ปกครองทราบโดยควร ระมัดระวังเรื่องการสื่อสารคัดกรองนักเรียน พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในกลุ่มของครูที่ปรึกษา ติดตามและประเมินผลการคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริม และพัฒนานักเรียน มีกิจกรรมและโครงการที่เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนมีคุณภาพมากขึ้น ส่งเสริมและ

พัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพตามความรู้ ความสามารถให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนคาดหวัง จัดกิจกรรมและโครงการที่หลากหลายให้เหมาะกับวัย จัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) สำหรับผู้เรียนจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) จัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิต กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการประเมินการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน ครูเอาใจใส่นักเรียนทุกคน ไม่ปล่อยปละละเลย ให้การปรึกษาแก่นักเรียนเบื้องต้น จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอปฏิบัติกับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน จัดทำแผนกลยุทธ์ ควบคุม กำกับ ติดตามและสนับสนุนช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน แลกเปลี่ยนเรียนรู้การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน นิเทศติดตามการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน ประเมินผลการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขนักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน การส่งนักเรียนต่อครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนวเพื่อแก้ไขปัญหา เมื่อพบนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนครูที่ปรึกษาจะมีหนังสือแจ้งผู้ปกครอง ช่วยมาตรการป้องกันมิให้ปัญหาลุกลามเกินแก้ไขมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง วางแผนตามระบบมาตรฐาน (PDCA) ในการส่งต่อนักเรียน นิเทศ ติดตามผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่องหลังการส่งต่อนักเรียน จัดทำระบบสารสนเทศในการส่งต่อนักเรียน สรุปรายงานและเผยแพร่ผลการช่วยเหลือนักเรียน สรุปองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่นำมาเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก เหตุนั้น โรงเรียนจึงควรจัดทำแบบประเมินพฤติกรรมเด็กเพื่อเป็นการตรวจสอบและทำการรู้จักนักเรียนให้มากขึ้น

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีการคัดกรองนักเรียน พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน เหตุนั้น โรงเรียนจึงควรเพิ่มการคัดกรองและมีความเข้มข้นในการคัดกรองนักเรียนมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีกิจกรรมและโครงการที่เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนมีคุณภาพมากขึ้น เหตุนั้น โรงเรียนจึงควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มากขึ้น

1.4 ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก่นักเรียน มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ครูเอาใจใส่นักเรียนทุกคน ไม่ปล่อยปละละเลย เหตุนั้น โรงเรียนจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความเอาใจใส่ช่วยเหลือป้องกันนักเรียนมากยิ่งขึ้น

1.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ การส่งนักเรียนต่อครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนวเพื่อแก้ไขปัญหา เหตุนั้น โรงเรียนจึงควรเพิ่มการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนในการดูแลส่งต่อนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมโดยบูรณาการตามหลักพุทธธรรม เช่น หลักสังคหวัตถุ 4 หลักกัลยาณมิตร 7 หลักสัปปุริสธรรม 7 เป็นต้น

2.2 ควรทำการวิจัยเปรียบเทียบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีชุมชนมีส่วนร่วมโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2560). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.

กรุงเทพมหานคร: ยูเร็นสอิมเมจกรุ๊ป.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ฉบับปรับปรุง) ครั้งที่ 2

พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ธานินท์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: บิสนิเนสอาร์แอนด์ดี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2538). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์. พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต). (2552). พุทธธรรมฉบับปรับปรุงและขยายความ. พิมพ์ครั้งที่ 8.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

-
- พัชรภรณ์ เดชสุภา. (2551). ปัญหาการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอคลองหาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิลาวรรณ พิมประสงค์. (2563). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/ppvilawan21/thaksa-haeng-stwrrs-thi-21> สืบค้นเมื่อ 24 ก.ค. 2563.
- สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). แนวทางการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุชา จันทรเฒ. (2544). วัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต.

การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 *

SSCS LEARNING MANAGEMENT FOR THE ENHANCEMENT OF MATTHAYOMSUKSA
6 STUDENTS' LEARNING ACHIEVEMENT IN A MATHEMATICS LESSON ON
MEDIAN

¹สุธาสินี นามนวล Suthasinee Namnual ²กาญจนา จันท์ประเสริฐ Kanchana Chanprasert

¹วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhep Teachers College Rangsit University, Thailand

²มหาวิทยาลัยรังสิต Rangsit University, Thailand

Corresponding Author E-mail: nm.suthasinee@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 33 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบทีแบบ Dependent Sample t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 6.70 ± 2.13 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.45 ± 2.14 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เท่ากับ 4.69 ± 0.44 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

Abstract

The purposes of this research were 1) to compare Matthayomsuksa 6 students' mathematics learning achievement in a mathematics lesson on median before and after being instructed through SSCS learning management and 2) to explore their satisfaction of towards SSCS learning management. The cluster random sampling was employed to select a sample of 33 Matthayomsuksa 6 students in classroom 6/5 in semester 2 of the academic year 2020 of a secondary school in Phunphin District, Suratthani Province. The research instruments included a SSCS-based lesson plan, a mathematics achievement test, and a satisfaction survey questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and t-test for the dependent sample. The research results showed that 1) the post-test mean score of the students after being taught through SSCS learning management was 24.45 ± 2.13 which was higher than the pre-test mean score of 6.70 ± 2.14 . Therefore, their mathematics achievement in the lesson on median after being taught through SSCS learning management was higher compared to the pre-test mean score with a significance level of .05. 2) The overall satisfaction of learning management was at a high level with a mean score of 4.69 ± 0.44 at a high level.

Keywords: SSCS Learning Management, Mathematics Achievement, Matthayomsuksa 6 Students'.

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และศาสตร์อื่นๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ในปัจจุบันคณิตศาสตร์ไม่ได้ถูกมองว่าเป็นวิชาสำหรับวิชาชีพเฉพาะทางในวงแคบเท่านั้น หากแต่เป็นที่ยอมรับว่าคณิตศาสตร์เป็นภาษาสากลภาษาหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ เนื่องจากชีวิตคนในปัจจุบันถูกยึดโยงด้วยเรื่องราวข่าวสารและข้อมูลท่วมท้น จึงจำเป็นที่จะต้องเลือกรับ จำแนก จัดระเบียบ และตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมกับกิจกรรมประจำวัน เป็นต้นว่า การใช้จ่ายใช้สอย การเลือกซื้อสินค้าและบริการ การเลือกหางาน การวางแผนการเงินและการลงทุน จำต้องอาศัยสมรรถนะทางคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น ดังนั้น เยาวชนผู้ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ทุกคนต่างต้องมีพื้นฐานคณิตศาสตร์ที่เข้มแข็งเพื่อจะไปให้ถึงเป้าหมายของการทำงานและการดำเนินชีวิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งพัฒนา

ผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิด และการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร และทักษะชีวิต โดยเฉพาะทักษะการแก้ปัญหาถือเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งสำหรับมนุษย์ เพราะมนุษย์ต้องเจอกับปัญหาในทุกๆ วัน ทักษะการแก้ปัญหาจึงเป็นทักษะที่มุ่งพัฒนาสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาทัศนคติ วิธีคิด ค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจในสภาพการณ์ของสังคมได้ดีอีกด้วย ดังนั้นระบบการศึกษาจะต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาและฝึกทักษะการแก้ปัญหาให้มากยิ่งขึ้น (สุวิทย์ มูลคำ, 2551)

จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในปีการศึกษา 2560 ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์พบว่าปีการศึกษา 2560 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 22.33 ซึ่งต่ำกว่าระดับจังหวัด ระดับสังกัด สพฐ. ระดับภาค และระดับประเทศ ที่มีคะแนนเฉลี่ย 23.08, 24.64, 22.96 และ 24.53 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาระ พบว่า สาระที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนา เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ บุรณาการ สาระที่ 2 การวัด สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ สาระที่ 4 พีชคณิต และสาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น ตามลำดับ (โรงเรียนพุนพินพิทยาคม, 2560) ปีการศึกษา 2561 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 26.49 ซึ่งต่ำกว่าระดับจังหวัด ระดับสังกัด สพฐ. ระดับภาค และระดับประเทศ ที่มีคะแนนเฉลี่ย 29.71, 31.04, 28.53 และ 30.72 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาระ พบว่า สาระที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนา เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สาระที่ 2 การวัด บุรณาการ สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น สาระที่ 4 พีชคณิต และสาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ ตามลำดับ (โรงเรียนพุนพินพิทยาคม, 2561, หน้า 3) และปีการศึกษา 2562 นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 21.06 ซึ่งต่ำกว่าระดับจังหวัด ระดับสังกัด สพฐ. ระดับภาค และระดับประเทศ ที่มีคะแนนเฉลี่ย 23.71, 25.62, 23.47 และ 25.41 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจำแนกตามสาระ พบว่า สาระที่โรงเรียนควรเร่งพัฒนา เนื่องจากคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ได้แก่ สาระที่ 2 การวัด บุรณาการ สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น สาระที่ 4 พีชคณิต และสาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ ตามลำดับ (โรงเรียนพุนพินพิทยาคม, 2562) เป็นเหตุให้ผู้วิจัยซึ่งรับผิดชอบปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตระหนักและเห็นความสำคัญที่จะต้องเร่งพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาคณิตศาสตร์ และเมื่อวิเคราะห์โครงสร้างรายวิชาพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า มีเพียงหนึ่งสาระ หนึ่งมาตรฐานการเรียนรู้เท่านั้น คือ สาระที่ 3 สถิติและความน่าจะเป็น มาตรฐาน ค 3.1 เข้าใจกระบวนการทางสถิติ และใช้ความรู้ทางสถิติในการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้รายวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังพบว่านักเรียนไม่สามารถหาคำตอบของสถานการณ์หรือปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้ เนื่องจากนักเรียนไม่ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการในการแก้ปัญหาเพื่อหาคำตอบเหล่านั้น นั้นแสดงให้เห็นได้ชัดเจนว่า นักเรียนขาดทักษะในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ดังนั้น เรื่องค่ากลางของข้อมูล จึงเป็นเนื้อหาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน

ความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เป็นหนึ่งทักษะที่สำคัญในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เพราะการแก้ปัญหาถือเป็นหัวใจของคณิตศาสตร์ และเป็นเป้าหมายสูงสุดของหลักสูตรและการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ เป้าหมายของการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติ คือ การพัฒนาคนและคุณภาพของคนให้เป็นผู้ที่มีปัญญา รู้จักเหตุผล และรู้จักแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งพัฒนาพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงามทั้งในการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน (Charles, R. and Lester, F.K., 1982) สอดคล้องกับสมาคมครูคณิตศาสตร์แห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Council of Teachers of Mathematics, 2000) ที่ได้เสนอให้การแก้ปัญหาเป็นจุดเน้นที่สำคัญของหลักสูตรเป็นเป้าหมายแรกของการเรียนการสอน และเป็นส่วนสำคัญของกิจกรรมทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้ เพราะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาศักยภาพในการวิเคราะห์ ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้และการสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์แก่ผู้เรียน โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์เปรียบเสมือนเครื่องมือในการฝึกผู้เรียนให้มีทักษะที่จะสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ และความสามารถที่เกิดขึ้นจะเป็นกระบวนการซึ่งสามารถถ่ายโยงไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหาอื่นๆ ได้

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนฝึกฝนการแก้โจทย์ปัญหา เพื่อที่จะให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการแก้ปัญหา สะสมประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการแก้ปัญหตามระดับความสามารถแต่ละคน การแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนให้สร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยการเรียนรู้ ฝึกฝนจนเกิดทักษะขึ้นในตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์และปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาให้เหมาะสม รู้จักตรวจสอบและสะท้อนกระบวนการแก้ปัญหา (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2561) ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยเลือกการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (Pizzini, L. Shepardson, P. and Abell, K., 1989) คือ ขั้นที่ 1 ค้นหาข้อมูลจากโจทย์ปัญหา (Search: S) ขั้นที่ 2 การแก้ปัญหา (Solve: S) ขั้นที่ 3 การสร้างคำตอบ (Create: C) และขั้นที่ 4 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Share: S) ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS มีหลักการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญมากที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามธรรมชาติอย่างเต็มศักยภาพ การฝึกแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนจึงมีส่วนช่วยส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันด้วย เนื่องจากการแก้ปัญหาที่พบจริงในชีวิตประจำวันมีลำดับขั้นตอนคล้ายกับขั้นตอนการแก้ปัญหาโจทย์คณิตศาสตร์ นักเรียนจึงได้รับความรู้ และทักษะที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์หรือปัญหาในชีวิตจริง ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของปิยวรรณ ผลรัตน์ (2560) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง อสมการ โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา คล้ายนัม, ขานนท์ จันทรา, และต้องตา สมใจเพ็ง (2560) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ

งานวิจัยของ เกษศิรินทร์ ชันธุสฎ, ชานนท์ จันทรา, และทรงชัย อักษรคิด (2561) ที่ศึกษาเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับการใช้คำถาม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับการใช้คำถามสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา เปรมลาภ (2562) ที่ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการบวก ลบ คูณ หารจำนวนเต็มลบ โดยใช้เทคนิคการสอน TGT และ SSCS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการบวก ลบ คูณ หารจำนวนเต็มลบของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 65 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาจึงควรมีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีทักษะการคิดอย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน จนเกิดเป็นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทำท่าย กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ และตั้งใจเรียนมากขึ้นพร้อมทั้งเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ สร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และนำความรู้ไปใช้ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เป็นการจัดการเรียนรู้อีกแบบหนึ่งที่ทำให้การเรียนคณิตศาสตร์บรรลุจุดประสงค์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษากิจการการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งจะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์สำหรับครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบ One Group Pretest-Posttest Design ซึ่งเป็นการศึกษากับนักเรียน 1 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนและหลังการศึกษา และนำผลการทดสอบทั้งสองครั้งมาพิจารณาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เรียนรายวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน 12 รหัสวิชา ค33112 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 125 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่งในอำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 จำนวน 33 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย ในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 แผน ซึ่งมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67–1.00 ทุกรายการการประเมิน โดยมีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.99 และ 0.01 ตามลำดับ

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ มีคะแนนข้อละ 1 คะแนน รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน แบบทดสอบมีลักษณะเป็นแบบปรนัยหลายตัวเลือก ประเภท 4 ตัวเลือก ใช้สำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในรายวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน 12 รหัสวิชา ค33112 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่องค่ากลางของข้อมูล ซึ่งมีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.30–0.77 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.33–0.67 และค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับเท่ากับ 0.75

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ซึ่งมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67–1.00 ทุกรายการการประเมิน และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

3. วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน รายวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน 12 รหัสวิชา ค33112 เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนพุนพิทยาคม ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 50 นาที ตรวจให้คะแนนแล้วบันทึกคะแนนที่ได้เพื่อใช้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน

3.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแผนการจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอน รวมทั้งสิ้น 8 แผน จำนวน 8 ชั่วโมง

3.3 เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบกระบวนการ ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน รายวิชา คณิตศาสตร์พื้นฐาน 12 รหัสวิชา ค33112 เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 ข้อ โดยเป็นแบบทดสอบที่มีข้อคำถามเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เสร็จแล้วบันทึกคะแนนไว้เพื่อใช้เป็นคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest)

3.4 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

3.5 รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาในข้อ 3.1–3.4 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองไปวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การทดสอบทีแบบ Dependent Sample t-test

4.2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นระดับคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยได้นำคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาวิเคราะห์หาค่าตามวิธีการทางสถิติ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การทดสอบทีแบบ Dependent Sample t-test ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การทดสอบทีแบบ Dependent Sample t – test

คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	t = 68.94*
ค่าเฉลี่ย	6.70	24.45	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.13	2.14	
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	33	33	
ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน		$\sum D = 586$	
ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน		$\sum D^2 = 10,476$	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนของทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.70 และ 24.45 ตามลำดับ มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.13 และ 2.14 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้แบบ SSCS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล โดยใช้การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นระดับคุณภาพ ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการจัดการเรียนรู้				
1	การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.70	0.47	มากที่สุด
2	การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS มีความน่าสนใจและอยากเรียนรู้	4.73	0.45	มากที่สุด
3	การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการในการแก้โจทย์ปัญหาที่หลากหลาย	4.97	0.17	มากที่สุด
ด้านเนื้อหาสาระ				
4	เนื้อหาเรียงลำดับจากเรื่องง่ายไปเรื่องยาก มีความละเอียดและชัดเจน	4.61	0.50	มากที่สุด
5	เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.45	0.51	มาก
6	เนื้อหาช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการแก้โจทย์ปัญหาได้ดีขึ้น	4.88	0.33	มากที่สุด
ด้านสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้				
7	สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.64	0.49	มากที่สุด
8	สื่อการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น	4.36	0.49	มาก
9	สื่อมีความหลากหลายช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และนำไปต่อยอดความคิดได้	4.67	0.48	มากที่สุด
ด้านการนำไปใช้ประโยชน์				
10	การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น	4.79	0.42	มากที่สุด
11	การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองได้	4.79	0.42	มากที่สุด
12	การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ทำให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.67	0.60	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย		4.69	0.44	มากที่สุด

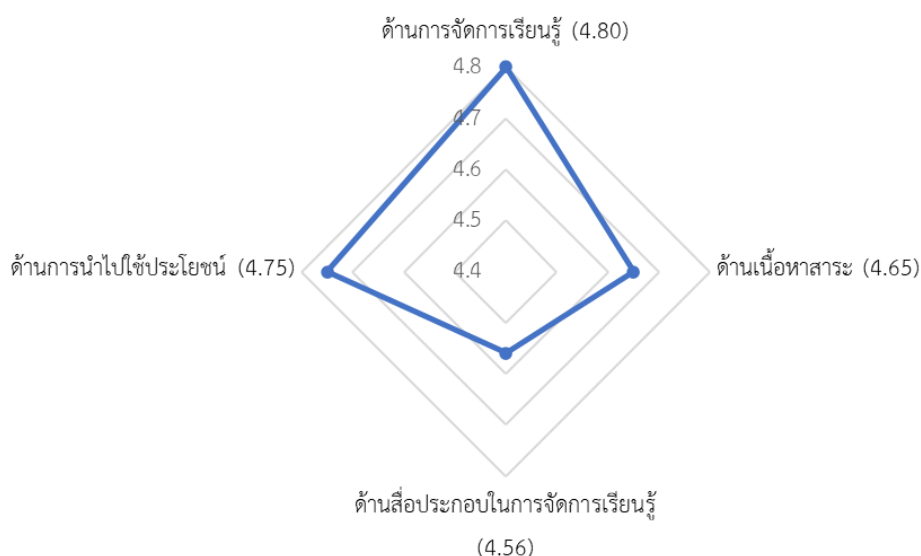
จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.69 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 และเมื่อพิจารณารายการประเมินเป็นรายข้อ พบว่ารายการประเมินที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุดคือ การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการในการแก้โจทย์ปัญหาที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.97$) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และรายการประเมินที่นักเรียนมีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ สื่อการเรียนการสอนมีความน่าสนใจ และช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ($\bar{X} = 4.36$) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ผลการประเมินความพึงพอใจรายด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล

ที่	ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1	ด้านการจัดการเรียนรู้	4.80	0.15	มากที่สุด
2	ด้านเนื้อหาสาระ	4.65	0.21	มากที่สุด
3	ด้านสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้	4.56	0.17	มากที่สุด
4	ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	4.75	0.07	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย		4.69	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69, S = 0.44$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ด้านการจัดการเรียนรู้มากที่สุด ($\bar{X} = 4.80, S = 0.15$) รองลงมาคือ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ($\bar{X} = 4.75, S = 0.07$) ด้านเนื้อหาสาระ ($\bar{X} = 4.65, S = 0.21$) และด้านสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56, S = 0.17$) ตามลำดับ

ภาพที่ 1 แผนภูมิเรดาร์แสดงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจรายด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล หลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนดำเนินการศึกษาปัญหา วางแผนแก้ปัญหา และลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่น ทั้งระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยวรรณ ผลรัตน์ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง อสมการ โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอ่างทองปัทมโรจน์วิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้อง จำนวนนักเรียน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิภาดา คล้ายนิ่ม, ชานนท์ จันทรา, และต้องตา สมใจเพ็ง (2560) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 31 คน จำนวน 1 ห้องเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของเกษศิริินทร์ ชันธสุภ, ชานนท์ จันทรา, และทรงชัย อักษรคิด (2561) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับการใช้คำถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปทุมคงคา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง ความน่าจะเป็น สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 14.57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 72.85 สอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา เปรมลาภ (2562) ที่ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องการบวก ลบ คูณหารจำนวนเต็มลบ โดยใช้เทคนิคการสอน TGT และ SSCS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนอุดรดิตถ์.อุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดการเรียนรู้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างจากเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าวเป็นที่ยืนยันได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเหมาะสำหรับพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่แปลกใหม่ไปจากการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พร้อมทั้งกระบวนการเรียนรู้ยังเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้แบบ SSCS ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งช่วยให้เกิดการพัฒนา การเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น ผู้เรียนต้องแยกแยะประเด็นของปัญหาและหาข้อมูลที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทางในการแก้ปัญหาเท่านั้น ซึ่งในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเข้าใจปัญหามากขึ้น ในขั้นที่ 1 ค้นหาข้อมูลจากโจทย์ปัญหา (Search: S) ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทำการศึกษาสถานการณ์ปัญหา ค้นหาประเด็นของปัญหา จำแนกและระบุสถานการณ์ของปัญหา ทำให้ผู้เรียนสามารถ

จำแนกและระบุสิ่งที่จำเป็นในการหาคำตอบของสถานการณ์ปัญหานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาหรือทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเห็นแนวทางหรือวิธีการในการแก้ปัญหาสามารถแก้ปัญหาและขยายความคำตอบได้ ในขั้นที่ 2 แก้ปัญหา (Solve: S) ผู้วิจัยให้ผู้เรียนวางแผนการแก้สถานการณ์ปัญหา จากนั้นให้ดำเนินการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ ตามแผนที่ตนเองวางไว้จนได้คำตอบ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการแปลงข้อมูลและการดำเนินการแก้สถานการณ์ปัญหา การคิดวางแผน การแก้ปัญหาในขั้นที่ 2 นี้ถือเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ปัญหา เนื่องจากการเลือกใช้วิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในเวลาอันรวดเร็ว ในขั้นที่ 3 สร้างคำตอบ (Create: C) ผู้วิจัยให้ผู้เรียนตรวจสอบกระบวนการแก้ปัญหาของตนเอง รวมทั้งนำความรู้ที่ได้ในขั้นที่ 2 มาสร้างเป็นคำตอบหรือข้อสรุปของตนเอง ทำให้ผู้เรียนตระหนักรู้ถึงขั้นตอน ทักษะ วิธีการและแหล่งข้อมูลที่เป็นต่อการทำงาน หากตรวจสอบคำตอบแล้วพบว่าคำตอบไม่ถูกต้อง ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อผิดพลาดและแก้ไขข้อผิดพลาดจากปัญหานั้นจนกว่าจะได้วิธีการและคำตอบที่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนนำผลที่ได้จากการแก้ปัญหามาเรียบเรียงเป็นลำดับขั้นตอน เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายและสื่อสารกับผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนคิดอย่างเป็นระบบ ได้มีการทบทวนการทำงานของตนเองก่อนนำไปสรุปคำตอบที่ถูกต้องและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหา เพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับผู้อื่นต่อไป และในขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Share: S) ผู้เรียนจะนำแนวคิด วิธีการแก้ปัญหา และคำตอบที่ได้จากการแก้สถานการณ์ปัญหามาแลกเปลี่ยนกันในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้สะท้อนความคิด ทบทวนการทำงานของตนเอง และเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่หลากหลายจากผู้อื่น ซึ่งจะสามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาที่จะเจอในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ในการแก้ปัญหาที่กว้างขวางขึ้น ได้เรียนรู้การแก้ปัญหาที่หลากหลายอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.69 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.44 เมื่อพิจารณารายละเอียดตามระดับความพึงพอใจรายด้าน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนรู้มากที่สุด ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการในการแก้โจทย์ปัญหาที่หลากหลาย มีความน่าสนใจและอยากเรียนรู้ อีกทั้งมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน รองลงมาคือ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น ช่วยให้นักเรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ถัดมาคือ ด้านเนื้อหาสาระ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเนื้อหาช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการแก้โจทย์ปัญหาได้ดีขึ้น มีการเรียงลำดับจากเรื่องง่ายไปเรื่องยาก มีความละเอียดและชัดเจน รวมไปถึงมีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน และสุดท้ายคือ ด้านสื่อประกอบในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน เนื่องจากสื่อมีความหลากหลายช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และนำไปต่อยอดความคิดได้ มีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียน อีกทั้งมีความน่าสนใจ และช่วยให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา เปรมลาภ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารจำนวนเต็มลบ โดยใช้เทคนิคการสอน TGT และ SSCS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/6 ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปี

การศึกษา 2559 โรงเรียนอุดรดิตถ์ จ.อุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องการบวก ลบ คูณ หารจำนวนเต็มลบ โดยใช้เทคนิคการสอน TGT และ SSCS โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 4.62 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด และยังพบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษศิริพันธ์ ชันธศุภ, ชานนท์ จันทรา, และทรงชัย อักษรคิด (2561) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับการใช้คำถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนปทุมคงคา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับการใช้คำถาม

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากด้านการจัดการเรียนรู้มีกระบวนการเรียนรู้แบบ SSCS ครบทั้ง 4 ขั้นตอน เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน พบว่า ขั้นที่ 1 ค้นหาข้อมูลจากโจทย์ปัญหา (Search: S) ในขั้นตอนนี้ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากใบความรู้ นักเรียนได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และการแยกแยะประเด็นของปัญหา นั่นคือสามารถบอกได้ว่าข้อมูลที่โจทย์กำหนดมาให้มีอะไรบ้าง และโจทย์ต้องการทราบอะไร ซึ่งทำให้นักเรียนเข้าใจปัญหามากขึ้น และสามารถแก้ปัญหานั้นๆ รวมไปถึงข้อที่คล้ายกันได้ ในขั้นที่ 2 แก้ปัญหา (Solve: S) ในขั้นตอนนี้นักเรียนได้วางแผนการดำเนินการในการแก้ปัญหารวมถึงวางแผนการใช้เครื่องมือในการแก้ปัญหตามความคิดของนักเรียน หรือศึกษาเพิ่มเติมตามแหล่งเรียนรู้หรือตามวิธีที่ครูแนะแนวทางให้ โดยนำข้อมูลทั้งหมดที่ค้นหาได้จากขั้นที่ 1 มาใช้ในการแก้ปัญห การฝึกแก้ปัญหโดยให้นักเรียนวางแผนแก้ปัญหานั้นๆ จะทำให้นักเรียนค้นพบวิธีการแก้ปัญหด้วยตนเอง และยังทำให้ค้นพบข้อผิดพลาดของตนเองอีกด้วย ซึ่งนักเรียนสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดนั้นโดยกลับไปค้นหาข้อมูลมาใหม่อีกครั้ง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ฝึกให้นักเรียนวางแผนในการแก้ปัญหาย่างสม่ำเสมอในทุก ๆ คาบเรียน จึงทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหได้อย่างดี ในขั้นที่ 3 สร้างคำตอบ (Create: C) ในขั้นตอนนี้ได้ให้นักเรียนนำผลที่ได้มาจัดกระทำเป็นขั้นตอนเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจ และสื่อสารกับผู้อื่นได้ มีการฝึกให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบ สามารถเขียนขั้นตอนการแก้ปัญหของตนเองออกมาเป็นลำดับขั้นตอนได้ และยังสามารถสรุปเป็นกรณีทั่วไปสำหรับนำไปใช้ในการคิดแก้ปัญหต่อไป นั่นคือรู้ว่าในขั้นตอนแรกต้องทำอะไรก่อน และขั้นตอนต่อไปต้องทำอะไร เพื่อที่จะทำให้แก้ปัญหานั้นๆ ได้สำเร็จ และในขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Share: S) ในขั้นตอนนี้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น มีการอภิปรายร่วมกันถึงสถานการณ์ปัญหาโดยการแสดงความคิดเห็นผ่านการพูดคุย เป็นการฝึกการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนเองสะท้อนความคิดออกมา มีการระดมความคิดเพื่อแสดงความสามารถในการแก้ปัญห พร้อมทั้งใช้เหตุผลประกอบการอธิบายการแก้ปัญหของนักเรียน ฝึกให้รับฟังเหตุผลของผู้อื่น ทำให้นักเรียนมีวิสัยทัศน์ในการแก้ปัญหที่ดีขึ้น นอกจากนี้ในขั้นตอนที่ 4 นักเรียนได้ประเมินวิธีการแก้ปัญหของตนเอง โดยการเปรียบเทียบกับวิธีการแก้ปัญหของผู้อื่น ทำให้นักเรียนได้ตรวจสอบความถูกต้องในการแก้ปัญหไปด้วย และเกิดกระบวนการคิดหรือวิธีการแก้ปัญหที่หลากหลาย นอกจากนั้นยังทำให้มองเห็นถึงการแก้ปัญหในแต่ละวิธีว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร ควรเลือกวิธีใดไปใช้ในการแก้ปัญหานั้น ๆ เพื่อให้เหมาะสม สามารถทำได้สะดวกและรวดเร็วที่สุด ซึ่งกระบวนการเรียนรู้แบบ SSCS ทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ ทำให้ผู้วิจัยทราบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านการจัดการเรียนรู้มากที่สุด เนื่องจากการจัดการ

เรียนรู้แบบ SSCS ส่งเสริมให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยมีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ซึ่งพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล หลังการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ซึ่งพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.69 ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เรื่องค่ากลางของข้อมูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยทำการศึกษานั้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนก็ส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ทำให้สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและสังคมต่อไป

องค์ความรู้การวิจัย

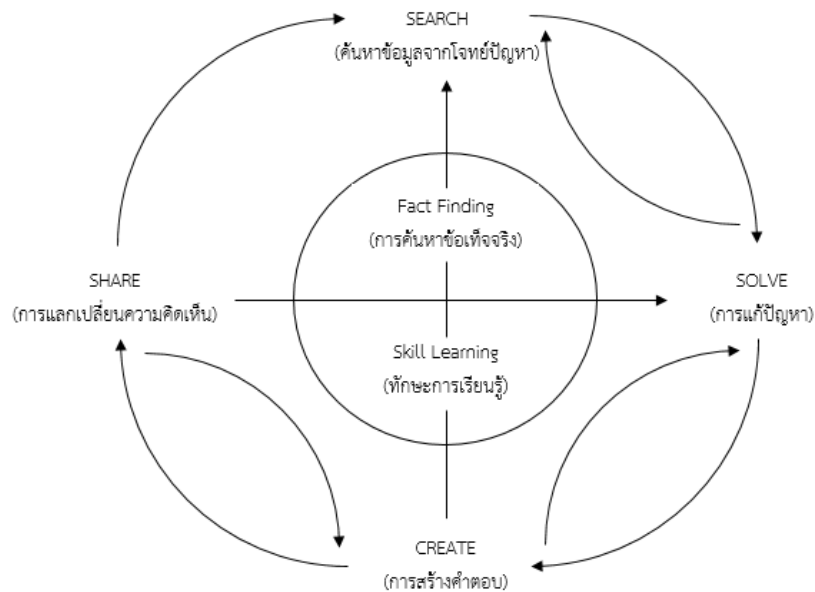
องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องค่ากลางของข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนดำเนินการศึกษาปัญหา วางแผนแก้ปัญหา และลงมือแก้ปัญหาด้วยตนเอง นอกจากนั้นยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ปัญหาร่วมกับผู้อื่น ทั้งระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับครู ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนและวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ค้นหาข้อมูลจากโจทย์ปัญหา (Search: S) เป็นขั้นของการค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโจทย์ปัญหาและการแยกแยะประเด็นของปัญหา

ขั้นที่ 2 แก้ปัญหา (Solve: S) เป็นขั้นของการวางแผนและการดำเนินการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยพิจารณาข้อมูลที่ค้นหาได้จากขั้นที่ 1 เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่สามารถนำไปสู่การสร้างคำตอบ

ขั้นที่ 3 สร้างคำตอบ (Create: C) เป็นขั้นของการสร้างโดยนำผลที่ได้จากขั้นที่ 2 มาจัดทำเป็นขั้นตอนว่ามีวิธีการหาคำตอบอย่างไร เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ และสรุปผลคำตอบที่ได้

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Share: S) เป็นขั้นของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลและวิธีการแก้ปัญหาว่าสามารถใช้วิธีการใดได้บ้างในการหาคำตอบ พร้อมทั้งตรวจสอบข้อผิดพลาดของตนเองและผู้อื่น สรุปดังในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 วัฏจักรการแก้ปัญหาในการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS

จากภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่า ในการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เริ่มจากการค้นหาข้อมูลจากโจทย์ปัญหาไปสู่ขั้นการแก้ปัญหา ขั้นการสร้างคำตอบ และขั้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งขั้นตอนแต่ละขั้นนี้นักเรียนสามารถคิดทบทวนข้อบกพร่องต่างๆ ในขั้นที่มีผลต่อการแก้ปัญหา นอกจากนี้ในขั้นการสร้างคำตอบมีลูกศรย้อนกลับไปยังขั้นค้นหาข้อมูลจากโจทย์ปัญหาเพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องในขั้นการค้นหาข้อมูล และดำเนินการแก้ปัญหาไปสู่ขั้นการแก้ปัญหาตามภาพ เช่นเดียวกับขั้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งนักเรียนสามารถตรวจสอบข้อบกพร่องในขั้นแก้ปัญหาและดำเนินการสร้างคำตอบต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นครูจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนพื้นฐานหรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียนแต่ละคน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงแรก อาจให้ผู้เรียนทำโจทย์ปัญหาไปพร้อมกับครู เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา เมื่อผู้เรียนเกิดความชำนาญในการทำกิจกรรม ครูจึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนดำเนินการแก้ปัญหาด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบ SSCS พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ และความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ให้สูงขึ้น จึงควรส่งเสริมให้นำการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากขึ้น อีกทั้งควรนำสถานการณ์ปัญหาในชีวิตประจำวันสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์

1.3 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาแต่ละขั้นตามการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ครูควรเรียงลำดับความยากง่ายของเนื้อหาและความซับซ้อนของโจทย์ปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์โดยเริ่มจากโจทย์ปัญหาที่ง่ายและไม่ซับซ้อนก่อน เมื่อผู้เรียนสามารถแก้โจทย์ ปัญหาที่ง่ายและ

ไม่ซับซ้อนได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะมีแนวทางในการวิเคราะห์โจทย์ปัญหา เกิดความมั่นใจ และกล้าที่จะคิดวิเคราะห์สถานการณ์ที่โจทย์กำหนด จากนั้นครูจึงเพิ่มระดับความยากและความซับซ้อนของโจทย์ปัญหาให้มากขึ้น เพื่อฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS ในสาระการเรียนรู้อื่นๆ และในระดับอื่นๆ

2.2 ควรทำการศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS กับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคงทนในการเรียนรู้ เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ เป็นต้น

2.3 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้แบบ SSCS กับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การจัดการเรียนรู้แบบแนะให้รู้คิด เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

เกษศิริรินทร์ ชันธุฎก, ชานนท์ จันทรา และทรงชัย อักษรคิด. (2561). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับการใช้คำถาม. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสต์เทิร์นเอเชีย.** 8(3). 219–230.

ปิยวรรณ ผลรัตน์. (2560). การพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรื่อง อสมการ โดยใช้รูปแบบ SSCS ร่วมกับเทคนิคเพื่อนคู่คิด. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

มัลลิกา เปรมลาภ. (2562). ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องการบวก ลบ คูณ หารจำนวนเต็มลบ โดยใช้เทคนิคการสอน TGT และ SSCS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

โรงเรียนพูนพิทยาคม. (2560). ผลการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O – NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนพูนพิทยาคม. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนพูนพิทยาคม.

โรงเรียนพูนพิทยาคม. (2561). ผลการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O – NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนพูนพิทยาคม. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนพูนพิทยาคม.

โรงเรียนพูนพิทยาคม. (2562). ผลการวิเคราะห์ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O – NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนพูนพิทยาคม. สุราษฎร์ธานี: โรงเรียนพูนพิทยาคม.

-
- วิภาดา คล้ายนิ่ม, ชานนท์ จันทรา และต้องตา สมใจเพ็ง. (2560). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง ความน่าจะเป็น โดยใช้รูปแบบ SSCS. **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.** 10(2). 329–343.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2561). **คู่มือการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). **กลยุทธ์...การสอนคิดแก้ปัญหา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- Charles, R. and Lester, F.K. (1982). **Teaching Problem Solving. What, Why, & How.** Virginia: National Council of Teachers of Mathematics.
- National Council of Teachers of Mathematics. (2000). **Curriculum and Evaluation Standards for School Mathematics.** Reston, Virginia: Author.
- Pizzini, L., Shepardson, P., and Abell, K. (1989). A Rationale for and Development of Problem Solving Model of Instruction in Science Education. **Science Education.** 73(5). 523–534.

การศึกษาการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา
(มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์*

A STUDY OF STUDENTS' SERVICE LEARNING: A CASE STUDY OF
DIPANGKORNWITTAYAPAT (MATTAYOMWATHATTASARNKASET)
UNDER THE ROYAL PATRONAGE SCHOOL

¹ฉัตรวิมล มากทรัพย์ Chatwimon Maksab ²ธีรภัทร คุโลภาส Dhirapat Kulophas

^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand

Corresponding Author E-mail: chatwimon.m@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามภูมิหลังที่แตกต่างกัน ตัวอย่างที่ศึกษา คือ นักเรียนจำนวน 327 คน และเป็นการเลือกตัวอย่างแบบสะดวกสบาย 2) เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วย การบริการสังคม ตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 97 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) และฐานนิยม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของผู้เรียนโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และนักเรียนที่มีภูมิหลังงานอดิเรกและอื่นๆ ที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI_{modified} = 0.334) ด้านการวัดและประเมินผล (PNI_{modified} = 0.324) และด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI_{modified} = 0.315)

คำสำคัญ: การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม, การบริหารวิชาการ, ความต้องการจำเป็น

Abstract

The purpose of this research was to 1) study the level of service learning of students' service learning of Dipangkornwittayapat (Mattayomwathattasarnkaset) under the royal patronage school based on different backgrounds. The sample were 327 students using simple random sampling and 2) study the priority needs of developing academic affairs management based on the concept of service learning. The sample consisted of 97 administrators and teachers. The data analysis used in this research were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, PNI_{modified} and mode. The research found that 1) The level of service learning was overall at a high level. Service learning according to different background, hobbies and others affected learning through service learning of students of Dipangkornwittayapat (Mattayomwathattasarnkaset) Under the royal patronage school at the .05 statistical significance level. 2) The priority needs of developing academic affairs management based on the concept of service learning, sorted from highest to lowest were as follow: the highest aspect of priority need was development of curriculum (PNI_{modified} = 0.334) evaluation and assessment (PNI_{modified} = 0.324) respectively, and teaching (PNI_{modified} = 0.315).

Keywords: Service Learning, Academic Affairs, Priority Needs

บทนำ

จากรายงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2562) ที่สรุปว่า สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมที่เห็นคุณค่าทางวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ เด็กและเยาวชนจำนวนมากตกเป็นทาสของประเทศทุนนิยมที่ผลิตเครื่องอุปโภคบริโภคมาเป็นเหยื่อล่อ ส่งผลให้เกิดปัญหาทางจิตขึ้นมากมาย เช่น พฤติกรรมการแสดงออกที่รุนแรง ขาดเมตตา ขาดจิตสำนึก ขาดจิตสาธารณะ จนทำให้เกิดคดีอาญาเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 27.7 ในปี 2562 ผู้หญิงถูกละเมิดทางเพศ ถูกกระทำความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ วันละไม่น้อยกว่า 7 คน และมีผู้หญิงที่เข้ารับการบำบัดรักษา และแจ้งความร้องทุกข์สูงถึงปีละ 30,000 คน ในจำนวนนั้นมีผู้เสียชีวิตถึง 20 ราย จะเห็นได้ว่า เมื่อมนุษย์เราขาดจิตสาธารณะ ขาดจิตสำนึกที่ดี ไม่มีความเห็นอกเห็นใจให้แก่กัน เล็งเห็นแต่ตนเองเป็นใหญ่ทำให้เกิดปัญหาที่ร้ายแรงตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการคอร์รัปชันซึ่งเป็นปัญหาที่รุนแรงปัญหาหนึ่งในการบริหารประเทศ และยังคงเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาช้านาน จนถึงปัจจุบันนี้วันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น (กฤติญา เกิดลาภผล, 2558)

แนวทางหนึ่งที่ต้องเร่งเสริมสร้างพัฒนาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยให้เป็นบุคคลคุณภาพตั้งแต่ระดับพื้นฐานของชีวิตย่อมต้องอาศัย “การศึกษา” เป็นกลไกสำคัญในการบ่มเพาะคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน มุ่งประพடுத்தโดยผ่านรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือ การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service learning) (สุวิมล ว่องวานิช และคณะ, 2548) การศึกษาเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างสมพลังของชาติ ชาติใดมี “ทุนทางสังคม” แข็งแกร่ง มีคุณภาพดีมาน้อยเพียงใด มีปริมาณมากแค่ไหน ย่อมขึ้นกับคุณภาพของระบบการศึกษา (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2542) โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

กำหนดเป้าหมาย ข้อที่ 3.1 ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ผู้เรียนที่มีลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงคามมีวินัยและมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น ซึ่งทักษะดังกล่าวจำเป็นต่อผู้เรียนในปัจจุบันเนื่องจากการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพพร้อมเข้าสู่สังคมการทำงานให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการทำงานและเกิดความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องสร้างผู้เรียนเพื่อรองรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 (Trilling & Fadel, 2012)

การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริงที่นำเนื้อหาของบทเรียนจัดกิจกรรมเชื่อมโยงกับสังคม หรือในทางกลับกันเป็นการเชื่อมโยงปัญหาในสังคมเข้าสู่บทเรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริงได้มีการสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคม มีองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การค้นคว้า (Investigation) เพื่อระบุถึงประเด็นปัญหาที่มีในชุมชน หรือประเด็นปัญหาระดับโลก 2) การเตรียมความพร้อม และวางแผน (Preparation Planning) เป็นการวางแผน กำหนดขั้นตอน กระบวนการในการดำเนินงาน 3) การลงมือปฏิบัติ (Action) ตามแผนและขั้นตอนที่ได้วางไว้ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนา 4) การมอ้ยอนกลับ (Reflection) เป็นการบันทึกถึงผลการปฏิบัติการ การเกิดการเปลี่ยนแปลง และแรงบันดาลใจจากการปฏิบัติ 5) การกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลง (Demonstration) เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงาน นำเสนอผลการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเองและชุมชน การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมทั้งยังทำให้การเรียนรู้มีพลัง ผู้เรียนสามารถเลือกพื้นที่ของชุมชนเข้าไปทำงานได้ ประเมินความเข้มแข็งของชุมชนได้ ผู้เรียนจะพบกับบุคคลที่มีปัญหาหลากหลายแตกต่างกัน ก่อนที่จะนำปัญหามาหารือกัน ฝึกการตัดสินใจขั้นพื้นฐานในการเลือกปัญหา มีโอกาสที่จะคิด เขียน พูดเกี่ยวกับการตัดสินใจของกลุ่มขณะที่กำลังปฏิบัติกิจกรรม มีกระบวนการย้อนคิดถึงการตัดสินใจในข้อมูลใหม่ๆ ที่ได้รับในการเรียนรู้จากการรับใช้สังคมตลอดโครงการ (Scott, 2006)

ถึงแม้ว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่ปทุมวิทยพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ (2562) เน้นส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของผู้เรียนในช่วงการเรียนรู้ โดยใช้การเรียนรู้แบบ Active Learning การบูรณาการเรียนการสอนโดยใช้งานพลศึกษา วิทยาศาสตร์ โรงเรียน และสะเต็มศึกษา (STEM Education) การปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย จากรายงานผลการประเมินตนเอง พบว่า จุดที่ควรพัฒนาในมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ควรส่งเสริมและสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ และปราชญ์ชาวบ้านในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (โรงเรียนที่ปทุมวิทยพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ, 2562)

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมต้องอาศัยการกระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่ครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศ การใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผล เป็นต้น ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็

เพียงส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร (จันทร์านี สงวนนาม, 2553)

จากผลการประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียนโดยครูผู้สอนของโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ (2562) ในรายวิชาต่างๆ พบว่า ในแต่ละกิจกรรมของชุมชน มักจะต้องขอความร่วมมือกับผู้เรียนโดยกำหนดเป็นระดับชั้นรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ทำให้เห็นว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ ขาดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน กิจกรรมที่ผู้เรียนนิยมเข้าร่วมมักเป็นกิจกรรมในชุมชนที่จัดขึ้นในช่วงเทศกาลพิเศษ เช่น งานบุญปีใหม่ สงกรานต์ แต่ผู้เรียน จะไม่นิยมเข้าร่วมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สร้างจิตสำนึกร่วมกับคนในชุมชน ซึ่งการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม มีส่วนสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดความตระหนัก การปลูกฝังค่านิยมในเรื่องของคุณธรรมจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน ตลอดจนความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา นำไปสู่การปลูกจิตสำนึกที่ดีของนักเรียน ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามภูมิหลังที่แตกต่างกัน
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและตัวอย่างในการวิจัย

1.1 การศึกษาระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ สำหรับวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำนวน 2,270 คน ประชากร ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำนวน 2,270 คน จากการใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดของตัวอย่าง 327 คน เป็นการเลือกตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

1.2 การศึกษาความต้องการจำเป็นของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำนวน 137 คน จากการใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดของตัวอย่าง 97 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือ 2 ชุด ได้แก่

2.1 ชุดแรกเป็นแบบสอบถามระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 10 ข้อ ตอนที่ 2 ระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และมีค่า IOC ทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 แสดงว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผลการตรวจสอบหาค่าความเที่ยง (Reliability) จากการ try out กับตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า ทุกข้อคำถาม มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 อยู่ในระดับดีมาก หมายถึง แบบสอบถาม มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้จริง

2.2 เครื่องมือชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียน ที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ

เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 40 ข้อ พบว่า ข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 0.8 แบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่า IOC เท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ ผลการตรวจสอบหาค่าความเที่ยง (reliability) จากการ try out กับตัวอย่าง จำนวน 30 คน พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 1.00 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 อยู่ในระดับดีมาก หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้ได้จริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และข้อคำถามในการสอบถามให้ชัดเจนตามผังโครงสร้างเครื่องมือวิจัย โดยกำหนดแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ หลังจากนั้นจึงสร้างแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ จากนั้นนำเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมก่อนจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย นักเรียนจำนวน 327 คน และผู้บริหารและครู จำนวน 97 คน โดยนักเรียน ใช้การเก็บแบบสอบถามออนไลน์ ผู้บริหารและครู ใช้การเก็บแบบสอบถามกระดาษ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของคำถามวิจัยข้อ 1 โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การวิเคราะห์หาความแตกต่างของข้อมูล (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา สำหรับการตอบคำถามวิจัยข้อ 2 ใช้การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย ใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modified})

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ดังในตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 ระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ

ข้อความ	ระดับ		
	$\bar{x}$	SD	แปลผล
1. ฉันสนใจ ติดตามข่าวสารของชุมชนและบ้านเมือง	3.75	1.01	มาก
2. เมื่อชุมชนมีปัญหา ฉันจะคิดหาสาเหตุและตระหนักถึงผลที่เกิดจากปัญหาได้	3.59	1.01	มาก
3. ฉันมักคิดและทำกิจกรรม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างสรรค์ชุมชนให้ดีขึ้น	3.59	1.04	มาก
4. ฉันกับเพื่อนร่วมกันคิดกิจกรรมทางสังคม เพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส	3.65	.99	มาก
5. เมื่อชุมชนมีการจัดงาน ฉันมักอาสาไปช่วยงานเสมอ	3.49	1.08	ปานกลาง
6. ฉันเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน	3.61	1.07	มาก
7. ฉันแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาของชุมชน	3.47	1.02	ปานกลาง
8. ฉันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน เพื่อจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหของชุมชน	3.71	1.06	มาก
9. ฉันเต็มใจช่วยเหลือกิจกรรมพัฒนาชุมชนอย่างเต็มที่	3.87	1.00	มาก
10. ฉันรู้สึกภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน	3.89	.99	มาก
รวม	3.66	.80	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของผู้เรียน ของโรงเรียน ที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66$, S.D. = .80) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 10 ฉันรู้สึกภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$, S.D. = .99)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบตัวแปร แยกตามเพศ

ตัวแปร	ชาย		หญิง		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
1) งานอดิเรกของนักเรียน						
1.1) อ่านหนังสือ	37	23.4	55	32.5	92	28.13
1.2) ออกกำลังกาย/ เล่นกีฬา	80	50.6	53	31.4	133	40.67
1.3) เล่นเกมสออนไลน์	115	72.8	87	51.5	202	61.77
1.4) ดูหนัง/ ฟังเพลง	97	61.4	138	81.7	235	71.86
1.5) เดินห้างสรรพสินค้า	23	14.6	45	26.6	68	20.79
1.6) Online shopping	19	12.0	47	27.8	66	20.18
1.7) เล่น social media (Facebook, Instagram, Twitter, Line)	64	40.5	108	63.9	172	52.59
1.8) ติดตามข่าวสาร (โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์	22	13.9	31	18.3	25	7.64
2) นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน						
2.1) กิจกรรมต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า	3	1.9	6	3.6	9	2.75
2.2) การรณรงค์ปฏิบัติตามกฎจราจร	17	10.8	23	13.6	40	12.23
2.3) Big cleaning day	22	13.9	37	21.9	59	18.04
2.4) การอนุรักษ์ต้นน้ำ	10	6.3	11	6.5	21	6.42
2.5) การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด	28	17.7	41	24.3	69	21.10
3) นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ใดบ้าง						
3.1) หนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	66	41.8	77	45.6	143	43.73
3.2) แหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	66	41.8	60	35.5	126	38.53
3.3) ชุมชน/ ราษฎรชาวบ้าน	35	22.2	25	14.8	60	18.34
3.4) กลุ่ม/องค์กรสาธารณประโยชน์ เช่น สมาคมอาสาสมัครสาธารณสุข	26	16.5	41	24.3	67	20.48
4) ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา นักเรียนเคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน จำนวนกี่ครั้ง						
4.1) ไม่เคยเข้าร่วม	36	22.8	46	27.2	82	25.07
4.2) 1-2 ครั้ง	72	45.6	88	52.1	160	48.92
4.3) 3-4 ครั้ง	23	14.6	18	10.7	41	12.53
4.4) มากกว่า 5 ครั้ง	27	17.1	17	10.1	44	13.45
5) ปัญหาที่มักเกิดขึ้นเป็นประจำในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่						
5.1) ยาเสพติด	33	20.9	52	30.8	85	25.99
5.2) ลักขโมย	19	12.0	23	13.6	42	12.84
5.3) ทะเลาะวิวาท	55	34.8	60	35.5	115	35.16
5.4) อาชญากรรม	6	3.8	6	3.6	12	3.66
5.5) ขยะมูลฝอย	105	66.5	123	72.8	228	69.72
6) บุคคลที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน						

ตัวแปร	ชาย		หญิง		รวม	ร้อยละ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
6.1) บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง	128	81.0	137	81.1	265	81.03
6.2) ครู/ บุคลากรภายในโรงเรียน	47	29.7	53	31.4	100	30.58
6.3) เพื่อน/ญาติ	39	24.7	62	36.7	101	30.88
6.4) บุคคลที่มีชื่อเสียง	10	6.3	18	10.7	28	8.56

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบตัวแปร ด้านงานอดิเรก ข้อที่มากที่สุด คือ ดูหนัง/ฟังเพลง คิดเป็นร้อยละ 71.86 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนใกล้เคียงโรงเรียน ข้อที่มากที่สุด คือ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด คิดเป็นร้อยละ 21.10 ด้านการค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ ข้อที่มากที่สุด คือ หนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คิดเป็นร้อยละ 43.73 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ข้อที่มากที่สุด คือ จำนวน 1-2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.92 ด้านปัญหาที่มักเกิดขึ้นในชุมชน ข้อที่มากที่สุด คือ ขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 69.72 ด้านบุคคลที่มีอิทธิพลต่อนักเรียนในการตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมภายในชุมชน ข้อที่มากที่สุด คือ บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 81.03

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างของความแปรปรวนของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมระหว่างกลุ่ม ตามภูมิภาค

ตัวแปร		n	$\bar{x}$	S.D.	F	p
เพศ	ชาย	158	48.3	.83	1.450	.037*
	หญิง	169	51.7	.75		
ระดับชั้น	ม.1	67	20.5	.86	2.165	.058
	ม.2	59	18.0	.68		
	ม.3	49	15.0	.91		
	ม.4	44	13.5	.80		
	ม.5	56	17.1	.71		
	ม.6	52	15.9	.76		
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	239	73.1	.80	1.427	.241
	ปริญญาตรี	71	21.7	.77		
	สูงกว่าปริญญาตรี	17	5.2	.86		

*p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่า เพศของนักเรียนที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และระดับชั้นของนักเรียนและระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความแตกต่างของความแปรปรวนของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมระหว่างกลุ่ม ตามงานอดิเรก และอื่นๆ

ตัวแปร		<i>n</i>	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
งานอดิเรก	ติดตามข่าวสาร	53	16.2	.69	.481	.025*
เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์	เคยเข้าร่วม	131	40.1	.74	2.141	.007*
	ไม่เคยเข้าร่วม	196	59.9	.82		
ปัญหาในชุมชน	ยาเสพติด	85	26.0	.77	.029	.011*
จำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมในระยะเวลา 1 ปี	มากกว่า 5 ครั้ง	44	13.5	.76	.162	.010*
บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง	265	81.0	.75	9.835	.005*
	ครู/บุคลากรภายในโรงเรียน	100	30.6	.81		
	บุคคลที่มีชื่อเสียง	28	8.6	.53		

p*<.05, *p*<.01

จากตารางที่ 4 พบว่า งานอดิเรก (การติดตามข่าวสาร) จำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมในระยะเวลา 1 ปี มากกว่า 5 ครั้ง ปัญหาในชุมชนด้านยาเสพติด และบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจ (ครู/บุคลากรภายในโรงเรียน) ที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ส่วนผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ และบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจ (บิดามารดาและบุคคลที่มีชื่อเสียง) ที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม

การบริหารวิชาการ	ประเด็น	การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม					<i>PNI</i> ^{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		1. การ ค้นคว้า	2. การเตรียม ความพร้อม	3. การลงมือ ปฏิบัติ	4. การมอง ย้อนกลับ	5. การกระทำ เพื่อการ เปลี่ยนแปลง		
1. การพัฒนาหลักสูตร	D	3.19	3.24	3.39	3.49	3.47	0.334	1
	I	4.40	4.38	4.49	4.53	4.49		
	<i>PNI</i>	0.376	0.353	0.324	0.297	0.294		
	(ลำดับ)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
2. การจัดการเรียนการสอน	D	3.25	3.35	3.40	3.59	3.50	0.315	3
	I	4.42	4.48	4.49	4.50	4.56		
	<i>PNI</i>	0.360	0.340	0.322	0.254	0.302		
	(ลำดับ)	(1)	(2)	(3)	(5)	(4)		

การบริหารวิชาการ	ประเด็น	การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม					PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		1. การ ค้นคว้า	2. การเตรียม ความพร้อม	3. การลงมือ ปฏิบัติ	4. การมอง ย้อนกลับ	5. การสะท้อน เพื่อ เปลี่ยนแปลง		
3. การวัดและการประเมินผล	D	3.30	3.32	3.39	3.65	3.44	0.324	2
	I	4.44	4.50	4.54	4.55	4.59		
	PNI	0.345	0.355	0.340	0.249	0.336		
	(ลำดับ)	(2)	(1)	(3)	(5)	(4)		

หมายเหตุ: D: Degree of success (สภาพปัจจุบัน), I: Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

PNI_{modified}: Modified Priority Needs Index (ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น)

จากตารางที่ 5 พบว่า ความต้องการจำเป็นที่มีลำดับสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI_{modified} = 0.334) ความจำเป็นลำดับที่ 2 คือ ด้านการวัดและการประเมินผล (PNI_{modified} = 0.324) และความต้องการจำเป็นลำดับสุดท้าย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI_{modified} = 0.315)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามภูมิหลังที่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่พบว่า เพศของนักเรียนที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สะท้อนให้เห็นว่า ครูต้องให้ความสนใจกับเพศของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของกัญญ์รัฐ เอื้อภราดร (2552) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6: กรณีศึกษา โรงเรียนพระแม่สกลสงเคราะห์ อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้เรียน มีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน คือ เพศที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่พบว่า ผู้เรียนที่มีงานอดิเรก เป็นการติดตามข่าวสาร มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่ได้ติดตามข่าวสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สะท้อนให้เห็นว่า ครูควรจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมแบ่งปันประสบการณ์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับเทอดศักดิ์ เดชคง (2541) ที่กล่าวว่า การใช้สื่อทางหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และภาพยนตร์เป็นขบวนการเรียนรู้ในรูปแบบหนึ่ง ที่ช่วยสร้างทักษะทางอารมณ์ให้กับนักเรียน นิสิต นักศึกษา การนำสื่อที่สะท้อนถึงความจริงในสังคมและผลการกระทำที่เกิดขึ้นที่เป็นรูปธรรมมาชี้ให้เห็นถึงคุณธรรมพื้นฐาน จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในปรัชญาของการเป็นคนดี มีคุณธรรมเพื่อจะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตต่อไป

ผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 สะท้อนให้เห็นว่า นักเรียนเกิดการรับรู้คุณค่าในตนเอง เกิดความรู้สึกร่วมอย่างเข้าไปมีส่วนร่วมอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชุมชน สอดคล้องกับศุภรัตน์ รัตนมุขย์ (2556) ที่กล่าวว่า โครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นการเปิดพื้นที่ให้นักศึกษามีโอกาสทำงานในชุมชนและ

สถานการณ์จริง เป็นการมองที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นิยมที่ผู้เรียนได้มีโอกาสลงมือทำกิจกรรมเพื่อสังคม โดยที่กิจกรรมนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิดและมองเห็นความสำคัญของการทำกิจกรรมจิตอาสา

จากข้อค้นพบที่ระบุว่า นักเรียนที่ตระหนักถึงปัญหาในชุมชนด้านยาเสพติดที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สะท้อนให้เห็นว่า ครูควรตระหนักและรับรู้ถึงปัญหาด้านยาเสพติดในชุมชน เพื่อนำมาเป็นสื่อในการสอนและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน สอดคล้องกับ Weigert (1998) ที่ระบุถึงการเรียนรู้แบบบริการสังคมว่าเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียน สามารถทำกิจกรรมการบริการวิชาการสู่สังคมที่สืบเนื่องมาจากความต้องการและปัญหาของชุมชนอย่างมีความหมาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์รายวิชา ซึ่งมีการเตรียมการอย่างเป็นระบบและทำการบูรณาการรายวิชาด้วยการไต่ตรองจากการกระทำด้วยการเรียนรู้และงานที่ทำนี้ต้องได้รับการวัดและประเมินผลทั้งด้านวิชาการและบริการสังคมประกอบอยู่ร่วมด้วย

ผลการวิจัยที่แสดงว่า จำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมในระยะเวลา 1 ปี มากกว่า 5 ครั้ง ที่แตกต่างกัน มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 สะท้อนให้เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้เกิดการเรียนรู้จากสภาพจริง นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สอดคล้องกับสุวัณน์วัฒนวงศ์ (2547) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้จากของจริง ได้ลงมือปฏิบัติทดลองจริง เป็นไปตามลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งของการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อเอื้ออำนวยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้ดี

จากข้อค้นพบว่า นักเรียนที่ระบุว่าบิดามารดาและบุคคลที่มีชื่อเสียง ครู/บุคลากรภายในโรงเรียน เป็นบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจ มีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่แตกต่างจากกลุ่มที่ไม่มี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และ 0.5 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ของนักเรียน และครูในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อนักเรียนอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่มีชื่อเสียงที่มีผลต่อการคิด การตัดสินใจของนักเรียน สอดคล้องกับ Vygotsky (1978) ที่ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและสังคมมาก เชื่อว่ามนุษย์ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เกิด สิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งก็คือวัฒนธรรมที่แต่ละสังคมสร้างขึ้น ดังนั้นสถาบันสังคมต่างๆ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางเชาว์ปัญญา ของแต่ละบุคคล สอดคล้องกับสนทยา เขมวิรัตน์ (2542) ที่กล่าวถึง พฤติกรรมของอาจารย์ว่ามีอิทธิพลต่อผู้เรียนในการช่วยสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนอยากเข้าเรียน มีความสนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังเจตคติที่ดี และสอดคล้องกับแนวคิดของ Fill (2002) ซึ่งอธิบายว่า เมื่อผู้รับข่าวสาร ได้พิจารณาเห็นว่าผู้ส่งข่าวสารมีลักษณะมีเสน่ห์ดึงดูดใจ ก็จะทำให้เกิดอิทธิพลเชิงบวกให้เกิดความคล้อยตามยอมรับ

2. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ ตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ผลการวิจัยพบว่า

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นตามองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการค้นคว้า ($PNI_{modified} = 0.376$) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยขอความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ชุมชนโดยรอบโรงเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของพูนภัทรา พูลผล (2554) ที่ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก พบว่า การ

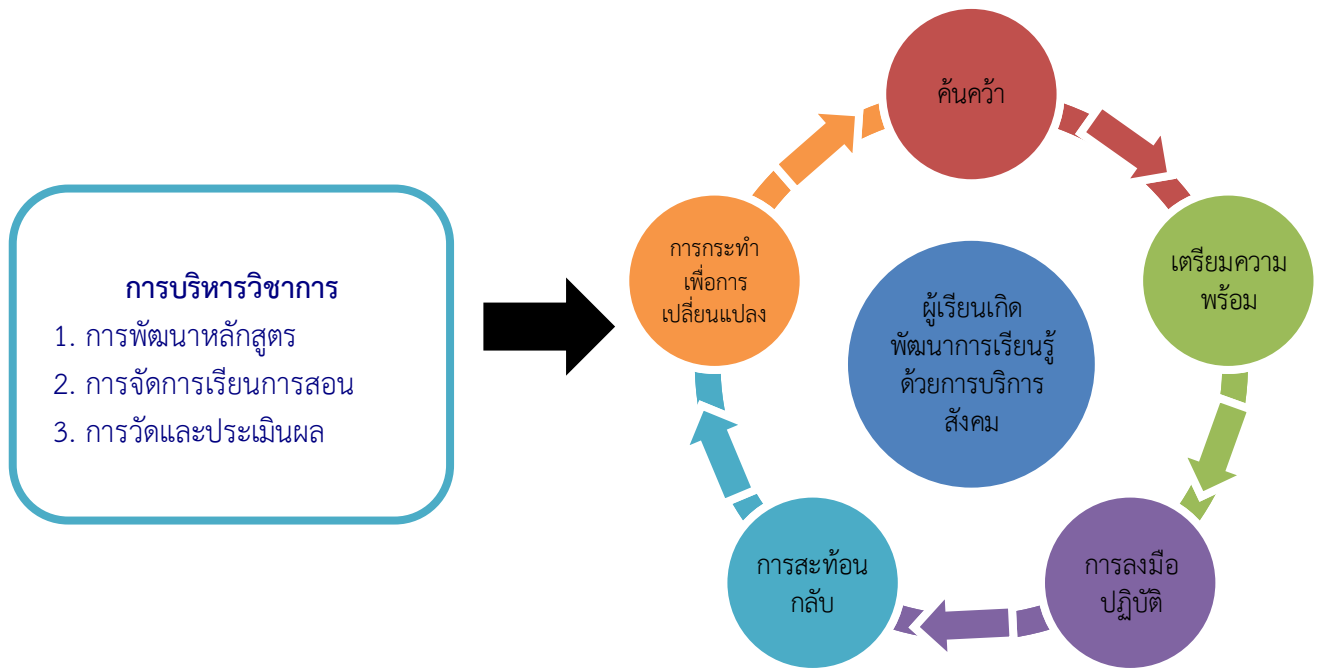
พัฒนาหลักสูตรนั้น โรงเรียนควรร่วมทำหลักสูตรกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายและเป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการ

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ด้านที่ 3 การวัดและประเมินผล พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการเตรียมความพร้อม ($PNI_{modified} = 0.355$) สะท้อนให้เห็นว่า การวัดและประเมินผลนั้น ผู้บริหารควรร่วมกับหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ กำหนดแนวปฏิบัติในการประเมินผล เน้นการวัดและประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการวางแผน ในการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2552) ที่ได้สรุปหลักการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่สำคัญไว้ว่า ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ผลการประเมินการเรียนรู้ของตนเองของผู้เรียน ประกอบกับการประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้ผลการประเมินของผู้สอนด้วย และการวัดและประเมินผลจะต้องเป็นไปตามจุดประสงค์ของเรื่องที่เรียนรู้ มิใช่วัดผลการบริการสังคม

ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการค้นคว้า ($PNI_{modified} = 0.360$) สะท้อนให้เห็นว่า ครูควรมีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้า โดยผู้บริหารควรจัดการอบรมให้ครู และส่งเสริมให้ครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ รวมถึงกลยุทธ์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการแสดงออกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านการแสดงออกทางทักษะ สอดคล้องกับ Joyce and Weil (2004) ที่กล่าวว่า ผู้สอนต้องนำเสนอให้นักเรียนตั้งคำถามอันดับแรกของการเรียนการสอนโดยการบริการสังคม คือ เกิดอะไรขึ้นกับชุมชนสังคมของเรา ทุกคนต้องร่วมคิด ร่วมเห็น ร่วมความรู้สึกเดียวกัน จึงจะรู้ว่าควรจะทำอะไรให้กับชุมชน สังคมของเรา ทำเพื่ออะไร สิ่งสำคัญหรือจุดมุ่งหมายคืออะไร ทุกคนอภิปรายร่วมกัน แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและประสบการณ์ ตั้งคำถามสิ่งที่ต้องการเรียนรู้และต้องการเห็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในสังคมและชุมชน คำตอบจึงจะได้ว่าทำเพื่ออะไร เราจะทำอะไรต่อไปให้ชุมชน สังคมของเรา ร่วมคิดพิจารณาตัดสินใจ ช่องทางที่ดีที่สุดเพื่อการสร้างความเข้าใจใหม่และรวมกิจกรรมในการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้กับชุมชน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการพัฒนาการบริหารวิชาการซึ่งจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของนักเรียน เป็นการพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม การบริหารวิชาการ ได้จากการสังเคราะห์ ความหมายและขอบข่ายการบริหารวิชาการ สรุปได้ 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน และ 3) การวัดและประเมินผล โดยส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน (Kaye, 2013) ได้แก่ 1) การค้นคว้า (Investigation) 2) การเตรียมความพร้อม (Preparation) 3) การลงมือปฏิบัติ (Action) 4) การสะท้อนกลับ (Reflection) 5) การกระทำเพื่อเปลี่ยนแปลง (Demonstration) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา นำไปสู่การปลูกจิตสำนึกที่ดีของนักเรียน ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางการศึกษาต่อไป สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่า เพศ งานอดิเรก การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ปัญหาในชุมชน จำนวนการเข้าร่วมกิจกรรม และการได้รับอิทธิพลจากบิดามารดาหรือบุคคลใกล้ชิด มีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมของผู้เรียน นำไปสู่ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ที่ว่า ครูผู้สอน ควรพิจารณาปัจจัยดังกล่าวในการนำมาใช้เป็นฐานในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมให้กับผู้เรียน เช่น การนำข้อมูลด้านงานอดิเรกของนักเรียน มาวิเคราะห์เพื่อวางแผนเลือกสื่อประกอบการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและเหมาะสมกับนักเรียน ใช้เป็นเครื่องมือในการสอน จะช่วยสร้างแรงจูงใจและความน่าสนใจในการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม เช่น การเปิดวิดีโอข่าวสารที่เป็นปัญหาในอดีตของสังคมเชื่อมโยงเข้ากับปัญหาของชุมชนปัจจุบันที่ยังเกิดขึ้นเสมอๆ การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร สื่อสารในทุกรูปแบบ อาจเป็นการเล่าประเด็นในชุมชนของตนเองโดยเริ่มจากครูและนักเรียนในชั้นเรียน ครั้งละ 2-3 คน เป็นต้น

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าการพัฒนาหลักสูตรมีลำดับขั้นความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมเข้าไปในหลักสูตรให้ชัดเจน เป็นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงการสอนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน จัดประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจ โดยชุมชนเข้ามีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษา ซึ่งจะเป็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ เป็นการผลักดันให้เกิดการพัฒนาทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการขับเคลื่อนการบริหารวิชาการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวอย่างในโรงเรียนเดียว ไม่สามารถอ้างอิงถึงประชากรกลุ่มในหลายมิติได้ ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรทำการศึกษาการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรที่ใหญ่ขึ้น เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการอ้างอิงกับประชากรนักเรียนในระดับที่กว้างขึ้น

2.2 ควรศึกษากับตัวอย่างจากระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน เช่น ระดับประถมศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบและหาความแตกต่างว่าในแต่ละระดับการศึกษา นักเรียนมีระดับการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่แตกต่างกันหรือไม่

2.3 ควรศึกษาแนวทางการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมที่เหมาะสมกับบริบทการศึกษาไทย

เอกสารอ้างอิง

- กฤติญา เกิดลาภผล. (2558). มาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมการบริหารงบประมาณแผ่นดินประเภทงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*. 17(1). 56-73.
- กัญญ์รัฐ เอื้อภราดร. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2542). *การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้วิถีการศึกษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: โครงการวิถีทรรศน์.
- ทิตนา แคมมณี. (2552). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2541). *ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษายุคใหม่*. กรุงเทพมหานคร: มติชน.
- พูนภัทรา พูลผล. (2554). *การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ. (2562). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา*. ปทุมธานี: โรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ (มัธยมวัดหัตถสารเกษตร) ในพระราชูปถัมภ์ฯ.
- ศุภรัตน์ รัตนมุขย์. (2556). *การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคมกับการสร้างความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สนทยา เขมวีรัตน์. (2542). *ตัวแปรบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพณิชยการพระนคร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *10 ปี เครื่องชี้ภาวะสังคมและเครื่องชี้ภาวะสังคม*. กรุงเทพมหานคร: รุ่งศิลป์การพิมพ์.

-
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). **จิตวิทยาการเรียนรู้วัยผู้ใหญ่**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุวิมล ว่องวาณิชและคณะ. (2548). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Fill, C. (2002). **Marketing communications: Contexts, strategies and application**. Harlow: Pearson Education.
- Joyce, B. R., & Weil, E.A. (2004). **Models of Teaching**. 7th ed. London: Allyn & Bacon.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.
- Scott, W. Richard. (2006). **Organization Rational, Natural and Open Systems**. 5th ed. New Jersey: Prentice Hall.
- Trilling, B. & Fadel, C. (2012). **Learning and Innovation Skills**. 21st Century Skills Learning for Life in Our Times. San Francisco: Jossey-Bas.
- Vygotsky, L.S. (1978). **Mind in society: the developmental of higher psychological processes**. London: Havard University Press.
- Weigert, K.M. (1998). **Successful service-learning programs: New models of excellence in higher education**. Bolton, MA: Anker.

การพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างทักษะการประกอบการ^{*} DEVELOPING ENTREPRENEURSHIP SKILL ON HISTORY COURSE

¹กรกฎ จิตรานุเคราะห์ Korakot Chittranukrouh, ²กิตติคุณ รุ่งเรือง Kittikoon Rungruang,
³นาตยา ปิลันธนานนท์ Nataya Pilanthananond
^{1,2}มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Srinakharinwirot University, Thailand
³มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Kasetsart University, Thailand
Corresponding Author E-mail: korakot.chi@swu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์เพื่อเสริมสร้างทักษะการประกอบการ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2) เพื่อเพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน จากการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการทักษะการประกอบการ และแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ เป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ที่นำความสามารถในทักษะการประกอบการมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/12 โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จำนวน 20 คน ในปีการศึกษา 2565 ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง มีการดำเนินการวิจัยตามวัตถุประสงค์ 2 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ มีผลการวิจัยคือการปรับเปลี่ยนคำอธิบายรายวิชาและจัดทำโครงสร้างรายวิชาให้มีการบูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน และ 2) ขั้นศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินผลประกอบด้วยแบบประเมินวัดความรู้ ความเข้าใจการประกอบการ แบบประเมินวัดความสามารถในทักษะประกอบการ และการนำแบบประเมินแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยเป็นแผนมีกิจกรรมการเรียนรู้ 3 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง ประกอบด้วยหน่วยที่ 3 การประกอบการในอดีตและปัจจุบัน หน่วยที่ 4 ทักษะการประกอบการในอดีตและปัจจุบัน และหน่วยที่ 5 องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์สู่การวางแผนประกอบธุรกิจ 2) ผลสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน จากการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการในด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 68.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่กำหนดไว้ ด้านความสามารถในทักษะการประกอบการมีค่าเฉลี่ยรวมจากการประเมิน 3 ครั้งคิดเป็น 3.55 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และด้านแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการจากการประเมินตนเองมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 3.80 อยู่ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

คำสำคัญ: การบูรณาการ, ทักษะการประกอบการ, ประวัติศาสตร์

Abstract

This research paper is the development of history courses to enhance entrepreneurial skills. The findings are as follows: 1) to develop a history course that enhances entrepreneurial skills for Mathayomsuksa 1 and 2) to study students' academic achievement from studying history courses to enhance entrepreneurial skills in the field of knowledge and understanding, entrepreneurial skills competence and entrepreneurial motivation. It is an applied research that brings the ability of entrepreneurial skills to be applied in teaching and learning management. The sample consisted of 20 students of Mathayomsuksa 1/12 Mathayomwatsing school in the 2022 academic year. The researcher uses a specific method of selecting T the research was carried out in accordance with the objectives in 2 steps: (1) the development of history courses; The research results are modifying course descriptions and creating a course structure to be integrated and 3 learning management plans and (2) educational achievement stage; There are tools used to measure and evaluate, including knowledge assessment form entrepreneurial understanding entrepreneurial skills competency assessment and the adoption of an entrepreneurial motivation assessment form. The findings reveal the following: 1) Development of a history course that enhances entrepreneurship skills for Mathayomsuksa 1 students, which is a plan of 3 learning activities of 12 hours, consisting of Unit 3 Past and Present Entrepreneurship, Unit 4 Entrepreneurship Skills Past and Present and Unit 5 Historical Knowledge to Business Planning. 2) Student's academic achievement from studying history courses to enhance entrepreneurial skills in the field of cognition averaged 68.50%, which was higher than the 60 percent criteria set forth. As for the ability of entrepreneurial skills, the average of the three assessments was 3.55, at a high level, which satisfies the specified criteria. In terms of self-assessment of entrepreneurial motivation, the total average was 3.80 at a high level. which meets the specified criteria.

Keywords: Integration, Entrepreneurship Skill, History

บทนำ

โลกในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ ในขณะเดียวกัน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโคโรนาไวรัส 2019 ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ต่อวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์จากเดิมที่เป็นแบบการเผชิญหน้าต้องถูกงดเว้นด้วยมาตรการรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล (Social Distancing) การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้เป็นการกระตุ้นให้เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี หลายธุรกิจต้องปรับตัวให้สามารถอยู่รอด มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาทดแทนแรงงานมนุษย์ในบางองค์กร ส่งผลให้เกิดการลดลงของอัตราการจ้างงานและเกิดเป็นภาวะว่างงานจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นผู้จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีอัตราการว่างงานมากถึงร้อยละ 3.44 เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าการว่างงานในปัจจุบันเป็นกลุ่มแรงงานทักษะสูง (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ดังนั้น การมีทักษะสูงเพียงอย่างเดียวอาจไม่พอต่อการประกอบอาชีพในอนาคต มนุษย์จึงต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้พร้อมรับกับอาชีพใหม่ที่จะเกิดขึ้น ทางสถาบันวิจัยชั้นนำทางธุรกิจและการจัดการของโลก (McKinsey company, 2021) ได้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับทักษะของโลกในอนาคตที่จำเป็นต้องมี เพื่อเพิ่มโอกาสในการจ้างงานรายได้ที่สูงขึ้นและก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน โดยหนึ่งในทักษะที่ควรมีคือทักษะการประกอบการ (Entrepreneurial skills)

รัฐบาลมีความพยายามที่จะพัฒนาและสร้างผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงสถาบันการศึกษา สถาบันการเงินและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามนโยบายของรัฐบาล โดยนโยบายดังกล่าวเน้นพัฒนาผู้ที่สนใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ ประกอบด้วยผู้ว่างงาน นักศึกษาจบใหม่ รวมถึงการพัฒนาผู้ที่เป็นผู้ประกอบการอยู่แล้วให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ในขณะที่ระบบการศึกษาไทยที่ผ่านมาให้ความสำคัญกับการสร้างผู้ประกอบการน้อยมาก มีเพียงระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยบางแห่งที่เปิดหลักสูตรการศึกษาคือเป็นผู้ประกอบการ ส่วนในระดับการศึกษาพื้นฐานจะมีในหลักสูตรเฉพาะสายธุรกิจระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและมีในหลักสูตรเพิ่มเติมของบางโรงเรียนเท่านั้น หากพิจารณาจากผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนของศูนย์สำรวจความคิดเห็นนิด้าโพลปี 2562 (อัญญา ณระนอง, 2562) จากประชาชนที่มีอายุ 12 ปีขึ้นไป พบว่า เมื่อถามถึงอาชีพในฝันของเด็กและเยาวชนไทยอยากเป็นในยุคดิจิทัล โดยอันดับ 1 คือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 15.83 จากผลสำรวจดังกล่าวชี้ให้เห็นแนวโน้มของอาชีพของเยาวชนยุคใหม่ส่วนใหญ่สนใจอยากสร้างธุรกิจเป็นของตัวเองหรือต้องการทำงานอิสระมากกว่าการเป็นลูกจ้างในองค์กรทั่วไป ดังนั้น ในการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการควรเริ่มตั้งแต่การพัฒนาทักษะการประกอบการตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความรู้ทักษะเบื้องต้นก่อนที่จะไปศึกษาต่อในระดับสูง นอกจากนี้ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship Education) เป็นหนึ่งในทักษะที่สำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 และสามารถจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ด้วยการส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาแกนวิชาหลักและสอดแทรกทักษะการประกอบการเข้าไปได้จึงสอดคล้องต่อค่านิยมที่ต้องการหาความมั่นคงในอาชีพนักเรียนไม่จำเป็นที่จะต้องเรียนสายอาชีพหรือเรียนในหลักสูตรธุรกิจเฉพาะทางก็สามารถมีความรู้มีทักษะการประกอบการได้ผ่านการเรียนแบบบูรณาการ ผู้เรียนอาจไปต่อยอดในภายหลังหรือทำงานในสายอาชีพอื่นที่มีความมั่นคง ในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างธุรกิจที่เป็นของตนเองได้

วิชาประวัติศาสตร์ในประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีความเป็นสหวิทยาการโดยธรรมชาติ (บุญธรรม รจิตภิญโญเลิศ, 2556) เป็นวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาเรื่องราวในอดีตที่มีผลกระทบต่อสังคมในขณะนั้นและมีพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งไม่ได้มี

หลักเกณฑ์ตายตัวว่าจะต้องศึกษาเฉพาะพฤติกรรมของคน สังคม เศรษฐกิจหรือการเมืองเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่ยังสามารถศึกษาได้อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม ธุรกิจ การศึกษา อาหาร เป็นต้น จึงทำให้เกิดการศึกษาประวัติศาสตร์ในหลายมิติโดยมีการปรับแนวคิดของศาสตร์ต่างๆ เข้ามาเพื่อใช้อธิบายเรื่องราวในอดีต ซึ่งในปัจจุบัน การศึกษาประวัติศาสตร์เพื่อนำมาพัฒนาหรือต่อยอดทางธุรกิจได้ถูกพูดถึงมากขึ้น ตัวอย่างงานวิจัยของจตุรงค์ เลาเหะเพ็ญแสง (2558) ที่พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีการใช้มรดกทางวัฒนธรรม เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์เข้ามามีส่วนในการพัฒนาประยุกต์การออกแบบ และงานวิจัยของกิตติกรณ บำรุงบุญ และปิยลักษณ์ โพธิวรรณ (2563) ที่พบว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม เพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจโดยมีผลการวิจัยกล่าวถึงองค์ความรู้สำคัญที่จะสามารถนำไปใช้เป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกและบรรจุภัณฑ์ คือรูปทรงและลวดลายที่สะท้อนอัตลักษณ์ของจังหวัดมหาสารคาม เป็นต้น ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญของการนำประวัติศาสตร์มาบูรณาการร่วมกับทักษะประกอบการเพื่อให้รายวิชามีชีวิตชีวามากกว่าเป็นศาสตร์ของการท่องจำและที่สำคัญผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ประกอบกับผู้วิจัยมีหน้าที่รับผิดชอบในการสอนวิชาประวัติศาสตร์และมีความประสงค์ที่จะนำประวัติศาสตร์มาเชื่อมโยงสู่การพัฒนาทักษะการประกอบการ เพื่อตอบสนองตามเป้าหมายและธรรมชาติของการเรียนสังคมศึกษาที่เป็นศาสตร์บูรณาการและตอบสนองสภาพภูมิหลังความต้องการของนักเรียนด้วย อีกทั้งต้องการให้นักเรียนได้มองเห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ว่านอกเหนือจากการเรียนประวัติศาสตร์เพื่อคุณค่าต่อการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ผ่านการเรียนรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวความเป็นมาของมนุษยชาติในอดีต โดยเฉพาะในประเทศหรือท้องถิ่นของตนทำให้เข้าใจสภาพและปัญหาในปัจจุบันรวมทั้งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แล้วเรายังสามารถนำความรู้จากประวัติศาสตร์มาเข้าใจในท้องถิ่นของตนมาคิดต่อยอดสร้างธุรกิจ การประกอบการให้เกิดรายได้โดยคาดหวังที่จะให้นักเรียนได้เกิดแนวทางและพัฒนาตนให้มีทักษะการประกอบการสำหรับอนาคต เพื่อที่จะได้นำแนวทาง และทักษะเหล่านี้ไปใช้ในการทำงาน การประกอบการในเรื่องอื่นๆ ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน จากการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการประกอบการ และแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินงานวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1. สร้างกรอบแนวคิดของงานวิจัย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย แนวคิดการประกอบการ แนวคิดการบูรณาการ แรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ การเรียนการสอน ประวัติศาสตร์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้สร้างกรอบแนวคิด และนำไปสู่การออกแบบพัฒนารายวิชา ประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการ แผนจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์

2.1 รายวิชาประวัติศาสตร์ พัฒนาขึ้นด้วยการบูรณาการการประกอบการเข้าไปในคำอธิบาย รายวิชาและโครงสร้างรายวิชา ด้วยการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการประกอบการ แนวคิดการบูรณาการและการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ จากนั้นนำคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา เดิมที่มีอยู่ยังคงไว้ซึ่งตัวชี้วัดตามมาตรฐานแกนกลาง มาปรับเพิ่มในส่วนของการบูรณาการการประกอบการเข้าไปในคำอธิบายรายวิชาและจัดทำโครงสร้างรายวิชา ตรวจสอบคุณภาพของรายวิชาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำผลไปปรับปรุงคำอธิบายรายวิชา และโครงสร้างรายวิชาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ โดยนำการประกอบการบูรณาการเข้าไปในแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผน ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 4 และ 5 จำนวน 12 ชั่วโมง โดยมุ่งเน้นที่การบูรณาการทั้งในด้านเนื้อหาความรู้และทักษะให้เกิดแก่ผู้เรียน ด้วยการ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบแผนการสอน และรูปแบบของแผนการสอนประเภทต่างๆ โดย คัดเลือกแผนการสอนรูปแบบที่เหมาะสมกับการนำมาปรับประยุกต์ใช้ในระบบการศึกษาของไทย ซึ่งพิจารณา จากเกณฑ์ในการคัดเลือก ได้แก่ 1) มีความแตกต่างจากแผนการสอนในไทย สามารถให้ความรู้ใหม่ทางวิชาการ กับครูไทยได้ 2) มีความกระชับง่ายต่อการนำมาออกแบบใช้ในชีวิตของครูไทย 3) สะท้อนให้ผู้สอนได้รู้จัก ออกแบบการสอนที่มีคุณภาพต่อผู้เรียน โดยได้เลือกรูปแบบการสอนจาก Utica City School District (2022) มาเป็นแบบอย่างในการสังเคราะห์เพื่อนำมาปรับปรุงออกแบบรูปแบบแผนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทไทย จากนั้นจึงศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการประกอบการ แนวคิดการบูรณาการและการ เรียนการสอนประวัติศาสตร์ สังเคราะห์เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 แผนที่มีเนื้อหา ประกอบด้วย การประกอบธุรกิจในอดีตและปัจจุบัน ทักษะการประกอบการในอดีตและปัจจุบัน องค์ความรู้ ทางประวัติศาสตร์สู่การวางแผนประกอบธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการ ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ โดย นำแผนจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำผลไปปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน จากการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เสริมสร้างทักษะการประกอบการในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการประกอบการ และ แรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/12 โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จำนวน 20 คน ที่เรียนในปีการศึกษา 2565 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นห้องที่ผู้วิจัยได้รับหน้าที่สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในปีการศึกษา 2565

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจการประกอบการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบด้วยการกำหนดจุดประสงค์ของการสร้างแบบทดสอบ โดยเป็นแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิด เกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างการประกอบการที่ใช้ทดลองสอน ซึ่งผู้วิจัยทดสอบหลังจากการทดลองสอน กำหนดกรอบเนื้อหาของแบบทดสอบ โดยใช้เนื้อหาการประกอบธุรกิจในอดีตและปัจจุบัน ทักษะการประกอบการในอดีตและปัจจุบัน องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์สู่การวางแผนประกอบธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการ สร้างข้อสอบปรนัยและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน โดยในแต่ละข้อคะแนนเต็ม 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน จำนวน 20 ข้อ จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือและนำผลไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 แบบประเมินวัดความสามารถในทักษะการประกอบการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินด้วยการกำหนดจุดประสงค์ของการสร้างแบบประเมินความสามารถในทักษะการประกอบการจากการทำงานของผู้เรียน ประกอบด้วยการประเมิน 3 ส่วน ได้แก่ ประเมินความคิดสร้างสรรค์ ประเมินการวางแผนและเป้าหมาย ประเมินการตลาด กำหนดกรอบพฤติกรรมของแบบประเมิน โดยศึกษาความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความคิดสร้างสรรค์ การวางแผนและเป้าหมาย การตลาดเกี่ยวกับการประกอบการ ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมจากบทความ วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินทักษะดังกล่าว เพื่อนำมาจัดทำแบบประเมินความสามารถในทักษะการประกอบการ ประกอบด้วยการประเมิน 3 ส่วน ได้แก่ ประเมินความคิดสร้างสรรค์ ประเมินการวางแผนและเป้าหมาย ประเมินการตลาด โดยการกำหนดนิยามหรือความหมายพฤติกรรมที่จะให้ปฏิบัติ ในรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 3 ข้อ ในแต่ละข้อมีการประเมินค่า 5 ระดับ จากนั้นตรวจสอบแบบประเมินวัดความสามารถในทักษะการประกอบการด้วยการนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำผลไปปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 แบบวัดแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบวัดแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการของจรรยา กอสุขทวีคุณ (2561) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามให้นักเรียนประเมินตนเองเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 29 ข้อ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) และปรับปรุงจนสมบูรณ์

3. การดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูล

3.1 นำแผนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการที่พิจารณาขึ้นไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/12 โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์ จำนวน 20 คน ที่เรียนในปีการศึกษา 2565 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นห้องที่ผู้วิจัยได้รับหน้าที่สอนในรายวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในปีการศึกษา 2565 โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนตามแผนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระ คือ 1) การประกอบธุรกิจในอดีต และปัจจุบัน 2) ทักษะการประกอบการในอดีต และปัจจุบัน 3) องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์สู่การวางแผนประกอบธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการ

3.2 การดำเนินหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการสอนตามแผนประกอบรายวิชาประวัติศาสตร์ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้วิเคราะห์สัมฤทธิ์ผลการเรียนด้วย แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจการประกอบการ แบบประเมินความสามารถในทักษะการประกอบการจากการทำชิ้นงาน ประกอบด้วย การประเมิน 3 ส่วน ได้แก่ ประเมินความคิดสร้างสรรค์ ประเมินการวางแผนและเป้าหมาย ประเมินการตลาด และแบบวัดแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ

4. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบสนองสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำสถิติพื้นฐานมาใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นความรู้ความเข้าใจการประกอบการ โดยอาศัยค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ของคะแนนนักเรียน โดยกำหนดให้สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นความสามารถในทักษะการประกอบการ โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และแปลความหมายแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นความแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการจะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ท (อ้างใน จรียา กอสุขทวีคุณ, 2561)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า รายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะประกอบการ จัดทำขึ้นโดยใช้การบูรณาการเนื้อหาเชิงพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) ที่ร่วมกันระหว่างเนื้อหาแกนหลักวิชาประวัติศาสตร์และทักษะการประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจ โดยจัดให้รายวิชาดังกล่าวอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งการพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการเริ่มต้นจากการปรับเปลี่ยนคำอธิบายรายวิชาและจัดทำโครงสร้างรายวิชาให้มีการบูรณาการสาระ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดทั้ง ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เข้ากับการประกอบการ ลำดับถัดมาคือการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำรูปแบบแผนการสอนมาจาก Utica City School District (2022) และนำมาปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทการศึกษาของไทย โดยในแผนจะมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทั้งความรู้และทักษะผ่านการปฏิบัติทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน จำนวน 3 แผนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3, 4 และ 5 จำนวน 12 ชั่วโมง ประกอบด้วย หน่วยที่ 3 การประกอบการในอดีตและปัจจุบัน หน่วยที่ 4 ทักษะการประกอบการในอดีตและปัจจุบัน และหน่วยที่ 5 องค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์สู่การวางแผนประกอบธุรกิจ

2. ผลการศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน จากการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการประกอบการ และแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ มีรายละเอียดปรากฏผลการวิจัยดังนี้

2.1 ผลการวัดความรู้ความเข้าใจการประกอบการ จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจการประกอบการของนักเรียนที่เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ พบว่า ค่าเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ด้านความรู้ความเข้าใจการประกอบการหลังการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ใน

รายวิชาประวัติศาสตร์ คิดเป็น 13.70 หรือร้อยละ 68.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 ที่กำหนดไว้ ดังผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนจากการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบการ

สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	S.D.
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบการ	20	13.70	68.50	2.01

2.2 ผลการวัดความสามารถในทักษะการประกอบการของนักเรียนที่เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของคะแนนที่ประเมินจากการปฏิบัติงานของนักเรียนในด้านทักษะการประกอบการทั้งหมด คิดเป็น 3.55 อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายหน่วย นักเรียนในแต่ละกลุ่มมีพัฒนาการค่าเฉลี่ยของคะแนนเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาผลเฉลี่ยรวมของการประเมินทุกหน่วยของนักเรียนกลุ่มที่ 1, 3 และ 4 มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก มีเพียงนักเรียนกลุ่มที่ 2 ที่มีค่าเฉลี่ยรวมของการประเมินทุกหน่วยอยู่ในระดับ ปานกลาง สะท้อนว่า โดยภาพรวมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียนแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความสามารถในทักษะการประกอบการที่เพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวัดความสามารถในทักษะการประกอบการของนักเรียนที่เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ

กลุ่ม	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ยและการแปลผลความสามารถในทักษะการประกอบการ				
		ผลการเรียน	ประเมินครั้งที่ 1	ประเมินครั้งที่ 2	ประเมินครั้งที่ 3	เฉลี่ยรวม
กลุ่มที่ 1 (ตลาดน้ำส่ววันวาน)	5	ค่าเฉลี่ย	3.07	3.47	4.33	3.62
		แปลผล	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก	มาก
กลุ่มที่ 2 (คืนสู่ความโด่งดัง)	5	ค่าเฉลี่ย	2.87	3.13	3.93	3.31
		แปลผล	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก	ปานกลาง
กลุ่มที่ 3 (ชาวย้อนยุค)	5	ค่าเฉลี่ย	3.00	3.34	4.20	3.51
		แปลผล	ปานกลาง	ปานกลาง	มาก	มาก
กลุ่มที่ 4 (สวนส้มออแกนิก)	5	ค่าเฉลี่ย	3.07	3.53	4.73	3.77
		แปลผล	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	มาก
รวมทั้งหมด	20	ค่าเฉลี่ย	3.55			
		แปลผล	มาก			

2.3 ผลการวัดแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนที่เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของค่าคะแนนที่เกิดจากการประเมินตนเองด้านแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการจำนวน 20 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.80 อยู่ใน

ระดับ สูง ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 4.15 คะแนนในด้านแรงบันดาลใจ แต่จะมีแค่ความแตกต่างในข้อความเชื่อต่อปัจจัยควบคุม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.58 คะแนน แต่ก็นับว่าอยู่ในระดับสูง โดยสรุปแสดงให้เห็นว่าหลังจากการจัดการเรียนการสอน นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการซึ่งส่งผลต่อความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการและการมีคุณลักษณะของผู้ประกอบการในระดับสูง ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวัดแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักเรียนที่เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ

ตัวแปร/ตัวชี้วัด	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ความต้องการประสบความสำเร็จ	20	3.63	1.11	สูง
2. ความเชื่อต่อปัจจัยควบคุม		3.58	1.18	สูง
3. ความกล้าเสี่ยง		3.75	0.96	สูง
4. อดทนต่อความไม่แน่นอน		3.78	0.95	สูง
5. แรงปรารถนา		4.15	0.98	สูง
6. การรับรู้ความสามารถของตนเอง		3.96	0.83	สูง
7. การตั้งเป้าหมาย		3.78	1.10	สูง
รวม		3.80	1.03	สูง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการที่มาจากการบูรณาการในลักษณะเชิงพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) ช่วยให้เกิดการรวมกันระหว่างศาสตร์เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้ากับประเด็นหรือหัวข้อที่กำหนดขึ้นที่จะนำมาพัฒนาให้เกิดแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการของสุพรรณิ พรหมศิริ (2552) และวิจัยของวัชรินทร์ กองสุข (2563) ที่จะต้องมีการวางแผนการบูรณาการตั้งแต่ต้น โดยเริ่มจากการกำหนดประเด็นหัวข้อที่นำมาบูรณาการเข้าไปสอดแทรกในเนื้อหาผ่านกิจกรรมการเรียนการสอน กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ จัดทำคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เป็นการเชื่อมโยงความรู้ ทักษะ และเจตคติให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านการเรียนการสอน ในงานวิจัยได้เลือกวิชาประวัติศาสตร์เป็นแกนหลักผสมผสานรวมกันกับการพัฒนาด้านทักษะการประกอบการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของโลกในอนาคต (McKinsey company, 2021) สอดคล้องกับที่สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้กล่าวถึง ทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ มีได้ตั้งแต่การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยอาจใช้การจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาแกนหลักที่สอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการรู้เกี่ยวกับการเงิน เศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ บูรณาการร่วมไปในทุกสาขาวิชาไม่ใช่เพียงแต่เฉพาะสาขาการบริหารธุรกิจ และเป็นสิ่งที่ครูสังคมศึกษาสามารถทำได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Aladag and Yilmaz (2019) ที่ครูมีข้อเสนอแนะว่าควรมีหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับผู้ประกอบการในหลักสูตรสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และ

แรงจูงใจเกี่ยวกับการประกอบการ ผ่านการเรียนรู้การสอนในรายวิชาประวัติศาสตร์เข้าใจประวัติความเป็นมาในท้องถิ่น เข้าใจสภาพปัญหา พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจ และสภาพการประกอบการที่สามารถนำความรู้ทางประวัติศาสตร์มาต่อยอดในทางธุรกิจ จึงต้องมีการบูรณาการเนื้อหาสาระและทักษะที่สามารถเชื่อมโยงกับบริบทและสภาพการดำรงชีวิตของผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้แบบองค์รวม

นอกจากนี้ การพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างทักษะการประกอบการยังช่วยสร้างคุณค่าต่อศาสตร์หลักสูตรและการเรียนการสอนสังคมศึกษาในไทย ไม่ให้วิชาประวัติศาสตร์เป็นศาสตร์ที่แยกออกมาอยู่อย่างโดดเดี่ยวแต่เป็นสาระหนึ่งในสังคมศึกษาที่ยังคงเป็น ศาสตร์ของการบูรณาการได้ และไม่ใช่เพียงแค่การบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ แต่ยังสามารถบูรณาการได้กับอีกหลายศาสตร์ ดังวิจัยของธนวรรณ อิสโร (2554) ที่นำประวัติศาสตร์มาพัฒนาร่วมกับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

2. การศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน จากการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการในด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการทักษะการประกอบการ และแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ มีการอภิปรายผลที่เป็นไปตามสมมติฐานดังนี้

2.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจการประกอบการเกิดจากการนำผลการพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ ที่ใช้แนวคิดการบูรณาการตั้งแต่ต้นของการพัฒนาคำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ ให้มีการบูรณาการทั้งสาระ สาระการเรียนรู้ มาตรฐานตัวชี้วัด โดยผู้วิจัยเลือกใช้วิชาประวัติศาสตร์เป็นแกนหลักในการบูรณาการเพื่อพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Diem (1996) ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาผลของหลักสูตรบูรณาการแบบสหวิทยาการในวิชาประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งหลักสูตรที่สร้างขึ้นช่วยให้พฤติกรรมกับนักเรียนเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นอกจากนี้ ในด้านการประกอบการที่นำมาใช้บูรณาการร่วมกับประวัติศาสตร์ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในประวัติศาสตร์ ความเป็นมา สภาพปัญหาในอดีตและปัจจุบันสามารถที่จะนำมาใช้เป็นประเด็นในการวิเคราะห์หาโอกาสในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจากการนำความรู้มาปรับเปลี่ยนทรัพยากรที่มีเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่หรือนวัตกรรมที่มีคุณค่าต่อสังคมได้ สอดคล้องกับวิจัยของจตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง (2558) และการวิจัยของกิตติกรณ์ บำรุงบุญ และปิยลักษณ์ โพธิวรรณ (2563) ที่มีการสร้างผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนคุณค่าทางประวัติศาสตร์จากทุนวัฒนธรรม ดังนั้นการนำประวัติศาสตร์และการประกอบการมา บูรณาการร่วมกันในลักษณะของรายวิชาและผ่านการดำเนินกิจกรรมตามแผนการสอน จึงช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบการทั้งในอดีตและปัจจุบัน สามารถนำความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ไปประยุกต์ต่อยอดในทางธุรกิจได้ สอดคล้องกับคุณค่าของการบูรณาการที่ Glebe (2020) กล่าวว่าจะทำให้เกิดความเข้าใจแบบองค์รวมมากกว่าการเรียนรู้แยกตามสาขาวิชา และที่ Hallmarkpublicschool (2020) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบบูรณาการส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ ความคงทนของความรู้ และการประยุกต์ใช้ความคิดรวบยอดได้

2.2 ด้านความสามารถในทักษะการประกอบการ สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ สำหรับการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก็สามารถที่จะพัฒนาความสามารถในทักษะการประกอบการได้แม้ว่านักเรียนยังอยู่ระดับการศึกษาพื้นฐานและยังไม่ใช่ผู้ประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้กล่าวถึงทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการมิได้ตั้งแต่การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคำกล่าว

ของฮาร์ดคอร์ อีซีโอ (2564) ที่ว่าด้วยการพัฒนาความสามารถในทักษะการประกอบการเป็นสิ่งที่สามารถฝึกฝนและพัฒนาได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งผู้วิจัยได้มีแนวทางที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการประกอบการ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่มีการยกกรณีตัวอย่าง การฝึกปฏิบัติจากทั้งในและนอกห้องเรียนในการจำลองสร้างธุรกิจ จากการเชื่อมโยงความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์และการประกอบการไปสู่ทักษะที่ควรมีในการประกอบอาชีพ ซึ่งผู้เรียนจะได้ในส่วนของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การวางแผนและการตั้งเป้าหมายและด้านการตลาด ซึ่งเป็นความสามารถในทักษะการประกอบการที่เอสเอ็มอี ไทยแลนด์ (2561) เสนอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร กล้าหาญ และคชา ศัยกุล (2563) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่ม Generation Y ที่ประกอบด้วยการมีความคิดสร้างสรรค์ริเริ่มสิ่งใหม่ด้านการมีเป้าหมายมองหาโอกาสอยู่เสมอ

2.3 ด้านแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นได้กับผู้เรียนหลังจากที่ได้เรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการซึ่งมีผลต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Souitaris et al. (2007) ที่ได้ข้อค้นพบว่าหลักสูตรการเป็นผู้ประกอบการช่วยสร้างให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะช่วยเพิ่มทัศนคติและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการ แต่ไม่ได้หมายความว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจในระดับสูงในด้านความเสี่ยงจะเป็นผู้ประกอบการในอนาคตได้เสมอไป สอดคล้องกับการวิจัยของพิมพิกา พูลสวัสดิ์ และตรณิกกร สุปนต์ (2562) ได้ศึกษาแรงจูงใจต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการพบว่า การมีแนวโน้มชอบความเสี่ยงไม่สามารถส่งอิทธิพลไปยังความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการได้จากการที่ผู้เรียนยังขาดประสบการณ์จากการทำธุรกิจที่ต้องมีความกล้าได้กล้าเสีย จึงต้องมีการพัฒนาบุคลิกภาพให้มีแนวโน้มชอบความเสี่ยงเพิ่มขึ้น อาจเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated learning) ซึ่งนักเรียนที่เรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการจากงานวิจัยนี้ ก็ควรได้รับโอกาสที่จะได้พัฒนาต่อยอดในเรื่องนี้ต่อไปอีก

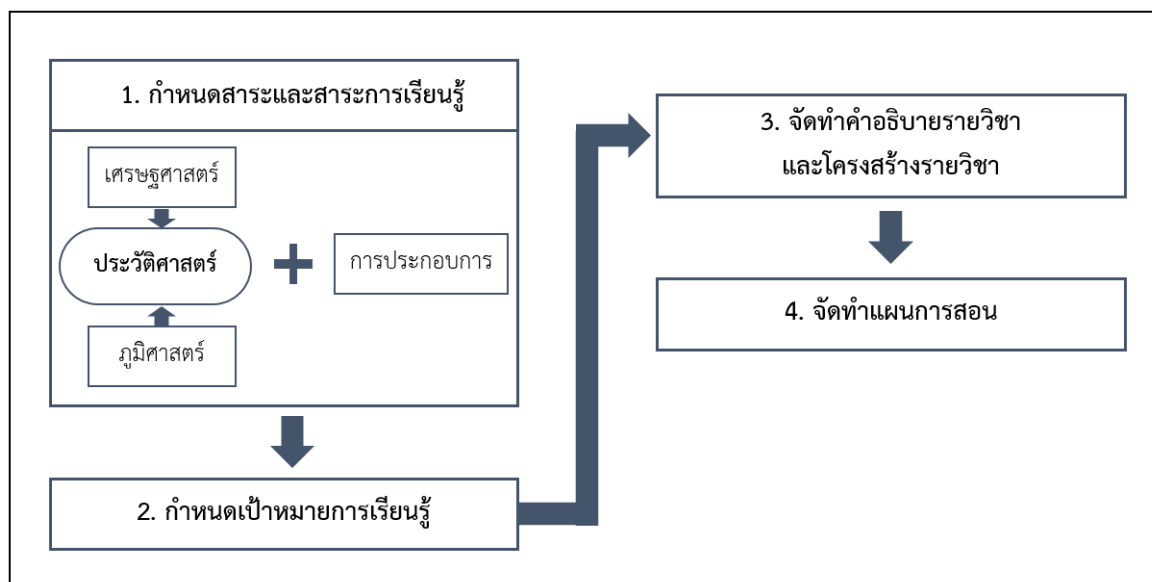
การพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการ ที่มีการศึกษาสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในด้านความรู้ ความเข้าใจการประกอบการ ความสามารถในการประกอบการ และแรงจูงใจในการเป็นผู้ประกอบการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และการตั้งสมมติฐาน นักเรียนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติหลังเรียน เกิดจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ เน้นการฝึกปฏิบัติ การยกกรณีตัวอย่างให้เห็นแบบอย่าง การให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานจนสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของประเสริฐ ลิ้อนนต์กุล (2553) ที่ทำการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นเยาว์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจ และวิจัยของสุภาภรณ์ โตโสภณ และวาริรัตน์ แก้ววูไร (2561) ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ โดยวิจัยทั้ง 2 เป็นการพัฒนาหลักสูตรและผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นหลังเรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในลักษณะของแรงขับ หรือคุณลักษณะที่มีต่อการประกอบการ หรือประกอบธุรกิจให้เกิดแก่ผู้เรียน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเป็นการพัฒนารายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างทักษะการประกอบการโดยการใช้หลักของการบูรณาการเชิงพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) แสดงให้เห็นว่า ประวัติศาสตร์ไม่ใช่ศาสตร์ที่อยู่อย่างโดดเดี่ยวแต่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมศึกษาที่จะต้องนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อสร้างให้เกิดองค์ความรู้

แก่ผู้เรียน โดยในงานวิจัยชี้ให้เห็นว่าการประกอบการก็สามารถนำมาบูรณาการร่วมกับวิชาประวัติศาสตร์ได้
สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนารายวิชาด้วยหลักการบูรณาการเชิงสหวิทยาการ (Multidisciplinary)

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

การพัฒนาเฉพาะวิชาใดวิชาหนึ่ง ไม่ใช้การพัฒนาหลักสูตร และสามารถทำได้โดยการนำคำอธิบายรายวิชาเดิมมาปรับเปลี่ยนให้มีการบูรณาการ มีกระบวนการดังนี้

1. กำหนดสาระและสาระการเรียนรู้ โดยในงานวิจัยได้เลือกวิชาประวัติศาสตร์เป็นแกนหลักในการบูรณาการและนำเศรษฐศาสตร์ กฎหมายซึ่งนับว่าเป็นสาระหนึ่งในสังคมศึกษามาร่วมบูรณาการกับการประกอบการ

2. กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้จากสาระและสาระการเรียนรู้ เพื่อเป็นเสมือนจุดหมายปลายทางของการเรียนในรายวิชาดังกล่าวที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้าน ความรู้ ทักษะและเจตคติในด้านแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้เรียน

3. จัดทำคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา จากสาระการเรียนรู้และเป้าหมายการเรียนรู้ ด้วยการบูรณาการระหว่างสาระประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และกฎหมายในรายวิชา โดยนำหน่วยการเรียนรู้มาจำแนกหัวข้อย่อย อ้างอิงตามมาตรฐานตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ กำหนดแนวคิดสำคัญ การวัดและประเมินผลสร้างเป็นโครงสร้างรายวิชา

4. จัดทำแผนการสอนที่มีการกำหนดระดับชั้น วิชาที่สอน หน่วยหรือหัวข้อเรื่อง มาตรฐานตัวชี้วัดเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ สื่อ กิจกรรมไปจนถึงเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด

กระบวนการทั้งหมดสามารถทำได้ในทุกรายวิชา โดยใช้หลักของการบูรณาการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้แบบองค์รวมทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำหลักสูตรและการเรียนการสอนสังคมศึกษา การจัดทำหลักสูตรสังคมศึกษาควรนำรายวิชาประวัติศาสตร์กลับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมศึกษา สร้างให้มีลักษณะสอดคล้องกับธรรมชาติรายวิชาที่เป็นการบูรณาการความรู้ ทักษะ เจตคติภายในศาสตร์ของตนเองและข้ามศาสตร์ โดยมีเป้าหมายเพื่อนำความรู้มาใช้แก้ปัญหาสังคมและพัฒนาความเป็นพลเมืองดี

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน ผู้สอนสามารถนำรายวิชาประวัติศาสตร์เสริมสร้างการประกอบการไปใช้ได้ โดยจะต้องศึกษาบริบทสถานศึกษาประกอบกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อนำมาปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับธรรมชาติผู้เรียน จึงจะสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติด้านการประกอบการได้ นอกจากนี้ในระหว่างการจัดการเรียนการสอนจะต้องเน้นการฝึกปฏิบัติและมีการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ คอยให้คำชี้แนะอย่างสม่ำเสมอตลอดการทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์มาใช้ในการจำลองธุรกิจของตนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาเพิ่มเติมในส่วนของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้เกิดแรงจูงใจกับผู้เรียนในด้านความเสี่ยง อาจเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้จำลองการลงทุนจริงได้ผลตอบแทนจริง

2.2 รายวิชาประวัติศาสตร์ที่เสริมสร้างการประกอบการนี้ ที่มีลักษณะของการบูรณาการอาจนำไปประยุกต์ใช้บูรณาการร่วมกับความรู้ ทักษะ เจตคติด้านอื่น ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่แตกต่างจากงานวิจัยนี้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกรณ บำรุงบุญ และปิยลักษณ์ โพธิวรรณ. (2563). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคามเพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจ. **มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 40(2). 7-24.
- จตุรงค์ เลาหะเพ็ญแสง. (2558). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์จากทุนทางวัฒนธรรมพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย กำแพงเพชร. **ครุศาสตร์อุตสาหกรรม**. 14(2). 228-235.
- จริยา กอสุขทวีคุณ. (2561). การศึกษาแรงจูงใจและความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์การจัดการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธนวรรณ อัสโร. (2554). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ และความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (7E). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญธรรม รจิตภิญโญเลิศ. (2556). ความจำเป็นของการศึกษา ประวัติศาสตร์ธุรกิจ. แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/103002>. สืบค้นเมื่อ 6 ม.ค. 2565.

- ประเสริฐ ลีอำเนตกุล. (2553). การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นใหม่ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางธุรกิจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ิกา พูลสวัสดิ์ และดรณิกร สุปนต์. (2562). แรงจูงใจต่อความตั้งใจเป็นผู้ประกอบการ: กรณีศึกษานักศึกษาบริหารธุรกิจในภาคใต้ของประเทศไทย. *วลัยลักษณ์*. 9(1). 93-100.
- วัชรินทร์ กองสุข. (2563). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. แหล่งที่มา <https://bit.ly/3q9vy9O> สืบค้นเมื่อ 8 ม.ค. 2565.
- สาคร กล้าหาญ และคชา ศัยยกุล. (2563). องค์ประกอบคุณลักษณะการเป็นผู้ประกอบการของกลุ่ม Generation Y. *ปัญญาภิวัฒน์*. 12(2). 124-134.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). รายงานการวิจัยการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุพรรณิ พรหมศิริ. (2552). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี: กรณีศึกษาการพัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะการผลิตชิ้นงานศิลปะพื้นบ้านด้วยใบจาก. *การศึกษาและพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี*. 5(1-2). 51-66.
- สุภาภรณ์ โตโสภณ และวาริรัตน์ แก้ววูไร. (2561). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างสมรรถนะการเป็นผู้ประกอบการ ตามแนวคิดการฝึกทางปัญญาจากต้นแบบ สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. *ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 22(2). 275-289.
- อัญชนา ณ ระนอง. (2562). อาชีพในฝันที่เด็กไทยและเยาวชนไทยอยากเป็นในยุคดิจิทัล นิด้าโพล. แหล่งที่มา https://nidapoll.nida.ac.th/survey_detail?survey_id=132 สืบค้นเมื่อ 6 ม.ค. 2565.
- เอสเอ็มอี ไทยแลนด์. (2561). ทักษะที่คุณต้องมี ถ้าอยากเป็น SME เงินล้าน. แหล่งที่มา <https://www.smethailandclub.com/management/1052.html> สืบค้นเมื่อ 6 ม.ค. 2565.
- ฮาร์ดคอร์ อีซีโอ. (2564). คู่มือการเริ่มเป็น Entrepreneur และการเลือกสร้างธุรกิจที่เหมาะสมกับตัวเอง. แหล่งที่มา <https://hardcoreceo.co/entrepreneur-entrepreneurship/> สืบค้นเมื่อ 6 ม.ค. 2565.
- Aladag, E., & Yilmaz, M. A. (2019). Assessment of Entrepreneurship skills by social studies teachers. *International Journal of Eurasia Social Sciences*. 10(35). 177-202.
- Diem, R. (1996). Using Social Studies as the Catalyst for Curriculum Integration. *Social Education*. 60(2). 95-98.
- Glebe, R. (2020). Why Pursue a Degree Program with a Multidisciplinary Approach. From <https://www.goabroad.com/articles/degree-abroad/advantages-of-multidisciplinary-curriculum> Retrieved January 8, 2022.
- Hallmarkpublicschool. (2020). Integrated learning: Dffinition, Characteristics and benefits. From <https://www.hallmarkpublicschool.com/integrated-learning-definition-characteristics-and-benefits/> Retrieved January 8, 2022.

-
- McKinsey company. (2021). **Defining the skills citizens will need in the future world of work.** From <https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/defining-the-skills-citizens-will-need-in-the-future-world-of-work>. Retrieved January 8, 2022.
- Souitaris, V., Zerbinati, S., & Al-Laham, A. (2007). Do entrepreneurship programmes raise entrepreneurial intention of science and engineering students? The effect of learning, inspiration and resources. **business venturing**. 22(4). 566-591.
- Utica City School District. (2022). **Curriculum and Instruction K-12.** From <https://www.uticaschools.org/Page/7056> Retrieved January 8, 2022.

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
โรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี*

THE DEVELOPMENT OF A STRATEGIC EDUCATIONAL INSTITUTION
MANAGEMENT MODEL TO ENHANCE THE EDUCATIONAL QUALITY OF DEBSIRIN
PHUKHAE SARABURI SCHOOL, SARABURI

ธนาพล จีรเดชภัทร์ Thanapol Jeeradechpat

โรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี Debsirin Phukhae Saraburi School, Thailand

Corresponding Author E-mail: tomk10bb@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพบริบท ปัญหา และความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ 4) เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี เป็นการวิจัยและพัฒนา มีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการวิจัย คือ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ 2) รองผู้อำนวยการ 3) บุคลากรทางการศึกษา 4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 5) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 6) ผู้ปกครองของนักเรียน มีเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกการประชุม แบบบันทึกการปฏิบัติงาน แบบประเมินผลการใช้รูปแบบแบบสอบถามความพึงพอใจ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคแบบสามเส้า และสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบท สภาพปัญหา และความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี พบว่า โรงเรียนมีแผนพัฒนาการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ความต้องการของชุมชนและนโยบายรัฐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี (Debsirin Phukhae FAMILY Model) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ (1) ปัจจัยนำเข้าในการขับเคลื่อน (2) ปัจจัยหลักและปัจจัยขับเคลื่อน (3) ปัจจัยสนับสนุน 3) ผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี พบว่า ครูผู้รับผิดชอบได้ทำงานตามรูปแบบมีการดำเนินการในระดับชั้นที่ตนรับผิดชอบ รวมถึงทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ 4) ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี พบว่า ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารเชิงกลยุทธ์, คุณภาพการศึกษา

Abstract

This article aims to 1) study contextual conditions, problems and needs to develop the educational quality of Debsirin Phukhae Saraburi School, 2) develop a Strategic educational institution management model, 3) study the results of the use of the strategic educational institution management model and 4) evaluate and improve the strategic educational institution management model to enhance the educational quality of the school. The research informant group includes 1) senior experts, 2) deputy directors, 3) educational personnel, 4) basic school board of Debsirin Phukhae Saraburi School, 5) high school students, 6) high school students' parents. The research tools include interviews, minutes of a meeting form, performance record form, a model usage assessment form, a satisfaction questionnaires. The data were analysed using three some techniques and descriptive statistics including mean and standard deviation. The results showed as follows : 1) on context, problems and needs to develop the educational quality of the aforesaid school showed that the educational development plan based on the educational standard, vision and commitment that was in line with the context of the school, the community needs and the state policy. The learning activities focuses on the students. 2) the strategic school management model to enhance the educational quality of said school comprises 3 elements: (1) input factors to drive school administration, (2) main factors and driving factors and Z3) support factors. 3) the use results of the aforementioned model showed that the teachers in charge worked based on the model assigned to full capacity. 4) the evaluation and improvement of the said model was rated at the highest level and the satisfaction of the students and their parents in all was also rated at the highest level.

Keywords: Model, Strategic Educational Institution Management, Quality of Education

บทนำ

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารจัดการเช่นเดียวกับการบริหารหรือดำเนินกิจการต่างๆ ที่ต้องมีการดำเนินงานให้เป็นระบบครบวงจร โดยมีขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งคือการประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ อันจะสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด รวมทั้งมีจุดอ่อนหรือปัญหาในเรื่องใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การวางแผนและการดำเนินงานระยะต่อไปบรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) รวมทั้งให้ได้มาตรฐานของหลักสูตรในระดับสากลเพื่อมุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยหลักความรู้คู่คุณธรรม โดยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยให้ความสนใจเกี่ยวกับการสร้างองค์การสมรรถนะสูงอย่างแพร่หลาย เพราะการพัฒนาองค์การให้เป็นองค์การที่มีสมรรถนะสูง มุ่งความสำคัญไปที่การทำงานและการประยุกต์สู่การแข่งขันระดับโลก สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การ

พัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2551-พ.ศ. 2555) ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มุ่งสู่การเป็นองค์กร ที่มีขีดสมรรถนะสูง บุคลากรมีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ คิดริเริ่ม เปลี่ยนแปลง และปรับตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ และแผนยุทธศาสตร์ ปี พ.ศ. 2556-2561 ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย บุคลากรมีความเป็นมืออาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2556) ซึ่งนับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน เพราะการที่จะก้าวสู่องค์กรที่ไม่หยุดนิ่งสามารถปรับตัวได้ดี ทันท่วงทีเหตุการณ์นั้น ต้องเริ่มจากผู้นำที่มีความสามารถ ถ้าที่จะเริ่มสิ่งใหม่ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสร้างโอกาสให้กับองค์กรด้วยนวัตกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ปฏิบัติ ได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา มีบทบาทและอิทธิพลต่อการดำเนินงานที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพสูงสุด มีความรู้และทักษะที่แข็งแกร่งและเหมาะสมเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ระดับสูงและการดำรงชีวิตในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยยึดหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน และการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในอนาคต เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580) แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 และมุ่งสู่ Thailand 4.0

โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี มุ่งมั่นพัฒนามาตรฐานการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา หรือมีคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดและมีค่าเฉลี่ยผลการทดสอบระดับชาติมีพัฒนาการสูงขึ้น โรงเรียนมีหน้าที่พัฒนานักเรียนให้มีความสามารถในการอ่าน เขียน และการสื่อสาร ทักษะกระบวนการคิด การสร้างนวัตกรรมมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ รวมทั้งมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง 8 ประการ และมีคุณลักษณะนักเรียนเทพศิรินทร์ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพไปสู่สังคม ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี ยังเป็นโรงเรียนที่ให้บริการทั้งด้านแหล่งเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สนับสนุนบุคลากร และนักเรียนในการทำกิจกรรมเพื่อชุมชน และให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น โรงเรียนใกล้เคียง วัด อำเภอ อบต. เทศบาล และหน่วยงานภาคอุตสาหกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชากรในชุมชนได้อีกด้วย โดยได้มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบโดยนำวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) เข้ามาเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการกับทุกกลุ่มงานของโรงเรียน ได้แก่ กลุ่มวิชาการ กลุ่มกิจการนักเรียน กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มแผนงานและงบประมาณ และกลุ่มบริหารทั่วไป

รูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานงานที่ปฏิบัติเพื่อสร้างโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งและมีศักยภาพสูง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่องยั่งยืนเป็นการทำงานและจัดการองค์การที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญอย่างน้อย 3 ประการไปพร้อมกัน คือ บรรลุเป้าหมาย พัฒนางาน พัฒนาคน และพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นรูปแบบการบริหารที่ได้รับความสนใจมากในปัจจุบัน โดยผู้บริหารจะต้องวางแผนกลยุทธ์ที่ชาญฉลาด กำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างจากคนอื่น แต่เป็นความ

แตกต่างเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้เป็นแนวทางให้องค์กรปฏิบัติงานได้เหนือคู่แข่งและเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการได้ (ซูโจ เอื้ออักษร, 2549) ผู้บริหารจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการใช้อำนาจบริหารจัดการโดยยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม กระจายอำนาจให้ทุกคนร่วมรับผิดชอบการบริหารโดยมุ่งหวังผลสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และเป็นรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) ซึ่ง จินตนา บุญบงการและณัฐพันธ์ เขจรนันท์ (2549) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นระบบและแนวคิดด้านการบริหารเชิงคุณภาพเป็นการบริหารศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานของผู้บริหารเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุวิสัยทัศน์ขององค์กร ซึ่งการกำหนดแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานนั้นจำเป็นจะต้องวิเคราะห์และประเมินปัจจัยต่างๆ ที่เกิดจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อกำหนดวิธีการทำงานเพิ่มเติมจากเดิมหรือที่เรียกว่า “กลยุทธ์” พร้อมทั้งจัดทำกิจกรรม แผนงาน หรือโครงการให้สอดคล้องในแต่ละกลยุทธ์เพื่อเป็นแนวทางขององค์กรที่จะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้สูงสุดการบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วยกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบขึ้นพื้นฐาน 4 กิจกรรม คือ การวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Analysis) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategic Implementation) และการควบคุมและประเมินผลกลยุทธ์ (Strategic Control and Evaluation) ซึ่งกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมนี้มีความสัมพันธ์และเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาทักษะการบริหารจัดการให้มีความสามารถในการบริหารงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ ที่มีอยู่อย่างมีระบบและคุ้มค่า เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ประสบความสำเร็จในอนาคตอย่างยั่งยืนได้ และจากการเปลี่ยนแปลงของโลก ได้แก่ การก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 การเป็นโลกาภิวัตน์และการเข้าสู่การประชาคมอาเซียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องปรับพฤติกรรม ทักษะคิด สร้างความเป็นผู้นำยุคใหม่ไปสู่การเป็นผู้บริหารยุคใหม่ที่มีสมรรถนะทักษะ และเทคนิคการบริหารรูปแบบใหม่โดยมีความสามารถประยุกต์ใช้ทักษะสำคัญ 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารตนเอง (Self-Mastery) ด้านการบริหารทีม (Team Management) และด้านการบริหารผลงาน (Performance Management) เพื่อยกระดับความสามารถและสร้างประสิทธิภาพในตนเอง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2551)

จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหาร คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เล็งเห็นความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนศตวรรษที่ 21 เพื่อสนองต่อพระบรมราโชบายด้านการจัดการศึกษาที่ได้ทรงมุ่งให้การศึกษาต้องสร้างพื้นฐานแก่นักเรียน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การศึกษาชาติ นโยบายของกระทรวงศึกษาและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งหลักการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีพหุปัญญา ซึ่งมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่ว่า ผู้เรียนมีความรู้อันเป็นสากล และมีสมรรถนะสำคัญ 5 ด้าน โดยเพื่อให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและคุณภาพต่อผู้เรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการเรียนนวัตกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายจึงได้ดำเนินการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะบุรี โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงานและเป็นการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน มุ่งผลลัพธ์คุณภาพการศึกษาด้านนักเรียน ด้านครูด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านสถานศึกษา และด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยได้ดำเนินการพัฒนาในรอบปีการศึกษา 2562 – 2563

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพบริบท ปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี
4. เพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สภาพบริบท ปัญหาและความต้องการ (Research1: R1) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพบริบท ปัญหาและความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลสถานศึกษา สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและรายงานข้อมูลของสถานศึกษา ดำเนินการและรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคแบบสามเส้า (Triangulation) มาจัดหมวดหมู่ข้อมูล เพื่อสรุปประเด็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาและโครงสร้าง

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม – 15 มิถุนายน 2562

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การพรรณนาข้อมูลโดยอาศัยเทคนิคแบบสามเส้า (Triangulation) มาจัดหมวดหมู่ข้อมูล เพื่อสรุปประเด็นปัญหาและแนวทางในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา (Development1: D1) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมระดมความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อรวบรวมข้อมูลและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยการศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดหลายๆ รอบ แล้วหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเหล่านั้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเพื่อกำหนดทิศทางและสร้างข้อสรุปของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค สระบุรี ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการประชุม และแบบวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการระหว่างวันที่ 16 มิถุนายน – 30 กันยายน 2562

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคแบบสามเส้า (Triangulation) จากการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบการศึกษา ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลที่รวบรวมมาได้ทั้งหมดหลายๆ รอบ (Read and Re-read) แล้วหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเหล่านั้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เพื่อกำหนดทิศทาง (Trend) สร้างข้อสรุปและนำเสนอโดยอิงกรอบการศึกษา โดยการบรรยาย (Narrative Form) พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นมาของข้อสรุปรูปแบบการบริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ (Research2: R2) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยเก็บข้อมูลจากแบบบันทึกการปฏิบัติงานในแต่ละด้านตามแผนปฏิบัติการ แยกแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อสะดวกต่อการปรับปรุงและการพัฒนาในการดำเนินงาน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการ และครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการปฏิบัติงาน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2562 – 30 กันยายน 2563

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคแบบสามเส้า (Triangulation) จากการดำเนินงานแต่ละกิจกรรมมาจัดหมวดหมู่ตามกรอบการศึกษา แล้วสร้างข้อสรุปและนำเสนอผลโดยอิงกรอบการศึกษาโดยการบรรยาย (Narrative Form)

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุง (Development2: D2) มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี โดยการประเมินแบบวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา การประเมินความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อนำข้อมูลจากการประเมินมาสะท้อนผลการบ่งชี้ให้เห็นคุณภาพความสำเร็จมาสรุปผลการดำเนินการตามกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงาน กิจกรรมที่บรรลุวัตถุประสงค์จะส่งเสริมและพัฒนาเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ส่วนกิจกรรมใดมีปัญหา ร่วมกันหาสาเหตุของปัญหาและร่วมกันวิเคราะห์หาแนวทางกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาต่อไป

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) การประเมินแบบวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา 2) การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา โดยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา รองผู้อำนวยการ ครู และบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี 3) การประเมินความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี โดยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวิเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา แบบประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา สำหรับประเมินความคิดเห็นของครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุด ระเบบุรี
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม-31 ตุลาคม 2564
4. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. บริบท สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุด ระเบบุรี พบว่า โรงเรียนมีแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการตามมาตรฐานการศึกษา วิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ความต้องการของชุมชนและนโยบายรัฐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคุณภาพผู้เรียนที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัดคือ ความสามารถในการอ่าน การเขียนการสื่อสารและการคิดคำนวณและนักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์และมีความต้องการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานโดยมุ่งเน้นการพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียนและด้านคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุด ระเบบุรี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยนำเข้าในการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย Apply & Appropriate, Inspiration, Love & Take care, Youth & Adolescent development psychology 2) ปัจจัยหลักและปัจจัยขับเคลื่อน และ 3) ปัจจัยสนับสนุน ในส่วนของการบริหารจัดการสถานศึกษาใช้วงจรเดมมิง (PDCA) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ขั้นตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) และขั้นปรับปรุงแก้ไข (Act) ในการบริหารงานหลัก 5 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ, งานกิจการนักเรียน, งานแผนงานและงบประมาณ, งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุด ระเบบุรี และได้กำหนดเป้าหมายไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณภาพด้านผู้เรียน 2) คุณภาพด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) คุณภาพด้านการบริหารจัดการ และ 4) ผลกระทบด้านผู้ปกครองและเครือข่ายสังคม

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุด ระเบบุรี พบว่า ครูผู้รับผิดชอบได้ตรวจสอบการทำงานตามรูปแบบการดำเนินการในระดับชั้นที่ตนรับผิดชอบ คณะทำงานได้ปฏิบัติงานครบกิจกรรมตามแผนที่กำหนด การดำเนินการขั้นตอนต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นงานดำเนินการกิจกรรมในเรื่องใดก็ตาม ครูมีการทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่ผู้เรียนได้มีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่ปรึกษาในด้านหลักสูตรและการสอนครบทุกกลุ่มสาระทำให้ครูมีความมั่นใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ยังได้รับความร่วมมือจากปราชญ์ท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ทำให้นักเรียนได้มีแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นและได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เต็มศักยภาพตามเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุด ระเบบุรี

4. ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุด ระเบบุรี โดย 1) จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นมีการทดลองใช้และปรับปรุงคุณภาพให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ที่สามารถ

พัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ 2) ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี โดยการประเมินความคิดเห็น พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี โดยการสอบถามความคิดเห็น พบว่า นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 1 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี

กรอบการประเมิน	ระดับคุณภาพ (n = 27)		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านประสิทธิภาพในการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษา	4.47	1.09	มากที่สุด
1. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.49	1.01	มากที่สุด
2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นทำให้ลดปัญหาในระหว่างการปฏิบัติงาน	4.32	1.21	มากที่สุด
3. ผู้บริหารและคณะทำงานสามารถแก้ไขปัญหาและมีการวางแผนในระยะยาวที่ชัดเจน	4.48	0.88	มากที่สุด
4. มีการปฏิบัติดูแล ติดตามและการนิเทศการดำเนินงาน	4.59	0.61	มากที่สุด
ด้านประสิทธิผล	4.46	1.17	มากที่สุด
1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามากยิ่งขึ้น	4.48	0.61	มากที่สุด
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษากำหนด	4.41	0.82	มากที่สุด
3. นักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้เต็มศักยภาพ	4.37	1.09	มากที่สุด
4. นักเรียนมีทรัพยากรการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น	4.50	1.28	มากที่สุด
5. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น	4.47	0.59	มากที่สุด
ภาพรวม	4.47	1.17	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บริบท สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี พบว่า โรงเรียนมีแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการตามมาตรฐานการศึกษา วิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนสอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ความต้องการของชุมชนและนโยบายรัฐ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคุณภาพผู้เรียนที่ไม่เป็นไปตาม

เป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัดคือ ความสามารถในการอ่าน การเขียนการสื่อสารและการคิดคำนวณ และนักเรียนมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ และมีความต้องการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและด้านคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สอดคล้องกับจุดที่ควรพัฒนาตามรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ปี 2562 (SAR) ที่พบว่า ควรมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายและควรพัฒนานักเรียนในด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปความคิดรวบยอด และควรแก้ไขปัญหานักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่าน สอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ศักดิ์ ภูพลผัน (2559) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ “การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของโรงเรียนไชยวานวิทยา พบว่า ขาดการมีส่วนร่วมจากทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมในท้องถิ่น ในการร่วมกันคิด วางแผน และพัฒนาคุณภาพการศึกษา จึงทำให้การจัดการศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสัมมนาการณ์ บุญเรือง (2560) เรื่อง ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอนองที่ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอนองที่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ การนิเทศ ติดตามและประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุด ส่วนความต้องการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาห้องสมุดจึงนำข้อมูลเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ในการวิจัยขั้นตอนต่อไป

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี โดยยึดกรอบมาตรฐานการศึกษาของ สมศ. นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เป็นปัจจัยเชิงนโยบายบูรณาการร่วมกันองค์ความรู้ในการขับเคลื่อน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ตามเป้าหมายด้านคุณลักษณะ 3Rs x 8Cs บูรณาการสู่พหุปัญญา 8 ด้านตามแนวคิดของ Gardner และหลักการบริหารงานตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดวงจรเดมมิง (PDCA) ของ Deming, W. Edwards (1986) โดยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี (Debsirin Phukhae FAMILY Model) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้าในการขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.1) Apply & Appropriate คือ การประยุกต์ใช้ปัจจัยเชิงนโยบายและแนวคิดและทฤษฎีอย่างเหมาะสม 1.2) Inspiration คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนค้นพบความถนัดของตนเองตามทฤษฎีพหุปัญญา โดยการออกแบบหลักสูตรและการเรียนรู้บูรณาการสู่พหุปัญญา 8 ด้าน 1.3) Love & Take care คือ หลักการดูแลใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาต่อศิษย์เป็นครอบครัวเดียวกัน โดยครูที่ปรึกษาและหัวหน้าระดับชั้น 1.4) Youth & Adolescent development psychology คือ ดูแลการใส่ใจลูกศิษย์ให้เหมาะสมตามวัย เข้าใจพัฒนาการวัยรุ่น เข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งร่างกาย อารมณ์และสภาพจิตใจ เพื่อใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ปัจจัยหลักและปัจจัยขับเคลื่อน (Man, Money, Material & Management) โดย 2.1) ปัจจัยหลักในการบริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารมีองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำและทักษะผู้บริหาร

2.2) ปัจจัยขับเคลื่อน คือ บริหารและจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกำลังขับเคลื่อนการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้วยองค์ประกอบการทำงานเป็นทีม โดยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและมีคณะทำงานผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน โดยใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ สพฐ.

3) ปัจจัยสนับสนุน (Friends & Cooperation Networking) คือ การมีเครือข่ายมิตรภาพแห่งความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยได้ผ่านการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยสังเคราะห์งานวิจัยของสำเร็จ วงศ์ศักดิ์, สบสันต์ อุตกฤษฎ์ และอนันท์ งามสะอาด (2554) เรื่องรูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา; หทัยรัตน์ เขียวเอี่ยม (2554) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม : ศึกษาเฉพาะโรงเรียนวัดราชันดาดา สำนักงานเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร โดยนำข้อมูลที่รวบรวมด้วยเทคนิคแบบสามเส้า (Triangulation) และวิเคราะห์ความซ้ำซ้อนของตัวแปร โดยในการบริหารจัดการสถานศึกษา (Management) ใช้กรอบการทำงานตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษาตามกรอบแนวคิดของ Deming, W. Edwards (1986) เรียกว่า วงจรเดมมิง (PDCA) เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ในบริหารงานหลัก 5 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ, งานกิจการนักเรียน, งานแผนงานและงบประมาณ, งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป โดยกำหนดเป้าหมายด้านคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณภาพด้านผู้เรียน 2) คุณภาพด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) คุณภาพด้านการบริหารจัดการ (Quality of School Administration) และ 4) ผลกระทบด้านผู้ปกครองและเครือข่ายสังคม (Effect on parents & social networks) โดยผ่านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจนได้รูปแบบที่ได้รับการยอมรับในการนำไปใช้บริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี พบว่า ครูผู้รับผิดชอบได้ตรวจสอบการทำงานตามรูปแบบการดำเนินการในระดับชั้นที่ตนรับผิดชอบ ปฏิบัติงานครบกิจกรรมตามแผนที่กำหนดและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนได้มีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นคณาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่ปรึกษาในด้านหลักสูตรและการสอนครบทุกกลุ่มสาระ ทำให้ครูมีความมั่นใจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ยังได้รับความร่วมมือจากปราชญ์ท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาทำให้นักเรียนได้มีแหล่งเรียนรู้เพิ่มมากขึ้นและได้รับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้เต็มศักยภาพตามเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี สอดคล้องกับงานวิจัยของหทัยรัตน์ เขียวเอี่ยม (2554) เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา: การสร้างทฤษฎีจากฐานราก กระบวนการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 สำรวจความต้องการการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ขั้นที่ 2 การกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ขั้นที่ 3 การวางแผนพัฒนาสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์พันธกิจ ขั้นที่ 4 ขั้นการดำเนินการ ขั้นที่ 5 ขั้นการประเมินผล ขั้นที่ 6 ขั้นการร่วมรับผลประโยชน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ศักดิ์ ภูพลผัน (2559) ที่ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ “การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของโรงเรียนไฮवानวิทยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ที่มีคุณภาพผ่านการตรวจสอบและประเมินคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจนได้รูปแบบที่ได้รับการยอมรับในการนำไปใช้บริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพ

การศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี จะมีส่วนช่วยทำให้การบริหารงานมีระบบ มีความชัดเจนในกระบวนการดำเนินงาน ผลดังกล่าวยังสอดคล้องกับข้อมูลรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ปี 2563 (SAR) ที่พบว่า โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี มีคณะกรรมการบริหารโรงเรียนและคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ เพื่อให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ทำหน้าที่ กำหนด กำกับติดตาม และปรับปรุงผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยใช้วงจรคุณภาพเดมมิง PDCA ขับเคลื่อนกลุ่มบริหารงานต่างๆ 5 กลุ่มงาน

4. ผลการประเมินและปรับปรุงรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี โดย

4.1 จากการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า 1) กระบวนการวางแผนเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ 2) กระบวนการปฏิบัติตามแผนเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา มีระบบการควบคุมคุณภาพ มีการนิเทศและติดตามผลที่มีคุณภาพสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ 3) กระบวนการประเมินผลการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา มีขั้นตอนการวัดและประเมินผล มีเกณฑ์และตัวชี้วัดที่ชัดเจนสอดคล้องกับมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา และ 4) การนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนการปฏิบัติงาน มีกระบวนการทำงานเป็นทีมและมีคณะทำงานที่ชัดเจนตามหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยมีขั้นตอนในการปรับปรุงแผนการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ โดยรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ที่ได้พัฒนาขึ้นมีการทดลองใช้และปรับปรุงคุณภาพให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ที่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

4.2 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี โดยการประเมินความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา รองผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวม รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และ

4.3 ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี โดยการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 และผู้ปกครองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี พบว่า มีความพึงพอใจในการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mark D. Baldwin (2014) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่สนับสนุนและยับยั้งการวางรูปแบบการวางแผนกลยุทธ์มาใช้ในโรงเรียน พบว่า มีปัจจัยสนับสนุนการวางรูปแบบการวางแผนกลยุทธ์มาใช้ คือ ความเป็นวิชาชีพของบุคลากร ความสามัคคีของบุคลากร ภาวะผู้นำของครูใหญ่ เปิดเผยถึงความต้องการเปลี่ยนแปลงของบุคลากร การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการสนับสนุนจากท้องถิ่น ส่วนปัจจัยที่ยับยั้งการนำรูปแบบดังกล่าวมาใช้ ได้แก่ การขาดปัจจัยส่งเสริมข้อใดข้อหนึ่งข้างต้น ความไม่เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนกลยุทธ์ และการจัดสรรเวลาให้กับการจัดทำแผนกลยุทธ์ไม่เพียงพอ ทั้งนี้ เนื่องด้วยในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนในการดำเนินการบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของ Deming, W.

Edwards (1986) เรียกว่า วงจรเดมมิง (PDCA) เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน กำหนดกรอบการบริหารงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา นโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ นโยบายการบริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี รวมทั้งนำองค์ความรู้การประกันคุณภาพการศึกษา 3 ขั้นตอน (พิสนุ พงศรี, 2553) คือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้สังเคราะห์เป้าหมายด้านคุณลักษณะ 3Rs x 8Cs ได้แก่ การอ่านออก การเขียนได้ การคิดเลขเป็น และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการร่วมมือและทำงานเป็นทีม ทักษะการร่วมมือและการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำทักษะความเข้าใจความต่างของวัฒนธรรม ความต่างของกระบวนทัศน์ มีทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการเรียนรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรม กรอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และมีสมรรถนะสำคัญ 5 ด้าน รวมทั้งการออกแบบหลักสูตรและการเรียนรู้บูรณาการสู่ปัญหา 8 ด้านตามแนวคิดของ Gardner (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550) ได้แก่ วาจาภาษา ด้านดนตรี จังหวะ ด้านตรรกะ/ คณิตศาสตร์ ทักษะสัมพันธ์/ มิติสัมพันธ์ ด้านร่างกาย/ การเคลื่อนไหว ด้านธรรมชาติ ด้านการรู้จักตนเอง และด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นองค์ความรู้ในการขับเคลื่อนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดสะระบุรี

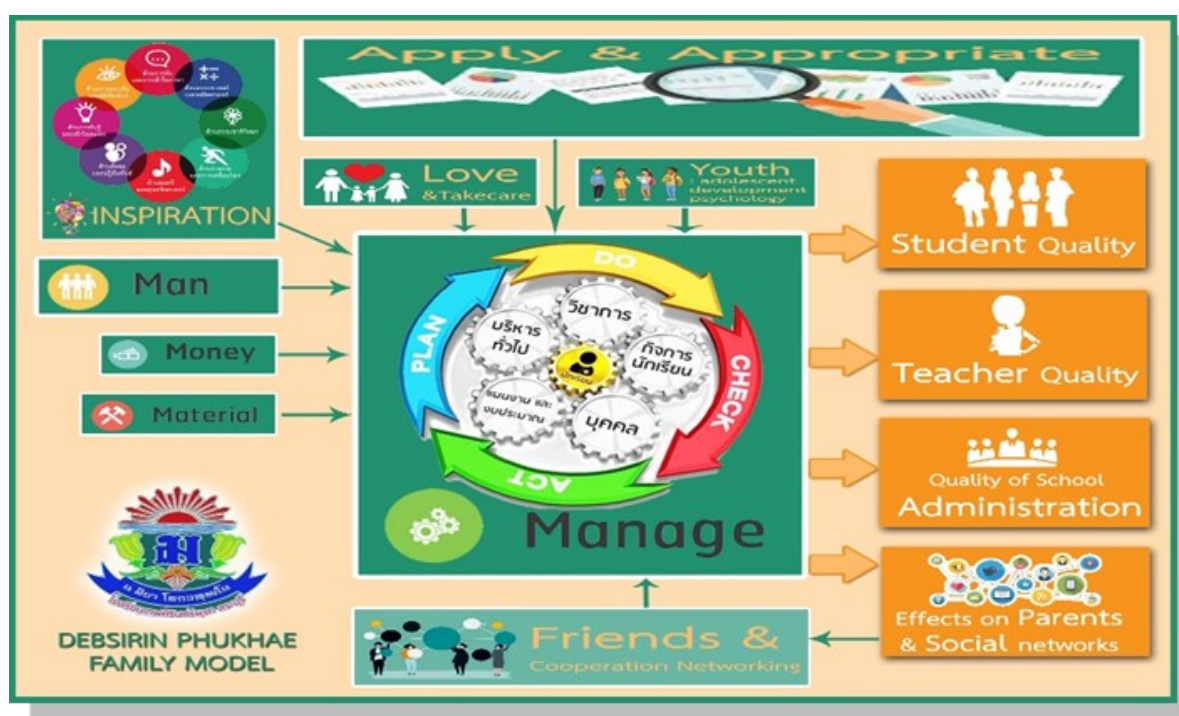
ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากดำเนินการประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ทุกด้าน อาทิ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำเร็จการศึกษาทุกคน (ร้อยละ 100) นอกจากนี้ ยังสะท้อนผลความสำเร็จได้จาก 1) การที่นักเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางวิชาการได้รับรางวัลชนะเลิศและเหรียญทองหลายรายการ 2) ด้านพฤติกรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้รับรางวัลเยาวชนสตรีระดับประเทศต่อเนื่อง 2 ปี 3) นักเรียนที่มีศักยภาพทางด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ได้ผ่านการคัดเลือกเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศการประกวดนาฏศิลป์ ดนตรี คีตศิลป์แห่งชาติ ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 4) นักเรียนที่มีศักยภาพทางด้านวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ได้รับทุนจากรัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนให้เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี 5) นักเรียนที่มีศักยภาพทางด้านภาษาและการสื่อสาร สอบผ่าน HSK2-3 6) ได้รับการคัดเลือกเป็นนักเรียนทุนแลกเปลี่ยนเอเอฟเอสเพื่อการศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมนานาชาติ 7) นักเรียนที่มีศักยภาพทางด้านกีฬาได้รับรางวัลชนะเลิศเหรียญทองกีฬายาวชนแห่งชาติ ได้รับการคัดเลือกเข้าทีมสโมสรท่าเรือ 8) นักกีฬากีฬายานเสือภูเขาเยาวชนทีมชาติไทย 9) รองชนะเลิศอันดับ 2 กีฬาฟุตบอลระดับประเทศ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีวิสัยทัศน์ร่วมกันคือ “เทพศิรินทร์พุดสะระบุรีเหมือนครอบครัว” มีการสนับสนุนและการส่งเสริมขวัญกำลังใจครูและบุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนาตนเองด้านการจัดการเรียนรู้และยกระดับวิทยฐานะ ศึกษาดูงานชั้นนำด้านต่างๆ นอกจากนี้ ด้านผู้ปกครองและชุมชนได้มีภาคีเครือข่ายทางการศึกษา โดยมีวิสัยทัศน์ร่วมกันคือ “ไปด้วยกันไปได้ไกล” มีความสัมพันธ์ชุมชนที่ดี มุ่งให้เป็น “โรงเรียนของชุมชนเพื่อคนในท้องถิ่น” มีการระดมทรัพยากรจากชุมชนท้องถิ่น “ทำด้วยใจเกิดได้จริง” ร่วมกันปรับปรุงอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา และโรงเรียนมีเครือข่ายที่ลงนามความร่วมมือทางวิชาการ โดยความสำเร็จดังกล่าวผ่านกระบวนการทำงานเชิงรุก อาทิ ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชุมฝ่ายบริหารโรงเรียน ประชุมกลุ่มงาน ประชุมกลุ่มสาระ ประชุมครูประจำเดือน ประชุมฝ่ายสนับสนุน ร้านค้าโรงอาหาร

รณรงษ์นักเรียน ร้านค้าหน้าโรงเรียน คนขับรถตู้โรงเรียน อย่างต่อเนื่องและมีการทบทวนและตรวจสอบตามระบบ PDCA ที่กำหนดไว้ทุกขั้นตอน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี สรุปลักษณะภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุกแค สระบุรี (Debsirin Phukhae FAMILY Model) ได้ยึดกรอบมาตรฐานการศึกษาของ สมศ. นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี เป็นปัจจัยเชิงนโยบายบูรณาการร่วมกันองค์ความรู้ในการ โดยกำหนดตัวแปรในการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา “FAMILY” ได้แก่ Friends & Cooperation Networking, Apply & Appropriate, 4 M: Man Money Material Management Inspiration, Love & Takecare, Youth & Adolescent development psychology

การบริหารจัดการสถานศึกษา (Management) ใช้กรอบการทำงานตามขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดของ Deming, W. Edwards (1986) เรียกว่า วงจรเดมมิง (PDCA) เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ขั้นตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน (Check) และขั้นปรับปรุงแก้ไข (Act) ในบริหารงานหลัก 5 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ, งานกิจการนักเรียน, งานวางแผนและบริหารงบประมาณ, งานบุคคล และงานบริหาร

ทั่วไป เพื่อส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย คุณภาพด้านผู้เรียน (Student Quality) คุณภาพด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา (Teacher Quality) คุณภาพด้านการบริหารจัดการ (Quality of School Administration) และผลกระทบด้านผู้ปกครอง และเครือข่ายสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ปัจจัยความสำเร็จในการขับเคลื่อนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ได้ประสบความสำเร็จในครั้งนี้ได้ด้วยองค์ประกอบการทำงานเป็นทีม โดยหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและมีคณะทำงานผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยอาศัยหลักการการทำงานเป็นทีม โดยเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ปัจจัยอื่น ๆ ที่จะเสริมกระบวนการขับเคลื่อนดำเนินไปได้อย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิเคราะห์ในมิติอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบในเชิงประสิทธิภาพของนวัตกรรมการบริหาร อาทิ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์, การวิเคราะห์ในรูปของอนุกรมเวลา (Time-Series Analysis) ซึ่งกระทำได้หลังจากที่มีการทดลองใช้ในระยะเวลาที่ผ่านไปแล้วระยะหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา บุญบงการ และณัฐพันธ์ เชจรนนท์. (2549). การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic management. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยุคเคชั่น.
- ชูใจ เอื้ออักษร. (2549). การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ.
- พิสนุ พองศรี. (2553). กลยุทธ์การดำเนินการประกันคุณภาพทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี. (2562). รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ปี 2562. สระบุรี: โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี.
- โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี. (2563). รายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี ปี 2562. สระบุรี: โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดฯ สระบุรี.
- สัมมนาการณ์ บุญเรือง. (2560). ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์. บุรีรัมย์: ศูนย์การศึกษาอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2556). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2556 - พ.ศ.2561) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

-
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2550). **มาตรฐานการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำเร็จ วงศ์ศักดิ์, สบสันต์ อุตกฤษฎ์ และอนันท์ งามสะอาด. (2554). รูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. **วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ**. 21(3).
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ . (2551). **สู่ประชาคมอาเซียน 2015**. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2008/11/18858> สืบค้นเมื่อ 12 มี.ค. 2565.
- อนันต์ศักดิ์ ภูพลผัน. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ “การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”. แหล่งที่มา <https://www.krupunmai.com/5673/> สืบค้นเมื่อ 12 มี.ค. 2565.
- Baldwin, Mark.Care. (2014). **management and community care: social work discretion and the construction of policy**. Aldershot: Ashgate.

การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*

CONFLICT MANAGEMENT OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER
SAMUTPRAKAN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

¹รุ่งทิwa บูราณศรี Rungthiwa Booransee ²สุรัชชัย เทียนขาว Surachai Tienkhaw

^{1,2}วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม Siam Technology College, Thailand

Corresponding Author E-mail: rungthiwa-jo@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวน 327 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย มีเครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่าค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง และมีสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้บริหารโรงเรียน 3 คน เกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่า ผู้บริหารควรใช้วิธีที่หลากหลายในการแก้ปัญหา ยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่น ใช้วิธีการเจรจาต่อรองเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความพึงพอใจบ้างในลักษณะพบกันครึ่งทาง ควรหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นที่จำเป็นเพื่อลดความตึงเครียดที่หาประโยชน์ไม่ได้ พยายามรักษาน้ำใจเพื่อนร่วมงานโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ทำร้ายจิตใจคนอื่น เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย และเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารความขัดแย้ง, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This research article aims to study conflict management of educational institution administrators. Under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1, this research is an integrated research method. There were samples used in the research, namely school administrators and teachers in educational institutions. under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1, 327 persons were selected by simple random sampling. The research tools were questionnaires, a 5-level estimation scale, and a structured interview form. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean and standard deviation. The results showed that Conflict Management of School Administrators Under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1, the overall picture is at a high level. and in-depth interviews with 3 school administrators about conflict management among school administrators. Under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1, it was found that administrators should use a variety of methods to solve problems. accepting opinions from others Use a negotiating method to give both parties some satisfaction in a halfway way. Expressing thoughts should be avoided, doing what is necessary to reduce unnecessary stress. Try to stay courteous to your coworkers by using non-injuring solutions to achieve your goals. and maximize benefits to educational institutions.

Keywords: Conflict Management, School Administrators, Primary School

บทนำ

การบริหารความขัดแย้ง เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่สำคัญในการสร้างความสัมพันธ์อันดีในองค์กร โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ให้การศึกษอบรมแก่เด็กและเยาวชนให้มีการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม รวมทั้งสามารถที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนจึงมีความคาดหวัง ความต้องการ และมีการรับรู้ที่แตกต่างกันจึงทำให้นำไปสู่การแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา ความขัดแย้งในสถานศึกษาอาจเป็นผลมาจากความต้องการของครูอาจารย์และนักเรียนที่ไม่ได้รับการตอบสนอง คุณลักษณะในด้านต่างๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรดำเนินการ และเปิดโอกาสให้บุคลากรและนักเรียนสามารถตอบสนองความต้องการของตนเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้แก่นักเรียนเพื่อการดำรงชีวิตในอนาคต สิ่งเหล่านี้จะช่วยลดความขัดแย้งได้ (จิรารัตน์ เขียนรูปครุฑ, 2558) จะเห็นได้ว่า การขัดแย้งในองค์กรเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้และในบางกรณี บางโอกาสความขัดแย้งก็มีความจำเป็น เพราะความขัดแย้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กร หากองค์กรใดไม่มีการเปลี่ยนแปลง องค์กรนั้นจะไม่มีความสำเร็จก้าวหน้า (อรสา คำแสน, 2554) ความขัดแย้งมิได้เลวไปเสียทั้งหมดหรือดีไปเสียหมด ความขัดแย้งที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์ หน้าที่จำเป็นอย่างหนึ่งของผู้บริหารก็คือจะต้องพร้อมที่จะเผชิญกับความขัดแย้ง และบริหารความขัดแย้งเพื่อสร้างสรรค์ ในโรงเรียน ครูและบุคลากรจึงมีความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมความต้องการ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิด เมื่อต้องการมาอยู่ร่วมกันหรือทำงานร่วมกันเป็นเวลานานๆ ธรรมชาติในด้านความแตกต่างก็เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่จะก่อให้เกิดปัญหา

ความขัดแย้ง (Conflict) ขึ้นระหว่างกันทั้งในด้านสร้างสรรค์และในด้านเสื่อมซึ่งจะมีมากหรือน้อยนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับกลุ่มหรือบุคคลนั้น ถ้าสถานศึกษาแห่งใดมีความขัดแย้งกันสูง ก็จะส่งผลให้เกิดการแข่งขันชิงดีชิงเด่นกันในทางที่ไม่ถูกไม่ควรก็จะมี ความหวาดระแวงสงสัยซึ่งกันและกัน แบ่งพรรคแบ่งพวก และชอบกล่าวร้ายป้ายสีกันจึงทำให้การดำเนินการโดยส่วนรวมขาดประสิทธิภาพ แต่ในทางตรงกันข้ามหากสามารถทำงานร่วมกันโดยไม่มีข้อขัดแย้ง ย่อมจะเป็นผลดีแก่องค์กร เพราะจะทำให้การทำงานราบรื่น สมาชิกทุกคนมีความสุข ทุกคนมีกำลังใจที่จะมาทำงาน ผู้บริหารทุกระดับจึงต้องเผชิญกับปัญหาความขัดแย้งในการบริหารงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งในตัวบุคคล ความขัดแย้งในเป้าหมาย ความขัดแย้งระหว่างกลุ่ม ความขัดแย้งในสถานภาพและบทบาท ความขัดแย้งในบุคลิกภาพจะมีความรุนแรงมากน้อยเพียงใดก็ตามย่อมถือได้ว่าเป็นภาระหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารที่จะต้อง มีทักษะการบริหารที่จะตัดสินใจดำเนินการ เพื่อบริหารความขัดแย้งที่เกิดขึ้นก็จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรหรือหน่วยงานที่ตนดำรงอยู่จึงกล่าวได้ว่า ความขัดแย้งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของผู้บริหารทั้งสิ้นที่จะต้องบริหารความขัดแย้งให้หมดไปจากองค์กร (ธนา ก่อเกษมวงศ์, 2555)

จากการศึกษาวิธีบริหารความขัดแย้งตามแนวคิดของ Thomas & Kilmann (1987) จะพบว่าเป็นวิธีหนึ่งในการบริหารความขัดแย้งที่ผู้บริหารนิยมนำมาใช้กันมากเนื่องจากเหมาะสมกับการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน โดยจำแนกพฤติกรรมของบุคคลเมื่อเผชิญกับความขัดแย้งจะมีพฤติกรรม 2 แบบแสดงออกมาตามกรอบแนวคิดของทฤษฎีสองมิติคือ มิติแรกการเอาใจผู้อื่น แสดงออกโดยพฤติกรรมความร่วมมือ และมิติที่สองเป็นการเอาใจตนเอง แสดงออกโดยพฤติกรรมการเอาชนะ ซึ่งจากมิติทั้งสองนี้จึงทำให้ สามารถจำแนกพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งได้ 5 ด้านคือ การเอาชนะ (Competition) การร่วมมือ (Cooperation) การประนีประนอม (Compromising) การหลีกเลี่ยง (Avoiding) และการยินยอม (Consent) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดของ Thomas & Kilmann มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งผู้บริหารสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

สถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 (2563) หลายแห่งก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งเช่นเดียวกัน เนื่องจากสมัยนี้มีการสื่อสารกันได้หลากหลายช่องทาง เช่น ทางโซเชียลมีเดีย การสื่อสารที่หลากหลายนี้อาจทำให้ความหมายในการสื่อสารเปลี่ยนก่อให้เกิดความเข้าใจกันผิดได้ง่าย อาจนำไปสู่ความขัดแย้ง ซึ่งความขัดแย้งเป็นภารกิจที่ยากที่สุดสำหรับผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาคับด้วยความรอบคอบ ไม่ควรละเลยกับปัญหาที่เกิดขึ้น ควรหาวิธีการแก้ไขที่เหมาะสม เพราะไม่เช่นนั้นแล้วอาจจะทำให้บรรยากาศภายในสถานศึกษาเต็มไปด้วยการแข่งขัน จากนั้นอาจจะกลายเป็นความรุนแรงจนเกิดความขัดแย้งในทางทำลาย ซึ่งจะส่งผลในทางที่ไม่ดีต่อสถานศึกษา แต่ในทางตรงกันข้ามหากใช้วิธีการแก้ไขความขัดแย้งที่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ส่งผลในทางสร้างสรรค์ให้แก่สถานศึกษา ผู้บริหารที่นั่นจึงต้องมีทักษะวิธีการบริหารจัดการ ความขัดแย้ง เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติการสอนของครูน้อยที่สุด ดังเห็นได้จากการที่มีเรื่องร้องเรียนผู้บริหาร ครู ลงในเว็บไซต์ต่างๆ ความขัดแย้งจากการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนในแต่ละครั้งรวมถึงการขอย้ายของครูในแต่ละปี จากประเด็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อนำผลจากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการบริหารความขัดแย้งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมและเป็นไปในทางที่ดีมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลทางการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2562 จาก 72 โรงเรียน จำนวน 2,280 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยผู้วิจัยเปิดตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ได้ขนาด กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดย แบ่งสัดส่วนแต่ละโรงเรียน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 คน โดยใช้เกณฑ์ในการ สัมภาษณ์คือ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารความขัดแย้ง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และ ประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 เป็น แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน รวม 30 ข้อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

3.2 แบบสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง(Structured Interview) คือเป็นแบบสัมภาษณ์คำถามให้ผู้ ถูกสัมภาษณ์ตอบตามวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ โดยนำแบบสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารความขัดแย้ง ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ไปใช้กับ ผู้บริหารในสังกัด จำนวน 3 คน

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลแบบสอบถามของจิรารัตน์ เขียนรูปครุฑ (2558) นำมาประยุกต์ใช้กับเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 และผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใหม่ เพื่อให้เข้ากับบริบท สถานที่และ เรื่องที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องทักษะการบริหารงานกับ การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1 ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยมาสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษารายละเอียดตามวัตถุประสงค์ กำหนดเป็นประเด็นหลักเกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา และแจกแจงประเด็นหลักออกเป็นประเด็นย่อยๆ นำมากำหนดเป็นข้อคำถามให้เหมาะสมกับเนื้อหาและขอบข่ายของประเด็นที่จะศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ร่างแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยแบบตรวจสอบรายการและคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าให้มีจำนวนตามข้อที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 4 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขให้ตรงและครอบคลุมกับเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 5 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ประกอบด้วยจำนวน 3 ท่าน

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความตรงด้านเนื้อหา (Content validity) ว่าเนื้อหาสาระในเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความครอบคลุมเรื่องที่ทำวิจัยเพียงใดและวิเคราะห์ข้อคำถามแก้ไขให้เหมาะสมของแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน โดยคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence)

ขั้นตอนที่ 7 นำผลการตรวจสอบแบบสอบถาม ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถาม และนำมาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามให้ถูกต้องอีกครั้ง

ขั้นตอนที่ 8 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้บริหารและครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.83

ขั้นตอนที่ 9 นำผลที่ได้มาพิจารณา ปรับปรุงและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ 1) ขอนหนังสือจากวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 2) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามจำนวน 327 ฉบับ และรับคืนด้วยตนเอง จำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 3) นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องแล้ว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์โดยหาความถี่ และค่าร้อยละ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง แปรผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินของ Likert

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

7.1 สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2 สถิติสำหรับหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้แก่ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

7.3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จากการใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในภาพรวม

การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการเอาชนะ	4.39	0.44	มาก	4
2. ด้านการร่วมมือ	4.59	0.46	มาก	1
3. ด้านการประนีประนอม	4.44	0.49	มาก	2
4. ด้านการหลีกเลี่ยง	4.35	0.47	มาก	5
5. ด้านการยินยอม	4.43	0.47	มาก	3
รวม	4.44	0.47	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมมือ ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมาคือ ด้านการประนีประนอม ($\bar{X} = 4.44$) ด้านการยินยอม ($\bar{X} = 4.43$) และ ด้านการเอาชนะ ($\bar{X} = 4.39$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านการหลีกเลี่ยง ($\bar{X} = 3.35$)

2. ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ดังนี้

2.1 การเอาชนะ ผู้บริหารควรใช้วิธีที่หลากหลายตามอำนาจหน้าที่ของตนในการแก้ปัญหา และหาเหตุผลที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย

2.2 การร่วมมือ ผู้บริหารควรยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่นเพื่อจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันแก้ปัญหา หาความร่วมมือจากผู้ร่วมงานและพยายามประสานแนวความคิดความเข้าใจกับทุกๆ ด้าน เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจอย่างเต็มที่และเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

2.3 การประนีประนอม ผู้บริหารควรใช้วิธีการเจรจาต่อรองเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้รับประโยชน์ หรือเกิดความพึงพอใจบ้างในลักษณะพบกันครึ่งทางยอมให้ผู้ร่วมงานได้ในสิ่งที่ต้องการพยายามหาวิธีการยอมรับได้ทั้งสองฝ่ายหรืออาจให้ผู้อื่นเข้ามาจัดการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อยุติปัญหาและเป็นไปด้วยความยุติธรรม

2.4 การหลีกเลี่ยง ในบางเรื่องผู้บริหารควรพยายามหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยเชื่อว่าความขัดแย้งจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไปหรืออาจมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบแทนในการแก้ไข

ปัญหาและพยายามหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นที่จำเป็นเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงความตึงเครียดที่หาประโยชน์ไม่ได้

2.5 การยินยอม ผู้บริหารควรยอมเสียสละในบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้เกิดปัญหาในการทำงานน้อยที่สุด โดยให้ความร่วมมือยอมตามความต้องการผู้อื่นแม้จะไม่เห็นด้วยก็ตามและพยายามรักษาน้ำใจเพื่อนร่วมงานโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ทำร้ายจิตใจคนอื่นเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการเอาชนะ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก 1) ผู้บริหารแสวงหาเหตุผลในการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ 2) ผู้บริหารพยายามที่จะใช้สิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นของตนเองกับปัญหาที่เกิดขึ้น และ 3) ผู้บริหารใช้วิธีการที่หลากหลายตามอำนาจหน้าที่ของตนในการแก้ไขปัญหา ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 คือ ผู้บริหารควรใช้วิธีที่หลากหลายตามอำนาจหน้าที่ของตนในการ แก้ไขปัญหาและหาเหตุผลที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรารักษ์ คุณธรรม (2555) ได้ศึกษาการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ด้านการเอาชนะอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการร่วมมือ พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเนื่องจาก 1) ผู้บริหารยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นในการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการที่หลากหลายและเปิดเผย 2) ผู้บริหารพยายามประสานแนวความคิดและความเข้าใจในทุกด้านของผู้อื่นและของตนเข้าด้วยกัน และ 3) ผู้บริหารแสวงหาความร่วมมือและความช่วยเหลือจากผู้ร่วมงานอยู่เสมอในการแก้ไขปัญหา ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 คือ ผู้บริหารควรยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่นเพื่อจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันแก้ไขปัญหา หากความร่วมมือจากผู้ร่วมงานและพยายามประสานแนวความคิดความเข้าใจกับทุกด้าน เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจอย่างเต็มที่และเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเบญจ แก้วการ (2555) ได้ศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้านการร่วมมืออยู่ในระดับมาก

3. ด้านการประนีประนอม พบว่า ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเนื่องจาก 1) ผู้บริหารพยายามทำให้การได้เปรียบเสียเปรียบของทุกฝ่ายเป็นไปด้วยความยุติธรรม 2) ผู้บริหารพยายามแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการรอมชอม และ 3) ผู้บริหารยอมให้ผู้ร่วมงานได้ในสิ่งที่ต้องการถ้าหากผู้ร่วมงานยอมให้ได้ในสิ่งที่ต้องการ ผลการสัมภาษณ์สรุป

เป็นแนวทางการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 คือ ผู้บริหารควรใช้วิธีการเจรจาต่อรองเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้รับประโยชน์หรือเกิดความพึงพอใจบ้างในลักษณะพบกันครึ่งทาง ยอมให้ผู้ร่วมงานได้ในสิ่งที่ต้องการ พยายามหาวิธีการยอมรับได้ทั้งสองฝ่ายหรืออาจให้ผู้อื่นเข้ามาจัดการเจรจาไกล่เกลี่ยเพื่อยุติปัญหาและเป็นไปด้วยความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกนกภรณ์ ชื่นตา (2556) ได้ศึกษาการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการประนีประนอมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านการหลีกเลี่ยง พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเนื่องจาก 1) ผู้บริหารพยายามทำเท่าที่จำเป็นเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงความตึงเครียดที่หาประโยชน์ไม่ได้ 2) ผู้บริหารพยายามหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นซึ่งจะนำไปสู่การขัดแย้ง และ 3) ผู้บริหารมอบหมายให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบแทนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 คือ ผู้บริหารควรพยายามหลีกเลี่ยงปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยเชื่อว่าความขัดแย้งจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไปหรืออาจมอบหมายให้ผู้อื่นรับผิดชอบแทนในการแก้ไขปัญหาและพยายามหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นเท่าที่จำเป็นเพื่อที่จะหลีกเลี่ยงความตึงเครียดที่หาประโยชน์ไม่ได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของณัฐรวดี ภูครองนาค (2557) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอสว่างสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ด้านการหลีกเลี่ยงอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการยินยอม พบว่า การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเนื่องจาก 1) ผู้บริหารยอมเสียสละในบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้เกิดปัญหาในการทำงานน้อยที่สุด 2) ผู้บริหารพยายามรักษาน้ำใจเพื่อนร่วมงานเพื่อรักษาสัมพันธภาพในการทำงานร่วมกัน และ 3) ผู้บริหารใช้วิธีการแก้ไขปัญหาที่ไม่ทำร้ายจิตใจหรือทำให้คนอื่นเกิดความรู้สึกที่ไม่ดี ผลการสัมภาษณ์สรุปเป็นแนวทางการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 คือ ผู้บริหารควรยอมเสียสละในบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้เกิดปัญหาในการทำงานน้อยที่สุด โดยให้ความร่วมมือยอมตามความต้องการผู้อื่นแม้จะไม่เห็นด้วยก็ตามและพยายามรักษาน้ำใจเพื่อนร่วมงานโดยใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ไม่ทำร้ายจิตใจคนอื่นเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุกานดา รอดสุขโข (2554) ได้ศึกษาการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดระยอง ด้านการยินยอมอยู่ในระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นการปฏิบัติที่ผู้บริหารใช้แก้ปัญหาความขัดแย้ง เพื่อคลี่คลายปัญหาความขัดแย้งให้เป็นประโยชน์ต่อองค์กร ใน 5 ด้านได้แก่

1. การเอาชนะ (Competition) การปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบยืนยันทักษะผลประโยชน์ของตน โดยไม่ให้ความร่วมมือ ใช้วิธีการที่หลากหลายตามอำนาจหน้าที่ของตนในการแก้ไขปัญหาชี้แจงให้ผู้อื่นเห็นว่าวิธีการแก้ปัญหามาจากตนเองถูกต้อง เพื่อจะให้ตนได้ผลประโยชน์ และได้ชัยชนะในที่สุด

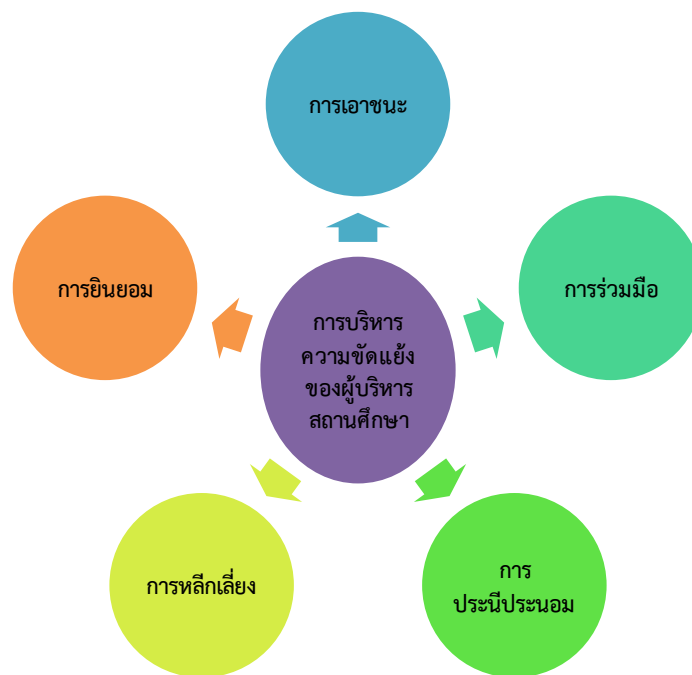

2. การร่วมมือ (Collaboration) การปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาแบบรักษาสถานะผลประโยชน์ของตน และให้ความร่วมมือในระดับสูง โดยทั้งสองฝ่ายจะร่วมมือกันแก้ปัญหา เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจอย่างเต็มที่ ใช้วิธีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของทั้งสองฝ่าย

3. การประนีประนอม (Compromising) การปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาแบบยืดหยุ่นรักษาสถานะผลประโยชน์ของตน ขณะเดียวกันก็ให้ความร่วมมือที่จะแก้ปัญหา โดยใช้วิธีการเจรจาต่อรองเพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้รับประโยชน์หรือเกิดความพึงพอใจบ้าง ในลักษณะพบกันครึ่งทาง

4. การหลีกเลี่ยง (Avoiding) การปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาแบบไม่ยืนยันทักษาสถานะผลประโยชน์ของตน ในขณะเดียวกันก็ไม่ให้ความร่วมมือ แต่จะพยายามหลีกเลี่ยงปัญหา ไม่สนใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทำตัวอยู่เหนือความขัดแย้งโดยเชื่อว่าความขัดแย้งจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไป

5. การยินยอม (Consent) การปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาแบบไม่ยืนยันทักษาสถานะผลประโยชน์ของตน แต่จะให้ความร่วมมือยอมตามความต้องการผู้อื่น แม้จะไม่เห็นด้วยก็ตามชอบเป็นผู้เสียสละเพื่อลดความขัดแย้ง ยอมเสียสละในบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้เกิดปัญหาในการทำงานน้อยที่สุด สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการเอาชนะ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้วิธีตามความคิดของตนเอง ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะนี้คือ 1) ผู้บริหารไม่ควรที่จะเอาความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ควรจะชี้แจงเหตุผล และควรรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบ้าง เพื่อเป็นการประกอบการตัดสินใจในปัญหาด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม 2) ผู้บริหารควรทำให้ผู้อื่นเข้าใจถึงปัญหาที่แท้จริง ไม่ควรที่จะงุนงงด้วยวิธีต่างๆ เพื่อให้คนอื่นยอมรับ

1.2 ด้านการร่วมมือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารพยายามทำให้ทุกฝ่ายที่มีความขัดแย้งกันมีความพอใจต่อสิ่งที่ต้องการ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะนี้คือ 1) ผู้บริหารควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหา แก้ไขปัญหาร่วมกัน ร่วมกันคิดหาวิธีการแก้ปัญหาให้มีความพอใจในทุกๆ ฝ่าย เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงาน 2) ผู้บริหารควรชี้แจงถึงปัญหาให้ผู้อื่นรับรู้เพื่อที่จะได้ร่วมมือช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหา

1.3 ด้านการประนีประนอม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารให้ผู้อื่นเข้ามาจัดการเจรจาไกล่เกลี่ย เพื่อยุติปัญหาและตกลงกันอย่างประนีประนอม ดังนั้นผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะนี้คือ 1) ผู้บริหารควรสรรหาผู้ที่เหมาะสมมาเจรจาไกล่เกลี่ย ยุติปัญหาหรือตกลงกันเพื่อประนีประนอมปัญหา โดยเน้นให้ผลเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย เพื่อจะได้ส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างสูงสุด 2) ผู้บริหารควรพยายามหาวิธีการประนีประนอมเพื่อให้ทุกฝ่ายยอมรับได้เมื่อความคิดเห็นไม่ตรงกัน

1.4 ด้านการหลีกเลี่ยง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารมักจะผัดผ่อนในการแก้ไขปัญหา จนกว่าจะมีเวลาคิดไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนเสมอ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะนี้คือ 1) ผู้บริหารไม่ควรที่จะปล่อยให้ปัญหาเกิดขึ้นยาวนานจนเกินไป เพราะอาจจะทำให้การทำงานเกิดปัญหาและไม่สามารถเดินหน้าต่อไปได้ จึงควรรับหาวิธีที่เหมาะสมเพื่อยุติปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง 2) ผู้บริหารควรพยายามลดความขัดแย้งโดยไม่เก็บมาคิดจนเป็นที่วิตกกังวล

1.5 ด้านการยินยอม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ในการเจรจาต่อรองผู้บริหารยอมเสียสละความต้องการของตนเองเพื่อให้สนองความต้องการของผู้ร่วมงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะนี้คือ 1) ผู้บริหารควรมีการรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้น ยินยอมให้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การบริหารงานเกิดประโยชน์สูงสุด 2) ผู้บริหารควรมยอมเสียสละความต้องการของตนเองบางอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมงานและให้งานดำเนินต่อไปได้อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2.2 ควรศึกษาการบริหารความขัดแย้งในวัยเรียนของนักเรียนในสังกัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กนกภรณ์ ชื่นตา. (2556). การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิรารัตน์ เขียนรูปครุฑ. (2558). การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐรวดี ภูครองนา. (2557). พฤติกรรมการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนา ก่อเกษมวงศ์. (2555). การบริหารความขัดแย้งของพนักงานครูเทศบาลโรงเรียนเทศบาล 5 วัดพระปฐมเจดีย์สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลนครนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยทองสุข.
- เบญจ แก้วการ. (2555). การศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วราภรณ์ คุณธรรม. (2555). การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. (2563). คู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน. แหล่งที่มา <http://samutprakan1.go.th/2020/07/09/คู่มือหรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน/> สืบค้นเมื่อ 30 ม.ค. 2564.
- สุกานดา รอดสุข. (2554). การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรสา คำแสน. (2554). การบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3). 607-610.
- Thomas, K. W., & Kilmann, R. H. (1987). *Thomas-Kilmann conflict mode interest*. New York: X/COM Incorporated.

รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*

A MODEL OF INTEGRATED SUPERVISION TO ENHANCE LEARNING ACHIEVEMENT
AT WATBANSRA SCHOOL UNDER SUPHANBURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 3

พิศสมัย วงษา Phitsamai Wongsra

โรงเรียนวัดบ้านสระ Watbansra School, Thailand

Corresponding Author E-mail: Phitsamai2529@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานของโรงเรียนวัดบ้านสระ 2) เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ และ 4) เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ใช้การวิจัยแบบผสมวิธี แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารูปแบบ โดยการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน การวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงสำรวจ ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ จากประชากรการวิจัย คือ ครูผู้สอน 164 คน ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบ โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรการวิจัย คือ ครูผู้สอน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน และผู้ปกครองนักเรียน 164 คน รวมเป็น 188 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ คือ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยเลขคณิต สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบ ได้จำนวน 72 ตัวแปร และสามารถกำหนดเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การสร้างศรัทธา (2) วางแผนพัฒนา (3) นำพาปฏิบัติ (4) กำกับ ติดตามและประเมินผล (5) พาชื่นชมยินดีสะท้อนคิด 2) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่ามีความเหมาะสม 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรมเพิ่มขึ้นจากระดับคุณภาพดีเป็นดีมาก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรมเพิ่มขึ้นจากระดับคุณภาพดีเป็นดีมาก นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยของผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติเพิ่มขึ้น และ 4) ผลการประเมินรูปแบบ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

คำสำคัญ: รูปแบบ, การนิเทศแบบผสมผสาน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, โรงเรียนวัดบ้านสระ, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the model of integrated supervision at Watbansa School, 2) to create a model of integrated supervision to enhance learning achievements at Watbansa School, and 3) to study the results of model experiment of integrated supervision to enhance learning achievements at Watbansa School, and 4) to assess the model of integrated supervision to enhance learning achievements at Watbansa School under Suphanburi Primary Educational Service Area Office 3. Mixed methods research with 4 steps was conducted which consisted of Step 1 study the model by analyzing documents and interviewing 5 experts, and conducted exploratory factor analysis; Step 2 constructing the model by doing focus group discussion with 9 experts; Step 3 study the results of the model experiment with the population of 164 teachers; and Step 4 evaluate the model by studying from the population consisted of 15 teachers, 9 school committee members and 164 students' parents, totaling 188 people, data were analyzed by percentage and mean. Results indicated that 1) the results of the synthesis of the components of the model were 72 variables and could be defined as 5 components, namely (1) building faith, (2) planning development, (3) implementing, (4) monitoring and evaluation, (5) admire and reflect on your thoughts. 2) The result of an expert assessment showed that was the suitability of the model. 3) The results of the model experiment showed that primary school students Grades 1-6 had an increase in learning achievement scores in Thai language at all levels, Grade 1-3 students were able to read, write, listen, watch, speak, and use the principles of Thai language and literature increased from good quality to very good, Grade 4 - 6 students have the ability to read, write, listen, watch, speak, and use the principles of Thai language and literature increased from good quality to very good quality, and Grade 6 students had an increase in the mean scores of Thai language learning subjects of Ordinary National Educational Test scores. 4) The model assessment showed that both in overall and each aspect were at high level in all aspects.

Keywords: Model, Integrated Supervision, Enhance Learning Achievement, Watbansa School, Primary School

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานในการจัดการศึกษาเพื่อให้มีสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ตามที่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ที่ว่า “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อสร้างความสุขให้กับคนไทยทุกคน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อต้องการที่จะยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ถูกขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก 20 ปีข้างหน้า ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบโดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่งและมีคุณภาพพร้อมที่จะพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น เป็นผู้มั่งคั่ง อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย รวมทั้งเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักการคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีฟตามความถนัดของตนเอง” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นในเรื่องของคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และบัญญัติสาระในหมวดที่ 1 มาตรา 6 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในหมวด 4 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียน การสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ ให้มีสัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการ

สอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ เห็นความสำคัญในการพัฒนาคน อันเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ จึงได้กำหนดนโยบายแผนการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสู่มาตรฐานสากล ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนบรรลุตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับและสะท้อนถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2562)

โรงเรียนวัดบ้านสระ (2562) มีการจัดการเรียนการสอนในระดับ การศึกษาปฐมวัย ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มุ่งพัฒนาส่งเสริมด้านการศึกษาอย่างทั่วถึง ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นไทย ซึ่งโรงเรียนได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งในด้านคุณภาพการศึกษา คือ 1) ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ครูผู้สอนมีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพสูง สามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้ความสำคัญกับพื้นฐานและศักยภาพของผู้เรียน 3) สถานศึกษามีศักยภาพ มีความพร้อมในด้านฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์รวมถึงสิ่งของที่ช่วยสนับสนุนในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ แต่จากการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระในปีการศึกษา 2562 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาด้านผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสืบค้นความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้มากกว่าการที่ครูสอนด้วยการอธิบายให้ความรู้กับนักเรียนเพียงอย่างเดียว และให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลอง เพื่อสร้างกระบวนการคิดให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน รวมทั้งครูควรจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้หลักภาษาที่ถูกต้อง นักเรียนอ่านออกเขียนได้ เสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้เกิดกับนักเรียน การมีวิธีการการแก้ปัญหาที่หลากหลายเพื่อหาคำตอบได้อย่างมั่นใจมากขึ้นต่อไป

สาเหตุของปัญหาจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงระดับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ้านสระ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในปัญหาดังกล่าวที่ต้องได้รับการแก้ไขและพัฒนาอย่างเร่งด่วนในด้านการพัฒนาคุณภาพในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพัฒนางานวิชาการ ซึ่งจากผลการดำเนินงานของโรงเรียนที่ผ่านมา นั้น ได้แสดงให้เห็นถึงการขาดการนิเทศกำกับ ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียน ขาดการนิเทศภายในที่เข้มแข็ง และไม่มีการนำข้อมูลผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาใช้ในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน รวมถึงขาดการศึกษาค่าเป้าหมายที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน ขาดความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ครูผู้สอนขาดประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนเนื่องจากมีครูบรรจุใหม่เป็นจำนวนมาก ครูผู้สอนขาดการสอนเสริมเติมเต็มให้แก่ผู้เรียนที่มีปัญหา มีรูปแบบการสอนที่ขาดความน่าสนใจ ไม่มีการพัฒนารูปแบบและเทคนิควิธีการสอน สอนไม่ตรงตามสาระวิชาเอกที่จบมา ขาดทักษะและเทคนิคการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกับเด็กนักเรียนโดยตรง จากปัญหาด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาแนวทางการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านนโยบายของสถานศึกษา แนวทางพัฒนาด้านวิชาการ และ

แนวทางพัฒนาบุคลากร ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของประเทศโดยรวม ซึ่งแนวทางในการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพด้านผู้เรียนนั้นมีหลากหลายวิธี โดยผู้วิจัยเลือกที่จะหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระเพื่อช่วยส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากความสำคัญสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การนิเทศเป็นกระบวนการที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้รับการนิเทศได้ รวมถึงยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการยอมรับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบงานนิเทศภายใน ได้เห็นถึงความสำคัญของการคิดค้นหรือพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานที่มีความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของโรงเรียนที่เกิดจากการศึกษาทฤษฎีแนวคิด หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้ในการนิเทศภายในของโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
3. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
4. เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแบบการนิเทศแบบผสมผสานของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

1. วิจัยเอกสาร (Document Research) โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน
3. สร้างแบบสอบถาม
4. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบของรูปแบบ
2. นำผลการศึกษารูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากขั้นตอนที่ 1 และจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสรุปการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศเพื่อจัดทำรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

3. สร้างรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ซึ่งประกอบด้วยหลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการนิเทศ และการวัดและประเมินผล ที่แสดงถึงการทำงานตามขั้นตอนการนิเทศอย่างเป็นระบบ

4. จัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

5. จัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน เพื่อตรวจสอบให้ความเห็นชอบรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

1. ประชุมปฏิบัติการครูผู้สอนโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เกี่ยวกับการใช้รูปแบบการนิเทศ

2. ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนวัดบ้านสระศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

3. ดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในปีการศึกษา 2564

4. ผู้วิจัยนิเทศการปฏิบัติงานตามรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพื่อสอบถาม ติดตาม สอบถามปัญหาและให้การช่วยเหลือ

5. หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินการมีการวัดและประเมินผลจากคุณภาพผู้เรียน ดังนี้ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในปีการศึกษา 2564 2) ผลการสอบมาตรฐานชั้นเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในปีการศึกษา 2564 ตามมาตรฐานของโรงเรียนวัดบ้านสระ 3) ผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติ (Ordinary National Educational Test: O - NET) ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนการใช้รูปแบบในปีการศึกษา 2563 และหลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในปีการศึกษา 2564

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

1. ผู้วิจัยส่งแบบประเมินรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ให้ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 164 คน รวมทั้งสิ้น

จำนวน 188 คน ตอบแบบประเมินรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ระหว่างวันที่ 1-5 เมษายน พ.ศ.2565

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล

สรุปผลการวิจัย

1. ผลศึกษารูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

1.1 ในภาพรวม ตัวแปรที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) เท่ากับ 4.33 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.11

1.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1.2.1 องค์ประกอบที่ 1 F1 - Focus on Faith (การสร้างศรัทธา) ซึ่งมีองค์ประกอบที่สังเกตได้จำนวน 20 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่สังเกตได้ตั้งแต่ .500 ถึง .666 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 18.097 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 14.138 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบที่สังเกตได้ทั้ง 20 ตัวแปร สามารถร่วมกันอธิบายองค์ประกอบที่ 1 ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 1 ว่า “F1 – Focus on Faith (สร้างศรัทธา)”

1.2.2 องค์ประกอบที่ 2 F2 - Form Plan (วางแผนพัฒนา) ซึ่งมีองค์ประกอบที่สังเกตได้จำนวน 18 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่สังเกตได้ตั้งแต่ .501 ถึง .657 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 17.239 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 13.468 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบที่สังเกตได้ทั้ง 18 ตัวแปร สามารถร่วมกันอธิบายองค์ประกอบที่ 2 ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 2 ว่า “F2 - Form Plan (วางแผนพัฒนา)”

1.2.3 องค์ประกอบที่ 3 F3 - Familiar Practice (นำพาปฏิบัติ) ซึ่งมีองค์ประกอบที่สังเกตได้ จำนวน 14 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่สังเกตได้ตั้งแต่ .505 ถึง .769 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 16.352 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 12.775 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบที่สังเกตได้ทั้ง 14 ตัวแปร สามารถร่วมกันอธิบายองค์ประกอบที่ 3 ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 3 ว่า “F3 - Familiar Practice (นำพาปฏิบัติ)”

1.2.4 องค์ประกอบที่ 4 F4 - Follow Up (กำกับ ติดตาม ประเมินผล) ซึ่งมีองค์ประกอบที่สังเกตได้จำนวน 12 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่สังเกตได้ตั้งแต่ .513 ถึง .720 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 12.625 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 9.863 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบที่สังเกตได้ ทั้ง 12 ตัวแปร สามารถร่วมกันอธิบายองค์ประกอบที่ 4 ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 4 ว่า “F4 – Follow Up (กำกับ ติดตามและประเมินผล)”

1.2.5 องค์ประกอบที่ 5 F5 - Feedback and Feedforward (พาชื่นชมยินดี สะท้อนคิด) ซึ่งมีองค์ประกอบที่สังเกตได้จำนวน 8 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่สังเกตได้ตั้งแต่ .525 ถึง .621 มีค่าความแปรปรวนขององค์ประกอบเท่ากับ 10.268 และมีค่าร้อยละของความแปรปรวนขององค์ประกอบ

เท่ากับ 8.022 ซึ่งแสดงว่าองค์ประกอบที่สังเกตได้ ทั้ง 8 ตัวแปร สามารถร่วมกันอธิบายองค์ประกอบที่ 5 ได้ดีที่สุด ผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบที่ 5 ว่า “F5 – Feedback and Feedforward (พาชื่นขมยินดี สะท้อนคิด)”

2. ผลการสร้างรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

2.1 จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ สามารถนำมาพัฒนาเป็นรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1.1 องค์ประกอบที่ 1 F1 - Focus on Faith (การสร้างศรัทธา) ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนสร้างความเข้าใจและความศรัทธาให้เกิดการยอมรับต่อกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน สร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจกันในการทำงาน มีการสร้างความเชื่อถือและการยอมรับซึ่งกัน สร้างความน่าเชื่อถือ และการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบุคลากร มีความสัมพันธ์ที่ดี เชิงกลียาณมิตร มีการค้นหาปัญหา ประเด็นที่ต้องพัฒนา และความต้องการของผู้ปกครองหรือชุมชนตามบริบทของโรงเรียน เตรียมข้อมูลการนิเทศ โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาตามบริบทของโรงเรียน มีการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน กำหนดข้อตกลง เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของการนิเทศร่วมกัน กำหนดหลักการ วัตถุประสงค์ และเนื้อหาของการนิเทศอย่างชัดเจน มีแนวทางการพัฒนาที่ได้กำหนดร่วมกัน มีการตกลงในประเด็นหรือจุดเน้นร่วมกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าใจกระบวนการนิเทศ มีความรู้ ความเข้าใจและจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน มีการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบ และมีการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2 องค์ประกอบที่ 2 F2 - Form Plan (วางแผนพัฒนา) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกภาคส่วน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติการนิเทศ การแก้ไขสถานการณ์ปัญหา และการประเมินผล วางแผนการนิเทศร่วมกัน ดำเนินการอย่างมีส่วนร่วม ทำงานร่วมกันเพื่อปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน มีการส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากร เปิดโอกาสให้ครูเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ผ่านการเข้าร่วมการอบรม การสัมมนา การศึกษา ค้นคว้า เรื่องที่เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย และส่งเสริมในการพัฒนางานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยให้เวลาครูปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เต็มเวลา เต็มศักยภาพ เต็มความสามารถ มีการสนับสนุน งบประมาณ สื่ออุปกรณ์ หรืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครู มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอนของครูในชั้นเรียน โดยสังเกตการสอนภายในห้องเรียนเพื่อนำข้อมูล มาปรับปรุงพฤติกรรมการสอน มีการนำผลการนิเทศมาสังเคราะห์ประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข วิเคราะห์และปรับปรุงการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ สร้างวิธีการในการแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อย่างร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์

2.1.3 องค์ประกอบที่ 3 F3 - Familiar Practice (นำพาปฏิบัติ) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร เป็นผู้นำครูในการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศโดยมีการใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา

และร่วมกันเสนอแนวทางนำไปปฏิบัติในกระบวนการสอน มีการประชุมร่วมกันของครูเพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานให้มีคุณภาพ สนทนาทางวิชาการ ให้คำปรึกษาแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มีประสบการณ์ มีการอภิปรายระหว่างกลุ่มเพื่อนครู แลกเปลี่ยนกันเรียนรู้จากประสบการณ์จริง แลกเปลี่ยนความคิดซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนิเทศ มีการชี้แนะการพัฒนาตนเองและแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลง รับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ มีการถ่ายทอดความรู้ และสร้างองค์ความรู้ ให้แก่คณะครู ทั้งยังส่งเสริมให้บุคลากรรับรู้บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง รู้จักการแบ่งเวลาในการทำงานหรือช่วยเหลืองานซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข

2.1.4 องค์ประกอบที่ 4 F4 - Follow up (กำกับ ติดตามและประเมินผล) ประกอบด้วย การกำกับติดตาม ประเมินผลการนิเทศดูแล ให้คำปรึกษาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สอบถามปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการตามกระบวนการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผ่านกระบวนการนิเทศที่มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือ และเน้นการพัฒนาร่วมกัน โดยมีการจัดบรรยากาศการนิเทศที่เป็นมิตร มีกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายตามความเหมาะสมตามวัฒนธรรมขององค์กร ใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย ทำการประเมินผลการนิเทศเป็นระยะ โดยดำเนินการนิเทศที่ต่อเนื่องและยั่งยืน นิเทศด้วยความห่วงใย และเข้าใจกัน มีการบันทึกผล สรุปผลการนิเทศ และรายงานผลการนิเทศทุกครั้งหลังการนิเทศ

2.1.5 องค์ประกอบที่ 5 F5 - Feedback and Feedforward (พาชื่นชมยินดี สะท้อนคิด) ประกอบด้วย การสะท้อนผลการนิเทศร่วมกันระหว่างผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศทันทีหลังจบการนิเทศ ณ จุดปฏิบัติงาน มีการชื่นชม ยินดี และให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ใช้วาจาด้วยความไพเราะ และมีสัมมาคารวะ มีการประชุมเพื่อสะท้อนพฤติกรรมกรรมการสอนของครู ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และให้แนวทางที่เหมาะสมสำหรับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาในครั้งต่อไป ให้คำชี้แนะช่วยเหลือครูให้สามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง ให้คำปรึกษาหารือระหว่างคู่นิเทศ และปรับปรุงคุณภาพของงานให้เป็นที่ยอมรับตามจุดมุ่งหมายที่มีร่วมกัน

2.2 รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีความเหมาะสม

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

3.1 หลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น คิดเป็นร้อยละ 10.08

3.2 หลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.23 ระดับคุณภาพจากดีเป็นดีมากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.74 ระดับคุณภาพจากดีเป็นดีมาก

3.3 หลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติ (Ordinary National Educational Test: O - NET) วิชาภาษาไทย เพิ่มขึ้น 1.90 คะแนน

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3

รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต เท่ากับ 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต เท่ากับ 4.15 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.54 ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต เท่ากับ 4.19 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิต เท่ากับ 4.16 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.56 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ในภาพรวม

รายการประเมิน	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
องค์ประกอบที่ 1 การสร้างศรัทธา	4.36	0.57	มาก	4.38	0.58	มาก	4.33	0.58	มาก	4.37	0.57	มาก
องค์ประกอบที่ 2 วางแผนพัฒนา	4.38	0.13	มาก	4.39	0.15	มาก	4.41	0.14	มาก	4.39	0.14	มาก
องค์ประกอบที่ 3 นำพาปฏิบัติ	4.38	0.16	มาก	4.39	0.16	มาก	4.41	0.15	มาก	4.39	0.15	มาก
องค์ประกอบที่ 4 กำกับ ติดตามและประเมินผล	4.37	0.19	มาก	4.39	0.19	มาก	4.44	0.18	มาก	4.37	0.18	มาก
องค์ประกอบที่ 5 พาชื่นชมยินดีสะท้อนคิด	4.38	0.22	มาก	4.37	0.23	มาก	4.40	0.21	มาก	4.38	0.23	มาก
รวมเฉลี่ย	4.37	0.08	มาก	4.38	0.08	มาก	4.41	0.07	มาก	4.38	0.07	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้ดำเนินการ 4 ขั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย แยกเป็น 4 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ศึกษา รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 F1 - Focus on Faith (การสร้างศรัทธา) องค์ประกอบที่ 2 F2 - Form Plan (วางแผนพัฒนา) องค์ประกอบที่ 3 F3 - Familiar Practice (นำพาปฏิบัติ) องค์ประกอบที่ 4 F4 - Follow Up (กำกับ

ติดตามและประเมินผล) องค์ประกอบที่ 5 F5 - Feedback and Feedforward (พาชื่นขมยินดี สะท้อนคิด) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในปัจจุบันการนิเทศภายในของโรงเรียนเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนอันส่งผล ในการที่จะพัฒนาบุคลากรทุกคน ให้สามารถทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ การนิเทศภายในมิใช่การตรวจสอบ จับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือส่งเสริมเติมส่วนที่ขาดให้กันและกัน การนิเทศภายในโรงเรียนจึงควรจัดดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการวางแผนรายละเอียดร่วมกันแต่ละขั้นตอน บอกระยะเวลาในการนิเทศ ในทางปฏิบัติผลที่คาดว่าจะได้รับและขณะดำเนินการควรมีการบันทึกผลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงเป็นระยะๆ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน เปลี่ยนแนวคิด และวิธีการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สามารถที่จะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ซึ่งทั้งนี้การนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยจะเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุก ๆ ส่วนในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวราวุธ หนูทอง (2563) ได้นำเสนอกระบวนการที่สำคัญในการนิเทศการศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) การประเมินสภาพงาน (Assessing) 2) การจัดลำดับความสำคัญของงาน (Prioritizing) 3) การออกแบบวิธีการทำงาน (Designing) 4) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating Resources) 5) การประสานงาน (Coordinating) 6) การอำนวยการ (Directing) และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา บุญมาก และ มนสิข สิริสมบุญ (2562) โดยมีขั้นตอนกิจกรรมการนิเทศ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนกำหนด 2) การปฏิบัติการนิเทศ 3) การเรียนรู้เพื่อพัฒนา

2. การสร้างรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มี 5 องค์ประกอบ

องค์ประกอบที่ 1 F1 - Focus on Faith (การสร้างศรัทธา) ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชนสร้างความเข้าใจและความศรัทธาให้เกิดการยอมรับต่อกัน ไว้วางใจซึ่งกันและกัน สร้างความเชื่อมั่น ไว้วางใจกันในการทำงาน มีการสร้างความเชื่อถือและการยอมรับซึ่งกัน สร้างความน่าเชื่อถือ และการยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบุคลากร มีความสัมพันธ์ที่ดี เชิงกัลยาณมิตร มีการค้นหาปัญหา ประเด็นที่ต้องพัฒนา และความต้องการของผู้ปกครองหรือชุมชนตามบริบทของโรงเรียน เตรียมข้อมูลการนิเทศ โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาตามบริบทของโรงเรียน มีการกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ร่วมกัน กำหนดข้อตกลง เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายของการนิเทศร่วมกัน กำหนดหลักการ วัตถุประสงค์ และเนื้อหาของการนิเทศอย่างชัดเจน มีแนวทางการพัฒนาที่ได้กำหนดร่วมกัน มีการตกลงในประเด็นหรือจุดเน้นร่วมกัน มีการตัดสินใจร่วมกัน ส่งเสริมให้บุคลากรเข้าใจกระบวนการนิเทศ มีความรู้ ความเข้าใจและจุดมุ่งหมายร่วมกัน มีการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ วางแผนการดำเนินงานร่วมกัน มีการสร้างและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างมีระบบ และมีการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้าง ความเข้าใจ สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน รวมถึงเป็นการสร้างความเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับจากผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการจัดประชุมร่วมกันเพื่อศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ร่วมกันระดมความคิดเห็น กำหนดเป้าหมาย

วิสัยทัศน์ วางแผนกำหนดทิศทางในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและเป็นข้อตกลงร่วมกัน โดยปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือแนวทางการพัฒนาที่ได้กำหนดร่วมกันเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและ จัดระบบการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) ได้นำเสนอการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับบุคลากรภายในสถานศึกษา ซึ่งจะต้องร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้นตามจุดมุ่งหมายที่ทางสถานศึกษาคาดหวัง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวันทนา สมภักดี และบุญชม ศรีสะอาด (2564) ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการนิเทศ ประกอบด้วย (1) การสร้างความสัมพันธ์ (2) การวางแผน (3) การปฏิบัติ และ (4) การประเมินสู่การพัฒนา 2) กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู ประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์ร่วม (2) ทีมร่วมแรงร่วมใจ (3) ภาวะผู้นำร่วม (4) การเรียนรู้พัฒนาวิชาชีพ (5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ (6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

องค์ประกอบที่ 2 F2 - Form Plan (วางแผนพัฒนา) ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนมีกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทุกภาคส่วน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติการนิเทศ การแก้ไขสถานการณ์ปัญหา และการประเมินผล วางแผนการนิเทศร่วมกัน ดำเนินการอย่างมีส่วนร่วม ทำงานร่วมกันเพื่อปรับปรุงพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียน มีการส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคลากร เปิดโอกาสให้ครูเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ผ่านการเข้าร่วมการอบรม การสัมมนา การศึกษาค้นคว้า เรื่องที่เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย และส่งเสริมในการพัฒนางานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เวลาครูปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เต็มเวลา เต็มศักยภาพ เต็มความสามารถ มีการสนับสนุน งบประมาณ สื่ออุปกรณ์ หรืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครู มีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ สังเกตการณ์สอนของครูในชั้นเรียน โดยสังเกตการณ์สอนภายในห้องเรียนเพื่อนำข้อมูล มาปรับปรุงพฤติกรรมการสอน มีการนำผลการนิเทศมาสังเคราะห์ประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไข วิเคราะห์และปรับปรุงการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ สร้างวิธีการในการแก้ปัญหาการเรียนรู้อันร่วมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาลดอุปสรรคในการจัดการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำเทศ คอยส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถตามเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน โดยผู้บริหารและทีมงานคอยสนับสนุน งบประมาณ สื่ออุปกรณ์ หรืออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ให้การอบรม ให้ความรู้ สนับสนุนการพัฒนางานทางวิชาการ งานวิจัย ชื่นชมและยินดี ให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรดำเนินไปด้วยดีและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดร่วมกันโดยดำเนินการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนและนิเทศการสอน สังเกตการณ์ทำงานของครูในชั้นเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพ ให้คำปรึกษาแนะนำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นการพบปะกันระหว่างผู้นำเทศและผู้รับการนิเทศด้วยการโค้ชซึ่ง ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรอย่างมีแบบแผน มีการมอบหมายให้ผู้รับการนิเทศไปอบรม ศึกษา ค้นคว้า เรื่องที่เกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันภายในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Briggs and Justman (อ้างถึงใน วรรณ หนูทอง, 2563) ได้นำเสนอหลักการนิเทศการศึกษามีแนวปฏิบัติ ดังนี้ 1) การนิเทศการศึกษาต้องเน้นการส่งเสริม และการสร้างสรรค์ 2) การนิเทศการศึกษาต้องยึดหลักประชาธิปไตย 3) การนิเทศการศึกษาต้องเกี่ยวข้องกับการรวบรวมวิทยากรเป็นกลุ่มมากกว่าการแบ่งแยกผู้นำเทศเป็นรายบุคคล 4) การนิเทศการศึกษาต้องตั้งอยู่บนรากฐานของการพัฒนาวิชาชีพมากกว่าจะเน้นความสัมพันธ์รายบุคคล

5) จุดมุ่งหมายสูงสุดของการนิเทศการศึกษา คือ การแสวงหาทางช่วยเด็กให้บรรลุผลตามความมุ่งหมายของสถานศึกษา 6) การนิเทศการศึกษาจะต้องแสวงหาแนวทางที่จะส่งเสริมความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของครู โดยเฉพาะเกี่ยวกับความถนัดของแต่ละบุคคล 7) การนิเทศการศึกษาต้องช่วยส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอน และสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 8) การนิเทศการศึกษาควรเริ่มต้นจากสภาพปัญหาที่ต้องการแก้ไข ณ ปัจจุบัน 9) การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริมความก้าวหน้าและความมุ่งมั่นของครูให้เพิ่มขึ้น 10) การนิเทศการศึกษาควรส่งเสริม ปรับปรุงเจตคติ และข้อคิดเห็นของครูให้ถูกต้อง 11) การนิเทศการศึกษาควรพยายามหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่เป็นพิธีการ เพื่อให้เรียบง่าย 12) การนิเทศการศึกษาควรใช้เครื่องมือ และกลวิธีที่ง่าย สะดวกในการปฏิบัติ 13) การนิเทศการศึกษาควรตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผล 14) การนิเทศการศึกษาควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและสามารถประเมินผลได้ด้วยตนเอง

องค์ประกอบที่ 3 F3 - Familiar Practice (นำพาปฏิบัติ) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารเป็นผู้นำครูในการดำเนินการตามกระบวนการนิเทศโดยมีการใช้กระบวนการ PLC เพื่อหาทางแก้ไขปัญหา และร่วมกันเสนอแนวทางนำไปปฏิบัติในกระบวนการสอน มีการประชุมร่วมกันของครูเพื่อหาแนวทางในการพัฒนางานให้มีคุณภาพ สนทนาทางวิชาการ ให้คำปรึกษาแนะนำ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่มีประสบการณ์ มีการอภิปรายระหว่างกลุ่มเพื่อนครู แลกเปลี่ยนกันเรียนรู้จากประสบการณ์จริง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนิเทศ มีการชี้แนะการพัฒนาตนเองและแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยอมรับการเปลี่ยนแปลง รับฟังข้อเสนอแนะต่างๆ มีการถ่ายทอดความรู้ และสร้างองค์ความรู้ ให้แก่คณะครู ทั้งยังส่งเสริมให้บุคลากรรับทราบ หน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง รู้จักการแบ่งเวลาในการทำงานหรือช่วยเหลืองานซึ่งกันและกัน ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีงาม ทำความรู้จักระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา โดยคอยช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน บุคลากรมีสัมมาคารวะ มีการสนับสนุนยินดีเมื่อมีบุคลากรได้รางวัลหรือได้รับคำชมเชย วางตัวเป็นกลางเสมอต้นเสมอปลาย ทำให้สถานศึกษาเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ก่อให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีความสุข ศึกษาบริบทของสถานศึกษา สถานที่ทำงาน สภาพแวดล้อม ชุมชน เพื่อที่จะทำให้เราคุ้นเคยและปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ รู้ถึงสภาพปัญหาที่ส่งผลต่อการบริหารคุณภาพการจัดการศึกษา รวมถึงสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการทำงาน มีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิชาการ ให้คำปรึกษาแนะนำระหว่างครูผู้ที่มีประสบการณ์ มีการส่งเสริมให้บุคลากรรู้ในบทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง ส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักการแบ่งเวลาในการทำงานและคอยช่วยเหลืองานส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษกร วิเศษสมบัติ (2564) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนประสบความสำเร็จในการสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และสามารถที่จะพัฒนาครูให้มีความรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและบทบาทหน้าที่ของตนเอง โดยสามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาและทำการนิเทศตนเองได้อย่างอิสระ รวมถึงผู้นิเทศต้องมีความรู้ความชำนาญในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

องค์ประกอบที่ 4 F4 - Follow Up (กำกับ ติดตามและประเมินผล) ประกอบด้วย การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการนิเทศดูแล ให้คำปรึกษาเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง สอบถามปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการตามกระบวนการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผ่านกระบวนการนิเทศที่มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือ และเน้นการพัฒนาาร่วมกัน โดยมีการจัดบรรยากาศการนิเทศที่เป็นมิตร มีกิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายตามความเหมาะสมตามวัฒนธรรมขององค์กร ใช้เทคนิค

วิธีการนิเทศที่หลากหลาย ทำการประเมินผลการนิเทศเป็นระยะ โดยดำเนินการนิเทศที่ต่อเนื่องและยั่งยืน นิเทศด้วยความห่วงใย และเข้าใจกัน มีการบันทึกผล สรุปผลการนิเทศ และรายงานผลการนิเทศทุกครั้งหลัง การนิเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับติดตาม ประเมินผลการนิเทศดูแลให้ คำปรึกษาเป็นระยะๆ สอบถามปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือแนะนำในการแก้ไขปัญหาและ พัฒนาการทำงานร่วมกัน มีการใช้เทคนิคการนิเทศที่หลากหลายเหมาะสมตามวัฒนธรรมขององค์กร มีการ สร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรในการนิเทศ และบันทึกผลการนิเทศเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาองค์กรอย่าง ต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Costa and Garmston (2002: 26 อ้างถึงใน วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์, 2562) ได้นำเสนอขั้นตอนของการชี้แนะทางปัญญา ดังนี้ 1) การวางแผน (Planning) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้ชี้แนะช่วยให้ ครูทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งกับเป้าหมาย มีการระบุตัวชี้วัดความสำเร็จ วางแผนการรวบรวมหลักฐานข้อมูล ต่างๆ เลือกรูปวิธีการหรือกลยุทธ์ในการติดตามความสำเร็จ ตลอดจนระบุความต้องการในการเรียนรู้และวิธีการ ประเมินตนเอง 2) การติดตามดูแลให้คำปรึกษา (Monitoring) เป็นการสนับสนุนแนะนำเพื่อให้บรรลุผลตาม ตัวชี้วัด 3) การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้ชี้แนะช่วยให้ครู สรุปทบทวนข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูล เพื่อวิเคราะห์ ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของข้อมูลต่างๆ 4) การประยุกต์ใช้ (Applying) ผู้ชี้แนะช่วยเหลือครูให้สามารถสร้าง ความรู้ใหม่และนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งการสะท้อนและปรับปรุงกระบวนการชี้แนะ และสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ ถาวรโชติ (2564) ซึ่งผลของการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศด้วย เครื่องมือความร่วมมือเป็นแนวทางซึ่งวางไว้อย่างเป็นระบบ เป็นลำดับขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้การนิเทศด้วยเครื่องมือสำเร็จ เสร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ขั้นตอนดังกล่าวจะช่วยให้การดำเนินการ มีประสิทธิภาพนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้ โดยทำให้เกิด ประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์

องค์ประกอบที่ 5 F5 - Feedback and Feedforward (พาชื่นชมยินดี สะท้อนคิด) ซึ่งประกอบ ไปด้วย การสะท้อนผลการนิเทศร่วมกันระหว่างผู้รับการนิเทศและผู้นิเทศทันทีหลังจบการนิเทศ ณ จุด ปฏิบัติงาน มีการชื่นชม ยินดี และให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน ใช้วาจาด้วยความไพเราะ และมีสัมมาคารวะ มี การประชุมเพื่อสะท้อนพฤติกรรมการสอนของครู ให้ข้อมูลเกี่ยวกับจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และให้แนวทางที่ เหมาะสมสำหรับผู้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาในครั้งต่อไป ให้คำชี้แนะช่วยเหลือครูให้สามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง ให้คำปรึกษาหารือระหว่างคู่นิเทศ และปรับปรุงคุณภาพของงานให้เป็นที่ยอมรับตามจุดมุ่งหมายที่มีร่วมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการนิเทศมีการประชุมเพื่อรับฟังข้อคิดเห็น รับฟังข้อเสนอแนะ สะท้อนผลการ ปฏิบัติงานและพฤติกรรมการสอน เพื่อให้ทราบถึงจุดเด่น จุดด้อยที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาแก้ไข โดย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนะนำช่วยเหลือให้สามารถพัฒนาได้ด้วยตนเอง อันจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา สถานศึกษา คุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธำปณัฐ อุดมศรี (2558) ได้นำเสนอ เกี่ยวกับองค์ประกอบการเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การสนับสนุน และการแลกเปลี่ยนภาวะผู้นำ 2) การสนับสนุนปัจจัยแวดล้อม 3) การกำหนดและแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ พันธ กิจ เป้าหมายในการปฏิบัติงานร่วมกัน 4) การปฏิบัติงานแบบร่วมมือ 5) การปฏิบัติงานที่มุ่งผลลัพธ์เพื่อการ เรียนรู้ของนักเรียนและครู 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนวิธีปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวชิรา เครือคำอ้าย และชวลิต ขอดศิริ (2562) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศแบบดับเบิลพีแอลซีเอ พลัส (PPLCA Plus) ที่ผู้วิจัยออกแบบมานั้น ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) เงื่อนไขสำคัญ และ 3) องค์ประกอบของรูปแบบมี 5 องค์ประกอบ คือ (1) ขั้นเตรียมความรู้ก่อนการนิเทศ (Preparing: P) (2) ขั้นวางแผนและออกแบบการนิเทศ (Planning: P) (3) ขั้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในการปฏิบัติการณ์การนิเทศ

(Learning and Sharing: L) (4) ขั้นการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring: C) (5) ขั้นสะท้อนคิดหลังการนิเทศ (After Action Review: A)

รูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีความเหมาะสม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนารูปแบบการนิเทศ พร้อมทั้งปรึกษาผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนโดยการร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการนิเทศให้เหมาะสม ทั้งนี้ การทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบนั้นจะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยที่การตรวจสอบรูปแบบจากหลักฐานเชิงคุณลักษณะอาจใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบส่วนการตรวจสอบโมเดลจากหลักฐานเชิงปริมาณใช้เทคนิคทางสถิติ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในการดำเนินงานจริงในยุคปัจจุบัน ดังนั้นจึงต้องผ่านการประเมินคุณภาพด้านความเหมาะสมของรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา บุญมาก และมนสิข สิริสมบุญ (2562) ผลการวิจัยพบว่า พบว่า รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สร้างขึ้น มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการนิเทศ และการวัดและประเมินผล โดยมีกิจกรรมการนิเทศ 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การวางแผนกำหนด 2) การปฏิบัติการนิเทศ 3) การเรียนรู้เพื่อพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของชาครียา ชายเกลี้ยง, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล และปรีชา สามัคคี (2563) ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการนิเทศ 5) การวัดผลและการประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จโดยมีกระบวนการนิเทศ 6 ขั้นตอน คือ (1) การค้นหาความต้องการ (2) การวางแผนการนิเทศ (3) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (4) การดำเนินการนิเทศโดยใช้วิธีการนิเทศแบบผสมผสาน คือ ใช้วิธีการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพและการพัฒนาจิตในองค์กร การชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง การใช้การวิจัยเป็นฐาน และการนิเทศออนไลน์ (5) การประเมินผลการนิเทศและ (6) การสะท้อนผล ซึ่งมีความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า หลังการใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้นทุกระดับชั้น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรมเพิ่มขึ้นจากระดับคุณภาพดีเป็นดีมาก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษาไทย และวรรณคดีและวรรณกรรมเพิ่มขึ้นจากระดับคุณภาพดีเป็นดีมาก นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบพื้นฐานระดับชาติ (Ordinary National Educational Test: O - NET) วิชาภาษาไทย เพิ่มขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูผู้สอนสามารถดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ครูทุกคนมีความรู้ ความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย ครูผู้สอนมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เป็นตามเป้าหมายของโรงเรียน สร้างบรรยากาศของอาคารเรียน ห้องเรียน ให้มี

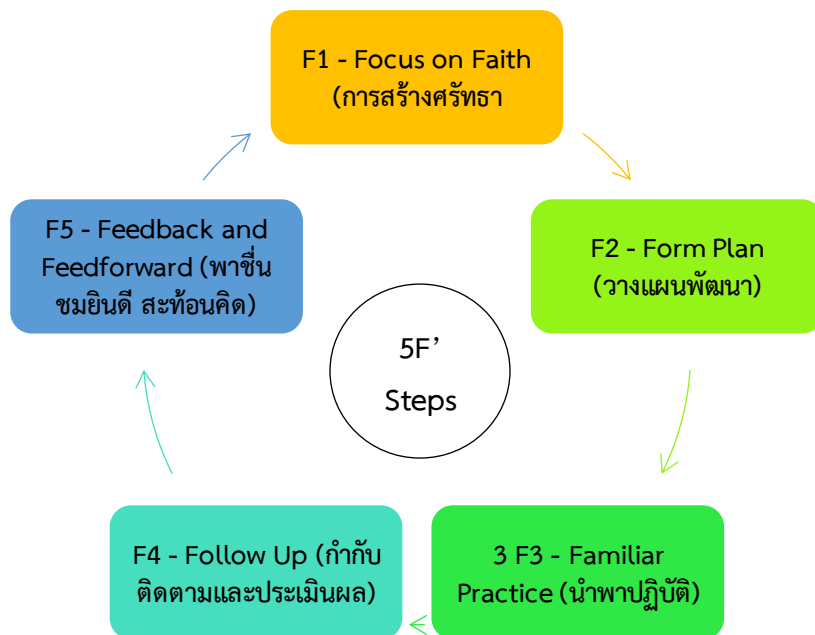
ความสะอาดและสวยงาม เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ สถานศึกษามีกระบวนการนิเทศภายในที่เป็นระบบและเป็นที่ยอมรับของบุคลากร ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนช่วยเหลือในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรชดา ภูริพา (2564) ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ มีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้หลังการนิเทศแบบบูรณาการสูงกว่าก่อนการนิเทศแบบบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนา ฉายวงศ์ (2561) ผลการวิจัยพบว่า ผลการใช้รูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสานเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนหลังนิเทศสูงกว่าก่อนนิเทศและสูงกว่าร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ ซึ่งประกอบด้วยการนิเทศแบบชี้แนะทางปัญญา การนิเทศแบบพี่เลี้ยง การนิเทศแบบกัลยาณมิตร การนิเทศแบบออนไลน์ การนิเทศโดยใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานภายในและภายนอกโรงเรียนในยุคปัจจุบัน ซึ่งรูปแบบที่ได้นั้น สามารถช่วยให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนเข้าใจถึงหลักการการนิเทศเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยพิจารณาถึงความถูกต้องและสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและสอดคล้องภายในองค์ประกอบแต่ละด้าน ซึ่งจะพิจารณาจากการใช้ถ้อยคำสำนวน การจัดกลุ่มหรือลำดับของเนื้อหา ตลอดจนความเหมาะสมกับสถานการณ์ พิจารณาความสามารถในการนำไปสู่การปฏิบัติ การมีทรัพยากรเพียงพอที่จะปฏิบัติให้สำเร็จได้ ภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยข้อเสนอดังกล่าวได้พิจารณาจากผลดีที่จะเกิดขึ้นต่อโรงเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียน ดังนั้น จึงต้องผ่านการประเมินคุณภาพของรูปแบบในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ ซึ่งได้สอดคล้องกับงานวิจัยของชาครียา ขายเกลี้ยง, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล และปรีชา สามัคคี (2563) ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษาโดยครูผู้เข้าร่วมอบรมมีคะแนนก่อนอบรม เฉลี่ย 17.60 คะแนน และหลังอบรม เฉลี่ย 19.80 คะแนน โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 มี และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการวิจัยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา บุญมาก และ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2562) ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ของครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังการส่งเสริมสูงกว่าก่อนการส่งเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการเขียนแผนการเรียนรู้เชิงรุกในระดับมากที่สุด รวมถึงทักษะการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับมากที่สุดและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล พิมพ์สอน (2557) ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์มีความสอดคล้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ใน ระดับมาก

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 F1 - Focus on Faith (การสร้างศรัทธา) องค์ประกอบที่ 2 F2 - Form Plan (วางแผนพัฒนา) องค์ประกอบที่ 3 F3 - Familiar Practice (นำพาปฏิบัติ) องค์ประกอบที่ 4 F4 - Follow Up (กำกับ ติดตามและประเมินผล) องค์ประกอบที่ 5 F5 - Feedback and Feedforward (พาชื่นชมยินดี สะท้อนคิด) ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย 5F' Steps

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของรูปแบบฯ จากคู่มือการใช้รูปแบบฯ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างละเอียดในทุกประเด็นเนื้อหา ก่อนนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

1.2 รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่สร้างขึ้นในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้ให้ประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ครู นักเรียนตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแต่ละภาคส่วนมีบทบาทสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 รูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ที่สร้างขึ้นสามารถนำไปพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้

1.4 ควรมีการส่งเสริม สนับสนุน สร้างขวัญและกำลังใจ เพื่อให้ครูได้พัฒนาตนเองความสนใจ และเต็มใจตามศักยภาพ ทั้งนี้อาจเป็นไปในรูปแบบของการให้มีโอกาสในการศึกษาต่อหรือเข้ารับการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา

2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงสถิติเกี่ยวกับปัจจัยการพัฒนาระบบการนิเทศแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อเป้าหมายของการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนาแนวทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

เอกสารอ้างอิง

- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาครียา ชายเกลี้ยง, วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล และปรีชา สามัคคี. (2563). รูปแบบการนิเทศแบบผสมผสาน เพื่อส่งเสริมการวิจัยของครูระดับมัธยมศึกษา. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์. 6(10).
- ฐาปนัฐ อุดมศรี. (2558). รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพวรรณ ถาวรโชติ. (2564). รูปแบบการนิเทศด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นัยยา ฉายวงศ์. (2560). การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการวิจัยในชั้นเรียน ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุษกร วิเศษสมบัติ. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบให้คำชี้แนะเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี. วารสารการวัดผลการศึกษา. 38(103).
- โรงเรียนวัดบ้านสระ. (2562). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนวัดบ้านสระ. สุพรรณบุรี: โรงเรียนวัดบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- วชิรา เครือคำอ้าย และชวลิต ขอดศิริ. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงเพื่อส่งเสริมศักยภาพการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- วรรตну หนูทอง. (2563). กระบวนการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายบางแพ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันทนา สมภักดี และบุญชม ศรีสะอาด. (ธันวาคม 2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครูโรงเรียนเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ. 6(12).
- วาสนา บุญมาก และมนสิข สิริสมบุญ. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครู ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วีไลภรณ์ ฤทธิคุปต์. (2562). การชี้แนะการสอน: แนวทางการนำไปใช้พัฒนาการ จัดการเรียนการสอนของครู. วารสารราชพฤกษ์. 17(1).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- สุรพล พิมพ์สอน. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุรัชดา ภูรับพา. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูโรงเรียนบ้านพุทธรักษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วารสารมหาจุฬานาครทรรค์. 8(6).

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขต
เบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2*

THE IMPLEMENTATION OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM BY
HOMEROOM TEACHER IN BENJASIRI SCHOOL CLUSTER, THE SECONDARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

¹สิวลี ยืนยาว Siwalee Yunyaow ²อุไร สุทธิแย้ม Urai Suthiyam

^{1,2}มหาวิทยาลัยรามคำแหง Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Krusiwalee@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นการวิจัยแบบสำรวจโดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษา 241 คน มีเครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามและมีสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ่ สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) ความคิดเห็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน การส่งต่อนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า (1) ครูที่ปรึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน (2) ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความไม่แตกต่างกัน (3) ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ครูที่ปรึกษา, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research article are 1) to study the implementation of student care and support system by homeroom teacher in Benjasiri school cluster 2) to compare the implementation of student care and support system by homeroom teacher in Benjasiri school cluster, The Secondary Education Service Area Office Bangkok 2. The sample group were classified by gender, responsible school phase and work experience. This is a survey research whose sample group are 241 homeroom teachers. The research tool is questionnaire, and the statistical methods used to analyze the data are frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test and one-way analysis of variance. The Scheffe's post hoc comparison method was used when the difference was found. The results revealed that 1) The scores of overall and individual aspects of operational reviews of student care and support system by homeroom teacher in Benjasiri school cluster are at high level, namely ; preventing and solving student problems, student referral, student promotion and development, getting to know students individually and student screening. 2) the comparison of operational reviews of student care and support system by homeroom teacher in Benjasiri school cluster, The Secondary Education Service Area Office Bangkok 2 reveals that (1) the operational review of homeroom teachers of different genders is statistically significant difference at 0.05 in the overall and individual aspects, except student referral. (2) the operational review of homeroom teachers of different responsible school phase shows no difference in the overall and individual aspects. (3) the operational review of homeroom teachers of different work experience is statistically significant difference at 0.05 in the overall and individual aspects.

Keywords: Student Care and Support System, Homeroom Teacher, Secondary School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) 2553 และ (ฉบับที่ 4) 2562 มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมจริยธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 23(5) การจัดการเรียนรู้ต้องเน้นความสำคัญด้านความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และมีการบูรณาการตามความเหมาะสมในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องที่กำหนดให้ดำเนินการ คือ เรื่องความรู้และทักษะการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข แต่เนื่องจากวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์มีความก้าวหน้ามากขึ้น ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงสื่อต่างๆ เพื่อพัฒนาตนเองตามความต้องการตอบสนองสังคมแห่งการเรียนรู้และการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 แต่ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ก็สามารถส่งผลเสียต่อนักเรียนได้เช่นกัน ซึ่งทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงในทางที่ไม่พึงประสงค์ เกิดการลอกเลียนแบบตามสื่อที่ไม่เหมาะสม (สุภัทสร

สุริยะ, 2562) จนทำให้เกิดผลกระทบต่อการเรียนและทำให้ต้องออกจากโรงเรียนกลางคันและไม่จบการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนเองและกระทบกับสังคมในระยะยาว

การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้นักเรียนรู้จักประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว รู้จักคิดเป็นทำเป็น (ณปิติ วงศ์ษา, 2559) รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลที่อยู่ในชุมชนทุกฝ่ายร่วมกันพัฒนานักเรียนตามศักยภาพเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดยมีครูประจำชั้นครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร ครูทุกคน รวมไปถึงบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งจะต้องมีวิธีการ เครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ดูแลรับผิดชอบการจัดการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 27 เขตการปกครอง มีจำนวนโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลจำนวน 52 โรงเรียน แบ่งส่วนราชการแบบกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้มีเอกภาพในการบริหารจัดการศึกษาบริหารงานมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยแบ่งส่วนราชการภายในตามโครงสร้างการบริหารการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 และมีการจัดกลุ่มโรงเรียนออกเป็นกลุ่มสหวิทยาเขต สหวิทยาเขตเบญจสิริเป็นสหวิทยาเขตที่ 11 เป็นสหวิทยาเขตที่มีโรงเรียนทั้งสิ้น จำนวน 6 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต โรงเรียนสิริรัตนาร โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง โรงเรียนสายน้ำผึ้งในพระอุปถัมภ์ฯ และโรงเรียนปทุมคงคา โดยเป็นโรงเรียนที่อยู่บริเวณโดยรอบอุทยานเบญจสิริ ซึ่งตั้งอยู่บนถนนสุขุมวิท เป็นโรงเรียนที่มีขนาดพื้นที่ใกล้เคียงกัน การจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ พบว่า สาเหตุจากการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย สภาพสังคมที่เปลี่ยนไปส่งผลให้พฤติกรรมของนักเรียนเปลี่ยนไป มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เข้าเรียน ดิตเกม ชู้สาว และพฤติกรรมอื่นๆ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นักเรียนมีสิทธิร้องเรียนจากการปฏิบัติของครูมากขึ้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงต้องมีการดำเนินงานอย่างจริงจังและ แต่ด้วยบริบทของแต่ละโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความแตกต่างกัน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา และประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 644 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 241 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และเทียบสัดส่วนกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Cohen. J. (1977) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ เพศ ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา และประสบการณ์การทำงาน

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน 4) ด้านการส่งต่อนักเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครอบคลุม ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนจำนวนทั้งหมด 39 ข้อ

4. สร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยศึกษาเอกสาร และสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 10 เรื่องกำหนดนิยามศัพท์และกรอบแนวคิดในการวิจัย สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามองค์ประกอบ 4 ด้าน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยให้ข้อเสนอแนะ นำไป หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.98 แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำแบบสอบถามฉบับที่ถูกต้อง นำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นำข้อมูลจากกลุ่มทดลองมาหาค่าความเชื่อมั่นได้ เท่ากับ 0.978

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ผ่าน Google Form นับจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน จำนวน 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ทำการตรวจสอบความถูกต้อง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติทางสังคมศาสตร์ ดังนี้ 1) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าสถิติพื้นฐานหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

(Percentage) 2) การหาค่าความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใช้ค่าสถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตาม เพศและ ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่า t-test ส่วนประสมการทำการงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffer's method)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่าความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน การส่งต่อนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน		ระดับการดำเนินงาน		
		$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.	ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน	4.32	.53	มาก
2.	ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.37	.52	มาก
3.	ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.43	.51	มาก
4.	ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.40	.54	มาก
รวม		4.38	.49	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมา คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.40$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.32$)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา และประสมการทำการงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ครูที่ปรึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู ที่ปรึกษา	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรอง นักเรียน	4.18	.58	4.42	.47	-3.515	.001*
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.26	.55	4.46	.49	-2.875	.004*
3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.33	.54	4.50	.47	-2.620	.009*
4. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.33	.57	4.46	.51	-1.892	.060
รวม	4.28	.53	4.46	.45	-2.918	.004*

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียนไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ครูที่ปรึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่าครูที่ปรึกษาเพศชาย

2.2 ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีความไม่แตกต่างกัน ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของครูที่ปรึกษา	ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา				t	p
	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและ คัดกรองนักเรียน	4.36	.41	4.27	.65	1.274	.204
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.43	.45	4.31	.60	1.697	.091
3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน	4.48	.46	4.36	.56	1.962	.051
4. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.46	.50	4.34	.57	1.787	.075
รวม	4.43	.41	4.32	.57	1.810	.072

จากตารางที่ 3 พบว่า ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายไม่มีผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของครูที่ปรึกษา	ประสบการณ์การทำงาน						F	p
	ต่ำกว่า 10 ปี		10–20 ปี		สูงกว่า 20 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน	4.28	.54	4.57	.39	4.38	.47	4.391	.013*
2. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.33	.53	4.65	.35	4.30	.53	5.290	.006*
3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.39	.52	4.65	.37	4.33	.53	3.671	.027*
4 ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.37	.55	4.66	.33	4.20	.63	4.539	.012*
รวม	4.34	.50	4.63	.32	4.30	.51	5.059	.007*

* p < .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method) ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันโดยภาพรวมและรายด้าน

ประสบการณ์ในการทำงาน	ต่ำกว่า 10 ปี	10-20 ปี	สูงกว่า 20 ปีขึ้นไป
	$\bar{X}$	4.34	4.63
ต่ำกว่า 10 ปี	4.34	*	4.30
10-20 ปี	4.63		
สูงกว่า 20 ปีขึ้นไป	4.30		

* p < .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปี ทั้งในภาพรวมและรายด้าน กล่าวคือ ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนและด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และคัดกรองนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นเป็นกระบวนการหนึ่งในเชิงการบริหารที่สำคัญสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งมีวิธีและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ มีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาตามความหมายที่กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้เคยให้ไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ ผลการวิจัย (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ในภาพรวมและรายด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาคือ การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมพัฒนานักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของกษิณพงษ์ ไวสะยานกุล (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปรมาภรณ์ สนิธิ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า แนวการพัฒนา ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทสร สุริยะ (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน กล่าวคือ การดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินการด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริม และพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียนอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามเพศ ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษา และประสบการณ์การทำงาน อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 เพศของผู้ตอบแบบสอบถามที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเพศหญิง คือ ลักษณะความเป็นหญิง มีลักษณะพฤติกรรมที่เรียกว่า พฤติกรรมการแสดงออก (Expressive Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่เน้นการแสดงออกทางอารมณ์ซึ่งจะเป็นลักษณะที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดผลดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น การเอาใจใส่ต่อผู้อื่น การมีความรู้สึกไวต่อความรู้สึกของผู้อื่นสามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม (Parson and Bales อ้างถึงใน ดุลยา จิตตะยโสธร, 2551) และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น และด้านการส่งต่อนักเรียน ไม่แตกต่างกัน เช่นกัน

2.2 ช่วงชั้นที่รับผิดชอบเป็นครูที่ปรึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบขั้นตอนที่มีการกำหนดกระบวนการ วิธีการ ขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน ครูที่ปรึกษาทุกคนมีโอกาสที่จะได้รับความรู้ความเข้าใจทักษะในการปฏิบัติงาน มีโอกาสร่วมกิจกรรมการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการการศึกษาดูงาน ทำให้มีการดำเนินงานที่ไม่แตกต่างกัน เป็นไปตามที่ อิตินัดดา สิงห์แก้ว (2562) ที่ให้ความหมายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนและเครื่องมือการดำเนินงานมีมาตรฐาน มีหลักการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างเป็นระบบ โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและมีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และดังที่ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ที่ได้ให้ความหมายระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนพร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาร่วมกันเข้าไปแก้ไขปัญหาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีการพัฒนาตนเองและยังแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนิสา มาสุข (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง จำแนกตามระดับชั้นของครูที่ปรึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

2.3 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะครูทุกคนต้องพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ

ระบบการดูแลช่วยเหลือที่มีต่อการพัฒนานักเรียน สถานศึกษา สังคม ตนเอง และสามารถให้ความช่วยเหลือ นักเรียนตามหลักการของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าจึงมี โอกาสที่จะได้รับความรู้ความเข้าใจทักษะในการปฏิบัติงาน มีโอกาสร่วมกิจกรรมการอบรมสัมมนา ประชุมเชิง ปฏิบัติการการศึกษาดูงานต่างๆ หลากหลายในช่วงเวลาที่ยาวนานจึงมีทักษะการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนไม่ว่าจะเป็นด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน จึงเป็นเหตุให้ครูที่ปรึกษาที่มี ประสบการณ์การทำงานมากกว่า มีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่า ครูที่มีประสบการณ์ การทำงานน้อยกว่า และสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งนภา สุขสำแดง (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปรึกษาที่มี ประสบการณ์น้อย ยังไม่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการ การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบกับเอกสารในการจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านต่างๆ ยุ่งยากและซับซ้อนมากจึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี ยังดำเนินการไม่ถูกต้อง และยังไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของพรศักดิ์ ผกการอง (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนก ตามอายุราชการ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยใช้ หลักการตามคู่มือครูที่ปรึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการจำนวน 39 ข้อ 4 ด้าน 1) ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน 2) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 3) ด้านการป้องกันและ แก้ไขปัญหานักเรียน และ 4) ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence : IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.98 แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจัดทำ แบบสอบถามฉบับที่ถูกต้อง นำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นำข้อมูลจากกลุ่มทดลองมาหาค่าความเชื่อมั่นได้ เท่ากับ 0.978 แล้วเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริงที่เป็นครูที่ ปรึกษาจำนวน 241 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติทางสังคมศาสตร์ โดยองค์ความรู้การ วิจัยเป็นผลจากการเก็บข้อมูลจากครูที่ปรึกษา จำนวน 241 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติ เพื่อสังคมศาสตร์ผลการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนใน กลุ่มสหวิทยาเขตเบญจสิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ครูที่ปรึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากกว่า ครูที่ปรึกษาเพศชายในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันยกเว้นด้านการส่งต่อนักเรียน
3. ครูที่ปรึกษาที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันโดยครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ

ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสูงกว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 เพื่อเป็นการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีการกำกับติดตามให้ครูดำเนินการจัดทำระเบียนสะสมนักเรียนอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

1.2 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทักษะนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมและเท่าเทียมกันเพื่อให้นักเรียนได้เข้าใจถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อมอย่างแท้จริง

1.3 โรงเรียนควรมีกระบวนการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน กำกับติดตามการปฏิบัติงานตามคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและประสานสร้างเครือข่ายความช่วยเหลือจากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ เพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น

1.4 โรงเรียนควรจัดให้มีการนำเสนอกระบวนการขั้นตอน กรณีศึกษาที่มีการส่งต่อภายในและหรือภายนอกพร้อมกับข้อมูลผลการช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อให้ครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงแนวทางวิธีการที่ดี ที่สุด ในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตอื่นๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานครเขต 2 และโรงเรียน

ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือปรับเปลี่ยนตัวแปรอื่นๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 การทำวิจัยเกี่ยวกับข้อดีข้อจำกัดในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กษิฏพิงษ์ ไชยยาณกุล. (2563). **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่ม สหวิทยาเขตเบญจบุรพา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จันทร์ฉาย ไทยรัตน์. (2561). **การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเซียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ณปิติ วงศ์ษา. (2559). **ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 แหล่งที่มา** http://www.edu-journal.ru.ac.th/AbstractPdf/2560-2-10845975_5814470621.pdf สืบค้นเมื่อ 28 ธ.ค. 2564.
- ดุษยา จิตตะยโสธร. (2551). **บทบาททางเพศ: ในทัศนะของนักจิตวิทยา**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้า. 28(1). 195-208.
- ธนิศา ศุภรสุคนธ์. (2562). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเฉลิมพระเกียรติ (พิบูลบำรุง)**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธินันดา สิงห์แก้ว. (2562). **การพัฒนาแบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDC4: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ปรมาภรณ์ สนิธิ. (2560). **แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พรศักดิ์ ผกากรอง. (2562). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- รุ่งนภา สุขสำแดง. (2563). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

-
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเอกสารสรุปย่อองค์ความรู้สำหรับการพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อการก้าวอย่างยั่งยืน ปี 2552. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุนิสา มาสุข. (2560). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภัทสร สุริยะ. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสยาม.
- Cohen J. (1977). *Statistical power for the behavioral sciences*. 2nd ed. New York: Academic Press.

การพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวិชาเอกนาฏศิลป์ไทย
โดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส*
DEVELOPING PSYCHOMOTOR SKILLS OF THE TEACHERS WITHOUT A DEGREE IN
THAI CLASSICAL DANCE USING ACTIVITY PACKAGES “RABAM RUM FORN”
BASED ON DAVIES’ INSTRUCTIONAL MODELS

¹นิชา มั่นปาน Nicha Manpan, ²อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ Udomluk Koolsriroj,

³พงษ์ธร มหาวิจิตร Pongsatorn Mahavijit

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author E-mail: nicha.kh@ku.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส สำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ในการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยประเภทกึ่งทดลอง มีประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา มีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ได้จากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดกิจกรรม แบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ก่อนอบรมและหลังอบรม แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม แบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้ชุดกิจกรรม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ได้ชุดกิจกรรมจำนวน 5 ชุด ได้แก่ (1) นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (2) การแสดงระบำดอกบัว มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (3) การแสดงการฟ้อนภูไท มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด (4) การแสดงชุดรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และ (5) การแสดงชุดรำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการนำชุดกิจกรรมไปใช้ พบว่า การประเมินตนเองก่อนเข้ารับการอบรมอยู่ในระดับน้อย แลการประเมินตนเองหลังเข้ารับการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีผลประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรม, ทักษะปฏิบัติ, รูปแบบการสอนของเดวิส, นาฏศิลป์ไทย

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop activity packages “Rabam Rum Forn” based on Davies’ Instructional Models for the teachers without a degree in Thai classical dance and 2) to study the effectiveness of using activity packages “Rabam Rum Forn” based on Davies’ Instructional Models. This research was a quasi-experimental research design and populations were the teachers of primary school who had no degree in Thai Classical Dance but have to teach Thai dance. The samples were 10 teachers of primary school who had no degree in Thai Classical Dance. The research tools consisted of pre-test and post-test teachers’ self-assessment for training on psychomotor skills in Thai dance course, observation form for teaching and learning activities of the teachers who used activity packages, questionnaires of satisfaction over using the activity packages. And the data analysis were mean, standard deviation and content analysis. The results of research were found that: 1) The results of developing an activity packages “Rabam Rum Forn” based on Davies’ Instructional Models, there were 5 sets of activity, set (1) “Basic Skills of Thai Dance” at the highest quality level, set (2) “Rabum Dok Bua Dance” at the highest quality level, set (3) “Phu Thai Dance” at the highest quality level, set (4) “Ramwong :Khuen Duan Ngai” at the highest quality level and set (5) “Ramwong Chao Thai” at the highest quality level. and 2) The results of implementing the activity packages were found that the teachers' self-assessment pre-test was at low level and the results of the post-test was at the highest level. and the satisfaction assessment of teachers in using the activity packages “Rabam Rum Forn” based on Davies’ Instructional Models was at the highest level.

Keywords: Activity Packages, Psychomotor Skills, Davies’ Instructional Models, Thai Dance

บทนำ

ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่มีความเป็นเอกราชมาช้านาน มีศิลปวัฒนธรรมแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ จนเป็นที่ประทับใจของนานาชาติที่ได้พบเห็นความงดงามในศิลปวัฒนธรรมไทย แม้ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังได้รับอิทธิพลทางด้านวัฒนธรรมจากต่างชาติอันหลากหลายที่เข้ามามีบทบาทในสังคมไทย แต่สิ่งหนึ่งที่คนไทยยังสามารถอนุรักษ์และสืบทอดมาจวบจนทุกวันนี้ก็คือ “นาฏศิลป์ไทย” อันเป็นศิลปะประจำชาติที่คนไทยทุกคนควรอนุรักษ์ และให้การสนับสนุน เพื่อให้ศิลปะแขนงนี้ดำรงอยู่สืบไป (สุมิตร เทพวงษ์, 2541) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะซึ่งเป็นกลุ่มสาระที่สอนให้เยาวชนไทยได้เรียนรู้ถึงความเป็นไทย ขนบธรรมเนียมประเพณีที่เราได้รับการสืบทอดต่อกันมา มีการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ถึงวัฒนธรรมไทย โดยการเรียนรู้ผ่านทางรายวิชาทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เมื่อวิเคราะห์การเรียนการสอนนาฏศิลป์ไทยที่มีเนื้อหาความรู้และทักษะภาคปฏิบัติควบคู่กันในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวว่า คุณภาพของผู้เรียนในรายวิชานาฏศิลป์ไทยนั้นต้อง

รู้และเข้าใจถึงองค์ประกอบนาฏศิลป์ และสามารถแสดงภาษาท่า นาฏยศัพท์พื้นฐาน สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวออกมาเป็นชุดการแสดงหนึ่งได้ อีกทั้ง เนื้อหาในรายวิชานาฏศิลป์จะต้องมีการศึกษาในเชิงวิชาการ เพื่อทำความเข้าใจในประวัติความเป็นมา ความสำคัญและวิธีการ และการปฏิบัติ ฝึกฝนเพื่อก่อให้เกิดความชำนาญในทักษะปฏิบัติท่ารำ ตามรูปแบบที่ได้มีการคิดค้นและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้

การจัดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ โดยเฉพาะระดับประถมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 อำเภอไทรน้อย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ผู้วิจัยยังพบว่า มีครูที่สอนในรายวิชานี้ส่วนใหญ่ ไม่ได้สำเร็จการศึกษานาฏศิลป์ไทยโดยตรง ร้อยละ 60 ของสถานศึกษาทั้งหมด โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายงานสอนในหลากหลายวิชา รวมทั้งวิชานาฏศิลป์ไทยด้วย เหตุนี้ ครูผู้สอนที่ไม่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ไทยโดยตรง พบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ต้องทำอย่างไรอย่างใดจึงจะให้นักเรียนสามารถมีทักษะการปฏิบัติท่ารำได้ถูกต้อง ในเมื่อครูที่ไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยโดยตรง แต่จำเป็นต้องสอนในรายวิชานี้ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้นักเรียน ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนเท่าที่ควร อีกทั้ง นักเรียนไม่สามารถปฏิบัติท่ารำได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ ที่ได้กำหนดไว้ และนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ผ่านทาง สื่อวีดิทัศน์ ควบคู่กับการบรรยายของครูผู้สอน เพียงฝ่ายเดียว โดยไม่มีการให้นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติ นักเรียนเกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน สอดคล้อง กับงานวิจัยของวณิชชยา โพชะเรือง (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาศูนย์การเรียนนาฏศิลป์ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยพบปัญหาเช่นเดียวกันว่า วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการ เรียนการสอนนาฏศิลป์ ส่วนใหญ่จะยึดครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้ มีทั้งการบรรยาย ประกอบการสาธิต ไม่มีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และนักเรียนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถใช้สื่อ ประโยชน์ในการฝึกทักษะด้วยตนเอง

จากที่ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ครูผู้สอนรายวิชานาฏศิลป์ระดับประถมศึกษาได้เล็งเห็นว่า การพัฒนาชุด กิจกรรมด้านการสอนทักษะปฏิบัติ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการประกอบการแสดงนาฏศิลป์แต่ละชนิด การรำอันประกอบด้วยทักษะพื้นฐานเบื้องต้นที่มาจากนาฏยศัพท์และแม่ท่าในเชิงนาฏศิลป์ ซึ่งผู้เรียนวิชานาฏศิลป์ต้องฝึกหัดการรำให้เกิดความคล่องแคล่วแม่นยำและสวยงาม (เรณู โกสินานนท์, 2546) กล่าวว่า ขั้นตอนด้าน การปฏิบัตินั้น มีองค์ประกอบสำคัญหลายอย่างควบคู่กัน เช่น การใช้ ศีรษะ มือ แขน ลำตัว และ ขวักขาที่ต้อง พร้อมเพรียงและสอดคล้องไปตามบทเพลงเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับจรรยา ศรีระวานิช (2524) ที่กล่าวว่า การรำไทยนั้นเป็นเรื่องยากที่จะรำได้อย่างถูกต้องในระยะเวลานั้น เพราะการรำไทยนั้นต้อง ประกอบด้วยลีลา ท่ารำ ความประณีต และมีความสัมพันธ์ระหว่าง การใช้มือ การใช้เท้า และใช้ศีรษะจึงต้องใช้ เวลาในการฝึกท่ารำ จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับ ครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษารายวิชานาฏศิลป์ไทยโดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการ สอนของเดวิส เนื่องจากมีรูปแบบการสอนที่แยกสอนทักษะย่อยๆ ปฏิบัติซ้ำๆ จนกว่าจะทำได้และมีขั้น ตอน การสอนเทคนิควิธีการแล้วจึงเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ แต่ละส่วนให้เป็นทักษะใหญ่ ปฏิบัติต่อเนื่องกันจนจบและ ฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ (ทศนา แหมมณี, 2556)

ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นน่าจะเป็นสื่อ ที่ช่วยเหลือครูที่ต้องปฏิบัติหน้าที่การสอนในรายวิชานาฏศิลป์ได้ดี ในแง่การเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งการใช้สื่อ ประกอบการเรียนรู้ที่เป็นชุดกิจกรรมนั้นสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญญา เวียงใต้ (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์

โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์ เรื่อง การแสดงนาฏศิลป์ไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมระดับมากที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทยแต่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ได้สามารถนำแนวทางไปใช้ในการสอนด้านทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์และให้นักเรียนมีผลการพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยที่เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส สำหรับอบรมครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยประเภทกึ่งทดลองเพื่อพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส สำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรง แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 2 อำเภอไทรน้อย และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรง แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา ได้จากการเลือกตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ความสมัครใจเข้าร่วม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 1) ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ซึ่งประกอบด้วยใบความรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดทักษะด้านการปฏิบัติ 2) แบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ ก่อนอบรมและหลังอบรม 3) แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้ชุดกิจกรรม

3. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ มีดังนี้ 1) สร้างชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ออกแบบชุดกิจกรรมสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ รายวิชานาฏศิลป์ ทั้ง 5 ชุด หลังจากนั้นนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 3) สร้างแบบประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่านตรวจสอบหาความ

เหมาะสมของข้อความและภาษาที่ใช้ในแบบประเมิน 4) นำชุดกิจกรรมปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่เชี่ยวชาญด้านการสอนนาฏศิลป์ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้ข้อความที่ทางผู้วิจัยได้ทำการหาค่า IOC เรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมตลอดจนดูความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ 5) สร้างเครื่องมือแบบประเมินในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ก่อนอบรมและหลังอบรม แบบสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม และแบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของदेवी 6) สร้างแบบประเมินเพื่อนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่านตรวจสอบหาความเหมาะสมของข้อความและภาษาที่ใช้ในแบบประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย มีดังนี้ 1) จัดการอบรมครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรงแต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา ที่ได้จากการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 10 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ความสมัครใจเข้าร่วมอบรม โดยให้ครูที่เข้ารับการอบรมทำแบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ก่อนอบรม และผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นไปจัดอบรมครู แนะนำหลักการ ขั้นตอนการสอน และวิธีการใช้ชุดกิจกรรม หลังจากนั้นให้ครูที่เข้ารับการอบรมทำแบบประเมินตนเองของครูผู้สอนในการอบรมทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์หลังอบรม โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินตนเองในการเก็บข้อมูล แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ครูที่เข้ารับการอบรมได้นำชุดกิจกรรมไปใช้จัดการเรียนการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ ในสถานศึกษา 3) ผู้วิจัยไปสังเกตการณ์การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูผู้เข้ารับการอบรม นำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 4) ครูที่เข้ารับการอบรมได้นำชุดกิจกรรมไปใช้เรียบร้อยแล้วนั้น ประเมินความพึงพอใจการใช้ชุดกิจกรรม โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของครูในการใช้ชุดกิจกรรม โดยผู้วิจัยใช้ประเมินความพึงพอใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การวิเคราะห์เกณฑ์ระดับคุณภาพของการจัดการอบรม ก่อน – หลัง สำหรับครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรงแต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา 2) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบรรยากาศและพฤติกรรมเรียนของนักเรียนและทักษะการสอนของครู โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างการศึกษาและบันทึกข้อมูลเพื่อประมวลพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างการเรียนการสอนและปัญหาที่พบหลังจากการสอน โดยใช้การสังเกตและการบันทึก 3) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมของครูผู้สอน ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของครูผู้สอนโดยใช้แบบประเมิน หลังเสร็จสิ้นการใช้ชุดกิจกรรม

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของदेवी สำหรับอบรมครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษารายวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย

ผลการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง ระบาย รำ ฟ้อน ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ สำหรับอบรมครูผู้สอน ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวชิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1 ผลการออกแบบชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบาย รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ ซึ่งประกอบด้วย 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะสอดคล้องกับเนื้อหาที่เน้นทักษะการปฏิบัติ 2) ใบความรู้ อธิบายถึงเนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 3) แบบทดสอบวัดทักษะความสามารถด้านการปฏิบัติที่มีเกณฑ์การประเมินผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์การฝึกการปฏิบัติครั้งนี้หรือไม่ ซึ่งมีทั้งหมด 5 ชุดกิจกรรม ได้แก่ ชุดกิจกรรมที่ 1 นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน ชุดกิจกรรม ที่ 2 การแสดงระบำดอกบัว ชุดกิจกรรมที่ 3 การแสดงการฟ้อนภูไท ชุดกิจกรรมที่ 4 การแสดงชุดรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย และชุดกิจกรรมที่ 5 การแสดงชุดรำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย

1.2 ผลการประเมินชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบาย รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ ตามรูปแบบ การสอนของเดวีส์ มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบาย รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์

ชุดกิจกรรม	ใบความรู้	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	แบบทดสอบวัดทักษะความสามารถด้านการปฏิบัติ	รวมค่าเฉลี่ย
1. นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน	4.64	4.80	4.70	4.73
2. การแสดงระบำดอกบัว	4.54	4.72	4.83	4.67
3. การแสดงฟ้อนภูไท	4.64	4.67	4.83	4.67
4.รำวงมาตรฐาน “คืนเดือนหงาย”	4.66	4.74	4.65	4.70
5. รำวงมาตรฐาน “ชาวไทย”	4.66	4.74	4.65	4.70

จากตารางที่ พบว่า 1) นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) 2) การแสดงระบำดอกบัว มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) 3) การแสดงการฟ้อนภูไท มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$) 4) การแสดงชุดรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) และ 5) การแสดงชุดรำวงมาตรฐานเพลงชาวไทย มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$)

2. ผลของการใช้ชุดกิจกรรม “ระบาย รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวีส์ ไปใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย

2.1 ผลการจัดกิจกรรมอบรมชุดกิจกรรม สำหรับครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวชิชาเอกนาฏศิลป์ไทย โดยตรงแต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา มีผลการพัฒนาตนเองก่อนการอบรมจากระดับน้อย ($\bar{X} = 1.58$) จนมีผลการพัฒนาขึ้นหลังการอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$)

2.2 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนเกี่ยวกับบรรยากาศและพฤติกรรม การเรียนของนักเรียนและทักษะการสอนของครู ซึ่งครูผู้สอนได้สอนตามทักษะกระบวนการที่ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางไป พบว่า ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทำรำนานาฏศิลป์ได้ดีขึ้น เพราะลำดับกระบวนการและขั้นตอนการฝึกปฏิบัติเริ่มจากพื้นฐาน จากง่ายไปหาสิ่งที่ยาก มีการฝึกฝนทีละขั้นตอน ฝึกความแม่นยำของท่ารำและการปฏิบัติให้ถูกต้องอยู่เสมอ อีกทั้งทักษะการปฏิบัติเหล่านี้เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วย

ตนเอง แบบ Active Learning และพฤติกรรมของผู้เรียนมีสมาธิและตั้งใจปฏิบัติทำซ้ำ มีทักษะการปฏิบัติได้ดี เมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอีกด้วย

2.3 ผลความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส มีผลการประเมิน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยผลความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสตามรูปแบบ การสอนของเดวิส

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านนวัตกรรมชุดกิจกรรม				
1.1	ความเหมาะสมของเนื้อหากับระดับผู้เรียน	4.40	0.52	มาก
1.2	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสมต่อการเรียนในเนื้อหาแต่ละชุดกิจกรรม	4.10	0.88	มาก
1.3	ใบความรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.30	0.67	มาก
1.4	สื่อการสอนสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	4.30	0.82	มาก
1.5	แบบวัดทักษะการปฏิบัติมีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.40	0.52	มาก
1.6	เกณฑ์ที่ใช้วัดทักษะการปฏิบัติมีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์	4.70	0.48	มากที่สุด
1.7	การวัดและประเมินผลสอดคล้องกับการประเมินสภาพจริง	4.90	0.32	มากที่สุด
1.8	ชุดกิจกรรมช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์	5.00	0.00	มากที่สุด
1.9	ด้านการจัดการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ไทย	4.80	0.42	มากที่สุด
1.10	การสังเกตการจัดกิจกรรม	4.50	0.50	มาก
ด้านนวัตกรรมชุดกิจกรรม		4.54	0.30	มากที่สุด
2. ด้านการนำไปใช้				
2.1	การอธิบายรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมมีความชัดเจน	4.50	0.71	มาก
2.2	เนื้อหามีการจัดลำดับความยากง่ายตามทักษะปฏิบัติ	4.80	0.42	มากที่สุด
2.3	การทำกิจกรรมแต่ละขั้นตอนสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	4.90	0.32	มากที่สุด
2.4	ครูผู้สอนสามารถเรียงลำดับขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติจากง่ายไปหายาก	5.00	0.00	มากที่สุด
2.5	ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดการปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนของการทำกิจกรรมได้	4.60	0.52	มากที่สุด
2.6	ครูผู้สอนเข้าใจถึงทักษะกระบวนการสอนทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์	5.00	0.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านการนำไปใช้		4.88	0.17	มากที่สุด
3 ด้านผู้เรียน				
3.1	ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาของกิจกรรม	4.50	0.53	มากที่สุด
3.2	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำกิจกรรม	4.60	0.52	มากที่สุด
3.3	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยและเชื่อมโยงเป็นทักษะที่สมบูรณ์	5.00	0.00	มากที่สุด
3.4	ผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานกับการทำกิจกรรม	5.00	0.00	มากที่สุด
3.5	ผู้เรียนมีการพัฒนาด้านทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ไทย	4.70	0.48	มากที่สุด
3.6	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นในรายวิชานาฏศิลป์ไทย	4.90	0.32	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านผู้เรียน		4.78	0.18	มากที่สุด
รวมทั้ง 3 ด้าน		4.68	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส อยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) ซึ่งผู้วิจัยจำแนกระดับรายการประเมินตามรายด้านดังนี้ 1) ด้านนวัตกรรมชุดกิจกรรมมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) ซึ่งพบว่ารายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ชุดกิจกรรมช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการปฏิบัติรายวิชานาฏศิลป์ ($\bar{X} = 5.00$) 2) ด้านการนำไปใช้มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$) ซึ่งพบว่ารายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ครูผู้สอนสามารถเรียงลำดับขั้นตอนการสอนทักษะปฏิบัติจากง่ายไปหายาก ($\bar{X} = 5.00$) และครูผู้สอนเข้าใจถึงทักษะกระบวนการสอนทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ ($\bar{X} = 5.00$) 3) ด้านผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$) ซึ่งพบว่ารายการประเมินที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยและเชื่อมโยงเป็นทักษะที่สมบูรณ์ ($\bar{X} = 5.00$) และผู้เรียนรู้สึกสนุกสนานกับการทำกิจกรรม ($\bar{X} = 5.00$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส โดยให้ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาที่มีความจำเป็นต้องปฏิบัติการสอนในรายวิชานาฏศิลป์แต่ไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนาฏศิลป์ไทยหรือสำเร็จการศึกษาจากสาขาอื่นที่ไม่ใช่นาฏศิลป์ไทยโดยตรง จำนวน 10 ท่าน นำไปใช้พบว่าชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นประกอบด้วย แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใบความรู้ แบบทดสอบวัดทักษะความสามารถด้านการปฏิบัติ โดยครอบคลุมด้านทักษะการปฏิบัติในเนื้อหาเรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส ได้ชุดกิจกรรมจำนวน 5 ชุด ได้แก่ ชุดกิจกรรมที่ 1 นาฏศิลป์ไทยพื้นฐาน ชุดกิจกรรมที่ 2 การแสดงระบำดอกบัว ชุดกิจกรรมที่ 3 การแสดงฟ้อนภูไท ชุดกิจกรรมที่ 4 การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงคืนเดือนหงาย ชุดกิจกรรมที่ 5 เรื่อง การแสดงรำวงมาตรฐาน เพลงชาวไทย

2. ผลการนำชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสไปใช้ในการอบรม

2.1 ผลการนำชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสไปใช้ในการอบรมพบว่า มีผลการพัฒนาตนเองเพิ่มขึ้นหลังจากการอบรม เมื่อครูนำไปใช้จัดการเรียนการสอน พบว่าสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของครูผู้สอนได้ดังนี้ 1) เทคนิคการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies' Instructional Psychomotor Skills) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำและสร้างองค์ความรู้จากการลงปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเทคนิคการสอนเป็นรูปแบบการฝึกที่ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะย่อยๆ ให้ได้ก่อนแล้วจึงเชื่อมโยงกันเป็นทักษะใหญ่ อีกทั้งยังเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง, 2554) เป็นการจัดการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน สร้างแรงจูงใจ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงนั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในมโนทัศน์ที่สอนได้ถูกต้องและลึกซึ้งเกิดความคงทนถาวร สอดคล้องกับแนวคิดของ Sweller (2006) ที่กล่าวว่า การเรียนเชิงรุกเป็นการเรียนการสอนที่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้และจะทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนในการลงมือกระทำมากกว่า การเรียนที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้เพียงอย่างเดียว และแนวคิดของ Bonwell and Eison (1991) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการ

เรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองและเกิดกระบวนการคิดในสิ่งที่ปฏิบัตินั้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุระ บรรจงจิตร (2551) ที่ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ Active Learning นอกจากจะกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากตัวผู้เรียนเองแล้วยังเป็นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยตนเองทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียน (life-long learning) ได้อีกด้วย เพราะฉะนั้น งานวิจัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้นเป็นแรงกระตุ้นที่ทำให้ครูผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากรูปแบบการสอนเชิงบรรยายที่เน้นจากตัวครูเปลี่ยนเป็นการสอนแบบลงมือปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ กิจกรรมยังส่งเสริม การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมช่วยเหลือกันในการเรียนรู้และการลงมือปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นการเสริมสร้างกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่ม (ทศนา แหมมณี, 2556) โดยผู้วิจัยกำหนดภาระชิ้นงานในการสร้างสรรค์ทำรำและการปฏิบัติให้ผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ หรือช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎ จันทรทัต (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนรู้ภาพพิมพ์ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า การจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อให้มีเวลาในการทำกิจกรรมและให้เพื่อนที่มีความรู้ความสามารถช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่อ่อนกว่า เพื่อเป้าหมายของการทำงานกลุ่มและการประเมินทักษะทางศิลปะในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและการสร้างแรงจูงใจในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรม หรือเป็นแรงขับเคลื่อนการทำกิจกรรมให้บรรลุผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีประภา ศรีทางวงศ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีด้วยเบียร์รรถของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ผลการวิจัยพบว่า การสร้างแรงจูงใจด้วยเบียร์รรถเพื่อเป็นคะแนน ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียน มีความรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้สอนจัดขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น ครูผู้สอนต้องดึงความสนใจให้เด็กอยากเรียนรู้ให้ได้ก่อน ถ้าเด็กไม่สนใจไม่ตั้งใจปฏิบัติก็จะส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนจึงเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเร้าความสนใจทำให้เด็กตั้งใจเรียนให้ได้

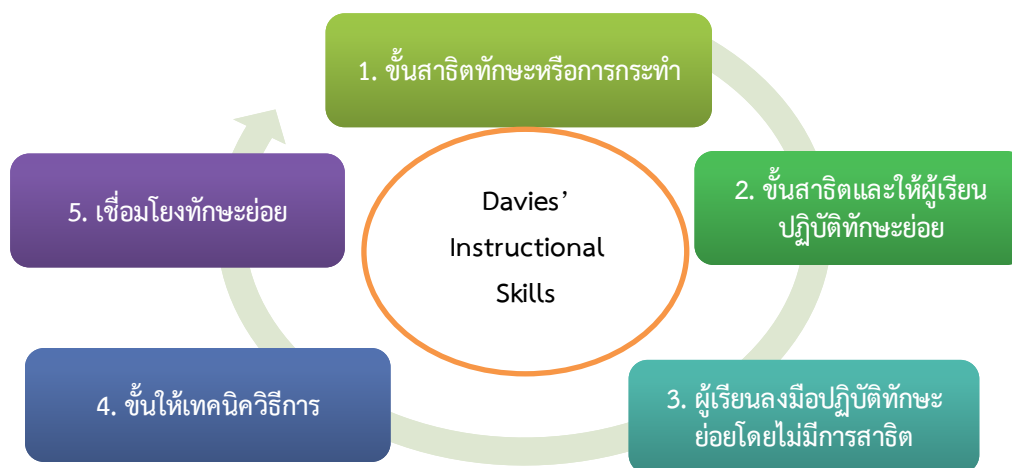
2.1 ผลประเมินความพึงพอใจของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิสอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด อาจกล่าวได้ว่าชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาศักยภาพในด้านทักษะการปฏิบัติในรายวิชานาฏศิลป์ของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี ซึ่งช่วยพัฒนาและส่งเสริมทักษะการปฏิบัติของผู้เรียนให้สูงขึ้น ครูผู้สอนเข้าใจถึงกระบวนการสอนทักษะปฏิบัติด้านนาฏศิลป์ ตามรูปแบบของเดวิส 5 ขั้นตอน เริ่มจากการครูผู้สอนสาธิตท่ารำให้ดูในภาพรวมแล้วจึงแยกสอนทักษะย่อยๆ ที่ละส่วน เช่น ส่วนศีรษะ ส่วนมือ ส่วนแขน ส่วนเท้า เป็นต้น จนกว่าจะทำได้ทักษะย่อยนั้นอย่างชำนาญ จึงสอนเทคนิควิธีการ แล้วเชื่อมโยงทักษะย่อยๆ แต่ละส่วนให้ต่อเนื่องกันจนจบและฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้งพร้อมกับบทเพลงที่ละท่อนเพลง จนสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดีถูกต้องและสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับธณู โกสินานนท์ (2546) ที่กล่าวว่า การปฏิบัติท่ารำทางนาฏศิลป์นั้นมียอดประกอบสำคัญหลายอย่างควบคู่กัน เช่น การใช้ ศีรษะ มือ แขน ลำตัว และช่วงขาที่ต้องพร้อมเพรียงและพร้อมไปตามบทเพลง การจะสอนท่ารำนั้นควรแยกทักษะออกทีละส่วน เพื่อให้ผู้เรียนได้

เรียนรู้ที่ส่วนอย่างชานาญ ดังที่งานวิจัยของวรยุทธ์ มะปะทั่ง และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่อง พื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ (87.08/82.58) ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) 2) ดัชนีประสิทธิผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตาม แนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเท่ากับ 0.7191 3) นักเรียนมี ทักษะปฏิบัติด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติตามแนวคิดของเดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 โดยรวมอยู่ในร้อยละ 84.04 ดังนั้น ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอน ของเดวิส สำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรง หรือไม่มีความเชี่ยวชาญในการ สอนนาฏศิลป์ไทย แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา มีแนวทางในการสอน ทักษะ การปฏิบัติและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลการพัฒนาด้านการปฏิบัตินาฏศิลป์ไทยเพิ่มขึ้น

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ เทคนิคการสอนทักษะปฏิบัติ 5 ขั้นตอนของเดวิส (Davies' Instructional Skills) สามารถนำมาเป็นแนวทางให้สำหรับครูที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาเอกนาฏศิลป์ไทยโดยตรง แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษาได้ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำและสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเทคนิคการสอน เป็นรูปแบบการฝึกที่ให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติ มุ่งเน้นการฝึกกระบวนการทำงานและการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ สรุปเป็นภาพองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 การพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาวิชาเอกนาฏศิลป์ไทย โดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส

จากภาพที่ 1 อธิบายได้ดังนี้

การพัฒนาทักษะการปฏิบัติสำหรับครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โดยใช้ชุดกิจกรรม “ระบำ รำ ฟ้อน” ตามรูปแบบการสอนของเดวิส 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นสาธิตทักษะหรือการกระทำ ขั้นนี้เป็นขั้นที่ทำให้ผู้เรียนได้เห็นทักษะ หรือการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ในภาพรวมโดยการสาธิตให้ผู้เรียนดูทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น การปฏิบัติท่ารำเป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียน หรือการใช้สื่อวีดิทัศน์ให้ผู้เรียนได้รับชม
2. ขั้นสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย เมื่อผู้เรียนได้เห็นภาพรวมของท่ารำแล้ว ผู้สอนจะแยกทักษะทั้งหมดให้เป็นทักษะย่อยๆ หรือแบ่งสิ่งที่กระทำออกเป็นส่วนย่อยๆ และสาธิตส่วนย่อยแต่ละส่วนให้ผู้เรียนสังเกตและทำตามไปทีละส่วน อย่างช้าๆ และถูกต้อง เช่น ส่วนศีรษะ ส่วนมือ ส่วนขา
3. ขั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติทักษะย่อยโดยไม่มีการสาธิตหรือมีแบบอย่างให้ดู ผู้สอนควรให้คำชี้แนะและช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้จึงฝึกทักษะย่อยส่วนอื่นต่อไปและให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อยนั้นจนทำได้ ทำเช่นนั้นจนกระทั่งครบทุกส่วน
4. ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติแต่ละส่วนได้อย่างคล่องแคล่วได้แล้ว ผู้สอนจะแนะนำเทคนิควิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติท่ารำได้สวยงามมากยิ่งขึ้น เช่น การกอดตัว การเอียงตัว เพื่อให้ท่ารำสวยงามมากยิ่งขึ้น
5. ขั้นเชื่อมโยงทักษะย่อย เป็นทักษะที่สมบูรณ์ เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติแต่ละส่วนได้แล้วจึงให้ผู้เรียนปฏิบัติทุกส่วนของร่างกายไปด้วยกันตั้งแต่ต้นจนจบ และฝึกปฏิบัติหลายๆ ครั้ง จนกระทั่งสามารถปฏิบัติท่ารำได้สมบูรณ์อย่างชำนาญ ทำให้ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาด้านทักษะปฏิบัติจนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์สวยงาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 การใช้ชุดกิจกรรม เรื่อง ระบำ รำ ฟ้อน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นเนื้อหาที่เน้นด้านทักษะการปฏิบัติของผู้เรียน ครูผู้สอนควรจัดสถานที่ภายในห้องเรียนให้มีความเหมาะสม ควรหาห้องที่จะให้นักเรียนฝึกปฏิบัติที่มีพื้นที่โล่ง ไม่มีอุปสรรค เช่น โต๊ะหรือเก้าอี้ภายในห้อง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างเต็มและง่ายต่อครูผู้สอนที่จะเข้าไปแนะนำตัวต่อตัว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติท่าทางที่ถูกต้อง
 - 1.2 ภายใต้อาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัวหรือการเรียนการสอนแบบ On – Site ครูผู้สอนควรมีการวางแผนการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เช่นการสร้างสื่อวีดิโอโดยมีกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสอนของเดวิส 5 ขั้นตอน เพื่อเตรียมตัวหากเกิดสถานการณ์ที่ไม่สามารถทำการสอนในสถานศึกษาได้
 - 1.3 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมให้แก่ครูผู้สอนที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา ได้เรียนรู้เทคนิคและวิธีการสอนในรายวิชานาฏศิลป์ โดยเฉพาะภาคปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน
 - 1.4 ควรมีการนำงานวิจัยไปเผยแพร่ให้บุคลากรในโรงเรียนอื่นๆ ให้กับครูที่ไม่จบเอกนาฏศิลป์ไทย แต่จำเป็นต้องปฏิบัติการสอนรายวิชานาฏศิลป์ในสถานศึกษา ได้ทดลองใช้ ตลอดจนสนับสนุนครูผู้สอนให้ออกแบบกิจกรรมการสอนในชั้นเรียนโดยใช้เทคนิคการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส กับรายวิชาอื่นๆ เพื่อเป็น

การช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่ครูผู้สอนไม่มีความถนัดต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำงานวิจัยเกี่ยวกับการสอนออนไลน์อย่างไรให้มีประสิทธิภาพและน่าสนใจในรายวิชานาฏศิลป์ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบการจัดการเรียนรู้เน้นทักษะปฏิบัติของเดวิสด้านนาฏศิลป์กับการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบปกติ เพื่อเป็นการตรวจสอบว่ายังคงมีผลลัพธ์เช่นเดียวกันกับงานวิจัยครั้งนี้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กฤษณ์ จันทรทัต. (2563). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ภาพพิมพ์ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะทางศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (สาระทัศนศิลป์) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. **วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 24(1). 63-76.
- จรรยาศรี วีระวานิช. (2524). **คู่มือครูการสอนและการจัดการแสดง**. กรุงเทพมหานคร: ชวิน.
- ทิตินา แคมมณี. (2556). **ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (30 พ.ค. 2562).
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553. (2553). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนที่ 45 ก. หน้า 4-6 (22 ก.ค. 2553).
- เรณู โกสินานนท์. (2546). **นาฏยศัพท์ ภาษาทำนาฏศิลป์ไทย**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- วณิชชยา โพชะเรือง. (2555). **การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้นาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วรพจน์ วงศ์จิรุ่งเรือง. (2554). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: Openworld.
- วรายุทธ มะปะทั้ง และคณะ. (2563). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ตามแนวคิดของ เดวิส เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศรีประภา ศรีหางวงศ์. (2562). **การสร้างแรงจูงใจในการเรียนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีด้วยเบียร์รถ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)**. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์**. 6(1). 53-65.
- สุมิตร เทพวงศ์. (2541). **นาฏศิลป์ไทย: นาฏศิลป์ไทยสำหรับครูประถมและมัธยม**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุระ บรรจงจิตร. (2551). **Active learning ดาบสองคม**. **วารสารโรงเรียนนายเรือ**. 8(1). 34-42.

อภิญา เวียงใต้. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมสาระนาฏศิลป์ โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มสัมพันธ์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
บุรีรัมย์.

Bonwell, C. C. & Eison, J. A. (1991). **Active learning: Creating excitement in the classroom.**
Washington DC: School of Education and Human Development, George
Washington University.

Sweller, J. (2006). The worked example effect and human cognition. **Learning and
Instruction.** 16(2).165-169.

ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์
และการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอุบลราชธานี
จังหวัดสระบุรี*

THE EFFECTS OF STEM EDUCATION IN SCIENCE FOR ELECTRICAL ELECTRONICS
AND COMMUNICATION WORKS ON PROBLEM-SOLVING ABILITIES AND
ATTITUDE TOWARDS SCIENCE OF HIGH VOCATIONAL CERTIFICATE
STUDENTS AT THALUANGCEMENTHAIANUSORN TECHNICAL
COLLEGE IN SARABURI PROVINCE

¹กานต์ชนก บุญน้อม Karnchanok Boonnom, ²ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์ Tweesak Chindanurak,
³ดวงเดือน สุวรรณจินดา Duongdearn Suwanjinda
^{1,2,3}มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand
Corresponding Author E-mail: tawkarnchanok.b@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร และ 2) เปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่1 วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอุบลราชธานี จังหวัดสระบุรี ที่เรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้อง 37 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา รายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอน 20 ชั่วโมง 2) แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหา และ 3) แบบวัดเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนีความก้าวหน้าของเฮค ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแก้ปัญหานักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของเฮค เท่ากับ 0.45 อยู่ในระดับปานกลาง และ 2) เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

คำสำคัญ: สะเต็มศึกษา, ความสามารถในการแก้ปัญหา, เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์

Abstract

The purposes of this research article were 1) to compare the students' problem solving abilities before and after receiving instruction using STEM education in Science for Electrical Electronics and Communication Works, and 2) to compare the students' attitude towards science subject before and after receiving instruction using STEM Education in Science for Electrical Electronics and Communication Works. The samples used in the experiment were 37 1st year advanced vocational certificate students enrolled in Science for Electrical Electronics and Communication Works in the first semester of the academic year 2020 at Thaluang Cementhaianusorn Technical College in Saraburi Province. The samples were obtained by purposive sampling. The research instruments were 1) 5 STEM education lesson plans in Science for Electrical Electronics and Communication Works of high vocational certificate students for 20 hours of instruction; 2) a problem-solving abilities test; and 3) a questionnaire on attitude towards science subject. The data were analyzed by using mean, standard deviation and Hake's gain index. The results of this study were that 1) the problem-solving abilities of students who learned through STEM education had posttest mean scores higher than the pretest and the learning progression of 0.45 was at a moderate level; and 2) the attitude towards science of the students who received instruction using STEM education had posttest mean scores higher than the pretest.

Keywords: STEM Education, Problem-Solving Abilities, Attitude Towards Science

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคที่มนุษย์จะต้องพัฒนาและปรับตัวให้เจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อให้ชีวิตมีศักยภาพ ดังจุดเน้นของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ที่มีประเด็นในด้านการพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคนมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม ซึ่งวิทยาการด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจและสังคมเจริญก้าวหน้า เกิดการค้าที่แข่งขันกันทั่วโลก ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการเตรียมผู้เรียนในวันนี้ให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นั้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เยาวชนเหล่านั้นสามารถดำรงชีวิตในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ สามารถและพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับสภาพสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีในอนาคต การตื่นตัวและเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (พรทิพย์ ศิริภทราชัย, 2556)

สภาเศรษฐกิจโลก (หรือ World Economic Forum; WEF) ได้สรุปทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ไว้ โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ความฉลาดรู้พื้นฐาน (Foundational Literacies) ซึ่งเป็น กลุ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน 2) สมรรถนะ (Competencies) กลุ่มทักษะที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหาหรือความท้าทายที่ต้องเจอในชีวิต 3) คุณลักษณะเฉพาะ (Character

Qualities) กลุ่มทักษะที่ใช้ในการจัดการตัวเองกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยกลุ่มทักษะที่ต้องนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหาหรือความท้าทายที่ต้องประสบในชีวิตหรือสมรรถนะ (Competencies) นั้นเป็นทักษะที่มนุษย์ยังเป็นอย่างยิ่งไม่มีคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีใดๆ มีทักษะกลุ่มดังกล่าวเหมือนมนุษย์ซึ่งทักษะในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วยทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ/การแก้ปัญหา (Critical Thinking/Problem-Solving) ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creativity) ทักษะการสื่อสาร (Communication) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Collaboration) ซึ่งในการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน ผู้เรียนมักประสบปัญหาหรือมีอุปสรรคที่ต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อให้การดำเนินชีวิตหรือการทำงานเป็นไปอย่างเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทักษะการแก้ปัญหาจึงเป็นความสามารถที่จำเป็นสำหรับพลเมืองในศตวรรษนี้ (สุธิดา การินิ, 2561) จากความจำเป็นดังกล่าวจึงมีความสำคัญยิ่งที่จะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา

สำหรับประเทศไทยการจัดการศึกษาแบบบูรณาการที่เน้นให้ความสำคัญกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์อย่างเท่าเทียมกัน หรือสะเต็มศึกษา (STEM Education) เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อการเตรียมคนไทยรุ่นใหม่ในศตวรรษที่ 21 เพราะธรรมชาติของทั้ง 4 วิชาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถที่จะดำรงชีวิตได้ดีและมีคุณภาพในโลกของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเป็นโลกาภิวัตน์ที่ตั้งอยู่บนฐานความรู้และเต็มไปด้วยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อีกทั้งยังเป็นวิชาที่มีความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของประเทศได้ นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) ยังเป็นการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะการคิด และทักษะอื่นๆ มาใช้ในการแก้ปัญหา การค้นคว้า สร้างและพัฒนาคิดค้นสิ่งต่างๆ ในโลกปัจจุบัน การเน้นความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนกับข้อมูล เครื่องมือทางเทคโนโลยี การสร้างความยืดหยุ่นในเนื้อหาวิชา ความท้าทาย ความสร้างสรรค์ ความแปลกใหม่และการแก้ปัญหาอย่างมีความหมายของบทเรียนในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) จึงเหมาะที่จะทำให้เยาวชนไทยรุ่นใหม่เกิดการเรียนรู้และอยู่ในโลกแห่งอนาคตได้ (พรทิพย์ ศิริภทราชัย, 2556) และการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนคิดและลงมือทำแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเพื่อให้ได้ใช้เทคโนโลยีซึ่งเป็นผลผลิตจากกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะการสื่อสารซึ่งทักษะดังกล่าวนี้เป็นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (ฐิติวรา พลเยี่ยม, 2561) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยท่านอื่นได้ศึกษามาว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่เป็นการบูรณาการความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์นั้นสามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้ (นัสนรินทร์ ปือชา 2558; อาทิตย์ ฉิมกุล 2559; ดวงพร สมจันทร์ตา 2559; สุพร สีเงินยวง, 2559)

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิคและระดับเทคโนโลยีให้มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ความต้องการของตลาดแรงงาน สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ สำหรับหลักสูตรอาชีวศึกษานั้น เน้นให้ผู้เรียนมีทักษะที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาประเทศ มุ่งเน้นการผลิตผู้สำเร็จการศึกษา

ทั้งปริมาณและคุณภาพ มีสมรรถนะ ทักษะฝีมือ เป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในยุคไทยแลนด์ 4.0 ที่มุ่งเน้นผลิตนักนวัตกรรมที่เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศให้เท่าเทียมนานาชาติประเทศ ดังนั้น รูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อการจัดการศึกษาในบริบทนี้จึงควรใช้การจัดการเรียนการสอนที่เรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ดังที่มนตรี จุฬาวัฒนทล (2556) ได้กล่าวว่า สะเต็มศึกษาจะฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีคิด การตั้งคำถาม แก้ปัญหาและสร้างทักษะการหาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อค้นพบใหม่ๆ ทำให้ผู้เรียนรู้จักนำองค์ความรู้จากวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์สาขาต่างๆ มาบูรณาการกัน เพื่อมุ่งแก้ปัญหาสำคัญๆ ที่พบในชีวิตจริง

จากการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่ผ่านมา ผู้วิจัยพบว่านักเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับรายวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงอาการที่สื่อถึงความเบื่อหน่ายในการเรียน และมักมีคำถามกับครูเสมอว่าเรียนวิทยาศาสตร์ไปทำไม เรียนแล้วนำไปใช้อะไรได้บ้าง ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนนั้นมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ซึ่งถ้าหากนักเรียนได้เห็นความเชื่อมโยงความรู้วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวันหรือเห็นแนวทางการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตจะสามารถช่วยพัฒนาเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ให้ดีขึ้นได้ โดยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมก็คือการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา เพราะเป็นการบูรณาการบริบทที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ซึ่งจะทำให้การสอนนั้นมีความหมายต่อผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของการเรียนนั้นและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ (จำรัส อินทลาภาพร, 2558; พรทิพย์ ศิริภทราชัย, 2556) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Siti Nurul Izzah (2018) Toma & Greca (2017) และ Aydin Tiriyaki (2021) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนแบบสะเต็มศึกษาสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์

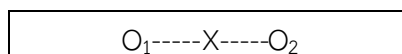
จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวจึงนำมาสู่การนำแนวคิดสะเต็มศึกษาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาและเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนให้ได้มีพลเมืองที่มีคุณภาพที่ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศไทยและทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่จะก้าวต่อไปในศตวรรษที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ที่ใช้รูปแบบ One group pretest-posttest design

X หมายถึง กลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

O₁ หมายถึง การเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง

O₂ หมายถึง การเก็บข้อมูลหลังทดลอง

1. ตัวแปรที่ศึกษา 1) ตัวแปรต้น การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา 2) ตัวแปรตาม ความสามารถในการแก้ปัญหาและเจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์

2. กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ จังหวัดสระบุรี ที่เรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้อง มีนักศึกษา 37 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 แบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาจำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามแบบปรนัย จำนวน 5 สถานการณ์ฯ ละ 4 ข้อ รวมทั้งหมด 20 ข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.2 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ จำนวน 20 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการวัดของลิเคิร์ต (Likert Method) ซึ่งเป็นข้อความเชิงนิมิต (ทางบวก) 12 ข้อ และ ข้อความเชิงนิเสธ (ทางลบ) 8 ข้อ รวม 20 ข้อ

3.3 แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา รายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสาร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน 5 แผน 2 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง สารละลายกรดเบสและปฏิกิริยาเคมี ใช้เวลาสอน 20 ชั่วโมง

ตารางที่ 1 กรอบแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

หน่วยการเรียนรู้	หัวข้อ	สถานการณ์	การบูรณาการสะเต็มศึกษา
สารละลายกรด-เบส	1. สารละลายกรด 2. สารละลายเบส 3. อินดิเคเตอร์	“ในกิจกรรมวันปีใหม่ที่即将来临นี้ เราจะจัดงานเลี้ยงสังสรรค์กัน นักศึกษามีแนวคิดอย่างไร ที่จะนำเสนอเครื่องดื่มในมิติใหม่ๆ ที่มีความน่าสนใจมาใช้ในการเลี้ยงของเรา โดยมีเงื่อนไขว่า เครื่องดื่มที่นักศึกษาผลิตนั้นต้องเปลี่ยนสีได้”	วิทยาศาสตร์ (S) - สารละลายกรดเบส - อินดิเคเตอร์ เทคโนโลยี (T) - การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำเครื่องดื่ม - การค้นคว้าหาข้อมูลในการทำเครื่องดื่ม วิศวกรรมศาสตร์ (E) - การออกแบบเครื่องดื่มและเทคนิควิธีการในการผสมเครื่องดื่ม คณิตศาสตร์ (M) - การคำนวณปริมาณสัดส่วนของส่วนผสมของเครื่องดื่มเพื่อให้มีรสชาติอร่อย

หน่วยการเรียนรู้	หัวข้อ	สถานการณ์	การบูรณาการสะเต็มศึกษา
ปฏิกิริยาเคมี	1. การเกิดปฏิกิริยาเคมี 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อปฏิกิริยาเคมี 3. ปฏิกิริยาเคมีในชีวิตประจำวัน	“กลุ่มวิศวกรในบริษัทแห่งหนึ่งได้รับมอบหมายให้ร่วมกันผลิตจรวดพลังงานเคมี เพื่อใช้ในการขนส่งสินค้า โดยมีเงื่อนไขว่า จะต้องเคลื่อนที่ให้ได้ไกล ใช้งบประมาณน้อยที่สุดและต้องใช้พลังงานจากปฏิกิริยาเคมีเท่านั้น โดยมีวัสดุอุปกรณ์ให้เลือกใช้อย่างจำกัด หากนักเรียนเป็นวิศวกรในกลุ่มดังกล่าว นักเรียนจะเลือกออกแบบจรวดพลังงานเคมีอย่างไร ให้มีประสิทธิภาพตรงตามเงื่อนไขและดีที่สุด”	วิทยาศาสตร์ (S) - ปฏิกิริยาเคมี - ปัจจัยที่ส่งผลต่อปฏิกิริยาเคมี - ปฏิกิริยาเคมีในชีวิตประจำวัน เทคโนโลยี (T) - การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำจรวด - การค้นคว้าหาข้อมูลในการทำจรวดพลังงานปฏิกิริยาเคมี วิศวกรรมศาสตร์ (E) - การออกแบบจรวด วิธีการผสมสารเคมีและเทคนิคการปล่อยจรวด คณิตศาสตร์ (M) - การคำนวณค่าใช้จ่ายในการผลิตจรวด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทดสอบก่อนการทดลอง โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทดสอบกับกลุ่มทดลองก่อนดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

4.2 ดำเนินการสอน ตามแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ทั้ง 5 แผน จำนวน 20 ชั่วโมง

4.3. ทดสอบหลังการทดลอง โดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบวัดความสามารถในการแก้ปัญหากับกลุ่มทดลอง หลังจากจบการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความก้าวหน้าของเฮค Hake (1998)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

ผู้วิจัยได้นำค่าคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา

การทดสอบ	n	$\bar{X}$	S.D.	ค่าความก้าวหน้าของเฮค
ก่อนเรียน	37	14.38	2.56	0.45
หลังเรียน	37	16.78	2.00	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหานักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของเฮคเท่ากับ 0.45 อยู่ในระดับปานกลาง

โดยในระหว่างการจัดการเรียนการสอนชั้นนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหา หรือชิ้นงานของเรื่องปฏิกิริยาเคมี นักศึกษาบางกลุ่มได้เสนอแนวคิดที่ว่า “ถ้าหากเราเพิ่มอุณหภูมิได้ อยากเพิ่มกระดาศชำระเพื่อนำมาห่อผงฟู เวลาใส่ลงไปในขวดจะได้หวังให้ปฏิกิริยาเกิดได้ช้าลงและเราจะได้ปิดฝาขวดได้แน่นขึ้นน่าจะส่งผลให้จรวดยิงได้ไกลขึ้น” ครูจึงอนุญาตให้นักศึกษาทดลองทำและแสดงให้เห็นเพื่อนๆ เห็นนอกเหนือจากการแข่งขันและผลปรากฏว่าจรวดพุ่งไปได้ไกลกว่าการไม่นำกระดาศชำระมาห่อ เป็นจริงตามที่นักศึกษาตั้งสมมติฐานไว้ตอนต้นจึงแสดงให้เห็นว่าจากการที่นักศึกษาได้รับการจัดการเรียนการสอนในชั้นรวบรวบข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวกับปัญหาที่นักเรียนได้มีโอกาสได้ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ประยุกต์ใช้ความรู้จากการศึกษาและหาวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างออกไปจากที่ครูกำหนดได้อาจจะส่งผลลัพธ์ที่ดีกว่าได้ ในการค้นหาความรู้เพิ่มเติมจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด อีกนัยหนึ่งครูยังต้องใส่ใจรับฟังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทดลองในสิ่งที่แตกต่างที่อยู่บนพื้นฐานความจริงมีความเป็นไปได้ด้วย

2. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 37 คน)

ผลการทดสอบ	ก่อนเรียน			หลังเรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์	3.57	0.51	สูง	3.65	0.52	สูง
2. การเห็นความสำคัญต่อการเรียนวิทยาศาสตร์	3.58	0.36	สูง	3.67	0.37	สูง
3. การนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้	3.64	0.43	สูง	3.81	0.47	สูง
4. ความชอบในวิชาวิทยาศาสตร์	3.18	0.26	ปานกลาง	3.26	0.28	ปานกลาง
รวม	3.49	0.27	สูง	3.60	0.27	สูง

จากตารางที่ 3 พบว่า เจตคติต่อวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากการสังเกตนักศึกษาระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา นักศึกษามีความสนุกสนาน ให้ความสนใจให้ความร่วมมือตลอดการทำกิจกรรม โดยเฉพาะในช่วงขั้นตอนการนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน นักศึกษาจะมีความตั้งใจที่จะฟังการนำเสนอของกลุ่มเพื่อนๆ และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีการถามตอบและให้คำแนะนำระหว่างกลุ่ม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีเจตคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในรายวิชาวิทยาศาสตร์งานไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์และการสื่อสารที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคท่าหลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลแยกเป็นประเด็น ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหา ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และมีค่าดัชนีความก้าวหน้าของเฮค เท่ากับ 0.45 อยู่ในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่า การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาสามารถพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมนตรี จุฬาววัฒนทล (2556) ที่กล่าวว่า สะเต็มศึกษาจะฝึกให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการตั้งคำถาม แก้ปัญหาและสร้างทักษะการหาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อค้นพบใหม่ๆ ทำให้ผู้เรียนรู้จักนำองค์ความรู้จากวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์สาขาต่างๆ มาบูรณาการกัน เพื่อมุ่งแก้ปัญหาสำคัญๆ ที่พบในชีวิตจริง และจิตติวรดา พลเยี่ยม (2561) ที่กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาเป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนคิดและลงมือทำแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันเพื่อให้ได้ใช้เทคโนโลยีซึ่งเป็นผลผลิตจากกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมจะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการแก้ปัญหาและทักษะการสื่อสารซึ่งทักษะดังกล่าวนี้เป็นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มมีจุดเด่นในขั้นการคิดออกแบบและสร้างผลงาน ที่นักเรียนต้องใช้กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม รวมทั้งการนำองค์ความรู้ต่างๆ มาบูรณาการร่วมกันสร้างวิธีการหรือสิ่งประดิษฐ์เพื่อแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบกิจกรรมในขั้นตอนดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาให้สูงขึ้น (อาทิตย์ ฉิมกุล, 2559) ซึ่งขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาของงานวิจัยนี้ใช้กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม 6 ขั้นตอน (National Research Council, 2012) ได้แก่ 1) ขั้นระบุปัญหา 2) ขั้นรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 3) ขั้นออกแบบวิธีการแก้ปัญหา 4) ขั้นวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา 5) ขั้นทดสอบ ประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน 6) ขั้นนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน จะเห็นว่า นักเรียนจะได้เริ่มต้นจากการทำความเข้าใจปัญหาหรือความท้าทาย วิเคราะห์เงื่อนไขหรือข้อจำกัดของสถานการณ์ปัญหา เพื่อกำหนดขอบเขตของปัญหา ที่จะทำไปเป็นหลักในรวบรวมข้อมูล แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ รวมถึงเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการแก้ปัญหา ประเมินความเป็นไปได้ ข้อดีและข้อจำกัด เพื่อออกแบบวิธีการในการแก้ปัญหา จากนั้นดำเนินการแก้ปัญหตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ และทดสอบ ประเมินผล ปรับปรุงวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน จนนำมาสู่การนำเสนอข้อมูล แนวคิด ขั้นตอนการแก้ปัญหาของการสร้างชิ้นงานหรือการพัฒนาวิธีการให้ผู้อื่นเข้าใจและได้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อไป ดังที่อาทิตย์ ฉิมกุล (2559) ได้กล่าวว่า นักเรียนได้มีโอกาสนำ

ผลงานไปทดสอบและปรับปรุง รวมทั้งการนำเสนอผลการทดสอบผลงานจะช่วยให้ นักเรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการประเมินผลการแก้ปัญหาอันเกิดจากการวิเคราะห์ข้อดีข้อบกพร่องของผลงาน ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริงส่งผลให้เกิดการพัฒนาและต่อยอดของผลงานให้ดีขึ้น

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสรินทร์ ปือชา (2558) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงพร สมจันทร์ตา (2559) ที่ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้เรื่องกายวิภาคของพืช ตามแนวทางสะเต็มศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 43 คน พบว่า นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพร สีเงินยวง (2559) ที่ได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแบบสะเต็มโดยใช้การสืบเสาะเป็นฐาน ที่ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับการวิจัยของ Parno et al. (2019) ที่ได้ศึกษาอิทธิพลของการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาร่วมกับการใช้ปัญหาเป็นฐานของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 144 คน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มร่วมกับปัญหาเป็นฐาน กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน และกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 มีคะแนนทักษะการแก้ปัญหาที่สูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 มีคะแนนทักษะการแก้ปัญหาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็ม นั้นสามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Parno et al. (2020) ได้ศึกษาผลของการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาร่วมกับโครงการเป็นฐานที่มีต่อทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนในหัวข้อการเหนี่ยวนำแม่เหล็กไฟฟ้า โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาร่วมกับโครงการเป็นฐาน และกลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาร่วมกับโครงการเป็นฐานมีทักษะในการแก้ปัญหาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการเป็นฐานเพียงอย่างเดียวอย่างมีนัยสำคัญ

2. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา พบว่า เจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษามีค่าเฉลี่ยค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาสามารถช่วยให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ดีขึ้น การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าด้วยตนเองและเรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม มีกระบวนการคิดแก้ปัญหาต่างๆ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น และนักเรียนได้ใช้กระบวนการสะเต็มศึกษาร่างชิ้นงานด้วยตนเองเป็นผลให้เกิดความชอบ มี

ความสุขในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์สูงขึ้น (บุญญพัฒน์ โคตรบุตร, 2560) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลศักดิ์ แสงพรหมศรี (2558) ที่ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการ และเจตคติต่อการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการ และเจตคติต่อการเรียนเคมีสูงกว่าการเรียนรู้แบบปกติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siti Nurul Izzah (2018) ที่ศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัย 15 เรื่อง ในประเด็นอิทธิพลของสะเต็มศึกษาที่มีต่อเจตคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา เขาพบว่า สะเต็มศึกษามีผลต่อเจตคติของนักเรียนในเชิงบวก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Toma & Greca (2017) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสอนแบบสะเต็มศึกษาที่มีผลต่อเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประถมศึกษาซึ่งผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบสะเต็มศึกษาสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ดีกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ และยังสอดคล้องกับ Aydin Tiryaki (2021) ได้ศึกษาการนำการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มมาใช้ในการใช้หุ่นยนต์กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน จากการทำการทดสอบความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์คะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า การนำการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มมาใช้ในการใช้หุ่นยนต์นั้นช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และเจตคติต่อการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และผลการสัมภาษณ์ยังแสดงให้เห็นว่านักเรียนสนุกสนานกับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มมาใช้ในการใช้หุ่นยนต์ อีกทั้งยังส่งผลให้นักเรียนรู้จักการใช้ซอฟต์แวร์หุ่นยนต์และซอฟต์แวร์ที่ซับซ้อนเพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ทำให้พวกเขารู้สึกเหมือนเป็นนักวิทยาศาสตร์ในระหว่างการฝึกปฏิบัติและจะนำไปสู่การเลือกอาชีพในอนาคตของพวกเขาด้วยจึงกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาสามารถช่วยให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ดีขึ้น

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นความรู้เกี่ยวกับ สะเต็มศึกษา (STEM Education) อันเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่บูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์ ที่มุ่งแก้ปัญหาที่พบเห็นในชีวิตจริง เพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ ทักษะชีวิต ความคิดสร้างสรรค์และเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการปฏิบัติงานที่ต้องใช้องค์ความรู้และทักษะกระบวนการด้านวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมในอนาคตโดยใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นระบุปัญหา 2) ขั้นรวบรวมข้อมูลและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหา 3) ขั้นออกแบบวิธีการแก้ปัญหา 4) ขั้นวางแผนและดำเนินการแก้ปัญหา 5) ขั้นทดสอบ ประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขวิธีการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน 6) ขั้นนำเสนอวิธีการแก้ปัญหา ผลการแก้ปัญหาหรือชิ้นงาน

สรุปองค์ความรู้การวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาครูผู้สอนควรคำนึงถึงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมและการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม เนื่องจากในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษาค่อนข้างใช้เวลาในการดำเนินการมาก อาจจะทำให้เนื้อหาบทเรียนนั้นใช้เวลาเรียนมากกว่าเนื้อหาในส่วนอื่นจึงต้องมีการวางแผนจัดสรรเวลาหรือบูรณาการเนื้อหาความรู้หลายๆ เรื่องเข้าด้วยกันในกิจกรรมเดียว

1.2 ครูผู้สอนควรเลือกปัญหาที่ใกล้ตัวนักศึกษา เป็นปัญหาที่พบทั่วไปในชีวิตประจำวัน เข้ากับบริบทของนักศึกษาหรือนำสถานการณ์ปัญหาจากสถานการณ์ที่นักศึกษาจะต้องมีอากาศไปพบเจอในการทำงาน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจปัญหาและความจำเป็นในการแก้ปัญหามากขึ้น ซึ่งอาจจะนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่นำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงและพัฒนาเข้าสู่อุตสาหกรรมในอนาคตได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษากับเนื้อหาที่หลากหลายบูรณาการความรู้หลายๆ เรื่องเข้าเป็นกิจกรรมเดียว

2.2 นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มไปบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่น เช่น การใช้ปัญหาเป็นฐาน การสอนแบบโครงงาน เป็นต้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- จำรัส อินทลาภพร. (2558). การศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามแนวสะเต็มศึกษาสำหรับผู้เรียนระดับประถมศึกษา. วารสารวิชาการ Veridian E –Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 8(1). 62-74.
- ฐิติวรดา พลเยี่ยม. (2561). สะเต็มศึกษา : ความเข้าใจเบื้องต้นสู่ห้องเรียนบูรณาการ. วารสารครูพิบูล. 5(2). 122-135.
- ดวงพร สมจันทร์ตา. (2559). การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ได้รับการเรียนตามแนวทางสะเต็มศึกษา เรื่องกายวิภาคของพืช. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นัสรินทร์ ป้อชา. (2558). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- บุญญพัฒน์ โคตรบุตร. (2560). การบูรณาการตามแนวคิดสะเต็มศึกษาในการเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พรทิพย์ ศิริภัทรราชย์. (2556). STEM Education กับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21. นักบริหาร. 33(2). 49-56.
- พลศักดิ์ แสงพรมศรี. (2558). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นบูรณาการและเจตคติต่อการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษากับแบบปกติ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนตรี จุฬาววัฒนทล. (2556). สะเต็มศึกษาประเทศไทยและทูตสะเต็ม. นิตยสาร สสวท.. 42(158). 44-49.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุธิดา การิมี. (2561). การใช้กระบวนการออกแบบเชิงวิศวกรรมเพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหา ตอนที่ 2. นิตยสาร สสวท.. 46(210). 44 - 49.
- สุพร สีเงินยวง. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้ตามแบบสะเต็มโดยใช้การสืบเสาะเป็นฐาน เรื่องแรงและการเคลื่อนที่ ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- อาทิตย์ นิมกุล. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้ชีววิทยาตามแนวคิดสะเต็มศึกษาที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Aydin Tiryaki. (2021). The Effect of STEM-Based Robotic Applications on the Creativity and Attitude of Students. **Journal of Science Learning**. 4(3). 288-297.
- Hake, R. (1998). Interactive-engagement versus traditional methods: A six-thousand-student survey of mechanics test data introductory physics courses. **American journal of physics**. 16(1). 64–74.
- Parno, L Yuliati & B Q A Ni'mah. (2019). The influence of PBL-STEM on students' problem-solving skills in the topic of optical instruments. **Journal of Physics: Conference Series**. 1171. 1-8.
- Parno, L Yuliati & N Munfaridah. (2020). The effect of project based learning-STEM on problem solving skills for students in the topic of electromagnetic induction. **Journal of Physics: Conference Series**. 1521. 1-7.
- Siti Nurul Izzah. (2018). **The Effect of STEM Education on the Attitudes of Secondary School Students: A Meta-Analysis**. Proceedings of the International Conference on Science and Education and Technology 2018 (ISET 2018). From <https://www.atlantispress.com/proceedings/iset-18/55910676> Retrieved March 21, 2020.
- Toma & Greca. (2017). The Effect of Integrative STEM Instruction on Elementary Students' Attitudes toward Science. **EURASIA J Math Sci Tech Ed**. 14(4). 1383-1395.
- World Economic Forum. (2016). **New Vision for Education: Fostering Social and Emotional Learning through Technology**. From https://www3.weforum.org/docs/WEF_New_Vision_for_Education.pdf Retrieved March 21, 2020.

การพัฒนาความสามารถอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กต โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 *

THE DEVELOPMENT OF GRADE 1 STUDENTS' PROFICIENCY IN PRONOUNCING THAI WORDS WITH THE WORD-ENDING PROTOCOL "MAE-KOT" SPELLED WITH IRREGULAR CONSONANTS THROUGH BRAIN-BASED LEARNING ACTIVITIES

¹สริตา ลีปริชา Sarita Leepreecha ²ชิตชไม วิสตุกุล Chidchamai Visuttakul

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand
Corresponding Author E-mail: sarita21159@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสังกัดเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 27 คนได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย จำนวน 8 แผน 2) แบบทดสอบความสามารถอ่านออกเสียง มีลักษณะเป็นข้อสอบ ถูก-ผิด จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ Kolmogorov-Smirnov Test และค่าสถิติ t-test แบบ Dependent กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กต โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91

คำสำคัญ: ความสามารถในการอ่านออกเสียง, ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กต, การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน

Abstract

The objectives of this research article were 1) to compare grade 1 students' proficiency in pronouncing Thai words with a Thai word ending protocol "Mae-Kot" (the Thai final sound /t/) spelled with irregular consonants or other consonants than 'ด' (Do Dek) before and after their learning through brain-based learning activities and 2) to examine their satisfaction towards brain-based learning activities. The cluster random sampling was employed to recruit a sample of a classroom of 27 grade 1 students studying in the second semester of the academic year 2020 in a private school in Pathum Thani Province. Research instruments consisted of: 1) 8 Thai language learning management plans, 2) a pronunciation proficiency test with 30 true-false questions; and 3) a 5-point scale questionnaires with 10 questions on student satisfaction towards learning management through brain-based learning activities. Data were analyzed using statistics including mean, standard deviation, the Kolmogorov-Smirnov test, and the dependent sample t-test. The results revealed that 1) students demonstrated higher proficiency in pronouncing Thai words with the word ending protocol "Mae-Kot" after learning through brain-based learning activities with a significance level of .01, and 2) their satisfaction towards the brain-based learning activities was at a highest level with a mean of 4.91.

Keywords: Pronunciation Proficiency, Mae-Kot Spelled With Irregular Consonants, Brain-Based Learning

บทนำ

การอ่านภาษาไทยเป็นเรื่องสำคัญลำดับต้นที่นักเรียนในวัยเริ่มเรียนและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจะต้องเรียนรู้ ซึ่งจะต้องเข้าใจความหมายของคำนั้นไปพร้อมกัน ดังที่ สำนักงานพัฒนาองค์ความรู้ (2558) ให้ความหมายของการอ่าน คือ ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและเสียงอ่าน ต้องจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนฝึกฟังเสียงสัมผัส คำคล้องจอง บทร้องเล่น บทกล่อมเด็ก ซึ่งจะส่งผลให้การรู้ภาษาเกิดขึ้นมาตามธรรมชาติในตัว of นักเรียน การอ่านเริ่มจากการให้นักเรียนฟังครูอ่าน พร้อมกับดูตามตัวหนังสือรูปภาพ จากหนังสือที่ครูอ่าน สมอของนักเรียนจะได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาพและคำที่เห็นความหมายของคำจากภาพ ดังนั้น การอ่านจึงเป็นกระบวนการเรียนการสอนสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่พื้นฐานการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ปัจจุบันกระบวนการเรียนการสอนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาการเรียนรู้ เน้นให้อ่านออก เขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น เน้นการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนเป็นหลัก ใช้วิธีการสอนให้ง่าย และเน้นนักเรียนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด นอกจากนี้ วัชรพล วิบูลยศรีน (2561) ได้นำเสนอมุมมองของนายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพปัญหาคุณภาพผู้เรียน ขาดความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของประเทศไทย ที่มีปัญหาการอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ มีจุดอ่อนในการเขียนเรียงความ การร่างหนังสือ การสรุปความ ย่อความ คิดเลขในใจไม่ได้ ขาดระเบียบวินัย ไม่มีความเข้มแข็งและ

มันคง ทางกาย ใจ ไม่รู้จักเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน โดยไม่นึกถึงประโยชน์ส่วนรวม แต่ความสามัคคี ขาดการคิดที่เป็นระบบมีเหตุมีผล ถูกชักจูงลุ่มหลงสิ่งชั่วช้า โดยได้เสนอแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพผู้เรียน คือ การจัดการศึกษาในการสร้างคุณภาพคนสามารถจัดได้ในหลายรูปแบบ ได้แก่ จัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือตามอัธยาศัย ทั้งกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา นั้น ควรให้อ่านออก เขียนได้ คิดวิเคราะห์เป็น ไม่ควรเน้นเฉพาะการท่องจำในตำราอย่างเดียว ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ต้องฝึกให้นักเรียนรักการเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติจริง

การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิด Brain-Based Learning หรือ BBL คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน ที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ สนุก ทำหาย ลงมือปฏิบัติจริง กล้าแสดงออกอย่างชัดเจน ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนที่จะเข้าใจถึงกระบวนการทำงานและความสำคัญของสมองที่นักเรียนจะต้องดูแลรักษาเป็นอย่างดี มีการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพสูงสุด ที่จะพัฒนานักเรียนไปสู่การอ่านออกอย่างคล่องแคล่ว ซึ่งสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ตามแนว BBL ดังที่ พรพิไล เลิศวิชา (2552) กล่าวว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยกระตุ้นการทำงานของสมองหลายส่วน ซึ่งมี 4 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 เริ่มต้นจากให้เด็ก “เล่น” กับบทคล้องจอง โดยใช้มือ มือและเท้า เคลื่อนไหวเป็นจังหวะต่างๆ พร้อมกับท่องบทคล้องจอง ขั้นที่ 2 อ่านตามครูบนกระดาน ขั้นที่ 3 ฝึกอ่านจากหนังสือ (ครูอ่านให้ฟัง) ขั้นที่ 4 ฝึกอ่านจากหนังสือ (นักเรียนอ่านเอง)

ทั้งนี้ มีผลการวิจัยของบุญชรีภา ภูมิผักแว่น (2553) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านและเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีคิดและทราบแนวทางการประสมพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำอ่านและเขียนคำได้ถูกต้องตรงตามความต้องการอันเป็นผลสัมฤทธิ์ของวิธีการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสมตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร จากการสังเกตและประสบการณ์ในการสอนของสังวาลย์ จันทร์เทพ (2562) พบว่า ปัญหาในการอ่าน เขียนภาษาไทยไม่ถูกต้องนั้น มีสาเหตุที่สอดคล้อง เช่น นักเรียน อ่าน เขียนสะกดคำไม่ถูกต้องเพราะไม่มีความรู้พื้นฐานในการสะกดคำตามมาตราตัวสะกดโดยเฉพาะ ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ ก ก แม่ ก ด แม่ ก น แม่ ก บ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบปัญหาจากรายงานผลการประเมินความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน (Reading Test: RT) ของโรงเรียนสังกัดเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ผลรายงานว่า ประสิทธิภาพการอ่านออกเสียงคำตัวสะกดไม่ตรงมาตราของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ ซึ่งต้องปรับปรุงในปีการศึกษาถัดไปให้ผลดีขึ้นกว่าเดิม ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของคำเพียร ชูเดช (2553) ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านการเขียนคำที่มีตัวสะกดได้ดี ครูผู้สอนจึงควรที่จะนำแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐานนี้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาไทยให้แพร่หลายต่อไป ผู้วิจัยมีประสบการณ์การสอนภาษาไทยในปีที่ผ่านมา เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว ทำให้มีความสนใจที่จะพัฒนาความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ ก ด โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามวัยและสมองสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและเต็มศักยภาพ อีกทั้งยังสามารถอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตราได้ถูกต้อง อันเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ของวิชาอื่นๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับชั้นที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน
2. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experiment Research) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสังกัดเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 5 ห้องเรียน มีจำนวนนักเรียน 114 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1 ห้อง มีจำนวนนักเรียน 27 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ชนิด ได้แก่

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชา ภาษาไทย เรื่อง ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กด ได้แก่ ต จ ช ซ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ถ ท ธ ศ ษ ส จากหนังสืออุเทศภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2558) โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน จำนวน 8 แผน

2.2 แบบทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กด มีลักษณะเป็นข้อสอบถูก-ผิด จำนวน 30 ข้อ (อ่านออกเสียงถูกต้องได้ 1 คะแนน และอ่านออกเสียงผิดได้ 0 คะแนน) โดยตีค่าเป็นคะแนน 30 คะแนน

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กด จำนวน 10 ข้อ ใน 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อที่ใช้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้รูปใบหน้าคนมาประกอบ ดังภาพที่ 1

5 หมายถึง		พึงพอใจมากที่สุด
4 หมายถึง		พึงพอใจมาก
3 หมายถึง		พึงพอใจปานกลาง
2 หมายถึง		พึงพอใจน้อย
1 หมายถึง		พึงพอใจน้อยที่สุด

ภาพที่ 1 รูปใบหน้าคนประกอบแบบประเมินค่า 5 ระดับ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยที่ 2.1-2.3 ได้ผ่านการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาและภาษาไทย จำนวน 3 คน โดยการใช้การประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าสอดคล้องของแต่ละรายข้ออยู่ที่ 0.67-1.00 สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ 2.2 ซึ่งเป็นแบบทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียง มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.59-0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21-0.71 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.82 โดยใช้วิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson Mothod) สำหรับเครื่องมือวิจัยที่ 2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) (มนตรี วงษ์สะพาน (2563))

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยชี้แจงจุดประสงค์ เนื้อหารายละเอียดขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในการวิจัยครั้งนี้กับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทดสอบกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กต แล้วดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน จำนวน 8 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง จำนวน 4 สัปดาห์ เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กต หลังเรียน (Post-test) และแบบสอบถามความพึงพอใจ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ เปรียบเทียบผลด้วยวิธีการทางสถิติ อภิปรายและสรุปผลการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์คะแนนแบบทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กต โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลต่างคะแนนความสามารถการอ่านออกเสียงฯ ก่อนและหลังเรียน โดยการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้สถิติด้วย Kolmogorov-Smirnov Test และทดสอบค่าที่ t-test แบบ Dependent กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว

5.2 วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวแนวคิดสมองเป็นฐาน โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลคะแนนความพึงพอใจ

6. การรับรองจริยธรรมในคน งานวิจัยเรื่องนี้ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบตามมาตรฐานการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในคน สำนักงานจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต ดังการยกเว้นรับรองเลขที่ COA.No.RSUEB2021-011

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนมีความสามารถในการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กต โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กต โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 27 คน โดยนำคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน มาทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้สถิติ (t-test) ด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov Test ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นในการใช้สถิติ (t-test) ด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov Test

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน
N		27	27
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	11.9259	28.4444
	Std. Deviation	11.10761	1.88788
Most Extreme Differences	Absolute	.244	.277
	Positive	.244	.205
	Negative	-.163	-.277
Kolmogorov-Smirnov Z		1.266	1.437
Asymp. Sig. (2-tailed)		.081	.050

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

จากตารางที่ 1 พบว่า คะแนนความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แมกต โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน มีการกระจายของข้อมูลเป็นแบบโค้งปกติ ซึ่งดูได้จาก Sig. ที่มากกว่า .05 เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติ t-test ไม่ฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้น

จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แมกต ก่อนเรียนและหลังเรียน มาทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples) ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แมกต ของนักเรียนทั้งชั้น (N = 27)

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน	11.9259	27	11.10761	2.13766
	คะแนนหลังเรียน	28.4444	27	1.88788	.36332

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	คะแนนก่อนเรียน และคะแนนหลังเรียน	27	.739	.000

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 คะแนนก่อนเรียน และคะแนนหลังเรียน	16.518	9.795	1.885	20.393	12.643	8.762	26	.000

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่า Sig. = .00 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กด หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. นักเรียนเข้าใจเนื้อหามาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กด	4.85	0.36	มากที่สุด
2. เนื้อหามีความเหมาะสมและน่าสนใจ	4.93	0.27	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
3. นักเรียนได้เรียนรู้การจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม	4.89	0.32	มากที่สุด
4. นักเรียนทำกิจกรรมอย่างมีความสุข	5.00	0.00	มากที่สุด
5. กิจกรรมทำให้นักเรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้น	4.93	0.27	มากที่สุด
6. กิจกรรมช่วยให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านสื่อที่ใช้			
7. บัตรคำ มีความน่าสนใจ	5.00	0.00	มากที่สุด
8. เพลง และบทคล้องจอง มีความสนุกสนาน	4.78	0.42	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
9. นักเรียนอ่านคำในชีวิตประจำวันได้	4.81	0.40	มากที่สุด
10. นักเรียนอ่านคำตัวสะกด แม่ กด ไม่ตรงมาตราได้	4.96	0.19	มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยรวม	4.91	0.17	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลปรากฏว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด 5.00 เท่ากัน 3 ข้อ คือ ข้อ 4 นักเรียนทำกิจกรรมอย่างมีความสุข ข้อ 6 กิจกรรมช่วยให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก และข้อ 7 บัตรคำ มีความน่าสนใจ และพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดจากรายการประเมินทั้งหมด คือ 4.78 ในข้อ 8 เพลง และบทคล้องจอง มีความสนุกสนาน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบประเด็นปัญหาที่สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. จากผลการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่ กด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง มีคะแนนการทดสอบความสามารถการอ่านออกเสียง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อภิปรายได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถการอ่านออกเสียงของนักเรียนเป็นสำคัญ พร้อมทั้งฝึกการเรียนรู้ภาษา โดยกระตุ้นการทำงานของสมองให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูง (สำนักงานบริหารและองค์ความรู้, 2558) การท่องจำ ทำซ้ำ ฝึกทักษะลงมือทำซ้ำๆ จึงทำให้นักเรียนออกเสียงการท่องจำ นักเรียนจะได้ยินเสียงตัวเอง และเมื่อได้ลงมือทำจะเห็นสิ่งที่ตัวเองทำ สิ่งที่ปรากฏกลายเป็นข้อมูลย้อนกลับเข้าไปในสมองใหม่ ถือว่าเป็นการลงมือสอนด้วยตัวเอง ซึ่งเป็นการเสริมเส้นทางเดินของวงจรเซลล์สมองที่มีอยู่ก่อนให้มีเสถียรภาพขึ้น อันเป็นเหตุให้จดจำได้และเกิดความชำนาญ

ผู้วิจัยได้ทำการจัดกิจกรรมตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยยึดขั้นตอนการเรียนรู้ภาษา โดยกระตุ้นการทำงานของสมองหลายส่วนด้วยกันทั้งหมด 4 ขั้นตอน ของพรพิไล เลิศวิชา (2551) ได้แก่ ขั้นที่ 1 เริ่มต้นจากให้นักเรียน “เล่น” กับบทคล้องจอง โดยใช้มือ และเท้าเคลื่อนไหวเป็นจังหวะต่างๆ พร้อมกับท่องบทคล้องจอง เช่น ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ไม่ตรงมาตรา ไม่ตรงมาตรา ในเพลงนี้ขอเอ่ยถึง ในเพลงนี้ขอเอ่ยถึง แม่กด แม่กด สะกดด้วย สะกดด้วย พยัญชนะ ต่อ เต่า พยัญชนะ ต่อ เต่า เต่า เต่า เต่า เต่า เต่า มีอยู่หลายคำ มีอยู่หลายคำ จำ จำ จำ จำ จำ จำ ธรรมชาติ นั้นมี เต่า ชาติ ชาติ ชาติ มี ต่อ เต่า สะกดอยู่ สะกดอยู่ หลังพยัญชนะ ออกเสียงเหมือน ดอ เด็ก เด็ก เด็ก เด็ก เด็ก เด็ก ธรรมชาติ นั้นมี เต่า ขั้นที่ 2 อ่านตามครูบนกระดาน ขั้นที่ 3 ฝึกอ่านจากหนังสือ (ครูอ่านให้ฟัง) และขั้นที่ 4 ฝึกอ่านจากหนังสือ (นักเรียนอ่านเอง) การอ่านออกเสียง เป็นการกระตุ้นการทำงานของสมองให้นักเรียน เรียนรู้เรื่องราวนั้น ๆ อย่างจริงจังแสดงออกมาถึงการใช้ภาษา และตัวตนของนักเรียน ให้เกิดการเรียนรู้ อย่างแท้จริงและตั้งใจเรียนรู้อย่างมีความสุขในการทำกิจกรรมของแต่ละขั้นตอน สอดคล้องกับการวิจัยของพัฒนา ฤกษ์ชัย (2554) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สมองเป็นฐานเรื่อง การอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกดชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สมองเป็นฐาน มีคะแนนความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้การจัดกิจกรรมตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ยังเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามธรรมชาติของนักเรียน ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัย ดังที่ รังศิยา ทองงาม (2553) ได้ทำการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านและการ

เขียนคำ ที่ประสมสระลดรูป และเปลี่ยนรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ได้ผลเป็นที่น่าพอใจมาก นักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมและร่วมทำกิจกรรมอย่างสนุกสนาน และมีความสุข มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนอย่างตั้งใจ มีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม ชอบการร้องเพลง และการเคลื่อนไหว คิดทำประกอบเองได้อย่างสร้างสรรค์ ส่งผลให้นักเรียนมีความสุขในการทำกิจกรรมทั้งด้านการอ่าน และการเขียนและทำผลงานออกมาได้ดี

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน สามารถพัฒนาการอ่านออกเสียง ตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม้ กัด ได้เป็นอย่างดี นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรมที่หลากหลายผ่านกระบวนการเรียนรู้ ภาษาตามขั้นตอนการกระตุ้น การทำงานของสมองหลายส่วน พร้อมการเรียนรู้ ที่เกิดการเคลื่อนไหวด้วย เพลง บทคล้องจอง ภาพ เสียง ที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้การจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุขและมีนิสัยรักการอ่าน

2. จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย เท่า 4.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลปรากฏว่า มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุดเท่ากัน 3 ข้อ คือ 5.00 ใน ข้อ 4 นักเรียนทำกิจกรรมอย่างมีความสุข ข้อ 6 กิจกรรมช่วยให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก และข้อ 7 บัตรคำ มีความน่าสนใจ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ เป็นเพราะเนื่องจาก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน มีองค์ประกอบครอบคลุมเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ และเกิดประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการวิจัยของนิตยา เชื้อดวงผุย (2553) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการจัดกิจกรรมตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง การอ่านและเขียนคำที่ประสมด้วยสระประสม โดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก และ สอดคล้องกับการวิจัยของจุฬาลักษณ์ นิลสาขา (2554) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้การอ่านการเขียน คำยาก ภาษาไทยด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานอยู่ในระดับพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุดจากรายการประเมินทั้งหมด คือ 4.78 ในข้อ 8 เพลง และบทคล้องจอง มีความสนุกสนาน อาจเป็นเพราะยังขาดดนตรีบรรเลงประกอบเพลง ภาพประกอบ ที่จะช่วยสร้างความตื่นเต้นและดึงดูดความสนใจ เนื่องจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความสนใจในสื่อที่ประกอบด้วยภาพ เสียง สี สีสัน ที่สดใส เร้าใจ ตื่นเต้น ซึ่งจะช่วยสร้างแรงจูงใจ ให้นักเรียนเกิดความมุ่งมั่น ตั้งใจ ในการเรียนมากขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานนั้น สามารถช่วยพัฒนาการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จากการสังเกตของผู้วิจัยขณะจัดกิจกรรมในห้องเรียน พบว่า นักเรียนที่อ่านหนังสือไม่คล่องจะไม่มีคามมั่นใจในการเปล่งเสียงออกมา หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานช่วยให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าที่จะเปล่งเสียงออกมาเพื่อฝึกฝนตนเองให้อ่านออกเสียงได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะพัฒนาตนเองไปสู่การอ่านหนังสือออก ทั้งยังมีความสุขสนุกสนานในการเข้าร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอนอย่างมีความสุข อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้

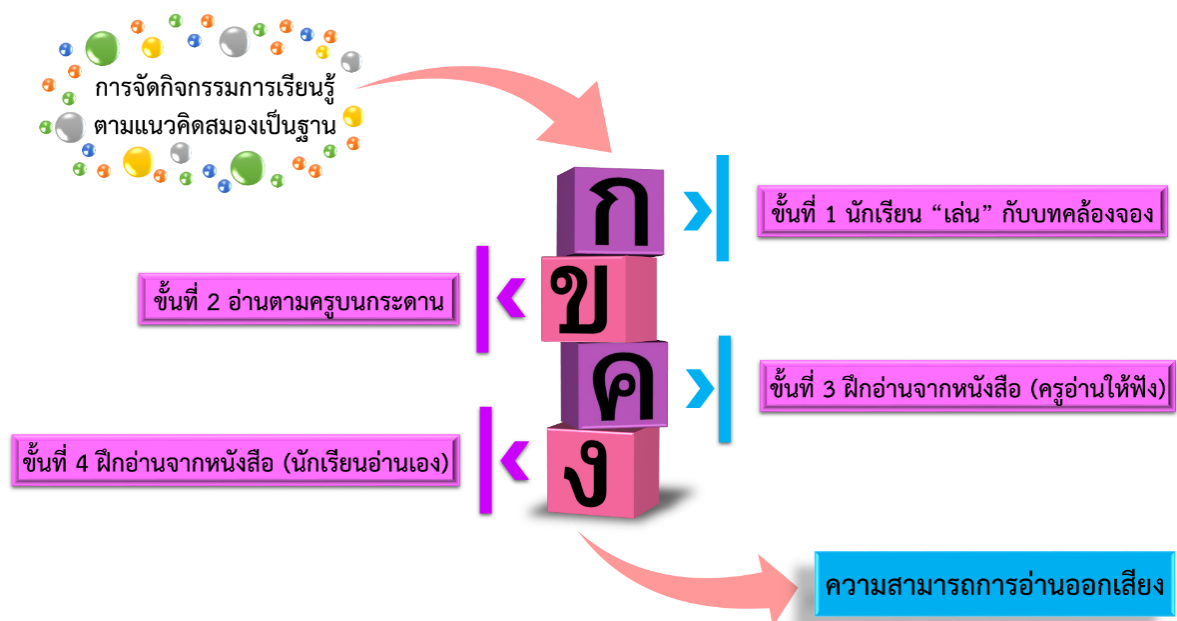

สมองเป็นฐาน มีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันออกไป ควรเลือกนำไปใช้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการพัฒนาความสามารถการอ่านออกเสียง ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพสูงสุด

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาความสามารถการอ่านออกเสียงตัวสะกดไม่ตรงมาตรา แม่กด โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในการกระตุ้นการทำงานของสมองหลายส่วนด้วยกันทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 เริ่มต้นจากให้นักเรียน “เล่น” กับบทคล้องจอง โดยใช้มือ และเท้าเคลื่อนไหวเป็นจังหวะต่างๆ พร้อมกับท่องบทคล้องจอง
2. ขั้นที่ 2 อ่านตามครุบนกระดานเคลื่อนที่ เมื่อนักเรียนสามารถร้อง หรือออกเสียงบทคล้องจองตามได้อย่างถูกต้องคล่องแคล่วแล้ว ก้าวขึ้นสู่ขั้นการอ่าน
3. ขั้นที่ 3 ฝึกอ่านจากหนังสือ (ครูอ่านให้ฟัง) การฝึกอ่านจากหนังสือเป็นขั้นตอนถัดไปที่สำคัญ เพราะจะนำไปสู่การอ่านหนังสือออก
4. ขั้นที่ 4 ฝึกอ่านจากหนังสือ (นักเรียนอ่านเอง) ดังในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ครูผู้สอนควรอธิบาย ขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้นักเรียนฟังอย่างละเอียด รวมถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ในการทำกิจกรรม เพื่อกระตุ้นแรงจูงใจที่นักเรียนจะเฝ้ารอเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์

1.2 ครูผู้สอนควรใช้สื่อกับแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามสภาพจริงที่เหมาะสม และเรียนรู้อย่างมีความสุข

1.3 ครูผู้สอนควรใช้เสียงในระดับที่ดัง ฟังชัด ชัดเจน ชัดถ้อย ชัดคำ ในขณะที่จัดกิจกรรม เนื่องจากเป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถการอ่านออกเสียงของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดทำวิจัย ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ไปจัดการเรียนรู้ในมาตราตัวสะกดไม่ตรงมาตราอื่นๆ ด้วย ได้แก่ แม่ กก แม่กบ แม่กน เป็นต้น

2.2 ควรนำรูปแบบ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ไปเพิ่มเติมในส่วน ของเพลง บทคล้องจอง ด้วยการใส่ทำนองเพลง บูรณาการกับเทคโนโลยี เพื่อให้เพลงและบทคล้องจอง มีความน่าสนใจ

2.3 ควรนำวิธี การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ วิชาอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านออกเสียงของนักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). หนังสืออุเทศภาษาไทย หลักภาษาไทย: เรื่องที่ครูภาษาไทยต้องรู้.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา.

คำเพียร ชูเดช. (2553). ผลการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านและการเขียนคำที่มีตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จุฬาลักษณ์ นิลสาขา. (2554). ผลการพัฒนาทักษะการอ่านการเขียน คำยาก ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนครพนม.

นิตยา เชื้อดวงผุย. (2553). ผลการใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบการจัดกิจกรรมตามแนวคิดการใช้สมองเป็นฐาน เรื่อง การอ่านและเขียนคำที่ประสมด้วยสระประสม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญทริกา ภูมิผักแว่น. (2553). ผลการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านและการเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดกิจกรรมตามแนวคิดโดยใช้สมองเป็นฐาน. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พรพิไล เลิศวิชา. (2551). สอนภาษาไทย ต้องเข้าใจสมองเด็ก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศาลาแดง.

พรพิไล เลิศวิชา. (2552). สอนภาษาไทย ตามแนวคิด Brain-based Learning. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

- พัฒนา ฤกษ์ชัย. (2554). การพัฒนาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้สมองเป็นฐานเรื่อง การอ่าน การเขียนคำที่มีตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มนตรี วงษ์สะพาน. (2563). พื้นฐานการวิจัยทางหลักสูตรและการสอน. มหาสารคาม: สารคามการพิมพ์.
- รังศิยา ทองงาม. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามแนวคิดสมองเป็นฐานโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านและการเขียนคำที่ประสมสระลดรูปและเปลี่ยนรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรพล วิบูลยศรีน. (2561). วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สังวาลย์ จันทร์เทพ. (2562). การใช้แบบฝึกเสริมทักษะพัฒนาการอ่านตัวสะกดไม่ตรงมาตราด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมมือเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพรหมวิหาร อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สำนักงานพัฒนาองค์ความรู้. (2558). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาสมองสำหรับเด็กวัย 7-12 ปี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาองค์ความรู้.

ศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา*

A STUDY OF LEARNING CONDITIONS IN COGNITIVE DOMAIN OF SCHOOLS UNDER OFFICE OF THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA

¹สุทธิ สวัสดิ์ Suthit Sawaddi, ²สิน งามประโคน Sin Ngamprakhon,

³สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Suddhipong Srivichai

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Shuthit.saw@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์ เขต 33 จำนวน 398 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านที่อยู่ในระดับมาก มี 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านการประเมินค่า (Evaluation) ด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) ด้านการนำไปใช้ (Application) ด้านความเข้าใจ (Comprehension) และรายด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ การวิเคราะห์ (Analysis)

คำสำคัญ: การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย, นักเรียน, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research article aimed to study the learning conditions in cognitive domain of schools under Office of the Secondary Education Service Area. Quantitative research was conducted and used a questionnaire with 398 samples from junior and senior high school students of secondary schools under Surin Secondary Educational Service Area Office 33. Data were analyzed by using descriptive statistics which were percentage, mean and standard deviation and proposed in the form of an accompanying table. Results showed that cognitive learning conditions of schools under Office of the Secondary Education Service Area in overall was at a high level, and for the high level aspects consisted of 5

*Received: December 08, 2022, Revised: December 20, 2022, Accepted: December 20, 2022.

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์เรื่อง รูปแบบการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยตามหลักอริยสัจ ๔ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

aspects, namely knowledge, evaluation, synthesis, application, and comprehension, and only analysis aspect was shown at a moderate level.

Keywords: Cognitive Domain Learning, Student, Secondary School

บทนำ

สภาวะการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของประเทศ ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อนและคาดการณ์ได้ยาก ในขณะที่ผลการจัดการศึกษาของประเทศในทุกระดับยังคงมีปัญหาทั้งในด้านคุณภาพของคนไทยที่ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่างๆ ที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาคูณลักษณะและทักษะอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจ และกำลังแรงงานของประเทศที่มีสมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในภาพรวมคนไทยมีโอกาเข้าถึงการศึกษาและมีความเสมอภาคทางการศึกษามากขึ้นจากนโยบายสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน 15 ปีของรัฐ แต่ระบบบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะรองรับสภาวะการณ์การลดลงของประชากรและการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็วของประเทศ รวมถึงสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดนตามกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและไร้ขีดจำกัดของเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถเชื่อมทั้งโลกให้เป็นหนึ่งเดียว การเร่งปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ยุค 4.0 เป็นทางออกสำคัญของการจัดการศึกษาให้ประชาชนได้รับโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลอันจะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จร่วมกันในสังคมของชนในชาติและลดความเหลื่อมล้ำในสังคมให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกันมากขึ้น รวมทั้งพัฒนาประเทศให้สามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วในอีก 20 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การเรียนการสอนของครูที่ประสบปัญหา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบ ว่าอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ เห็นได้จากผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยเฉพาะวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางและต่ำ โดยในปี 2554 ผลคะแนน O-NET ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในวิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 52.29 วิชาวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 31.62 และ 36.84 ตามลำดับ ในส่วนวิชาภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 27.36 และ 24.82 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นคุณภาพการศึกษาระหว่างสถานศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกัน ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนการศึกษานอกระบบ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ ด้านการศึกษานอกระบบโรงเรียน (N-NET) ด้านทักษะการเรียนรู้ ความรู้พื้นฐาน การประกอบอาชีพ ทักษะการดำเนินชีวิต และการพัฒนาสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และคะแนนมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะด้านความรู้พื้นฐานมีคะแนนการเรียนค่อนข้างต่ำมาก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเทียบกับนานาชาติประเทศทั่วโลกและในอาเซียน โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ซึ่งมุ่งเน้นการประเมินความสามารถนักเรียนในการนำความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ การอ่านและคณิตศาสตร์ จากการเรียนไปประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตหรือ สถานการณ์จริง พบว่า ผลการประเมิน PISA 2015 (ปี 2558) คะแนนเฉลี่ยด้านการรู้เรื่อง วิทยาศาสตร์ การรู้เรื่องการอ่าน และการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ของนักเรียนไทยอายุ 15 ปี ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยนานาชาติ (OECD) ทุกวิชา โดยประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 55 จาก 72 ประเทศ ซึ่งต่ำกว่า ประเทศสิงคโปร์ และเวียดนาม ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 1 และ 8 ตามลำดับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

จากการศึกษาข้อมูลข้างต้นของการศึกษาจำเป็นต้องนำหลักพุทธิพิสัยตามแนวคิดของ Bloom (อ้างใน พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์, 2560) เป็นพฤติกรรมทางสติปัญญาในการคิดความสามารถในการคิดเรื่องต่างๆ ทั้ง 6 ระดับ คือ 1) ความเข้าใจ เป็นความสามารถในการเก็บรักษาประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับรู้ สามารถระลึกสิ่งนั้นได้เมื่อต้องการ 2) ความเข้าใจ เป็นความสามารถจับใจความสำคัญของสาระได้ โดยแสดงออกในรูปแบบการแปลความ ตีความความหรือขยายความ 3) การนำไปใช้ เป็นความสามารถของผู้เรียนที่นำความรู้ไปใช้ในการแก้สถานการณ์ต่างๆ ได้ โดยอาศัยความรู้ ความจำเป็น และความเข้าใจพื้นฐาน 4) การวิเคราะห์ เป็นความสามารถของผู้เรียนในการคิดแยกแยะสิ่งต่างๆ ที่เป็นส่วนย่อยหรือองค์ประกอบสำคัญได้ และมองความสัมพันธ์ของส่วนที่เกี่ยวข้องกัน สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างกันตามความคิดแต่ละคนได้ 5) การสังเคราะห์เป็นความสามารถของผู้เรียนในการผสมผสานส่วนย่อยๆ เข้าด้วยกันให้เป็นเรื่องเดียวในลักษณะการจัดระเบียบเรียงหรือรวบรวมข้อมูลเป็นรูปแบบหรือโครงสร้างใหม่ได้ 6) การประเมินค่า เป็นความสามารถของผู้เรียนในการตัดสินคุณค่าของเนื้อหาและวิธีการที่เกิดขึ้นอาจกำหนดขึ้นเองจากความรู้ประสบการณ์ที่ผ่านมา

การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยตามแนวคิดของ Bloom นั้น ครูจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกของผู้เรียนว่าเป็นกระบวนการทางปัญญาด้านใด เช่น การที่เด็กแสดงพฤติกรรมเขียนบทละครได้ แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความจำ เข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินค่าออกมามีพฤติกรรมดังกล่าว จึงบ่งบอกถึงความสามารถสร้างสรรค์ของนักเรียน และสิ่งสำคัญครูต้องเลือกบทเรียนให้มีความเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยทั้ง 6 ระดับของนักเรียน ได้แก่ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า เป็นความสามารถในการตัดสิน ตีราคาหรือสรุปเกี่ยวกับคุณค่าของสิ่งต่างๆ ออกมาอย่างเหมาะสมซึ่งกระบวนการนี้เป็นกระบวนการเรียนรู้การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4 คือ กระบวนการเรียนรู้เรื่องทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงกระบวนการเกิดและกระบวนการดับของทุกข์ เป็นกระบวนการที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างเหตุและผลทั้งใน กระบวนการเกิดและกระบวนการดับของทุกข์ในการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจนั่นเอง (พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์, 2560)

จากการศึกษาปัญหาดังกล่าวข้างต้น พบว่า นักเรียนยังบางคนขาดทักษะเรียนรู้ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ ในการนำไปบูรณาการเชื่อมโยงกับเนื้อหาการเรียนรู้ตามหลักอริยสัจ 4 คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค เพราะการเรียนรู้เป็นตัววงจรสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหา การเรียนรู้หลักพุทธิพิสัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของจิราภรณ์ พิมพ์ใจใส (2553) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่พัฒนาขึ้นผ่านการตรวจสอบประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ กล่าวว่า รูปแบบการเรียนการสอนพาร์เซ (PARCE Model) ประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นเตรียมความพร้อมสำหรับการ

เรียนรู้ (Preparation:P) ขั้นเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ (Action: A) ขั้นสะท้อนความคิด (Reflection: R) ขั้นสร้างความรู้ (Construction: C) และขั้นประเมินผล (Evaluation: E) และรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ 80/80 ปรากฏว่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้กับรูปแบบการเรียนการสอนปกติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยคะแนนการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนปกติ และ 3) พัฒนาการของความสามารถในการเรียนรู้ด้านการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า และการแก้ปัญหาของนักเรียน ในช่วงระหว่างการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิจัยเรื่องศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้วิจัยครั้งนี้มาเสนอต่อสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นำไปเป็นแนวทางพัฒนาการเรียนรู้ให้ทันต่อสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 1) ประชากร ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 33 จำนวน 25,509 คน ใช้ในการดำเนินการวิจัย 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 33 โดย แต่สามเหตุเนื่องจากว่าโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ เขต 33 มีจำนวนนักเรียนไม่เท่ากัน จึงใช้วิธีการสุ่มเลือกกลุ่มหาขนาดตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนตามตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (อ้างใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2551) ตามระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % ของค่าความคลาดเคลื่อน และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย จำนวน 398 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ตามสภาพการเรียนรู้หลักพุทธิพิสัย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านความเข้าใจ (Comprehension) ด้านการนำไปใช้ (Application) ด้านการวิเคราะห์ (Analysis) ด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) และด้านการประเมิน (Evaluation)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ด้าน

พุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติในกรณีนักเรียนตอบแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนการประมาณค่าทางสถิติ แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์แปลความหมายเพื่อจัดอันดับค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของธานินทร์ ศิลป์จารุ (2551)

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาพรวม

ด้านที่	สภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในภาพรวม	ระดับ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ความรู้ (Knowledge)	3.76	0.54	มาก
2	ความเข้าใจ (Comprehension)	3.49	0.62	มาก
3	การนำไปใช้ (Application)	3.61	0.68	มาก
4	การวิเคราะห์ (Analysis)	3.01	0.72	ปานกลาง
5	การสังเคราะห์ (Synthesis)	3.63	0.67	มาก
6	การประเมินค่า (Evaluation)	3.70	0.63	มาก
ภาพรวม		3.52	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านที่อยู่ในระดับมาก มี 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านการประเมินค่า (Evaluation) ด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) ด้านการนำไปใช้ (Application) ด้านความเข้าใจ (Comprehension) และรายด้านที่อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ การวิเคราะห์ (Analysis) โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านความรู้ (Knowledge) โดยภาพรวม นักเรียนมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้องค์ประกอบสำคัญของหลักพุทธิพิสัย อยู่ในระดับมาก และรายข้อ มี 9 ข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนบอกประเภทสิ่งของต่างๆที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น แก้ว ไม้ โต๊ะ พื้นห้อง หนังสือ เป็นต้น และการเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ผ่านมา ตลอดถึงนักเรียนรู้ขั้นตอนการจัดกิจกรรม เช่น ทำอย่างไร และมี 1 ข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักเรียนบอกสูตรทางคณิตศาสตร์ สูตรเคมีได้ ตามลำดับองค์ประกอบสำคัญการเรียนรู้หลักพุทธิพิสัย

2. ด้านความเข้าใจ (Comprehension) โดยภาพรวม นักเรียนมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้องค์ประกอบสำคัญของหลักพุทธิพิสัย อยู่ในระดับมาก และรายข้อ มี 7 ข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วย

อย่างมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนเข้าใจความหมายความสำคัญเรื่องที่เรียนรู้ เข้าใจภาษา สัญลักษณ์ของภาษาต่างๆ และมี 3 ข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักเรียนจับใจความสำคัญของสูตรคณิตศาสตร์ตลอดถึงนักเรียนสามารถสื่อความหมายจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่งได้ เช่น สื่อความหมายภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และนักเรียนรู้ความต้องการของคนใ้ที่ใช้ภาษามือ ตามลำดับองค์ประกอบสำคัญการเรียนรู้หลักพุทธิพิสัย

3. ด้านการนำไปใช้ (Application) โดยภาพรวม นักเรียนมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญของหลักพุทธิพิสัย อยู่ในระดับมาก และรายข้อ มี 8 ข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วยมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นสิ่งที่ถูกต้องได้ สามารถประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนรู้มาเพื่อพัฒนาตนเองได้ นักเรียนนำหลักการ วิธีการที่เรียนรู้มาปรับใช้เป็นกระบวนการที่เรียนรู้มา เพื่อแก้ปัญหาการเรียนได้ และ มี 2 ข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ นักเรียนใช้สูตรทางคณิตศาสตร์คำนวณตัวเลขได้ ใช้ภาษาอังกฤษสื่อความหมายในชีวิตประจำวันได้ ตามลำดับองค์ประกอบสำคัญการเรียนรู้

4. ด้านการวิเคราะห์ (Analysis) โดยภาพรวม นักเรียนมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญของหลักพุทธิพิสัย อยู่ในระดับมาก และรายข้อ มี 6 ข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วยปานกลาง เรียงตามลำดับ ได้แก่ นักเรียนวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการเรียนของแต่ละภาคการศึกษาที่แตกต่างกัน นักเรียนวิเคราะห์ข้อคำถามของการตอบคำถามข้อสอบได้ ส่วน 4 ข้อที่เหลือ นักเรียนมีความเห็นด้วยน้อย ได้แก่ นักเรียนใช้เกณฑ์ทางสถิติตัวเลขในการวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ขั้นตอนการเรียนรู้หลักพุทธิพิสัย และนักเรียนใช้สูตรทางคณิตศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ตามลำดับองค์ประกอบสำคัญการเรียนรู้หลักพุทธิพิสัย

5. ด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) โดยภาพรวม นักเรียนมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญของหลักพุทธิพิสัย อยู่ในระดับมาก และรายข้อทุกข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วยมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลตัวเลขของคะแนนนักเรียนแต่ละรายวิชาที่แตกต่างกันได้ และนักเรียนสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบของการเรียนหลักพุทธิพิสัยทั้ง 6 ประการ ตามลำดับองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย

6. ด้านการประเมินค่า (Evaluation) โดยภาพรวม นักเรียนมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญของหลักพุทธิพิสัย อยู่ในระดับมาก และรายข้อทุกข้อ นักเรียนมีความเห็นด้วยมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีแบบการสังเกตการ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรม การประเมินตนเอง เช่น ความรู้ ความเข้าใจ วิธีคิด การดำเนินการทดสอบแบบปรนัย การแสดงความคิดเห็น ให้เหตุผล และมีหลักฐาน การสัมภาษณ์ สนทนา เพื่อค้นหาความรู้ ความจริง และการเก็บแบบสอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจ ตามลำดับองค์ประกอบสำคัญการเรียนรู้พุทธิพิสัย

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่สำคัญเพื่อนำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

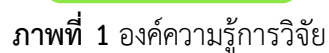
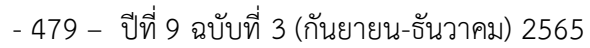
ผลการศึกษาสภาพการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนมีความเห็นด้วยเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญของหลักพุทธิพิสัย โดยภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก และรายด้าน มี 5 ด้าน นักเรียนมีความเห็นด้วย อยู่ในระดับมาก

เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านการประเมินค่า (Evaluation) ด้านการสังเคราะห์ (Synthesis) ด้านการนำไปใช้ (Application) ด้านความเข้าใจ (Comprehension) และด้านการวิเคราะห์ (Analysis) นักเรียนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ มีความสอดคล้องบางประการกับงานวิจัยของกิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์ (2558) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้กลับด้านตามกรอบแนวคิดที่แพคและทฤษฎีขยายความคิดสำหรับครูมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้กลับด้านตามกรอบแนวคิดที่แพคและทฤษฎีขยายความคิดสำหรับครูมัธยมศึกษา มี 8 องค์ประกอบคือ 1) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ 2) ผู้เรียน 3) ผู้สอน 4) ปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร 5) เนื้อหา 6) กลยุทธ์การเรียนการสอน 7) สื่อและเทคโนโลยี 8) การวัดและประเมินผล และมีขั้นตอนการออกแบบการเรียนการสอน 12 ขั้นตอนได้แก่ 1) กำหนดเป้าหมาย 2) วิเคราะห์ผู้เรียน 3) วิเคราะห์บริบท 4) กำหนดเนื้อหาตามกรอบแนวคิดที่แพคและทฤษฎีขยายความคิด 5) กำหนดจุดประสงค์ 6) กำหนดภาระงาน/เครื่องมือวัดและเกณฑ์ 7) กำหนดกลยุทธ์การเรียนรู้กลับด้าน 8) เลือกสื่อการเรียนรู้ 9) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลับด้าน 10) พัฒนาสื่อและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 11) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้สอน 12) ประเมินการเรียนการสอน

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอันเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยทางสติปัญญาของนักเรียนเกิดจากพฤติกรรมมนุษย์ทางด้านจิตใจในระดับที่สูงขึ้นไปเกี่ยวกับสมรรถภาพทางสมองหรือสติปัญญาของบุคคลที่มีความรู้ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ในการเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ให้เกิดการเรียนรู้ 6 ประการ ประกอบด้วย 1) ความจำ นักเรียนรู้จำประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่เพื่อนำมาอธิบายถึงเหตุและผลระหว่างประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่เข้าไปแสวงหาความรู้ด้านพุทธิพิสัย เพื่อนำความรู้ไปสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ 2) การสื่อความหมาย การสื่อความหมายด้วยคำศัพท์ สุภาษิต คำพังเพย หรือสัญลักษณ์ของภาษาของนักเรียนให้มีความกระชับและเข้าใจได้ง่ายขึ้นเกี่ยวกับเรื่องที่ใช้ในการสื่อความหมายของการสื่อสารในการเรียนด้านพุทธิพิสัย 3) การประยุกต์ใช้ นักเรียนความรู้ เข้าใจ แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ไปใช้ในการพัฒนาตนเองหรือใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตปัจจุบันอย่างมีความสุขในอยู่ร่วมกันในสังคม 4) การวิเคราะห์แยกแยะ นักเรียนสามารถวิเคราะห์ส่วนประกอบต่างๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไรในเชิงเหตุและผล และความแตกต่างอย่างมีวิจารณ์ตามข้อมูลต่างๆ ที่มีอยู่ โดยมีหลักการตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้และปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ และมีหลักฐานการอ้างอิงที่สนับสนุน 5) การประเมินค่า นักเรียนนำหลักการหรือเกณฑ์การเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยที่ได้จากด้านความจำ การสื่อความหมาย การวิเคราะห์แยกแยะในการประเมินค่าพิจารณาอย่างรอบคอบในการตัดสินใจนำไปกำหนดปัญหา การตั้งสมมติฐาน การวิเคราะห์ข้อมูลนำไปทำการทดลองหรือเก็บข้อมูลจนมีความน่าเชื่อถือได้ 6) ความคิดสร้างสรรค์ การนำเอาส่วนประกอบจากการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัยมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสร้างเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ ออกมาได้อย่างสร้างสรรค์ทางความคิดในการเรียนรู้ขึ้นมาเพื่อนำไปใช้เพื่อพัฒนาต่อยอดในการเรียนรู้ต่อไป สรุปเป็นองค์ความรู้จากการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.2 ผลจากการวิจัย พบว่า ภาพรวมการเรียนรู้หลักอริยสัจ 4 ด้านมรรคเพื่อสร้างเป็น กระบวนการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์การเรียนรู้นำไปพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพให้ ผู้เรียนได้นำไปพัฒนาตนเอง

2.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิภาพของการนำองค์ประกอบของหลักพุทธิพิสัยและคุณภาพไปใช้ในการพัฒนากระบวนการวิเคราะห์การเรียนรู้ในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาวเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อทฤษฎีการเรียนรู้เชิงพุทธบูรณาการกับความรู้ใหม่ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางสังคม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- กิตติพันธ์ อุดมเศรษฐ์. (2558). **การพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนรู้การสอนแบบการเรียนรู้กลับด้านตามกรอบแนวคิดที่แพคและทฤษฎีขยายความคิดสำหรับครุมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน**. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิราภรณ์ พิมพ์ใจใส. (2553). **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้การสอนตามทฤษฎีการสร้างความรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน**. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธานินท์ ศิลป์จารุ. (2551). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย spss. พิมพ์ครั้งที่ 9**. กรุงเทพมหานคร: บิสิกเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2551). **ธรรมานุญชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พิมพ์พันธ์ เดชคุปต์. (2560). **ทักษะของครู 7C ของครู 4.0**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา^{*}
DEVELOPMENT OF PERSONNEL MANAGEMENT ACCORDING TO BRAHMAVIHARA
IV PRINCIPLES IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE PHRA NAKHON SI
AYUTTHAYA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹เอกสิทธิ์ แซ่จ้าว Ekasit Saejaow,

²พระครูสาทรปริยัติคุณ (สนิท ฉันทปาโล) Phrakhrusathonpariyattikhun (Sanit Chandapalo),

³พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน Phramaha Yannawat Thitavaddhano

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Hinjazzjazz@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษา 2) เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 3) เพื่อเสนอการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี คือ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามครู 346 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 รูป/คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาในภาพรวม และรายด้าน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) วิธีการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยการนำหลักการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษา 6 ด้าน มาบูรณาการกับหลักพรหมวิหาร 4 เพื่อพัฒนาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ 3) การพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นการพัฒนาการบริหารงานบุคคล คือ การวางแผนอัตรากำลังการสรรหาบุคคลการพัฒนาบุคคลการประเมินการปฏิบัติงาน การบำรุงรักษาบุคคลและการให้บุคคลพ้นจากงาน โดยบูรณาการกับหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารดูแลการทำงานให้คำแนะนำด้วยความเมตตาและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีความใส่ใจตรวจสอบผู้ร่วมงานและช่วยแก้ปัญหา 3) ผู้บริหารแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ 4) ผู้บริหารวางตัวเป็นกลางและการบริหารงานด้วยความยุติธรรม

คำสำคัญ: การพัฒนา, การบริหารงานบุคคล, หลักพรหมวิหาร 4, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research article were 1) to study the conditions of personnel administration in primary schools, 2) to study methods for developing personnel administration according to Brahnavihara IV principles, and 3) to propose the development of personnel administration according to Brahnavihara IV principles in primary schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office. Mixed methods research was conducted, namely 1) quantitative research, a questionnaire of 346 teachers was used to analyze the data with statistics of percentage, mean, and standard deviation, and 2) qualitative research by interviewing 5 key informants, analyzing the data with content analysis. Results showed that 1) the conditions of personnel administration in primary schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office both in overall and individual aspects were at a high level. 2) Methods for developing personnel administration according to Brahnavihara IV principles in primary schools consisted the integration the 6 principles of personnel administration in primary schools with Brahnavihara IV principles to develop efficient personnel administration in primary schools. 3) The development of personnel administration according to Brahnavihara IV principles in primary schools under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office. It is the development of personnel management, namely, workforce planning, recruitment, personnel development, operational evaluation, personnel maintenance and the release of personnel from work. The integration with Brahnavihara IV principles consisted of 1) executives take care of work, give advice with kindness and create a good working atmosphere, 2) executives are attentive and should examine their colleagues and help solve problems, 3) executives sincere congratulations, and 4) executives are neutral and operate with fairness.

Keywords: Development, Personnel Management, Brahnavihara IV, Primary Schools

บทนำ

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ บุคลากรนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การจะให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยทรัพยากรที่จำเป็น 4 อย่าง คือ คน เงิน วัสดุ การจัดการ ซึ่งการใช้ทรัพยากรทั้ง 4 ให้เกิดประโยชน์ต้องคำนึงถึง 3 หลัก คือ หลักความเสมอภาค หลักประสิทธิภาพ และหลักประสิทธิผล โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา และให้ความรู้แก่สมาชิกในสังคม ในโรงเรียนมีขอบข่าย ปัจจัยหลายอย่างที่ต้องดำเนินงาน ซึ่งทุกภาระกิจมีความสำคัญ และจำเป็นที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนกัน ปัจจัยและทรัพยากรต่าง ๆ มีความสำคัญ คน นับว่ามีความสำคัญ เพราะคนเป็นผู้ใช้ปัจจัยในการบริหารอื่นๆ ดังนั้นการจัดการศึกษาก็มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลเพียงไรย่อมขึ้นกับคนในองค์กร

การบริหารงานบุคคล เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการวางแผนนโยบาย การวางแผน การวางระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์การหรือหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาโดยใช้ ประโยชน์ และบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพและมีปริมาณเพียงพอ เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ กระบวนการที่วางนี้ จึงรวมหน้าที่ต่าง ๆ ทั้งหมดนับตั้งแต่การสรรหาบุคคลเข้าปฏิบัติงาน จนกระทั่งออกจากงาน (สมาน รังสิโยภักดิ์, 2530)

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า งานวิจัยของวิเชียร บุญกล้า (2550) ที่ทำการศึกษากการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมมีการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด ดังนี้ ด้านมูทิตา ด้านเมตตา ด้านอุเบกขา และด้านกรุณา ผลการเปรียบเทียบของการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีการรับรู้ต่อการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกันเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ทุกด้านแตกต่างกัน

พุทธธรรมเป็นหลักพื้นฐานของชีวิต เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทยเป็นหลักเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขของคนในสังคม นั่นก็คือ หลักพรหมวิหาร 4 จึงเป็นหลักธรรมที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียน เพราะโรงเรียนเป็นแหล่งสำคัญในการหล่อหลอมความเป็นมนุษย์ให้แก่นักเรียนทุกคน ผู้บริหารการศึกษาควรยึดหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการครองใจคนประยุกต์ใช้กับทักษะภาวะผู้นำและการติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับพระพรหมคุณาภรณ์ (ป .อ. ปยุตโต) (2551) กล่าวว่า คนมีคุณแก่ส่วนรวม (สมาชิกที่ดีของสังคม) มีธรรมคือหลักความประพฤติดังนี้ มีพรหมวิหาร คือธรรมประจำใจของผู้ประเสริฐ หรือผู้ที่มีจิตใจยิ่งใหญ่กว้างขวางดุจพระพรหม 4 อย่างดังต่อไปนี้ เมตตา ความรัก กรุณา ความสงสาร มุทิตา ความเบิกบาน พลอยยินดี อุเบกขา ความมีใจเป็นกลาง บำเพ็ญการสงเคราะห์

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยศึกษาการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำหลักพุทธธรรมมาพัฒนาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเสนอการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Method Research) เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ (interview) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 335 โรงเรียน จำนวน 3,495 คน (ข้อมูล ประจำปีการศึกษา 2564) และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 346 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำแนวคิดทฤษฎีมาสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนามดังนี้

- 2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

- 2.2 แบบสัมภาษณ์ (interview) เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการจัดการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์จำนวน 5 รูป/คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection) แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วยตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน และตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยมีประเด็นคำถามสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาวิธีการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) จึงมีการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

3.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยมีการแปลผลคะแนนสำหรับการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 100)

3.3 การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม

ด้านที่	สภาพการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา	ระดับการปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการวางแผนอัตรากำลัง	4.03	0.86	มาก
2	ด้านการสรรหาบุคคล	4.07	0.76	มาก
3	ด้านการพัฒนาบุคคล	4.08	0.76	มาก
4	ด้านการประเมินการปฏิบัติงาน	4.13	0.75	มาก
5	ด้านการบำรุงรักษาบุคคล	4.11	0.76	มาก
6	ด้านการให้บุคคลพ้นจากงาน	4.18	0.74	มาก
ภาพรวม		4.10	0.70	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานบุคคล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บุคคลพ้นจากงาน ด้านการประเมินการปฏิบัติงาน ด้านการบำรุงรักษาบุคคล ด้านการพัฒนาบุคคล ด้านการสรรหาบุคคล และด้านการวางแผนอัตรากำลัง ตามลำดับ

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

2.1 การบริหารบุคคลด้านการวางแผนกำลังคนตามหลักพรหมวิหาร 4 ดังนี้ 1) มีการบริหารการวางแผนงานบุคลากรด้วยความเที่ยงธรรมปราศจากอคติ 2) เมื่อมีปัญหา/อุปสรรคในการบริหารการวางแผนงานบุคลากร ผู้บริหารสามารถใช้ความอดทนในการบริหารงานจนสำเร็จจุล่ง 3) มีการวางแผนการใช้บุคลากรที่มีอยู่ให้ได้ประโยชน์สูงสุด 4) มีการวางแผนความต้องการกำลังคนในอนาคตทุกปีการศึกษา 6) มีการนำผลการปฏิบัติงานของบุคลากรมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาบุคลากร 7) มีความเป็นกลางในการวางแผนคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน ในตำแหน่งที่ขาดคน

2.2 การบริหารบุคคลด้านการสรรหาบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ดังนี้ 1) มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน 2) มีการดำเนินการสอบคัดเลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างโปร่งใส และตรวจสอบได้ 3) จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานโดยยึดระเบียบกฎเกณฑ์อย่างเป็นธรรม 4) จัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานได้ตรงกับความรู้ความสามารถ 5) ผู้บริหารไม่ขัดขวางให้ข้าราชการครูโอนย้ายและรับย้าย 6) ผู้บริหารยินดีกับทุกคนที่ได้รับตำแหน่งใหม่ 7) ผู้บริหารมีการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถตรงกับสาขาวิชาเอก

2.3 การบริหารบุคคลด้านการบำรุงรักษาบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ดังนี้ 1) ผู้บริหารสร้างบรรยากาศในการทำงานกับครูและบุคลากรในองค์กรอย่างอบอุ่น 2) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการทำงานกับชุมชน 3) ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจบุคลากรในการปฏิบัติงานด้วยความสุข 4) ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานในการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรที่ดีอย่างเที่ยงธรรมและโปร่งใส

2.4 การบริหารบุคคลด้านการพัฒนาบุคคล ตามหลักพรหมวิหาร 4 ดังนี้ 1) ผู้บริหารอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น 2) ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้เข้ารับการอบรมพัฒนาวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ 3) ผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย 4) ผู้บริหารจัดครูพี่เลี้ยงให้กับครูผู้ช่วยที่บรรจุใหม่ตามวิชาเอก 5) มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาบุคลากร 6) ให้ความสนใจชีวิตความเป็นอยู่ของบุคลากร 7) ผู้บริหารวัดผลประเมินผลและติดตามผลการทดลองปฏิบัติราชการอย่างยุติธรรม ชัดตรงตามจริง

2.5 การบริหารบุคคลด้านการประเมินการปฏิบัติงานตามหลักพรหมวิหาร 4 ดังนี้ 1) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานการขึ้นเงินเดือน ของแต่ละงบประมาณ 2) ผู้บริหารผสานงานนอกองค์กรให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) ผู้บริหารจัดหาทุนการศึกษาให้กับบุตรข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีผลงานเด่นชัด 4) ผู้บริหารแสดงความยินดีกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับรางวัลประจำปี ในองค์กรที่เกี่ยวกับครู 5) มีการแจ้งผลการประเมินบุคลากรให้บุคลากรทราบทุกครั้ง 6) มีการให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นต่องานด้านการบริหารงานบุคลากรอย่างทั่วถึง

2.6 การบริหารบุคคลด้านการให้บุคคลพ้นจากงาน ตามหลักพรหมวิหาร 4 ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีความเมตตาต่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เจ็บป่วย แต่สามารถปฏิบัติงานได้โดยลดภาระงานให้น้อยลง 2) ผู้บริหารอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์ลาออกจากราชการเพื่อสานต่อธุรกิจส่วนตัวของครอบครัว 3) ผู้บริหารอนุญาตให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายื่นหนังสือ

ขอลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง 4) ผู้บริหารมีการแจ้งสิทธิประโยชน์ที่ข้าราชการครูจะพึงได้รับหลังจากออกจากราชการ 5) ผู้บริหารพิจารณาให้ผู้ประพฤติไม่เหมาะสมออกจากราชการเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

3. การพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นการพัฒนาการบริหารงานบุคคล คือ การวางแผนอัตรากำลังการสรรหาบุคคลการพัฒนาบุคคลการประเมินการปฏิบัติงานการบำรุงรักษาบุคคลและการให้บุคคลพ้นจากงาน โดยบูรณาการกับหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารดูแลการทำงานให้คำแนะนำด้วยความเมตตาและสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน 2) ผู้บริหารมีความใส่ใจตรวจสอบผู้ร่วมงานและช่วยแก้ปัญหา 3) ผู้บริหารแสดงความยินดีด้วยความจริงใจ 4) ผู้บริหารวางตัวเป็นกลางและการบริหารงานด้วยความยุติธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

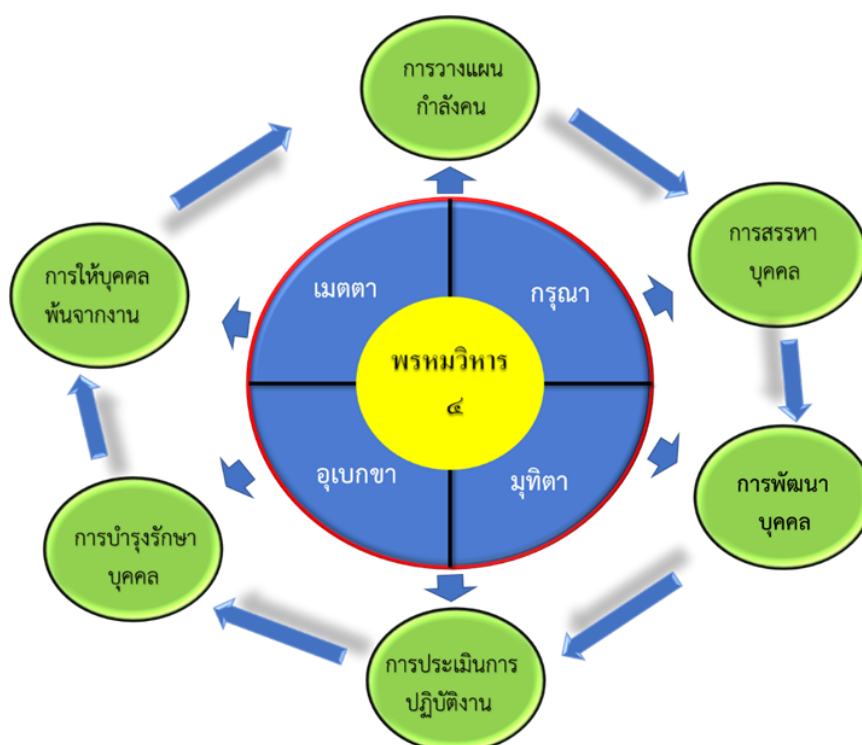
การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม พบว่า มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย ด้านการให้บุคคลพ้นจากงาน ด้านการประเมินการปฏิบัติงาน ด้านการบำรุงรักษาบุคคล ด้านการพัฒนาบุคคล ด้านการสรรหาบุคคล และ ด้านการวางแผนอัตรากำลัง โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในยุคดิจิทัล โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมที่มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีด้านการให้บุคคลพ้นจากงาน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดกว่าทุกด้านไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาขวัญชัย สุธนโต (ปางทสวัสดิ์) (2553) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ด้านการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ และด้านวินัยและการรักษาวินัยอยู่ในระดับมาก ด้านการออกจากราชการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องแต่ในภาพรวมไม่สอดคล้องกับด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารบุคคล ตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาในภาพรวมที่มีระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีด้านด้านบุคคลพ้นจากงาน มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดกว่าทุกด้าน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระนิรันดร์ สุทธิเมตติโก (จะมะณี) (2552) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการสรรหาบุคลากร ด้านการบำรุงรักษาบุคลากร ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านการพิจารณาให้บุคลากรพ้นจากงาน มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ยกเว้น ด้านการวางแผนอัตรากำลัง มีสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ จินะภาส (2549) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคคลโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จังหวัดลำปาง ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาจังหวัดลำปางมีความเห็นเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติในการบริหารงานบุคคลในระดับปานกลางเรียงตามลำดับ ดังนี้ คือ การกำหนดหน้าที่คุณสมบัติ อัตรากำลังเงินเดือนค่าจ้าง การปกครองบังคับบัญชา การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อ

การพัฒนาการทำงาน การรักษาวินัย การให้พ้นจากงาน การสรรหา การจัดคนเข้าทำงาน การพัฒนาบุคคล การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่ง และการจัดสวัสดิการ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ เป็นการนำศาสตร์ตะวันออก คือ หลักพุทธธรรม กล่าวคือ พรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา มาบูรณาการกับศาสตร์ตะวันตก คือ การบริหารงานบุคคล ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การวางแผนกำลัง การสรรหาบุคคล การพัฒนาบุคคล การประเมินการปฏิบัติงาน การบำรุงรักษาบุคคล และการให้บุคคลพ้นจากงาน เพื่อเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน หรือในองค์กรต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สรุปเป็นองค์ความรู้จากการวิจัย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่มีประเด็นที่ควรดำเนินการวิจัยคือ เรื่อง วิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการทำงานในศตวรรษที่ 21 และ ภาวะผู้นำด้านการบริหารตามแนวหลักพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในยุคดิจิทัล โรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดอื่นๆ และในจังหวัดอื่นๆ

2.2 ควรวิจัยเรื่องศึกษาการพัฒนาการบริหารงานบุคคล ในยุคดิจิทัล โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้วยหลักธรรมอื่น

2.3 ควรวิจัยเรื่องการศึกษาการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ในยุคดิจิทัล โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ไปพัฒนาเป็นรูปแบบการวิจัยอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- ธานินท์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย spss. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: บิสดิเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก.
- พระนิรันดร์ สุทธิเมตติโก. (2552). การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตบางกอกน้อย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2551). ธรรมบุญชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พระมหาขวัญยืน สุนโต. (2553). การศึกษาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิเชียร บุญกล้า. (2550). การศึกษาการใช้หลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- สมาน รังสิโยภักดิ์. (2520). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงาน. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร: สวัสดิการสำนักงาน ก.พ.
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดขั้นสูง โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในรายวิชา
วัฒนธรรมไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACHIEVEMENT AND HIGHER-ORDER
THINKING USING ACTIVITY-BASED LEARNING IN THE THAI
CULTURE COURSE FOR GRADE 5 STUDENTS

¹ชลิดา สตราซดาวัสค์ส Chalida Strazdauskas ²เตชาเมธ เพียรชนะ Techameth Pianchana

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

Corresponding Author E-mail: mschalida@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในรายวิชาวัฒนธรรมไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความคิดขั้นสูงของนักเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 11 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินความคิดขั้นสูง การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ประการที่ 1 ใช้การทดสอบค่า t แบบกลุ่มตัวอย่างสัมพันธ์กัน (t – test for dependent Samples) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยประการที่ 2 ใช้การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดขั้นสูงหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานอยู่ในระดับดีมาก

คำสำคัญ: ความคิดขั้นสูง, การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The research objectives were to compare learning achievement of Grade 5 students before and after instructed using the activity-based learning and to investigate their higher-order thinking after learning through the activity-based learning approach. Data were gathered from a classroom of 11 Grade 5 students, the number of which was obtained from the cluster random sampling method. The research instruments consisted of: 1) lesson plans designed

based on the activity-based learning approach, 2) a learning achievement test, and 3) a higher-order thinking assessment form. Data were analyzed using the dependent sample t-test, mean and standard deviation. The results revealed that the learning achievement of Grade 5 students after learning through the activity-based learning approach was higher with a statistical significance of .05. In addition, their higher-order thinking after learning through the approach was at a very good level.

Keywords: Higher-Order Thinking, Activity-Based Learning Approach, Learning Achievement

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันที่ไร้พรมแดนส่งผลให้ประชากรทั่วโลกมีการติดต่อสื่อสารกันอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการเคลื่อนย้ายของประชากรจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาและความไม่เข้าใจกับวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้นๆ การเข้ามาพำนักในประเทศใดๆ จึงควรมีการศึกษาถึงวัฒนธรรมประเพณีของประเทศนั้นๆ ซึ่งนอกจากจะเป็นการให้เกียรติกับประเทศที่เข้ามาอยู่อาศัยแล้วยังแสดงถึงการให้ความเคารพต่อคนในประเทศนั้นๆ ด้วย สำหรับประเทศไทยในฐานะที่มีคนชาวต่างชาติได้เข้ามาพักอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากดังจะเห็นได้จากในรอบปีที่ผ่านมา มีชาวต่างชาติเข้ามาในประเทศไทยมากกว่า 10 ล้านคน (สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, 2562) ทั้งที่เข้ามาทำงาน มาท่องเที่ยว และมาอยู่อาศัย การสร้างความเข้าใจในเรื่องราวของวิถีการดำรงชีวิตวัฒนธรรมและประเพณีไทยให้กับคน ไม่เฉพาะกับคนชาวต่างชาติเท่านั้นกับคนไทยด้วยกันเองก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน การจัดการศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจเชิงวัฒนธรรมจึงควรเร่งพัฒนาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

ปัจจุบันธุรกิจด้านการศึกษาในระบบนานาชาติเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว จากผลสำรวจพบว่าในปี พ.ศ. 2562 โรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยมีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นถึง 18-20% เมื่อเปรียบเทียบกับในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยเพียง 12% (ย้อนหลัง 8 ปี) (สำนักพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการกลุ่มงานพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการ 3, 2561) ปัจจุบันในประเทศไทยมีโรงเรียนนานาชาติรวมทั้งสิ้น 207 โรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ในจำนวนนี้ มีนักเรียนไทย 50 % ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่โดยครูชาวต่างชาติ ส่งผลให้นักเรียนไทยที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนดังกล่าวไม่ได้รับการปลูกฝังค่านิยมทางวัฒนธรรมและประเพณีของไทยเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2562, หน้า 329) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนนานาชาติจะมีการซึมซับวัฒนธรรมตะวันตกจากสภาพแวดล้อมและการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนไทยกลุ่มนี้ขาดโอกาสในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และการเห็นคุณค่าในขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมอันดีงามของไทย นอกจากนี้ พชรินทร์ วัชรกิตตานนท์ (2551, หน้า 2) ยังได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนในวิชาวัฒนธรรมไทยว่า รูปแบบการสอนส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะของการบรรยาย ท่องจำ โดยขาดการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนไม่สนใจเรียน รู้สึกเบื่อหน่าย ไม่ท้าทาย และขาดแรงกระตุ้นในการศึกษาหาความรู้ ทำให้ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และหากผู้เรียนขาดความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรม จะส่งผลต่อตัวผู้เรียนเมื่อเติบโตขึ้นในการดำเนินชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคม การพัฒนาประเทศชาติ และการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่ควรสืบทอดไปยังรุ่นลูกหลานต่อไป การจัดการศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

จึงควรมีการสอดแทรกเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีของไทย เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนัก ชื่นชม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย รวมทั้งการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษาและวัฒนธรรม ซึ่งผู้เรียนจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ทางความคิด เพื่อนำมาใช้ในสถานการณ์ต่างๆ รวมถึงการเลือกรับวัฒนธรรมให้เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตในสังคมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

การจัดการเรียนการสอนจึงควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นต่างๆ ให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการนำความรู้ไปใช้ดำเนินชีวิตยุคปัจจุบัน ซึ่งวิจารณ์ พานิช (2556) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนในยุคศตวรรษที่ 21 ว่าควรเป็นไปในรูปแบบสอนน้อยเรียนรู้มาก (Teach less learn more) และเน้นการลงมือปฏิบัติมากกว่าการรับข้อมูลจากการบรรยายเนื้อหาของผู้สอนอย่างเดียว โดยใช้เทคนิคต่างๆ เข้ามาช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และกระบวนการคิด อยากที่จะลงมือทำหรือค้นคว้าหาคำตอบจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง มีการใช้สื่อการสอน และเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหา และผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) นอกจากนี้ทางหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวถึงสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ที่ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาโดยมีใจความสำคัญดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด ได้แก่ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นความสามารถทางความคิดขั้นสูง 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

การศึกษายุคปัจจุบันให้ความสำคัญต่อตัวผู้เรียนทั้งด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิต โดยรูปแบบการเรียนรู้จะเน้นการมีส่วนร่วม และการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติมากกว่าการรับฟังบรรยาย มีการนำสื่อเทคโนโลยี และกิจกรรมต่างๆ เข้ามาช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะทางความคิดและทักษะที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Centered) และเน้นการลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้ได้ความรู้มา หรือเรียกว่า การเรียนรู้แบบ Learning by Doing (เยาวเรศ ภัคดี จิตร, 2557) โดย Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991) ได้ให้ความหมายของการใช้กิจกรรมเป็นฐานว่าเป็นการเอากิจกรรมเป็นที่ตั้งเพื่อที่จะฝึกหรือพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นการเรียนรู้ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ การทดลอง โดยเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรม การใช้สื่อการเรียนรู้อย่างเหมาะสมตามเนื้อหาสาระ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่างๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งจะช่วยฝึกฝนให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดในด้านต่างๆ เช่น คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ความคิดในการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นความคิดขั้นสูง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการได้ (เพ็ญภา ตลับกลาง, 2562)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานนอกจากจะช่วยพัฒนาความรู้ และความคิดให้แก่ผู้เรียนแล้วยังมีส่วนช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้แก่ผู้เรียนอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ Thomas (2020) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคม พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดขั้นสูง และทักษะในการแก้ปัญหาของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เช่นเดียวกันกับ เตือนฤดี รักใหม่ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์โดยใช้

กิจกรรมเป็นฐาน ผลพบว่า การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อให้เกิดความเข้าใจและช่วยฝึกฝนให้นักศึกษารู้จักวิธีการหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาในระดับดี และยังได้ช่วยพัฒนาความรู้ให้นักศึกษาสามารถทำคะแนนได้มากขึ้น นอกจากนี้ รังสิยา นรินทร์ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาการใช้กิจกรรมเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นแน่วแน่ของนักเรียน ซึ่งผลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน และค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการเรียนรู้นี้ดังกล่าวอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับ Azuka (2013) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานมีส่วนช่วยเสริมสร้างความกระตือรือร้นในการเรียนและการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแรงจูงใจภายในพื้นฐานของมนุษย์

กล่าวโดยสรุปจากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การสอนวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติมีความจำเป็นและมีความสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมประเพณีและวัฒนธรรมของไทย เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของความเป็นไทย ซึ่งการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานจะสามารถช่วยพัฒนาความรู้และพัฒนาความคิดขั้นสูงแก่ผู้เรียน จากการลงมือปฏิบัติ ทดลอง และหาคำตอบด้วยตนเอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการนำรูปแบบการเรียนรู้อาศัยกิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนกับนักเรียนในโรงเรียนนานาชาติระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 รายวิชาวัฒนธรรมไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดขั้นสูงแก่ผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความคิดขั้นสูงของนักเรียน หลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 ห้องเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 105 คน และมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 11 คน ที่ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. เครื่องมือวิจัย

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน รายวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย เรื่อง สร้างสรรค์วัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง

- 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องการสร้างสรรค์วัฒนธรรม เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 1 ฉบับ จำนวน 24 ข้อ แบบทดสอบมีค่าดัชนีความ

สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.80

2.3 แบบประเมินความคิดขั้นสูง แบบ Rubric Scoring 4 ระดับ โดยแบ่งการประเมินความคิดขั้นสูงเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านความคิดวิจารณ์ญาณ 2) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านความคิดในการตัดสินใจ 4) ด้านความคิดในการแก้ปัญหา และ 5) ด้านความคิดสังเคราะห์ โดยแบบประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.83

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยในครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ดังนี้ 1) ปฐมนิเทศนักเรียน ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนการสอน 3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่สร้างขึ้นมามีดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ 4) ระหว่างการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยทำการประเมินความคิดขั้นสูงของนักเรียนในแต่ละขั้นตอน 5) เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 6) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลของการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินความคิดขั้นสูงของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าทดสอบสถิติ t (t – test for dependent Samples) (ที่ระดับนัยสำคัญ .05)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ก่อนเรียนและหลังเรียน

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยค่าทดสอบสถิติ t (t – test for dependent Samples) (ที่ระดับนัยสำคัญ .05) ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้วยค่าทดสอบสถิติ t (ที่ระดับนัยสำคัญ .05)

รายการประเมิน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ความรู้ความจำ	1.45	0.69	3.36	0.67	11.74*	0.00
ความเข้าใจ	2.36	1.03	3.73	0.47	4.89*	0.00
การนำไปใช้	1.27	0.65	3.82	0.40	16.17*	0.00
การวิเคราะห์	0.82	0.40	3.82	0.40	22.25*	0.00

การสังเคราะห์	1.82	0.60	3.82	0.40	8.56*	0.00
การประเมินค่า	1.82	0.60	3.45	0.52	8.05*	0.00
รวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	9.36	0.48	21.91	0.19	29.24*	0.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมก่อนเรียน $\bar{X}$ เท่ากับ 9.36 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.48 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน $\bar{X}$ เท่ากับ 21.91 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.19

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับคะแนนพัฒนาการระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนที่เพิ่มสูงขึ้นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการนำไปใช้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 2.55 คะแนน ด้านการสังเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 2.00 คะแนน ด้านความรู้ความจำ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.91 คะแนน ด้านการประเมินค่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.63 คะแนน และ ด้านความเข้าใจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้น 1.55 คะแนนตามลำดับ

2. ผลการศึกษาความคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์คะแนนความคิดขั้นสูงของนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดขั้นสูง
ความคิดวิจารณ์ญาณ	3.82	0.40	มาก
ความคิดสร้างสรรค์	3.64	0.50	มาก
ความคิดในการตัดสินใจ	3.55	0.52	มาก
ความคิดในการแก้ปัญหา	3.73	0.47	มาก
ความคิดสังเคราะห์	3.45	0.52	มาก
ค่าเฉลี่ย 5 ด้าน	3.63	0.48	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดขั้นสูงของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยทั้ง 5 ด้าน มีระดับคะแนนความคิดขั้นสูง อยู่ในระดับมาก ของเกณฑ์การประเมินความคิดขั้นสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดวิจารณ์ญาณ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) มากที่สุด เท่ากับ 3.82 ความคิดในการแก้ปัญหา มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.73 ความคิดสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X}$) 3.64 ความคิดในการตัดสินใจ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.55 และความคิดสังเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.45 ตามลำดับ

การวิเคราะห์คะแนนความคิดขั้นสูงรายบุคคลของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงคะแนนความคิดขั้นสูงของนักเรียนหลังเรียนรายบุคคล (คะแนนเต็ม 20)

คนที่	ความคิดขั้นสูงของนักเรียนหลังเรียน	ระดับคุณภาพ
1	18	ดีมาก
2	19	ดีมาก
3	20	ดีมาก
4	18	ดีมาก
5	17	ดีมาก
6	19	ดีมาก
7	18	ดีมาก
8	20	ดีมาก
9	17	ดีมาก
10	17	ดีมาก
11	17	ดีมาก
$(\bar{X}) 18.18 (S.D.) 0.14$		ดีมาก

จากตารางที่ 3 แสดงคะแนนความคิดขั้นสูงของนักเรียนหลังเรียนรายบุคคลโดยรวมคะแนนความคิดขั้นสูงทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีคะแนนความคิดขั้นสูงอยู่ในระดับดีมากเฉลี่ยรวม $(\bar{X}) 18.18$ โดยมีนักเรียนทำคะแนนได้สูงสุดคือ 20 คะแนน และต่ำสุด คือ 17 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลที่ได้จากการทำการศึกษการวิจัยในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมเพื่อแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนจะได้ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน ซึ่งในแต่ละกิจกรรมผู้เรียนจะได้ฝึกการคิดและแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดีจึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับเตื่อนฤดี รักใหม่ (2559) ได้กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานว่าเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และมีการพูดคุยแลกเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เพิ่มเติมและเป็นการทบทวนเนื้อหาในบทเรียนอีกด้วย ผู้เรียนจึงสามารถจดจำและเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวิเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดคือ 2.91 คะแนน ด้านการนำไปใช้ เพิ่มสูงขึ้น 2.55 คะแนน ด้านการสังเคราะห์ เพิ่มสูงขึ้น 2.00 คะแนน ด้านความรู้ความจำ เพิ่มสูงขึ้น 1.91 คะแนน ด้านการประเมินค่า เพิ่มสูงขึ้น 1.63 คะแนน และด้าน

ความเข้าใจ เพิ่มขึ้น 1.55 คะแนนตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมด้านการวิเคราะห์มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น 2.91 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ยรวมก่อนเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 0.82 คะแนน และมีค่าเฉลี่ยรวมหลังเรียน ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.82 คะแนน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ในแต่ละกิจกรรมผู้สอนจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน รวมถึงการแก้ปัญหาและเผชิญอุปสรรคในขั้นตอนการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด การพัฒนาทักษะด้านการวิเคราะห์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี บุญญานุกุล (2562) ที่ได้ศึกษาผลการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านล้านนา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่า ผลการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการนำไปใช้ ด้านการสังเคราะห์ ด้านความรู้ความจำ ด้านการประเมินค่าและด้านความเข้าใจ มีคะแนนพัฒนาการหลังเรียนเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการลองผิดลองถูก แก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมที่สร้างความสนุกสนาน ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการเรียน อีกทั้งยังให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ กล้าคิดกล้าแสดงออกมากขึ้นจึงส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านต่างๆ สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเตือนฤดี รักใหม่ (2559) ที่ได้กล่าวถึงวิธีการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานว่าเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีการพูดคุยแลกเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ระหว่างเพื่อนร่วมชั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้เพิ่มเติม และเป็นการทบทวนเนื้อหาในบทเรียนอีกด้วย จึงส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาและลงข้อสรุปได้ดียิ่งขึ้น ทำให้ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของภาวิณี กลิ่นโลกย์ (2553) ที่ได้ศึกษากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคิดขั้นสูงของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีระดับคะแนนความคิดขั้นสูงรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม ($\bar{X}$) เท่ากับ 18.18 คะแนน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีคะแนนความคิดขั้นสูงอยู่ในระดับมาก โดยด้านความคิดวิจารณ์ญาณ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.82 ด้านความคิดในการแก้ปัญหา มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.73 ด้านความคิดสร้างสรรค์ มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ($\bar{X}$) 3.64 ด้านความคิดในการตัดสินใจ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.55 และด้านความคิดสังเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.45 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ อย่างเต็มที่โดยไม่ถูกตัดสินว่าถูกหรือผิด ทำให้ผู้เรียนรู้สึกมีอิสระทางความคิดและกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น รวมถึงการที่ผู้เรียนต้องเผชิญอุปสรรคและปัญหาในขั้นตอนการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดในทุกขั้นตอน จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีผลคะแนนความคิดขั้นสูงอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับการศึกษาของเพลินจิตต์ เวฬุวรรณวรกุล (2550) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณโดยใช้ชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยกล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดหาคำตอบ วิเคราะห์ข้อมูล ตัดสินใจ และหาข้อสรุปเพื่อนำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีการนำความรู้ที่ได้ ไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้และนำความรู้ไปใช้ในการตัดสินใจ ลงข้อสรุป และตอบคำถามในสิ่งต่างๆ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทางความคิดวิจารณ์ซึ่งเป็นทักษะทางความคิดขั้นสูง นอกจากนี้ งานวิจัยของ Thomas (2020) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มีต่อทักษะการคิดขั้นสูงและทักษะการแก้ปัญหาในวิชาสังคมศึกษา พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีทักษะการคิดขั้นสูงและทักษะในการแก้ปัญหาสูงกว่ากลุ่มควบคุม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพรีรา ดาวเรือง (2555) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานและเทคนิคเพื่อนคู่คิดบววิกิเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดสอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดย สุพรีรา ดาวเรือง (2555) ได้กล่าวว่าการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิดด้วยตนเอง แตกต่างจากการสอนรูปแบบเดิมที่เน้นการท่องจำ ซึ่งการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ผู้เรียนจะได้ร่วมกิจกรรมกับเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งจะต้องเผชิญปัญหาและอุปสรรค โดยผู้เรียนจะต้องแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดขั้นสูงและการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

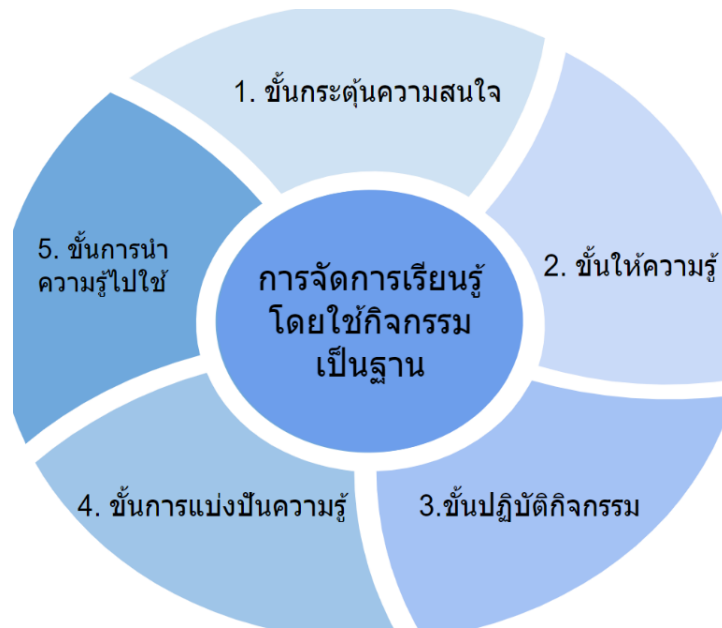
องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาวัฒนธรรมไทย โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดขั้นสูงของผู้เรียน สรุปเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ขั้นกระตุ้นความสนใจผู้เรียน เป็นขั้นที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบ โดยใช้เกมหรือกิจกรรม brainstorm เพื่อกระตุ้นความคิดผู้เรียนให้เกิดความสงสัย อยากรู้และนำไปสู่กระบวนการหาคำตอบ
2. ขั้นให้ความรู้ เป็นขั้นที่ผู้วิจัย ได้ดำเนินการออกแบบการเรียนการสอน โดยใช้วิดีโอเป็นสื่อในการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น หลังจากนั้นให้มีการอภิปรายกันภายในกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) โดยครูจะใช้คำถาม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้ฝึกการคิด
3. ขั้นปฏิบัติกิจกรรม เป็นขั้นที่ผู้เรียนจะลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน โดยใช้กิจกรรม ดังนี้ 1) “คิด-จับคู่-แลกเปลี่ยน” (think – pair – share) 2) แกลเลอรี วอล์ค (Gallery Walk) 3) บทบาทสมมติ (Role Play) โดยจัดกิจกรรมดังกล่าวให้สอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละบทเรียน
4. ขั้นการแบ่งปันความรู้ (Sharing Activity) เป็นขั้นที่ผู้วิจัยได้ออกแบบให้ผู้เรียนได้ออกมานำเสนอความรู้หน้าห้องเรียนและเปิดโอกาสให้เพื่อนในชั้นเรียน ได้มีการอภิปรายซักถามแลกเปลี่ยนความรู้ และฝึกความกล้าแสดงออก

5. ขั้นการนำความรู้ไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้วิจัยได้ออกแบบให้ผู้เรียนได้อภิปรายแสดงความคิดเห็น จากเหตุการณ์สมมติ ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์ (Situational Learning) โดยผู้เรียนจับฉลากคำถาม เหตุการณ์สมมติที่ครูได้จัดเตรียมไว้จากนั้นให้ผู้เรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นหรือตอบคำถามเพื่อฝึกการคิด แก่ผู้เรียน โดยในทุกขั้นตอนผู้สอนจะคอยกระตุ้น ชี้แนะ ให้คำปรึกษาและประเมินผู้เรียนจากการ สังเกตการ ตอบคำถาม หรือจากชิ้นงานที่นักเรียนได้รับมอบหมาย ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดขั้นสูง โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ในรายวิชาวัฒนธรรมไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูงของนักเรียนให้สูงขึ้น ดังนั้น ผู้สอนควรนำวิธีการดังกล่าวไปปรับใช้กับบทเรียนอื่นๆ หรือในระดับชั้นอื่นในรายวิชาวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมากขึ้น โดยนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ไปประยุกต์ใช้ในเนื้อหาอื่นๆ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดขั้นสูงให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้ มีระยะเวลาเก็บข้อมูลการวิจัย ทั้งสิ้น 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 คาบ รวมทั้งสิ้น 6 คาบ อาจส่งผลให้นักเรียนบางกลุ่ม พัฒนาความคิดขั้นสูงได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูลการวิจัยให้มากขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีเวลามากพอสำหรับการพัฒนาความคิดขั้นสูงได้อย่างเต็มศักยภาพ

2.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 กลุ่มเท่านั้น สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีกลุ่มตัวอย่างและจำนวนของกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). **แนวคิดการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ พุทธศักราช 2558**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พุทธศักราช 2561**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณัฐฉิ สกุน. (2560). **การพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดือนฤดี รักใหม่. (2559). **การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี**. รายงานวิจัย. เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- ทิตนา แคมมณี. (2551). **รูปแบบการเรียนการสอน**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา แคมมณี. (2562). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรินทร์ วัชรกิตตานนท์. (2551). **การศึกษาการใช้หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยในโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญภา ตลับกลาง. (2562). **การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเขยงเขต**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เพลินจิตต์ เวฬุวรรณวรกุล (2550). **การพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ชุดกิจกรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- ภาวินี กลิ่นโลกย์. (2553). **การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เกม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เยาวเรศ ภักดีจิตร. (2557). **Active Learning กับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21**. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- รังสียา นรินทร์. (2561). **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นแน่วแน่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

- วิจารณ์ พานิช. (2556). **วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สุพิรา ดาวเรือง. (2555). **การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน และเทคนิคเพื่อนคู่คิดบนวิกิเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา พุทธศักราช 2561**. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง. (2562). **สถิติการเดินทางเข้า - ออก ราชอาณาจักร**. แหล่งที่มา https://www.immigration.go.th/?page_id=1564 สืบค้นเมื่อ 10 ต.ค. 2563.
- อรุณี บุญญานุกุล. (2562). **ผลการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เกมการเล่นที่บ้านล้านนา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- Azuka, B. F. (2013). **Activity-Based Learning Strategies in the Mathematics Classrooms**. In B. F. Azuka (Ed.), *Journal of Education and Practice*.
- Bonwell, C. C., & Eison, J. A. (1991). **Active Learning: Creating Excitement in the Classroom**. **ASHE-ERIC Higher Education Report No. 1**. The George Washington University, School of Education and Human Development.
- Thomas S. (2020). **The Influence of Activity-Based Teaching Method Used in Teaching Social Studies on Students Retention and Academic Performance**. Ashanti Region Ghana.

การพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 *

THE DEVELOPMENT OF GRADE 1 STUDENTS' ENGLISH PRONUNCIATION PROFICIENCY THROUGH PHONICS INSTRUCTION

¹จุฑารัตน์ วิลัยรัตน์ Jutarat Wilairat ²เตชาเมธ เพียรชนะ Techameth Pianchana

^{1,2}วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

Corresponding Author E-mail: jutharat.v1994@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับหน่วยเสียงและระดับหน่วยคำของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบวิธีโฟนิกส์ก่อนและหลังเรียน และ 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการสอนแบบวิธีโฟนิกส์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 38 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่มโดยวิธีการจับฉลาก (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ 2) แบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบสถิติ t (t – test for Dependent Samples) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับหน่วยเสียงและระดับหน่วยคำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบวิธีโฟนิกส์ในระดับมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การพัฒนา, วิธีการสอนแบบวิธีโฟนิกส์, ความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ

Abstract

The objectives of this research were 1) to compare students' English pronunciation proficiency in phonological and morphological levels before and after phonics instruction and 2) to explore their satisfaction towards the implementation of phonics in instruction. The cluster random sampling was employed to recruit a classroom of thirty-eight grade 1 students studying in semester 1 of the academic year 2020. The research instruments included 1) phonics learning management plans, 2) an English pronunciation assessment form, and 3) a satisfaction assessment form. Descriptive statistics including mean, standard deviation, and the dependent sample t-test were employed to conduct data analysis. The results

revealed that 1) the post-test score of students' English pronunciation proficiency in phonological and morphological levels was higher than the pre-test score with a significance level of .05. 2) Students' satisfaction towards phonic instruction was at a highest level with a significance level of .05.

Keywords: Development, Phonics Instruction, English Pronunciation Proficiency

บทนำ

สังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการในด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง ประชากรจากทั่วทุกมุมโลกสามารถเชื่อมต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็ว ภาษาจึงมีบทบาทสำคัญในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในระดับนานาชาติ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าถึงฐานข้อมูลและข่าวสารของโลกได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2559) ส่งผลให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษาอังกฤษสามารถเปิดโลกทัศน์ให้ตนเองทั้งในด้านการติดต่อสื่อสาร การหาความรู้ การประกอบอาชีพ และการอยู่ร่วมกับผู้ที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในประชาคมโลกได้ นอกจากนี้ ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 มีการกำหนดยุทธศาสตร์สำคัญในการผลิตและพัฒนาากำลังคนในภาคการศึกษาให้มีศักยภาพที่สูงขึ้น โดยเฉพาะทักษะด้านภาษาอังกฤษซึ่งมีการจัดทำโครงการยกระดับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนทุกระดับชั้น ดังนั้น สำหรับเด็กและเยาวชนไทยแล้วภาษาอังกฤษถือว่าเป็นสมรรถนะหลักที่จะต้องได้รับการพัฒนาในระหว่างที่เข้ารับการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้และทักษะภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ทั้งในด้านการรับสาร คือ การฟังและการอ่าน และด้านการส่งสาร คือ การพูดและการเขียนได้อย่างถูกต้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) นอกจากนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยังมีเป้าหมายว่าระดับความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับจะต้องสูงขึ้น จึงมีการกำหนดมาตรฐานความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้นที่จะต้องเป็นไปตามกรอบอ้างอิงมาตรฐานความสามารถทางภาษาของสหภาพยุโรป (The Common European Framework of Reference for Languages : CERF) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ใช้ภาษาอังกฤษในขั้นต้นจะต้องรู้จักรูปตัวอักษร จดจำเสียงพยัญชนะและสระได้ สามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องและเข้าใจคำ ประโยค สำนวนในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559; กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันยังคงปรากฏปัญหาในเรื่องความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของผู้เรียนอยู่ จะเห็นได้จากงานวิจัยของถิรวัฒน์ ตันทนิส (2555) ที่พบว่าผู้เรียนมีปัญหาในการออกเสียงหน่วยเสียงในภาษาอังกฤษในตำแหน่งพยัญชนะต้น คือ /θ/, /ð/, /v/, /r/, /z/, /j/, /ʒ/, /tʃ/ หน่วยเสียงในตำแหน่งพยัญชนะท้าย คือ /ʒ/, /dʒ/, /j/, /θ/, /ð/, /z/, /tʃ/, /g/, /v/ หน่วยเสียงสระ คือ /ə/, /ɒ/, /ɑ/, และหน่วยเสียงสระผสม (Diphthong) คือ /ɔɪ/, /uə/ ปัญหาเหล่านี้เนื่องมาจากหน่วยเสียงที่กล่าวมานั้นไม่ปรากฏในระบบเสียงภาษาไทย ผู้เรียนจึงไม่คุ้นเคยกับเสียง ทำให้เกิดการนำเอาหน่วยเสียงในภาษาไทยที่มีเสียงใกล้เคียงกันมาใช้แทนการออกเสียงที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกุลธิดา กุ้เกียรติกาญจน์ (2559) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนมักจะออกเสียงคำที่สะกดด้วยหน่วยเสียงสระ

เช่น /æ/, /e/, /i/ /ɒ/ และ /ʌ/ ด้วยการแทนเสียงสระ /แอะ/, /เอะ/, /อิ/, /เอะ/ และ /อะ/ ในระบบเสียงภาษาไทย จากสภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลโดยตรงต่อทักษะการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษของนักเรียนเพราะเมื่อออกเสียงระดับหน่วยเสียงไม่ถูกต้องจะส่งผลต่อการออกเสียงในระดับคำที่ไม่ถูกต้องด้วยเช่นกัน และจะยิ่งทวีความบกพร่องหากนักเรียนออกเสียงในระดับที่ใหญ่ขึ้น เช่น ข้อความ หรือ ประโยคสนทนา ทำให้การสื่อความหมายนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ แนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องตามหลักภาษา คือ การสอนด้วยวิธีโฟนิกส์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ของเสียงกับตัวอักษร จากการศึกษาของ Salas (2018) พบว่าหลังจากได้รับการสอนแบบโฟนิกส์นักเรียนมีความสามารถในการออกเสียงตัวอักษรและอ่านออกเสียงคำภาษาอังกฤษได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่มีพื้นฐานความรู้เรื่องโฟนิกส์เลย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐพล สุริยมณฑล, นิธิดา อติภัทรนันท์ และนันทยา แสงสิน (2561) ที่พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีโฟนิกส์นักเรียนสามารถอ่านออกเสียงและสะกดคำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งยังสามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ซึ่งมีองค์ประกอบของหน่วยเสียงที่คล้ายกับคำศัพท์ที่เคยเรียนมาแล้วได้แม้ว่าจะไม่เคยเรียนมาก่อน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของคาราศิริ ศิวาลัย และสุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2557) ที่พบว่า หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีโฟนิกส์นักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1 มีความสามารถในการออกเสียงของตัวอักษรที่สูงขึ้นและทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านคำตามหลักของโฟนิกส์สูงกว่าก่อนเรียน

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า การใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสารมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทและความสำคัญเพิ่มมากขึ้น แต่การจัดการศึกษาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของประเทศไทยยังมีปัญหาอยู่บางประการ โดยเฉพาะในด้านการออกเสียงที่ถูกต้องซึ่งเป็นพื้นฐานของการสื่อสาร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำวิธีการสอนแบบโฟนิกส์มาใช้ในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานทางด้านการออกเสียงที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับหน่วยเสียงและระดับหน่วยคำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอนแบบโฟนิกส์

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 5 ห้องเรียน ประกอบด้วยนักเรียนชาย จำนวน 92 คน และนักเรียนหญิง จำนวน 101 คน รวมทั้งสิ้น 193 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน ประกอบด้วยนักเรียนชาย จำนวน 18 คน และ นักเรียนหญิง

จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 38 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่มโดยวิธีการจับฉลาก (Cluster Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรต้น คือ วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ และตัวแปรตาม คือ 1) ความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ จำแนกออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับหน่วยเสียงและการออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับหน่วยคำ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอนแบบโฟนิกส์

4. เครื่องมือใช้ในการวิจัย มีดังนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ จำนวน 4 แผน แต่ละแผนใช้เวลาจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที เป็นเวลาทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ประกอบด้วย แผนที่ 1 หน่วยเสียง /p/ และ /b/ แผนที่ 2 หน่วยเสียง /t/ และ /d/ แผนที่ 3 หน่วยเสียง /f/ และ /v/ และแผนที่ 4 หน่วยเสียง /θ/ และ /ð/

4.2 แบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ แบบ Rubric Scoring 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งการประเมินความสามารถออกเป็น 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความสามารถในการออกเสียงหน่วยเสียง และ 2) ด้านความสามารถในการออกเสียงระดับคำ

4.3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งการประเมินความพึงพอใจ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านครูผู้สอน และ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้

5. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

5.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) วิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรและตัวชี้วัดเพื่อนำมาจัดทำคำอธิบายรายวิชา กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมเนื้อหา สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ 3) ศึกษาเอกสารรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ 4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์และใช้คำศัพท์ที่ต้องเรียนจากในหนังสือ Let's go ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามบทเรียนที่ 1-3 มาเป็นคำศัพท์ในการวิเคราะห์เสียง 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน 6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมตามที่แนะนำ 7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเนื้อหากับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา วัตถุประสงค์ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีค่า IOC อยู่ที่ 0.89 8) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำไปใช้ และ 9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

5.2 แบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
1) ศึกษาเอกสารแนวทางในการสร้างแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ 2) สร้างแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ แบบ Rubric Scoring 5 ระดับ โดยจำแนกออกเป็น 2 ด้านประกอบด้วย (1) ด้านความสามารถในการออกเสียงหน่วยเสียง 8 ข้อ และ (2) ด้านความสามารถในการออกเสียงระดับคำ 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 28 ข้อ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

คะแนน 5 คือ นักเรียนสามารถเรียกชื่อตัวอักษร ออกเสียงหน่วยเสียงของแต่ละตัวอักษรผสมหน่วยเสียงในคำและอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน คล้ายเจ้าของภาษา

คะแนน 4 คือ นักเรียนสามารถเรียกชื่อตัวอักษร ออกเสียงหน่วยเสียงของแต่ละตัวอักษรผสมหน่วยเสียงในคำและอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้แต่ยังไม่คล้ายเจ้าของภาษา

คะแนน 3 คือ นักเรียนสามารถเรียกชื่อตัวอักษร ออกเสียงหน่วยเสียงของแต่ละตัวอักษรผสมหน่วยเสียงในคำ หรือผสมคำผิดเป็นบางครั้ง และไม่สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้

คะแนน 2 คือ นักเรียนสามารถเรียกชื่อตัวอักษรออกเสียงหน่วยเสียงของแต่ละตัวอักษร หรือออกเสียงผิดเป็นบางครั้ง แต่ไม่สามารถผสมหน่วยเสียงในคำและไม่สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้

คะแนน 1 คือ นักเรียนสามารถเรียกชื่อตัวอักษรได้ แต่ไม่สามารถออกเสียงหน่วยเสียงของแต่ละตัวอักษร ผสมหน่วยเสียงในคำและอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้

คะแนน 0 คือ นักเรียนไม่สามารถเรียกชื่อตัวอักษร ออกเสียงหน่วยเสียงของแต่ละตัวอักษร ผสมหน่วยเสียงในคำและอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้

3) นำแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและจุดประสงค์ 4) นำแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ ที่ผ่านการตรวจจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการสอน และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาคัดชั้นความสอดคล้องด้านเนื้อหาและคุณลักษณะที่ต้องการวัด (Index of Congruence หรือ IOC) ซึ่งแบบประเมินมีค่า IOC อยู่ที่ 0.93 5) ปรับปรุงแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งเลือกแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากที่สุด รวมแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ ทั้งสิ้น 16 ข้อ 6) นำแบบประเมินความพึงพอใจไปตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach มีค่าเท่ากับ 0.93 และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยต่อไป

5.3 แบบประเมินความพึงพอใจของของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์เพื่อกำหนดกรอบความคิดของแบบประเมินความพึงพอใจ 2) สร้างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษด้วยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ จำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านครูผู้สอน และด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท 5 ระดับ (Likert Rating Scale) คือ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย พึงพอใจน้อยที่สุด 4) กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ (สุมาลี เพชรคง, อารักษ์ มีแจ้ง และศิตา เยี่ยมขันติถาวร, 2563) ดังนี้

- 4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก
2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย
0.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

4) นำแบบประเมินความพึงพอใจไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา 5) นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแบบประเมินความพึงพอใจมีค่า IOC อยู่ที่ 0.9 6) ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินความพึงพอใจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้ 7) นำแบบประเมินความพึงพอใจที่ผ่านการเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เคยเรียนวิชา Phonics 8) เลือกข้อคำถามที่มีคุณภาพตามโครงสร้างด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 9 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง 9) นำแบบประเมินความพึงพอใจไปตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach มีค่าเท่ากับ 0.83 และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดังนี้ 1) ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) นำแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษทดสอบก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างการประเมินจะมีคุณครูทั้งหมด 3 ท่านที่จะร่วมกันสังเกตการณ์ เพื่อป้องกันไม่ให้ข้อมูลที่ได้อามีอคติ (Information Bias) 3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีโฟนิกส์แบบวิเคราะห์เสียงจำนวน 4 แผนทีสร้างขึ้น มาดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มทดลองเป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ 4) เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัยนำแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ในระหว่างการประเมินจะมีคุณครูทั้งหมด 3 ท่านที่จะร่วมกันสังเกตการณ์ เพื่อป้องกันไม่ให้ข้อมูลที่ได้อามีอคติ (Information Bias) และให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ 5) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

7. การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

7.1 วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ก่อนสอนและหลังสอน

7.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่ได้รับที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ โดยใช้ค่าทดสอบสถิติ t (t-test for Dependent Samples)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับหน่วยเสียงและระดับหน่วยคำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ก่อนและหลังเรียน

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ ปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบโฟนิกส์

รายการประเมิน	Pre - test		Post - test		t	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.ความสามารถในการออกเสียงหน่วยเสียง	3.95	0.54	4.50	0.29	11.24*	0.00
- หน่วยเสียง /p/	4.71	0.52	4.97	0.16	3.64*	0.00
- หน่วยเสียง /b/	4.71	0.52	4.97	0.16	3.64*	0.00
- หน่วยเสียง /t/	4.71	0.52	4.97	0.16	3.64*	0.00
- หน่วยเสียง /d/	4.71	0.52	4.97	0.16	3.64*	0.00
- หน่วยเสียง /f/	4.71	0.52	4.97	0.16	3.64*	0.00
- หน่วยเสียง /v/	2.71	0.52	3.74	0.45	39.00*	0.00
- หน่วยเสียง /θ/	2.68	0.62	3.71	0.52	39.00*	0.00
- หน่วยเสียง /ð/	2.68	0.62	3.71	0.52	39.00*	0.00
2.ความสามารถในการออกเสียงหน่วยคำ	2.72	0.36	3.49	0.43	38.80*	0.00
-หน่วยคำ pen /pen/	3.37	0.79	3.71	0.39	12.80*	0.00
-หน่วยคำ book /buk/	3.37	0.79	4.18	0.39	12.80*	0.00
-หน่วยคำ table /'teɪ.bəl/	2.97	0.16	4.18	0.74	8.00*	0.00
-หน่วยคำ desk /desk/	3.00	0.00	3.87	0.16	37.00*	0.00
-หน่วยคำ four /fɔ:r/	3.00	0.00	3.97	0.23	25.81*	0.00
-หน่วยคำ video /'vɪd.i.o/	2.18	0.39	2.42	0.60	2.98*	0.00
-หน่วยคำ thirteen /'θɜ:r'ti:n/	1.92	3.36	2.97	0.16	20.00*	0.00
-หน่วยคำ this /ðɪs/	1.92	3.36	2.37	0.79	3.62*	0.00
ภาพรวม	3.34	0.45	4.00	0.36	24.62*	0.00

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นผลการเปรียบเทียบความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ พบว่านักเรียนมีความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษหลังเรียน ($\bar{X}$ = 4.00) สูงวก่่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 3.34) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบวิธีโฟนิกส์

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านเนื้อหา	4.80	0.40	28.64*	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
-วิธีแบบโฟนิกส์เข้าใจง่ายและช่วยเพิ่มทักษะการอ่านออกเสียงของนักเรียนได้	4.76	0.43	39.00*	0.00	
-วิธีแบบโฟนิกส์ทำให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ในการออกเสียงภาษาอังกฤษได้เอง	4.89	0.31	39.00*	0.00	
-วิธีแบบโฟนิกส์ทำให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ในการอ่านออกเสียงคำศัพท์อื่น ๆ นอกบทเรียนได้เอง	4.74	0.45	11.20*	0.00	
2. ด้านครูผู้สอน	4.79	0.38	31.56*	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
-ครูอธิบายเนื้อหา/วิธีการออกเสียงได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย	4.97	0.23	20.00*	0.00	
-ครูให้คำแนะนำและดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึง	4.66	0.48	39.00*	0.00	
- ครูให้การเสริมแรงโดยการให้รางวัลและคำชมเชยแก่นักเรียน	4.76	0.43	13.40*	0.00	
3. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.75	0.43	38.33*	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
-สื่อการเรียนรู้นำเสนอเนื้อหาได้ชัดเจนและ มีความสวยงาม	4.71	0.46	37.00*	0.00	
-กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้ดียิ่งขึ้น	4.76	0.43	39.00	0.00	
-กิจกรรมการเรียนรู้มีการเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	4.79	0.41	39.00*	0.00	
ภาพรวม	4.78	0.40	32.84*	0.00	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นผลการศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบวิธีโฟนิกส์ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.79) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลที่ได้จากการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}=4.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษเป็นรายด้าน พบว่า พัฒนาการความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษในระดับหน่วยเสียงและในระดับหน่วยคำสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนโดยนักเรียนสามารถออกเสียงในระดับหน่วยเสียงได้มากเป็นลำดับดังนี้ /v/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.03 หน่วยเสียง /θ/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.06 หน่วยเสียง /ð/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.03 หน่วยเสียง /p/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.26 หน่วยเสียง /b/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.26 หน่วยเสียง /t/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.26 หน่วยเสียง /d/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.26 หน่วยเสียง /f/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.26 หน่วยเสียง ส่วนความสามารถในการออกเสียงในระดับหน่วยคำนักเรียนมีความสามารถตามลำดับดังนี้ หน่วยคำ table /'teɪ.bəl/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.21 หน่วยคำ thirteen /ˌθɜːrˈtiːn/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 1.05 หน่วยคำ pen /pen/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.97 หน่วยคำ desk /desk/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.87 หน่วยคำ book /bʊk/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.81 หน่วยคำ video /'vɪd.i.o/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.76 หน่วยคำ this /ðɪs/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.45 หน่วยคำ four /fɔːr/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.37 และหน่วยคำ pen /pen/ มีคะแนนเพิ่มสูงขึ้น 0.34 จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นได้ว่าวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการออกเสียงในระดับหน่วยเสียงและระดับหน่วยคำได้ ทั้งนี้เพราะวิธีการสอนแบบโฟนิกส์วิเคราะห์เสียง (Analytic Phonics) เป็นวิธีการสอนที่ฝึกให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้และวิเคราะห์เสียงของตัวอักษรแต่ละตัวจากคำทั้งคำที่เห็นในบทเรียนแล้วจึงจำแนกหน่วยเสียงที่มีในคำๆ นั้น เพื่อเป็นตัวอย่างในการออกเสียงคำอื่นๆ ที่มีหน่วยเสียงเดียวกันได้ ดังแนวคิดของน้ำทิพย์ บุญจรร (2555) ที่กล่าวว่า นักเรียนเรียนเรื่องสัตว์ จึงมีการสอนว่า bat อ่านว่า /bæt/ ในคำประกอบด้วยเสียง /b/ จากอักษร b เสียง /æ/ จากอักษร a และเสียง /t/ จากอักษร t เมื่อนักเรียนทราบเสียงของตัวอักษรแล้ว หากนักเรียนเห็นคำว่า cat จะสามารถอ่านได้ว่า /kæt/ เนื่องจากนักเรียนจำเสียงของตัวอักษร a และ t ในคำได้และนำมาเชื่อมโยงกับเสียงของอักษร c ก็จะเกิดความสามารถในการอ่านคำใหม่ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเรมิกา กุลาดี (2558) และการศึกษาของ Maria Donna A. Parreno, & Suwattana Eamoraphan (2017) ที่พบว่า เมื่อนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ นักเรียนสามารถตระหนักรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างเสียงกับตัวอักษรได้และสามารถออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้องชัดเจน หากนักเรียนต้องออกเสียงคำศัพท์ที่คุ้นเคย หรือ คำที่ได้รับการฝึกพูดซ้ำๆ จนคล่องมาแล้ว (Repetition Drilling) นักเรียนจะรู้สึกคำที่จะออกเสียง และหากเป็นคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคย นักเรียนจะพยายามที่จะสะกดและผสมเสียงให้เป็นคำ ซึ่งอาจจะออกเสียงผิดบ้างแต่เมื่อได้ออกเสียงครั้งต่อไปนักเรียนก็สามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้อง และเชื่อมโยงตัวอักษรใหม่เข้ากับเสียงใหม่เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพล สุริยมณฑล, นิธิกา อติภทรนันท์ และนันทยา แสงสิน (2561) พบว่า วิธีการสอนแบบโฟนิกส์ทำให้ผู้เรียนสามารถออกเสียงและสะกดคำศัพท์ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งยังสามารถอ่านคำศัพท์ที่ไม่เคยเรียนแต่มีองค์ประกอบของหน่วยเสียงที่คล้ายกับคำศัพท์ที่เรียนไปแล้วได้

2. ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้หลังเรียนในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X}=4.79$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในด้านเนื้อหามากที่สุด ด้านครูผู้สอน และด้านการจัดการเรียนรู้ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักรู้และเข้าใจในการออกเสียงภาษาอังกฤษได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นรูปแบบวิธีการออกเสียงที่ถูกต้องตามหลักสัทศาสตร์ยังช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพันธ์ ศรีวันยงค์ (2552) อรุษา แซ่เตียว (2556) และจิราภรณ์ เสืออินทร์ (2559) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการพัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษโดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ความสัมพันธ์ของรูปตัวอักษรและเสียงของตัวอักษรผ่านการจำแนกหน่วยเสียงที่ประสมอยู่ในคำที่พบในบทเรียนและสามารถนำเสียงที่ได้เรียนไปใช้ในการอ่านคำอื่นๆ ได้ สรุปเป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ ดังในภาพที่ 1

Phonemic Awareness	- สอนคำศัพท์ที่นักเรียนจะต้องใช้ในบทเรียน - ฝึกออกเสียงและแปลความหมายของคำ
Phonics	- แยกแยะหน่วยเสียงในคำศัพท์ - ฝึกแปลงเสียงตามหลักสัทศาสตร์
Reading Fluency	- ฝึกออกเสียงหน่วยเสียง - ฝึกประสมคำ
Vocabulary	- นักเรียนอ่านคำศัพท์ตามหลักการออกเสียงและทวนความหมายของคำ - ให้นักเรียนได้เรียนรู้คำที่ออกเสียงใกล้เคียงกันแต่มีความหมายแตกต่างกัน หรือ คำที่มีหน่วยคำเหมือนกันในคำขึ้นต้นของคำ (Prefix)

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์

จากภาพที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 Phonemic Awareness สอนคำศัพท์ที่นักเรียนจะต้องใช้ในบทเรียน โดยเริ่มจากการให้นักเรียนดูวิดีโอที่เกี่ยวกับบทเรียนแล้วจึงแจ้งคำศัพท์ที่ต้องเรียนที่ปรากฏในสื่อวิดีโอโดยการออกเสียงและแปลความหมายของคำ

ขั้นที่ 2 Phonics แยกแยะหน่วยเสียงในคำศัพท์และฝึกแปลงเสียงตามหลักสัทศาสตร์ เพื่อให้ นักเรียนเชื่อมโยงตัวอักษรเข้ากับหน่วยเสียงได้

ขั้นที่ 3 Reading Fluency ให้นักเรียนฝึกออกเสียงหน่วยเสียงและการฝึกประสมคำเพื่อให้มีความสามารถในการอ่านอย่างถูกต้องและชด้อยขัดคำ

ขั้นที่ 4 Vocabulary ให้นักเรียนอ่านคำศัพท์ตามหลักการออกเสียงและทวนความหมายของคำ พร้อมทั้งให้นักเรียนได้เรียนรู้คำที่ออกเสียงใกล้เคียงกันแต่มีความหมายแตกต่างกัน หรือ คำที่มีหน่วยคำเหมือนกันในคำขึ้นต้นของคำ (Prefix) เพื่อเป็นการสร้างคลังคำศัพท์และเพื่อไม่ให้นักเรียนออกเสียงผิด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบโฟนิกส์กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

1.2 ผู้สอนควรส่งเสริมให้มีการสอดแทรกวิธีการสอนแบบโฟนิกส์ในระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษเป็นระยะๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นและฝึกให้นักเรียนได้มีการออกเสียงในระดับหน่วยเสียงและในระดับหน่วยคำตามหลักสัทศาสตร์ได้อย่างถูกต้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้นเพียง 4 สัปดาห์เท่านั้น อาจส่งผลให้ความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักเรียนไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในการวิจัยให้มากขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการออกเสียงภาษาอังกฤษได้สูงขึ้นจนเกิดความชำนาญและความคุ้นชินกับหน่วยเสียง

2.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาหน่วยเสียง /p/ (เพอะ), /b/ (เบอะ), /t/ (เทอะ), /d/ (เดอะ), /f/ (เฟอะ), /v/ (ฟเวอะ), /θ/ (เดอะ) และ /ð/ (เดอะ) ในตำแหน่งหน่วยเสียงพยัญชนะต้น (Initial Consonant Phoneme) สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายคำ (Final Consonant) เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **คู่มือการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแนวใหม่ตามกรอบมาตรฐานความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เป็นสากล**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). **แนวทางการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กุลธิดา กุ้เกียรติกาญจน์. (2559). **ผลของการสอนโฟนิกส์ในการรับรู้คำและอ่านออกเสียงของนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2559). **ฝึกอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อชีวิตอนาคต**. แหล่งที่มา <http://www.kriengsak.com/Learning-English-For-future-life> สืบค้นเมื่อ 19 มี.ค. 2563.

- จิราภรณ์ เสืออินทร์. (2559). การพัฒนาทักษะความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษโดยการสอนแบบ โฟนิกส์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบุญคุ้มราษฎร์บำรุง. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ณัฐพล สุริยมณฑล, นิธิดา อติภัทรนันท์ และนันทยา แสงสิน. (2561). การสอนแบบโฟนิกส์เพื่อส่งเสริมการ ออกเสียงและความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วารสาร มหาวิทยาลัยนครพนม. 8(2). 117-124.
- ดาราศิริ ศิวิสัย, และสุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2557). ผลของการจัดกิจกรรมกลุ่มคำพ้องเสียงด้วยภาพคำศัพท์ที่มี ต่อความสามารถในการออกเสียงตามหลักรหัสเสียงโฟนิกส์ของเด็กปฐมวัย. วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย สวนดุสิต. 10(2). 183-191.
- ถิรวัฒน์ ตันทนิส. (2555). ปัญหาการออกเสียงภาษาอังกฤษของนักศึกษาสหวิทยาการชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารภาษาและภาษาศาสตร์. 31(1). 93-95.
- น้ำทิพย์ ขจรบุญ. (2553). การใช้โฟนิกส์ส่งเสริมการออกเสียงและความรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เรมิกา กุลาดี. (2558). การใช้การสอนแบบโฟนิกส์เพื่อพัฒนาการออกเสียงภาษาอังกฤษและความรู้คำศัพท์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริพันธ์ ศรีวันยงค์. (2552). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างทักษะการอ่านคำภาษาอังกฤษ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 ที่มีภาวะการอ่านบกพร่อง. คุุณิพนธ์การศึกษาคุุณิบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมาลี เพชรคง, อาริรักษ์ มีแจ้ง และศิดา เยี่ยมขันติถาวร. (2563). ผลของการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามแบบ บูรณาการของเมอร์อ็อค (MIA) ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านและความพึงพอใจในการเรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนห้วยยอดจังหวัดตรัง. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 13(1). 69-82.
- อรอุษา แซ่เตียว. (2556). การใช้โฟนิกส์ในการส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- Salas, A. (2018). Improving pronunciation through Jolly Phonics Programme in Early years (Tesis de Maestria en Educacion con Mencion en Ensenanza de Ingles como Lengua Extranjera). Universidad de Piura. Facultad de Ciencias de la Educacion. Piura, Peru.
- Maria Donna A. Parreno, & Suwattana Eamoraphan. (2017). A Study of Kindergarten 2 Students' English Phonics Achievement and Their Perceptions towards the Use of English Phonics Online Games at St. Mark's International School, Thailand. Scholar: Human Sciences. Assumption University of Thailand. 9(1). 312-326.

การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*
LEARNING AND TEACHING MANAGEMENT DURING COVID-19
THE PANDEMIC OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION SCHOOLS

¹ชนัฐฐา กุญชรโฆธรินทร์ Chanatta Gunchamorin ²นลินี สุตเศวต Nalinee Sutsavade

^{1,2}มหาวิทยาลัยสยาม Siam University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Chanatta1904@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 2) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล จำนวน รวม 205 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ 5 On และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบ On Site และ Online มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อศึกษารายด้าน ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ Online, On Site, On Hand และ On School Line มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ด้านสื่อการเรียนการสอน รูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และด้านการประเมินผลรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รูปแบบ Online มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าคะแนนสูง เมื่อศึกษารายด้าน ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบ On Site และ Online มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ด้านสื่อการเรียนการสอนรูปแบบ Online, On Hand, On School Line มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ และด้านการประเมินผลรูปแบบ On Site มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: รูปแบบ, การจัดการเรียนการสอน 5 On, โควิด -19, โรงเรียน

Abstract

The purposes of research were studied 1) Learning and teaching conditions in Bangkok Metropolitan Administration schools during the COVID-19 pandemic. 2) Learning and teaching problems during the COVID-19 pandemic in Bangkok Metropolitan Administration schools. There were 205 respondents. The research instrument was a questionnaire, including 3 parts: Part I - General information from respondents Part II-Conditions and problems of teaching and learning management regarding 5 On approaches, Part III: Suggestions. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. Results were found as follows: 1) Overall learning and teaching conditions regarding the 5 On approach were at a high level Both onsite and online aspects were operated at a high level and respectively. According to the study in each aspect, it found that the learning management processes regarding online on site on hand and on school line were operated at a high level, respectively. Teaching and learning media regarding the onsite aspect were operated at a high level and evaluation regarding the onsite aspect was operated at a high level as well. 2) Overall learning and teaching problems regarding the 5 On approach were at a moderate level Operation problems regarding the online aspect were operated at a high level According to the study in each aspect, it found that the learning management process regarding onsite and online aspects was operated at a high level, respectively. Teaching and learning media regarding online aspects on hand and on school line were operated at a moderate level, respectively. The onsite aspect was evaluated at a high level.

Keywords: Teaching Approach, 5 On Learning and Teaching, Covid-19, Schools

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อช่วงปลายปี 2019 ที่อยู่นั้นประเทศจีนได้ส่งผลกระทบต่อการเดินทางชีวิตของคนทั่วโลก ซึ่งการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้แพร่เข้าสู่ประเทศไทยในช่วงต้นปี 2020 ส่งผลให้รัฐบาลได้ออกนโยบายควบคุมโรคโดยการปิดประเทศ และมีมาตรการอื่นๆ เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของทุกประเทศที่ได้รับผลกระทบจากจากสถานการณ์โควิด-19 ดังกล่าว ทำให้สถานศึกษาต้องหยุดการเรียนการสอนในระบบเกือบทั่วประเทศ จากข้อมูลของ UNESCO เกี่ยวกับผลกระทบโควิด-19 ต่อการจัดการศึกษาทั่วโลก ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2563 พบว่า มีประเทศที่ต้องปิดสถานศึกษาจำนวน 107 ประเทศ มีผู้เรียนในระบบได้รับผลกระทบร้อยละ 60.9 และยังมีผู้เรียนได้รับผลกระทบเป็นจำนวน 1,066,81 ล้านคน (COVID-19 Impact on education) ซึ่งประเทศต่างๆ ได้มีการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาจากผลกระทบของโรคระบาดดังกล่าว เช่น ประเทศจีนขยายเครือข่ายบรรดแบนด์และอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา มีห้องเรียนคลาวด์ให้บริการการศึกษาแบบออนไลน์แก่นักเรียน ประเทศฟินแลนด์ปรับรูปแบบการจัด

การศึกษาเป็นแบบออนไลน์ในระยะยาว และประเทศสิงคโปร์จัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่บ้าน (Home Based Learning) และมีการปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบดิจิทัล เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

สำหรับแนวทางการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ โดยเน้นการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ เพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบปกติได้ (On site) ซึ่งโรงเรียนต่างๆได้ดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวตั้งแต่ ปี 2020 เป็นต้นมาจนถึงการแพร่ระบาดในรอบที่ 4 ปี 2021 โดยมีการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ 5 On เพื่อให้นักเรียนในทุกระดับชั้นได้เรียนรู้โดยโรงเรียนสามารถเลือกใช้การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ 5 On ตามความเหมาะสมในแต่ละเขตพื้นที่ จนกระทั่งเมื่อถึงกำหนดการเปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่สถานการณ์โควิด-19 อยู่ในระยะที่สามารถควบคุมได้และทุกส่วนต้องปรับตัว กระทรวงศึกษาธิการได้ออกนโยบายเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนต่างๆ เพื่อนำไปปฏิบัติตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ได้แก่ ข้อ 1 ให้โรงเรียนและสถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ เลื่อนการเปิดภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2564 เป็นวันที่ 14 มิถุนายน 2564 และ ข้อ 2 ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาแห่งใดมีความพร้อม และประสงค์จะเปิดภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2564 ก่อนวันที่กำหนดตามข้อ 1 ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษาแต่ละแห่งนั้นดำเนินการ ดังนี้ 1) โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด (สีแดงเข้ม) ให้จัดการเรียนการสอนเฉพาะรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล (On Air, Online, On Demand, On Hand ผ่านทางไปรษณีย์) เท่านั้น 2) โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ควบคุมสูงสุด (สีแดง) หรือพื้นที่ควบคุม (สีส้ม) สามารถจัดการเรียนการสอนได้ทั้ง 5 รูปแบบ (On Site, On Air, Online, On Hand, On Demand) โดยรูปแบบ On Site นั้น โรงเรียนหรือสถานศึกษาต้องผ่านเกณฑ์การประเมินความพร้อมของระบบ Thai Stop Covid+ (TSC+) และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดก่อน ทั้งนี้ โรงเรียนและสถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการต้องปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขโดยเคร่งครัด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร (2564) มีนโยบายการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ในปี 2020 ช่วงต้นเน้นและส่งเสริมรูปแบบการบริหารจัดการเรียนการสอนแบบ 4 On สำหรับในช่วงปีปัจจุบัน คือปี 2022 ได้เพิ่มรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนเป็น 5 On ประกอบด้วย 1) On Line ผ่านช่องทางออนไลน์ต่างๆ 2) On Air ทางโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เช่น DLTV 3) On Hand จัดส่งหนังสือ แบบเรียน แบบฝึกหัด หรือใบงานที่โรงเรียนจัดทำขึ้นไปยังนักเรียนผ่านผู้ปกครอง 4) On Site จัดการเรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ และเรียนในสถานที่ที่ปลอดภัย 5) On School Line โดยใช้ช่องทาง Group Line ของแต่ละห้องเรียนเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครองและนักเรียน รวมถึงใช้เป็นช่องทางการมอบหมายงาน หรือส่งการบ้าน ทั้งนี้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูในสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถจัดการเรียน การสอนได้ตามความพร้อมและความเหมาะสม อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้โรงเรียนสามารถพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ผู้เรียน สภาพแวดล้อม ทรัพยากรที่เอื้ออำนวยและให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ ซึ่งจากนโยบายที่กระทรวงศึกษาธิการ นโยบายของสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร และการบริหารจัดการสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร ที่ได้มีการดำเนินการมาแล้วตั้งแต่ปี 2020-2021 เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ สามารถบรรลุตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งการจัดการเรียนการสอนถือเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียน โดยมีครูผู้สอนในแต่ละระดับชั้นเป็นผู้ดำเนินการ โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำหลักการบริหารจัดการที่ดีและเหมาะสมมาใช้ในการสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดไว้ อีกทั้งในการบริหารสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องมีข้อมูลที่เพียงพอเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาอย่างเร่งด่วนได้ทันสถานการณ์ และเพื่อให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ และอาจจะต้องอยู่ในสถานการณ์นี้อีกต่อไปจนกว่าสถานการณ์จะควบคุมได้หรือเป็นปกติ

จากสภาพที่เป็นผลกระทบของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะในส่วนงานการบริหารงานวิชาการ ที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพ และสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนเป็นงานหนึ่งในส่วนงานการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จึงควรมีข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ผ่านมา ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครูและเป็นนักศึกษาของหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมการบริหารการศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อหาแนวทางในการบริหารงานวิชาการ ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมในช่วงสถานการณ์โรคโควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเพื่อจะได้ทราบสภาพปัญหาและหาแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนตอบสนองตามนโยบายและบรรลุตามเป้าหมายที่สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครกำหนดไว้ ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ทราบข้อมูลแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โรคโควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปสู่การบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการสู่การพัฒนาระบบการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ประชากรที่จะศึกษา คือ โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 431 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซ์และมอร์แกน ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร ในระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 205 โรงเรียน และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้าฝ่าย

วิชาการที่เป็นผู้สอนและเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและทำการเก็บข้อมูล ตามกลุ่มขนาดของโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและรูปแบบการเรียนการสอน 5 On ในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อตั้งเป็นข้อคำถามสำหรับออกแบบเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย (1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านสื่อการเรียนการสอน (3) ด้านการประเมินผล 2) รูปแบบการเรียนการสอน 5 On ประกอบด้วย On Line On Air On Hand On Site และ On School Line

3.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อหาค่าความตรงตามเนื้อหาตามลำดับ และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.6 ขึ้นไป โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 5 On

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ 5 On ในสถานการณ์โควิด-19 ประกอบไปด้วย 1) การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย (1) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ (2) ด้านสื่อการเรียนการสอน (3) ด้านการประเมินผล 2) รูปแบบการเรียนการสอน 5 On ประกอบด้วย On Line On Air On Hand On Site และ On School Line โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ อ้างอิงจากของ Likert Scale ดังนี้

5 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพการดำเนินการและปัญหาที่พบในเรื่องนั้น อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเป็นข้อคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด -19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3.3 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร (Try out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าแอลฟาของ Cronbach พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 0.991

3.4 นำเครื่องมือที่ปรับแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยระบุขอเก็บข้อมูลกับครูผู้รับผิดชอบงาน คือ หัวหน้าฝ่ายวิชาการที่เป็นผู้สอนและเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและประสานงานกับหัวหน้าฝ่ายวิชาการที่เป็นผู้สอน และเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยทาง Google form

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลและคัดกรองเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

5.2 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ 5 On ของครู วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการเรียนการสอน	สภาพการดำเนินงาน																	
	1. Online			2. On Air			3. On Hand			4. On Site			5. On School Line			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	3.76	0.45	มาก	3.46	0.64	ปานกลาง	3.55	0.53	มาก	3.58	0.60	มาก	3.52	0.53	มาก	3.57	0.55	มาก
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.42	0.53	ปานกลาง	3.44	0.67	ปานกลาง	3.47	0.52	ปานกลาง	3.58	0.61	มาก	3.39	0.55	ปานกลาง	3.46	0.58	ปานกลาง
3. ด้านการประเมินผล	3.47	0.48	ปานกลาง	3.45	0.63	ปานกลาง	3.45	0.54	ปานกลาง	3.51	0.60	มาก	3.45	0.56	ปานกลาง	3.47	0.56	ปานกลาง
ภาพรวม	3.55	0.49	มาก	3.45	0.65	ปานกลาง	3.49	0.53	ปานกลาง	3.56	0.60	มาก	3.45	0.55	ปานกลาง	3.50	0.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.56) โดยสภาพการดำเนินงานของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Site และ Online มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.60), ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.55) โดยรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.45), On Site ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.60), On Hand ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.53), และ On School Line ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.53) มี

การดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนรูปแบบ On Air มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.64)

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.61) ส่วนรูปแบบ On Hand ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.52), On Air ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.67), Online ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.53), On School Line ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.55) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.56) โดยรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.60) ส่วนรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.48), On Hand ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.54), On Air ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.63), On School Line ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.56) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

2. ผลการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การจัดการเรียนการสอน	ปัญหาการจัดการเรียนการสอน																	
	1. Online			2. On Air			3. On Hand			4. On Site			5. On School Line			ภาพรวม		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านกระบวนการ จัดการเรียนรู้	3.50	0.49	มาก	3.46	0.65	ปาน กลาง	3.45	0.54	ปาน กลาง	3.54	0.61	มาก	3.34	0.60	ปาน กลาง	3.46	0.58	ปาน กลาง
2. ด้านสื่อการเรียนการ สอน	3.49	0.56	ปาน กลาง	3.32	0.69	ปาน กลาง	3.48	0.53	ปาน กลาง	3.37	0.64	ปาน กลาง	3.43	0.56	ปาน กลาง	3.42	0.60	ปาน กลาง
3. ด้านการประเมินผล	3.44	0.54	ปาน กลาง	3.37	0.65	ปาน กลาง	3.47	0.53	ปาน กลาง	3.50	0.58	มาก	3.36	0.60	ปาน กลาง	3.43	0.58	ปาน กลาง
ภาพรวม	3.48	0.47	ปาน กลาง	3.38	0.63	ปาน กลาง	3.47	0.51	ปาน กลาง	3.47	0.59	ปาน กลาง	3.37	0.57	ปาน กลาง	3.43	0.55	ปาน กลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.55) โดยปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบ Online มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าคะแนนสูง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.47)

เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.61) และ Online ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.49) มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนรูปแบบ On Air ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.65), On Hand ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.54) และ On School Line ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.60) มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.60) การจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On มีปัญหาการดำเนินงานของอยู่ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.56), On Hand ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.53), On School Line ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.56), On Site ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.64) และ On Air ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.58) ส่วนรูปแบบ On Hand ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.53) Online ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.54), On Air ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.65), On School Line ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.60) มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ พบผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในรูปแบบ 5 On โดยภาพรวมพบว่า สภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.56) โดยสภาพการดำเนินงานของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Site และ Online มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.60), ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49) ตามลำดับ

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.55) โดยรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.45), On Site ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.60), On Hand ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.53), และ On School Line ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.53) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับการวิจัยของสุวิมล มธุรส (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19 นั้น ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่โดยมีแนวทางในการบริหาร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การระบาดของโรค COVID-19

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.61) ส่วนรูปแบบ On Hand ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.52), On Air ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.67), Online ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.53), On School Line ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.55) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิจิตา พรหมวงศ์, ทศนา ประสานศรี, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564) ที่ผลการวิจัย

พบว่า สภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่พบว่า สภาพปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้การสนับสนุนด้านสื่อการเรียนการสอน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน Online แก่ครู อีกทั้งการประเมินผลควรมีความหลากหลาย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาการเรียนรู้

เมื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.56) โดยรูปแบบ On Site มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.60) ส่วนรูปแบบ Online ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.48) , On Hand ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.54) , On Air ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.63), On School Line ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.56) มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ สอดคล้องกับการวิจัยของเก็กนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลี จงเจริญ และฉัตรกรณียาวิไชย จาริกศิลป์ (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 โดยผลการศึกษาวิจัย พบว่า ผลกระทบทางบวกต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครู จากข้อมูลเชิงปริมาณที่พบว่า ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหารต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจต่อการจัดการศึกษารูปแบบต่างๆ ผู้บริหารและครูต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้รูปแบบต่าง ๆ ครูต้องเรียนรู้และพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น และครูต้องเปลี่ยนวิธีสอน วิธีการวัดผล ประเมินผล ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในระดับมาก ส่งผลให้ครูสามารถแนะนำสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเพิ่มเติมผ่านการเรียนรู้ในรูปแบบ Online ได้

2. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.55) โดยปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบ Online มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าคะแนนสูง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.47) กว่ารูปแบบอื่น

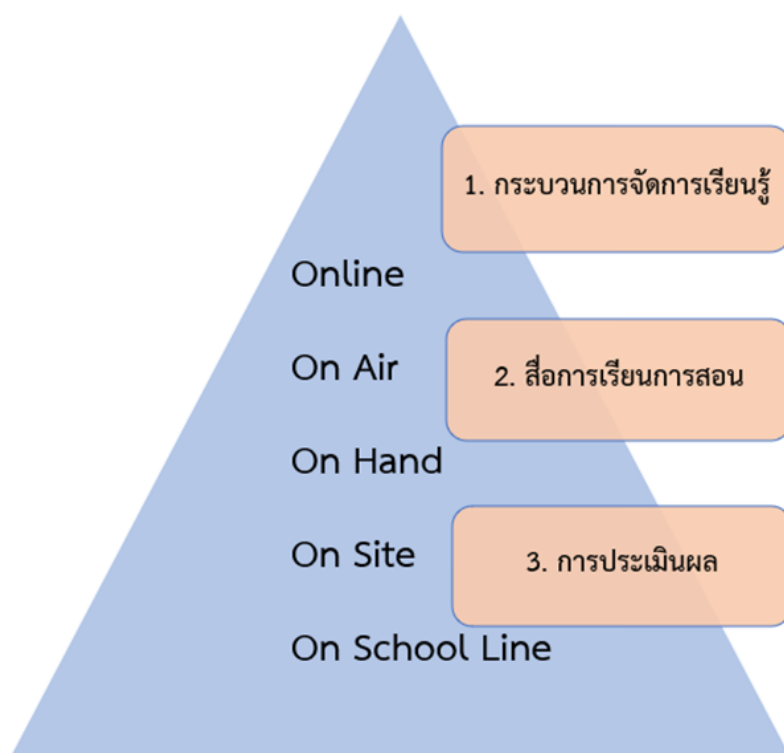
เมื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายด้าน ในภาพรวมพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.61) และ Online ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.49) มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมากตามลำดับ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนด้านการประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.58) โดยรูปแบบ On Site มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.58) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมนธิชา ทองหัตถา (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่พบปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การบริหารจัดการเวลา และความรับผิดชอบตนเองของนักเรียน และยังพบปัญหาการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 On ด้านสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับมากมีค่าคะแนนสูง คือ สถานศึกษามีระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรในการสอนแบบ Online สำหรับครู ดังนั้นสถานศึกษาควรสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรในการสอนแบบ Online สำหรับครู ทั้งนี้พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินการสนับสนุนครูผู้สอนเกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียรและเพียงพอต่อความต้องการของครูผู้สอน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ Online จึงพบปัญหาในข้อนี้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ

เก็จกนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลี จงเจริญ และฐิติกรณ ยาวิไชย จารึกศิลป์ (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ส่งผลกระทบทางลบต่อระบบการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จากข้อมูลเชิงปริมาณ พบผลกระทบทางลบในระดับปานกลางในเรื่อง การจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารสถานศึกษา ค่าเช่าและไม่เพียงพอ อาคารสถานที่ ที่ใช้เพื่อการจัดการเรียนรู้ไม่เพียงพอ และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการจัดการเรียนรู้และการสื่อสารไม่เพียงพอและสัญญาณไม่เสถียร

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด -19 ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ได้ทำการศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนและศึกษาถึงปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด-19 ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปเป็นการจัดการเรียนการสอน 3 ด้าน คือ 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 2) สื่อการเรียนการสอน 3) การประเมินผล โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 5 On คือ Online, On Air, On Hand, On Site และ On School Line ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ Online จากผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เนื่องจากในสถานการณ์โควิด -19 สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง จึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากการสอนปกติเป็นการสอนแบบ Online ซึ่งครูและนักเรียนจะต้องปรับตัว และพบปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรให้การสนับสนุนและพัฒนาครูเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Online ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและสามารถสื่อสารกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนงบประมาณด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนและระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเสถียร อีกทั้งให้ความรู้ครูเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เหมาะสมทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนแบบ Online บรรลุตามวัตถุประสงค์

1.2 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Air จากผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดของบทเรียนที่ต้องใช้จากส่วนกลางผ่าน การเรียนรู้โดยผู้เรียนต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง แต่จากการให้ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามมีเพียงร้อยละ 5 ของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การเรียนการสอนรูปแบบ On Air จึงพบว่าสภาพการดำเนินงานและปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับการพัฒนาหากครูจะใช้การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Air ครูจะต้องสามารถสื่อสารและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษาอาจจะต้องสนับสนุนหรือจัดหาอุปกรณ์ในการเรียนการสอนแบบให้ผู้เรียนยืมเรียน ในด้านการประเมินผล ควรมีการอบรมให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอน

1.3 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Hand จากผลการวิจัยที่พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และปัญหาที่พบอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นหากสถานศึกษาจะจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Hand จะต้องให้ความรู้และเตรียมความพร้อมครูในด้านการวางแผนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเพิ่มเติม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอกิจกรรมที่สนใจเรียนรู้เพิ่มเติมได้ ด้านสื่อการเรียนการสอน สถานศึกษาควรจัดเตรียมงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์การเรียน สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง ในด้านการประเมินผลควรส่งเสริมให้ครูประเมินผลผู้เรียนที่ครอบคลุมผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนที่เหมาะสมทั้งพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยและนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอน

1.4 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Site จากผลการวิจัยที่พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก หลังสถานการณ์โควิด -19 ที่รัฐบาลควบคุมได้ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครมีนโยบายให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On Site ภายใต้มาตรการการป้องกัน สถานศึกษาจึงจัดให้ครูและนักเรียนมาเรียนที่สถานศึกษา ทำให้ครูสามารถใช้ทักษะการสอนแบบ On Site ที่สร้างความเข้าใจให้กับกลุ่มผู้เรียนทั้งในสถานศึกษาและเรียนที่บ้านได้อย่างเหมาะสม แต่ก็มีปัญหาในการดำเนินงานของครูที่ต้องแบ่งกลุ่มนักเรียน และวางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ด้านสื่อการเรียนการสอนนอกจากงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนแบบ On Site แล้ว สถานศึกษาควรต้องเตรียมความพร้อมด้านสภาพแวดล้อม ที่มีความปลอดภัยให้กับครูและผู้เรียนเพิ่มเติมอีกด้วย สำหรับปัญหาที่พบหากโรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ทั้ง On Site และ Online สถานศึกษาจะต้อง

สนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนและระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความแรงและเสถียร ในด้านการประเมินผล ปัญหาที่พบมากคือการประเมินผลผู้เรียนที่ครอบคลุมด้านทักษะพิสัย สถานศึกษาควรจัดเตรียมอุปกรณ์ สำหรับใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติของผู้เรียนที่เพียงพอและต้องให้ความสำคัญกับความปลอดภัยหลังการใช้งาน หรือการใช้สอบ

1.5 การจัดการเรียนการสอนรูปแบบ On School Line จากผลการวิจัยที่พบว่าสถานศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้พบว่ามีปัญหาหลายเรื่อง ที่ครูไม่สามารถออกแบบการเรียนรู้ในการสอนแบบ On School Line ได้อย่างเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ในด้านสื่อการเรียนการสอนพบปัญหาด้านงบประมาณสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน สถานศึกษาจึงควร มีการตั้งงบประมาณและแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนให้กับครูหรือนักเรียน เพื่อใช้ในการ ยืมเรียน ด้านการประเมินผลพบปัญหาการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน รวมทั้งการประเมินด้านจิตพิสัย ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ เกี่ยวข้อง ควรจัดอบรมหรือให้ความรู้ครูเกี่ยวกับการออกแบบการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมเสริม การออกแบบ การเรียนรู้และการประเมินผลหลังการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาในการจัดการเรียน การสอนแบบผสมผสาน (Online-Onsite) ในสถานการณ์โรคระบาด

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในการ จัดการเรียนการสอนแบบ Online หรือ On School Line

2.3 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของการจัดการเรียนการสอนแบบ Onsite- Online กับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แนวทางการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติด

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19). แหล่งที่มา

https://sp.moe.go.th/web_sp_64/admin/file_upload/moe64_17_64_72_11_202108

051628148511.docx สืบค้นเมื่อ 20 มิ.ย. 2564.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แนวปฏิบัติการจัดการประสบการณ์และการประเมินพัฒนาการเด็กให้มีความ ยึด

หยุ่น ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

แหล่งที่มา <https://drive.google.com/file/d/1DKWxWJPT69pzqLymmMacbi3kamk7-A7/view> สืบค้นเมื่อ

15 มิ.ย. 2564.

เก็จกนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลลณี จงเจริญ, จิตติกรณียา วิชัย จารึกศิลป์. (2564). รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์ COVID-19. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

-
- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารละคริมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*. 5(1). 44-50.
- วิธิดา พรหมวงศ์, ทศนา ประสานตรี, สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2564). สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 15(40). 201-212.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค NEW NORMAL COVID-19. สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. *วารสารรัชต์ภาคย์*. 15(40). 33-41.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2564). รูปแบบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโควิดโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. แหล่งที่มา <https://siamrath.co.th/n/294026> สืบค้นเมื่อ 5 พ.ย. 2564.

ภาคผนวก

กระบวนการจัดทำวารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่ ส่งเสริม และสนับสนุนให้คณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ และนิสิต นักศึกษาตลอดจนผู้สนใจทั่วไป ได้มีโอกาสนำผลงานวิชาการและงานวิจัย ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับพุทธ ศาสนา การศึกษา การบริหารการศึกษา ปรัชญา จิตวิทยาและการแนะแนว ภาษาศาสตร์ การสอนสังคม รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การบริหารจัดการธุรกิจ การพัฒนาสังคม และ สาขาวิชาสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อ่านประเมิน ต้นฉบับ จำนวน 2 ท่าน/เรื่อง ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind) ซึ่งเปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อ ตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการ หรือบทความวิจัย และการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความในวารสารฉบับนี้ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน บทความนั้นเพียงผู้เดียว และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

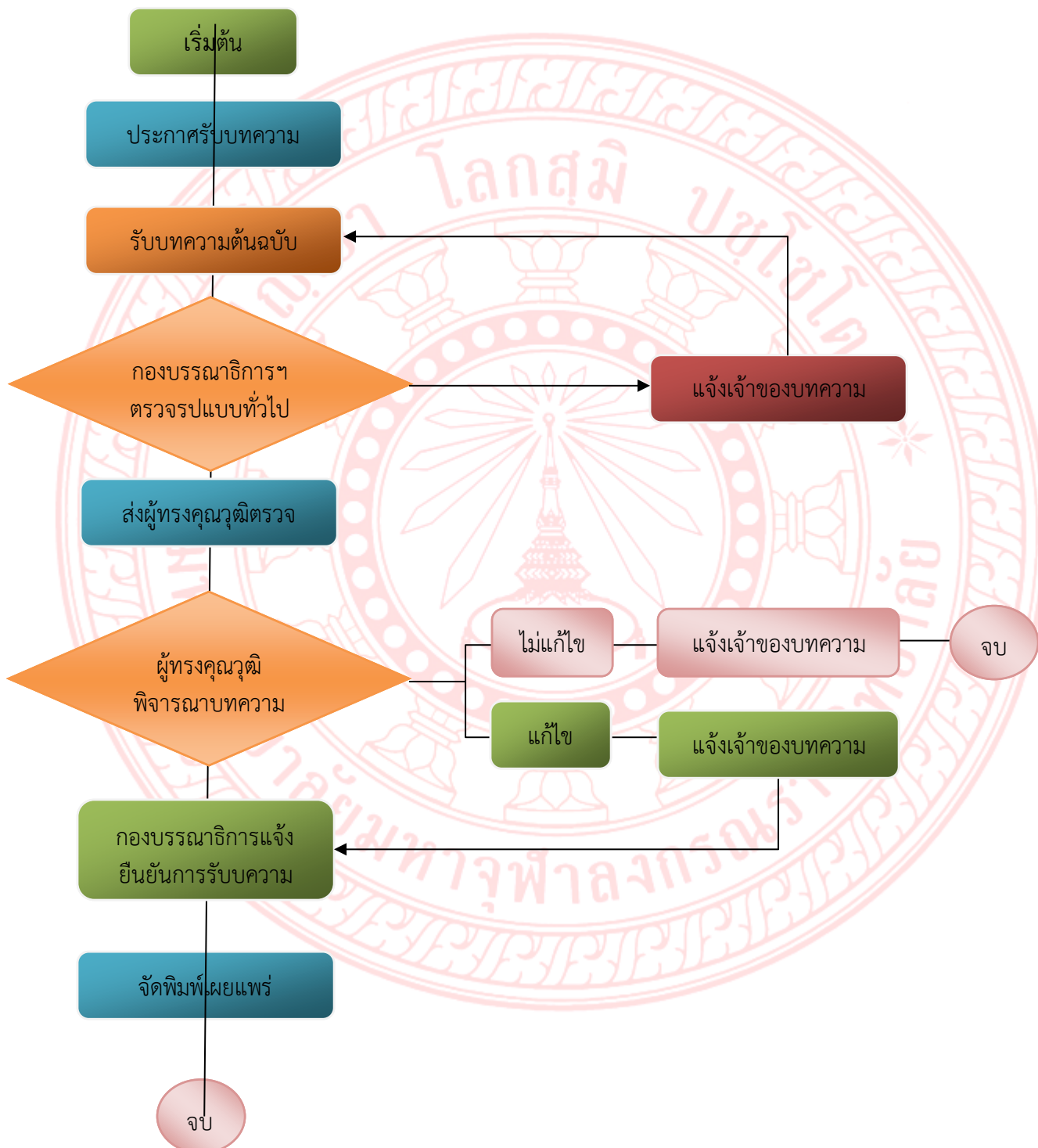
กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการคัดเลือกบทความลงตีพิมพ์และจะแจ้งให้เจ้าของบทความทราบ หลังจากผู้ประเมินบทความตรวจอ่านบทความแล้ว

โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำวารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

1. ประกาศรับต้นฉบับจากคณาจารย์/นักวิจัย/นิสิต
2. กองบรรณาธิการวารสารฯ ตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของต้นฉบับ
3. กองบรรณาธิการวารสารฯ จัดส่งต้นฉบับให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ในสาขาวิชานั้นๆ อ่าน ประเมินต้นฉบับ จำนวน 2 ท่าน/เรื่อง ประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนดในลักษณะเป็น Double-Blind Peer Review คือ ปกปิดรายชื่อผู้เขียนบทความและผู้เกี่ยวข้อง
4. ส่งให้ผู้เขียนแก้ไขตามผลการอ่านประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)
5. กองบรรณาธิการวารสารฯ ตรวจสอบความถูกต้อง และจัดพิมพ์ต้นฉบับวารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
6. จัดส่งต้นฉบับ ดำเนินการจัดทำรูปเล่ม
7. กองบรรณาธิการวารสารฯ ดำเนินการเผยแพร่วารสาร

กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำวารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ฯ

**หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของ
วารสารศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

1. ต้นฉบับที่ผู้เขียนส่งมาเพื่อการพิจารณาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดวารสารหนึ่งมาก่อน
2. ต้นฉบับที่ผู้เขียนส่งมาเพื่อการพิจารณาต้องไม่อยู่ระหว่างเสนอขอตีพิมพ์ ในวารสารอื่น
3. เนื้อหาในต้นฉบับควรเกิดจากการสังเคราะห์ความคิดขึ้น โดยผู้เขียนเองไม่ได้ลอกเลียนหรือตัดทอนมาจากผลงานวิจัยของผู้อื่น หรือจากบทความอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือปราศจากการอ้างอิงที่เหมาะสม
4. ผู้เขียนต้องเขียนต้นฉบับตามรูปแบบของต้นฉบับตามข้อกำหนดในระเบียบการส่งต้นฉบับ
5. ผู้เขียนได้แก้ไขความถูกต้องของเรื่องที่ส่งมาตีพิมพ์ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 2 ท่าน ต่อ 1 บทความ
6. หลังจากผู้เขียนได้แก้ไขเรื่องแล้ว กองบรรณาธิการได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจึงจะทำการออกหนังสือตอบรับบทความ

ระเบียบการส่งต้นฉบับ

กองบรรณาธิการได้กำหนดระเบียบการส่งต้นฉบับไว้ให้ผู้เขียนยึดเป็นแนวทางในการส่งต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และกองบรรณาธิการสามารถตรวจสอบต้นฉบับก่อนการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมต้นฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดของต้นฉบับ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาดเอ 4 โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและซ้ายมือ 2.5 เซนติเมตร ด้านล่างและขวามือ 2.5 เซนติเมตร

1.2 รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง ใช้รูปแบบอักษร TH SarabunPSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้ขนาด ชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการจัดวางตำแหน่งดังนี้

- 1) ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ขนาด 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 2) ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) ขนาด 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 3) ชื่อผู้เขียน (ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 4) สังกัดหน่วยงานสังกัดของผู้เขียน (ภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ ขนาด 14 ชนิดตัวธรรมดา) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้ชื่อผู้เขียน
- 5) ชื่อผู้เขียนร่วม (ถ้ามี) (ภาษาไทย – ภาษาอังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 6) สังกัดหน่วยงานสังกัดของผู้เขียนร่วม (ภาษาไทย- ภาษาอังกฤษ ขนาด 14 ชนิดตัวธรรมดา) ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้ชื่อผู้เขียนร่วม
- 7) E-mail อีเมลของผู้เขียนที่ใช้ในการติดต่อได้จริง ขนาด 14 ชนิดตัวธรรมดา และเบอร์โทรติดต่อ ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 8) หัวข้อของบทความไทย/อังกฤษ ขนาด 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ
- 9) เนื้อหาบทความไทย/อังกฤษ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา ไม่ควรเกิน 300-350 คำต่อบทความ
- 10) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 11) หัวข้อเรื่อง ขนาด 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย
- 12) หัวข้อย่อ ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลขตำแหน่งเว้น 1 Tab จากขอบกระดาษด้านซ้าย
- 13) เนื้อหา ขนาด 16 ชนิดตัวธรรมดา จัดพิมพ์เป็น 1 คอลัมน์ และพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน

1.3 จำนวนหน้าต้นฉบับ ควรมีความยาวไม่ต่ำกว่า 10 หน้าแต่ไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง)

1.4 จำนวนเอกสารอ้างอิง ควรมีอย่างน้อย 5-10 เรื่อง

2. การเรียงลำดับเนื้อหาต้นฉบับ

2.1 บทความวิจัย

1) ชื่อเรื่อง ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียน เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หากเป็นนักศึกษา ให้ระบุสาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษทั้งภาษาไทยและอังกฤษ และหากเป็นอาจารย์ ให้ระบุสังกัด/คณะ และมหาวิทยาลัยที่ทำการสอน ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

3) ที่อยู่ ระบุชื่อหน่วยงาน หรือสถาบันทั้งภาษาไทยและอังกฤษ E-mail และเบอร์โทรศัพท์ ของผู้เขียน

4. บทคัดย่อ / Abstract เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องอ่านและเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 300-350 คำ โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง จะใช้ตัวเอนเฉพาะศัพท์วิทยาศาสตร์ และมีองค์ประกอบของบทคัดย่อให้ครบทั้งวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย และคำสำคัญ ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

5) บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย และควรอ้างอิงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

6) วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives of this research) ให้ชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยระบุเป็นข้อ

7) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ควรอธิบายวิธีดำเนินการวิจัยประกอบด้วย ขั้นตอนการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตัวแปรการวิจัย (ถ้ามี) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

8) สรุปผลการวิจัย (Research Result) เป็นการเสนอสิ่งที่ได้จากการวิจัยเป็นลำดับอาจแสดงด้วยตารางและภาพประกอบการอธิบาย ทั้งนี้ถ้าแสดงด้วยตาราง ควรเป็นตารางแบบไม่มีเส้น ขอบตารางด้านซ้ายและขวา สำหรับรูปภาพประกอบควรเป็นรูปภาพที่ชัดเจน และมีคำบรรยายได้รูป กรณีที่จำเป็นอาจใช้ภาพสีได้

9) อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ควรมีการอภิปรายผลการวิจัยว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือไม่เพียงใด (ถ้ามี) และควรอ้างทฤษฎีหรือเปรียบเทียบการทดลองของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยตามหลักการ หรือคัดค้านทฤษฎีที่มีอยู่เดิม รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงการนำไปใช้ประโยชน์

10) องค์ความรู้การวิจัย (Research Body of Knowledge) อธิบายองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย ควรสังเคราะห์ออกมาเป็นภาพ/โมเดล พร้อมคำอธิบายภาพ/โมเดลให้สามารถเข้าใจได้โดยสมบูรณ์

11) ข้อเสนอแนะ (Research Suggestion) เป็นการให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากกระบวนการทำการวิจัย ประกอบด้วย 1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และ 2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

12) เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA Style (American Psychological Association Style) ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศ หากผู้เขียนมีมากกว่า 5 คน ให้ใส่ชื่อ 5 คนแรกแล้วตามด้วย และคณะหรือ et al.

2.2. บทความวิชาการ

1) ชื่อเรื่อง ควรสั้น และกะทัดรัด ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียน เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ หากเป็นนักศึกษา ให้ระบุสาขาวิชา คณะ และมหาวิทยาลัยที่ทำการศึกษ ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ และหากเป็นอาจารย์ ให้ระบุสังกัด/คณะ และมหาวิทยาลัยที่ทำการสอน ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ

3) สังกัด ระบุชื่อหน่วยงาน หรือสถาบัน ทั้งภาษาไทยและอังกฤษ E-mail และเบอร์โทรศัพท์ของผู้เขียน

4) บทคัดย่อ / Abstract เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง อ่านและเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 300-350 คำ หรือ 15 บรรทัด โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (Abstract) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง

5) บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมา ปัญหาการวิจัย เหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย และควรอ้างอิงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

6) เนื้อหา (Material) ผู้เขียนอาจแบ่งหัวข้อย่อยในประเด็นเนื้อหานี้ได้ตามประเด็นที่ผู้เขียนต้องการจะทำการนำเสนอในบทความ โดยเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำลังค้นคว้า

7) บทสรุป (Summary) เป็นการสรุปผลได้จากการศึกษาว่าได้พบประเด็นอะไรที่สำคัญ รวมทั้งองค์ความรู้จากการศึกษา ที่ผู้เขียนต้องการสรุปผล รวมถึงเสนอแนะองค์ความรู้จากการวิจัยเพื่อที่จะนำผลการศึกษาไปพัฒนาและเป็นประโยชน์ทางการศึกษา

8) เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA Style (American Psychological Association Style) ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศ หากผู้เขียนมีมากกว่า 5 คน ให้ใส่ชื่อ 5 คนแรกแล้วตามด้วย และคณะหรือ et al.

2.3 การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม - ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียน ปีที่ตีพิมพ์ และหมายเลขหน้า (ถ้ามี) กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

1) พระไตรปิฎก/อรรถกถา :

ผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

2) หนังสือ :

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อหนังสือ**. พิมพ์ครั้งที่. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.
ตัวอย่าง.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต). (2551). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ 11.
กรุงเทพมหานคร: เอส อาร์ พรินติ้ง แมสโปรดักส์.

3) สารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/รายงานการวิจัย :

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อเรื่องสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/รายงานการวิจัย**.
ชื่อระดับสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/รายงานการวิจัย. ชื่อมหาวิทยาลัย หรือแหล่งให้ทุนการวิจัย.
ตัวอย่าง.

พระมหาญาณวฑฒน์ ฐิตวฑฒโน (บุตตาวงษ์). (2558). **การวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาของพระพรหมคุณา
ภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต)**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย.

อำนาจ บัวศิริ. (2561). **กระบวนการสร้างภาวะผู้นำด้วยหลักไตรสิกขา**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

4) บทความในวารสาร :

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อบทความ**. **ชื่อวารสาร**. ปีที่พิมพ์(ฉบับที่พิมพ์). เลขหน้าที่อ้างอิง.
ตัวอย่าง.

อำนาจ บัวศิริ. (2561). **กระบวนการสร้างภาวะผู้นำด้วยหลักไตรสิกขา**. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. 5(3). 26-27

5) บทความในหนังสือ :

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). **ชื่อบทความ**. ใน **ชื่อบรรณาธิการ**. **ชื่อหนังสือ**. พิมพ์ครั้งที่. (เลข
หน้า). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์ หรือโรงพิมพ์.
ตัวอย่าง.

พระมหาสมจินต์ สมมาปญโย. (2542). **ทัศนะเกี่ยวกับการศึกษาของพระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต) : วิเคราะห์
จากหนังสือ ทางสายกลางของการศึกษาไทย**. ใน **มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. **ชีวิต
และผลงานของพระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตโต) และนันทาทศนะของนักวิชาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2.
(40-42). กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

6) สื่ออินเทอร์เน็ต :

ชื่อผู้เขียน/ผู้เผยแพร่. (ปีเผยแพร่). **ชื่อเรื่อง**. แหล่งที่มา (URL). สืบค้นเมื่อ (วันที่-เดือน-ปี).
ตัวอย่าง.

วัดญาณเวศกวัน. (2556). **ประวัติพระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตโต)**. แหล่งที่มา
http://www.watnyanaves.net/th/web_page/biography สืบค้นเมื่อ 17 ก.ย. 2556.

7) หนังสือพิมพ์ออนไลน์ :

ผู้แต่ง. (วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). **ชื่อบทความ**. ชื่อหนังสือพิมพ์. แหล่งที่มา (URL). สืบค้นเมื่อ (วันที่-เดือน-ปี).

ตัวอย่าง.

เดลินิวส์. (27 ก.พ. 2562). **เริ่มนำร่องการเรียนรู้สถิติสมมติเป็นฐานภาคเรียนที่ 1-62**. เดลินิวส์.แหล่งที่มา <https://www.dailynews.co.th/education/695610> สืบค้นเมื่อ 17 ส.ค. 2562.

8) ราชกิจจานุเบกษา :

ชื่อกฎหมาย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง (ถ้ามี). ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ตอนที่ หน้า(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (30 พ.ค. 2562).

การอ้างอิงภาษาอังกฤษใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย

3. กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการวารสารศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา อาคารเรียนรวม โชน C ชั้น 5
ห้อง C510 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทรศัพท์ 035-24800 ต่อ 8284, 095-542-6695
<https://www.tci-thaijo.org/index.php/EDMCU>

4. การอ่านประเมินต้นฉบับ

ต้นฉบับจะได้รับการอ่านประเมิน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) จากภายนอกมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้นๆ จำนวน 2 ท่านต่อ 1 เรื่อง ประเมินบทความตามเกณฑ์และแบบฟอร์มที่กำหนดในลักษณะเป็น Double-Blind Peer Review คือ ปกปิดรายชื่อผู้เขียนบทความและผู้เกี่ยวข้อง และส่งผลการอ่านประเมินคืนผู้เขียนให้เพิ่มเติม แก้ไข หรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

5. ลิขสิทธิ์

ต้นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นกรรมสิทธิ์ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ห้ามนำข้อความทั้งหมดหรือบางส่วนไปพิมพ์ซ้ำ เว้นเสียแต่ว่าจะได้รับอนุญาตจากมหาวิทยาลัยฯ เป็นลายลักษณ์อักษร

6. ความรับผิดชอบ

เนื้อหาต้นฉบับที่ปรากฏในวารสารเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ทั้งนี้ ไม่รวมความผิดพลาดอันเกิดจากเทคนิคการพิมพ์

จริยธรรมการตีพิมพ์

วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กำหนดจริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสาร มีดังนี้

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัยในการคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องจัดทำต้นฉบับของบทความตามคำแนะนำสำหรับผู้เขียน
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียวทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
7. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม
8. ผู้เขียนจะต้องแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
9. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่ตนรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิดที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ
2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ
3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่นอย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นจะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และ

ติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการตอบรับ หรือปฏิเสธ การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

5. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

6. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียนและผู้ประเมิน

7. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสารและผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่าตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้นิพนธ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

2. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

3. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

4. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ

5. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

โดยวารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้แปลและปรับปรุงจาก <https://publicationethics.org/>

